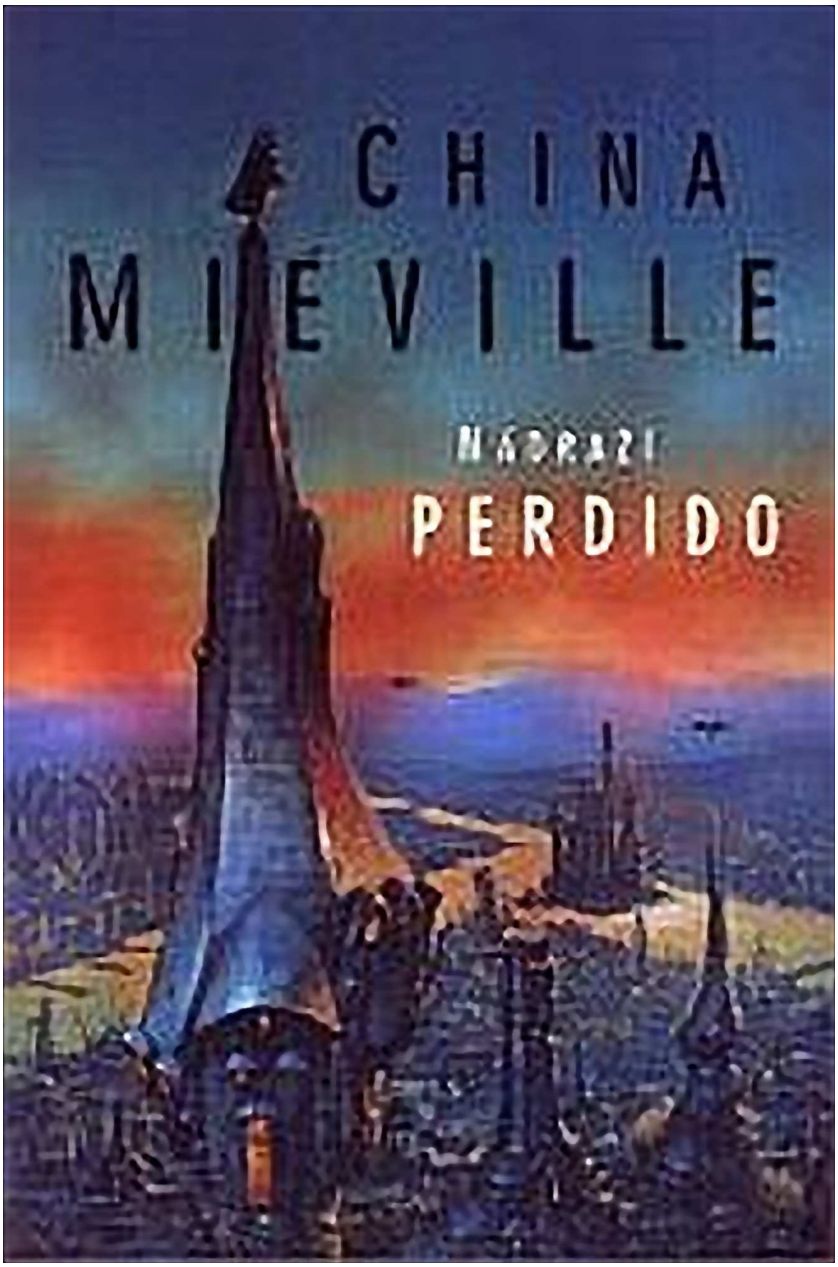

CHINA
MIEVILLE
PERDIDO

NÁDRAŽÍ PERDIDO

CHINA MIÉVILLE

NEW WEIRD

Název originálu: **PERDIDO STREET STATION**

Obálka: **Edward Miller**

Grafická úprava obálky: **Abstrakt**

Překlad: **Milan Žáček**

Redakce: **Helena Šebestová, Jolana Čermáková**

Redakce překladu a přebásnění veršů: **Jan Vaněk jr.**

Copyright © 2000 by China Miéville
All Rights Reserved
Copyright ©2003 for the Czech translation by M. Žáček
Copyright © 2003 for Cover by E. Miller
Copyright © 2003 for the Czech edition by Laser-books s. r. o.

ISBN 80-7193-149-7

4

Poděkování

S láskou vyjadřuji díky své matce Claudii a sestře Jemimě za jejich pomoc a podporu. Obrovské díky patří také všem, kteří mi poskytovali zpětnou vazbu a rady, zvláště pak Scottu Bichenovi, Maxu Schaeferovi, Simonu Kavanaghovi a Oliveru Cheethamovi.

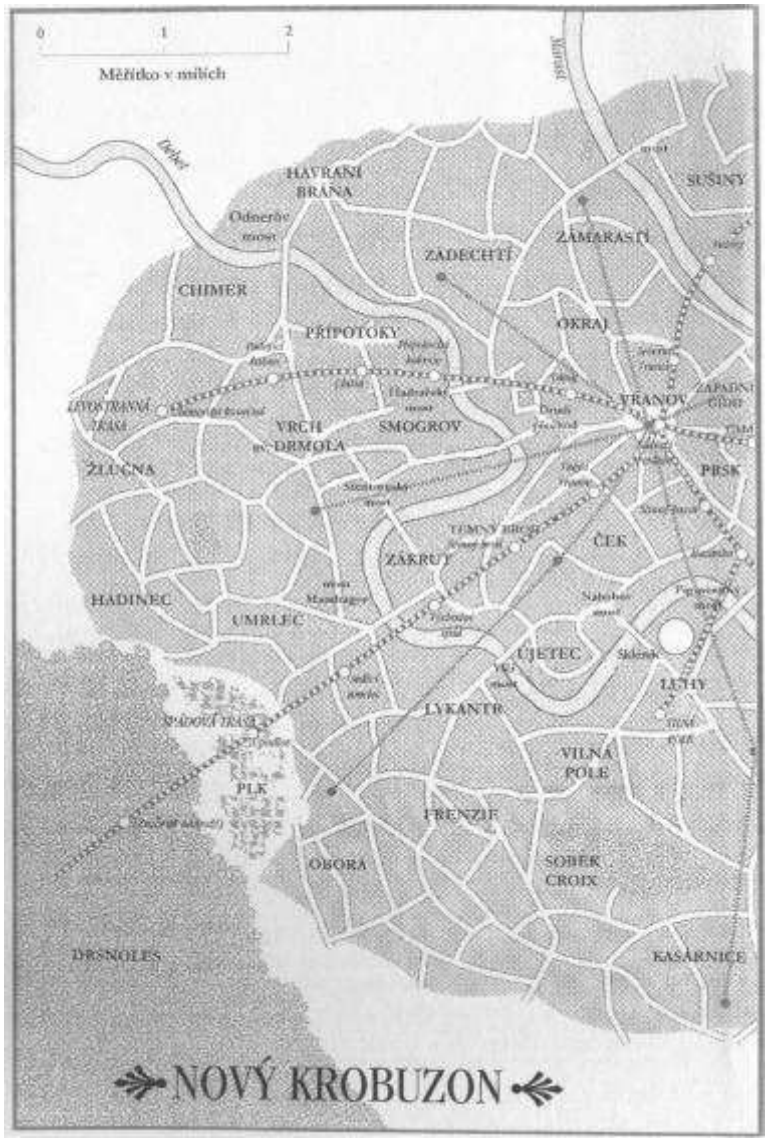
S hlubokou láskou děkuji i Emmě Birchamové, zase a pořád.

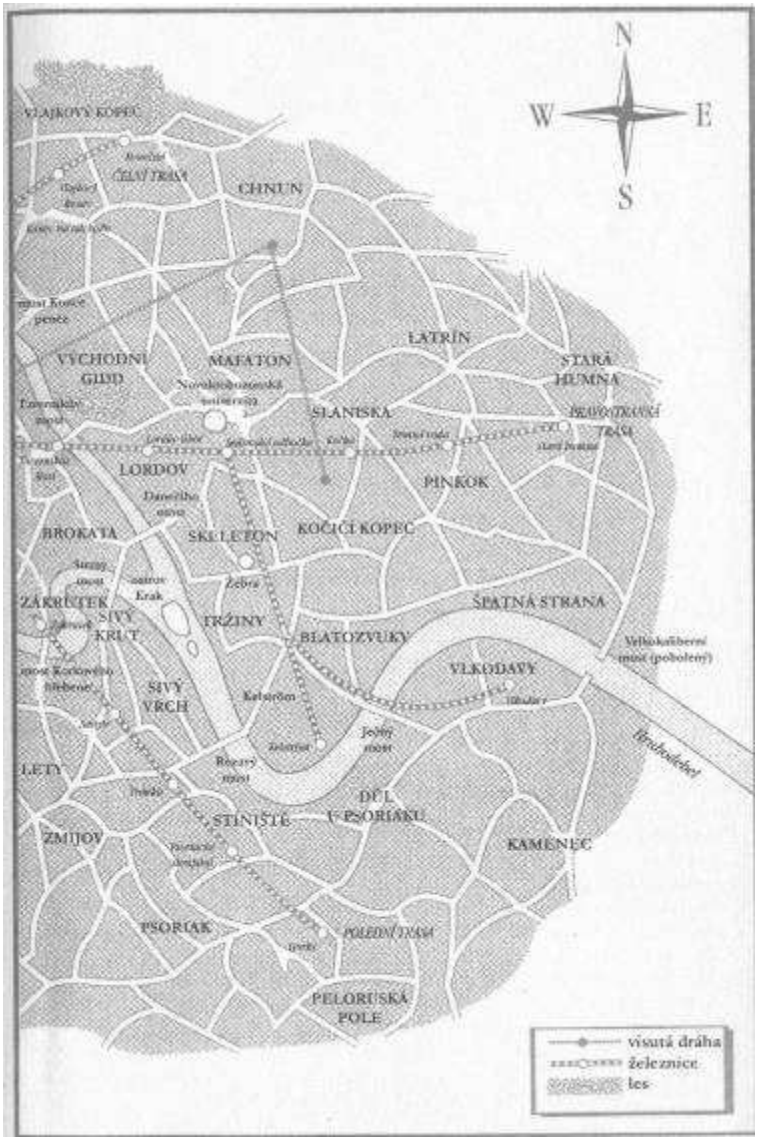
Díky všem v nakladatelství Macmillan, obzvláště pak mému redaktorovi Peteru Laverymu za jeho neuvěřitelnou podporu. A nekonečné díky Mic Cheethamové, která mi pomohla víc, než dokážu říct.

Nemám prostor, abych mohl poděkovat všem spisovatelům, kteří mě ovlivnili, ale chci se zmínit o dvou, jejichž práce je mi neutuchajícím zdrojem inspirace a úžasu. Proto M. Johnu Harrisonovi a památce Mervyna Peakea vyjadřuji svůj pokorný a upřímný vděk. Bez nich bych tuto knihu nikdy nenapsal.

„Dokonce jsem se na nějakou dobu přestal zastavovat u okna v pokoji, abych se, díval na světla a hluboké, prozářené ulice. Je to jistý druh smrti, ztratit takto kontakt s městem.“

Philip K. Dick, *Můžeme tě postavit*

0
1
2
Měřítko v mílích
Dobel
HAVRANÍ BRÁNA
Odnerův most
CHIMER
ZADECHTÍ
ZÁMARASTÍ
SUŠINY
OKRAJ
PŘÍPOTOKY
VRANOV
ZÁPADNÍ ČÁST
VRCH
SMOGROV
DRMOLA
ŽLUTNÁ
PRSK
ČERNÝ BROD
ČEK
ZÁKRUT
HADINEC
UMRLEC
ÚJETEC
LETNÝ
LYKANTR
VILNÁ POLE
PLK
FRENZIF
OBORA
SOBĚR CROIX
DRSNOLES
KASÁRNICE
NOVÝ KROBUZON

N
W
E
S
VLAJKOVÝ KOPEC
ČERVENÁ TRASA
CHNUN
LATRÍN
VÝCHODNÍ GLIID
MAFATON
STARÁ HUMNA
SLANISKA
LORDOV
PINKOK
BROKATA
SKELETON
KOČIČÍ KOPEC
ŽEBRA
ZÁKRUTEK
ŠPATNÁ STRANA
SIVÝ KRUT
TRŽINY
BLATOZVUKY
VLKODAVY
SIVÝ VRCH
KATAROŽEC
JEDNÝ MOST
ROZVRY MOST
LETY
DŮL V PSORIAKU
STINIŠTĚ
ZMIJOV
KAMENEC
PSORIAK
POLEDNÍ TRASA
PELORUSKÁ POLE
visutá dráha
železnice
les

Step, pak křoviny, pak pole, pak statky a pak tyto první polorozpadlé domy čnící ze země. Už dlouho je noc. Chatrče, které pokrývají břeh řeky, vyrostly ve tmě kolem mě jako houby.

Houpáme se. Házíme sebou v silném proudu.

Lodník za mnou neklidně trhá kormidlem a člun se narovnává. Světlo se zmítá, jak se kýve lucerna. Ten člověk se mě bojí. Vykláním se přes příď tohoto malého plavidla nad temně plynoucí vodu.

Přes olejnatý rachot motoru a ševelení různých říčních zvuků sílí zvuky domů. Fošny šeptají a vítr hladí došky, zdi se sesedají a podlahy se posouvají na uvolněná místa; z desítek domů se stávají stovky, tisíce; táhnou se od břehů a vrhají světla po celé pláni.

Jsou všude kolem mě. Rostou. Jsou stále vyšší, mohutnější a hlučnější, střechy mají z břidlice, zdi z cihel.

Řeka se klikatí, a stáčí k městu. To se náhle přede mnou tyčí, vyraženo do obzoru. Jeho světlo se do okolních skalnatých kopců rozlévá jako krev v podlitině. Jeho špinavé věže září. Jsem ponížen. Jsem přinucen vzdávat úctu této jedinečné bytosti, která vznikla z naplavenin na soutoku dvou řek. Je to ohromný zdroj znečištění, puchu, ječící siréna. Tlusté komíny i teď hluboko v noci dáví do nebe špínu. Netáhne nás proud, nýbrž město samo; vleče nás jeho váha. Slabý křik, občas vřískot zvěře, oplzlé bučení a rachot továren, kde řídí ohromné stroje. Železniční tratě vykreslují anatomii velkoměsta jako vystupující cévy. Červené cihly a temné zdi, podsadité kostely podobné troglodytům, potrhané, třepotající se baldachýny, dlážděná bludiště ve starém městě, slepé uličky, kanály provrtávající zemi jako světské krypty, nová smetištní krajina, drcený kámen, knihovny dmoucí se zapomenutými svazky, staré nemocnice, věžáky, lodě a kovové paráty vyzvedávající náklady z vody.

Jak jsme si blízkostí něčeho podobného mohli nevšimnout? Co je to za úskok topografie, který dovolí, aby se tato rozvalená příšera skrývala za rohy, aby mohla na cestovatele znenadání vyskočit.

Na útěk je příliš pozdě.

Lodník zahudrá a říká mi, kde jsme.

Neobracím se k němu.

Tomuto pustému mraveništi kolem nás se říká Havraní brána. Zpuchřelé budovy se k sobě vyčerpaně naklání. Řeka pomazává slizem cihlové břehy, městské zdi, jež povstaly z hlubin, aby řeku udržely na uzdě. Vše je prostoupeno obludným puchem.

(Přemýšlím, jak město asi vypadá z výšky, nemělo by šanci ukrýt se, kdybyste se k němu blížili ze vzduchu, viděli byste je na míle daleko jako špinavou skvrnu, jako kus mršiny prolezlé červy, neměl bych na to myslet, ale už to nezastavím, mohl bych se vznášet ve vzestupných proudech, které se valí z komínů, plachtit vysoko nad pyšnými věžemi a kálet na všechny, které poutá země, plout na chaosu, přistát, kde se mi zlíbí, nesmím takto uvažovat, nesmím to dělat, musím přestat, teď ne, tohle ne, ještě ne.)

Stojí tu domy, z nichž kane bledý hlen, organický maz, který špiní nízké fasády a mokvá z horních oken. Nová patra se zvedají ze studeného bílého svinstva, které vyplňuje prostory mezi domy a slepé uličky. Krajina je zohyzděna čeřinami, jako by tu roztál vosk a najednou ztuhl nad střechami. Tyto lidské ulice si přivlastnila nějaká cizí inteligence.

Přes řeku a od střech se táhnou napnuté dráty ukotvené v mléčných chuchvalcích šlemů. Drnčí jako basové struny. Něco nám cupitá nad hlavami. Lodník si odporně odchrchlá do vody.

Flusanec se rozpustí. Masa slizu nad námi se zmenšuje. Objevují se úzké uličky.

Ozývá se hvízdání vlaku přejíždějícího nad námi řeku po vyvýšených kolejnicích. Vzhlížím k němu, jihovýchodním směrem, a vidím čáru světélek ubíhajících do chřtánu této noční krajiny, tohoto monstra požírajícího vlastní obyvatele. Brzy budeme míjet továrny. Z temnoty se zvedají jeřáby jako vyzáblí ptáci; tu a tam se pohybují, aby udržely své noční, půlnoční směny při práci. Řetězy se houpají vlastní mrtvou vahou jako odumřelé končetiny a pouštějí se do trhavého pohybu tam, kde do sebe zapadnou ozubená kola a otočí se setrvačníky. Po obloze se kradou vypasené dravé stíny.

Ozve se zadunění a ozvěna, jako by město mělo duté jádro. Černý člun si sípavě razí cestu zástupem svých druhů naložených koksem a dřevem a železem a ocelí a sklem. Na vodě se odrážejí hvězdy ve smrduté duze nečistot, splašků a chemikálií, jež jí dodávají na těžkopádnosti a znepokojivosti.

(Ach, vylétnout tak nad to všechno, abych nemusel cítit tuto špínu, tyto kaly tento hnůj, abych nevstupoval do města touto latrínou, ale musím přestat, musím, nemůžu pokračovat, musím.)

Motor zpomaluje. Otáčím se a dívám se na muže za sebou, který odvrací zrak, kormidluje a tváří se, jako bych tu nebyl. Veze nás do doku za skladištěm tak přecpaným, že jeho obsah vyhřezává za ochranné zdi ve změti obrovitých beden. Opatrně manévruje mezi dalšími plavidly. Z řeky se noří střechy. Řada zatopených domů, postavených na špatné straně zdi, namačkaných u břehu ve vodě; jejich živičné černé cihly puchří. Řeka je pod námi neklidná. Kolotá víry zrozenými v hlubinách. Mrtvé ryby a žáby, které vzdaly boj o nadechnutí v této hnijící směsce splašků, se horečnatě otáčejí mezi plochou stranou člunu a betonovým břehem, jako vězni ve zčeřeném víření. Mezera se uzavírá. Můj kapitán skáče na břeh a přivazuje člun. Mučí mě, když vidím jeho úlevu. Nadšeně chraptí, rychle mě odvádí na břeh a pryč a já ho následuji, pomalu, jako bych našlapoval na žhavé uhlí, a opatrně procházím mezi odpadky a rozbitým sklem.

Raduje se z kamenů, které jsem mu dal. Jsem ve Smogrově, jak mi říká, a já se musím odvrátit, když mi ukazuje cestu, aby nepoznal, že jsem ztracený, že jsem ve městě ještě nebyl, že se bojím těchto temných a hrozivých budov, z nichž se nedokážu vymanit, že se mi zvedá žaludek klaustrofobií a neblahými předtuchami.

Nedaleko na jih z řeky trčí dva mohutné sloupy. Brána do Starého města, kdysi velkolepá, teď rozežraná a znetvořená lupénkou staroby. Vytesané příběhy, které se kolem těchto obelisků ovíjely, zahladil čas a kyselý déšť, takže na nich přežívají jen hrubé spirály podobné závitům na starých šroubech. Za branou se klene nízký most (Drudí přechod, říká mi). Neposlouchám lodníkovo netrpělivé vysvětlování a odcházím touto vápnem vybělenou oblastí, kolem zejících dveřních otvorů slibujících útěchu opravdové tmy a únik od říčního smradu. Z lodníka zbyl už jen slabý hlásek a trochu mě těší, když si uvědomím, že ho už nikdy neuvidím.

Není zima. Na východě lze spatřit příslib městského světla.

Půjdu podél železničních kolejí. Budu se plížit v jejich stínu, když budou ubíhat nad domy a věžemi a kasárnami a úřady a městskými věznicemi, budu je sledovat podle oblouků, jež je poutají k zemi. Musím najít cestu dovnitř.

Plášť (těžká látka, cizí a zraňující mou kůži) mě stahuje k zemi a já cítím i váhu svého měšce. Ten mě tu chrání; ten a iluze, kterou se kojím, zdroj mého žalu, a mé hanby, muka, která mě dovedla do této megalopole, do tohoto prašného města vysněného z kostí a cihel, do tohoto komplotu průmyslu a násilí, prosáknutého historií a utlučenou mocí, do těchto zlých končin mino dosah mého chápání.

Do Nového Krobuzonu.

Část první

Zakázky

Kapitola první

Nad tržištěm se prudce otevřelo okno. Vyletěl z něho košík a obloukem se snášel k nic netušícímu davu. Ve vzduchu sebou zaškubal, pak se protočil a pokračoval k zemi pomaleji a trhavěji. Při sestupu nejistě poskakoval, jeho drátěné pletivo se zachytávalo a odíralo drsnou kůži budovy. Škrábal po zdi a posílal pod sebe spršku omítky a betonového prachu.

Slunce prozařovalo nepravidelný příkrov mraků jasným šedým světlem. Pod košíkem se jako neforemná kaluž táhly stánky a káry. Město smrdělo. Ale dnes se ve Zmijí díře konal trh a štiplavý puch hnoje a hniloby, převalující se nad Novým Krobuzonem, zušlechťovaly, v těchto ulicích a v tyto hodiny, paprika a čerstvá rajčata, rozpálený olej a ryby, skořice, uzené maso, banány a cibule.

Stánky s potravinami se táhly po celé délce hlučné Šadrašské ulice. Knihy, rukopisy a obrazy zaplňovaly Selčitský průchod, zkratku na východ, uličku drolícího se betonu lemovanou banyány. Silnice do Kasárnice na jihu byla obložená hrnčířským zbožím; strojní součásti se prodávaly směrem na západ; hračky o jednu kolmou ulici vedle; oblečení mezi dvěma dalšími. Bezpočet dalších výrobků vyplňoval všechny uličky. Řady zboží se hadovitě sbíhaly do Zmijí díry jako paprsky polámaného kola.

V Díře samé se všechny rozdíly smazávaly. Ve stínu starých zdí a vratkých věží se tyčila hromada ozubených kol, stál tu rozviklaný stůl s rozbitým keramickým nádobím a hrubými hliněnými ozdobami i bedna plesnivějících učebnic. Starožitnosti, erotika, zásyp proti blechám. Mezi stánky dupali syčící konstrukti. V útrobách opuštěných domů se hádali žebráci. Příslušníci podivných ras si kupovali nezvyklé

věci. Zmijí bazar: hlučící změť zboží, mastnoty a drobných obchodníčků. Platil tu zákon obchodu: *kupující, dávej si pozor*.

Prodavač pod spouštěným košíkem vzhlédl do ostrého slunečního přísvitu a spršky cihlových úlomků. Promnul si oko. Ve vzduchu nad hlavou uchopil otlučenou nádobu a tahal za šňůru, na níž se snášela, dokud nepovolila. V koši byl mosazný šekel a vzkaz vyvedený pečlivým zdobným rukopisem. Hokynář se při pohledu na papír poškrábal na nose. Chvíli před sebou hrabal v hromadách plodin, pak do nádoby vložil vejce, ovoce a kořenovou zeleninu a všechno podle seznamu překontroloval. Zarazil se a jednu položku si přečetl dvakrát, pak se oplzle pousmál a uřízl plátek vepřového. Když skončil, vložil si šekel do kapsy a začal šátrat po drobných. Při propočítávání nákladů na dodání zaváhal a nakonec k potravinám položil čtyři groše.

Otřel si ruce o kalhoty, na okamžik se zamyslel, pak na seznam cosi dopsal kusem uhlu a strčil ho k mincím.

Zatahal třikrát za provaz a košík se vydal houpavou cestou vzhůru. Vystoupil nad nižší střechy okolních budov, jako by ho tlačil i nesmírný hluk. Vyplašil hřadující kavky v opuštěném patře, a než zmizel v okně, z něhož byl vyhozen, stačil ještě popsat zeď dalším nečitelným klikyhákem.

Izák Dan der Grimnebulin si právě uvědomil, že spí a něco se mu zdá. Se zděšením zjistil, že je znovu zaměstnán na univerzitě a prochází se před obrovskou tabulí pokreslenou nejasnými schématy pák, sil a tlaku. Úvod do nauky o materiálu. Izák úzkostlivě zíral na tváře studentů, když do sálu nahlédl ten úlisný syčák Vermišank.

„Nemůžu tu takhle učit," ostře zašeptal Izák. „Na trhu je moc rušno." Ukázal k oknu.

„To je v pořádku." Vermišank byl chlácholivý a odporný. „Je čas na snídani. Trochu si od toho hluku odpočinete." A jakmile Izák tuto absurditu zaslechl, s nesmírnou úlevou se probral. Při vstupu do nového dne ho provázely chraptivé kletby z bazaru a vůně připravovaného jídla.

Aniž otevřel oči, zůstával ve své mohutnosti nehybně ležet na posteli. Slyšel Lin, jak přechází po pokoji, a ucítil, jak se slabě prohýbají prkna podlahy. Podkroví prostupoval voňavý kouř. Izákovi se seběhly sliny.

Lin dvakrát tleskla. Poznala, kdy se Izák probouzí. *Nejspíš kvůli tomu, že zavřu pusu*, pomyslel si, a ještě se zavřenýma očima si odfrkl. „Ještě spím, pšt, chudáček Izáček je pořád unavený," zakňoural a zachumlal se jako dítě. Lin znovu tleskla, jednou, posměšně, a odešla.

Zaúpěl a otočil se na bok.

„Dračice!“ zasténal za ní. „Sani! Semetriko! Dobrá! Dobrá! Vyhrálas, ty, ty… jedna… megero, ty herdekbabo…“ Promnul si tvář, posadil se a rozpačitě se zazubil. Lin, aniž by se otočila, mu sprostým posuňkem ukázala, co si myslí.

Stála k němu zády, celá nahá, a uskakovala od kamen. Z pánve prskaly rozpálené kapky tuku. Izákovi sjela pokrývka z odulého břicha. Podobal se vzducholodi, byl mohutný, pružný a silný a hojně porostlý šedými chlupy.

Na Lin nebyl jediný chloupek. Pod rudou kůží se jí vlnily pevné svaly, každý byl zřetelně vidět. Byla jako anatomický atlas. Izák si ji prohlížel s dovádivou žádostivostí.

Zasvrbělo ho na zadku. Nestydatě, jako pes, se pod dekou poškrábal. Něco mu prasklo pod nehtem a on vytáhl ruku, aby se podíval. Na špičce prstu se mu bezmocně svíjela malinká, zpola rozdrcená breberka. Byla to všice, neškodný malý cheprijský parazit. *Tak* moje *výměšky jí musely docela zamotat hlavu,* pomyslel si Izák a odcvrnkl ji pryč.

„Všice, Lin,“ řekl. „Je čas se vykoupat.“

Lin podrážděně dupla.

Nový Krobuzon byl jedním ohromným vředem, semeništěm chorob. Cizopasníky, infekce a fámy v něm nebylo možné nikterak potlačit. Pokud se chtěly cheprijky vyhnout svrabu a bolákům, musely se každý měsíc preventivně smočit v dezinfekčním roztoku.

Lin sešoupla obsah pánve na talíř a postavila ho na stůl, naproti své vlastní snídani. Posadila se a pokynula Izákovi, aby se k ní připojil. Ten vstal z postele a překlopýtal přes pokoj. Opatrně, aby si nezadřel třísku, sklouzl na malou židli.

Izák a Lin seděli nazí na protilehlých stranách holého dřevěného stolu. Izák si uvědomoval jejich pozici, sledoval je pohledem třetí osoby. Napadlo ho, jak nádherně a zvláštně by se vyjímali na nějakém grafickém listu. Podkrovní místnost, smítka prachu vznášející se ve světle linoucím se sem malým oknem, knihy, papír a obrazy úhledně poskládané vedle laciného dřevěného nábytku. Snědý muž, velký, nahý a s ochablým břichem, svírající nůž a vidličku, nepřirozeně klidný, jenž sedí naproti cheprijce, její drobné ženské tělo ve stínu, její chitinová hlava z profilu.

Nevšímali si jídla a chvíli na sebe hleděli. Lin ho posunkem přivítala: *Dobré ráno, miláčku.* Pak se pustila do jídla, přičemž z něho nespouštěla zrak.

Právě při jídle Lin vypadala nejcizeji a jejich společné stolování pro ně bylo výzvou i ujištěním. Když ji Izák pozoroval, cítil staré

známé citové rozrušení: okamžitě potlačený odpor, hrdost na to, že je vůbec schopen odpor potlačit, provinilou touhu.

V Linin složených očích se zablesklo světlo. Zachvěly se jí hlavonohy. Zvedla polovinu rajčete a sevřela je v kusadlech. Ruce pak položila a vnitřní ústní orgány nepřestávaly okusovat zeleninu, kterou si pevně přidržovala vnějšími čelistmi.

Izák sledoval, jak tento obrovitý skarab, kterého měla jeho milenka místo hlavy, požírá svou snídani.

Sledoval ji, jak polyká, viděl, jak jí poskakuje hrdlo v místě, kde se bledé hmyzí břicho hladce napojuje na lidský krk… jenže ona by s takovým popisem nesouhlasila. *Lidé mají cheprijská těla, nohy, ruce; a hlavy oholených gibbonů,* řekla mu kdysi.

Usmál se, zakomíhal před ní pečeným vepřovým, vložil si velké sousto na jazyk a utřel si mastné prsty o stůl. Zakřenil se na ni. Lin před ním zavlnila hlavonohama a zaznakovala: *Ty moje obludko.*

Jsem zvrhlík, pomyslel si Izák, *a ona taky.*

Rozhovory při snídani byly většinou jednostranné: Lin při jídle dokázala rukama znakovat, ale Izákovy pokusy mluvit a zároveň jíst vedly k nesrozumitelnému blábolení a poprskanému stolu. Místo toho si četli; Lin umělecký bulletin, Izák cokoli, co mu přišlo pod ruku. Mezi sousty se natahoval, sahal po knihách a papírech a nakonec zjistil, že čte Linin nákupní seznam. Byla na něm zakroužkovaná položka *hrst vepřových plátků* a pod jejím úhledným krasopisem stála otázka nadrápaná mnohem hrubším písmem: *Máš společnost??? Podlehla jsi rozkoši z pěkného vepřového???*

Izák zamával papírem Lin před očima. „O co tomu sráči jde?“ zařval, až stůl poprskal rozžvýkaným jídlem. Jeho vztek byl pobavený, ale opravdový.

Ví, že nejím maso. Ví, že mám u snídaně hosta. Hraje si s asociacemi na to vepřové.

„Ano, díky, miláčku, to mi došlo. Jak ví, že jsi vegetariánka? To se navzájem tak vtipně dobíráte často?“

Lin na něho chvíli mlčky zírala.

Ví to, protože maso nekupuju. Potřásla hlavou nad pitomostí té otázky. *Neměj strach: škádlíme se* jenom *na papíře. Neví, že jsem, brouk.*

Izáka její úmyslné užití urážlivého výrazu popudilo.

„Kruci, já ti nic nepředhazuju…“ Lin pokývala rukou, což odpovídalo nadzvednutí obočí. Izák podrážděně zavyl. „Do chrchle, Lin! Ne všechno, co říkám, se týká obav z odhalení!“

Izák a Lin spolu byli už skoro dva roky. Vždycky se snažili příliš nepřemýšlet nad pravidly svého vztahu, ale čím déle spolu byli, tím více bylo patrné, že strategie vyhýbavosti nikam nevede. Dosud nevyřčené otázky si žádaly odpovědí. Nevinné poznámky a podezíravé pohledy jiných, příliš dlouhý dotyk na veřejnosti – vzkaz od prodavače –, všechno jim připomínalo, že, v určitém kontextu, žijí na zapřenou. Všechno tím bylo prostoupeno.

Nikdy si neřekli: *Jsme milenci*, takže si nikdy nemuseli říct: *Vztah nepřiznáme všem, před někým ho budeme skrývat.* Ale už dlouhé měsíce bylo zřejmé, že situace se má, přesně takto.

Lin začala jízlivě a kysele naznačovat, že Izákovo odmítání prohlásit se za jejího partnera je v lepším případě zbabělé, v horším pak bigotní. Tato necitlivost ho popouzela. Vždyť povahu jejich vztahu odhalil před svými blízkými přáteli přesně tak, jak to udělala ona před těmi svými. A pro ni bylo všechno mnohem, mnohem snazší.

Byla umělkyně. Pohybovala se v kruhu volnomyšlenkářů, mecenášů a příživníku, bohémů a přisluhovačů, básníků, pamfletistů a konzumentů módních drog. Libovali si ve skandálním a výstředním chování. V čajovnách a barech Vilných polí bývaly Lininy eskapády – o nichž kolovaly nepokryté narážky, které nebyly nikdy popřeny a nikdy ani výslovně potvrzeny – tématem oplzlých debat a špičkování. Její milostný život byl jedním velkým avantgardním prohřeškem, uměleckým happeningem, jako jím minulou sezónu byla konkrétní hudba či o rok dříve vyměšené umění.

A ano, Izák dovedl totéž. Byl v onom světě známý už dlouho předtím, než se seznámil s Lin. Byl koneckonců zneuznaným vědcem, myslitelem špatné pověsti, který odešel z dobře placeného učitelského místa, protože se chtěl pustit do experimentů příliš převratných a skvělých na to, aby je pochopily mozečky řídící univerzitu. Copak jemu záleželo na konvencích? Bude spát s kýmkoli a čímkoli se mu zamane!

Takovou roli hrál ve Vilných polích, kde jeho vztah s Lin byl veřejným tajemstvím, kde si dopřával relativní otevřenosti, kde ji dokázal obejmout v baru, když vysrkávala z houby silně slazenou kávu. Takový byl jeho příběh, a ten byl alespoň zčásti pravdivý.

Z univerzity odešel před deseti lety. Ale jen proto, že si ke svému zoufalství uvědomil, jak mizerný je učitel.

Díval se po zmatených obličejích, poslouchal zběsilé čmárání vyděšených studentů a uvědomoval si, že s mozkem, který anarchicky těká, zakopává a vrhá se chodbami teorie, se sice občas náhodou něčemu sám naučí, ale závěry, které tak miluje, už nedokáže předat dál. Zostuzeně svěsil hlavu a prchl.

Další odchylka od tohoto soukromého mýtu souvisela s tím, že vedoucí jeho katedry, nestárnoucí a odporný Vermišank, nebyl pachtícím se epigonem, nýbrž mimořádným biothaumaturgem, který Izákovým výzkumům zaťal tipec ani ne tak kvůli jejich neortodoxnosti, jako spíše proto, že nikam nevedly. Izák mohl být sebelepší, ale nebyl ukázněný. A Vermišank si s ním pohrával jako s rybou na udici, nutil ho, aby u něho žadonil o práci za mizerný plat, avšak zároveň mu umožňoval omezený přístup do univerzitních laboratoří.

A právě tato práce Izáka vedla k obezřetnosti vůči jeho milé.

Nyní byla jeho vazba na univerzitu sotva postřehnutelná. Deset let drobných krádeží se mu postaralo o vybavení vlastní kvalitní laboratoře; jeho příjmy vycházely především z pochybných dohod s méně spořádanými novokrobuzonskými občany, jejichž poptávka po sofistikované vědě ho nepřestávala uvádět v úžas.

Ale Izákův výzkum – jehož cíle za všechna ta léta neprošly žádnou proměnou – se nemohl odehrávat ve vakuu. Musel publikovat. Musel se účastnit debat. Musel se přít, jezdit na konference – jako odrodilec, jako vzbouřivší se syn. Odpadlictví skýtalo velké výhody.

Ale univerzita si na staromilství jen nehrála. Xeničtí studenti byli v Novém Krobuzonu přijímáni ke studiu teprve posledních dvacet let. Otevřeně se přihlásit ke smíšené lásce by místo rebelské přitažlivosti, kterou si tak vytrvale pěstoval, znamenalo přímou cestu mezi vyvrhele. Neděsilo ho ani tak to, že editoři časopisů, předsedové konferencí a vydavatelé by o něm a o Lin zjistili pravdu. Děsilo ho spíš to, že ho spatří, jak se ji nesnaží nijak skrývat. Pokud se pokouší aspoň předstírat kamufláž, nemohou ho odsuzovat, že vybočuje z mezí slušnosti.

To všechno Lin nesla velmi těžce.

Skrýváš nás, abys mohl vydávat články pro lidi, kterými opovrhuješ, znakovala jednou, když odpočívali po milování.

Izák se občas, když byl zvlášť rozmrzelý, sám sebe ptal, jak by reagovala ona, kdyby jí ostrakizováním hrozil její umělecký svět.

Toho rána oba milenci dokázali rodící se roztržku udusit vtipkováním, omluvami, komplimenty a vášní. Izák se na Lin usmál, když se snažil vměstnat do košile, a její hlavonohy se smyslně zavlnily.

„Co máš dneska v plánu?“ zeptal se.

Jedu do Ujetce. Potřebuje nějaké barvuliny. Zajdu si na výstavu do Lykantru. A dnes v noci budu pracovat, dodala s předstíranou zlověstností.

„Takže tě asi nějakou dobu neuvidím, co?“ Izák se zazubil. Lin zavrtěla hlavou. Izák odpočítal na prstech dny. „Hm… mohla bys přijít na večeři k Hodinám a kohoutkovi, řekněme v… bátek? V osm?“

Lin se zamyslela. Zatímco přemýšlela, uchopila ho za ruce.

Nádhera, znakovala ostýchavě. Nevysvětlila, jestli má na mysli večeři, nebo Izáka.

Nádobí a talíře poskládali do vědra se studenou vodou v rohu a nechali je tak. Když si Lin sbírala své poznámky a nákresy, Izák si ji k sobě zlehka přitáhl na postel. Políbil ji na teplou rudou kůži. Otočila, se mu v náručí. Zvedla se na jeden loket, a zatímco ji sledoval, pomalu otevřela svůj temně rudý krunýř a roztáhla hlavonohy. Obě hlavokrovky se jemně zachvěly a zůstaly otevřené co nejvíc to jen šlo. Z úkrytu pod nimi roztáhla svá krásná malá hmyzí křidélka.

Opatrně si k nim přitáhla jeho ruku a vyzvala ho, aby ji po této křehké, snadno zranitelné nádheře pohladil; tím mu jako cheprijka projevovala nejhlubší možnou důvěru a lásku.

Ve vzduchu mezi nimi to zajiskřilo. Izákovi se ztopořil penis.

Prsty přejížděl větvící se žilnatinu lehce vibrujících křídel a sledoval, jak se světlo, které jimi pronikalo, láme do perleťových stínů.

Druhou rukou jí vyhrnul sukni a prsty jí přejel po stehně. Lin pod jeho rukou rozevřela a hned zase sevřela nohy, a uvěznila ho. Šeptal jí chlípné a láskyplné návrhy.

Nad nimi se posunovalo slunce a po pokoji se neklidně hýbaly stíny zrozené na okenní tabulce a v oblacích. Milenci si nevšímali, jak den ubíhá.

Kapitola druhá

Z objetí se vymanili až v jedenáct. Izák se podíval na své kapesní hodinky a začal pobíhat po pokoji, sbíral si oblečení a v mysli už utíkal ke své, práci. Lin je oba ušetřila trapného dohadování, které by doprovázelo společný odchod z domu. Sklonila se a tykadly Izáka polaskala v týle, kde mu hned naskočila husí kůže; pak odešla, zatímco on ještě zápasil s botami.

Její byt byl v devátém patře. Sestupovala po schodišti; do nebezpečného osmého patra; do opuštěného sedmého s jeho vrstvou ptačího trusu a slabým kavčím štěbetáním; do šestého ke dveřím staré dámy, která nikdy nevycházela ven; a pořád dolů kolem drobných zlodějíčků, dělníků z oceláren, služek a brusičů nožů.

Dveře věžáku vedly na opačnou stranu, než byla Zmijí díra. Lin vyklouzla do tiché uličky, do pouhého průchodu k a od bazaru.

Kráčela od halasného smlouvání a kšeftaření k parku v Sobek Croix. U jeho vchodu vždy stávaly řady drožek. Věděla, že někteří fiakristé (obvykle přetvoři) jsou natolik svobodomyslní či zoufalí, že svezou i cheprijky.

Jak projížděli Zmijovem, bloky a domy začaly ztrácet na spořádanosti. Terén se vlnil a jihozápadním směrem, kam měla namířeno, se mírně zvedal. Koruny stromů v Sobek Croix se jako hustý kouř zvedaly všude kolem nad břidlicovými taškami rozpadajících se obydlí; za jejich listovím čnělo zubaté panorama věžáků Obory.

Lininy vypouklé zrcadlové oči sledovaly město ve složené vizuální kakofonii. Milionem drobných částí celku, kde každý miniaturní šestiúhelník žhnul ostrými barvami a ještě ostřejšími liniemi, velmi citlivých na rozdíly ve světle, už méně rozeznávajících

detaily, pokud oči nezaostřila natolik, až ji začaly bolet. Uvnitř žádného dílku neregistrovala mrtvé šupiny rozkládajících se budov, struktury se omezovaly na elementární plochy barev. Ale vnímala správný příběh. Každý vizuální zlomek, každá část, každý tvar, každý odstín barvy se od svého okolí lišil nekonečně drobnými rozdíly, které ji informovaly o stavu celé budovy. A ve vzduchu cítila chymikálie, dokázala určit, kolik příslušníků které rasy žije v tom kterém domě: vnímala vibrace vzduchu a zvuky natolik přesně, že by dokázala vést rozhovor v zaplněné místnosti nebo ucítit vlak, který by jí projížděl nad hlavou.

Lin se způsob, jak vidí město, jednou pokusila Izákovi vysvětlit.

Vidím tak jasně jako ty, jasněji. Ty nerozlišuješ detaily. V jednom koutě se boří chatrč, ve druhém projíždí nový vlak s blyštícími se písty, v jiném stojí křiklavě zmalovaná dáma pod omšelou a starodávnou vzducholodí… Musíš to zpracovávat jako jeden obraz. Jaký je to zmatek! Nic ti nesděluje, protiřečí si, mění své sdělení. Pro mě má každý dílek celistvost, každý se nepatrně odlišuje od předešlého, dokud se veškeré variace postupně a racionálně nevysvětlí.

Izáka to týden a půl fascinovalo. Jak pro něho bylo typické, zapisoval si celé stránky poznámek, sháněl si knihy o hmyzím vidění, podroboval Lin úmorným experimentům s prostorovým vnímáním a viděním do dálky; a také čtení, což na něho zapůsobilo nejvíce, jelikož věděl, že tato aktivita pro ni není přirozená, že se musí soustředit, jako by byla napůl slepá.

Jeho zájem však rychle zvadl. To, co cheprijky viděly, nebyla lidská mysl schopná zpracovat.

Ulice kolem Lin se hemžily zmijovskými zlodějíčky a šmelináři, kteří hledali příležitost jak sehnat nějaký ten peníz, něco ukrást, vyžebrat, prodat nebo vylovit z hromad odpadků zvedajících se na ulici v pravidelných vzdálenostech. Všude pobíhaly děti se strojními součástmi sflikovanými do záhadných tvarů. Občas kolem s výrazem nelibosti prošel nějaký pán či dáma, ubírající se Někam Jinam.

Lininy dřeváky nasákly organickou břečkou z ulic, výživnou kořistí pro plaché tvory vykukující z kanálů. Domy zde byly mohutné, měly ploché střechy a mezery mezi nimi křižovaly visuté dřevěné lávky. Únikové cesty, alternativní trasy, ulice světa střech nad Novým Krobuzonem.

Nadávalo jí jen velmi málo dětí. V této oblasti byli na xeňany zvyklí. Cítila kosmopolitní charakter této čtvrti, sotva patrné výměšky rozmanitých ras, z nichž jí byly povědomé jen některé. Cítila pižmo dalších cheprijek, vlhký pach voďanojů a dokonce se k ní odněkud šířila i rozkošná vůně kaktusíků.

Lin zabočila na dlážděnou ulici, která ubíhala kolem Sobek Croix. U železného plotu čekaly drožky. Ohromná škála. Dvoukolové, čtyřkolové, tažené koňmi, frkajícími pteryxy, speciálními konstrukty na housenkových pásech hvízdavě vypouštějícími páru… občas tu postávali i přetvoři, ubozí muži či ženy, zároveň drožkáři a drožky.

Lin se postavila před stanoviště a zamávala rukou. Při tomto gestu naštěstí pobídl svého líně vypadajícího ptáka hned první fiakrista.

„Tak kampak?“ muž se vyklonil, aby si přečetl pečlivé instrukce, které Lin načmárala do notesu. „Jasně,“ trhnutím hlavy jí pokynul, aby si nastoupila.

Drožka měla dvě sedadla a byla vpředu otevřená, takže Lin mohla sledovat celou trasu jižní částí města. Velký nelétavý pták běžel měkkými plavnými přískoky, které se hladce přenášely do pohybu kol. Lin se opřela a pročítala si pokyny, které ukázala drožkáři.

Izák by jí to neschválil. V žádném případě.

Lin barvuliny vážně potřebovala a do Újetce si pro ně opravdu jela. V tom nelhala. A její přítel Bumbr Daihat má vážně výstavu v Lykantru.

Jenže se s ním nesetká.

S Bumbrem si už promluvila a požádala ho, aby jí dosvědčil, že ho navštívila, kdyby se Izák náhodou ptal (nedokázala odhadnout, jestli to udělá, ale pojistit se mohla). Bumbr byl potěšen, odhodil si z tváře bílé vlasy a okázale na sebe přivolával věčné zatracení, kdyby se prořekl byť jen slovíčkem. Zjevně si myslel, že Lin Izáka podvádí, a cítil se poctěn, že se mu svěřila s tímto novým obratem ve svém už tak skandálním sexuálním životě.

Lin jeho výstavu dneska nestihne. Má. vyřizování někde jinde.

Drožka se blížila k řece. Lin se zakolébala, když dřevěná kola najela na další úsek kočičích hlav. Zatočili na Šadrašskou. Tržiště teď bylo jižně od nich; dostali se nad místo, kde končily poslední stánky se zeleninou, korýši a přezrálým ovocem.

Nad nízkými domy vpředu se odule tyčila miliční věž v Letech. Ohromný, špinavý, zavalitý sloup, navzdory svým pětatřiceti patrům jaksi podsaditý a nízký. Jeho strany byly poseté úzkými okny podobnými střílnám s tmavými skly, jež pohlcovala veškeré světlo. Šedá kůže věže byla potečkována skvrnami a místy s opadanou omítkou. Tři míle dál na sever si Lin povšimla ještě vyšší budovy: miliční centrály, označované jako Bodec, která vyrůstala ze srdce města jako betonový trn.

Lin natáhla krk. Nad vrcholem věže v Letech se nehorázně nadýmala zpola nafouklá vzducholoď. Házela sebou, potácela se a

bobtnala jako leklá ryba. I přes vrstvy vzduchu Lin cítila, jak jí vrní motor, když se snažila zmizet do ocelově šedých mračen.

Ozval se nový rachot, drnčení neladící s vrněním vzducholodi. Kdesi nedaleko se rozkmitala vzpěra a na sever k věži se závratnou rychlostí přihnala miliční kapsle.

Hnala se ve výšce, zaklesnutá na visuté dráze, která se táhla po obou stranách věže, proklouzávala jejím vrcholkem jako nějakou obrovitou jehlou a mizela na sever i na jih. Kapsle se prudce zastavila o zarážedla. Vystoupilo z ní několik postav, ale než Lin stačila zpozorovat něco dalšího, už zase odjížděla.

Zatímco se pteryx plavně přibližoval ke Skleníku v Luzích, Lin si toho dne už podruhé s požitkem vychutnávala chuť kaktusíkovských výměšků. Nepočetné party kaktusíkovské omladiny, kterým byl znemožněn přístup do klášterní svatyně (jejíž strmá skleněná kupole se složitě tvarovanými tabulkami se tyčila východním směrem v srdci této čtvrti) a které byly terčem posměchu ze strany starších, se opíraly o okenice domů a laciné plakáty. Hrály si s noži. Trny měly sestříhané v divokých vzorech a hráškově zelenou kůži jim brázdily bizarní jizvy.

Drožku si prohlížely bez nejmenší stopy zájmu.

Šadrašská začala prudce klesat. Drožka se vyhoupla na vyvýšeninu, z níž dolů ostře vybíhaly další ulice. Lin a drožkářovi před očima zřetelně čněly šedé zasněžené hroty pohoří, velkolepě strmícího na západ od města.

Před drožkou pomalu tekla řeka Dehet.

Z tmavých oken, zasazených do cihlových břehů, z nichž některá byla pod značkou nejvyššího stavu vody, se ozývaly nezřetelné výkřiky a dunění strojů. Vězení, mučírny, dílny a jejich hybridní kombinace, trestanecké továrny, kde byli přetvářeni odsouzenci. Na černé vodě sípaly a hekaly čluny.

Objevily se vížky Nabobova mostu. A za nimi, s břidlicovými střechami přikrčenými jako zimomřivá ramena, se zpuchřelými zdmi, jimž bránily ve zřícení pilíře a organické pojivo, prostoupené svým jedinečným puchem, se rozkládaly polorozpadlé budovy Újetce.

Za řekou ve Starém městě byly ulice užší a temnější. Pteryx neklidně běžel kolem budov lesknoucích se ztvrdlými výměšky larev brouka domácníka. Z oken a dveří přeměněných domů vylézaly cheprijky. Byly tu ve většině, toto byla jejich oblast. Ulice se hemžily ženskými těly s hmyzími hlavami. Shromažďovaly se v prostorných vchodech a pojídaly ovoce.

Dokonce i drožkář cítil jejich rozhovory: vzduch byl prosycen štiplavostí jejích chymické komunikace.

Pod koly prasklo a puklo cosi organického. *Asi samec,* pomyslela si Lin se znechucením a představila si jednu z bezpočtu tupých breberek, které se rojily z otvorů a skulin po celém Újetci. *Dobře mu tak.*

Vzpínající se pteryx zůstal stát před nízkým cihlovým obloukem, z něhož skapávaly stalaktity broučího hlenu. Lin poklepala drožkáři zápasícímu s otěžemi po rameni. Rychle něco naškrábala a ukázala mu notes.

Ptákovi se nelíbí. Počkejte tu, vrátím pět minut.

Vděčně přikývl a natáhl ruku, aby jí pomohl na zem. Když Lin odešla, hned se pustil do uklidňování podrážděného zvířete. Lin zahnula na újetecké hlavní náměstí. Po stranách náměstí byly i navzdory bledým výpotkům kanoucím ze střech stále viditelné cedule s označením ulic, ale jméno, které zde uváděly – Aldelionské náměstí –, nikdo z obyvatel Újetce nepoužíval. I těch několik málo lidí a necheprijek, kteří tu bydleli, přejalo nové cheprijské jméno, jež si přeložili ze zasyčení a chlórového říhnutí původního jazyka: Náměstí soch.

Bylo to rozlehlé a otevřené prostranství obklopené zchátralými, sto let starými budovami. Omšelé domy ostře kontrastovaly s ohromnou šedou masou další věže městské milice, která dřepěla severně odsud. Střechy se zde svažovaly neuvěřitelně prudce a nízko. Okna byla špinavá a postříkaná záhadnými vzory. Lin cítila v okolních ordinacích slabé léčebné vrnění cheprijských ošetřovatelek. Nad zástupy obyvatel se vznášel sladký kouř; cheprijky, ale tu a tam i příslušníci jiných ras, si prohlíželi sochy. Vyplňovaly celé náměstí: patnáct stop vysoké podobizny zvířat, rostlin a nestvůr, některé skutečné, jiné smyšlené, vyvedené jasně barevnými cheprijskými slinami.

Představovaly hodiny a hodiny společné práce. Skupinky cheprijek stály celé dny zády k sobě, přežvykovaly pojivo a barvuliny, metabolizovaly je, otevíraly žlázy v zadní části svých broučích hlav a vytlačovaly husté (a nepatřičně pojmenované) cheprosliny, jež na vzduchu do hodiny tvrdly a nabývaly hladkého a křehkého perleťového odlesku.

Pro Lin tyto sochy vyjadřovaly oddanost a pospolitost a zkrachovalou představivost, jež se uchyluje ke groteskně heroické grandióznosti. Proto ona žila, jedla a plivala své umění zcela sama.

Procházela kolem krámků s ovocem a zeleninou, kolem cedulí, ručně psaných neumělými velkými písmeny a nabízejících pronájem

larev domácníků, kolem středisek umělecké výměny s veškerými potřebami pro cheprijské žlázové umělkyně.

Ostatní cheprijky si ji prohlížely.

Měla na sobě dlouhou a světlou sukni vilnopolského střihu: lidský oděv, nikoli tradiční baňaté nohavice obyvatelek tohoto ghetta. Byla jiná. Byla tu vetřelkyně. Opustila své sestry. Zapomněla na úl a na většinu.

A udělala jsem zatraceně dobře, pomyslela si Lin a vzdorně zamávala svou dlouhou zelenou suknî.

Majitelka slinokrámku ji znala a obě se zdvořile a letmo dotkly tykadly.

Lin se podívala po policích. Vnitřek obchůdku byl opatřen vrstvou hlenu larev domácníků, jenž změkčoval stěny a tupil rohy s větší pečlivostí, než bylo běžné. Slinozboží vystavené na policích, čnících z organické hmoty jako kosti, osvětlovaly plynové lampy. Výloha byla umělecky potřísněna šťávou z různých barvulin. Dennímu světlu sem byl přístup zamezen.

Lin hovořila cvakáním a znakováním hlavonoh a vyměšovala slabý aromatický opar. Sdělovala své přání nakoupit šarlatiny, modřiny, černiny, opaliny a fialiny. Nezapomněla na spršku obdivu vysoké kvalitě skladovaného zboží. Vzala si materiál a rychle odešla.

Z atmosféry zbožné újetecké kolektivnosti se jí dělalo špatně.

Drožkář na ni čekal, vyskočila si za něho, ukázala na severovýchod a pobídla ho, aby vyrazili.

Rudokřídlý úl, Kočičí většina, pomyslela si splašeně. *Vy svatouškovské mrchy, já si na všechno pamatuju! Pořád mluvíte o kolektivu a velkém cheprijském úlu a „sestry“ v Přípotokách horko těžko shánějí brambory. Nemáte nic, jste obklopené lidmi, kteří se vám posmívají, že jste brouci, za levný peníz si kupují vaše umění a za drahý vám prodávají jídlo, ale protože existují jiné, které toho mají ještě míň, dovažujete se za ochránkyně cheprijských tradic. Se mnou nepočítejte. Budu se oblékat jak budu chtít. Moje umění je jenom moje.*

Začala volněji dýchat, až když se ulice okolo ní zbavily broučího hlenu a jediné cheprijky v davu byly stejně jako ona vetřelkyně.

Nasměrovala drožku pod cihlové oblouky stanice Slinný bazar, zrovna když se jim nad hlavou jako obrovské, nedůtklivé, parou poháněné dítě rozburácel vlak. Uháněl do středu Starého města. Lin drožku z opatrnosti poslala k Taverníkovu mostu. Rozhodně to nebylo nejbližší místo, kde se dala přejet sestra Dehtu, řeka Marast; to se nacházelo v Brokatech, trojúhelníkové části Starého města vklíněné

mezi obě řeky, jež se zde stékaly a měnily na Hrubodehet, v části, kde měl svou laboratoř, jako spousta jiných, i Izák.

Nebylo vůbec pravděpodobné, že by ji tam zahlédl, v onom labyrintu pochybných experimentů, kde vzhledem k povaze výzkumů nebyla důvěryhodná ani sama architektura. Ale aby se touto myšlenkou nemusela ani na okamžik zabývat, poslala drožku na Gidd, odkud se na východ táhla Pravostranná trasa po vyvýšených kolejnicích, které mimo střed města ubíhaly čím dál výš nad okrajovými čtvrtěmi.

Sledujte trať! napsala a drožkář ji sledoval, širokými ulicemi Západního Giddu, přes starobylý a velkolepý Taverníkův most přes Marast, onu čistší a studenější řeku stékající ze svahů Bežeku. Nakonec si nechala zastavit a se štědrým spropitným zaplatila. Poslední míli se rozhodla urazit pěšky, protože nechtěla, aby ji mohl někdo vystopovat.

Spěchala na schůzku, kterou měla domluvenou ve stínu Žeber, skeletonských Pařátů, ve čtvrti Zlodějů. Za ní se na okamžik zaplnilo nebe: v dálce hučel aerostat; kolem něj se chaoticky pohybovaly drobné tečky, za ním jako delfíni kolem velryby dováděly okřídlené postavičky; a před tím vším uháněl další vlak. Mířil tentokrát do města, do středu Nového Krobuzonu, do uzlu architektonické tkáně, kde tuhla žilnatina města, odkud se z Bodce jako pavučina větvily visuté miliční dráhy a kde se setkávalo pět velkých městských vlakových tras; sbíhaly se do ohromné nepravidelné pevnosti z tmavých cihel, vydrhnutého betonu, dřeva, oceli a kamene, budovy, která obludně zela v obhroublém srdci města: Nádraží Perdido.

Kapitola třetí

Ve vlaku seděla naproti Izákovi malá holčička se svým otcem, ošuntělým pánem v buřince a krátkém kabátu z druhé ruky. Izák se na ni příšerně zašklebil vždycky, když na něho pohlédla.

Otec jí něco šeptal a bavil ji eskamotérstvím. Podal jí oblázek a pak na něj rychle plivl. Kámen se proměnil v žábu. Dívka při pohledu na slizké zvíře zapištěla radostí a plaše pohlédla na Izáka. Ten otevřel dokořán oči i pusu, a předstíraje úžas, dal odchod. Holčička ho nepřestávala sledovat, ani když otevřel dveře vlaku a na Mazance vystoupil. Zamířil dolů do ulic a ubíral se do Brokat.

V úzkých křivolakých uličkách Vědecké čtvrti, nejstarší části starobylého města, se pohybovalo jen málo drožek či zvířat. Byli tu pěší všech ras a kromě nich pak pekárny, prádelny a cechovní síně, veškeré služby, které potřebuje každá obec. Stály tu hospody, obchody a dokonce miliční věž; malá, jakoby useknutá, přímo ve špičce Brokat, kde se stékal Marast s Dehtem. Plakáty vylepené na drolících se zdech inzerovaly stejné tančírny, varovaly před stejnou blížící se zkázou, vyžadovaly loajalitu stejným politickým stranám jako všude jinde ve městě. Ale navzdory této zdánlivé normálnosti bylo v této oblasti cítit napětí, jiskřivé očekávání.

S vodítky v zubech tu pobíhali jezevci – tradiční domácí mazlíčci, o nichž se věřilo, že mají jistou odolnost vůči nebezpečnějším rezonancím tajných věd –, jejich hruškovitá těla mizela ve zvláštních otvorech ve dveřích krámků. Nad výlohami z tlustého skla se nacházely podkrovní místnosti. Staré sklady na nábřeží prošly přestavbami. Pod chrámy zasvěcenými méně významným božstvům se skrývaly zapomenuté sklepy. V nich a ve všech dalších zákoutích budov se věnovali svým živnostem obyvatelé Brokat: fyzici,

chiméristé, biofilozofové a teratologové, chymici, nekrochymici, matematici, karcisté, metalurgové a voďanojští šamani, a pak ti, jejichž výzkumy, jako tomu bylo v Izákově případě, nezapadaly do žádné z nesčetných teoretických kategorií.

Nad střechami se vznášely zvláštní výpary. Řeky blížící se ke svému soutoku se líně vlekly, na některých místech z nich vzlínaly páry, když se v proudech smíchaly do silných sloučenin neznámé chymikálie. Splašky z nezdařených pokusu, z továren, laboratoří a alchymistických dílen se nahodile mísily do hybridních elixírů. V Brokatech měla voda nepředvídatelné vlastnosti. Vědělo se, že mladí bahňouři, kteří prohledávají říční nánosy, občas vstoupí na nějaké vybělené místo v bahně a začnou mluvit dávno mrtvými jazyky, z vlasů si začnou vybírat kobylky nebo pozvolna vyblednou a zmizí.

Izák zahnul po ztichlé části nábřeží na rozpadající se dlažbu a mezi houževnaté býlí Umberské promenády. Za Marastem čněla nad skeletonskými střechami Žebra podobná uskupení ohromných klů, vytáčejících se stovky stop do výšky. Řeka k jihu nabírala na rychlosti. Půl míle odsud bylo vidět, jak v místě, kde se setkává s Dehtem a velkolepě se stáčí na východ, její tok narušuje ostrov Krak. Přímo z kraje ostrova mohutně strměly letité kameny a věže parlamentu. Strohé vrstvy obsidiánu se zvedaly přímo z vody jako zmrzlá fontána.

Nad městem se trhala mračna a obnažovala vybledlé nebe. Izák zahlédl nad okolními domy rudou střechu své dílny; před ní zaplevelený dvůr své oblíbené putyky U umírajícího dítěte. Věkovité stoly v zahrádce pokrývaly barevné skvrny plísní. Pokud se pamatoval, nikdo u nich nikdy neseděl.

Vstoupil dovnitř. Zdálo se, že venkovní světlo vzdává svůj boj už na půli cesty silnými špinavými okny a nechává tak vnitřek napospas stínům. Stěny zdobila pouze nečistota. Nálevna nyní hostila jenom ty nejzarputilejší pijáky, rozklížené postavy hrbící se nad sklenicemi. Bylo tu několik feťáků, několik přetvorů. A několik hostů, kteří patřili do obou skupin: Umírající dítě bylo otevřené všem. Na jednom stole ležela skupinka vyhublých mladíků; trhali sebou v dokonalém rytmu: ujížděli na šazbahu, hypnoseru nebo na čajíčku. Jedna žena držela sklenici kovovým pařátem, z něhož prskala pára a na podlahu kapal olej. Host v koutě poklidně chlemtal pivo z misky a olizoval si liščí čenich, který měl přiroubovaný k tváři.

Izák tiše pozdravil Jošuu, starce sedícího u dveří, jehož přetvoření bylo drobné, ale zato velice kruté. Jako neúspěšný zloděj odmítl svědčit proti své paničce, načež mu soudce uložil, aby tedy mlčel věčně: odebrali mu ústa a zalepili je bezešvým kusem masa. Místo aby

přežíval na trubičkách polévky zavedených do nosu, prořezal si Jošua nová ústa, ale bolestí se mu chvěla ruka a výsledek byl roztřepený, zubatý, nedokončený; rozšklebená rána.

Jošua na Izáka kývl a prsty si pečlivě stiskl ústa nad brčkem, jímž hltavě upíjel jablečné víno.

Izák zamířil do zadní části výčepu. V rohu stál velmi nízký, asi tři stopy vysoký pult. Za ním se v neckách se špinavou vodou rochnil hostinský Silchristček.

Sil v neckách žil, pracoval a spal, převaloval se od jednoho konce ke druhému na svých žabích nohou a obrovitých rukou s plovacími blánami; tělo, zdánlivě prosté kostí, se mu třáslo jako napuchlé varle. Byl starý, tlustý a mrzoutský, dokonce i na voďanoje. Byl to pytel staré krve s končetinami, bez samostatné hlavy; velká ubručená tvář mu vyvstávala z tuku na přední straně trupu.

Dvakrát za měsíc tekutinu kolem sebe vybral naběračkou a štamgasti ho polévali kýbly čerstvé vody, Sil prděl a vzdychal rozkoší. Voďanojové mohli na suchu bez větší újmy přežít nejméně den, ale Sil si s tím hlavu nedělal. Hnil zapšklou netečností a k tomu mu špinavá voda vyhovovala. Izák se nedokázal ubránit dojmu, že Sil se ponižuje v rámci jakési agresivní exhibice. Zdálo se, že si užívá pocitu, že je odpornější než všichni kolem.

Izák tady měl kdysi ve zvyku pít z mladického potěšení, když poznával hlubiny nechutnosti. Teď, když dospěl, mu potěšení skýtaly návštěvy poněkud zdravějších podniků a do Silovy špeluňky se vracel už jen proto, že stála blízko jeho dílny a potom stále častěji a nečekaněji i z výzkumných důvodů. Sil mu začal obstarávat experimentální vzorky, které potřeboval.

Sil se čvachtavě natočil k Izákovi a přes okraj necek vystříkla smrdutá voda barvy moči.

„Co to bude, ‚Záku?“ zachrochtal.

„Kuželku.“

Izák mu do rukou hodil dvojku. Sil se do police nad sebou natáhl pro láhev. Izák usrkl laciné pivo a vklouzl na stoličku; zamračil se, když ucítil, že si sedl do jakési pochybné tekutiny.

Sil se v neckách posadil. Aniž se na Izáka podíval, pustil se do jednoslabičné tupé konverzace o počasí, o pivu. Byla to hra. Izák odpovídal jen tak, aby řeč nestála.

Na pultu stálo několik neumělých figurek zhotovených z vody, která se jim před očima vpíjela do vláken prastarého dřeva. Dvě se před Izákem rozpouštěly velmi rychle, ztrácely celistvost a měnily se na loužičky. Sil z necek ledabyle nabral další hrst vody a začal ji mnout. Voda se chovala jako hlína a držela tvar, do něhož ji Sil

formoval. Uvnitř figurky vířily špinavé zbytky z necek. Sil postavičce vytáhl obličej, udělal jí nos a nohy jí stlačil na velikost malých uzenek. Pak drobného homunkula postavil před Izáka na pult.

„Tohle tě zajímá?“ zeptal se.

Izák polkl zbytek piva.

„Díky, Sile. Máš to u mě.“

Opatrně foukl do postavičky, která se mu skácela do nastavených dlaní. Trochu cákla, ale cítil, že povrchové napětí vydrží. Sil s cynickým úsměvem sledoval, jak Izák spěšně vybíhá s figurkou z hospody a odnáší si ji do laboratoře.

Venku se trochu zvedl vítr. Izák zakryl svůj úlovek a rychle prošel uličkou, která spojovala Umírající dítě s Pádlařskou a s jeho dílnou. Zadkem otevřel zelené dveře a zacouval do domu. Jeho laboratoř byla před lety továrnou a skladištěm a rozlehlá podlaha byla plná lahviček, křivulí a do koutů uklizených tabulí.

Právě ze dvou koutů se ozvaly hlasité pozdravy. David Serachin a Lublamai Dadskatt – zneuznaní vědci podobně jako Izák. Skládal se s nimi na nájem a dělil o prostor. David a Lublamai využívali přízemí, kde si každý obsadil se svým zařízením jeden kout, jež pak dělilo čtyřicet stop prázdné dřevěné podlahy. Z podlahy mezi jejich rohy místnosti vyčnívala opravená pumpa. Po zemi popojížděl jejich společný konstrukt, hlasitě a neúčinně zametající prach. *Tu zbytečnost si tu drží jen ze sentimentality*, pomyslel si Izák.

Sám měl dílnu, kuchyňku a postel na obrovské galerii, která vybíhala do prostoru uprostřed zdí staré továrny. Byla asi dvacet stop široká, opisovala celou dvoranu a její vratké dřevěné zábradlí jen jakýmsi zázrakem zůstávalo pořád tam, kam je Lublamai přitloukl.

Za Izákem se ztěžka zabouchly dveře a vedle nich se otřáslo vysoké zrcadlo. *Nechápu, že se ještě nerozbilo*, pomyslel si Izák. *Musíme ho přestěhovat.* Jako obvykle tato myšlenka zmizela tak rychle, jak přišla.

Zatímco bral schody po třech, David si všiml, jak má sepjaté ruce, a zasmál se.

„Zase něco z toho Silchristčekova umění, Izáku?“ zahulákal.

Izák se na něho zazubil.

„Nemůžeš o mně říct, že nesbírám jen to nejlepší!“

Izák, který před lety skladiště objevil, si mohl vybrat pracovní místo, a bylo to vidět. Postel, kamna a nočník měl v jednom koutě galerie, v druhém koutě na stejné straně bylo vidět bytelné zařízení jeho laboratoře. Police zaplňovaly skleněné a hliněné nádoby s podivnými sloučeninami a nebezpečnými chymikáliemi. Stěny zdobily světlotisky Izáka a jeho přátel zaujímajících různé pózy všude

možně po městě a v Drsnolese. Zeď skladiště tvořila část Umberské promenády: jeho okna shlížela na Marast a skeletonský břeh a skýtala výtečný výhled na Žebra a trať do Kelströmu.

Izák proběhl kolem ohromných obloukových oken k tajuplnému přístroji z leštěné mosazi. Šlo o hustou spleť trubek a čoček, ciferníků a měřidel, nacpaných všude, kde pro ně bylo místo. Na každé součásti tohoto celku bylo nápadné razítko: MAJETEK KATEDRY FYZIKY UNIVERZITY NK. NEODNÁŠEJTE.

Izák se podíval a s úlevou zjistil, že malý kotlík v útrobách stroje ještě nevyhasl. Hodil do něho hrst uhlí a zavřel dvířka. Na podložku pod skleněným zvonem postavil Silovu postavičku a několikrát se opřel do vývěvy, která z prostoru odsála vzduch a nahradila ho plynem z tenké kožené trubičky.

Uvolnil se. Voďanojské vododílko se ještě nějakou chvíli nerozplyne. Pokud se tyto výtvory dostanou voďanojům z rukou a nikdo se jich nedotýká, vydrží asi hodinu, než se začnou pozvolna rozpadat do původní podoby. Když je s nimi manipulováno, rozplývají se o to rychleji, ve vzácném plynu pak pomaleji. Měl na výzkum přibližně dvě hodiny.

Izák se o voďanojské vodařství začal zajímat jen náhodou, narazil na ně během bádání nad jednotnou teorií energie. Přemýšlel, zda schopnost umožňující voďanojům dávat vodě tvar působí na základě síly příbuzné s vazebnou silou, po níž se pídil, silou, která za určitých okolností hmotu drží a za jiných ji naopak prudce rozptyluje. Přihodilo se to, co bylo při jeho výzkumech naprosto běžné: jeho zájem strhla vedlejší větev výzkumné práce a stala se mu hlubokou a skoro jistě krátkodobou posedlostí.

Izák přisunul ke zvonu několik mikroskopových tubusů a zapálil plynový hořák, pomocí něhož chtěl vododílko osvětlit. Záhady kolem vodařství mu pořád nedávaly spát. Znovu si palčivě uvědomoval, jak velké množství tradiční vědy jsou jen nesmysly, kolik tzv. analýz je pouhými popisy – a často špatnými popisy –, skrývajícími se za matoucími žvásty. Jeho oblíbený příklad takových textů pocházel z Benchamburgovy *Hydrophysiconometricie*, knihy těšící se mimořádné vážnosti. Když si tuto pasáž četl, musel se popadat za břicho, pak si ji pečlivě opsal a připíchl na stěnu:

> Voďanojové umí prostřednictvím své schopnosti zvané *vodařství* manipulovat s poddajností a udržovat povrchové napětí vody, takže si její určité množství nakrátko udrží jakýkoli tvar, který jí manipulátor dá. Voďanojové toho

dosahují využitím *hydrokohezivního/akvamorfního energetického pole nevelkého diachronního rozsahu.*

Jinak řečeno, Benchamburg nevěděl o způsobu, jak voďanojové formují vodu, o nic víc než Izák nebo nějaký uličník nebo sám starý Silchristček.

Izák zatahal za soustavu pák, posunul řadu sklíček a sošku, která se na okrajích už začala pomalu rozpíjet, prozářil několika různými barevnými světly. Když se zadíval okulárem o vysoké zvětšovací schopnosti, spatřil, jak se hemží drobounkými animalkulami. Vnitřní struktura vody se neměnila: chtěla pouze zaujímat jiné místo než obvykle.

Když se figurka začala vsakovat do praskliny na prohlížecí podložce, zase ji uchopil. Prohlédne si ji co nejrychleji, ačkoli ze zkušenosti věděl, že na ní nenajde nic zajímavého.

Napsal si do notesu několik poznámek. Zatímco ubíhaly minuty, podrobil vododílko rozmanitým experimentům: píchal do něho stříkačkou a odsával z něho část jeho hmoty, z různých úhlů udělal několik světlotisků, foukl do něho několik bublinek, které zamířily vzhůru a vyrazily vrškem ven. Nakonec je přivedl do varu a nechal je, aby se rozplynulo v páře.

Mezitím vyšplhala po schodech nahoru Upřímnost, Davidova jezevčice, a očichala mu volně spuštěné prsty. Izák ji mimoděk pohladil, a když mu olízla ruku, zařval na Davida, že jeho svěřenkyně má hlad. Odpovědělo mu překvapivé ticho. David s Lublamaiem odešli, nejspíš na pozdní oběd: od jeho příchodu už uběhly skoro dvě hodiny.

Protáhl se, přešel ke své spížce a hodil Upřímnosti kousek sušeného masa, který začala hned šťastně okusovat. Izák si zase pozvolna začínal uvědomovat okolní svět a přes stěnu zaslechl čluny na řece.

Dole se rozlétly a opět zavřely dveře.

Izák přiklusal ke schodišti a očekával, že spatří své navrátivší se kolegy.

Místo toho uprostřed rozsáhlého prázdného prostoru uviděl stát cizince. Vzdušné proudy se přizpůsobovaly jeho přítomnosti, osahávaly ho jako chapadla, rozvířovaly kolem něho spirály prachu. Podlahu otevřenými okny a otvory po vypadaných cihlách ozařovaly kaluže světla, žádná ale nedopadala přímo na něho. Izák se velmi zlehka zhoupl, dřevěné patro pod ním zavrzalo. Postava dole trhla hlavou, setřásla si kápi a s rukama sepjatýma na hrudi se v tichosti zadívala vzhůru.

Izák nevěřil svým očím.

Byl to garuda.

Izák sklopýtal ze schodů, tápavě se chytaje zábradlí, protože nechtěl ani na vteřinu spustit z čekajícího návštěvníka zrak. Seběhl do přízemí.

Garuda si ho z výšky měřil pohledem. Izákovo okouzlení bylo silnější než jeho vychování; pohled mu nepokrytě oplácel.

Tento velký tvor byl přes šest stop vysoký a stál na drsných pařátech, které mu trčely zpod špinavého pláště. Rozedraná látka dosahovala skoro až k zemi, a kromě pařátů volně zakrývala každou píď jeho těla, halila detaily trupu a svalstva – vlastně téměř všechno kromě hlavy. A velká nevyzpytatelná ptačí tvář shlížela na Izáka s čímsi, co vyvolávalo dojem panovačnosti. Ostře zahnutý zobák byl něco mezi poštolčím a sovím. Lesklé peří jemně přecházelo z okrové přes našedlou k tečkované hnědé. Hluboké černé oči se upřeně dívaly před sebe, zorničky coby jemné mramorování na samé hranici temných odstínů. Oči měl zasazené do důlků, jež garudově tváři dodávaly výraz neustálého úšklebku; doplňovaly pyšně svraštěné čelo.

A nad jeho hlavou, ve skrytu hrubé pytloviny, kterou kolem sebe svíral, se jasně rýsoval nezaměnitelný tvar ohromných složených křídel, silueta peří, kůže a kostí, která mu vyčnívala dvě či více stop z ramen, aby se pak k sobě elegantně stáčela. Izák nikdy zblízka neviděl garudu rozepínat křídla, ale četl o prachových mračnech, jež dokázali zvednout, a velkých stínech, jež vrhali na svou kořist.

Co ty tady děláš, tak daleko od domova? přemýšlel Izák užasle. *Podívej se, jakou máš barvu: vždyť jsi z pouště! Z Cymeku to jsou, míle a míle cesty. Co tu, u chrchle, pohledáváš, ty zatracenej frajere?*

Než si odkašlal a promluvil, skoro před tímto velkým dravcem pokýval hlavou v posvátné úctě.

„Můžu pro tebe něco udělat?“

Kapitola čtvrtá

Lin si s obrovskou hrůzou uvědomovala, že přijde pozdě.

Nepomáhalo jí, že Skeleton nechovala v žádné oblibě. Hybridní architektura této exotické čtvrti ji jenom mátla: propojení industrialismu a křiklavé domácké okázalosti lehce zámožných obyvatel, drolící se beton opuštěných doků a napjaté kůže stanů v chudinském ghettu. Rozmanité architektonické formy tu zdánlivě nahodile splývaly jedna do druhé a vyplňovaly nízko položenou plochou oblast městských křovin a úhorů, v níž vyráželo plochami betonu a asfaltu polní kvítí a rostliny se silnými stonky.

Lin znala jméno ulice, ale ukazatele kolem ní se bortily a kácely do nemožných směrů nebo je halila rez, popřípadě si vzájemně odporovaly. Pokoušela se je přečíst a očima se vracela ke své hrubě načrtnuté mapce.

Mohla se orientovat i podle Žeber. Podívala se po nich a spatřila je nad sebou, jak se mocně derou k obloze. Byla vidět jen jedna část jejich koše, vybělené a zpuchřelé oblouky podobné kostěné vlně, která se měla každým okamžikem zřítit na domy na východě. Právě k nim Lin zamířila.

Ulice se kolem ní rozšířila a Lin se ocitla před dalším zpustle vyhlížejícím prostranstvím, ale mnohem větším, než byla ta předcházející. Nepřipomínalo ani tak náměstí jako spíše ohromnou nezastavěnou městskou proluku. Budovy na okraji jí nenastavovaly tváře, ale naopak své hřbety a boky, jako by jim někdo přislíbil sousedy s elegantními fasádami, kteří nikdy nedorazili. Ulice Skeletonu úzkostlivě pronikaly na křovinatou pláň pátravými cihlovými prstíky, rychle se však ztrácely.

Z ušmudlané trávy tu a tam vyrážely provizorní stánky a skládací stolky, ledabyle rozestavěné a poházené lacinými koláči, starými tisky nebo harampádím z čísi půdy. Žonglující pouliční kejklíři nabízeli svá fádní představení. Procházelo se tu několik váhavých nakupujících a na balvanech posedávali lidé nejrůznějších ras, kteří si četli, jedli, hrabali se ve vyschlé hlíně nebo si prohlíželi kosti nad svými hlavami.

Žebra trčela na obvodu této pustiny.

Ze země vyrážely gigantické kusy zažloutlé slonoviny silnější než ty nejstarší stromy, vzdalovaly se od sebe, stáčely se v ladných obloucích, až se více než sto stop nad zemí, strmíce nad střechami okolních domů, k sobě zase ostře přibližovaly. Než se skoro dotkly svými konci, vyšplhaly se opět do výšky – jako nesmírné zkřivené prsty, slonovinová past velikosti boha.

Existovaly plány, že by se prostranství mohlo vyplnit, ve starobylém hrudním koši by se vystavěly úřadovny a domy, ale nakonec z nich nic nevzešlo.

Nářadí, s nímž se na staveništi pracovalo, se lehce lámalo a ztrácelo se. Nedržela tu malta. Cosi zlověstného, spjatého se zpola obnaženými kostmi, zbavovalo pohřebiště neustálého vyrušování.

Padesát stop pod Linin̈ma nohama archeologové našli obratle zvící domů, páteř, kterou v tichosti, po příliš dlouhé sérii pracovních úrazů, znovu zasypali. Na povrch nebyly vyneseny žádné končetiny, žádné kyčle, žádná kyklopská lebka. Nikdo nedokázal říct, jaká bytost tu před tisícovkami let padla a zhynula. Umounění pouliční prodavači, kteří měli v Žebrech své stánky, se specializovali na všemožná senzační vyobrazení *Gigantes Krobuzon*, čtyřnožce či dvounožce, humanoidních rysů, se zuby, kly či křídly, bojovného nebo oplzlého.

Mapka nyní ukazovala k bezejmenné uličce na jižní straně Žeber. Lin se prosmýkla do tiché ulice, kde narazila na černě natřené budovy, které měla vyhledat, na řadu tmavých opuštěných domů, z nichž měly všechny kromě jediného zazděné dveřní otvory a zabedněná okna zatřená dehtem.

Na ulici nebyli žádní chodci, drožky ani jiná doprava. Lin tu byla úplně sama.

Nad jedinými přetrvávajícími dveřmi bloku bylo křídou nakreslené cosi na způsob hrací desky, čtverec rozdělený na devět menších polí. Ale nebyly na něm žádné křížky či kolečka, ani jiný symbol.

Lin postávala nedaleko domu. Pohrávala si se sukní a blůzkou, až se rozzlobila sama na sebe, došla ke dveřím a rychle zaklepala.

Už takhle jdu pozdě, pomyslela si, *nemusím ho ještě víc vytáčet.*

Kdesi nad hlavou uslyšela vrzání pantů a posunování pák a na stěně nad sebou si povšimla jemného záblesku odraženého světla: právě byl použit systém čoček a zrcadel, aby ti uvnitř mohli posoudit, zda ti venku stojí za pozornost.

Dveře se otevřely.

Před Lin stála velká přetvora. Tvář měla stále stejně zarmoucenou a hezkou jako snědá lidská žena, kterou kdysi byla, pořád ji rámovaly dlouhé spletené vlasy, ale hlava spočívala na sedm stop vysoké konstrukci z černého železa a zašlého cínu. Pohybovala se po nepoddajné teleskopické kovové trojnožce. Tělo měla uzpůsobené k vykonávání těžké práce a písty a kladky ji obdařovaly dojmem neúprosné síly. Pravou paži měla ve výši Lininy hlavy a ze středu mosazné dlaně na cheprijku mířila úděsná harpuna.

Lin ucukla překvapením a hrůzou.

Zpoza zkormoucené ženy se ozval silný hlas.

„Slečna Lin? Naše umělkyně? Jdete pozdě. Pan Multi vás očekává. Prosím, pojďte za mnou.“

Přetvora ustoupila, opřela se o prostřední nohu, obě ostatní stáhla za ni a poskytla Lin místo, aby kolem ní mohla projít. Harpuna se ani nezachvěla.

Co všechno mě ještě potká? pomyslela si Lin v duchu a vstoupila do tmy.

Na opačném konci černočerné chodby stál ve slabém světle kaktusík. Lin ve vzduchu cítila jeho šťávu, ale jen slabě. Vypínal se do výšky sedmi stop, měl zavalité končetiny i trup. Hlava mu vybíhala z linie zad jako skalní útes. Obrys těla narušovaly uzliny tvrdých výrůstků. Zelenou kůži měl zbrázděnou změtí jizev a zdobily ji tři palce dlouhé trny a drobounké rudé jarní květy.

Pokynul jí křivými prsty.

„Pan Multi si může dovolit být trpělivý,“ řekl, když se otočil ke schodům a začal po nich stoupat, „ale pokud vím, čekání ho nikdy netěšilo.“ Neohrabaně se obrátil a významně na Lin pozvedl obočí.

Běž se vycpat, ty jeden poskoku, řekla si netrpělivě. *Zaveď mě k šéfovi.*

Kaktusík oddupal na neforemných nohách, podobných malým pařezům.

Lin za sebou uslyšela ostrý sykot páry a těžké kroky, do schodů vycházela i přetvora. Následovala kaktusíka klikatou chodbou bez oken.

Tady je to obrovské, pomyslela si Lin, zatímco se ubírali stále dál a dál. Uvědomila si, že musí jít o celou řadu domů, kde byly na přání

zákazníka vybourány či přestavěny dělící zdi, čímž vznikl jeden ohromný spletitý prostor. Míjeli dveře, z nichž se znenadání ozval nervy drásající zvuk; připomínal tlumený výkřik bolesti nějakého stroje. Lin se napřímila tykadla. Když dveře nechávali za sebou, dolehla k nim salva úderů, jako by někdo do měkkého dřeva vystřelil několik šipek.

Chovačko skákavá! pomyslela si Lin mrzutě. *Gazide, k čemu jsi mě to, krucinál, přemluvil?*

Celý proces, který dovedl Lin až na toto strašlivé místo, odstartoval právě Klikař Gazid, zkrachovalý impresário.

Nechal zhotovit sérii světlotisků jejích posledních výtvorů a rozšířil je po celém městě. Takto se pravidelně snažil vytvořit si jméno mezi novokrobuzonskými umělci i mecenáši. Gazid byl žalostný človíček, který nepřestával každému, kdo byl ochoten poslouchat, donekonečna připomínat svou jedinou úspěšnou výstavu, kterou před třinácti lety uspořádal pro jistou dnes už zesnulou éterosochařku. Lin se svými přáteli na něho pohlížela s lítostí a opovržením. Všichni její známí mu dovolovali, aby si pořídil několik světlotisků, a platili mu několik šekelů či celý nobl jako „zálohu za zprostředkovatelskou činnost“. Gazid pak na několik týdnů mizel, aby se pak znovu vynořil a měl zvratky na kalhotách, krev na botách, frčel si na nějaké nové droze, a všechno se vracelo na začátek.

Jenže teď ne.

Gazid našel Lin kupce.

Když si k ní přisedl u Hodin a kohoutka, nestála o to. Na řadě byl teď někdo jiný; napsala do notesu, že mu dala „zálohu“ jednu guineu asi před týdnem. Ale Gazid ji přerušil a přemlouval ji, aby s ním šla ven. A když se jí její přátelé, umělecký výkvět Vilných polí, začali smát a pobízet ji, Gazid jí předal tuhou bílou kartičku, na níž byl vyražený jednoduchý znak v podobě hrací desky o tři krát třech políčkách. Stálo na ní vytištěno:

Vážená slečno Lin, na mého zaměstnavatele učinily velký dojem ukázky Vaší práce, jež mu předložil Váš agent. Rád by věděl, zda byste měla zájem se s ním sejít a projednat případnou zakázku. Těšíme se na Vaši odpověď. Podpis byl nečitelný.

Gazid byl ztroskotanec a závislák na většině věcí, co byly právě v oběhu, byl schopen udělat cokoliv, aby si obstaral peníze na drogy, ale tohle se nepodobalo žádné křivárně, kterou si Lin dokázala představit. Pokud se v Novém Krobuzonu opravdu nenašel nikdo zámožný a ochotný zaplatit za její práci a jemu dát odměnu, k čemu by mu taková šaráda byla?

Za povykování, aplaudování a všeobecného ohromení ho tedy vytáhla z hospody a zeptala se, co se stalo. Gazid napřed chodil kolem horké kaše a zdálo se, že si láme hlavu, jakými výmysly ji má obalamutit. Ale brzy mu došlo, že musí s pravdou ven.

„Je tu jeden chlápek, vod kterýho si vobčas kupuju různý věci…“ začal vyhýbavě. „No a když tak přišel, nějak se mi doma na polici válely tisky tvejch soch, jemu se líbily a chtěl si jich pár vzít… a já jako že jo. A pak mi za nějakou dobu řekl, že je ukázal chlápkovi, kterej těma věcma, co si vod něj kupuju, zásobuje zas *jeho*, a tomu chlápkovi se taky líbily, nechal si je a ukázal je zas *svýmu* šéfovi, takže se nakonec dostaly k tomu úplně nejvyššímu, kterej ulítává na umění – loni koupil něco vod Alexandríny –, no a tomu se taky zamlouvaly a teď chce, abys mu něco udělala.“

Lin si jeho vyhýbavá slova přeložila.

Šéf tvého dodavatele drog chce, abych pro něho pracovala??? napsala.

„Krucinál, Lin, tak to není… chci říct, že vlastně jo, ale…“ Gazid se zarazil. „No tak jo,“ připustil poraženě. Chvíli bylo ticho. „Akorát… akorát že se s tebou chce setkat. Jestli máš zájem, musí tě osobně poznat.“

Lin uvažovala.

Rozhodně to byla lákavá představa. Soudě podle lístku nešlo o žádnou malou rybu: tenhle hrál vysoko. Lin nebyla hloupá. Věděla, že to bude nebezpečné. Nedokázala si pomoct, ale cítila vzrušení. Mohlo to znamenat zvrat v jejím uměleckém životě. Mohla by se o tom takticky zmiňovat. Mohla mít mecenáše z řad zločinců. Byla dostatečně inteligentní, aby si uvědomovala, že její nadšení je dětinské, ale nebyla natolik vyzrálá, aby jí na tom záleželo.

A zatímco dospívala k závěru, že jí na tom nesejde, Gazid se zmínil o řádu sumy, kterou jí tajuplný kupec nabízel. Hlavonohy se jí stáhly úžasem.

Musím si promluvit s Alexandrínou, napsala a vrátila se do výčepu.

Alex nic nevěděla. Z pověsti, že prodala několik pláten jednomu z vládců podsvětí, se snažila vyždímat, co se dalo, ale prakticky se setkala jen s jakýmsi nepříliš důležitým prostředníkem, který jí nabídl závratnou sumu za dvě malby, které právě dokončila. Nabídku přijala, plátna předala a víc se s ní nikdo nebavil.

Tím to haslo. Neznala ani jméno svého klienta.

Lin se zařekla, že si povede lépe.

Přes Gazida, pokoutními komunikačními kanály, které vedly čertvíkam, poslala odpověď, že ano, má zájem a je připravena se setkat, ale musí znát jméno, které by si mohla napsat do diáře.

Novokrobuzonské podsvětí její zprávu zpracovalo, nechalo ji týden čekat a pak vyplivlo odpověď v podobě další tištěné kartičky, kterou jí někdo vstrčil pod dveře, když spala.

Na kartičce byla uvedena adresa ve Skeletonu, datum a čas a jednoslovné jméno: *Multi*.

Chodbou se neslo zběsilé cvakání a klepání. Kaktusík doprovázející Lin zatlačil na jedny z řady tmavých dveří a ustoupil stranou.

Lininy oči se musely přizpůsobit světlu. Dívala se do písárny. Do rozlehlé místnosti s vysokým stropem, vymalované černou barvou – jako ostatně všechno v této troglodytické budově –, prosvětlené plynovými svítilnami a zaplněné asi čtyřiceti psacími stoly; na každém z nich stál objemný psací stroj, u každého seděla sekretářka opisující údaje ze stohů poznámek. Ačkoli šlo většinou o lidi a většinou o ženy, Lin ucítila a spatřila i muže a kaktusíky, dokonce dvojici cheprijek a jednu voďanojku, která psací stroj obsluhovala klávesnicí uzpůsobenou jejím rozměrným rukám.

Po stranách místnosti byli rozestaveni přetvoři, opět většinou lidského původu, ale byli tu i zástupci jiných ras, byť xeničtí přetvoři byli obecně velmi vzácní. Někteří byli přetvořeni organicky a měli naroubované paňáty, parohy a kusy svaloviny, ale většina byla mechanizovaná a v horku linoucím se z jejich kotlů se v místnosti skoro nedalo dýchat.

Na konci písárny byla uzavřená kancelář.

„Slečno Lin, konečně," zaburácel tlampač nade dveřmi, hned jak Lin vešla dovnitř. Žádná sekretářka nezvedla hlavu. „Projděte, prosím, k mé kanceláři."

Lin se pustila mezi stoly. Pečlivě se dívala, co se tu píše, ačkoli rozpoznat text bylo těžké a v podivném osvětlení této černě vymalované místnosti o to těžší. Všechny sekretářky si počínaly jako odbornice, četly rukou psané poznámky a přepisovaly je, aniž se dívaly na klávesnici či papír ve stroji.

Na základě rozhovoru ze třináctého tohoto měsíce, stálo na jednom listu, *Vás prosíme, abyste vzali na vědomí, že Vaše prodejní síť nadále spadá pod naši pravomoc, podrobnosti budou dojednány.* Lin se přesunula dále.

Zítra zhebneš, ty hajzle, ty kurvo. Budeš ještě závidět přetvorům, ty zbabělá kundo, budeš řvát, až budeš krvácet z držky, stálo na jiném.

Cože?… napadlo Lin. *Cože?… Pomoc!*

Dveře kanceláře se otevřely.

„Pojďte dál, slečno Lin, jen pojďte dál!“ Burácelo z tlampače.

Lin nezaváhala. Vešla dovnitř.

Většinu malé místnůstky zaplňovaly kartotéční skříně a knihovničky. Na jedné zdi visela malá tradiční olejomalba Železné zátoky.

Za velkým stolem z tmavého dřeva stála rozkládací zástěna se siluetami ryb, větší verze paravánů, za nimiž se převlékají modelky umělců. Uprostřed zástěny byla ryba zhotovená ze zrcadlového skla, která nabízela Lin pohled na její odraz.

Lin před zástěnou nejistě přešlapovala.

„Posaďte se, posaďte se,“ vybídl ji klidný hlas zpoza paravánu. Lin si přitáhla židli před stůl.

„Já vás vidím, slečno Lin. Ten zrcadlový kapr je z mé strany průhledný. Myslím, že je slušnost, aby to mí hosté věděli.“

Zdálo se, že hlas očekává odpověď, takže Lin přikývla.

„Víte, jdete pozdě, slečno Lin.“

U čertova ocasu! Ze všech schůzek, co mám, musím přijít pozdě zrovna na tuhle! pomyslela si Lin horečně. Začala do notesu psát omluvu, ale hlas ji přerušil.

„Umím znakovat, slečno Lin.“

Lin notes odložila a mnohoslovně se omlouvala rukama.

„To nic,“ zarazil ji hostitel neupřímně. „To se stává. Skeleton je ke svým návštěvníkům nemilosrdný. Příště už budete vědět, že máte vyjít dříve, že ano?“

Lin přitakala, že opravdu vyjde dříve, že přesně na tohle si dá příště pozor.

„Velice se mi zamlouvá vaše tvorba, slečno Lin. Mám všechny světlotisky, které se mi dostaly do rukou prostřednictvím Klikaře Gazida. Je to dojemný, ubohý, zlomený pitomec – závislost je ve většině svých forem tragická –, ale jakýmsi způsobem má čich na umění. Alexandrínu Nevgetsovou mi doporučil, myslím, on. Přízemní, na rozdíl od vašich děl, ale přesto příjemné. Klikaři Gazidovi jsem vždy připraven vyhovět. Bude škoda, až nám umře. Půjde bezpochyby o něco špinavého, o nějaký upatlaný tupý nůž, který ho pomalu vykuchá kvůli pár drobným, nebo o nějakou pohlavní chorobu, kterou jej nakazí nezletilá šlapka a s níž se pojí ohavné výtoky a pocení, nebo mu třeba polámou kosti za práskání – koneckonců milice platí docela dobře, a když dojde na zdroje příjmů, feťáci si nemohou příliš vybírat.“

Hlas, který se linul zpoza zástěny, byl melodický a to, co říkal, se hypnoticky neslo prostorem: všechno skládal do rytmických celků. Jeho věty se jemně kolébaly. Slova byla nemilosrdná. Lin měla strach. Nenapadalo ji nic, co by mohla říct. Ruce nechávala nehybně položené v klíně.

„Pokud jsem se rozhodl, že se mi vaše tvorba líbí, chci si s vámi promluvit, abych poznal, zda bych vám mohl svěřit jistou zakázku. Vaše tvorba je na cheprijku neobvyklá. Souhlasila byste s tímto tvrzením?“

Ano.

„Řekněte mi něco o svých sochách, slečno Lin, a nebojte se, pokud jste se k tomu chystala, že budete působit příliš intelektuálsky. Nemám nic proti tomu, když se umění bere vážně, a nezapomínejte, že tento rozhovor jsem inicioval já. Při přemýšlení, jak odpovědět na mé otázky, mějte na paměti tato tři klíčová slova: ‚témata‘, ‚technika‘ a ‚estetika‘.“

Lin zaváhala, ale strach ji nutil odpovědět. Chtěla, aby se tento muž nezlobil, a pokud to mělo znamenat, že se rozhovoří o své práci, pak tomu tak i bude.

Pracuju sama, znakovala, *což tvoří součást mé… vzpoury. Odešla jsem z Přípotok a pak i z Újetce, odešla jsem ze své většiny i ze svého úlu. Lidé na tom byli mizerně, a proto kolektivní umění získalo tak pitomě heroický rozměr. Jako třeba na Náměstí soch. Chtěla jsem plivat něco… drsného. Chtěla jsem udělat některé z těch velkolepých soch, na kterých jsme spolupracovaly, poněkud méně dokonalé… Tím jsem naštvala své sestry. Pustila jsem se tedy do vlastní tvorby. Drsné tvorby. Přípotocky drsné.*

„Přesně to jsem očekával. Je to až – promiňte mi – banální. To však nijak neubírá na síle tvorbě samé. Cheprijské sliny jsou úžasný materiál. Jejich lesk je vskutku jedinečný a na základě své odolnosti a lehkosti jsou i velmi praktické, což sice není vlastnost, s níž bychom v rámci umění měli pracovat, ale já jsem pragmatik. Rozhodně je velká škoda užívat tak nádhernou hmotu na bezduchou projekci přání deprimovaných cheprijek. Opravdu s velkou úlevou jsem zjistil, že ji někdo používá k zajímavým a zneklidňujícím účelům. Mimochodem, hranatost, jíž dosahujete, je mimořádná.“

Děkuji. Mám výraznou žlázovou techniku. Lin dělalo dobře, že má dovoleno se i pochlubit. *Původně jsem byla členkou hnutí A-dost, které zakazuje pracovat na díle, které už bylo vyplivnuto. Získáte tak úžasnou disciplínu. I když jsem… nakonec pravidla porušila. Vracím se k dílu; jakmile sliny změknou, ještě je opracovávám. Mám víc svobody, můžu dělat převisy a tak podobně.*

„Používáte hodně barev?“ Lin přikývla. „Viděl jsem jen sépiové světlotisky. To rád slyším. To bychom měli techniku a estetiku. Velice rád bych se dozvěděl, jak smýšlíte o tématice, slečno Lin.“

Lin byla zaskočena. Najednou ji nenapadalo, jaká má vlastně témata.

„Trochu vám to usnadním. Řeknu vám, jaká témata zajímají mě. A pak uvidíme, jestli bych vám mohl svěřit druh zakázky, který mám na mysli.“

Hlas čekal, dokud Lin nepřikývla.

„Byla byste tak hodná a zvedla hlavu, slečno Lin?“ Lin tak rozpačitě učinila. Tento pohyb ji znervózňoval, protože při něm obnažovala spodní měkkou část své broučí hlavy a byla tak zranitelná. Držela hlavu nehybně a oči za zrcadlem si ji prohlížely.

„Máte na krku stejné vazy jako lidská žena… Sdílíte s ní i prohlubeň v dolní části krku, kterou mají tak rádi básníci. Je sice pravda, že rudý odstín vaší kůže by vás trochu vyčleňoval, ale pořád byste mohla být považována za člověka. Směřuji po tomto nádherném lidském krku vzhůru – nepochybuji, že byste na označení ‚lidský‘ nepřistoupila, ale mějte chvíli strpení – a pak tu máme… máme tu fázi… úzkou oblast, kde tato měkká lidská kůže splývá s bledou článkovanou béžovou spodku vaší hlavy.“

Poprvé od okamžiku, kdy Lin vstoupila do místnosti, se zdálo, že její hostitel hledá slova.

„Dělala jste někdy sochu kaktusíka?“ Lin zavrtěla hlavou. „Ale viděla jste je alespoň zblízka? Můj společník, který vás sem zavedl, například. Všimla jste si jeho nohou, prstů nebo jeho krku? Existuje fáze, kdy se kůže, kůže myslící bytosti, stává nemyslící rostlinou. Odřežte kaktusíkovi tu tlustou kulatou základnu kolem chodidla a nic neucítí. Dloubněte ho do stehna, kde je měkčí, a zakvičí. Ale tam v té oblasti… je to něco úplně jiného… proplétají se tam nervy, učí se být sukulentem a bolest je vzdálená, tupá, rozptýlená, spíš nepříjemná než palčivá.

A pomyslete na ostatní. Na trup raka nebo na píďáky, na náhlé přechody končetin přetvorů, na spoustu dalších ras a druhů v tomto městě a na bezpočet dalších, jež na světě žijí s hybridní fyziognomií. Možná mi řeknete, že žádný přechod nevnímáte, že cheprijky jsou samy o sobě dokonalé a úplné, že když se na vás snažím vidět ‚lidské‘ rysy, je to ode mě antropocentrické. Ale ponechám-li stranou ironii tohoto obvinění – ironii, kterou ještě nemůžete pochopit –, jistě vnímáte přechody u jiných ras.

A třeba i u lidí.

A co město samo? Trůní v místě, kde se dvě řeky snaží stát mořem, kde se z hor stává rovina, kde se směrem na jih zhušťují stromy a – kvantita se mění na kvalitu – přecházejí náhle v les. Architektura Nového Krobuzonu se pohybuje od průmyslové k obytné, od okázalosti k barabiznám, k podzemnímu slohu či slohu výškovému, od modernosti ke starobylosti, od barevnosti k šedi, od hojnosti k vyprahlosti… Určitě mi rozumíte. Nehodlám pokračovat.

Právě spojení nespojitelného vytváří svět, slečno Lin. Věřím, že toto je hlavní dynamický princip. Přechod. Bod, kde se z jedné věci stává věc druhá. Vytváří vás, vytváří město, vytváří svět. A to je téma, které mě zajímá. Oblast, kde se nesourodé prvky stávají částí celku. Hybridní zóna.

Myslíte, že by vás toto téma mohlo zajímat? A pokud odpovíte kladně… pak vás požádám, abyste pro mě pracovala. Než mi však odpovíte, vyslechněte si, co to pro vás bude znamenat.

Budu po vás chtít, abyste pracovala na základě skutečnosti, abyste vytvořila můj obraz – a představoval bych si ho v životní velikosti.

Slečno Lin, jen velmi málo lidí spatří mou tvář. Člověk v mé pozici musí být opatrný. Jsem si jist, že to chápete. Pokud na tuto zakázku přistoupíte, bohatě se vám odměním, ale také se stanu vlastníkem části vaší mysli. Části, která se týká mě. Ta bude moje. Nedám vám svolení, abyste ji sdílela s jinými. Pokud tak učiníte, před smrtí budete strašlivě trpět.

Nuže…“ Něco zavrzalo. Lin si uvědomila, že to byla jeho židle. „Slečno Lin. Zajímala by vás ona hybridní zóna? Zajímala by vás tato práce?“

Nemůžu… nemůžu to odmítnout, pomyslela si Lin bezmocně. *Nemůžu. Kvůli penězům, kvůli tvorbě… Bohové stůjte při mně. Tohle nemůžu odmítnout. Prosím vás, prosím vás, abych toho pak nelitovala.*

Odmlčela se a pak zaznakovala, že na podmínky ujednání přistupuje.

„To jsem velice rád,“ vydechl hlas. Linino srdce tlouklo o sto šest. „Opravdu rád. Tak tedy…“

Za zástěnou se ozvalo šramocení. Lin seděla, ani nedutala. Tykadla se jí chvěla nervozitou.

„Jsou v kanceláři zatažené rolety?“ ujišťoval se pan Multi. „Protože se domnívám, že byste měla vidět, s čím budete pracovat. Vaše mysl je nyní moje, Lin. Od tohoto okamžiku pracujete pro mě.“

Pan Multi se postavil a odsunul zástěnu stranou.

Lin se na židli nadzvedla, hlavonohy se jí rozvibrovaly úžasem a hrůzou. Nemohla z něho spustit oči.

Když se pohyboval, pohupoval kousky kůže, srsti a peří; svíral drobné výčnělky; ze záhadných skulin koulel očima; z těla mu nejistě čněly parohy a kostěné výstupky; škubal chapadélky, nastavoval lesklá vlhká ústa. Odvíjela se na něm mnohobarevná klubka kůže. Po dřevěné podlaze jemně dupal rozděleným kopytem. Prudce se v něm srážely přívaly masa. Svaly připoutané cizorodými šlachami k cizorodým kostem spolupracovaly za napjatého příměří, pomalými, vláčnými pohyby. Blyštěly se mu šupiny. Chvěly se mu ploutve. Trhaně se mu třepetala křídla. Svíral a rozevíral krabí klepeta.

Lin ustupovala, zakopla, poslepu vyděšeně unikala před jeho neúprosným postupem. Neuroticky škubala chitinovou hlavou. Třásla se.

Pan Multi k ní kráčel jako lovec.

„Nuže,“ oslovil ji jedněmi ze svých rozšklebených lidských úst. „Z které strany mi to sluší nejvíc?“

Kapitola pátá

Izák vyčkávavě hleděl na svého hosta. Garuda před ním stál mlčky. Bylo vidět, jak se soustřeďuje. Připravoval se k promluvě.

Když promluvil, měl ostrý a monotónní hlas. „Jsi ten vědec. Jsi… Grimnebulin.“

Jméno mu činilo obtíže. Jako papoušek vycvičený k řeči i on vytvářel souhlásky a samohlásky hluboko v hrdle, bez pomoci tvárných rtů. Izák za svůj život hovořil pouze se dvěma garudy. Jeden byl cestovatel, který si vydávání lidských zvuků cvičil dlouhou dobu; druhý byl student, jeden z příslušníků malé garudské komunity narozené a vychované v Novém Krobuzonu, a který vyrostl za pokřikování městským slangem. Zvuky, které vydávali, nebyly lidské, ale ani zpoloviny nezněly tak divošsky jako mluva tohoto ohromného ptačího člověka, zápolícího s cizím jazykem. Izákovi chvíli trvalo, než si uvědomil, co mu garuda vlastně říká.

„Jsem.“ Napřáhl ruku a pomalu řekl: „Jak se jmenuješ ty?“

Garuda se na ruku majestátně zadíval, pak jí potřásl v podivně křehkém sevření.

„Jagharek…“ Na první slabiku položil vřeštivý přízvuk. Pak se velký tvor odmlčel, a než promluvil znovu, nervózně přešlápl. Zopakoval svoje jméno, ale tentokrát k němu přidal složitou příponu.

Izák potřásl hlavou.

„To celé je tvoje jméno?“

„Jméno… a titul.“

Izák nadzvedl obočí.

„Mám tedy tu čest se šlechticem?“

Garuda na něho němě hleděl. Nakonec pomalu promluvil, aniž sklopil zrak.

„Jsem Příliš Příliš Abstraktní Jedinec Jagharek, Jenž Nemá Být Chován V Úctě.“

Izák zamrkal. Promnul si bradu.

„No tak… jo. Musíš mi prominout, Jagharku, nejsem obeznámen s… garudským titulováním.“

Jagharek pomalu přikývl svou velkou hlavou.

„Pochopíš.“

Izák ho požádal, aby s ním vyšel nahoru, což pták pomalu a obezřele udělal; na dřevěných schodech, v místech, kde zatínal paťáty, zanechával velké rýhy. Izák ho nevyzval, aby se posadil, ani mu nic nenabídl.

Garuda zůstal stát u Izákova stolu, zatímco jeho hostitel seděl a vzhlížel k němu.

„Co tě sem přivádí?“ zeptal se Izák.

Jagharek se zase chvíli připravoval, než odpověděl.

„Do Nového Krobuzonu jsem přišel před dvěma týdny. Protože tu přebývají vědci.“

„Odkud jsi?“

„Z Cymeku.“

Izák tiše hvízdl. Takže jeho původ odhadl správně. To byl opravdu pořádný kus cesty. Nejméně tisíc mil nehostinnou vyprahlou zemí, suchou stepí, přes moře, bažiny, savany. Jagharka musela hnát velice silná touha.

„Co víš o vědcích z Nového Krobuzonu?“ vyzvídal dál Izák.

„Četli jsme o zdejší univerzitě. O vědě a průmyslu, které se tu neustále vyvíjejí jako nikde jinde. O Brokatech.“

„Ale odkud máš tyto znalosti?“

„Z naší knihovny.“

Izák nevěřil svým uším. Chvíli nechápavě zíral, než se vzpamatoval.

„Promiň, ale myslel jsem, že jste kočovníci.“

„To jsme. Knihovna cestuje s námi.“

A Jagharek se k Izákově narůstajícímu úžasu rozhovořil o cymecké knihovně. O velkém klanu knihovníků, kteří schraňují tisíce svazků v bednách a přenášejí je s sebou za letu, na cestě za potravou a vodou v mučivém a nekonečném cymeckém létě. V místě, kde se usazují, vyrůstá ohromné stanové město a skupinky garudů přilétají do tohoto rozlehlého střediska vědění vždy, když mu jsou nablízku.

Knihovna je stará stovky let a disponuje rukopisy v bezpočtu jazyků, živých i mrtvých: v ragamolštině, jejímž nářečím je současný jazyk Nového Krobuzonu; v hočištině; ve fellidské voďanojštině a jižní voďanojštině; ve vznešené cheprijštině a desítkách dalších.

Dokonce přechovává kodex, jak tvrdil Jagharek se značnou hrdostí, sepsaný v tajné řeči rukodlaků.

Izák neříkal nic. Styděl se za svou nevědomost. Představa, kterou měl o garudech, se rozplynula jako loňský sníh. Jagharek byl víc než vznešený divoch. *Je načase, abys zašel do knihovny i ty a o těchto garudech si něco nastudoval. Ty jeden ignorantský parchante,* vyčinil si.

„Náš jazyk nemá písemnou podobu, ale v mládí se učíme psát a číst několika jinými," řekl Jagharek. „Knihy směňujeme u cestovatelů a kupců, z nichž spousta prošla Novým Krobuzonem. Někteří odsud i pocházejí. Je to místo, které dobře známe. Četl jsem historická pojednání i příběhy."

„Pak teda vyhráváš, kamaráde, protože já o vaší domovině vím hovno," přiznal Izák sklesle. Rozhostilo se ticho. Izák se na Jagharka zase podíval.

„Ještě jsi mi neřekl, co tě sem přivádí."

Jagharek se odvrátil a zadíval se z okna. Pod nimi bezcílně pluly říční čluny.

Ve skřípavém hlasu bylo těžké rozlišit emoce, ale Izákovi se zdálo, že rozeznává znechucení.

„Už dva týdny se tu jako krysa plížím z jedné díry do druhé. Sháněl jsem noviny, drby a informace. Ty mě nakonec zavedly do Brokat. A v Brokatech k tobě. Hnala mě tato otázka: ‚Kdo umí měnit vlastnosti hmoty?' ‚Grimnebulin, Grimnebulin,' říkají všichni. ‚Jestli máš zlato,' říkají, ‚je tvůj, a bude tvůj, i jestli zlato nemáš, ale zaujmeš ho, nebo i jestli ho budeš nudit, ale on se nad tebou slituje, nebo jestli se mu třeba bude jen tak chtít.' Říká se, že jsi člověk, co rozumí tajemstvím hmoty, Grimnebuline."

Jagharek mu pohlédl přímo do očí.

„Mám trochu zlata. Zaujmu tě. Lituj mě. Prosím tě, abys mi pomohl."

„Řekni mi, co potřebuješ."

Jagharek se znovu odvrátil.

„Už jsi možná letěl v balonu, Grimnebuline. Shlížel jsi na střechy, na zemi. Já jsem vyrostl jako vzdušný lovec. Garudové jsou národ lovců. Bereme své luky, kopí a dlouhé biče a slídíme ve vzduchu po ptácích a na zemi po kořisti. To z nás dělá garudy. Mé nohy nejsou uzpůsobeny k chůzi po vašich podlahách, umějí se svírat kolem malých těl a trhat je na kusy. Objímat suché stromy a kamenné sloupy mezi zemí a sluncem."

Jagharek mluvil jako básník. Mluvil přerušovaně, ale jeho jazyk připomínal eposy a historická líčení, která si přečetl, byl zvláštním šroubovaným projevem kohosi, kdo se naučil jazyku ze starých knih.

„Létání není žádný přepych. Dělá ze mě garudu. Mrazí mě v zádech, když se dívám na střechy, které mě věznì. Než odejdu, Grimnebuline, chci se na toto město podívat z výšky. Chci vzlétnout, ne jednou, ale vždy, kdykoli po tom zatoužím.

Chci, abys mi vrátil schopnost létat.“

Jagharek si rozepnul plášť a nechal ho sklouznout na zem. Vzdorovitě a zahanbeně se zadíval na Izáka. Ten zalapal po dechu.

Jagharek neměl křídla.

Na zádech měl připevněnou složitou konstrukci z dřevěných tyčí a kožených popruhů, která na něm při sebemenším pohybu směšně poskakovala. Pod rameny mu z jakési kožené kazajky vyčnívaly dvě velké přiříznuté desky, které se mu tyčily vysoko nad hlavu, kde byly opatřeny panty a odkud se zase volně spouštěly až ke kolenům. Napodobovaly křídelní kosti. Netáhla se ale mezi nimi žádná kůže, peří či látka, nedalo se na nich létat. Šlo pouze o klam, o trik, o vzpěru, přes kterou si Jagharek přehodil nevábný plášť, aby to vypadalo, že křídla přece jen má.

Izák k němu vztáhl ruku. Jagharek ztuhl, pak se obrnil a dotek dovolil.

Izák užasle zavrtěl hlavou. Všiml si zvrásněných jizev na Jagharkových zádech, ale garuda se k němu náhle otočil.

„Proč?“ vydechl Izák.

Jagharkova tvář se pomalu zachmuřila, svraštil obočí. Vydal slabé, naprosto lidské zaúpění, které sílilo a sílilo, až se změnilo v melancholický válečný pokřik dravce, pokřik hlasitý, monotónní, zbědovaný a osamělý. Izák neklidně přihlížel, zatímco se z křiku stávalo stěží srozumitelné vřeštění.

„Protože to je má *hanba!*“ zavřískal Jagharek. Chvíli mlčel, pak promluvil zase klidně.

„Je to má hanba.“

Odepjal si ze zad nepohodlné dřevěné břemeno, které s dutým zarachocením spadlo na zem.

Byl do pasu nahý. Měl hubené, jemné a pružné tělo, prosté jakéhokoli tuku. Bez hrozivé masy svých falešných křídel vypadal malý a zranitelný.

Pomalu se otočil a Izák zatajil dech, když se mu plně obnažily jizvy, které předtím jen zahlédl.

Dvě dlouhé brázdy masa na Jagharkových lopatkách se kroutily a červenaly tkání a vzbuzovaly dojem vření. Z hlavních hřebenů

ošklivého srůstu se jako malé žilky šířily stopy po řezání. Pásy poškozeného masa po obou stranách zad byly asi stopu a půl dlouhé a v nejširším místě asi čtyři palce široké. Izákova tvář se stáhla soucitem: otvory byly hustě křižovány drsnými, zkroucenými zářezy a došlo mu, že Jagharkovi křídla ze zad opravdu *odřezali pilou.* Ne rychlý zákrok, ale dlouhé, mučivě protahované mrzačení.

Otřásl se.

Lehce zakryté výčnělky kostí se posunovaly a stahovaly; groteskně viditelné svaly se natahovaly.

„Kdo ti to udělal?“ vydechl Izák. *Pověsti nelhaly,* pomyslel si. *Cymek je nesmírně krutá oblast.*

Jagharek si dával s odpovědí dlouho načas.

„Já… já jsem to udělal.“

Izákovi se napřed zdálo, že špatně slyšel.

„Co tím chceš říct? Jak jsi, kurva, mohl…?“

„Sám jsem si to přivodil.“ Jagharek křičel. „Toto je spravedlnost. Já jsem to udělal.“

„To je nějaký zasraný trest? Kurva, do chrchle, cos mohl… cos provedl?“

„Chceš posuzovat garudskou spravedlnost, Grimnebuline? Hned mi na mysli tanou představy přetvorů…“

„Nepokoušej se to obracet! Máš naprostou pravdu, já na zákony tohoto města nemám žaludek… Jen se snažím pochopit, co se ti stalo…“

Jagharek si povzdechl a úděsně lidsky mu přitom poklesla ramena. Když promluvil, bylo to potichu a bolestně, povinnost, které dostával jen s neochotou.

„Byl jsem příliš abstraktní. Nebyl jsem hoden úcty. Bylo to… šílené… já jsem byl šílený. Spáchal jsem ohavný čin, ohavný čin…“ Jeho slova se rozplynula v ptačích vzlycích.

„Cos udělal?“ Izák se obrnil proti představě toho nejhorším zvěrstva.

„Tento jazyk nedokáže můj čin vyjádřit. V mé řeči…“ Jagharek se na okamžik odmlčel. „Pokusím se to přeložit. V mé řeči se říká … a je to pravda… jsem vinen krádeží možnosti volby… krádeží možnosti volby druhého stupně… s naprostou neúctou.“

Jagharek se díval k oknu. Hlavu držel zpříma, ale nechtěl se podívat Izákovi do očí.

„Proto mě označili za Příliš Příliš Abstraktního. Proto nejsem hoden úcty. Takový tedy nyní jsem. Už nejsem Konkrétní Jedinec A Úctyhodný Jagharek. Ten je pryč. Řekl jsem ti své jméno a svůj titul.

Jsem Příliš Příliš Abstraktní Jagharek, Jenž Nemá Být Chován V Úctě. Tím budu už věčně a jsem natolik poctivý, že jsem ti to řekl.“

Izák potřásl hlavou, zatímco Jagharek se pomalu posadil na okraj jeho postele. Vzbuzoval v něm soucit. Než promluvil, dlouho se na něho díval.

„Musím tě upozornit…“ začal Izák, „vlastně je mi… ehm… Hodně mých klientů nestojí… tak úplně na té správné straně zákona, můžu-li to tak říct. Nebudu předstírat, že třebas jen trochu chápu to, cos udělal, ale pokud jde o mě, nic mi do toho není. Jak jsi řekl, v tomto městě se tvůj zločin slovy nedá vyjádřit: myslím, že bych ani nemohl pochopit, čím ses provinil.“ Mluvil pomalu a vážně, ale v myšlenkách už začínal odbíhat. Pak se rozhovořil s větším zaujetím.

„A ta tvoje potíž… je zajímavá.“ Před očima se mu začala zjevovat znázornění sil a siločar, femtomorfních rezonancí a energetických polí. „Dostat tě *do* vzduchu je docela lehké. Balony, energetická manipulace a tak dále. Dokonce je lehké tě tam dostat víc než jednou. Ale dostat tě tam vždy, *když budeš chtít,* po *vlastní ose…* což si právě přeješ, že?“ Jagharek přikývl. Izák si promnul bradu.

„U chrchle…! No… tak to je mnohem… zajímavější problém.“

Začínal se nořit do svých výpočtů. Prozaická část mysli mu připomněla, že nějakou dobu teď nemá žádné schůzky, což znamená, že by se chvíli mohl věnovat výzkumu. Svou práci odvedla i další pragmatická úroveň, která hodnotila důležitost a naléhavost nedokončených závazků. Pár lehoučkých analýz sloučenin, které mohl odkládat víceméně donekonečna; vlažný příslib syntetizovat pár elixírů – z toho se snadno vykroutí… a kromě toho už tu byl jen jeho vlastní výzkum voďanojského vodařství. Což mohl odložit na neurčito.

Ne, ne, ne! začal si hned odporovat. *Vodařství se nemusím vzdávat… Můžu ho s tím skloubit! Všechno* se *to týká neukázněných prvků… kapaliny, která si drží tvar, těžké hmoty, která proniká do vzduchu… musí v tom něco být… nějaký společný jmenovatel…*

Za vynaložení určité námahy se přenesl zpátky do laboratoře a uvědomil si, že Jagharek na něho upírá netečný pohled.

„Tvůj problém mě zajímá,“ oznámil prostě. Jagharek okamžitě sáhl do váčku. Napřáhl k němu hrst ukoptěných zlatých valounů. Izák vyvalil oči.

„Ehm… teda, děkuju. Rozhodně přijmu kompenzaci nákladů, mám hodinovou sazbu a tak dál…“ Jagharek podal Izákovi celý váček.

Když ho Izák potěžkával, podařilo se mu nehvízdnout. Slepice snášející zlatá vejce. Bylo to nedůstojné, ale byl jako očarovaný. Toto zlato představovalo víc peněz, než kolik kdy viděl na jednom místě; stačilo by pokrýt spoustu nákladů na výzkum a pořád by si mohl několik měsíců žít nad poměry. Jagharek nebyl žádný obchodník, to bylo jasné. Mohl nabídnout třetinu, čtvrtinu tohoto množství a i tak by za ním šel skoro každý z Brokat s vyplazeným jazykem. Většinu si měl prozatím schovat, mohl měšcem zatřást, kdyby zájem vyprchával.

Ale on si možná většinu ještě schovává, pomyslel si Izák a oči se mu rozšířily ještě více.

„Kde tě najdu?“ zeptal se a stále nespouštěl oči ze zlata. „Kde bydlíš?“

Jagharek zavrtěl hlavou a nic neříkal.

„Ale já se s tebou budu muset spojit…“

„Budu za tebou chodit,“ oznámil mu garuda. „Každý den, každé dva dny, každý týden… Dám si pozor, abys na mě nezapomněl.“

„To nehrozí, ujišťuju tě. Chceš mi opravdu říct, že ti nebudu moct předávat vzkazy?“

„Nevím, kde budu, Grimnebuline. Zavrhuji toto město. Jde po mně. Musím být v pohybu.“

Izák bezmocně pokrčil rameny.

Jagharek vstal a měl se k odchodu.

„Rozumíš tomu, co chci, Grimnebuline? Nechci užívat žádný elixír. Nechci nosit žádný postroj. Nechci se soukat do žádného přístroje. Nechci žádný jediný úchvatný výlet do oblak, a pak věčně zůstávat na zemi. Chci, abys mi pomohl odrážet se od země tak snadno, jak ty přecházíš z místnosti do místnosti. Zvládneš to, Grimnebuline?“

„Nevím.“ Izák mluvil pomalu. „Ale myslím, že ano. Řekl bych, že jsem tvoje největší šance. Nejsem chymik, ani biolog, ani thaumaturg… jsem diletant, Jagharku, amatér. Považuju se…“ Odmlčel se a krátce se zasmál. Mluvil teď s horečnatým zaujetím. „Považuju se za hlavní nádraží všech myšlenkových proudů. Něco jako Nádraží Perdido. Znáš ho?“ Jagharek přikývl. „Nevyhneš se mu, co? Zatraceně obrovská stavba.“ Izák si poplácal břicho, aby zůstal u své analogie. „Setkávají se tam všechny vlakové trasy – Polední, Pravostranná, Levostranná, Čelní a Spádová; všechno jím musí projet. Je jako já. Takový jsem já vědec. Jsem k tobě upřímný. Víš, myslím, že právě takového potřebuješ.“

Jagharek přikývl. Dravčí tvář měl velmi ostrou, velmi tvrdou. Nebyly na něm znát žádné emoce. Jen slova ho mohla prozradit. Izák

mu zoufalství nevyčetl z tváře, ani z očí, ani z postoje (který byl opět hrdý a majestátní), ani z hlasu. Pouze ze slov.

„Buď si diletant, nedouk nebo podvodník, Grimnebuline… Jen mě vrať zpátky na oblohu.“

Jagharek se sklonila zvedl svůj dřevěný postroj. Navzdory nedůstojnosti tohoto činu si ho připjal bez zjevného studu. Izák ho sledoval, jak si přes sebe přehazuje objemný plášť a pomalu schází po schodech.

Pak se zamyšleně opřel o zábradlí a díval se dolů do zaprášeného prostoru. Jagharek prošel kolem nehybného konstrukta, kolem rozházených hromad papírů, židlí a tabulí. Paprsky světla, které se sem draly stěnami proděravělými věkem, byly pryč. Slunce viselo nízko, za budovami na druhé straně Izákova skladu, kde mu v cestě stály nekonečné řady cihel, zešikma klouzalo nad starobylým městem, ozařovalo odvrácené svahy Střevíčkové hory, Trnatce a útesy Kajícníkova průsmyku a ze zubatého obzoru vykreslilo siluety tyčící se na míle západně od Nového Krobuzonu.

Když Jagharek otevřel dveře, vycházel na ulici zahalenou do šera.

Izák pracoval hluboko do noci.

Hned jak Jagharek odešel, pověsil zvenku za okno na hřebík zatlučený do zdi kus rudé látky. Ze středu stolku si na podlahu přenesl těžký počítací stroj. Ze zásobníku se mu na zem vysypaly hromádky programů. Izák zaklel. Urovnal je a vrátil na místo. Pak si ke stolu přenesl psací stroj a začal vytvářet seznam. Občas prudce vyskočil a přešel ke své provizorní knihovně nebo se prohraboval kupou knih na podlaze, dokud nenašel svazek, který hledal. Odnesl si ho ke stolu, odzadu jím listoval a hledal bibliografii. Dvěma prsty datlujícími do kláves si pracně opisoval podrobnosti.

Při psaní se mu začaly rozšiřovat parametry rodícího se plánu. Hledal další a další knihy, a když si uvědomoval možné důsledky celého výzkumu, úžasem se mu rozevíraly oči.

Když dopsal, začal uvažovat. Vzal kus čistého papíru a načmáral na něj několik nákresů: mentální postupy, plány, kterým směrem se má ubírat.

Pořád dokola se vracel ke stejnému náčrtu. Trojúhelníku, v jehož středu byl pevně zasazen kříž. Musel se mimovolně usmát.

„To se mi líbí…“ mumlal si.

Cosi zaklepalo na okno.

Vstal a přešel k němu.

Na Izáka se zvenku zazubila drobná šarlatová hloupoučká tvář. Z vystupující brady jí čněly dva tupé růžky, kostěné hřebínky a výčnělky

nepřesvědčivě napodobovaly linii vlasů. Nad ošklivým rozveseleným úšklebkem se otevíraly vodnaté oči.

Izák otevřel okno do rychle se vytrácejícího světla. Zdola se ozýval jekot sirén nákladních člunů, které se pokoušely vyhnout na vodách Marastu. Tvor usazený na Izákově římse vskočil do otevřeného okna a křivýma rukama se zachytil rámu.

„Copá, kapitáne?“ zažvatlal. Mluvil se silným pitvorným přízvukem. „Viděl jsem to červený tentononc, no ten šátek jako… A říkám si: ‚Šéfík něco potřebuje!‘“ Zamrkal a pitomě se zařehtal. „Tak čeho se vám žádá, kapitáne? K vašim službám.“

„Zdravím, Čajiprodva. Pochopils mě správně.“ Tvor zamával rudými netopýřími křídly.

Čajprodva byl skřarach. Skřaraši, bytosti se sudovitou hrudí podobné podsaditým ptákům, kteří měli pod odpornými, ale praktickými křídly tlusté ruce, jako mívají lidští trpaslíci, neustále brázdili novokrobuzonské nebe. Ruce byly jejich nohy, vyrůstaly jim ze spodní části trupů na způsob havraních nožek. Někdy, zvláště když byli v místnosti, dovedli po rukou udělat několik neobratných kroků, ale mnohem radši dováděli ve vzduchu nad městem, vřeštěli, vrhali se střemhlav dolů a nadávali kolemjdoucím.

Skřaraši byli inteligentnější než psi nebo opice, ale rozhodně jednodušší než lidé. Užívali si ‚intelektuální‘ zábavy spočívající v neustálých vulgaritách, žertování a imitacích. Navzájem si vybírali jména, kterým sice nerozuměli, ale která je zaujala v písničkách, katalozích s nábytkem nebo odhozených učebnicích, které taktak přečetli. Izák věděl, že sestra Čajeprodva se jmenuje Zátka a jeden z jeho synů Svrab.

Skřaraši žili po stovkách i tisících ve škvírách, podkrovích, přístavbách a za plakátovacími plochami. Většina se živila zbytky hromadícími se na okrajích města. Na ohromných skládkách na periférií Kamence a Starých humen, na smetišti u řeky v Sivém krutu, všude se to jen hemžilo skřarachy, kteří se hašteřili a smáli, napájeli se ze smrdutých kanálů a šoustali ve vzduchu i na zemi. Někteří, jako Čajprodva, k tomu všemu přidávali občasné neformální zaměstnání. Když se na střechách zatřepotaly šátky nebo se na stěnách u podkrovních oken objevily křídové klikyháky, bylo pravděpodobné, že někdo přivolává toho či onoho skřaracha, aby mu svěřil úkol.

Izák zašmátral v kapse a vytáhl šekel.

„Nechtěl by sis ho vydělat, Čajiprodva?“

„Jasnačka, kapitáne!“ zavřískal Čajprodva. „Bacha tam dole!“ dodal a hlasitě se vykálel. Lejno se rozpláclo na ulici. Čajprodva se mohl potrhat smíchy.

Izák mu předal seznam srolovaný do svitku.

„Doleť s tím do univerzitní knihovny. Znáš ji? Za řekou. Dobře. Mají otevřeno dlouho do večera, měl bys je tam ještě zastihnout. Předej to knihovníkovi. Podepsal jsem se, takže by s tím neměly být žádné potíže. Naloží ti pár knih. Myslíš, že bys mi je mohl donést? Budou pěkně těžké."

„Žádný strachy, kapitáne!" Čajprodva nadmul hruď jako slepice.

„Jsem kus chlapa!"

„Skvělé. Jestli se ti to povede najednou, máš u mě ještě další peníze."

Čajprodva uchopil seznam a už se otáčel, že za drsného dětinského řevu odletí, když tu ho Izák popadl za křídlo. Skřarach se překvapeně otočil.

„Děje se něco, šéfíku?"

„Ne, ne…" Izák si zamyšleně prohlížel jeho křídla. Rukama skřarachovo robustní křídlo jemně otvíral a zavíral. Pod jasně rudou kůží, porostlou výrůstky, poďobanou a tuhou jako vydělaná useň, Izák cítil, jak se masem ke křídlům táhnou specializované letové svaly. Hýbaly se s úžasnou úsporností. Protáhl křídlo celým jeho cyklem a cítil, jak se svaly stahují a na způsob pádlování nabírají vzduch, který pak tlačí pod sebe a dozadu. Čajprodva se zahihňal.

„Kapitán mě lechtá! To je ale rošťák!" zavřeštěl.

Izák si podal kus papíru a musel si dát pozor, aby nestáhl Čajeprodva s sebou. Představoval si skřarachovo křídlo matematicky vymodelované v podobě jednoduchých dílčích ploch.

„Čajiprodva… poslouchej. Až se vrátíš, přihodím ti ještě šekel, když mi dovolíš, abych si s tebou mohl udělat několik světlotisků i a pár pokusů. Jenom asi tak na půl hodinky. Co říkáš?"

„Parádička, kapitáne!"

Čajprodva vyskočil na parapet a vrhl se do večerního šera. Izák přimhouřil oči a studoval ladný pohyb jeho křídel, sledoval, jak silné a jedinečné svaly odnášejí vzhůru na oblohu osmdesát či více liber neforemného masa a kostí.

Jakmile Čajprodva zmizel z dohledu, Izák se posadil a sepsal si další seznam, tentokrát rychle a rukou.

Výzkum, napsal do horní části stránky. Pod to pak: *fyzika, přitažlivost; síly/plochy/vektory; JEDNOTNÉ POLE.* A ještě níže potom dopsal: *Létání I) přirozené II) thaumaturgické III) chymickofyzikální IV) kombinované V) jiné.*

Nakonec velkými písmeny dopsal: *FYZIOGNOMIE LETU.*

Opřel se, ale ne uvolněně, byl připraven vyskočit. Něco si roztržitě pobrukoval. Byl nepříčetně vzrušený.

Zašmátral pod postelí po jedné z knih, obrovitém starém svazku. Nechal ji dopadnout na stůl a vychutnal si těžké žuchnutí desek ozdobených nerealistickým reliéfním pozlátkem.

Bestiář potenciálně moudrých: Myslící rasy Bas-Lagu.

Izák pohladil desku Šakrestialčitova klasického díla, přeloženého z lubbocké voďanojštiny a před sto lety aktualizovaného Benkerbym Karnadinem, lidským obchodníkem, cestovatelem a učencem z Nového Krobuzonu. Kniha byla stále znovu vydávána a napodobována, ale nic ji dosud nepřekonalo. Izák položil prst na písmeno G indexového zářezu a otáčel stránkami, dokud nenašel nádherný akvarel cymeckých ptačích lidí, který uváděl pojednání o garudech.

Když se místnost pohroužila do stínů, rozsvítil plynovou lampu, kterou měl přímo na stole. Venku ve studeném vzduchu, daleko na východ, Čajprodva těžce máchal křídly a svíral pytel s knihami, který se houpal pod ním. Viděl jasný odlesk Izákova plynového hořáku a těsně vedle něho, ještě před oknem, prskající slonovinu pouliční lampy. Jako elyktrony se kolem ní neustále hemžily proudy nočního hmyzu, jemuž se občas podařilo najít si skulinkou ve skle cestu dovnitř a pak se obětovat v její záři v krátkém záblesku světla. Sežehnuté zbytky pak špinily skleněné dno.

Lampa byla světelným znamením, majákem v děsivém městě, který skřaracha naváděl přes řeku a z dosahu dravé noci.

V tomto městě ti, co vypadají jako já, nejsou jako já. Jednou (unavený, vyděšený a zoufale hledaje pomoc) jsem udělal tu chybu, že jsem o tom zapochyboval.

Hledal jsem místo, kde bych se ukryl, hledal jsem potravu, teplo v nočním chladu a úlevu od pohledů, jež se ke mně upírají vždy, když vstoupím na udici. Spatřil jsem ptáče, které zlehka utíkalo úzkou udičkou mezi ponurými domy. Málem mi puklo srdce. Zavolal jsem na ně, na chlapce mého vlastního rodu, pouštním jazykem… a on se ke mně otočil, roztáhl křídla, otevřel zobák a skřípavě se rozchechtal.

Zvířeckým vřeštěním mi začal nadávat. Jeho hrtan se snažil vydávat lidské zvuky. Promluvil jsem k němu, ale nerozuměl mí. Něco zavřískal a z městských děr se kolem něho vyrojila skupina lidských uličníků jako duchové plní zášti k živým. Ukazoval na mě posuvky, to holátko s živýma očima, a rychle na mě chrlil nadávky, kterým jsem v tom tempu ani nerozuměl. A jeho kumpáni, ti ušmudlaní grázlíci, ti nebezpeční, hrubí, amorální človíčci s vyzáblými obličeji a roztrhanými kaťaty, potřísnění hleny, slinami a městskou špínou, dívky ve špinavých košilkách a chlapci v příliš velkých kabátech, sbírali ze země dlažební kostky a začali je po mně metat, tam, kde jsem ležel, v temnotě práchnivějícího prahu.

A ten malý chlapec, kterého nebudu ani nazývat garudou, který nebyl ničím jiným než člověkem se zrůdnými křídly a peřím, můj ztracený nebratr, házel kamením se svými kumpány a smál se, rozbíjel za mou hlavou okna a nepřestával mi nadávat.

Kameny mi strhly šupiny z očí, uvědomil jsem si, že jsem sám.

A tak, tak jsem poznal, že musím žít, aniž zakusím úlevu od osamění. Že si ve své řeči nepromluvím s žádnou jinou bytostí.

Začal jsem se sám toulat po západu slunce, když se město zklidní a stáhne se do sebe. Jako vetřelec se procházím jeho solipsistickým sněním. Přišel jsem za noci, za noci i žiji. Prudká zář pouště je pro mě jako legenda, kterou jsem zaslechl kdysi dávno v minulosti. Stává se ze mě noční tvor. Mění se má víra.

Vycházím do ulic, které se klikatí jako temné řeky mezi rozlehlými cihlovými fasádami. Měsíc a jeho malé třpytící se dcerky mi bledě osvětlují cestu. Z předhůří a hor sem jako sirup přitékají studené větry a noční město ucpávají navátými odpadky. Dělím se o ulice s bezcílně poletujícími útržky papíru a malými prašnými víry, se smítky vnikajícími jako zbloudilí zloději pod střechy a do dveří.

Vzpomínám si na pouštní větry: na chamsín, který pustoší zemi jako oheň bez kouře; na fén, který se snáší z horských svahů. kde jako by číhal; na proradný samum, který se proplétá koženými závěsy i vchody knihoven.

Větry tohoto města jsou zádumčivější. Zvedají se jako ztracené duše, nahlížejí do zaprášených osvětlených oken. Jsme bratři, městské větry a já. Touláme se pospolu.

Našli jsme spící žebráky, kteří se k sobě kvůli teplu tisknou jako živočichové nižšího řádu, přinucení chudobou sestoupit po žebříku evoluce.

Viděli jsme městské ponocné, kteří loví nebožtíky z řeky. Milicionáře v tmavých uniformách s háky a tyčemi, kteří si přibližují nafouklá těla s prázdnými očními důlky, jež zalila hustá a rosolovitá krev.

Sledovali jsme mutantní stvůry, které se kradou z kanálů do chladného svitu hvězd. plaše si šeptají a kreslí si mapy a vzkazy do bahna plného výkalů.

Seděl jsem s větrem po boku a viděl jsem kruté, zlé věci.

Svědí mě jizvy a výčnělky kostí. Začínám zapomínat na váhu, rozpětí, pohyb křídel. Kdybych nebyl garuda, modlil bych se. Ale nebudu sklánět hlavu před arogantními duchy.

Někdy přicházím ke skladišti, kde Grimnebulin čte, píše a kreslí, potichu vylézám na střechu a lehám si na ni zády k břidlici. Myšlenky na veškerou energii jeho mysli soustředěné na létání, mé létání, mou spásu, oslabují svrbění v mých poničených zádech. Když tu ležím, vítr mnou cloumá silněji: cítí se zrazen. Ví, že až budu zase celý, přijde o svého nočního společníka na toulkách cihlovým bahniskem a hnojištěm Nového Krobuzonu. Když tu ležím, trestá mě, zničehonic mi hrozí, že mě ze střechy strhne do široké smrduté řeky, chytá mě za peří, hustý nevraživý vzduch mě varuje, abych ho neopouštěl; ale já se střechy chytám pařáty a nechávám se hojit vibracemi Grimnebulinovy mysli, jež přes drolící se břidlici vzlínají do mého zuboženého těla.

Přespávám ve starých mostních obloucích pod hřmící tratí.

Živím se všemi organickými věcmi, které najdu a které mě nezabijí.

Skrývám se jako cizopasník v kůži tohoto starého města, které chrápe, prdí, kručí, škrábe se, nadýmá se a v průběhu věků nádorovitě a bojovně roste.

Někdy šplhám na vrcholky ohromných věží, které trčí z městské kůže jako dikobrazi ostny. Nahoře v řídkém vzduchu větry ztrácejí svou melancholickou zvědavost, která jimi prochvívá na úrovni ulic. Opouštějí svou nedůtklivost druhého patra. Rozdmýchané věžemi strmícími nad bezpočtem městských svítidel – prudce žhnoucími karbidovými lampami, zakouřeným rudým přísvitem zapáleného tuku, pableskováním voskovic, horečnatě prskajícími plynovými plameny, těmito anarchickými ochránci před dotírající temnotou – větry se radují a dovádějí.

A já zatínám paťáty do okraje střechy, rozepínám paže, vnímám nárazy a poryvy rozbouřeného vzduchu, zavírám oči a na chvíli si vzpomínám, jaké to je létat.

Část druhá

Fyziognomie letu

Kapitola šestá

Nový Krobuzon byl městem, které gravitace úplně nepřesvědčila.

V jeho výšinách se z mraku do mraku ploužily aerostaty podobné slimákům na hlávkách zelí. Miliční kapsle se jako blesk přesouvaly srdcem města na periférie a dráty, které je stovky stop nad zemí držely ve vzduchu, vrněly a vibrovaly jako kytarové struny. Skřaraši těžkopádně přeletovali nad městem a zanechávali za sebou stopy výkalů a obscénností. Holubi se dělili o vzduch s kavkami, sokoly, vrabci a uprchlými papoušky. Létající mravenci a vosy, včely a masařky, motýli a komáři sváděli vzdušné války s tisícovkami predátorů, zmijanů a dhéri, kteří je lovili přímo za letu. Golemové splácaní opilými studenty se bezduše potáceli vzduchem na nemotorných křídlech z kůže, papíru či ovocných slupek a ještě za letu se rozpadávali na kusy. Dokonce i vlaky, které přemisťovaly po velké mršině Nového Krobuzonu nekonečné zástupy žen, mužů a zboží, zápasily o to, aby mohly zůstat nad střechami domů, jako by se bály architektonické hniloby.

Město se mocně hnalo do výšky, jako by je inspirovaly ony rozlehlé hory tyčící se nad západ od něj. Horizont brázdily zpuchřelé hranaté obytné bloky vysoké deset, dvacet, třicet pater. Trčely do vzduchu jako tlusté prsty, jako pěsti, jako pahýly končetin, zběsile se komíhající nad masami nižších domů. Starobylý terén, pahorky, mohyly a meze, dosud viditelná zvlnění, zakrývaly tuny betonu a dehtu, které tvořily podstatu města. Po svazích Vaudois, Letů, Vlajkového kopce a Vrchu sv. Drmola se jako kamenné laviny rozlézaly domky chudiny.

Začouzené černé zdi parlamentu čněly z ostrova Krak jako žraločí zuby nebo rejnočí trny, jako nějaká obludná organická zbraň trhající

nebe. Celá budova byla obepnutá záhadným potrubím s ohromnými nýty. Pulzovala dechem starobylých kotlů trůnících hluboko v jejích útrobách. Místnosti užívané k nejistým účelům trčely z hlavní masy této kolosální budovy, aniž braly přílišný ohled na podpěry či vzpěry. Kdesi uvnitř, v Síni, mimo dosah oblohy, si vykračoval Gangr s bezpočtem dalších žvanivých panáků. Parlament se podobal hoře balancující na okraji architektonické laviny.

Svět rozkládající se nad městem nebyl o nic čistší. Membránou mezi zemí a vzduchem pronikaly komíny, které jakoby záštiplně chrlily do vyšších sfér tuny jedovatého smogu. V hustší zapáchající mlze těsně nad střechami vířily zplodiny z milionů domácích komínů. Krematoria vypouštěla do vzduchu popel posledních vůlí spálených žárlivými vykonavateli, který se mísil s uhelným prachem, jehož spalováním se zahřívali umírající milenci. Nový Krobuzon halily zápachem, dusivým jako vina, tisíce špinavých kouřových přízraků.

V nečistém mikroklimatu města kroužila oblaka. Vypadalo to, jako by celé novokrobuzonské počasí tvořil ohromný, pozvolna se sunoucí hurikán se středem kolem srdce tohoto města, té kyklopské hybridní budovy rozlezlé v jádru obchodní oblasti známé pod jménem Vranov, onoho shluku dlouhých mil železničních tratí a let architektonických stylů a jejich znásilňování: Nádraží Perdido.

Průmyslový hrad naježený bez ladu a skladu vystavěnými předprsněmi. Nejzápadnější věží nádraží byl Bodec milice, jenž strměl nad všemi ostatními vížkami, zastiňoval je a byl tažen do sedmi stran napjatými visutými drahami. Ale i navzdory své výšce byl Bodec pouhým doplňkem gigantického nádraží.

Architekt byl izolován – jako naprostý šílenec – sedm let poté, co bylo Perdido dokončeno. Říkalo se, že to byl heretik, snažící se vystavět si svého vlastního boha.

Každou z pěti městských železničních tras polykal nesmírný cihlový chřtán. Kolejnice se táhly z oblouků jako obrovité jazyky. Krámky, mučírny, dílny, kanceláře a prázdné prostory nadívaly tlusté břicho budovy, která z jistého úhlu a v jistém světle vypadala, jako by nabírala síly, opírala se o Bodec a chystala se vyskočit do širého nebe, které tak nenuceně obsadila.

Izák se nedíval očima zamženýma romantikou. Viděl létání všude, kam se po městě rozhlédl (oči už měl opuchlé: za nimi mu vrněl mozek rozžhavený novými fakty a vzorci, které mu měly pomoci vymanit se ze spárů přitažlivosti), a viděl, že let neposkytuje únik na nějaké lepší místo. Létání bylo světskou, každodenní záležitostí:

pouhým prostředkem k přesunu z jednoho konce Nového Krobuzonu na druhý.

Což ho těšilo. Byl vědec, nikoli mystik.

Ležel na posteli a zíral z okna. Očima sledoval jednu poletující tečku za druhou. Na posteli kolem sebe měl poházené knihy, články; strojem psané poznámky a dlouhé listy horečnatého rukopisu, které se rozlévaly na podlahu jako papírový příliv. Pod šílenými úvahami ležely nejrůznější klasické monografie. O místo na stole spolu zápasily biologie s filozofií.

Jako stavěcí pes se pročenichal spletitými bibliografickými stezkami. Některé tituly nemohl opomenout: *Pojednání o přitažlivosti* nebo *Teorii letu.* Některé se týkaly okrajovějších témat, jako třeba *Aerodynamika roje,* a jiné byly pouhými rozmary, nad nimiž by jeho úctyhodnější kolegové určitě jen mávli rukou. Měl však ještě například prolistovat svazek *Duchové, kteří žijí nad oblaky a co nám mohou, říci.*

Izák se poškrábal na nose a brčkem usrkl pivo, které měl postavené na hrudi.

Pouhé dva dny práce na Jagharkově zakázce a město pro něho prošlo dokonalou proměnou. Ptal se sám sebe, jestli se někdy vrátí do původního stavu.

Převrátil se na bok a zašmátral pod sebou, aby posunul papíry, na kterých se mu špatně leželo. Vytáhl sbírku obskurních rukopisů a sérii světlotisku Čajeprodva. Tisky si podržel před očima a prohlížel si spletitosti skřarašské svalové soustavy, kterou si nechal od Čajeprodva i názorně předvést.

Doufám, že mi to nepotrvá příliš dlouho, pomyslel si Izák.

Celý den strávil četbou a sepisováním poznámek; jen několikrát zdvořile zabručel, když ho David nebo Lublamai hlasitě zdravili, kladli mu otázky nebo ho zvali na oběd. Požvýkal kousek chleba se sýrem a paprikou, které před něj hodil na stůl Lublamai. Postupně se svlékal z několika vrstev oblečení, když se přes den oteplovalo a malé kotle ve všech zařízeních začaly ohřívat vzduch. Podlahu kolem jeho stolu pokrývaly košile a šátky.

Izák čekal na dodávku materiálu. Hned, když začal číst si uvědomil, že pro potřeby současné zakázky zeje v jeho vědeckých znalostech pořádná díra. Ze všech tajných nauk byla biologie jeho nejslabší stránkou.

Byl jako ryba ve vodě, když si četl o levitaci, antigeotropní thaumaturgii a své milované jednotné teorii pole, ale tisky Čajeprodva

ho dovedly k hořkému uvědomění, jak málo toho ví o biomechanice prostého létání.

Potřebuje několik mrtvých skřarachů… ne, několik živých, na kterých bych prováděl experimenty… Izák planě přemýšlel a díval se na světlotisky, které pořídil předešlé noci. *Ne… mrtvého skřaracha, kterého bych rozpitval a živého skřaracha, kterého bych sledoval při letu…*

Tato prostořeká myšlenka, najednou nabyla vážnějších obrysu. Posadil se, chvíli u stolu uvažoval, a pak se vydal do brokatské tmy.

Nejproslulejší hospoda mezi Dehtem a Marastem byla ukryta ve stínu obrovitého Palgolakova kostela. Nacházela se v jedné z provlhlých ulic za Danečiho mostem, který spojoval Brokata se Skeletonem.

Většinu obyvatel Brokat tvořili samozřejmě pekaři, metaři, prostitutky a zástupci bezpočtu dalších profesí, od nichž se nikdy nedalo očekávat, že někdy v životě budou čarovat nebo se dívat do zkumavky. Stejně tak se valná část obyvatel Skeletonu nezajímala o hrubé či systematické porušování zákona o nic víc než převážná většina obyvatel Nového Krobuzonu. Nicméně Brokata budou vždy Vědeckou čtvrtí a Skeleton Čtvrtí zlodějů. A místo, kde se oba tyto vlivy setkávaly – na esoterické, kradmé, romantické a někdy nebezpečné úrovni –, byla hospoda U měsíčních dcer.

Se štítem, který zobrazoval dva malé satelity obíhající měsíc jako hezké, i když trošku lacině vyhlížející dívky, a s tmavě šarlatovou fasádou byly Měsíční dcery ošuntělý, ale přitažlivý lokál. Jeho klientela sestávala z těch dobrodružnějších městských bohémů: umělců, zlodějů, zneuznaných vědců, feťáků a informátorů milice; ti všichni do sebe vráželi před očima majitelky, Ryšavé Káti.

Kátina přezdívka poukazovala na její zrzavé vlasy a, jak si Izák vždycky myslel, průkazně dosvědčovala i úpadek kreativity jejích štamgastů. Měla ohromnou tělesnou sílu a na první pohled rozpoznávala, koho má uplatit a koho vyhodit, koho udeřit a komu věnovat pozvání na sklenici. Z těchto důvodů (a Izák tušil, že i díky Kátině lehké zběhlosti v několika jemných thaumaturgických kouzlech) se Měsíční dcery pohybovaly po úspěšné, byť nejisté dráze, na níž se jim dařilo odolávat náporu navzájem si konkurujících místních vyděračů. Milice dělala v Kátině podniku razie velmi zřídka, a ještě jen zběžně. Měla dobré pivo. Nikdy se neptala, o čem se hosté baví v hloučcích a skupinkách u stolů v zapadlých koutech.

Toho večera Káťa Izáka pozdravila krátkým mávnutím, které opětoval. Rozhlížel se po začouzené místnosti, ale člověk, po kterém se sháněl, tu nebyl. Zamířil tedy k pultu.

„Káťo," zakřičel do okolního rámusu. „Nevidělas Lemuela?"

Zavrtěla hlavou, a aniž o ně požádal, podala mu lahvové pivo. Zaplatil a otočil se do nálevny.

Byl trochu vyvedený z míry. Pokud měl Lemuel Holub někde úřadovnu, pak to bylo u Měsíčních dcer. Člověk se mohl spolehnout, že ho tu každý večer najde, jak čachruje, kšeftuje nebo inkasuje odměnu. Izák předpokládal, že ho do terénu vyhnala nějaká pochybná prácička. Bezcílně se loudal kolem stolu a díval se po někom, koho zná.

V koutě a s blaženým úsměvem, věnovaným komusi dosud nespatřenému, seděl ve žlutém hábitu svého řádu Gedrekseč et, knihovník z Palgolakova kostela. Izák ožil a zamířil přímo k němu.

Pobaveně si všiml, že zakaboněná dívka, která se s Gedem dohadovala, má předloktí potetované navzájem propojenými koly, označujícími ji za přívrženkyni sekty koleček Božského stroje. Určitě se pokoušela obrátit na víru bezbožníka. Když se Izák přiblížil, uslyšel, o čem debatují.

„…kdybys přistupoval ke světu a k Bohu aspoň se špetkou důs*lednosti* a *analýzy*, jak tady tvrdíš, viděl bys, že ten tvůj bezúčelný sentientomorfismus je prostě neobhájitelný!"

Ged se na poďobanou dívku jen usmál a otevřel ústa, aby jí odpověděl. Izák ho předběhl.

„Promiň, Gede, že ti skáču do řeči. Chtěl jsem jenom říct tady naší mladé setrvačnici, nebo jak si to vlastně říká…"

Kolečko chtěla něco namítat, ale Izák ji rychle usměrnil.

„Ne, nic mi neříkej. Řeknu ti to jasně a srozumitelně… *padej odsud.* A vezmi si s sebou tu svou důslednost. Chci si popovídat s Gedem."

Ged se uchichtával. Jeho oponentka polykala naprázdno, snažila se zůstat vzteklá, ale zastrašovala ji Izákova velikost a dovádivá bojechtivost. Zvedla se, aby odešla s jakýmsi zdáním důstojnosti.

Když už stála, otevřela ústa, aby si ulevila nějakou poznámkou na rozloučenou, kterou si očividně připravovala, ale Izák ji nepustil ke slovu.

„Řekni jen slovo a vytluču ti zuby," upozornil ji s přívětivým úsměvem.

Kolečko sklapla a odplížila se.

Když jim zmizela z dohledu, Izák i Ged vybuchli hlasitým smíchem.

„Kde s nimi bereš tu trpělivost, Gede?“ zavyl Izák.

Ged, přikrčený před nízkým stolkem jako žába, se kolébal na rukou a na nohou a ve velké rozevřené puse se mu pleskal velikánský jazyk.

„Je mi jich prostě *líto*,“ zahihňal se. „Jsou tak… *zaujatí*.“

Ged byl všeobecně považován za paradoxně nejveselejšího voďanoje, kterého kdy kdo poznal. Neměl v sobě nic z nasupené uštěpačnosti typické pro celou tuto hádavou rasu.

„Ale stejně,“ pokračoval, když se trochu zklidnil, „kolečka mi nevadí tak moc jako jiným. Přirozeně ani zdaleka nemají tu důslednost, jak si pořád myslí, ale aspoň berou věci vážně. A přinejmenším nejsou jako… nevím… jako kompletáři, božíčci nebo kdoví kdo ještě.“

Palgolak byl bůh vědění. Byl zobrazován buď jako tlustý malý človíček, který si čte ve vaně, jako štíhlý voďanoj vykonávající stejnou činnost, nebo mysticky jako oba dva zároveň. Jeho sbor tvořili lidé i voďanojové ve zhruba stejném poměru. Bylo to přívětivé, příjemné božstvo, mudřec, jehož existence byla zcela zasvěcena shromaždování, kategorizaci a šíření informací.

Izák žádné bohy neuctíval. Nevěřil ve vševědoucnost či všemohoucnost, které se obvykle bohům připisovaly, ani v existenci většiny z nich. Určitě se daly nalézt bytosti a esence obývající jiné aspekty existence a některé z nich byly určitě i mocné, z lidského hlediska. Ale uctívat je mu připadalo poněkud zbabělé. Ale i on měl slabost pro Palgolaka. Docela doufal, že ten tlusťoch *opravdu*, v té či oné podobě, existuje. Představa interaspektuální bytosti, která je tak zamilovaná do vědění, že se pohybuje ve vaně z jedné sféry do druhé a zaujatě si brblá při pohledu na vše, k čemu se přiblíží, se Izákovi velmi zamlouvala.

Palgolakova knihovna byla přinejmenším srovnatelná s knihovnou Novokrobuzonské univerzity. Knihy sice nepůjčovala, ale čtenářům umožňovala přístup v kteroukoli denní či noční dobu a bylo v ní jen velice málo svazků, k nimž nikoho nepouštěla. Palgolačtí byli šiřitelé víry, kteří měli za to, že vše, co pozná jeden věřící, pozná okamžitě i Palgolak, což bylo důvodem, proč měli zbožný úkol dychtivě číst. Šířit Palgolakovu slávu u nich však bylo až na druhém místě, prvotním posláním bylo šířit slávu vědění, což bylo i příčinou, proč se pod přísahou zavázali vpouštět do knihovny všechny, kdo takové přání projevili.

A na to si i Ged mírně stěžoval. Novokrobuzonská Palgolakova knihovna disponovala nejlepší kolekcí náboženských rukopisů v

celém Bas-Lagu a přitahovala pozornost poutníků nejrůznějších náboženských tradic a uskupení. Severní části Brnkat a Prsku se jen hemžily příslušníky všech zbožných ras světa; promenádovali se v hábitech a maskách a stavěli na odiv biče, řemeny, lupy a celou škálu dalších náboženských pomůcek.

Někteří poutníci nebyli ani zdaleka příjemní. Ve městě například sílil vliv zarytě antixeňanských božíčků a Ged se musel se zaťatými zuby vyrovnávat se svou nemilou svatou povinností pomáhat i těmto rasistům, kteří před něho mezi pročítáním pasáží ze svých textů plivali a nadávali mu do „žabáků" a „říčních prasat".

Ve srovnání s nimi byla rovnostářská kolečka Božského stroje neškodnou sektou, a to i tehdy, když agresivně hlásali svou víru v mechanizovanost Jediného Pravého Boha.

Izák za všechna ta léta vedl s Gedem už řadu dlouhých debat, většinou teologických, ale také o literatuře, umění a politice. Izák choval přátelského voďanoje v úctě. Věděl, že vášnivě plní svou zbožnou povinnost číst, a že je díky tomu mimořádně obeznámený s jakýmkoli tématem, které by mu přišlo na mysl. Ged se zpočátku vždy poněkud zdráhal vyjadřovat *názory* na informace, jež sděloval – „Jedině Palgolak má tolik vědomostí, aby mohl poskytnout *analýzu*," říkával pokorně na začátku každé diskuse –, ale pak jeho náboženský nedogmatismus zatemnily tři nebo čtyři skleničky a on se hlasitě pouštěl do obšírných disputací.

„Gede," začal Izák, „co mi můžeš říct o garudech?"

Ged pokrčil rameny a usmál se potěšen možností podělit se o to, co ví.

„Moc ne. Ptačí lidé. Žijí v Cymeku, na severu Šoteku a na západě Mordigy, prý. Možná i na některých jiných kontinentech. Mají duté kosti." Ged se díval upřeně před sebe, soustředil se na vzpomínku na jakousi xentropologickou studii, z níž citoval. „Cymečtí garudové jsou rovnostáři… *dokonalí* rovnostáři, a dokonalí individualisté. Lovci a sběrači, neexistuje u nich dělba práce na základě pohlaví. Nepoužívají peníze, hodnosti, ačkoli jakési *neinstitucionální* hodnosti přece jen uznávají. Znamená to jen cosi v tom smyslu, že jsi chován ve větší úctě. Neuctívají žádné bohy, i když mají postavu ďábla, které může, ale nemusí být něco skutečným vzorem. Říkají jí Dahnéš. Loví a bojují biči, luky, kopími a lehkými sečnými zbraněmi. Nepoužívají štíty: těžko se jim s nimi létá. Někdy používají dvě zbraně najednou. Občas se utkávají s jinými skupinami či druhy, nejspíš kvůli surovinám. Víš o jejich knihovně?"

Izák přikývl. Gedovy oči zazářily takřka oplzlým výrazem žádosti.

„U chrchle, do té bych se rád dostal. Ale to se mi nikdy nepovede.“ Zachmuřil se. „Poušť není to pravé místo pro voďanoje. Je tam trochu moc sucho…“

„Hm, když vidím, jak zatraceně málo toho o nich víš, to se s tebou můžu zrovna rozloučit,“ řekl s despektem Izák.

K jeho úžasu Gedovi spadla čelist.

„Dělám si srandu, Gede! To je ironie! Sarkasmus! Víš toho o nich kurevsky *moc*. Aspoň ve srovnání se mnou. Listoval jsem Šakrestialčitem a tys právě překonal veškeré moje znalosti. Víš něco o jejich… ehm… trestním kodexu?“

Ged se na něho pátravě zadíval. Přimhouřil své ohromné oči.

„O co ti jde, Izáku? Jsou tak rovnostářští… no… Jejich společenství je založeno na poskytování co největších možností volby každému jednotlivci, proto jsou tak komunističtí. Poskytuje každému tu nejotevřenější možnost volby. A pokud si to dobře pamatuju, tak jejich *jediným* zločinem může být, když zbaví jiného garudu možnosti volby. A tento zločin se pak přitvrzuje nebo zmírňuje podle toho, zda se ho dopouštějí s úctou nebo bez úcty, která je jim *nade vše*…“

„Jak někomu můžeš ukrást možnost volby?“

„Nemám ponětí. Řekl bych, že když někomu štípneš kopí, dotyčný pak nemá možnost volby je používat… A možná když lžeš ohledně nějakého chutného kusu lišejníku, zbavuješ tak ostatní možnosti volby, aby si na něm pochutnali…?“

„Možná jsou některé krádeže možnosti volby jen analogiemi věcí, které bychom označili za zločiny my, a jiné zas u nás žádný ekvivalent nemají,“ uvažoval Izák.

„Nějak tak.“

„Kdo je to abstraktní jedinec a konkrétní jedinec?“

Ged na Izáka užasle hleděl.

„Tě péro, Izáku… ty ses skamarádil s nějakým garudou, ne?“

Izák nadzvedl obočí a rychle přikývl.

„Krucinál!“ zakřičel nadšeně Ged. Lidé od okolních stolů se k němu otočili s výrazem prchavého překvapení. „A s cymeckým garudou k tomu…! Izáku, *musíš*, musíš ho – ji? – ke mně dovést, abychom si mohli promluvit o Cymeku!“

„Já nevím, Gede. On je tak trochu… zamlklý…“

„Prosím, *prosím*…“

„Dobrá, dobrá, *zeptám* se ho. Ale nedělej si velké naděje. A teď mi teda, do prdele, řekni, jaký je rozdíl mezi abstraktním a konkrétním jedincem.“

„Tak to je *pozoruhodné*. Asi mi nemůžeš říct, o čem s ním jednáš…? Ne, to jsem si mohl myslet. Nuže, jednoduše řečeno a tak

jak tomu rozumím já, jsou to rovnostáři, protože si tak nesmírně váží jednotlivce, je to tak? A jedinečnosti jiných lidí si nemůžeš vážit, pokud se nějak abstraktně, izolovaně soustředíš na svou vlastní jedinečnost. Jde o to, že jednotlivcem jsi, jen pokud existuješ v nějakém společenském rámci jiných lidí, kteří respektují tvoji individualitu a tvoje právo volby. To je konkrétní individualita: individualita, která uznává, že za svou existenci vděčí jakési kolektivní úctě ze strany všech ostatních jednotlivců a že se od ní očekává, že bude chovat ve stejné úctě i ona je.

Abstraktní jedinec je pak garuda, který na nějakou dobu zapomněl, že je součástí většího celku a je povinován úctou všem ostatním jedincům s *možností volby*.“

Nastalo dlouhé ticho.

„Máš v tom trochu jasno, Izáku?“ zeptal se Ged jemně a začal se chichotat.

Izák si tím nebyl jistý.

„Podívej, Gede, kdybych ti řekl ‚krádež možnosti volby druhého stupně s neúctou‘, poznal bys, co takový garuda provedl?“

„Ne…“ Ged vypadal zamyšleně. „Nepoznal bych to. Zní to dost vážně… Myslím, že v knihovně jsou nějaké knihy, které by to mohly vysvětlit, ale…“

V tom okamžiku vstoupil do Izákova zorného pole Lemuel Holub.

„Gede, koukej,“ Izák vodňanoje spěšně přerušil, „omlouvám se ti a tak dál, ale musím si naléhavě promluvit s Lemuelem. Můžeme pokračovat později?“

Ged se zazubil bez jakéhokoli náznaku zloby a mávl na Izáka, že může jít.

„Lemueli… na slovíčko. Mohlo by z toho něco kápnout.“

„Izáku! S vědcem budu jednat vždycky rád. Jak to vypadá ve světě idejí?“

Lemuel vypadal jako hejsek. Temně rudé sako, žlutá vesta. Na hlavě měl malý cylindr. Zpod něj se řinula kaskáda žlutých loken spletených do copánku, kde se zjevně necítily příliš dobře.

„Lemueli, ve světě idejí jsem došel do jakési slepé uličky. A to je okamžik, kdy na scénu můžeš vstoupit *ty*.“

„*Já?*“ Lemuel Holub se usmál jedním koutkem úst.

„Ano, Lemueli,“ zatvářil se Izák hrozivě. „I ty můžeš pomoci vědě v cestě kupředu!“

Izák si rád Lemuela podobným způsobem dobíral, ačkoli ho tento mladší muž poněkud znepokojoval. Lemuel byl oportunista, donašeč a přechovávač kradeného zboží… ten nejčistší zprostředkovatel.

Vybudoval si výnosnou pozici na základě své schopnosti fungovat jako mimořádně zdatný prostředník. Balíčky, informace, nabídky, vzkazy, uprchlíci, zboží: cokoliv, co si chtěli dva lidé vyměnit, aniž se museli osobně setkat, to všechno dokázal předat. Byl nedocenitelný pro lidi Izákova typu, kteří chtěli propátrat novokrobuzonské podsvětí a přitom si nesmočit nohy a neušpinit ruce. Podobně i obyvatelé onoho ‚druhého' města mohli využít Lemuela, aby se dostali do víceméně zákonné sféry, aniž by ztroskotali a bezmocně je to vyplavilo přímo u dveří milice. Ne že by všechna Lemuelova práce měla co do činění s oběma světy: něco bylo zcela legální a něco zcela mimo zákon. Překračování hranic však bylo jeho specialitou.

Lemuelova existence byla vždy na povážlenou. Neměl zábrany a byl surový – v případě potřeby i zlý. Pokud mu začalo téct do bot, byl schopný nechat každého, s kým jednal, na holičkách. Všichni to věděli. Lemuel to nikdy neskrýval. Vyznačoval se jistou upřímností. Nikdy nepředstíral, že mu lze důvěřovat.

„Lemueli, ty stoupenče všech věd, ty…" začal Izák. „Provádím určitý výzkum. A potřebuje sehnat pár vzorků. Mám na mysli všechno, co lítá. A tady se právě otvírá prostor pro tebe. Jak víš, člověk mého postavení se nemůže motat po Novém Krobuzonu a shánět *vrabce*… člověk mého postavení by měl být schopen sdělit svou objednávku a okřídlenci by mu měli začít padat do klína."

„Dej si inzerát do novin, kamaráde. Proč se o tom bavíš se mnou?"

„Protože jich potřebuje *moc a moc* a nechci vědět, odkud pocházejí. A potřebuje taky *pestrost*. Chci si prohlédnout tolik nejrůznějších ptáčků, kolik je jen možné, a na některé z nich nenarazíš tak snadno. Třeba… kdybych chtěl sehnat řekněme zmijana… mohl bych zaplatit hezkou sumičku nějakému pirátovi nebo kapitánovi za prašivý polomrtvý exemplář… nebo zaplatím tobě, aby ses postaral o to, že někdo z tvých ctěných kolegů vysvobodí nějakého ubohého, násilím drženého zmijana z nějaké zatracené zlaté klece ve Východním Giddu nebo na Okraji. *Capito?*"

„Izáku, starý brachu… začínám ti rozumět."

„Jasně že začínáš, Lemueli. Jsi obchodník. Sháním *vzácné* létavce. Chci tvory, které jsem ještě neviděl. Chci originální ptáky. Nedám ti velké prachy za koš plný kosů – ale nechápej to, prosím tě, tak, že kosy nechci. Kosi jsou vítáni a s nimi i drozdi, kavky a všechno možné. I holubi, Lemueli, tví jmenovci. Ale ještě *víc* bych uvítal třeba vážkohady."

„Ti jsou vzácní," souhlasil Lemuel a upřeně se zadíval do sklenice.

„Moc vzácní," přitakal Izák. „Což znamená, že za dobrý vzorek někomu vpluje do kapsy pěkná hromádka peněz. Rozumíš tomu, Lemueli? Chci ptáky, hmyz, netopýry… a taky vajíčka, a taky zámotky, larvy, všechno, co se na létavce teprve *přemění*. To by bylo vlastně ještě užitečnější. Všechno, z čeho vyroste něco tak do velikosti psa. Nic o moc většího a nic nebezpečného. I když by bylo úchvatné chytit druda nebo větrorožce, o ty nestojím."

„Kdo by o ně taky stál, Izáku," potvrdil Lemuel.

Izák mu vložil do náprsní kapsy pět guinejí. Oba pozvedli sklenice a společně se napili.

To bylo včera večer. Izák si představoval, jak se jeho žádost šíří novokrobuzonským podsvětím.

Izák využil Lemuelových služeb už dříve, když potřeboval vzácnou nebo zakázanou sloučeninu, rukopis, který existoval v Novém Krobuzonu jen v několika exemplářích, nebo informace o syntéze nelegálních substancí. Pobavilo ho, když si představil, jak ti nejdrsnější kumpáni městského podsvětí mezi potyčkami gangů a kupčením s drogami zcela vážně shánějí ptáky a motýly.

Izák si uvědomil, že zítra je bátek. Už několik dní neviděl Lin. Ta o jeho zakázce ještě nic neví. Vzpomněl si, že mají schůzku. Jdou spolu na večeři. Výzkum může chvíli počkat a on své milé poví, co se mu přihodilo. Dělalo mu dobře vyprazdňovat si hlavu od všech nashromážděných poznatků a informací a nabízet je Lin.

Lublamai a David se někde potulovali. Byl tu sám.

Zavlnil se jako mrož a na podlahu a kolem sebe rozházel všemožné papíry a tisky. Zhasil plynový hořák a vyhlédl z potemnělého skladiště ven. Špinavým oknem viděl ohromný studený kotouč měsíce a piruety jeho dvou dcer, satelitů, kusů prastarého pustého kamene, které zářily na cestě kolem svého rodiče jako tlusté světlušky.

Izák při pohledu na složitou měsíční soustavu usnul. Koupal se v měsíčním přísvitu a snil o Lin: zdál se mu vydatný, sexuální, láskyplný sen.

Kapitola sedmá

Hospoda U hodin a kohoutka se vylila ze dveří. Dvorek u kanálu, rozdělujícího Vilná pole a Frenzii, byl zastavěn stoly a osvětlen barevnými lucernami. Třískání sklenic a pobavené výkřiky se snášely na zasmušilé lodníky manévrující ve zdymadlech. Ti klouzali po vazké vodě o úroveň výš, mířili k řece a nechali hlučnou krčmu za zády.

Lin se točila hlava.

Seděla v čele velikánského stolu pod fialovou lampou, obklopená přáteli. Z jedné strany vedle ní seděla Derchan Modrodenná, výtvarná kritička pro *Maják*. Na druhé straně měla Bumbra, který vzrušeně pokřikoval na Rostoucí Stehna, kaktusíkovskou cellistku. Dále tu byli Alexandrína, Bellagin Zvuk, Tarrik Septimus, Dotěra Spint: malíři a básníci, hudebníci, sochaři a spousta různých přivandrovalců, které skoro neznala.

Toto bylo Linino prostředí. Její svět. A přesto se mezi nimi nikdy necítila tak osamělá jako dnes.

Od přátel ji izolovalo vědomí, že získala *tu* práci, obrovskou zakázku, o které všichni jen snili, nabídku, ze které mohla šťastně žít několik dlouhých let. A její strašlivý zaměstnavatel tuto izolaci velmi účinně zpečetil. Lin měla dojem, jako by se najednou, bez varování, ocitla úplně někde jinde; najednou nebyla ve zpustlých, dovádivých, rušných, milých a do sebe zahleděných Vilných polích.

Od chvíle, kdy se otřesená vrátila ze své pozoruhodné schůzky ve Skeletonu, se s nikým nesetkala. Moc se jí stýskalo po Izákovi, ale věděla, že ten příležitost jejího domnělého pracovního vytížení využije k tomu, aby se ponořil do výzkumů, a také věděla, že kdyby se jen tak

nazdařbůh vydala do Brokat, velice by ho tím popudila. Ve Vilných polích byli veřejným tajemstvím. Avšak Brokata byla peklo.

Celý den jen seděla a přemítala, na co to vlastně přistoupila.

Pomalu, opatrně se v mysli odvažovala vrátit k obludné podobě pana Multiho.

U chrchle a sraček! pomyslela si. *Kdo to* je?

Nevybavovala si svého šéfa nijak jasně, byla si pouze vědomá nekoordinovaného nesouladu jeho těla. Dráždily ji útržky vizuálních vzpomínek: jedna ruka zakončená pěti rovnoměrně rozmístěnými krabími klepety; vinutý roh trčící z hnízda oček; plazí hřbetní hřeben vinoucí se kozlečí srstí. Nedokázala odhadnout, k jaké rase pan Multi původně přináležel. Nikdy neslyšela o přetvoření tak rozsáhlém, tak obludném a tak chaotickém. Člověk s takovým bohatstvím si rozhodně mohl dovolit zaplatit ty nejlepší přetvářeče, kteří by mu dokázali vrátit lidskou podobu – nebo jakoukoli jinou. Napadalo ji pouze, že si tuto podobu musel zvolit sám.

Nebo byl obětí torze.

Lin uvažovala, jestli jeho podoba v něm probudila posedlost přechodnou zónou, nebo jestli posedlost byla příčinou jeho vzhledu.

Skříň měla plnou hrubých náčrtů jeho těla – chvatně poschovávaných pro případ, že by s ní dnes Izák strávil noc. Poznamenala si vše, co si vybavovala z jeho nepříčetné anatomie.

Hrůza během několika dnů polevila a zbyl pouze pocit děsu; v hlavě jí zběsile vířily myšlenky.

Došlo jí, že by to mohlo být její životní dílo.

První schůzku s panem Multim měla zítra, v prachdek, odpoledne. Pak to mělo být dvakrát týdně přinejmenším celý následující měsíc; nejspíš ale déle, podle toho, jak bude socha nabývat tvar.

Lin se už chtěla nedočkavě pustit do práce.

„Lin, ty otravná potvoro!“ zařval Bumbr a hodil po ní mrkev. „Proč jsi dneska tak potichu?“

Lin mu rychle napsala odpověď do notesu.

Bumbře, zlatíčko, nudíš mě.

Všichni se začali smát. Bumbr se vrátil k okázalému flirtování s Alexandrínou. Derchan naklonila k Lin svou šedou hlavu a pošeptala jí:

„Vážně, Lin… Skoro nemluvíš. Stalo se něco?“

Dojatá Lin mírně zavrtěla hlavotělem.

Dělám na velké věci. Musím na to pořád myslet, znakovala. Cítila úlevu, když mohla s někým mluvit, aniž musela psát každé slůvko. Derchan gestům rozuměla docela dobře.

Stýská se mi po Izákovi, dodala naoko zkormouceně.

Derchan dala najevo soucit. *Je to opravdu úžasná žena*, pomyslela si Lin.

Derchan byla bledá, vysoká a hubená – ačkoli jí při přechodu do středního věku narostlo bříško. I když milovala zběsilé skopičiny vilnopolské party, byla to citlivá a jemná žena, která se jen nerada stávala středem pozornosti. Texty, které jí vycházely, byly nabroušené a nemilosrdné: kdyby se Derchan nelíbila její tvorba, Lin byla přesvědčená, že by se s ní ani nepřátelila. Její názory publikované v *Majáku* byly drsné až na hranici brutality.

To, že se jí stýskalo po Izákovi, mohla Derchan klidně říct, protože kritička znala skutečnou podstatu jejich vztahu. Před více než rokem, když si spolu vyšly na procházku po Vilných polích, jí Derchan koupila pití. Když podávala peníze, aby zaplatila, upadla jí peněženka. Rychle se sehnula, aby ji zvedla, ale Lin byla rychlejší, podala jí ji a jen na okamžik se zarazila, když spatřila starý odřený světlotisk nádherné a divoké mladé ženy v mužském obleku, který z ní vypadl na chodník, a všimla si tří křížků vepsaných do spodní části a rtěnkového otisku rtů. Podala ho Derchan, která si ho beze spěchu vložila do peněženky, aniž se Lin podívala do očí.

„To je už dávno," podotkla tehdy Derchan tajuplně a přihnula si piva.

Lin cítila, že jí také dluží tajemství. Skoro se jí ulevilo, když o několik měsíců později s ní zapíjela depresi poté, co utekla po nějaké hloupé hádce s Izákem. Měla tak příležitost sdělit přítelkyni pravdu, kterou musela už vytušit. Derchan měla s jejím utrpením jednoznačný soucit.

Od té doby si byly blízké.

Izák měl Derchan rád, protože byla buřička.

Zrovna když si na něho Lin vzpomněla, zaslechla jeho hlas.

„Do chrchle, omlouvám se všem vespolek, že jdu pozdě…"

Otočila se a uviděla, jak se jeho mohutné tělo tlačí mezi stoly. Ohnula tykadla v gestu, o němž si byla jistá, že ho pochopí jako úsměv.

Když k nim došel, uvítal ho sbor pozdravů. Podíval se přímo na Lin a soukromě se na ni usmál. Pohladil ji po zádech, zatímco mával na všechny ostatní, a Lin cítila, jak jí přes košili neobratně sděluje *Miluju tě.*

Izák si pak podal židli a vsunul se mezi Lin a Bumbra.

„Právě jsem si byl v bance uložit několik třpytivých valounků. Výnosná smlouva," zakřičel, „ze mě dělá šťastného vědce s mizerným

úsudkem. Pití jde na mě.“ Ozvaly se hlasité a potěšené výkřiky překvapení a hned po nich hromadné volání na číšníka.

„Jak to jde s výstavou, Bumbře?“ zeptal se Izák.

„Ale jo, úžasně, úžasně!“ halasil Bumbr a pak překvapivě a hlasitě dodal: „Lin se přišla v rybek podívat.“

„Jasně,“ kývl Izák rozpačitě. „A líbila se ti, Lin?“

Krátce mu zaznakovala, že ano.

Bumbra zajímal pouze výhled do Alexandrínina hlubokého výstřihu. Izák obrátil svou pozornost k Lin.

„Nebudeš mi věřit, když ti řeknu, co se děje…“ začal.

Lin mu pod stolem sevřela koleno. Oplatil jí to.

Potom jí a Derchan ve zkratce šeptem vylíčil Jagharkovu návštěvu. Prosil je, aby se o ní nešířily, a pravidelně se otáčel, aby se ujistil, že ho nikdo neposlouchá. V polovině vyprávění dostal na stůl kuře, které si objednal, a pustil se hlasitě do jídla, zatímco popisoval setkání u Měsíčních dcer a nekonečné procesí klecí, které už každým dnem očekával v laboratoři.

Skončil, letmo se na obě zazubil a do tváře se mu vkradl zkroušený výraz. „A jak to vypadá s tvojí prací?“

Lin odmítavě zamávala rukou.

Zlatíčko, neděje se nic, o čem bych ti mohla říct, znakovala. *Bavme* se *o tvém novém projektu.*

Izákovi bylo na obličeji vidět, jak ho zaplavuje hanba nad tak jednostrannou konverzací, ale nemohl si pomoct. Nový projekt ho zcela pohltil. Lin k němu pocítila důvěrně známou melancholickou lásku. Melancholickou, protože v těchto okamžicích okouzlení si vystačil sám; a lásku, protože byl tak zaujatý a vášnivý.

„Podívejte se, jen se podívejte,“ vzpomněl si najednou Izák a vytáhl z kapsy kus papíru. Rozložil ho na stůl.

Byl to leták zvoucí na pouť, která se právě konala v Sobek Croix. Zadní strana praskala zaschlým lepidlem: Izák ho utrhl ze zdi.

> *JEDINEČNÁ* a *ÚŽASNÁ PŘEHLÍDKA PANA BOMBADREZILA*, zaručeně ohromí a okouzlí i ten *NEJMLSNĚJŠÍ JAZYK. PALÁC LÁSKY; SÍŇ HRŮZ; VÍR;* a spousta dalších atrakcí za rozumné ceny. Přijďte se podívat také na pozoruhodné obludárium, *CIRKUS ZRŮD. STVŮRY* a *ZÁZRAKY* ze všech koutů Bas-Lagu! *VĚŠTCI* z *POLÁMANÉ ZEMĚ;* opravdový *DRÁP TKÁČE; ŽIVOUCÍ LEBKA;* chlípná. *HADÍ ŽENA; URSUS REX*, lidský král Medvědů; *TRPASLIČÍ KAKTUSÍCI* titěrných rozměrů; *GARUDA*, ptačí muž, vládce nehostinné pouště; *KAMENNÍ*

LIDÉ z Bežeku; *DÉMONI* v kleci; *TANČÍCÍ RYBY;* poklady uloupené *DŽENGRŮM;* a bezpočet dalších *DIVŮ A ZÁZRAKŮ*. Některé atrakce nejsou vhodné pro ty, kdo snadno podléhají šoku nebo jsou náchylní k *NERVOVÝM KOLAPSŮM*. Vstupné 5 grošů. Park v Sobek Croix, 14. četa až 14. zrálce, každý večer od 18 do 23 hodin.

„Vidíte to?“ zavyl Izák a píchl do pozvánky prstem. „Mají garudu! Já posílám po celém městě žádosti o nějaké pochybné exempláře, a nejspíš mi nakonec na krku zbude hromada nemocemi prožraných kavek, a tady mám přímo u nosu zkurvenýho *garudu!“*

Chceš tam jít? zeptala se Lin.

„Jasně že jo!“ odfrkl si Izák. „Hned odsud! Napadlo mě, že bychom mohli jít všichni. Každému je houby po tom,“ ztišil hlas, „co mě tam žene. Vždyť na pouti je zábava i tak, ne?“

Derchan se usmála a přikývla.

„A to jim toho garudu chceš vyfouknout nebo co?“ zašeptala.

„No, možná bych si mohl udělat pár jeho světlotisků, nebo ho dokonce požádat, aby za mnou na pár dní přišel do laboratoře… Nevím. Něco vymyslíme! Co říkáte? Máte chuť jít na pouť?“

Lin si z Izákovy oblohy vzala malé rajče a pečlivě ho očistila od zbytků kuřete. Uchopila je do kusadel a začala žvýkat.

Mohla by to být sranda, zaznakovala. *Zveš nás?*

„Jasně že vás zvu!“ zaburácel Izák a zadíval se na ni. Zíral na ni zblízka asi minutu. Otočil se, aby se ujistil, že se nikdo nedívá, a pak neohrabaně zaznakoval.

Chybělas mi.

Derchan se taktně odvrátila.

Lin přerušila chvilku souznění a pospíšila si, aby předběhla Izáka. Pak hlasitě zatleskala, až se k ní obrátily pohledy všech hostů u stolu. Začala znakovat – požádala Derchan, aby překládala.

„Přátelé… Izák nám chce mermomocí dokázat, že řeči o tom, že vědci jsou jen samá práce a žádná legrace, neplatí. Intelektuálové, jakož i my, zhýralí estéti, vědí, jak se dobře pobavit, a proto nám navrhuje tohle…“ Lin zamávala pozvánkou a hodila ji do středu stolu, kde na ni mohli všichni vidět. „Kolotoče, pouťové atrakce, zázraky a soutěže, všechno za pouhých pět grošů, které se Izák laskavě podvolil uhradit…“

„Ne *všem*, ty kecko!“ zahřímal Izák v předstíraném vzteku, ale jeho námitku pohltily opilecké výkřiky vděku.

„… podvolil uhradit,“ pokračovala Derchan neochvějně. „Vzhledem k tomu navrhuji, abychom dopili, dojedli a odkvačili do Sobek Croix.“

Ozvalo se chaotické souhlasné povykování. Ti, kdo už dojedli a dopili, si začali shledávat tašky a kabelky. Ostatní se s novou chutí pustili do svých ústřic, salátů či smažených banánů. Lin si trpce pomyslela, že zvládnout skupinu jakékoli velikosti, aby se chovala synchronizovaně, je nadmíru těžký úkol. Než vyrazí, uběhne ještě nějaká doba.

Izák a Derchan si něco přes stůl šeptali. Lin trhla tykadly. Občas zaslechla část jejich hovoru. Izák se vášnivě rád bavil o politice. Právě do debat s Derchan měl ve zvyku směřovat svou neurčitou, nezaměřenou, ostrou nespokojenost se společenským děním. Lin s pobavenou dotčeností napadlo, že se ve své nejistotě chová jako pozér a snaží se dělat na lakonickou novinářku dojem.

Spatřila, jak Izák přes stůl Derchan obezřele podal minci a na oplátku dostal neoznačenou obálku. Bezpochyby poslední číslo *Radikálního renegáta*, ilegálního útočného plátku, pro nějž Derchan také psala.

Kromě mlhavé antipatie k milici a k vládě se Lin nijak politicky neprojevovala. Uvolnila se a zadívala se na hvězdy ve fialovém přísvitu lucerny. Vzpomínala, kdy byla naposled na pouti; vybavila se jí šílená směsice vůní, vyvolávání a vřeštění, zmanipulovaných soutěží a laciných výher, exotických zvířata pestrobarevného šatstva, všechno napěchované do jediného ošuntělého, pulzujícího, vzrušujícího celku.

Pouť byla místem, kde se nakrátko zapomínalo na běžná pravidla, kde se mísili bankéři se zloději, aby se oddávali pohoršenému a vzrušenému žasnutí. Na pouť chodily dokonce i Lininy upjatější sestry.

Jedna z jejích raných vzpomínek se týkala kradmého plížení kolem řad křiklavých stanů k nějaké děsivé, nebezpečné pestrobarevné atrakci, jakémusi obrovitému kolu; bylo to tak před dvaceti lety v lunaparku ve Žlučně. Někdo – nikdy se nedozvěděla kdo, snad cheprijská kolemjdoucí, možná laskavý stánkař – jí podal jablko v karamelu, které s velkou úctou snědla. Sladké ovoce, jedna z mála příjemných vzpomínek na dětství.

Lin seděla a čekala, až se přátelé vypraví. Z houby srkala sladký čaj a myslela na jablko v karamelu. Trpělivě čekala, až zase půjde na pouť.

Kapitola osmá

„Přistupte blíž, jen pojďte, vyzkoušejte svoje štěstí!“

„Dámy, milé dámy, řekněte svým mládencům, ať vám vyhrají kytičku!“

„Potočte se na kolotoči a protočí se vám panenky!“

„Vaše podobizna za pouhé čtyři minuty! Nejrychlejší portréty na světě!“

„Vyzkoušejte hypnogogický mesmerismus Silliona Jedinečného!“

„Tři kola, tři guineje! Postavte se ve třech kolech ‚Železnému‘ Mágovi a odejděte domů se třemi géčky! Kromě kaktusíků.“

Noční vzduch byl prosycený rámusem. Výzvy, výkřiky, pozvánky, svody a sázky zněly kolem rozesmáté skupinky jako explodující balonky. Plynové hořáky, nasycené vybranými chymikáliemi, vydávaly rudou, zelenou, modrou a kanárkově žlutou záři. Tráva a stezky Sobek Croix byly ulepené poházenými cukrovinkami a rozlitými omáčkami. Kolem stánků pobíhali hlodavci a odnášeli si do tmavého křoví vybrané lahůdky. Kapsáři a zlodějíčci se jako dravci proplétali davem a mizeli jako ryby mezi vodními rostlinami. V patách se jim nesly rozhořčené výkřiky a ostré nadávky.

Dav byl přelévajícím se propletencem lidí a voďanojů, kaktusíků, cheprijek a dalších, vzácnějších ras: hočiů, chodců, hruníků a tvorů, jejichž jména Izák ani neznal.

Několik kroků od pouti, v trávě a mezi stromy, panovala dokonalá tma. Křoví a větve byly ozdobené vlajkoslávou roztřepených papírů, poházených, zajatých a pomalu trhaných větrem. Park křižovaly pěšiny; vedly k jezírkům, záhonům, plochám neudržovaných porostů a k rozvalinám starého kláštera v samém středu obecního pozemku.

Lin s Bumbrem, Izák s Derchan a všichni ostatní kráčeli kolem rozsáhlých struktur z propojených kusů oceli, křiklavě pomalovaného železa a prskajících světel. Z malých vozíků, které se jim houpaly nad hlavami na chatrně vypadajících řetězech, k nim doléhaly výkřiky nadšení. Z desítek strojků a varhan zněly desítky různých nepříčetně veselých melodií, zneklidňující kakofonie zvuků tepala a plynula všude kolem nich.

Alex chroupala oříšky máčené v medu, Bellagin solené maso a Rostoucí Stehna vodnatou kaši, která chutnala jen kaktusíkům. Všichni po sobě házeli jídlem a chytali je do úst.

Park se jen hemžil soutěživci, kteří trefovali obručemi kůly, stříleli na terče z dětských luků a hádali, pod kterým kelímkem se skrývá mince. Děti výskaly radostí i zklamáním. Prostitutky všemožných ras, pohlaví a věku se vyzývavě vlnily mezi stánky nebo postávaly u pivnic a mrkaly na kolemjdoucí.

Cestou do středu pouti se skupinka pozvolna rozptýlila. Chvíli se zdrželi, aby se podívali na Bumbra předvádějícího své lukostřelecké umění. Ten pak svou výhru, dvě panenky, okázale nabídl Alexandríně a krásné mladé šlapce, která aplaudovala jeho úspěchu. Potom všichni tři, zavěšení do sebe, zmizeli v davu. Tarrikovi se dařilo v rybářské soutěži, kde dokázal z velké vířící kádě vytáhnout tři živé kraby. Bellagin a Spint si nechali z karet vyčíst budoucnost a vřeštěli hrůzou, když jim znuděná čarodějka postupně otočila Hada a Starou babu. O nový osud pak požádali jednu skarabomancerku s vytřeštěnýma očima. Ta teatrálně zírala na obrazce míhající se na krovkách brouků, kteří vrávorali v pilinách před ní.

Izák spolu s ostatními Bellagina a Spinta opustili.

Skupinka potom zahnula za Kolo osudu a před očima se jí zjevila neuměle oplocená část lunaparku. V ní se v dálce ztrácela řada malých stanů. Nad vstupní branou se klenul neobratně namalovaný nápis: *CIRKUS ZRŮD.*

„Vida," prohodil Izák. „Tak mě napadá, že na tohle bych se rád podíval…"

„Měříš hloubku lidské špíny, Izáku?" zeptala se mladá modelka, jejíž jméno si Izák nemohl vybavit. Kromě Lin, Izáka a Derchan už tu mnoho původních členů skupiny nezůstalo. Nad Izákovou volbou vyjádřili mírné překvapení.

„Je to součást výzkumu," prohlásil Izák vznešeně. „Výzkumu. Nechce se ti jít se mnou, Derchan? Lin?"

Ostatní narážku pochopili a jejich reakce sahaly od lhostejného krčení ramen k netrpělivému mávnutí. Než všichni odešli, Lin rychle znakovala.

Mě tohle nezajímá. Teratologie je spíš tvoje parketa. Setkáme se tak za dvě hodiny u východu?

Izák krátce přikývl a stiskl jí ruku. Lin se ještě rozloučila s Derchan a odběhla za zvukovým umělcem, jehož jméno Izákovi nikdo nesdělil.

Izák s Derchan se na sebe zadívali.

„… a pak zbyla jenom dvě," zazpívala Derchan úryvek z dětského rozpočitadla o koši plném koťat, jež postupně, groteskními způsoby, umírala.

Do Cirkusu zrůd se platilo dodatečné vstupné; o to se Izák postaral. Ačkoli nebylo obludárium ani zdaleka prázdné, bylo v něm méně hostů než v hlavní části pouti. Čím zámožněji zákazníci uvnitř vypadali, tím nenápadněji se chovali.

Obludárium probouzelo voyeurství mezi chátrou a pokrytectví v zámožnějších vrstvách.

Právě začínala prohlídka s průvodcem, který sliboval návštěvu každého exponátu Cirkusu. Majitelovo hulákání upozornilo zúčastněné, aby se drželi těsně u sebe a připravili se na podívanou, kterou žádný smrtelník dosud nespatřil.

Izák s Derchan zůstali trochu pozadu a pak se vydali za skupinkou. Izák si všiml, že Derchan vytáhla notes a připravila si pero.

Průvodce v buřince přistoupil k prvnímu stanu.

„Dámy a pánové," zaskuhral chraplavě, „v tomto stanu číhá ten nejpozoruhodnější a nejstrašlivější tvor, na kterého kdy popatřily oči smrtelníkovy. Či voďanojovy, kaktusíkovy nebo kdovíkoho ještě," dodal už normálním hlasem a vlídně pokynul těm několika málo xeňanům v publiku. Pak se vrátil ke své bombastičnosti: „Poprvé byl popsán před patnácti staletími v cestopisech Libinta Mudrce, v dobách starého dobrého Krobuzonu. Při svých cestách na jih do žhavé pouště Libintos spatřil řadu úžasných a úděsných věcí. Ale nic nebylo děsivějšího než strašlivý… mafadet!"

Izákovi na rtech pohrával sardonický úsměv. Ale i on se přidal ke sborovému povzdechu.

To opravdu, mají mafadeta? pomyslel si, když průvodce odtáhl závěs, který zakrýval vstup do malého stanu. Protlačil se kupředu, aby viděl dovnitř.

Ozvalo se další, tentokrát hlasitější zavzdychání, a lidé vpředu se snažili ustoupit zpátky. Na jejich místo se tlačili další.

Za tlustými černými mřížemi, připoutané těžkými řetězy, leželo na zemi podivuhodné zvíře s mohutným šedohnědým tělem, podobné

obrovitému lvu. Mezi rameny mělo hřívu hustší srsti, z níž vyrůstal ohromný hadí krk, silnější než mužské stehno. Šupiny se mu narudle a olejnatě leskly. V horní části zkrouceného krku se klikatil složitý vzor, který se v záhybu rozšiřoval do podoby kosočtverce; nad ním krk přecházel v obří hadí hlavu.

Mafadetova hlava ležela volně na zemi. Z tlamy mu občas vyletěl rozeklaný jazyk. Oči se mu leskly jako černý jantar.

Izák chytil Derchan za ruku.

„Do prdele, vždyť to je opravdu *mafadet,*“ zasyčel užasle. Derchan s očima dokořán přikývla.

Lidé se od klece odtáhli. Průvodce popadl tyč s ozubcem, prostrčil ji mřížemi a obrovského pouštního tvora píchl. Ten hluboce a rachotivě zasyčel a žalostně se po svém mučiteli ohnal mohutnou tlapou. Pak utrápeně svinul a zkroutil krk.

Z obecenstva se ozvaly slabé výkřiky. Lidé se vrhli k nevysokému hrazení před klecí.

„Zpátky, dámy a pánové, zpátky, prosím vás!“ volal průvodce nabubřele a teatrálně. „Všichni se nacházíte ve smrtelném nebezpečí! Nedrážděte to zvíře!“

Mafadet při opakovaném bodnutí opět zasyčel. Unaveně se odplazil hlouběji do klece, mimo dosah škodolibé hole.

Izákův úžas rychle vyprchával.

Vyčerpané zvíře se svíjelo nedůstojnou bolestí. Vypelichaným ocasem udeřilo do zapáchající zdechlé kozy, kterou zjevně dostalo k večeři. Mafadetova srst byla potřísněná výkaly a krví, která mu pomalu vytékala z četných ran a oděrek. Když na silných svalech hadího krku zvedl studenou tupou hlavu, jeho rozvalené tělo sebou slabě zaškubalo.

Mafadet zasyčel. Diváci na něho zasyčeli zpátky, a on rozevřel zlověstné čelisti. Pokusil se vycenit zuby.

Izák se ušklíbl.

Z dásní, kde se měly blýskat stopu dlouhé kruté tesáky, trčely jen polámané pahýly. Někdo mu zuby povyrážel. Izák si uvědomil, že důvodem byl strach z vražedného, jedovatého uštknutí.

Díval se, jak pokořená stvůra šlehá do vzduchu černým jazykem. Pak hlavu opět položila.

„Do Drmolovy prdele,“ zašeptal Izák lítostivě a znechuceně. „Nikdy by mě nenapadlo, že mně bude takové potvory líto.“

„Začínám se bát, v jakém stavu bude asi ten garuda,“ odpověděla mu Derchan.

Cirkusák už před zuboženým tvorem spěšně zatahoval závěs. Mezitím obecenstvu líčil příběh Libintovy zkoušky jedem, kterou musel podstoupit z rukou mafadetského krále.

Dětské vyprávěnky, řečičky, lži a divadýlko, pomyslel si Izák pohrdlivě. Uvědomil si, že obecenstvu byl dovolen pouze krátký pohled, ani ne minutový. *Tím menší je šance, že si někdo všimne, jak bídně no, tom ten ubožák je,* přemítal.

V mysli mu mimoděk vyvstávaly představy mafadeta v plné síle. Nesmírná váha hnědého těla, klusajícího horkou krajinou mezi vyprahlými křovinami, bleskový výpad jedových zubů, uštknutí.

Ve výšce krouží garudové a blýskají čepele.

Průvodce pak lidi zavedl k další svatyni. Izák jeho hulákání už neposlouchal. Sledoval, jak si Derchan píše rychlé poznámky.

„To je pro *RR?*“ zašeptal. Derchan se rychle rozhlédla.

„Možná. Záleží na tom, co ještě uvidíme.“

„To, co ještě *uvidíme,*“ zasyčel Izák zlostně a táhl ji za sebou. když zahlédl další exponát, „nebude nic než čirá lidská ničemnost! Derchan, já si už, kurva, začínám zoufat!“

Zastavili se kousek za skupinkou opozdilců, kteří civěli na dítě narozené bez očí, na křehkou hubenou lidskou holčičku, která jen co zaregistrovala příchod diváků, začala beze slova naříkat a kolébat se. *VIDÍ VNITŘNÍM ZRAKEM!* hlásal nápis nad ní. Někteří lidé se před klecí chechtali a pokřikovali na dívenku.

„U chrchle, Derchan… Jen se podívej, jak si dobírají tu ubožačku…“

Právě když Izák promluvil, od vystaveného dítěte se znechuceně odvrátil jeden pár. Odstoupili a uplivli si směrem k ženě, která se smála nejhlasitěji.

„To se jim *vrátí,* Izáku,“ prorokovala Derchan tiše. „To se jim brzy vrátí.“

Průvodce kráčel uličkou mezi řadami malých stanů a nezapomínal se zastavovat u obzvláštních hrůz. Dav za ním řídl. Malé skupinky lidí se motaly kolem dokola o své vlastní vůli. U některých stanů je zastavovali zřízenci, kteří čekali, až se nashromáždí dostatečný počet diváků, aby jim mohli odhalit skryté poklady. Do jiných přístřešků hosté vcházeli přímo; vzápětí se z umouněných stanů ozývaly výkřiky potěšení, pohoršení nebo znechucení.

Derchan a Izák zabloudili k velkému stanu. Nad vchodem visela cedule s okázalým nápisem: *PANOPTIKUM DIVŮ ODVÁŽÍTE SE VSTOUPIT DO MUZEA SKRYTÝCH VĚCÍ?*

„Odvážíme se, Derchan?“ zadeklamoval Izák, zatímco vcházeli do teplé, zaprášené tmy uvnitř.

Z kouta narychlo postavené arény jim do očí pomalu pulzovalo světlo. Síň pod plachtou byla plná železných a skleněných skříněk, které ubíhaly kamsi dozadu. Ve výklencích hořely svíčky a plynové hořáky, jejichž světlo čočky soustředily do dramatických kruhů, ozařujících groteskní exponáty. Zvědavci bloudili od jednoho ke druhému, šeptali si a rozpačitě se smáli.

Izák s Derchan pomalu prošli kolem řady nádob se zažloutlým lihem, v nichž se vznášely kusy těl. Dvouhlavé plody a části chapadla krakena. Tmavě rudý, třpytící se osten, který mohl být Tkáčovým drápem, ale také vyleštěnou plastikou; oči, které sebou křečovitě trhaly a přežívaly v lahvích s živnými roztoky; složité titěrné malby na krovkách drobných broučků, viditelné pouze pod lupou; lidská lebka pobíhající v kleci na šesti mosazných hmyzích nožkách. Hnízdo krys s propletenými ocasy, které se střídaly v psaní oplzlostí na malou tabuli. Kniha vytvořená z vylisovaných peříček. Drudí zuby a narvalí roh.

Derchan si zapisovala postřehy. Izák se hrabivě rozhlížel po pokladech tohoto šarlatánství a tajemných věd.

Nakonec z muzea odešli. Po pravici měli Anglerinu, Královnu nejhlubšího moře, po levici pak Nejstaršího kaktusíka Bas-Lagu.

„Nějak mě to zmáhá,“ postěžovala si Derchan.

Izák přikývl.

„Najdeme Ptačího muže, vládce nehostinné pouště, a padáme. Koupím ti pak cukrovou vatu.“

Propletli se řadami deformit a obezit, bizarních chlupatců a trpaslíků. Izák najednou ukázal nahoru, na ceduli, která se jim vynořila před očima.

KRÁL GARUDA! PÁN VZDUCHU!

Derchan zatáhla za těžký závěs. Vyměnili si s Izákem pohledy a vstoupili.

„Ách! Návštěvníci z tohoto podivuhodného města! Přistupte, posaďte se a vyslechněte příběhy o nevlídné poušti! Pobuďte s cestovatelem z nesmírné dálky!“

Mrzoutský hlas vycházel odkudsi ze stínu. Izák napínal oči za mříže, které jim stály v cestě. V temné zadní části stanu ztěžka povstala tmavá rozedraná postava a potácela se k nim.

„Jsem vládce svého národa a přišel jsem do Nového Krobuzonu, o němž jsme toho tolik slyšeli.“

Hlas byl ztrápený a unavený, vysoko posazený a skřehotavý, ale nepodobal se nezvyklému vřeštění, jež vycházelo z Jagharkova hrdla.

Postava vystoupila ze stínu. Izák doširoka otevřel oči i pusu, aby vítězoslavně a užasle zařičel, ale sotva se takto projevil, jeho výkřik se zlomil a ustrnul ve vyděšeném chropotu.

Stvoření, které stálo před Izákem a Derchan, se třáslo a škrábalo na břiše. Visely na něm kusy sádla jako na obtloustlém školákovi. Kůži mělo bledou a rozdrásanou – následky nemocí a chladu. Izák si je změřil pohledem, byl doopravdy zdrcen. Z naběhlých prstů na noze vyrůstaly tomu tvorovi prapodivné výběžky tkáně: paťáty, jak by je nakreslily děti. Hlavu mělo obalenou peřím, ale peřím všech velikostí a tvarů, naplácaným nazdařbůh od temene ke krku v tlusté, nepravidelné a před chladem chránící vrstvě. Oči, které se na Izáka a Derchan krátkozrace mhouřily, patřily člověku. Snažily se rozevřít víčka potažená hnisem. Zobák byl veliký a špinavý jako zašlé cínové nádobí.

Za tímto ubohým tvorem se rozpínal pár ušmudlaných smradlavých křídel. Od jednoho konce ke druhému neměřily více než šest stop. Zatímco se Izák díval, poroztáhla se, trhla sebou a začala sebou křečovitě škubat. Následkem prudkého pohybu z nich odpadávaly drobné kousky organického svinstva.

Stvoření otevřelo zobák. Izák si pod ním všiml rtů tvořících slova a nad nimi pak nosních dírek. Uvědomil si, že zobák není ničím jiným než neuměle zhotoveným přídavkem, zasazeným a zataveným nad ústa a nos jako plynová maska.

„Dovolte, abych vám vyprávěl o době, kdy jsem se vznášel ve vzduchu za kořistí…“ spustila ta žalostná postava, ale Izák přistoupil k mříži a zvednutím ruky se ho snažil zarazit.

„U všech bohů, přestaň!“ zakřičel. „Ušetři nás té… *trapnosti*…“

Falešný garuda se zapotácel, couvl a vyděšeně zamrkal.

Dlouho bylo ticho.

„Co se děje, pane?“ zašeptal nakonec tvor za mřížemi. „Co jsem udělal špatně?“

„Přišel jsem se sem podívat na zasraného garudu,“ zahřměl Izák. „Za co mě máš? Ty jsi přetvor, kamaráde… to dojde každýmu pitomci.“

Velký neživý zobák sklapl, když si muž olízl rty. Očima nervózně těkal z Izáka na Derchan.

„Do Drmola, vašnosti,“ zašeptal úpěnlivě. „Nechoďte si stěžovat. Tohle je to jediné, co mám. Od pohledu jste vzdělaný člověk… většina lidí se dostane ke garudům nejblíž tady… všichni si chtějí poslechnout, jak se loví v poušti, podívat se na ptačího muže, a já si tak vydělávám.“

„U chrchle, Izáku,“ uklidňovala ho Derchan. „Nerozčiluj se.“

Izák byl otřesně zklamaný. Už si připravoval sérii otázek. Věděl přesně, jak bude chtít prozkoumat křídla, která vazba mezi svaly a kostmi nyní vzbuzuje jeho zvědavost. Připravoval se, že za výzkum zaplatí pěknou sumu, připravoval se, že pozve Geda, aby se garudy přišel poptat na cymeckou knihovnu. Ale zatím stál tváří v tvář vyděšenému nemocnému člověku, omílajícímu špatný scénář, který by zneuctil i ten nejposlednější kabaret, a propadal malomyslnosti.

Když se díval na ubohou postavu před sebou, jeho zlost dokázala zmírnit jen lítost. Muž skrytý v peří si pravičkou úzkostlivě svíral a zase uvolňoval levou ruku. Aby se mohl nadechnout, musel otevřít svůj absurdní zobák.

„Kruci," hlesl Izák.

Derchan přistoupila k mřížím.

„Cos provedl?" zeptala se.

Než odpověděl, muž se opatrně rozhlédl.

„Kradl jsem. Chytli mě, když jsem se jedné staré kurvě z Chnumu snažil ukrást starodávnou malbu garudy. Stála celé jmění. Soudce řekl, že jelikož mně tak imponují garudové –" chvilku nemohl popadnout dech, „mohl bych se třeba jedním stát."

Izák sledoval peří na tváři, nemilosrdně zabodané do kůže, pod níž bylo bezpochyby pospojované, aby muže ani nenapadlo si je vytahovat. Představoval si, jak mu je bolestivě, jedno po druhém, vsunovali dovnitř. Když se přetvor natočil k Derchan, Izák si všiml ošklivého uzlu ztvrdlé kůže na zádech, kde měl k lidskému svalstvu přitavena křídla, původně vytržená nějakému káněti či supovi.

Nervová zakončení se mezi sebou nahodile a zbytečně proplétala a křídla se pohybovala pouze v záchvěvech dlouho protahované smrti. Izák se ušklíbl nad puchem, který se z nich linul. Křídla na přetvorových zádech pomalu uhnívala.

„Bolí to?" projevila účast Derchan.

„Tak moc už ani ne, paní," odpověděl jí přetvor. „Můžu být rád, že tohle vůbec mám." Ukázal na stan a na mříže. „Mám co do pusy. Proto bych vám byl moc vděčen, kdybyste šéfovi neříkali, že jste mě vyhmátli."

Opravdu většina návštěvníků přistupuje na tuto odpornou šarádu? nechtěl uvěřit Izák. *Jsou lidi tak naivní, že uvěří, že něco tak groteskního, jako je tento ubožák, může někdy létat?*

„Nic neřekneme," slíbila Derchan. Izák úsečně přikývl. Překypoval soucitem, zlostí a znechucením. Chtěl odejít.

Za nimi zašustil závěs a dovnitř vstoupila skupinka mladých žen; smály se a šeptaly si oplzlé vtipy. Přetvor se Derchan zadíval přes rameno.

„Ách! Návštěvníci z tohoto podivuhodného města! Přistupte, posaďte se a vyslechněte si příběhy o nevlídné poušti! Pobuďte s cestovatelem z nesmírné dálky!“

Odstoupil od Derchan a Izáka a vrhl po nich prosebný pohled. Z hrdel nově příchozích se vydraly výkřiky potěšení a údivu.

„Ukaž nám, jak lítáš!“ zavřeštěla jedna.

„Běda!“ slyšeli Izák s Derchan, když opouštěli stan, „počasí vašeho města není tvorům, jako jsem já, nakloněné. Nastudil jsem se a nějakou dobu létat nemohu. Ale počkejte, vypovím vám, co lze vidět z bezmračného cymeckého nebe…“

Závěs se zavřel a pohltil přetvorův hlas.

Izák se díval, jak Derchan píše do notesu.

„Co s tím uděláš?“ zajímal se.

„‚Přetvor přinucen na základě soudního rozhodnutí přežívat jako umučený exponát v zoo‘. Nenapíšu ve které,“ odpověděla, aniž vzhlédla od psaní. Izák přikývl.

„Pojď, koupím ti tu vatu.“

„Je mi pod psa,“ Izákovi se skoro nechtělo mluvit. Zakousl se do nechutně sladkého chuchvalce, který si nesl na špejli. Ve vousech mu zůstaly vězet chomáče cukrových nitek.

„Jo, ale je ti pod psa kvůli tomu, co se stalo tomu muži, nebo proto, žes nespatřil garudu?“ chtěla vědět Derchan.

Opustili obludárium. Míjeli křiklavé jádro pouti a soustředěně žmoulali vatu. Izák přemýšlel. Byl trochu zaskočený.

„Hm, myslím … nejspíš proto, že jsem neviděl toho garudu… Ale,“ dodal na svou obranu, „necítil bych se ani zdaleka tak mizerně, kdyby to byl jenom podvod, někdo převlečený nebo něco na ten způsob. Žere mě právě ta… zkurvená *nedůstojnost* toho všeho…“

Derchan zamyšleně pokývala hlavou.

„Mohli bychom se po něčem podívat,“ navrhla. „Jeden nebo dva garudové tu někde musí být. Musí se tu vyskytovat pár městských exemplářů.“ Vzhlédla, ale zbytečně. V oslňující záři barevných světel stěží rozeznala hvězdy.

„Teď ne,“ odmítl Izák. „Nemám náladu. Ztratil jsem motiv.“ Pak mezi nimi zavládlo dlouhé vlídné ticho, až se Izák opět ozval:

„Opravdu o tomhle místě napíšeš do *Radikálního renegáta?*“

Derchan pokrčila rameny a rychle se ujistila, jestli je nikdo neposlouchá.

„Psát o přetvorech je těžké,“ vzdychla. „Všichni jimi opovrhují a mají vůči nim předsudky. Rozděl a panuj. Pokoušet se o něco, aby je lidi… nepovažovali za monstra… je fakt těžké. A není ani pravda, že

by jaksi nevěděli, že vedou otřesné životy… spíš jde o to, že hodně lidí si mlhavě myslí, že si to zaslouží, i když je třeba litují, nebo jsou přesvědčení, že na ně seslali trest bozi nebo podobné nesmysly. Ach jo, do chrchle," změnila náhle tón hlasu a potřásla hlavou.

„Co?"

„Onehdy jsem byla u soudu a viděla jsem soudce, jak odsoudil k přetvoření ženu. Za tak špinavý, ubohý, žalostný zločin…" Při té vzpomínce se otřásla. „Ta žena, která žila na vrcholu jednoho z těch oborských monolitů, zabila své dítě… zalehla ho, nebo jím moc zatřásla nebo Drmol ví co… protože nechtělo přestat brečet. Sedí tam tak u soudu, oči má… no prostě úplně *prázdné*… nevěří, že se to vůbec stalo, pořád úpí, volá jméno svého dítěte, a soudce ji odsuzuje. Do vězení, samozřejmě, myslím, že na deset let, ale pamatuju si právě to přetvoření.

K tváři jí mají být přiroubovány ruce toho mrtvého dítěte. ‚Aby nezapomněla, co provedla,' říká soudce." Derchan při nápodobě jeho tónu zhořkl hlas.

Chvíli šli mlčky a soustředěně žvýkali cukrovou vatu.

„Já jsem kritička výtvarného umění, Izáku," řekla nakonec Derchan. „Přetváření je umění, jak víš. Zvrhlé umění. Vyžaduje představivost! Viděla jsem přetvory, kteří se plazili pod tíhou obrovitých spirálovitých železných ulit, do kterých v noci zalézali. Šnečí ženy. Viděla jsem přetvory s ohromnými chapadly sépií místo paží, stáli v řece a nořili do vody přísavky, aby vylovili ryby. A pokud jde o ty, kteří se přetvářejí pro zápasy gladiátorů…! Ne že by přiznávali, k čemuže vlastně jsou…

Přetváření je kreativita, která sešla z cesty. Prohnila. *Zežlukla.* Vzpomínám si, jak ses kdysi ptal, jestli je těžké srovnat psaní o umění s psaním pro *RR.*" Otočila se k němu, zatímco dál procházeli poutí. „Je to *jedno a totéž,* Izáku. Umění je něco, co si zvolíš, že budeš dělat… je to spojování… všeho kolem tebe do něčeho, co z tebe udělá většího člověka, cheprijku a tak. Větší bytost. I v přetváření přežívá jeho zárodek. Proto i lidé, kteří pohrdají přetvory, zůstávají stát v úžasu nad Jackem Půlmodlitbičkou, ať už existuje, nebo ne.

Já nechci žít ve městě, kde je přetváření nejvyšším uměním." Izák v kapse nahmatal *Radikálního renegáta.* Bylo nebezpečné vůbec jen vlastnit jediný výtisk. Poplácal ho a v duchu udělal dlouhý nos na severovýchod, na parlament, na starostu Benthama Gangra a na strany, které se hašteřily, jak si mezi sebou rozdělí koláč moci. Na strany Tlustého slunce a Tří brků, Odlišný směr, který Lin nazývala ‚kompradorským odpadem', na lháře a svůdce strany Konečně jsme

prozřeli, na celou tu nabubřelou rozhádanou havěť, která se podobala šestiletým dětem na pískovišti, přesvědčeným o své všemocnosti.

Na konci pěšiny, poseté obaly od bonbonů, strhanými plakáty, vstupenkami, rozšlapaným jídlem, poházenými rozbitými panenkami a prasklými balonky, stála Lin a opírala se o bránu. Když ji Izák spatřil, upřímně potěšen se usmál. Lin je také zahlédla, napřímila se a zamávala na ně. Vydala se jim naproti.

Izák si všiml, že má v kusadlech jablko v karamelu. Vnitřní čelistí z něho s chutí ukusovala.

Jaké to bylo, zlatíčko? znakovala.

„Naprostá a absolutní katastrofa," zahudral Izák nešťastně. „Všechno ti o tom povím."

Když se otočili zády k parku, dokonce se jí odvážil krátce stisknout ruku.

Tři malé postavičky mizely ve spoře osvětlených ulicích Sobek Croix, v němž plynová světla, v místech, kde vůbec byla, hořela hnědě a jaksi nesměle. Za nimi ohromná změť barev, kovu, skla, cukru a potu nepřestávala chrlit do oblohy rámus a světelné znečištění.

Kapitola devátá

Po celém městě, úzkými uličkami Blatozvuk a mezi chatrčemi Špatné strany, sítí prachem zanesených kanálů, Smogrovem a zašlými panstvími v Kasárnici, věžemi Zádehtí a nepřátelským betonovým lesem Vlkodav, se šířily zvěsti. *Někdo platí za okřídlené tvory*.

Jako bůh vdechl Lemuel této zprávě života vypustil ji do větru. Nevýznamní násilníci ji zaslechli od překupníků drog, pouliční obchodníci ji sdělovali prostopášným gentlemanům, doktoři pochybné pověsti ji slyšeli od vyhazovačů na půl úvazku.

Izákova žádost se šířila Blumy a chudinskými koloniemi. Putovala převrácenou architekturou vystavěnou na lidských žumpách.

V místech, kde se nad dvorky tyčily zpuchřelé domy, se zdálo, že se samovolně tvoří dřevěné lávky, které je spojují s ulicemi a bočními uličkami, v nichž vyčerpaná tažná zvířata sem a tam převáží třetiřadé zboží. Přes kalové zákopy čněly mosty podobné údům v dlahách. Zpráva se nesla po nepravidelné čáře obzoru cestičkami divokých koček.

Malé výpravy městských dobrodruhů se vydávaly Spádovou trasou na Úpadlov a pouštěly se do Drsnolesa. Kráčely po opuštěných kolejnicích, kam až to šlo, přeskakovaly z jednoho dřevěného pražce na druhý, míjely prázdné, nepojmenované nádraží v pustině lesa. Nástupiště prohrála bitvu se zelení. Trať byla hustě zarostlá pampeliškami, náprstníky a planými růžemi, které se srdnatě probíjely železničním štěrkem a tu a tam i ohýbaly koleje. Tmaven, banyán a neopadavé jehličnany útočily na nervózní vetřelce, dokud je neobklíčily a nesevřely v bujné pasti.

Lovci byli vybavení pytli a praky a velkými sítěmi. Vláčeli svá nemotorná městská těla propletenci kořenů a hustými stíny stromů,

křičeli, zakopávali a lámali větve. Snažili se určit zdroje ptačího zpěvu, který je svou všudypřítomností ustavičně mátl. Vymýšleli nepřesné a zbytečné analogie mezi městem a touto cizorodou říší: „Jestli se vyznáš ve Vlkodavech," mohl někdo říct pošetile a mylně, „vyznáš se už všude." Motali se, hledali a nenacházeli ani miliční věž ve Vadois, kterou jim clonily větve stromů.

Někteří se nevrátili.

Většina se vracela plná bodláků, popíchaná, rozedraná, nasupená a s prázdnýma rukama. Mohli se stejně tak dobře vydat na lov duchů. Občas zaznamenali úspěch a za směšně přehnaného provolávání slávy cpali do hrubých pytlů zoufalého slavíka nebo drsnoleskou pěnkavu. Sršni zabodávali své harpuny do mučitelů, kteří se je snažili zavřít do sklenic a hrnců. Pokud měli štěstí, věznitelé jim nezapomněli udělat dírky ve víčkách.

Zahynula spousta ptáků a ještě více hmyzu. Někteří přežili, aby se vzápětí ocitli v temném městě kousek za stromy.

Ve městě samém děti lezly po zdech, aby vybraly vajíčka z hnízd v rozpadávajících se okapech. Na hodnotě najednou získávaly housenky, larvy a zámotky, přechovávané v krabičkách od zápalek a vyměňované za kousky provázků nebo čokoládu.

Docházelo i k nehodám. Dívka, která pronásledovala sousedova závodního holuba, spadla ze střechy a rozbila si lebku. Starce pátrajícího po ponravách tak popíchaly včely, že mu selhalo srdce.

Kradli se vzácní ptáci a okřídlená zvířata. Některým se podařilo uprchnout.

Do ekosystému Nového Krobuzonu nakrátko pronikli noví predátoři i jejich kořist.

Lemuel odváděl dobrou práci. Někdo jiný by se zaměřil pouze na podzemí: on ne. Dal si záležet, aby se o Izákově přání dozvěděly i vyšší vrstvy: Gidd, Zámarastí, Mafaton a Latrín, Lordov a Vranov.

Úředníci a lékaři, právníci a radní, majitelé hotelů a zahálčiví boháči… dokonce i milice: Lemuel často (a převážně nepřímo) obchodoval i s novokrobuzonskými ctihodnými občany. Hlavní rozdíl mezi nimi a těmi zoufalejšími obyvateli podle jeho zkušeností spočíval v množství peněz, které je zajímaly, a ve schopnosti nenechat se chytit.

Ze salonů a jídelen se ozýval obezřetný zaujatý šepot.

V srdci parlamentu se konala rozprava o úrovních zdanění obchodu. Starosta Gangr majestátně seděl na trůnu a přikyvoval, zatímco jeho zástupce MontJohn Záchrana hřmotným hlasem rozváděl programové prohlášení strany Tlustého slunce a agresivně ukazoval

prstem do rozlehlé klenuté síně. Záchrana dělal pravidelné odmlky, aby si urovnal tlustou šálu, kterou měl i navzdory panujícímu horku ovázanou kolem krku.

Radní tiše klimbali v oparu tančících prachových smítek.

Jinde v této obrovské budově, ve spleti chodeb a průchodů, které jako by byly záměrně navrženy tak, aby člověka mátly, se chvatně míjeli poslíčci a sekretářky v kostýmcích. Z hlavních tepen vybíhaly malé tunely a schodiště z leštěného mramoru. Řada z nich byla neosvětlená a nepoužívaná. A právě jednou takovou chodbičkou se pohyboval stařec, táhnoucí za sebou rozhrkaný vozík.

Zatímco za ním slábl ruch hlavního parlamentního vchodu, on se svým nákladem stoupal do strmých schodů. Šachta schodiště byla sotva širší než jeho vozítko: trvalo mu několik dlouhých a nepříjemných minut, než se s ním vyškrábal až nahoru. Zastavil se, otřel si pot z čela a horního rtu a pak se opět pomalým krokem pustil po stoupající rampě.

Kousek před ním se vzduch rozsvítil, jak se slunce pokoušelo vkrást za roh. Stařec zabočil a tvář mu zalily sluneční paprsky a teplo. Řinuly se sem střešním světlíkem a také oknem kanceláře bez dveří, která zabírala konec chodby.

„Dobrýtro, pane," zaskuhral stařík, když došel ke vchodu.

„I vám dobré ráno," ozvala se odpověď od muže za stolem.

Kancelář byla malá a hranatá, měla úzká okna z kouřového skla, kterými shlížela na Sivý vrch a železniční oblouky Polední trasy. Jedna stěna ubíhala rovnoběžně s hrozivou temnou masou hlavní parlamentní budovy. Do stěny byla zasazena malá posuvná dvířka. V koutě se nakláněla hromada beden.

Místnůstka tvořila jedno z hnízd vyčnívajících z ústřední budovy vysoko nad okolní město. O padesát stop níže se valily vody Hrubodehtu.

Doručovatel vyskládal z vozíku balíčky a krabice před bledého pána ve středních letech, usazeného u stolu.

„Dnes jich moc nejni, pane," poznamenal a promnul si vrzající klouby. Pomalu se vydal zpátky stejnou cestou, kterou přišel. Vozík mu už volně poskakoval za zády.

Úředník se probíral balíky a na stroji sepisoval krátká hlášení. Položky zapisoval do ohromné účetní knihy označené štítkem „AKVIZICE", listoval stránkami mezi jednotlivými oddíly a před každým záznamem uvedl datum. Otevíral zásilky a jejich obsah zanášel do denního, na stroji vypracovávaného soupisu a do hlavní knihy.

Hlášení milice: 17. Lidské články prstů: 3. Světlotisky (usvědčující): 5.

Ověřoval si, na které oddělení ta která sada položek patří, a rozděloval je na hromádky. Jakmile určitá hromádka dosáhla patřičné velikosti, naskládal ji do bedny a přenesl ke dvířkám ve stěně. Ta byla velká čtyři krát čtyři stopy, syčela prouděním odsávaného vzduchu a otevírala se na rozkaz nějakého skrytého pístu vždy, když zatáhl za páku. Po straně měla malou štěrbinu na děrný štítek.

Za nimi, pod obsidiánovým povrchem parlamentu, visela drátěná klec, jejíž otevřená strana se kryla s dveřním otvorem. Shora a z obou stran ji držely řetězy, které se mírně houpaly, rachotily a mizely v závratné temnotě, táhnoucí se neúprosně všemi směry, kam až mohl úředník pohlédnout. Muž bednu zvedl do dvířek a posunul ji dále do klece, která se pod její vahou mírně zhoupla.

Uvolnil poklop, který rychle spadl, a bednu i s jejím obsahem po všech stranách uzavřel do obalu z pletiva. Pak zatáhl posuvná dvířka, sáhl do kapsy a vylovil několik tlustých děrných štítku, zřetelně označených slovy: *Milice, Zpravodajství, Finance,* a tak podobně. Patřičný štítek pak vsunul do štěrbiny vedle dvířek.

Ozvalo se zahrčení. Na tlak zareagovaly drobné, citlivé klapky. Štítek projel přes jemná malá ozubená kola, poháněná parou z velkých kotlů. ve sklepení. Tam, kde odpružené zuby narazily na otvory vyseknuté do silného kartonu, na okamžik do nich ladně zapadly a v další části mechanismu se přehodil drobný přepínač. Jakmile kola dokončila svůj krátký pohyb, kombinace přepnutí se převedla do binárních instrukcí, které se v proudu páry a vzduchu vydaly přes potrubí a kabely ke skrytým analytickým strojům.

Klec se vysmekla z ukotvení a pustila se na rychlou houpavou cestu pod povrchem parlamentu. Putovala ukrytými tunely nahoru a dolů, do stran nebo úhlopříčně, měnila směr, trhavě se přesunovala na nové řetězy, na pět vteřin, třicet vteřin, dvě minuty nebo i víc, dokud nedospěla na místo určení, kde narazila do zvonku, a dala o sobě vědět. Nato před ní otevřeli další posuvná dvířka, a bednu vytáhli ven. Kdesi daleko se u místnosti rozdělovatele rozhoupala další klec.

Úředník v Akvizicích pracoval rychle. Skoro všechny podivnosti, které se před ním nakupily, zapsal a odeslal během patnácti minut. A pak si všiml, že se jeden z mála zbývajících balíčků nějak zvláštně třese. Přestal psát a dloubl do něj.

Razítka, jež ho zdobila, sdělovala, že právě dorazil z obchodní lodi nerozluštitelného jména. Na přední straně byla úhledně vyvedena adresa určení: *Dr. M. Barbilová, Výzkum a vývoj*. Úředník zaslechl

škrábání. Na chvilku zaváhal, pak opatrně rozvázal motouz, který balíček držel pohromadě, a nahlédl dovnitř.

V balíčku, v hnízdě z papírových odstřižků, do kterých trhaně narážely, se svíjela masa tlustých housenek dlouhých tak čtyři palce.

Úředník ucukl a za brýlemi vypoulil oči. Housenky byly úžasně zbarvené, hýřily všemi nádhernými odstíny tmavě rudé a zelené, jaké se dají najít pavích perech. Mrskaly sebou a svíjely se, aby se udržely na krátkých lepkavých panožkách. Z hlav jim nad drobným ústním otvorem trčela tykadélka. Zadní část těla měly porostlou pestrobarevnými chloupky, které se ježily a vypadaly, že jsou pokryté tenkou vrstvou lepkavého slizu.

Vypasení tvorečkové se nepřestávali hemžit.

Až nyní úředník spatřil potrhanou průvodku, přilepenou k zadní části krabice, zpola zničenou při dopravě. U všech zásilek s průvodkou měl zaznamenat, co na nich bylo uvedeno, a poslat je dál, aniž by je otevřel.

Kruci, ulevil si nervózně. Uhladil potrhanou průvodku. Pořád byla docela čitelná.

PM – housenky x 5. To bylo vše.

Úředník chvíli uvažoval, zatímco sledoval, jak se ta chlupatá stvoření plazí po sobě a po papíru, v němž byla uhnízděna.

Housenky? přemítal a letmo, nejistě se usmál. Nepřestával hledět do chodby před sebou. *Vzácné housenky… Nějaký cizí druh.*

Vzpomněl si na šeptandu, na mrkání a přikyvování v hospodě. Slyšel, jak jeden chlapík v lokále nabízel za takové potvůrky peníze… Čím vzácnější, tím lepší, říkal…

Úředníkova tvář se najednou zkřivila chamtivostí a strachem. Držel ruku nad krabicí a nerozhodně ji natahoval a zase stahoval. Vstal a přikradl se ke vchodu do kanceláře. Poslouchal. Z naleštěné chodby se neozýval žádný zvuk.

Úředník se vrátil ke stolu a horečnatě zvažoval riziko a zisk. Upřeně se zadíval na průvodku. Byla orazítkovaná nečitelnou značkou, ale důležitá informace byla napsána rukou. Zašmátral v přihrádce stolu, aniž si dopřál čas na rozmyšlenou. Očima stále těkal po opuštěné chodbě za dveřmi. Nakonec vytáhl nůž na dopisy a brk. Ostřím nože začal na pětce oškrabovat rovnou linku nahoře a konec oblouku ve spodní části; jemně, velmi jemně je vyškrabával. Odfoukl smítka papíru a inkoustu a opeřeným koncem brku zdrsněný papír pečlivě uhladil. Pak pero otočil a špičku ponořil do kalamáře. Úzkostlivě vyrovnal zaoblenou základnu číslice a přeměnil ji na dvě křižující se čárky.

Za chvíli byl s prací hotov. Napřímil se a kriticky si výsledek prohlédl. Vypadal jako čtyřka.

To byla ta složitější část, pomyslel si.

Teď potřeboval nějakou nádobku. Prohledal si kapsy, podrbal se bezradně na hlavě a přemýšlel. Pak se mu tvář rozjasnila; vytáhl pouzdro na brýle. Otevřel je a vystlal kousky papíru. Potom, s tváří staženou úzkostným odporem, si přes ruku přetáhl rukáv a sáhl do krabice. Mezi prsty ucítil měkké tělíčko jedné z velkých housenek. Co možná nejrychleji a nejjemněji ji vytáhl z klubka jejích družek a upustil ji do pouzdra na brýle. Pak nad divoce se svíjejícím tvorečkem chvatně zavřel víčko a zaklapl sponu.

Pouzdro schoval na dno kufříku, hluboko pod větrové bonbony, papíry, pera a notesy.

Znovu krabici převázal motouzem a čekal. Uvědomil si, jak mu hlasitě tluče srdce. Trochu se potil. Zhluboka se nadechl a pevně zavřel oči.

Uklidni se, přesvědčoval se v duchu konejšivě. *Tvoje malé vzrušeníčko už skončilo.*

Uběhly dvě nebo tři minuty, a nikdo nepřišel. Úředník zůstával pořád sám. Jeho bizarní zpronevěry si nikdo nevšiml. Po chvíli se mu už dýchalo snáze.

Nakonec se opět podíval na zfalšovanou průvodku. Rozhodl se, že je velmi zdařilá. Otevřel hlavní knihu a do oddílu označeného *V&V* uvedl datum a popis: *27. četa, Anno Urbis 1779: z obchodní lodi X. PM – housenky: 4.*

Poslední číslice mu před očima žhnula, jako by byla napsána rudě.

Stejnou informaci napsal i na denní soupis, pak nově zapečetěnou krabici zvedl a odnesl ji ke stěně. Otevřel posuvná dvířka, naklonil se přes malou kovovou lištu a krabici s housenkami postrčil do čekající klece. Z tmavé dutiny mezi kůží a vnitřnostmi parlamentu mu do tváře zavál poryv vyčpělého suchého vzduchu.

Úředník klec zavřel a zatáhl před ní dvířka. Zašmátral po děrných štítcích a stále trochu rozechvělými prsty nakonec z balíčku vytáhl kartičku označenou *V&V.* Vložil ji do informačního stroje.

Když se pokyny přenesly po pístech, kladívcích a setrvačnících, ozvalo se chvějivé zasyčení, zvuk do sebe zapadajících ozubí a klec prudce vystoupala vzhůru, pryč od úředníkovy kanceláře, nad úpatí parlamentu a do jeho zubatých vrcholů.

Krabice se na své cestě temnotou pohupovala. Housenky, vůči svému putování slepé, nepřestávaly peristaltickým pohybem kroužit ve svém malém vězení.

Tiché stroje převáděly klec z jednoho řetězu na druhý, měnily směr jejího putování, spouštěly ji na zrezivělé dopravní pásy, aby ji zase v jiné části útrob parlamentu zvedly. Schránka se neviditelně točila kolem budovy, pomalu a neúnavně stoupala k vysoce zabezpečenému Východnímu křídlu, přecházela mechanickými žílami do organických věžiček a výčnělků.

Nakonec drátěná klec dopadla s tlumeným zazvoněním na plošinu s pružinami. Chvění zvonku odplulo do ticha. Asi za minutu se dvířka do šachty otevřela a krabice s larvami byla prudkým pohybem vtažena do pronikavého světla.

V dlouhé bílé místnosti nebyla žádná okna, jediným zdrojem světla byly doběh rozžhavené plynové hořáky. V jejich sterilní záři byla vidět každá škvírka. Nemohl sem proniknout žádný prach, žádná špína. Čistota byla neúprosná a agresivní.

Po celém obvodu místnosti se nad záhadnými úkoly skláněly postavy v bílých pláštích.

A jedna z těchto jasných zahalených postav rozvázala motouz na krabici a přečetla si průvodku. Opatrně krabici otevřela a nakoukla dovnitř.

Potom balíček vzala a v napřažené ruce ho odnesla na opačný konec místnosti. Tam jí jeden z jejích kolegů, hubený kaktusík s ostny důsledně ukrytými pod pevným bílým pláštěm, otevřel velké dveře se závorou, k nimiž měla namířeno. Ukázala mu povolení ke vstupu a on ustoupil, aby ho mohla předejít.

Pustili se opatrně chodbou stejně bílou a holou, jako byla místnost, z níž právě vyšli. Na konci chodby byla zasazena velká železná mříž. Kaktusík si všiml, že kolegyně nese cosi opatrně v obou rukou, protáhl se tedy kolem ní a do štěrbiny ve stěně vložil děrný štítek. Lištová brána se otevřela.

Vstoupili do rozsáhlé tmavé síně.

Její strop i stěny byly natolik vzdálené, že nebyly ani vidět. Ze všech stran se ozývalo pitvorné úpění a bučení. Když si oči zvykly na příšeří, spatřily po celém obvodu tohoto nesmírného sálu schrány z tmavého dřeva, železa nebo tvrzeného skla. Některé byly velké jako celé místnosti, jiné nebyly větší než kniha. Všechny spočívaly na podstavcích jako skříňky v muzeu a měly před sebou v přihrádkách grafy a svazky informací. Bludištěm mezi skleněnými bloky se jako duchové ve zřícenině pohybovali bíle odění vědci, dělali si poznámky, pozorovali, uklidňovali a mučili obyvatele klecí.

Zajatí tvorové se ve svých ponurých vězeních neskutečně pohybovali, čenichali, chrochtali a zpívali si.

Kaktusík spěšně odkráčel. Žena, která nesla larvy, obezřetně procházela síní.

Jak šla, zvířata v klecích se na ni pokoušela vrhnout; pokaždé, když se sklo otřáslo úderem těžkého těla, sebou trhla. V ohromné kádi tekutého bahna cosi olejnatě zavířilo: spatřila, jak k ní kloužou zubatá chapadla prohledávající nádrž. Byla zalita hypnotickými organickými světly. Prošla kolem malé klícky zakryté černou látkou, jež byla po všech stranách viditelně opatřena varovnými nápisy a instrukcemi, jak zacházet s jejím obyvatelem. Míjela kolegy s psacími deskami, dětskými kostkami a kusy zahnívajícího masa.

Vpředu byla vztyčena provizorní prkenná ohrada z černého dřeva, dvacet stop vysoká; zabírala plochu čtyřicet krát čtyřicet stop. Svrchu byla dokonce překryta vlnitým plechem. Zamčený vchod do této ‚místnosti v místnosti' hlídala stráž v bílém, s hlavou zpříma, aby unesla váhu své bizarní přilby. Hlídač měl u sebe pušku s křesacím zámkem a na zádech zakřivenou šavli. U nohou mu leželo několik podobných přileb.

Žena na strážného kývla a požádala o povolení vstoupit. Zkontroloval průkaz totožnosti, který jí visel kolem krku.

„Víte, co máte dělat?" zeptal se klidně.

Žena přikývla, vyzkoušela, že motouz je stále pevně utažený, a odložila krabici na zem. Pak zvedla jednu z přileb u hlídačových nohou a celou tu neohrabanou věc si nasadila na hlavu.

Vypadalo to jako klícka z mosazných trubek a šroubů, která jí obepínala hlavu. Půl stopy před očima se blýskala malá závěsná zrcátka. Žena si nastavila podbradní řemínek, aby jí těžký aparát nepadal z hlavy, pak se ke stráži otočila zády a seřídila si zrcátka. Skláněla je na otočných kloubech do takové polohy, aby muže jasně viděla. Zamhouřila jedno oko, pak druhé a ubezpečila se, že je vše, jak má být.

Přikývla.

„V pořádku, jsem připravená," oznámila, zvedla krabici a zároveň ji rozvázala. Zatímco jí strážný za zády odemykal visací zámek, upřeně se dívala do zrcátek. Když bylo otevřeno, muž odvrátil zrak.

Vědkyně za pomoci zrcátek rychle pozpátku vstoupila do tmavé místnosti.

Potila se a sledovala, jak se jí před obličejem zavírají dveře. Znovu přesunula pozornost k zrcátkům a pomalu natočila hlavu z jedné strany na druhou, aby si prohlédla, co má za sebou.

Skoro celý prostor vyplňovala obrovská klec ze silných černých mříží. V temně hnědém světle olejových lamp a svíček dokázala v kleci rozeznat ubohou zmírající vegetaci a malé stromky. Pozvolna zahnívající porost společně s tmou stačily na to, aby nedohlédla na druhou stranu.

Nic se nehýbalo.

Honem zacouvala ke kleci, na jejíž mříži bylo nainstalováno ramínko s malou miskou. Natáhla ruku za sebe a naklonila hlavu v takovém úhlu, aby zrcátka mířila dolů; to jí umožnilo vidět, kam šmátrá. Byl to obtížný, nepříliš elegantní manévr, ale podařilo se jí uchopit ramínko a misku k sobě přitáhnout.

Z rohu klece uslyšela těžký tlukot, jako by někdo rychle bouchal dvěma rohožemi. Zrychlil se jí dech a tápavě se snažila vyklepat housenky na misku. Čtyři malé svíjející se larvy nakonec ve sprše papírových útržků vypadly do kovové nádobky.

Charakter okolního vzduchu se okamžitě proměnil. Housenky ucítily obyvatele klece a volaly k němu o pomoc.

Věc v kleci jim odpovídala.

Tyto výkřiky nebyly slyšet. Chvěly se na vlnových délkách sluchem nepostižitelných. Vědkyně ucítila, jak se jí zježily chloupky po celém těle, když jí hlavou jako zpola zaslechnuté zvěsti proletěly přízraky emocí. Do nosu, uší a za oči jí synesteticky pronikly útržky cizorodé radosti a nelidské hrůzy.

Rozechvělými prsty zatlačila misku do klece.

Když odstupovala od mříží, něco se jí chlípně otřelo o nohu. Úpěnlivě, vystrašeně zakvílela, trhla nohou mimo dosah vetřelce, potlačila v sobě děs a překonala instinktivní touhu otočit se.

V zrcátkách zahlédla, jak se drsným podrostem natahují tmavě hnědé končetiny, cení se zažloutlé zuby a zejí černé oční důlky s tykadly. Kapradiny a křoviny zašuměly a věc byla pryč.

Vědkyně polkla naprázdno, netrpělivě zaklepala na dveře, se zatajeným dechem čekala, dokud se neotevřou, načež málem padla strážnému do náručí. Hmátla po přezkách pod bradou a stáhla si přilbu. Soustředěně odvracela hlavu, zatímco slyšela, jak muž dveře znovu zavírá a zamyká.

„Hotovo?“ zašeptala po chvilce.

„Ano.“

Pomalu se otočila. Oči však nedokázala zvednout, upírala je vytrvale na podlahu, zrakem sklouzla ke spodní části dveří. Ujistila se, že strážný mluví pravdu. Teprve potom oči pomalu a s úlevným povzdechem zvedla.

Vrátila přilbu na místo.

„Díky,“ hlesla.

„Jak to šlo?“ zajímal se strážný.

„Děsně,“ odsekla a otočila se.

Zdálo se jí, že za sebou, za dřevěnými stěnami, slyší mohutné třepetání křídel.

Chvatně prošla síní s podivnými zvířaty. Cestou si uvědomila, že dosud svírá prázdnou krabici, v níž byly housenky doručeny. Složila ji a zasunula do kapsy pláště.

Za ohromným sálem plným přízračných dravých tvorů zatáhla zasouvací dveře. Vrátila se vydrhnutou bílou chodbou a nakonec prvními těžkými dveřmi vstoupila zpět do předsálí Výzkumu & vývoje.

Dveře zavřela, zasunula závoru a pak se šťastně otočila, aby se opět připojila ke kolegům v bílých pláštích, kteří zírali do femtoskopů, četli odborná pojednání nebo tiše rozmlouvali u dveří do dalších specializovaných oddělení. Všechny dveře byly opatřeny červenými a černými popisky.

Když doktorka Magesta Barbilová došla ke svému stolu, aby pořídila zápis, krátce se přes rameno ohlédla na varovné nápisy, nastříkané přes šablonu na dveřích, kterými právě přišla.

Biologické nebezpečí. Maximální opatrnost nutná.

Kapitola desátá

„Experimentujete s drogami, slečno Lin?“

Lin panu Multimu už mnohokrát říkala, že jen obtížně může zároveň pracovat a mluvit. Vlídně jí odpověděl, že když jí, nebo jakýmkoli jiným portrétistům, sedí modelem, nudí se. Ujistil ji, že mu nemusí odpovídat. Pokud ji něco, co řekne, zaujme, může si to nechat na později a probrat to s ním na konci sezení. Požádal ji, aby k němu byla shovívavá. Nedokáže nehnutě sedět dvě, tři, čtyři hodiny v kuse a mlčet. Zbláznil by se. Lin ho tedy poslouchala a snažila se zapamatovat několik postřehů, k nimž by se později ráda vrátila. Dávala si pořád záležet, aby s ní byl spokojený.

„Měla byste je vyzkoušet. Vlastně jsem si skoro jistý, že jste je už vyzkoušela. Umělkyně jako vy! Pronikat do hlubin psýchy. A tak podobně.“ Znělo to lehce pobaveně.

Lin si vybrala jako pracovnu podkroví ve skeletonské základně pana Multiho. Zjistila, že to je v celé budově jediné místo s přirozeným světlem. Světlo nepotřebovali pouze malíři či světlotiskaři: textura a charakter povrchů, které svým žlázovým uměním tak neúnavně vytvářela, nebyly ve světle svíček viditelné, ve světle plynových hořáků byly naopak až příliš zvýrazněné. Nervózně se s ním přela, až před její zkušeností kapituloval. Od té doby ji u dveří vítal kaktusíkovský komorník a odváděl ji do horního patra, kde z padacích dveří ve stropě visel dřevěný žebřík.

Do podkrovní místnosti přicházela sama. Vždycky, když do ní vstoupila, pan Multi tam už čekal. Stával v tom ohromném prostoru jen několik stop od místa, kde se vynořila. Zdálo se, že prostor ohraničený zkosenou střechou se táhne přinejmenším třetinou délky

řady domů, jako studie perspektivy s chaotickým shlukem masa, kterým byl pan Multi, pózujícím uprostřed.

Nebylo tu žádné vybavení. Lin si všimla jedněch dveří; vedly do nějaké vnější chodby, ale nikdy je neviděla otevřené. Vzduch v podkroví byl suchý. Lin klopýtala přes rozviklané desky a každým krokem riskovala, že si zadře třísku. Špína na velkých střešních oknech se zdála být průsvitná, propouštěla světlo a rozptylovala je. Lin vždycky panu Multimu jemně naznačovala, aby se postavil do záplavy slunečního světla, popřípadě do světla pronikajícího oblaky. Pak kolem něho chodila a před opětovným započetím práce se pokoušela znovu zorientovat.

Jednou se ho zeptala, kam chce svou podobiznu v životní velikosti umístit.

„S tím si nemusíte lámat hlavu," odbyl ji s milým úsměvem.

Stála před ním a sledovala, jak mu měkké šedé světlo vykresluje rysy. Každé sezení se před začátkem práce musela několik minut znovu seznamovat s jeho podivuhodnou vizáží.

Při prvních dvou návštěvách si byla jistá, že se přes noc změnil, že jednotlivé části, které vytvářely jeho tělo, se ve chvílích, kdy se nikdo nedívá, samy přeskupovaly. Zakázka ji začala děsit. V panice se sama sebe ptala, zda nejde o úkol jako z nějakého dětského příběhu s morálním ponaučením, zda nemá být ztrestána za nějaký záhadný hřích tím, že se bude muset snažit zachytit v čase se měnící tělo, že bude vždy pociťovat příliš velký strach, aby se zeptala, a že každý den bude muset začínat od začátku.

Ale netrvalo dlouho a Lin se naučila vnášet do zmatku řád. Připadalo jí nesmyslně prozaické *počítat* ostré chitinové výčnělky trčící z kusu tlusté kůže, jen aby se ujistila, že na své soše na žádný nezapomene. Připadalo jí to skoro vulgární, jako by jeho anarchická podoba měla jakýmkoli přízemním počtům vzdorovat. A přesto, jakmile se na něho zadívala z tohoto úhlu, dílo začalo získávat tvar.

Lin před ním stála a zírala na něho, rychle přeostřovala z jedné zrakové buňky na druhou, soustředění se jí prchavě odráželo v očích; měřila si celek, kterým byl pan Multi, prostřednictvím nepatrně se pozměňujících částí. Přinášela si husté bílé tyčinky organického pojiva, které musely před započetím umělecké tvorby projít jejím metabolismem. Několik jich pozřela ještě předtím, než přišla, a když si svůj model nyní prohlížela, snědla ještě jednu, aniž dbala mdlé, nepříjemné chuti. Pojivo vedla hlavotělem do váčku uvnitř zadní části hlavohrudi; když materiál ukládala, viditelně se jí nadmulo hlavobřicho.

Pak se otočila a vrátila se k začátku své práce: k ještěřímu pařátu se třemi prsty, tvořícímu jednu z nohou pana Multiho; přivázala ho na nízký držák. Potom se otočila, s tváří upřenou ke svému subjektu poklekla, otevřela malou chitinovou schránku, která jí chránila žlázu, a s lehkým *srknutím* přiložila svěrač v zadní části svého hlavotěla k hraně sochy za sebou.

Lin nejprve jemně „vyplivla“ trochu enzymu, který rozrušil celistvost zatvrdlých cheproslin a vrátil okraj rozpracovaného díla do podoby hustého lepkavého mazu. Pak se upřeně zaměřila na část nohy, kterou zpodobňovala, uvědomovala si, co jí sdělují oči, a vybavovala si části, na které zrovna neviděla: hroty exoskeletu, svalové dutiny; pak pomalu začínala ze žlázy vytlačovat hustou pastu. Roztahovala, stahovala a natahovala pysky svěrače, mnula a uhlazovala hmotu do náležitého tvaru.

Účelně pracovala s opalizující perletí cheproslin. Avšak na určitých místech byly odstíny bizarního těla pana Multiho příliš úžasné a příliš živé na to, aby je ignorovala. Tehdy sklouzla pohledem na paletu a nabrala si hrst připravených barvulin. Vybírala si je v jemných kombinacích a rychle je pojídala, například pečlivý koktejl červelin a modřin, nebo žlutin, fialin a černin.

Pestrou šťávu protlačovala hlavostřevy a dále pak podivnými vnitřními cestičkami do přívěšku u hlavního hrudního váčku a za čtyři až pět minut mohla namíchanou barvu vytlačit do rozředěných cheproslin. Tekutou pěnu rozmazávala do správných pozic, zarážející odstíny „slintala“ do sugestivních skvrn a plátů, kde rychle tuhly do žádoucího tvaru.

Teprve na konci několikahodinové práce se mohla Lin, nafouknutá a vyčerpaná, s ústy čpícími barvulinovými kyselinami a zatuchlou křídovou pachutí pojiva, otočit a prohlédnout si svůj výtvor. Takové bylo umění žlázové umělkyně, nucené pracovat poslepu.

S jistou hrdostí si uvědomila, že se začíná rýsovat první z nohou pana Multiho.

Za okny překotně vířila sotva viditelná mračna, rozpouštěla se, a v cárech a kusech se znovu přeskupovala v jiných částech oblohy. V porovnání s děním venku byl vzduch v podkroví takřka nehybný. Vznášela se v něm líná prachová smítka. Pan Multi trpělivě zaujímal svou pózu proti světlu.

Dokázal zůstat v klidu, jen pokud některá z jeho úst mohla vést nesourodý monolog. Dnes se rozhodl, že bude s Lin hovořit o drogách.

„*Co* si tedy dopřáváte, Lin? Šazbah? Kel na cheprijky nepůsobí, že ano, takže ten nepřichází v úvahu…“ Přemítal. „Myslím, že umělci

mají k drogám ambivalentní přístup. Chci říct, smysl toho všeho je uvolnit v sobě skrytou šelmu, že ano? Nebo anděla. Nebo cokoliv. Otevřít dveře, o kterých si myslíte, že jsou pevně zavřené. A pokud něco takového provádíte s drogami. nevede pak *umění* spíše ke zklamání? Umění se musí týkat komunikace, nemám pravdu? Takže pokud se spoléháte na drogy, které představují – a je mi jedno, co mi k tomu řeknou nadšení lidičkové ládující se v tančírnách frčidlem – které tedy představují vpravdě *individualizovanou* zkušenost, otevřete sice dveře, ale dokážete pak sdělit, co jste za nimi spatřila?

Na druhé straně ale, pokud zůstanete tvrdohlavě čistá a budete se zarputile držet rozumu, jak se obecněji chápe, budete sice schopná komunikovat s ostatními, protože se všichni budete dorozumívat stejným jazykem… ale podaří se vám otevřít dveře? Možná to nejlepší, co můžete udělat, je nahlížet klíčovou dírkou. Možná to postačí…“

Lin vzhlédla, aby se podívala, kterými ústy k ní promlouvá. Byla to ta velká, ženská, poblíž jeho ramene. Divila se, jak je možné, že se mu nemění hlas. Přála si, aby mu mohla odpovědět, nebo aby mlčel. Těžko se soustřeďovala, ale měla za to, že příhodnější kompromis už z něho nejspíš nevydoluje.

„V drogách je spousta a spousta peněz… což samozřejmě víte. Víte, co je váš přítel a *agent* Klikař Gazid ochotný v současnosti zaplatit za nelegální dávku? Upřímně vzato, žasla byste. Zeptejte se ho, schválně. Trh s těmito látkami je pozoruhodný. Je tu prostor pro několik dodavatelů, kteří si přijdou na pěkné sumy.“

Lin měla dojem, že se jí pan Multi vysmívá. Při každém jeho monologu, kdy jí odhaloval nějaké skryté podrobnosti novokrobuzonského podsvětí, ji vtahoval do čehosi, čemu se snažila vyhnout. *Jsem tady jenom na návštěvě,* chtěla mu horečnatě znakovat. *Neposkytujte mi žádná vodítka! Občas* si *dám práska šazbahu, abych se vzpružila, možná dávku pětičky, abych* se *uklidnila, víc nechci… O distribuci nic nevím a ani vědět nechci!*

„V Zákrutku má něco na způsob monopolu madam Francina. Z Újetce vysílá své obchodní zástupce do dalších teritorií. Znáte ji? Jedna od vás. Úžasná obchodnice. Musíme spolu dojít k nějakému ujednání. Jinak v tom nastane pěkný zmatek.“ Několik úst pana Multiho se usmálo. „Ale něco vám řeknu,“ dodal šeptem. „Velice brzy dostanu zásilku něčeho, co dosti dramaticky změní mou nabídku. Možná i já budu mít něco jako monopol…“

Dneska vyhledám Izáka, rozhodla se Lin nervózně. Vytáhnu ho na večeři, někam do Vilných polí, kde se ho může dotýkat aspoň prsty na nohách.

Rychle se blížilo datum každoroční soutěže o Šintakostskou cenu, vyhlašované koncem zrálce, a tak bude muset vymyslet, jak mu vysvětlí, že se jí letos nezúčastní. Nikdy nic nevyhrála – protože, jak si hrdě myslela, porota nerozumí žlázovému umění –, ale se svými uměleckými kolegy se zúčastnila všech sedmi uplynulých ročníků. V den vyhlášení výsledků s přáteli pořádali velkolepou hostinu a vždy někoho poslali, aby sehnal čerstvé vydání *Vilnopolského hlasatele*, sponzora soutěže, kde se dočetli, kdo vyhrál. Pak v opilosti nadávali organizátorům do šašků bez špetky vkusu.

Fakt, že se letos nezúčastní, Izáka překvapí. Rozhodla se, že se letmo zmíní o monumentálním rozpracovaném projektu, o něčem, co ho odradí od toho, aby jí nějakou dobu kladl otázky.

Samozřejmě, uvažovala, *jestli je pořád na pořadu dne ten garda, tak si oné neúčasti ani nevšimne.*

Její myšlenky měly trpkou příchuť. Uvědomila si, že k němu není spravedlivá. Měla sklon ke stejnému druhu posedlosti: nyní jí připadalo takřka nemožné, aby pořád koutkem oka nesledovala obludnou postavu pana Multiho. *Prostě to máme špatně načasované,* pomyslela si roztěkaně, *Izák je posedlý ve stejnou dobu jako já.* Práce ji zcela pohlcovala. Chtěla prostě večer přijít domů, kde by ji čekal čerstvě namíchaný ovocný salát, lístky do divadla a sex.

Místo toho on cosi zaujatě sepisoval ve své dílně a ona se noc co noc vracela domů do prázdné postele ve Zmijí díře. Setkávali se jednou či dvakrát týdně, aby se spěšně najedli a upadli do hlubokého neromantického spánku.

Lin vzhlédla a všimla si, že od chvíle, kdy vylezla do podkroví, se posunuly stíny. Cítila se popletená. Jemnými předními hlavokončetinami si rychle očistila ústa, oči a tykadla. Rozhodla se požvýkat poslední hrst barvulin. Kyselost modřin zjemňovaly sladké růžoliny. Vytvářela opatrnou směsici, do níž přidala nezralou perlinu nebo už skoro kvasící žlutinu. Přesně si uvědomovala chuť, o kterou usilovala: těžkou, přeplácanou hořkost jasné našedlé lososové barvy, barvy lýtkového svalu pana Multiho.

Polkla a protlačila šťávu hlavojícnem. Zakrátko ji vystříkla na opalizující plochy usychajících cheproslin. Byla poněkud příliš tekutá: když opustila její tělo, rozprskla se a začala stékat. Lin s ní okamžitě začala pracovat, abstraktními skvrnami a kapkami vytvářela nový svalový odstín.

Jakmile sliny uschly, odtáhla se. Zatímco oddalovala hlavu od ještě nedokončené nohy, cítila, jak se napíná a praská šňůrka lepkavých slin. Naklonila se na jednu stranu a smrštila svalstvo, aby žlázou protlačila zbytek pasty. Žebrovaný zadeček hlavotěla se stáhl z

pracovní polohy do obvyklejších rozměrů. Z hlavy jí ještě odkápl velký bílý kus cheprosliny a zasychal na podlaze. Lin napřímila vyústění žlázy, očistila si je zadníma hlavonohama a pak opatrně uzavřela malou schránku pod hroty křídel.

Vstala a protáhla se. Laskavý, chladný, nebezpečný hlas pana Multiho se prudce zlomil. Překvapilo ho, že už skončila.

„Tak brzy, slečno Lin?“ zvolal s teatrálním rozčarováním.

Když nejsem stoprocentně soustředěná, ztrácím přesnost, znakovala pomalu. *Je to hodně náročné. Musím přestat.*

„Ovšem,“ uznal pan Multi. „A jak vypadá naše mistrovské dílo?“

Společně se otočili.

Lin s potěšením konstatovala, že její improvizace s vodnatou barvulinovou šťávou vedla k svěžímu a inspirativnímu výsledku. Nebyl úplně naturalistický, ale *takový* dojem její práce nikdy nevzbuzovala: zdálo se, jako by sval pana Multiho byl prudce připlácnut ke kostem jeho nohy. Což byla představa, která nemusela být daleko od pravdy.

Průsvitné barvy kanuly v nepravidelných čůrcích po bílém podkladu, který se třpytil jako vnitřek lastury. Kusy tkáně a svalstva se mezi sebou proplétaly. Spletitost mnohovrstevnatého masa byla zachycena s velkou působivostí. Pan Multi uznale pokýval hlavou.

„Víte,“ ozval se potichu, „můj smysl pro gradaci ve mně vzbuzuje touhu najít nějaký způsob, jak bych se mohl vyhnout dalším pohledům na dílo, dokud nebude dokončené. Myslím, že dosud je velmi zdařilé. *Velmi* zdařilé. Ale je nebezpečné přicházet s chválou příliš brzy. Může vést k samolibosti… nebo k jejímu opaku. Slečno Lin, nebuďte proto zklamaná, pokud jsou toto poslední slova, ať už pozitivní, či negativní, která před dokončením práce vyslovuji. Platí?“

Lin přikývla. Nemohla od svého výtvoru odtrhnout oči a rukou velmi zlehka přejela po hladkém povrchu zasychajících cheproslin. Prsty zkoumala přechod od srsti k šupinám a ke kůži pod kolenem. Podívala se na originál. Pan Multi jí pohled opětoval párem tygřích očí.

Co… co jste byl zač? znakovala.

Povzdechl si.

„Přemýšlel jsem, kdy se na to zeptáte, Lin. Doufal jsem sice, že k tomu nedojde, ale věděl jsem, že je to nepravděpodobné. *Vede mě to k otázce, zda si my dva opravdu rozumíme,“* zasyčel a najednou to znělo zlostně. Lin se přikrčila.

„Je to tak… předvídatelné. Pořád se nedíváte z toho správného úhlu. Ani zdaleka. Je s podivem, že dokážete vytvářet takové umění. Pořád vidíte *toto* –“ a opičí tlapkou neurčitě ukázal na své tělo „– jako

cosi patologického. Pořád vás zajímá, co *bylo* a kde se to *pokazilo. Můj zevnějšek není chyba, mutace ani* absence *něčeho jiného: je* to *obraz a podstata…*“ Jeho hlas se odrážel od trámů.

Trochu se zklidnil a svěsil řadu svých rukou.

„Toto je celost.“

Přikývla, aby mu dala najevo, že rozumí. Byla příliš unavená na to, aby se nechala zastrašit.

„Možná jsem na vás příliš přísný,“ pan Multi se zamyslel. „Chci říci… dílko před námi jasně dokládá, že smysl pro moment rozkolu *máte,* byť vaše otázka svědčí o opaku… Je možné,“ pokračoval pomalu, „že tento moment sama *ztělesňujete.* Jedna vaše část mu rozumí, aniž by se musela uchylovat ke slovům, ač vaše vyšší vědomí klade otázky způsobem, na nějž je nemožné jakkoli odpovědět.“

Pak se na ni vítězoslavně podíval.

„I vy jste hybridní zóna, slečno Lin! Vaše umění se odehrává v místě, kde se slévají vaše pochopení a vaše neznalost.“

Fajn, znakovala, zatímco si sbírala věci. *To je jedno. Je mi líto, že jsem se ptala.*

„Mně také, ale myslím, že už si snad rozumíme,“ odpověděl.

Lin složila do dřevěného obalu pocákanou paletu, zbývající barvuliny (uvědomovala si, že jich bude potřebovat mnohem víc) a tyčinky pojiva. Pan Multi pokračoval ve své filozofické rozpravě, v úvahách nad teorií hybridnosti. Lin ho však už neposlouchala. Věnovala pozornost slabému rámusu a rachocení v domě, tlaku vzduchu na okenních tabulích.

Chci mít nad sebou oblohu, zatoužila prudce, *ne tuhle klec ze zaprášených starých trámů, ne tuhle usmolenou křehkou střechu. Jdu domů. Pomalu. Přes Brokata.*

Čím více nad tím uvažovala, tím víc byla přesvědčená o správnosti svého rozhodnutí.

Zastavím se v laboratoři, nenuceně Izáka vyzvu, aby mě doprovodil, a pak si ho uloupím na *celou noc.*

Pan Multi pokračoval v promluvě.

Sklapni, sklapni, ty rozmazlený fracku, ty zatracený megalomane s těmi svými potrhlými teoriemi, křičela v duchu Lin.

Když se otočila, aby zaznakovala pozdrav na rozloučenou, učinila tak s minimální možnou slušností.

Kapitola jedenáctá

Izákovi na stole visel na dřevěném kříži ve tvaru X holub s rozepjatými křídly. Trhal hlavičkou ze strany na stranu, ale navzdory své hrůze se zmohl jen na triviální vrkání.

Křídla měl přichycená tenkými hřebíky, které Izák zatloukl do mezer mezi jednotlivými pery a pak ohnul, aby letky podržely. Nohy holubovi přivázal ke spodní části kříže. Dřevo pod ptákem bylo potřísněné špinavě bílošedým trusem. Holub sebou cukal a snažil se zatřepotat křídly, ale kromě hlavy se nemohl ani hnout.

Izák se nad ním skláněl s ohromnou lupou a dlouhým perem.

„Přestaň sebou házet, potvoro jedna," zadrmolil a hrotem pera píchl ptáka do svalu. Lupou sledoval sotva patrné cukání, které holubovi škubalo kůstkami a svalstvem. Zapisoval si poznámky, aniž se díval na papír.

„Hej ty tam!"

Izák se při Lublamaiově podrážděném výkřiku otočil a odstoupil od stolu. Došel k okraji galerie a nakoukl přes něj.

„Co je?"

Lublamai stál v přízemí vedle Davida, oba měli ruce založené na prsou. Vypadali jako kabaretní sboristé, kteří se užuž chystají pustit do zpěvu. Tváře měli zachmuřené. Chvíli bylo ticho.

„Podívej," začal Lublamai náhle smířlivým tónem, „Izáku… Dohoda vždycky byla, že tohle je místo, kde si každý může provádět jakékoli výzkumy, nikdo se nebude na nic ptát, budeme se podporovat a tak dál… je to tak?"

Izák si povzdechl a palcem a ukazovákem levé ruky si promnul oči.

„Do Drmola, hoši, jsme staří kámoši," zaúpěl. „Nemusíte mi říkat, že jsme si prošli dobrým i zlým, nebo co to vlastně chcete, vím, že vás to sere, a nedivím se vám…"

„Je tu smrad, Izáku," podotkl David suše. „A každou minutu celého božího dne tady musíme poslouchat jitřní chorál."

Když mluvil Lublamai, za záda mu nejistě dojel starý konstrukt. Zastavil se, zakroutil hlavou a čočky upřel na dvojici mužů před sebou. Chvilku váhal a pak si své krátké ocelové paže založil v nemotorné nápodobě svých pánů.

Izák na něho ukázal.

„Podívejte, jen se podívejte, ten pitomec už je úplně mimo! Chytil nějaký virus! Měli byste ho dát do šrotu, než se samovolně přeorganizuje; ani ne za rok povedete existenciální debaty se svou mechanickou služkou!"

„Izáku, neodbíhej, kurva, od tématu," vyjel David podrážděně, rozhlédl se a strčil do konstrukta; upadl na zem. „Pokud jde o působení potíží, všichni dokážeme něco překousnout, ale tohle je už příliš."

„Dobrá!" Izák rozhodil rukama. Pomalu objel dvoranu pohledem. „Myslím, že jsem trochu podcenil Lemuelovu schopnost plnit úkoly," řekl zkormouceně.

Po obvodu celého skladiště, po celé délce vyčnívající galerie se hromadily klece plné třepotajících se, vřeštících a plazících se zvířat. Prostora se otřásala zvuky: svist proráženého vzduchu, náhlé plácání křídel, pleskání spršek trusu a hlavně pak neustálý vřískot vězněných ptáků. Holubi, vrabci a špačci vyjadřovali svou úzkost vrkáním a štěbetáním: slabým, pokud šlo o jednotlivce, ale ostrým a nepříjemným, pokud se jednalo o celek. Papoušci a kanárci ptačí švitoření prokládali skřípavými vložkami; Izák sebou vždy mimoděk škubl. Husy, kuřata a kachny dodávaly celé kakofonii domácký rozměr. Zmijani se se zatvrzelými výrazy vrhali do vzduchu navzdory nepatrné velikosti svých klecí a drobnými ještěrčími těly naráželi do pletiva. Tvorečci s malými lvími tvářemi si olizovali rány drsnými jazýčky a pištěli jako agresivní myši. Z ohromných skleněných terárií plných much, včel, vos, jepic, motýlů a chroustů se ozývalo znělé drásavé bzučení. Vzhůru nohama zavěšení netopýři sledovali Izáka rozohněnýma malýma očima. Vážkohadi si čechrali dlouhá elegantní křídla a hlasitě syčeli.

Dna klecí nikdo nečistil a všude byl cítit palčivý zápach trusu. Izák si všiml Upřímnosti, která se kolébala po místnosti a potřásala pruhovanou hlavou. David směr jeho pohledu zaregistroval.

„Jo," přisadil si. „Vidíš? I jí je z toho smradu nanic."

„Kamarádi," chlácholil je Izák, „opravdu oceňuju vaši trpělivost, věřte mi. Jednou jsem to já, podruhé někdo jiný, není to tak? Lube, vzpomínáš, jaks prováděl ty experimenty se sonarem a měls tady toho chlápka, co dva dny třískal do bubnu?"

„Izáku, tohle trvá už skoro týden! Jak dlouho v tom ještě chceš pokračovat? Jaký máš plán? Aspoň po nich ukliď ten bordel!"

Izák se podíval na vzteklé tváře pod sebou. Věděl, že toho mají plné zuby. Horečně přemýšlel o nějakém kompromisu.

„Dobře, podívejte," ustoupil nakonec. „Dneska večer jim uklidím – slibuju. A dám si kurevsky záležet… to si pište! Napřed si to vyřídím s těmi největšími křiklouny. Pokusím se jich zbavit do… dvou týdnů?" dodal opatrně. David a Lublamai začali protestovat, ale Izák jejich námitky a povykování přerušil. „A za další měsíc zaplatím o trochu větší část nájmu! Co vy na to?"

Jejich hudrování ustalo, jako když utne. Oba na něho vypočítavě hleděli. Byli to vědci, brokatští drsní hoši, přátelé; ale neměli zrovna velkou existenční jistotu, a pokud došlo na peníze, city musely jít poněkud stranou. Izák to věděl a snažil se včas předejít jakémukoli pokušení, kterému by mohli podlehnout. On sám si koneckonců nemohl dovolit platit nájem samostatně.

„O jakou částku by šlo?" zjišťoval David.

Izák uvažoval.

„Dvě guineje navíc?"

David a Lublamai se na sebe podívali. Byl to štědrý návrh.

„A," dodal Izák ledabyle, „když už jsme u toho, přivítal bych, kdyby mi někdo trochu píchnul. Nevím, jak mám k některým z těchto… ehm… vědeckých subjektů přistupovat. Nezabýval ses někdy nějakou ornitologickou teorií, Davide?"

„Ne," odpověděl David kysele. „Jenom jsem asistoval člověku, který se o ni zajímal. K smrti mě to nudilo. A nezkoušej to tak průhledně, Izáku. Ti tví otravní mazlíčci mi nebudou vadit o nic míň, ani když mě *zapojíš do svých projektů…*" zasmál se s náznakem opravdového veselí. „Studovals Úvod do teorie empatie nebo něco takového?"

Ale navzdory své uštěpačnosti David vyrazil do patra, a Lublamai ho následoval.

David se nahoře zastavil a přehlédl všechny vřeštící zajatce.

„U čertova ocasu, Izáku!" zašeptal s úšklebkem. „Na kolik tě tahle bandička přišla?"

„S Lemuelem jsem se sice ještě úplně nevyrovnal, ale o všechno by se měl postarat můj nový šéf."

Lublamai se připojil k Davidovi na horním schodu. Ukázal na hromádku různorodých klecí na vzdáleném konci rampy.

„Co máš tam?“

„Tam mám schované exotické exempláře. Zmijany, lasníka…“

„Ty máš lasníka?“ žasl Lublamai. Izák přikývl a zazubil se.

„Nemám to srdce, abych s tím krasavcem prováděl nějaké pokusy.“

„Můžu se na něho podívat?“

„Jasně, Lube. Je tam vzadu za tou klecí s cháloněm.“

Zatímco Lublamai procházel mezi těsně naskládanými schránami, David se pokusil zorientovat.

„S jakým se to potýkáš ornitologickým problémem?“ promnul si ruce a v očích mu probleskl zájem.

„Je na stole,“ Izák ukázal na zubožené uvázaného holuba. „Jak ho mám přimět, aby sebou necukal? Napřed mi to vyhovovalo, zkoumal jsem práci svalu, ale teď bych mu radši hýbal křídly sám.“

David se na Izáka upřeně zadíval, jako by měl tu čest s pitomcem.

„Zabij ho.“

Izák pokrčil rameny. „To jsem zkoušel. Ale nechce umřít.“

„Tak to mě, kurva, podrž…“ David se nevěřícně zasmála přistoupil ke stolu. Zakroutil holubovi krkem.

Izák se naoko otřásl a vztáhl velké ruce.

„Na tuhle práci nejsou dostatečně křehké. Ruce mám příliš neohrabané a city příliš jemné,“ dodal vzletně.

„No jo,“ souhlasil David pochybovačně. „Na čem teď děláš?“

Izáka okamžitě zachvátilo nadšení.

„No…“ Došel ke stolu. „Měl jsem zatracenou smůlu s místními garudy. Slyšel jsem, že jich pár žije na Vrchu sv. Drmola a v Psoriaku. Tak jsem dal echo, že jsem ochotný zaplatit pěkné peníze za pár hodin, co by mi byli k dispozici, a za několik světlotisků. Reakce veškerá žádná. Taky jsem vylepil plakáty na univerzitě, kde jsem vyzýval ochotné garudy mezi studenty, aby se zastavili, ale moje *zdroje* mi sdělily, že letos žádné nepřijali.“

„‚Garudové nejsou… *zdatní* v abstraktním myšlení‘.“ David napodobil posměšný tón řečníka z obávané strany Tří brků, která loni v Brokatech svolala shromáždění, které skončilo fiaskem. Izák, David a Derchan se ho zúčastnili, aby narušili jeho průběh, a k potěšení nedaleké xenické demonstrace řečníka na pódiu zasypávali nadávkami a shnilými pomeranči. Izák se při té vzpomínce hlasitě rozesmál.

„Přesně tak. Pokud se nevydám rovnou do Plku, v současné době nemůžu pracovat s žádným skutečným garudou. Studuji proto všechny

možné létací mechanizmy, které vidíš tady… ehm… všude kolem. Vlastně jich mám už pěknou škálu.“

Izák zalistoval hromadou poznámek a vybral nákresy křídel pěnkav a masařek. Odvázal mrtvého holuba a jemně jeho křídlem vykroužil oblouk. Mlčky ukázal na stěnu za stolem. Ta byla pokryta pečlivě vyvedenými vyobrazeními křídel. Detaily rotujícího ramenního kloubu, zjednodušenými schématy působících sil, nádherně vystínovanými studiemi různých druhů peří. Visely tu i světlotisky vzducholodí, pokreslené tmavými šipkami a otazníky. Byly tu sugestivní nákresy nemyslících válkovaků a mnohonásobně zvětšené obrázky vosích křídel. Všechno bylo pečlivě označeno. David očima pomalu přejížděl přes celou tuto pečlivou srovnávací studii způsobů létání, která představovala hodiny a hodiny práce.

„Myslím, že mému klientovi až tak nesejde na tom, *jak* budou jeho křídla – nebo to, čím je nahradím – vypadat, pokud ho dostanou do vzduchu.“ David a Lublamai o Jagharkovi věděli. Izák je požádal o diskrétnost. Důvěřoval jim. Pověděl jim o něm pro případ, že by do skladiště přišel za jeho nepřítomnosti, ačkoli garudovi se dosud při letmých návštěvách dařilo oběma mužům vyhýbat.

„Napadlo tě už, že bys mu, však víš, nějaká křídla na záda prostě přidělal?“ nadhodil David. „Že bys ho přetvořil?“

„Samozřejmě, to je hlavní směr mého bádání, ale máto dva háčky. Jeden je – jaká křídla? Budu je muset sestrojit. Druhý – znáte nějaké přetvářeče, kteří by něco takového udělali potají? Nejlepší biothaumaturg, kterého znám, je ten protivný Vermišank. Za tím půjdu, až jestli mi opravdu nezbude nic *jiného*, ale až k tomu dojde, musím být fakt zoufalý… Momentálně dělám na přípravných pracích, snažím se stanovit velikost a tvar a zdroj napájení něčeho, co ho udrží ve vzduchu. Pokud se teda nakonec tímto směrem vydám.“

„Máš jiný nápad? Fyzikální thaumaturgie?“

„Hm, vždyť víš, JTP, moje stará láska…“ Izák se zazubil a pokrčil rameny na důkaz, že si v tomto ohledu příliš nevěří. „Mám obavy, že pro nějaké snadné přetváření už má příliš poškozená záda, i kdybych už to nějak vyřešil s těmi křídly. Přemýšlím o možnosti zkombinovat dvě různá energetická pole… Krucinál, Davide, já fakt nevím. Mám tu počáteční fázi jednoho nápadu…“ Neurčitě ukázal na hrubě popsaný nákres trojúhelníku.

„Izáku?“ Lublamaiův výkřik přehlušil i neutuchající vřeštění a skřehotání ptactva. Izák s Davidem se na něho podívali. Lublamai se zatoulal dál dozadu kolem lasníka a párku papoušků zlatých. Prstem mířil na menší hromadu krabic, beden a kádí. „Co je tohle všechno?“

„No to je moje školka," zakřičel Izák s úsměvem. Zamířil k Lublamaiovi a Davida táhl s sebou. „Napadlo mě, že by mohlo být zajímavé sledovat vývoj od něčeho, co neumí lítat, k něčemu, co už umí, takže se mi podařilo sehnat pár novorozeňat, nemluvňat a ještě nenarozených plodů."

U sbírky se zastavil. Lublamai nahlížel do malého kotce; díval se na hnízdo jasně modrých vajec.

„Ani nevím, co jsou zač," přiznal Izák. „Doufám, že budou hezcí."

Kotec ležel na hromadě podobných beden s otevřenými předními stranami a v každé z nich se nacházelo neumělé, malé, ručně vyrobené hnízdo s jedním až čtyřmi vajíčky. Některá byla úžasně zbarvená, jiná měla nenápadnou nahnědlou barvu. Za bednami se vinuly tenké trubky, které se za zábradlím ztrácely v kotli v přízemí. Izák se jich lehce dotkl nohou.

„Myslím, že mají raději teplo…" zamumlal. „Vlastně ani nevím…"

Lublamai se skláněl nad skleněným teráriem.

„Páni…" vydechl. „Mám pocit, jako by mi bylo zase deset! Vyměníš je za šest kuliček?"

Dno terária se hemžilo malými zelenými housenkami. Všechny hladově a systematicky okusovaly nedbale poházené listí. Lístky jimi byly úplně obsypané.

„Jo, to je docela zajímavé. Každým dnem by se měly zakuklit. Budu je pak muset v různých fázích surově rozpitvávat, abych se podíval, jak se postupně mění. Moc se mi do toho nechce."

„Život laboratorního asistenta je krutý, že?" řekl Lublamai s hlavou nad teráriem. „Máš ještě nějaké jiné hnusné larvy?"

„Hrst červů. Ti se krmí snadno. Od nich asi pochází ten smrad, který tak znervóznil Upřímnost." Izák se zasmál. „A ještě další larvy, které se nejspíš promění v motýly a můry, příšerně agresivní vodní tvorečky, z kterých *prý* budou damašky nebo kdovíco…" Izák ukázal na akvárium plné špinavé vody, vzadu za všemi ostatními.

„A," dodal a okázale přešel k malé drátěné klícce, „tady je něco *speciálního…*" David a Lublamai se k němu nahrnuli. Zírali s otevřenými ústy.

„Tak to je *nádhera…*" uznale zašeptal David po chvíli.

„Co je to?" sykl Lublamai.

Izák se jim přes hlavy podíval na svou úžasnou housenku.

„Upřímně řečeno, kamarádi, nemám páru. Vím leda to, že je velikánská, krásná a ne moc šťastná."

Larva monotónně hýbala velkou hlavou. Lenivě sunula své masivní tělo po obvodu drátěného vězení. Na délku měla aspoň čtyři

palce, na šířku jeden a vypasené válcovité tělíčko měla nahodile postříkané jasnými barvami. Ze zadní části jí vyrůstaly ostré chloupky. O své vězení se dělila s hnědnoucími listy salátu, kousíčky masa, plátky ovoce a útržky papíru.

„Vidíte," pokračoval Izák, „snažím se ji živit, jak nejlépe umím. Nabídl jsem jí tolik druhů trávy a rostlin, co jich na světě vůbec je, a ona nic z toho nechce. Zkusil jsem to s rybami, ovocem, koláči, chlebem, masem, papírem, lepidlem, bavlnou, hedvábím… A ona se v tom jen bez zájmu porýpá, trpí hlady a vyčítavě se na mě dívá."

Izák vklouzl mezi Davida a Lublamaie a lehce se naklonil nad klícku. „Jíst chce rozhodně," konstatoval. „Ztrácí se jí barva, což je nemilé, jak esteticky, tak fyziologicky… Nevím, co mám dělat. Myslím, že ta krasotinka tu bude jen tak lézt a pak mi chcípne." Izák s vážnou tváří popotáhl.

„Odkud ji máš?" zeptal se David.

„Víš, jak tyhle věci fungují. Mám ji od jednoho chlapíka, který ji sehnal od muže, který ji dostal od ženy, která ji dostala… a tak dál. Netuším, odkud je."

„Tu pitvat nebudeš, co?"

„To tak! Pokud se dožije zakuklení, o čemž pochybuje, bude mě hodně zajímat, co z ní vyleze. Mohl bych ji dokonce darovat Vědeckému muzeu. Znáte mě. Veřejný zájem… No jo, tohle zvířátko mi při výzkumu nijak moc nepomůže. Nedokážu je přimět, aby jedlo, natož aby se proměnilo, a kdepak aby ještě *létalo.* Všechno ostatní, co tu vidíte –" Izák doširoka rozpřáhl ruce a do toho gesta zahrnul celou místnost „– je voda na můj antigravitační mlýn. Ale tenhle capart –" vrátil se k tajemné housence „– je práce pro společnost." A vesele se zazubil.

Dole se ozvalo zavrzání. Otevřely se dveře. Všichni tři muži se nebezpečně přiblížili k okraji galerie a dívali se dolů, neboť očekávali, že spatří Jagharka s falešnými křídly pod pláštěm.

Pohled jim vrátila Lin.

David a Lublamai sebou překvapeně trhli. Izákův podrážděný pozdrav je uvedl do rozpaků. Hned upřeli pozornost zase na klece.

Izák sbíhal po schodech.

„Lin," hulákal, „rád tě vidím." Jakmile k ní doběhl, začal mluvit potichu.

„Zlatíčko. Co tady *děláš?* Myslel jsem, že se za tebou přijdu podívat koncem týdne."

Všiml si, jak se Lin nešťastně chvějí tykadla, a snažil se své podráždění zmírnit. Bylo jasné, že Lub a David chápou, jak se věci

mají – znají ho už dlouho: vůbec nepochyboval, že vytáčky, náznaky a jeho nechuť mluvit o svém milostném životě je vedly k dohadům, které nebyly daleko od pravdy. Ale tady nebyla Vilná pole. Je příliš blízko domovu. Někdo by ho mohl vidět.

Ale na druhou stranu, Lin na tom byla už od pohledu bídně.

Podívej se, znakovala překotně, chci, abys se mnou šel domů, neříkej ne. Chybíš mi. Jsem unavená. Náročná práce. Omlouvám se, že jsem přišla. Potřebovala jsem tě vidět.

Izák cítil, jak se v něm sváří zlost s láskou. *Tohle je nebezpečný precedens,* pomyslel si. *Doprdele!*

„Počkej," zašeptal. „Minutku."

Vyletěl po schodech zpět na galerii.

„Lube, Davide, zapomněl jsem, že jdu dnes večer ven s přáteli; poslali ji sem, aby mě vyzvedla. *Slibuju*, že zítra všem svým svěřencům uklidím. Na mou čest. Nakrmil jsem je, takže o to je postaráno…" Těkal očima po klecích. Přinutil se pohlédnout kamarádům do očí.

„Jasně," kývl David. „Užij si večer."

Lublamai mu pokynul, aby už šel.

„Díky," řekl Izák vděčně a rozhlédl se. „Kdyby přišel Jagharek… ehm…" Došlo mu, že neví, co říct. Popadl ze stolu notes, a aniž se ohlédl, seskákal ze schodů. Lublamai s Davidem si dali pozor, aby ho při odchodu nesledovali.

Vrhl se k Lin jako vichřice, vytáhl ji, bezmocnou, ze dveří a ven do potemnělých ulic. Zpříma se na ni podíval, až když opustili sklad, a ucítil, jak v něm podrážděnost začíná opadávat. Viděl, jak moc je vyčerpaná a sklíčená.

Na chvilku zaváhal a pak ji uchopil za ruku. Vzal jí kabelku, vložil do ní notes a zaklapl ji.

„Uděláme si hezký večer," zašeptal.

Lin přikývla, přitulila se k němu a rychle ho objala.

Pak od sebe zase odstoupili, aby je nikdo nepřistihl. Společně došli na Mazanku, pomalu, krokem milenců, a neustále zachovávali odstup několika obezřetných kroků.

Kapitola dvanáctá

> Kdyby se vrah plížil mezi rezidencemi na Vlajkovém vrchu nebo v Zámarastí, dávala by si milice na čas nebo šetřila by silami? Ovšemže ne! Důkazem je i hon na Jacka Půlmodlitbičku! Když však Bulvař udeří ve *Smogrově*, nestane se vůbec nic! Minulý týden byla z Dehtu vylovena další oběť bez oka – tím jejich počet dosáhl pěti – a naši modře odění tyrani z Bodce nereagují ani jediným slůvkem. Tvrdíme: *existuje jedno právo pro bohaté a jedno pro chudé!*
>
> Po celém Novém Krobuzonu se objevují plakáty, které se dožadují *vašeho* hlasu – máte-li to štěstí a nějaký máte! Gangrovo Tlusté slunce se natřásá a hromuje, Konečně jsme prozřeli vedou vyhýbavé řečičky, Odlišný směr lže utiskovaným xeňanům a svůj jed Šíří i lidský balast ve Třech brkách. Máme-li na „vybranou" mezi touto mizernou bandou, *Radikální renegát* apeluje na všechny „výherce" volebního práva, aby svůj hlasovací lístek odevzdali neplatný! Vybudujme politickou stranu zdola a odsuďme Volební loterii jako cynickou šarádu. Voláme: *hlas pro každého a hlasujte pro změnu!*
>
> Voďanojští dělníci v kelströmských překladištích začali uvažovat o stávce poté, co úředníci z doků nestydatě zaútočili na jejich platy. Cech lidských dokařů voďanojský úmysl odsoudil jako hanebný. Vyzýváme: *vytvořme všerasové odbory proti zaměstnavatelům!*

Derchan vzhlédla od stránky, když do vagonu nastoupila mladá dvojice. Ledabyle a pokradmu složila *Radikálního renegáta* a uložila ho do kabelky.

Seděla v úplně přední části vlaku, zády k lokomotivě, takže dobře viděla na těch několik málo lidí ve voze, aniž by vypadala, že je špehuje. Oba mladí lidé, kteří právě nastoupili, se zapotáceli, když vlak opustil Sedimskou odbočku, a rychle se posadili. Měli na sobě jednoduché, ale kvalitní oblečení, proto se odlišovali od většiny cestujících do Vlkodav. Derchan si je zařadila mezi opravdářské misionáře, studenty z univerzity z nedalekého Lordova, kteří zbožně a licoměrně sestupují do hlubin Vlkodav, aby povznesli duše chudých. V duchu se na ně ušklíbla a vytáhla zrcátko.

Ještě jednou vzhlédla, aby se ujistila, že ji nikdo nesleduje, a kriticky se zadívala na svůj obličej. Nepatrně si upravila bílou paruku a zatlačila na gumovou jizvu, aby se ubezpečila, že drží pevně. Byla pečlivě oblečená v ucouraných starých šatech, bez sebemenšího náznaku majetnosti, aby ve Vlkodavech nepoutala zbytečnou pozornost, ale ne natolik zválených, aby vzbudila potupný hněv v cestujících z Vranova, odkud vyjela.

Na klíně měla notes. Určitou dobu svého přesunu chtěla věnovat přípravě poznámek k článku o Šintakostské ceně. První kolo se konalo koncem měsíce a ona chtěla pro *Maják* napsat o tom, co prošlo či neprošlo úvodní fází. Měla v úmyslu pobavit, ale zároveň i vážně upozornit na politiku poroty.

Zadívala se na nemastný neslaný začátek a povzdechla si. *Teď není ta správná doba.*

Oknem nalevo se zadívala na město. Na této větvi Pravostranné trasy, mezi Lordovem a průmyslovou částí na jihovýchodě Nového Krobuzonu, vlaky jezdily uprostřed bojiště, na němž se střetávalo město s oblohou. Záplavou střech pronikaly miliční věže v Brokatech a na ostrově Krak a pak dále v Letech a v Čeku. Polední trasa se táhla na jih za Hrubodehet.

Vedle kolejí, vysoko nad vagonem, se objevila a zase zmizela vybělená Žebra. Ve vzduchu se nahromadilo tolik kouře a špíny, až se zdálo, že vlak ujíždí na příboji smogu. Zesílil hluk průmyslových zón. Vlak na cestě Tržinami uháněl mezi shluky ohromných vyzáblých komínů; podobaly se sežehlým stromům. Blatozvuky byly drsná průmyslová oblast trochu víc na východ. *Někde tady dole a trochu jižněji*, uvědomila si Derchan, *se nejspíš organizují voďanojské stávkové hlídky. Hodně štěstí, bratři.*

Vlak zatočil a odstředivá síla jí smýkla ke straně. Souprava sjela z kelströmské trasy a stočil se na východ, kde nabíral sílu, aby překonal řeku.

Se změnou směru se objevily za jejím oknem stěžně vysokých lodí v Kelströmu. Zlehka se kymácely a pohupovaly na vodě. Derchan

zahlédla svinuté plachty, obrovitá vesla, zející komíny a vzrušené, levně připoutané mořské skřarachy z nákladních lodí z Myršoku, Šankelu a Gnurr Kettu. Vodu vířily ponorky vyřezané z gigantických schránek loděnek. Trať se stáčela pryč, ale Derchan obracela hlavu, aby jí nic neuniklo.

Za střechami na jihu viděla Hrubodehet, široký, vytrvalý; jeho hladina se hemžila plavidly. Starobylé nařízení zastavovalo velké, cizí lodě půl míle po řece, na soutoku Marastu a Dehtu. Plavidla se shromažďovala v docích za Krakem. Půldruhé míle či ještě dále byl severní břeh Hrubodehtu lemován jeřáby v plné práci, které se nakláněly nad paluby jako ohromní krmící se ptáci. Houfy říčních a vlečných člunů odvážely náklad po řece do Smogrova, Zákrutu a do ošuntělých závodů v Přípotokách; vozily bedny po novokrobuzonských kanálech, zásobovaly malé provozovny a krachující dílny a bludištěm vodních cest šmejdily jako laboratorní krysy.

Bahno Kelströmu a Blatozvuk bylo rozbrázděné rozpláclými hranatými doky a nádržemi, nesmírnými obrovskými, do města vybíhajícími vodními cestami, jež s řekou spojovaly hluboké kanály a byly věčně ucpané loďmi.

Kdysi existovala snaha zbudovat kelströmské doky i na Spatné straně. Derchan viděla, co z ní zbylo. Tři titánská zapáchající koryta plná malarického kalu, posetého zpola potopenými vraky a zohýbanými traverzami.

Dunění a lomoz kolejí pod železnými koly se zničehonic změnily, když kouřící lokomotiva vtáhla náklad svých vozů na ohromné nosníky Ječného mostu. Souprava se lehce naklonila do strany, a když se jakoby s nechutí vznesla nad Vlkodavy, musela na neudržovaných kolejnicích zpomalit.

Z ulic se jako plevel z hnojiště tyčilo několik šedých věžáků z podmáčeného a zahnívajícího betonu. Část z nich nebyla dokončená, z přízraků střech jim vyhřezávaly železné pruty; v dešti a vlhku rezavěly a krvácely. Nad těmito monolity kroužili skřaraši, podobní vránám pátrajícím po mršinách, usedali do horních pater a káleli na střechy svých sousedů. Kontury vlkodavské chudinské čtvrti se nadouvaly, praskaly a měnily pokaždé, když je Derchan po čase spatřila. V podzemí se kopaly tunely, táhly se pod Novým Krobuzonem spletí rozvalin, kanálů a katakomb. Žebříky, které někdo jeden den nechal opřené o zeď, k ní byly druhý den už přitlučené, další den vyztužené a za týden se z nich stala schodiště do nového patra zbudovaného v pochybné průrvě mezi dvěma napůl propadlými střechami. Kdykoli se

Derchan podívala, viděla lidi, jak v tomto labyrintu střech odpočívají, někam pospíchají nebo se rvou.

Když se do zpomalujícího vlaku vkradl vlkodavský zápach, unaveně vstala.

U východu ze stanice jako obvykle nestál nikdo, kdo by jí vzal lístek. Kdyby odhalení prohřešku, byť sotva pravděpodobné, nemělo tak dalekosáhlé následky, Derchan by se vůbec neobtěžovala kupovat jízdenku.

Hodila ji na pult a sešla dolů.

Dveře vlkodavské stanice byly vždycky otevřené. Zrezivěly v té poloze a ke zdi je ukotvil břečťan. Derchan vyšla do jekotu a zápachu Stříbrnické ulice. O zdi mazlavé plísněmi a hnijícím pojivem se opíraly řady dvoukoláků. Bylo tu k dostání všemožné zboží – některé překvapivě kvalitní. Derchan se otočila a vnořila se hlouběji do slumů. Obklopila ji nekonečná změť hlasů vychvalujících nejrůznější výrobky – ale znělo to spíš jako srocení buřičů. Z valné části nabízely potraviny.

„*Cí*bule! Kdo si koupí moje dobré *cí*bule?“

„Surmovky! Nedejte dopustit na surmovky!“

„Vývar na zahřátí!“

Na každém nároží se pak volně nabízelo další zboží a služby.

V zubožených hašteřivých hloučcích se tu shromažďovaly šlapky oblečené do špinavých spodniček a omšelých volánů z kradeného hedvábí, s tvářemi nalíčenými bílou a šarlatovou barvou, která měla skrýt modřiny a popraskané cévky. Smály se ústy s vylámanými zuby a šňupaly špetky šazbahu smíchaného se sazemi a jedem na krysy. Některé byly ještě děti, které si hrály s papírovými panenkami a dřevěnými obručemi, když se nikdo nedíval, ale které chlípně špulily rty a kmitaly jazykem, když je míjel nějaký muž.

Vlkodavské prostitutky byly ty nejubožejší z celého opovrhovaného plémě. Dekadentní, originální, nutkavou, fetišizovanou zkaženost a zvrhlost těla musel znalec hledat jinde, ve vykřičených uličkách mezi Vranovem a Prskem. Ve Vlkodavech byly k mání jen ty nejrychlejší, nejprostší a nejlacinější služby. Zákazníci tu byli stejně chudí, ušmudlaní a nemocní jako jejich kněžky lásky.

U vchodů do nočních podniků, které už vyvrhovaly první zbídačené opilce, pracovali jako vyhazovači nejrůznější přetvoři. Těžce vrávorali na svých kopytech, pásech a rozložitých nohou a svírali kovové paňáty. Tváře měli zbídačené, bez zájmu. Na posměšky kolemjdoucích reagovali kamenným pohledem. Nechali si plivat do obličeje, protože nechtěli riskovat ztrátu zaměstnání. Jejich strach byl

pochopitelný: po Derchanině levici pod obloukem železnice zel otvor – vstup do obrovské jeskyně. Z podzemní temnoty se linul zápach výkalů a oleje, mechanické řinčení a lidské úpění přetvoru umírajících ve vyhladovělých, opilých, páchnoucích hloučcích.

Ulicemi se potácelo několik starých nemotorných konstruktů; neobratně uskakovali před kamením a blátem, které po nich házeli rozedraní uličníci. Snad všechny zdi pokrývalo graffiti. Vulgární básničky a sprosté kresby soupeřily o místo se slogany z *Radikálního renegáta* a s dychtivými modlitbami:

Půlmodlitbička přichází!

Pryč s Loterií!

Dehet levá noha, Marast pravá / Město nabídlo klín: „Lásko, jsem tu“ / Ouha: teď s ním. krutě vyjebává / Ten největší čurák parlamentu.

Ušetřeny nezůstaly ani kostely. Opravdářští mniši postávali v nervózních skupinkách a smývali obscenity, které se objevily na zdech jejich kaple.

V davu se pohybovali i xeňané. Někteří museli čelit obtěžování, obzvláště těch několik málo cheprijek. Jiní se smáli, vtipkovali a spolu se svými sousedy nadávali. Na jednom nároží se vášnivě hádali kaktusík s voďanojem a převážně lidský dav náruživě a spravedlivě fandil oběma stranám.

Děti na Derchan syčely a žebronily, aby jim dala pár grošů. Ta si jich nevšímala ani si nepřitiskla kabelku k sobě, aby se jim nejevila jako oběť. Sveřepě se dál probíjela do srdce Vlkodav.

Okolní zdi se jí nad hlavou náhle spojily a ona se ocitla v tunelu pod rozviklanými lávkami a provizorními byty, vystavěnými jakoby z nahromaděné špíny. Vzduch v jejich stínech byl plný zlověstného kapání a vrzání. Najednou za ní cosi zasvištělo a Derchan na krku ucítila poryv vzduchu způsobený skřarachem, který krkolomně proletěl krátkým podloubím a za divokého skřehotání se znovu vznesl. Derchan zakopla, svalila se na zeď a připojila svůj hlas ke sboru kolemjdoucích, jejichž nadávky se nesly za skřarachem. Architektura budov, jež míjela, se zdála podléhat jiným zákonitostem, než jaké běžně platily ve zbytku města. Neexistoval tu žádný smysl pro účelnost. Zdálo se, že Vlkodavy se zrodily z bojů, v nichž obyvatelé nehráli žádnou roli. Uzly a buňky z cihel, dřeva a ošizeného betonu se tu utrhly z řetězu a rozlézaly se jako zhoubné nádory.

Derchan odbočila do slepé plesnivějící cihlové uličky a rozhlédla se. Na opačném konci stál přetvořený kůň, zadní nohy měl změněné na pístové buchary. Za ním, skoro až u zdi, bránil ve výhledu krytý vozík. Každá z lhostejně okounějících postav mohla být informátorem milice. Ale tohle riziko musela podstoupit.

Obešla vozík. Do provizorní ohrady z něj vypustili šest prasat. Na malém prostoru honili čuníky dva muži. Zvířata kvičela a vřeštěla jako mimina. Ohrada ústila do polokruhového otvoru, asi čtyři stopy vysokého, proraženého ve zdi. Derchan otvorem zahlédla smradlavou díru deset stop pod povrchem, osvětlenou nejistě blikajícími plynovými Hořáky. Doupě v plynovém světle pableskovalo rudou září, otřásalo se a syčelo. Pod úrovní procházely postavy sehnuté pod tíží krvavých břemen; podobaly se duším v obzvláště hrůzném pekle.

Otvor bez dveří nalevo ji po strmém schodišti zavedl do podzemních jatek.

Jarní teplo zde jakoby násobila pekelná energie. Derchan se potila a opatrně se proplétala mezi pohupujícími se mrtvými těly a kalužemi srážející se krve. V zadní části místnosti poháněla transmise v nemilosrdném kruhu kolem stropu těžké háky a mizela s nimi v tmavších útrobách márnice.

Dokonce i odlesky světla na čepelích nožů zářily narudlým přísvitem. Derchan si u nosu a úst přidržovala kapesník a snažila se v tomto ostrém, těžkém puchu krve a teplého masa nepozvracet.

Na druhém konci místnosti pod otevřenou klenbou, kterou viděla z ulice, spatřila trojici mužů. V této ponuré a zapáchající kobce působily dokonce i vlkodavské světlo a vzduch, které se sem linuly shora, jako očistná lázeň.

Na nevyřčený pokyn všichni tři muži poněkud ustoupili. Naháněči v uličce nahoře popadli jedno z prasat a za neustálého klení, hekání a chrochtání je prohodili otvorem. Prase padalo do hlubin a zoufale kvičelo. K nožům, které je čekaly, se řítilo ztuhlé hrůzou.

Ozvalo se odporné zapraskání, jak si podsvinče při dopadu na dlaždicovou podlahu kluzkou krví a výkaly polámalo nohy. Z otevřených zlomenin vytryskla krev, prase se zhroutilo, házelo sebou a vřískalo, neschopno utéct či bojovat. Trojice mužů k němu přistoupila s dobře nacvičenými pohyby. Jeden praseti přilehl zadek pro případ, že by vyskočilo, druhý mu za povislé uši zvedl hlavu. Třetí mu nožem podřízl krk.

Kvikot rychle odezněl s odtékající krví. Muži hodili ohromné, třesoucí se tělo na připravený stůl, o nějž se opírala zrezivělá pila. Jeden si všiml Derchan. Dloubl do druhého.

„Hele, Bene, ty lumpe, ty darebáku! Máš tady tu svou nóbl kurvičku!“ zahulákal dobrosrdečně, dost hlasitě na to, aby ho Derchan slyšela. Muž, k němuž promlouval, se otočil a zamával na ni.

„Pět minut,“ zařval. Přikývla. K ústům si stále zoufale tiskla kapesník a snažila se polykat zvratky, které se jí hrnuly do krku.

Z uličky sem hlava nehlava nepřestávala dopadat vypasená a vyděšená prasata, s nohama v nepřirozených úhlech zlámanýma pod tělem zůstávala ležet jako zmítající se živé hromady, podléhala útokům ostrých nožů a krvácela na starých dřevěných stolech, z nichž visely ochablé jazyky a kusy roztřepené kůže. Kanálky vyhloubené v podlaze jatek nestačily pojímat záplavu špinavé krve; ta se rozlévala kolem kýblů s vnitřnostmi a bledými vařenými hlavami.

Konečně na podlahu jatek dopadlo i poslední prase. Muži zůstali stát na svých místech a vyčerpaně přešlapovali. Byli pocákaní krví a kouřilo se z nich. Krátce se o čemsi domlouvali, pak se ozval chraplavý smích a ten, jemuž říkali Ben, poodstoupil a přiblížil se k Derchan. Oba jeho druzi vyvrhli první mrtvé tělo a vnitřnosti smetli do obrovského koryta.

„Der," oslovil ji Flex potichu. „Ani ti nedám pusu na uvítanou." Zběžně ukázal na promočené oblečení a zakrvácenou tvář.

„To jsem ti vděčná," ujistila ho. „Můžeme odsud vypadnout?"

Se skloněnými hlavami prošli pod trhavě se sunoucími háky a zamířili k potemnělému východu. Vyšli po schodech na úroveň ulice. Světlo přestalo být červené, protože kdesi vysoko nad nimi se sem špinavými světlíky ve stropě úzké chodby prodíral šedomodrý odlesk oblohy.

Benjamin s Derchan vstoupili do místnosti bez oken, v níž stála káď, pumpa a několik kbelíků. Derchan tiše sledovala, jak ze sebe Benjamin strhává zaneřáděné kusy šatstva a hází je do vědra s vodou a práškovým mýdlem. Poškrábal se a labužnicky se protáhl, pak do kádě ráznými pohyby napumpoval vodu. Nahé tělo měl potřísněné olejnatou krví, jako by se právě narodil. Pod prskající pumpu vytřepal část mýdla a studenou vodu promíchal, aby se vytvořila pěna.

„Tví kamarádi mají docela pochopení, když se můžeš jen tak sbalit a odejít na šukpauzu, nezdá se ti?" optala se Derchan uhlazeně. „Cos jim namluvil? Že jsem ti zlomila srdce, nebo ty mně, nebo že jde o čistě obchodní ujednání?"

Benjamin si odfrkl. Na rozdíl od Derchanina vytříbenějšího jazyka mluvil se silným vlkodavským přízvukem.

„No co, mám šichtu navíc, ne? Už jsem měl stejně padla. Řekl jsem jim, že přijdeš. Pokud jde o ně, jsi prostě kurva, která mi padla do oka, a já zas tobě. Než zapomenu, ta paruka ti docela sekne." Usmál se na ni koutkem úst. „Sluší ti, Der. Seš fakt kočka."

Vstoupil do kádě a pomalu se do ní ponořil; po těle mu naskákala husí kůže. Na hladině zanechal hustou zkrvavělou pěnu. Z kůže se mu pomalu začala uvolňovat zaschlá krev a špína, líně vzlínaly k hladině. Na chvilku zavřel oči.

„Nebude mi to trvat dlouho, Derchan, slibuju," zašeptal.

„Nemusíš pospíchat," uklidnila ho.

Zajel hlavou pod bubliny, po hladině se na chvíli rozprostřely řídké pramínky vlasů, a tály také klesly. Benjamin zadržel dech a začal se čile drhnout, občas se vynořil, nadechl se a opět zmizel pod hladinou.

Derchan naplnila kbelík čistou vodou a postavila se za Bena. Když se vynořil, vylila mu vodu pomalu na hlavu a smyla z něho krvavé zbytky mýdla.

„Ách, to je nádhera," lebedil si. „Ještě, prosím tě."

Vyhověla mu.

Nakonec vystoupil z kádě, která vypadala jako místo nějakého brutálního vraždění. Špinavou vodu pak vylil do výpusti v podlaze. Slyšeli, jak se valí pryč.

Benjamin se zabalil do drsného županu. Kývl na Derchan.

„Jdem na to, zlato?" mrkl na ni.

„Jen mi řekněte, jakých služeb se vám žádá, vašnosti," odpověděla ve stejném duchu.

Odešli. Na konci chodby se v přísvitu linoucím se světlíkem rýsovala místnůstka, kde Benjamin spával. Zavřel a zamkl dveře. Pokoj se podobal studni, byl úzký, ale vysoký. Do čtvercového stropu bylo zasazené další ušmudlané okno. Derchan a Benjamin překročili vypelichanou matraci a přistoupili k rozvrzané staré skříni v jejích nohách, přežitku uvadající vznešenosti, která v tomto brlohu působila jako pěst na oko.

Benjamin se do ní naklonil a odsunul několik umaštěných košil. Vložil prsty do otvorů strategicky vyvrtaných v zadní stěně a s lehkým odfrknutím ji nadzvedl. Opatrně ji sklopil a položil na dno skříně.

Derchan upírala oči do tmavého otvoru, který se objevil, zatímco Benjamin sáhl ve skříni do horní police pro krabičku zápalek a svíčku. Tu v sirnatém záblesku zapálil a zakryl ji dlaní před závanem vzduchu z tajné místnosti. S Derchan v patách pak prošel skříní a osvítil kancelář *Radikálního renegáta*.

Derchan s Benjaminem zapálili plynové lampy. Kancelář byla rozlehlá a přilehlý pokoj vedle ní vypadal jako komůrka. Vzduch tu byl těžký a vydýchaný. Neproudilo sem žádné přirozené světlo. Vysoko na stropě se rýsoval rám světlíku, ale sklo bylo začerněné.

V místnosti stálo pár židlí a dva psací stoly, oba pokryté papíry, nůžkami a psacími stroji. Na jedné židli seděl neaktivní konstrukt s prázdnýma očima. Jednu nohu měl rozdrcenou a rozbitou, vyhřezávaly z ní měděné drátky a skleněné střepy. Stěna byla

polepená plakáty. Kolem dokola se vršily hromady plesnivějících výtisků *Radikálního renegáta.* U jedné stěny stál neohrabaně vyhlížející lis, obrovské železné monstrum potřísněné vazelínou a barvou.

Benjamin se posadil k většímu ze stolů a přitáhl si židli. Zapálil si dlouhý doutník, z něhož se linulo neskutečné množství kouře. Derchan si k němu přisedla a palcem ukázala na konstrukta.

„Jak je na tom?“ zeptala se.

„Abych ho využíval za dne, na to dělá strašný kravál. Musím čekat, dokud ostatní neodejdou, ale ani lis nepracuje potichu, takže je to vlastně jedno. A kdo se má každých čtrnáct dní celou noc mořit s ustavičným roztáčením toho zasraného kola. Hodím mu do břicha trochu uhlí, postavím ho k tornu a jdu spát.“

„Jak to vypadá s novým číslem?“

Benjamin pomalu pokýval hlavou a ukázal na převázanou hromadu vedle židle.

„Není to špatné. Natisknu toho trochu víc. Máme tam malý článek o tom tvém přetvorovi z obludária.“

Derchan mávla rukou. „Není to nic velkého.“

„Ne, ale je to… však víš… *úderné.* Úvodník se týká voleb. ‚Serte na Loterii‘ poněkud vybranějšími slovy.“ Usmál se. „Vím, že je to skoro totéž co minule, ale jsme holt v tom období.“

„Tys letos v lotynce nebyl šťastným výhercem, co?“ zeptala se Derchan. „Nebo tvoje číslo vylosovali?“

„Ale kdeže. To se mi stalo jen jednou v životě, před lety. Běžel jsem k volbám, hrdě jsem svíral svůj poukaz a volil jsem Konečně jsme prozřeli. Mladické nadšení.“ Ben se ušklíbl. „Ty snad máš automatický nárok?“

„U čertova ocasu, Benjamine, kde bych schrastila tolik peněz! Kdybych je měla, dávala bych na *RR* mnohem víc. Ne, ani já jsem letos nevyhrála.“

Benjamin rozvázal motouz na hromadě tiskovin. Hrst jich podal Derchan. Oddělila horní výtisk a rozložila si ho před sebou. Každé číslo tvořil jediný velký list papíru dvakrát přeložený napůl. Písmo na titulní stránce bylo stejně velké, jaké používal *Maják, Rozbroj* nebo jakákoli jiná novokrobuzonská legální tiskovina. Uvnitř *Radikálního renegáta* se to však jen hemžilo články, hesly a výzvami soupeřícími mezi sebou v záplavě drobounkých liter. Bylo to ošklivé, ale účinné.

Derchan vylovila tři šekely a posunula je k Benjaminovi. Ten si je vzal, zamručel poděkování a vhodil je do plechovky na stole.

„Kdy mají přijít ostatní?“ zajímalo Derchan.

„Asi tak za hodinu mám sraz se dvěma v hospodě, zbytek pak dnes večer a zítra.“ V rozkolísané, násilné, neupřímné a represivní politické atmosféře současného Nového Krobuzonu bylo nezbytné, aby se s výjimkou zvláštních případů autoři píšící pro *Radikálního renegáta* vůbec, nesetkávali. Tak se minimalizovala pravděpodobnost, že se mezi ně vetře milice. Benjamin byl vydavatel, jediný člověk v neustále se měnící redakci, kterého znali všichni. On jediný také znal je.

Derchan si na podlaze vedle své židle všimla stohu neuměle vytištěných archů. Byly to další listy, podobně buřičské jako *Radikální renegát.* Něco mezi kolegy a soupeři.

„Máš tam něco zajímavého?“ ukázala na hromádku. Benjamin pokrčil rameny.

„*Řev* se tenhle týden moc nepovedl. *Výheň* má slušný úvodník o Gangrově napojení na lodní dopravce. Řeknu někomu, aby po tom šel. Kromě toho nic moc.“

„Do čeho chceš, abych se pustila?“

„No…“ Benjamin začal listovat stránkami a dívat se do poznámek. „Nepouštěj ze zřetele tu stávku v docích… sbírej názory, pokus se sehnat několik kladných reakcí, nějaké přímé citace, však víš. A co takhle třeba pět set slov o historii Volební loterie?“

Derchan přikývla.

„Co jiného se chystá?“ zeptala se. Benjamin našpulil rty.

„Kolují zvěsti, že Gangr je nemocný a léčí se nějak pochybně: po tom bych docela rád šel, ale můžeš vzít jed na to, že tahle informace už prošla drmolví kolika ústy. Ale přesto, měj uši nastražené. Pak je tu ještě něco… v téhle fázi to zatím nemá žádnou velkou váhu, ale zní to zajímavě. Jsem v kontaktu s někým, kdo tvrdí, že je v kontaktu zase s někým jiným, kdo prý chce odhalit vazby mezi parlamentem a organizovaným zločinem.“

Derchan pomalu a uznale pokývala hlavou.

„To zní *hodně* šťavnatě. O čem je řeč? Drogy? Prostituce?“

„Kruci, je nad slunce jasnější, že Gangr má prsty úplně ve všem, co tě napadne. A nejen on, všichni. Vychrlíš zboží, shrábneš zisky, přiměješ milici, aby po tobě zametla se zákazníky, zajistíš si tak novou dávku přetvorů nebo otroků do dolů v Okřídlené hlavě, budeš mít plné věznice… jak se ti jen zlíbí. Nevím, na co kápl zrovna tenhle donašeč, vypadá to, že je pěkně nervózní a nejspíš práskne do bot. Ale ty mě znáš, Der. Pomaloučku polehoučku.“ Mrkl na ni. „Tohle si nenechám ujít.“

„Tak mě nezapomeň informovat, jasný?“ Benjamin přikývl.

Derchan si do kabelky složila svou hromádku tiskovin a schovala je pod všemožnými drobnostmi. Vstala.

„Tak jo. Dostala jsem pokyny. Ty tři šekely, mimochodem, obnášejí čtrnáct prodaných výtisků *Renegáta.*“

„Dobrá práce,“ uznal Benjamin a mezi spoustou notesů na stole našel jeden, kam si tuto skutečnost poznamenal. Vstal a pokynul Derchan, aby prošla dveřmi a skříní. Než v kanceláři pozhasínal světla, čekala na něho v pokojíku.

„Grim-nebo-jak-se-vlastně-jmenuje pořád nakupuje?“ zeptal se přes otvor. „Víš, ten vědátor.“

„Ano. Docela mu to jde.“

„Onehdy jsem o něm slyšel docela zajímavou historku,“ Benjamin prolézal skříní a hadrem si ubíral zamaštěné ruce. „Je to ten člověk, co se tak shání po těch *ptácích?*“

„Je, provádí nějaký experiment. Ty posloucháš *kriminální živly*, Benjamine?“ Derchan se zazubila. „Sbírá všechno, co lítá. Myslím, že má zásadu nikdy si nic nekupovat oficiálně, pokud to jde nelegálními kanály.“

Benjamin uznale pokýval hlavou.

„To pak v tom ten chlápek umí chodit. Ví, jak o sobě dát vědět.“

Zatímco mluvil, vracel na místo zadní stěnu. Ještě ji zajistil a otočil se k Derchan.

„Tak to by bylo. Měli bychom se zase vžít do svých rolí.“

Derchan krátce přikývla a trochu si rozcuchala paruku. Rozvázala si složitě zavázané tkaničky. Benjamin si vyhrnul košili. Zatajil dech a mával rukama, dokud nezrudl. Pak náhle vydechl a začal rychle dýchat. Po očku se podíval na Derchan.

„No tak,“ zaprosil. „Buď na mě hodná. Co moje pověst? Mohla bys vypadat aspoň unaveně…“

Derchan se na něho usmála, vzdychla a promnula si tvář a oči.

„Áách, pane B.,“ zapištěla komicky. „Vy jste ze všech úplně nejlepší!“

„To už zní líp…“ mrkl na ni.

Odemkli dveře a vyšli na chodbu. Připravené divadýlko bylo zbytečné. Byli sami.

Hluboko dole bylo slyšet vrčení drtiček.

Kapitola třináctá

Lin se probudila a dlouze se zahleděla na Izákovu hlavu vedle sebe. Nechala si ovívat tykadla jeho dechem. Už dlouho se z pohledu na něj takto netěšila.

Opatrně se překulila na bok a pohladila ho. Izák cosi zabručel a zavřel pusu. Našpulil rty a při dalším nadechnutí je zase otevřel. Lin mu rukama přejížděla po mohutném těle.

Byla se sebou spokojená, spokojená a hrdá na to, co včera zvládla. Bylo jí smutno, cítila se osaměle a odvážila se zariskovat, ačkoli věděla, že když přijde do jeho čtvrti bez ohlášení, naštve ho. Ale podařilo se jí dosáhnout, že večer proběhl k oboustranné spokojenosti.

Neměla v úmyslu hrát na struny Izákova soucitu, ale jeho zlost se brzy změnila v účast s jejím rozpoložením. S mlhavým uspokojením si uvědomila, že byla viditelně vyčerpaná a skleslá, a že ho nemusela přesvědčovat, aby na ni byl hodný. Dokonce rozpoznával emoce z pohybu jejího hlavotěla.

Izákovy snahy, aby s ní nebyl spatřen a označen jako její milenec, měly jeden klad. Když spolu šli loudavým krokem po ulici, aniž se dotýkali, napodobovali tak plachost zamilovaných mladých lidí.

Cheprijky nic podobného neznaly. Hlavosex za účelem rozmnožování znamenal nepříjemnou povinnost, kterou prováděly jen kvůli udržení populace. Cheprijští samci byli nemyslící skarabové podobní hlavotělům samic, a cítit, jak se plazí vzhůru, vnikají dovnitř a kopulují s hlavou, bylo něco, co Lin už několik let naštěstí nezažila. Sex pro zábavu, prováděný jen mezi samicemi, byl nespoutanou kolektivní aktivitou, ovšem dosti ritualizovanou. Signály flirtování, odmítání a přijímání byly jak mezi jednotlivými cheprijkami, tak mezi

skupinami formální jako tance. Nebylo v nich nic z rozpačitého, nervózního erotického chování lidské mládeže.

Lin byla s lidskou kulturou obeznámena natolik, aby rozpoznala tradici, k níž byl stahován Izák, když se spolu procházeli městem. Před tímto zakázaným mezirasovým vztahem si nadšeně užívala sexu se svými družkami a na intelektuální úrovni pohrdala marnými a bezvýznamnými rozhovory, které spolu vedli lidé; slýchala útržky téhle konverzace po celém Novém Krobuzonu. Ale k vlastnímu překvapení stejný zdrženlivý a nejistý přístup občas vycítila i z Izáka – a nakonec se jí docela zalíbil.

Objevil se i včerejšího večera, když se ubírali po chladných ulicích směrem k nádraží a potom cestovali horní úrovní města ke Zmijí díře. Jedním z nejlepších důsledků samozřejmě bylo co největší vystupňování sexuálního prožitku, když k němu konečně došlo.

Izák ji popadl, jen co se zavřely dveře, ona ho přitlačila ke stěně a objala ho rukama. Vášeň na sebe nedala dlouho čekat. Odstoupila od něho, otevřela krovky a dovolila mu rozechvělými prsty hladit křidélka. Nechala ho čekat, zatímco se těšila z jeho oddanosti, a pak ho prudce stáhla na postel. Přetočila se s ním, až se ocitl na zádech. Strhala ze sebe i z něj oblečení. Sedla si na něho, on jí hladil pevné hlavotělo, rukama jí přejížděl přes trup, laskal se s ňadry, a když se začali pohybovat, pevně ji uchopil za boky.

Potom jí uvařil večeři. Jedli a povídali si. Lin mu o panu Multim neřekla ani slovo. Když se jí zeptal, proč se cítila tak zkormoucená, byla celá nesvá. Začala vykládat polopravdy o ohromné složité soše, kterou nemůže nikomu ukázat a která je příčinou, proč se nezúčastní soutěže o Šintakostskou cenu, že jí ta socha vysává síly a že na ní pracuje v jedné dílně, kterou si našla ve městě a o níž mu nemůže nic říct.

Věnoval jí velkou pozornost. Možná si dával záležet. Věděl, že Lin občas dopálí, jak dovede být roztržitý, když pracuje na nějakém projektu. Páčil z ní, kde se ta dílna nachází.

Samozřejmě mu to neřekla.

Smetli ze sebe drobky a semínka a šli spát. Izák ji ve spánku objímal.

Když se probudila, dlouhé pomalé minuty se těšila z jeho přítomnosti, pak vstala a ke snídani mu udělala topinky. Libá vůně ho vzbudila, dovádivě ji políbil na krk a na hlavobřicho. Ona ho zase po tvářích pohladila hlavonohama.

Musíš dneska ráno pracovat? znakovala na něho přes stůl, zatímco kusadly žvýkala grep.

Izák se na ni přes topinku zadíval trochu provinile.

„No… vlastně jo. Fakt musím, zlatíčko," odpověděl, když polkl.

A co budeš dělat?

„Jak víš, mám doma ty tvorečky, všechny ty ptáky a tak dál, ale je to tak trochu srandovní. Už mám prostudované holuby, červenky, sokoly, drmolví co všechno, ale ještě jsem zblízka neviděl ani jednoho zasraného *garudu.* Takže mě čeká lov. Odkládal jsem to, ale myslím, že nastala ta správná doba. Vyrážím do Plku," Izák se na ni ušklíbl a nechal ji, ať informaci vstřebá. Ukousl si další velké sousto. Když polkl, pokradmu se na ni podíval. „Nemyslím si, že… Chceš jít taky?"

Izáku, odpověděla mu okamžitě, *neptej se mě, pokud to nemyslíš vážně, protože já bych opravdu ráda šla, a jestli si nebudeš dávat dozor, řeknu ti, že ano. Šla bych i do Plku.*

„Podívej… Já fakt… *Opravdu* to myslím vážně. Jestli dneska ráno nepracuješ na tom svém veledíle, pojď se trochu projít." S každým slovem v něm narůstala jistota. „Pojď, můžeš být moje mobilní laboratorní asistentka. Ne, vím, co budeš dělat: právě ses stala mojí světlotiskařkou. Vezmi si aparát. Stejně potřebuješ vysadit."

Izák se začínal uvolňovat. Odešel s Lin z domu, aniž by na něm byly vidět známky neklidu. Kráčeli kousek na severozápad po Šadrašské, směrem k Vilnopolské stanici, ale Izáka přemohla netrpělivost a zastavil drožku. Zarostlý drožkář před Lin nadzvedl obočí, ale námitky si nechal pro sebe. Naklonil hlavu, aby něco zašeptal svému koni, a pak Izákovi s Lin pokynul, aby si nastoupili.

„Tak kampak, vašnosti?" zeptal se.

„Do Plku, prosím." Izák promluvil dost vznešeně, jako by tónem svého hlasu měl omluvit místo, kam se chtěli dostat.

Drožkář se na něho nevěřícně otočil. „To si asi děláte legraci, že jo? Do Plku nejedu. Zavezu vás nanejvýš do Vadois, ale ani o krok dál. Za to mi to nestojí. V Plku by mi sebrali kola i za jízdy."

„Dobrá, dobrá," zavrčel Izák podrážděně. „Jeďte tak daleko, kam se *odvážíte.*"

Když se rozhrkaná drožka vydala přes vilnopolské kočičí hlavy, Lin se otočila k Izákovi.

Opravdu je to nebezpečné? znakovala úzkostně.

Izák se obrátil a i on odpověděl gesty. Šlo mu to pomaleji a ne tak dobře jako Lin, ale s jejich pomocí mohl být neomalenější a nemusel brát ohled na drožkáře.

No… vládne tam jen kurevská chudoba. Štípnou všechno, co se hýbe, ale nějak extra násilní nejsou. Tady ten blb má prostě naděláno v gatích. Čte hodně… Izák zakolísal a soustředěním se mu zkřivila tvář.

„Neznám na to znak," zamumlal. *„Bulvárních.* Čte hodně bulvárních plátků." Opřel se a podíval se z okénka na siluetu Lykantru, která se mu rozechvěle potácela po levici.

Lin v Plku nikdy nebyla. Znala ho jen z vyprávění.

Před čtyřiceti lety se prodlužovala Spádová trasa na jih od Smrtic, do Vadois a dál do výběžku Drsnolesa, který přiléhal k jižní části města. Plánovači a finančníci vystavěli vysoké kostry obytných bloků; sice se nepodobaly monolitům nedaleké Obory, ale i tak byly úchvatné. Otevřeli železniční stanici, Úpadlov, a další začali stavět přímo v Drsnolese ještě předtím, než kolem kolejí vůbec stačili vymýtit dostatečně široký průsek. Existovaly plány na výstavbu ještě jedné stanice za ní a v souladu s nimi se koleje zanořily hlouběji do lesa. Uvažovalo se dokonce o absurdně velikášských projektech, které měly trať protáhnout stovky mil na jih či na západ a propojit Nový Krobuzon s Myršokem či Labutím mořem.

Pak došly peníze.

Nastala jakási finanční krize, prasklo několik spekulativních bublin, jistá obchodní síť se položila pod tlakem konkurence a záplavou až příliš laciného zboží, a projekt byl v zárodku zastaven. Vlaky na Úpadlov ale pořád jezdily a vždycky několik minut bezdůvodně čekaly, než se vracely do města. Drsnoles rychle pohltil vymýcený terén jižně od prázdných budov a pozřel i bezejmennou prázdnou stanici a rezivějící koleje. Několik let vlaky na Úpadlově čekaly marně a ztichle. A pak se začali objevovat první cestující.

Prázdné skořápky okázalých budov se začaly naplňovat. Do této pusté oblasti se začali plížit chudí venkované z Obilné spirály a Žebravých kopců. Roznesly se zvěsti, že jde o zemi nikoho, zónu mimo dosah parlamentu, kde daně a zákony jsou stejně vzácné jako kanalizace. Prázdná patra vyplnily hrubě sbité konstrukce z nakradeného dřeva. V náznacích nikdy nezrozených ulic přes noc vyrašily chatrče z betonu a vlnitého plechu. Obyvatelstvo se tu rozlézalo jako plíseň. Nestály tu žádné plynové lampy, které by plašily noční tmu, nebyli tu lékaři, nebyla tu práce, ale přesto se oblast během deseti let naplnila provizorními baráky. Dostala jméno Plk; odráželo neřízenou nahodilost její struktury – vypadalo to, jako by celá tato zapáchající chudinská čtvrť spadla z nebe jako ptačí trus.

Předměstí bylo mimo dosah vlivu novokrobuzonské městské správy. Existovala tu nespolehlivá alternativní infrastruktura: samozvaná síť poštovních doručovatelů, popelářů, dokonce i jakási zákonnost. Tyto systémy však byly nespolehlivé a přinejlepším dílčí. Milice ani jiní strážci oficiálních zákonů do Plku nevstupovali. Jedinými hosty zvenku byly pravidelné vlakové spoje přijíždějící na

nesmyslně dobře udržovaný Úpadlov a potom gangy maskovaných pistolníků, které se tu občas v noci objevily, aby terorizovaly a vybíjely místní obyvatelstvo. Zběsilému barbarství vražedných komand často padaly za oběť plkovské děti ulice.

Nad Plkem ohrnovala nos chudina z Vlkodav a dokonce i ze Spatné strany. Jednoduše nepatřil do města, nebyl ničím jiným než městečkem, které se na Nový Krobuzon naroubovalo, aniž by se někoho dovolilo. Nebyly tu peníze, aby se přilákal průmysl, ať už legální, či nelegální. Zločin v Plku nebyl ničím jiným než drobným vyjádřením zoufalství a boje o přežití.

A na Plku bylo ještě něco, něco, co k návštěvě jeho nehostinných uliček přimělo Izáka. Už třicet let byl novokrobuzonským garudským ghettem.

Lin sledovala ohromné věžáky v Oboře. Viděla víření titěrných postaviček vznášejících se na vzestupných proudech, které se tvořily kolem domů. Skřaraši a možná i pár garudů. Drožka projížděla pod visutou dráhou, která se ladně snášela z miliční věže tyčící se hned vedle věžáků.

Kočí zastavil.

„Tak to bysme měli, vašnosti, tady končím."

Izák a Lin vystoupili. Na jedné straně se táhla řada úhledných bílých domů. Před každým byla malá zahrádka a většina z nich byla pečlivě upravena. Ulici lemovaly střapaté banyány. Naproti domům, na druhé straně se rozkládal dlouhý úzký park, pás zeleně široký asi tři sta yardů; svažoval se prudce dolů a pryč od silnice. Tato úzká zóna sloužila jako nárazníkové pásmo mezi slušnými domky Vadois, obývanými úředníky, lékaři a právníky, a Plkem, drolícím se chaosem za stromy, na úpatí kopce.

„Není se co divit, že Plk je tak zatraceně neoblíbený, co?" zabručel Izák. „Jen se podívej, jak všem těmto *elegantním* lidem pokazil výhled…" Zlomyslně se zazubil.

Lin v dálce viděla, jak úbočí kopce protíná trať Spádové trasy. Vlaky projížděly zářezem vyhloubeným mezi stromy na západním úbočí kopce. Nad bahniskem Plku vykukovaly červené cihly úpadlovského nádraží. V této části města koleje ubíhaly jen kousíček nad úrovní zástavby a nádraží nemuselo vynikat žádnou architektonickou grandiózností, aby se vyšvihlo nad všechny okolní barabizny. Vyšší než ono byly v Plku jen pospravované kostry věžáků.

Lin ucítila, jak do ní Izák dloubl. Prstem mířil na shluk bloků nedaleko od železnice.

„Vidíš to?" Přikývla. „Podívej se výš."

Lin sledovala směr, kterým ukazovaly jeho prsty. Spodní části nesmírně vysokých budov vypadaly opuštěně. Od šestého sedmého patra nahoru však z nejrůznějších škvír a puklin vyčnívaly z divokých úhlech hromady větví. Okna zakrytá balicím papírem kontrastovala s prázdnými otvory pod nimi. A vysoko na plochých střechách, přibližně ve stejné úrovni, na níž se nacházeli Izák s Lin, bylo vidět drobné postavičky.

Lin sledovala pohyb Izákovy ruky. Pocítila nával vzrušení. Viděla, jak na obloze dovádějí okřídlení tvorové.

„To jsou garudové," nadšeně zašeptal Izák.

Společně sešli z kopce ke kolejím a zahnuli lehce doprava, aby došli přímo k závratným provizorním garudským hnízdištím.

„Skoro všichni zdejší garudové žijí v těchto čtyřech domech. V celém Novém Krobuzonu jich nebude víc než dva tisíce. Což znamená, že tvoří asi… ehm… zasraný nula celá nula tři procenta populace…" Izák se usmál. „Nastudoval jsem si to, sleduješ?"

Ale všichni *tu přece nebydlí. Co takový Krachleki?*

„Jasně, ten. Je pravda, že *najdeš* garudy, kterým se podaří odsud uniknout. Kdysi jsem jednoho učil, šikovný klučina. Pár jich žije nejspíš ve Vlkodavech, tři nebo čtyři ve Stíništi, šest v Zákrutu. Na Drmolově vrchu a v Psoriaku jich bude taky hrstka. A jednou dvakrát za generaci někdo z nich udělá díru do světa, jako se to povedlo Krachlekimu. Mimochodem, nikdy jsem nic od něho nečetl. Dá se?"

Lin přikývla.

„Dobře, takže máš lidi, jako je on, a další… však víš, jak se jmenuje ten sráč… ten v tom Odlišném směru… Šaššar, to je on. Drží se ho, aby dokázali, že OS je pro *všechny* xeňany." Izák si znechuceně odfrkl. „Obzvlášť pro ty bohaté."

Ale většina z nich žije tady. A když už jsi jednou tady, dostat se *pryč musí být pěkně těžké…*

„Řekl bych, že jo. A tos to ještě řekla mírně…"

Přešli potok, a jakmile se přiblížili k prvním chatrčím Plku, zpomalili. Lin zkřížila ruce a potřásla hlavotělem.

Co tu vlastně dělám? znakovala sardonicky.

„Rozšiřuješ si obzory," odpověděl jí Izák zvesela. „Je důležité, abys věděla, jak v našem nádherném městě žijí jiné rasy."

Tahal ji za ruku, dokud mu Lin s předstíranou neochotou nedovolila, aby ji odvlekl ze stínu stromů a dál do Plku.

Aby se do Plku dostali, museli překonat rozviklanou lávku, jednotlivé desky položené přes osm stop dlouhý příkop, který obec

oddělovaly od parku a od Vadois. Šli za sebou a chvílemi rozpažovali, aby udrželi rovnováhu.

Pět stop pod nimi zahnívala stoka plná odporné rosolovité kaše výkalů, nečistota kyselé dešťové vody. Hladinou prostupovaly bubliny jedovatých plynů a nafouklé zvířecí mršiny. Tu a tam v ní vězely rezivějící plechovky a shluky masitých tkání podobné nádorům či potraceným plodům. Výsledná polévka byla spíše zvlněná než zčeřená, udržovalo ji silné povrchové napětí natolik olejnatou a hustou, že by ji nic nedokázalo narušit: kamínky padající z mostku byly pohlceny, aniž by způsobily sebemenší šplíchnutí.

Izák nedokázal zápachu vzdorovat ani s rukou přiloženou k ústům a nosu. V polovině cesty přes fošny odporem zachroptěl a zvedl se mu žaludek. Než ale začal zvracet, stačil se ovládnout. Představa, že by měl na tomto mostku zavrávorat, ztratit rovnováhu a spadnout dolů, byla příliš odporná.

Puch kašovité hmoty vzlínající do vzduchu působil na Lin skoro stejně jako na Izáka. Než na druhé straně sestoupili z dřevěných desek, jak ona, tak Izák měli dokonale po náladě. Mlčky se vydali do bludiště Plku.

Lin zjistila, že orientace mezi tak nízkými domyje poměrně snadná: shluk věžáků, které hledali, byl jasně viditelný přímo před nádražím. Chvílemi šla ona před Izákem, pak šel v čele zase on. Mezi domy se opatrně ploužili přes příkopy plné odpadků. Už nijak nereagovali. Nezmohli se už ani na gesto znechucení.

Všimli si jich plkovští zevlouni, dav rychle houstl.

Zapšklí muži a ženy a stovky dětí, všichni oblečení do pitvorných kombinací odkudsi vyhrabaného šatstva a zalátané pytloviny. Lin za chůze chytaly malé ručky a prstíky. Plácala je a přeběhla před Izáka. Okolo se zvedla vlna drmolení a pak i hlasitého dožadování se peněz. Nikdo se je ale nepokoušel zastavit.

Izák s Lin dál odhodlaně kráčeli klikatými uličkami a neztráceli z očí věžáky. V patách jim táhl početný zástup místních. Jak se přibližovali, obrysy garudů ve vzduchu nabývaly zřetelnějších podob.

Pak jim cestu zahradil tlustý muž, skoro stejně mohutný jako Izák. „Vašnosti, buzíku," zakřičel odměřeně a na oba kývl. Oči mu těkaly. Izák chytil Lin za ruku a naznačil jí, aby zastavila.

„Co chceš?" zeptal se tlusťocha netrpělivě.

Muž mluvil velice rychle. „Do Plku moc návštěv nezavítá. Tak jsem hloubal, jestli by se vám nešiknul malý pomocníček."

„Neblbni, chlape," zahřímal Izák. „Já nejsem žádná *návštěva.* Když jsem tu byl naposled, byl jsem hostem Divocha Petra," pokračoval furiantsky. Počkal, než utichl šepot, který toto jméno

vyvolalo. „Teď si jdu pokecat tady s těma.“ Ukázal prstem na garudy. Tlusťoch mírně poodstoupil.

„Jdete si podebatovat s ptačíma klukama? A pročpak, vašnosti?“

„Po tom ti může být prd! Ptám se, chceš mě doprovodit do jejich rezidence?“

Muž smířlivě zvedl ruce.

„Neměl jsem vyzvídat, vašnosti, do toho mi nic není. Ke kurníkům vás může zavést tady Smíšek, za nějakou drobounkou odměnu.“

„Do Drmola, s tím si nedělejte starosti, o to se postarám. Jenom *prosím,*“ oslovil zvučně Izák celý okounějící dav, „aby vás v těch vašich palicích ani nenapadlo, že byste tu někoho přepadli a okradli. Mám u sebe jen tolik, abych zaplatil slušnému průvodci, ani o groš víc, a vím, že kdyby se Divochovu starému kamarádovi v jeho rajónu něco stalo, *řval by vzteky, až by zmodral.*“

„Prosím vás, vašnosti, urážíte Plkovské. Už ani slovo, půjdete mi v patách, jasný?“

„Veď nás, chlape,“ nařídil Izák.

Zatímco se proplétali mezi oslizlými betonovými a zrezivělými plechovými střechami, Lin se natočila k Izákovi.

Co to u Drmola mělo všechno znamenat? Kdo je to Divoch Petr?

Izák jí za chůze gesty odpověděl.

Samý kecy. Kdysi jsem tady byl s Lemuelem v jedné… pochybné záležitosti; setkali jsme se s Divochem. Místní kápo. Vůbec jsem netušil, že ještě žije! Nepamatoval by se *na mě.*

Lin nevěřila vlastním očím. Nemohla pochopit, že Plkovští Izákovi na jeho habaďůru skočili. Ale v každém případě mířili ke garudskému věžáku. Možná že nebyla svědkem ani tak skutečné konfrontace jako spíše nějakého rituálu. Možná Izák vůbec nikoho neoklamal a nevyděsil. Možná mu pomáhali ze soucitu.

Narychlo stlučené chatrče omývaly úpatí věžáků jako drobné vlnky. Průvodce jim nadšeně pokynul a ukazoval na čtyři bloky, mezi nimiž se ukrývala malá nezastavěná plocha. Ve stíněném prostoru byla původně založená zahrada; zkroucené stromky se draly k přímému světlu. Zpod křovisek vyrůstaly suchomilné rostliny a odolný plevel. Pod oblačným příkrovem kroužili garudové.

„Tam je váš cíl, vašnosti!“ zvolal muž hrdě.

Izák zaváhal.

„Jak se mám… nechci mezi ně vtrhnout bez ohlášení…“ zakoktal se. „Ehm… jak upoutáme jejich pozornost?“

Průvodce natáhl ruku. Izák se na něho chvíli díval, pak zašmátral po šekelu. Muž se rozzářil a šekel zmizel v jeho kapse. Otočil se, poodstoupil od zdi a ostře zahvízdal na prsty.

„Hej!“ zařval. „Ptakouši! Vašnosta si chce podebatovat!“

Dav, který Izáka a Lin stále obklopoval, začal jeho slova horlivě skandovat. Zběsilý řev garudy nahoře upozornil, že mají návštěvu. Ve vzduchu nad plkovským davem se shromáždila skupinka poletujících tvoru. Pak se se sotva postřehnutelným naklopením křídel tři z nich efektně pustili k zemi.

Ozvalo se lapání po dechu a uznalé hvízdání.

Tři garudové se střemhlav řítili k vyčkávajícímu davu. Dvacet stop nad zemí trhnutím rozepjali křídla a svůj závratný pád zbrzdili. Prudce máchali křídly, do tváří a očí lidí na zemi posílali mohutné poryvy větru a prachu. Vznášeli se chvíli výš, chvíli níž, klesali a stoupali, vždy těsně mimo dosah davu.

„Proč všichni tak řvete?“ zavřeštěl garuda vlevo.

„To je úžasné,“ zašeptal Izák k Lin. „Má ptačí hlas, ale je mu rozumět mnohem líp než Jagharkovi. Ragamolština musí být jeho rodný jazyk, nejspíš nikdy nemluvil jinak.“

Lin a Izák nemohli z těchto úchvatných tvorů spustit oči. Garudové byli do pasu nazí, nohy jim zakrývaly tenké hnědé nohavice. Jeden měl černá křídla i kůži; druzí dva byli snědí. Lin jim zírala na ohromná křídla. Napínala se v obrovském rozpětí, přinejmenším dvaceti stop.

„Tady vašnosta…“ začal průvodce, ale Izák ho přerušil.

„Rád vás poznávám,“ vykřikl nahoru. „Mám pro vás nabídku. Je možné, abychom si popovídali?“

Garudové se po sobě podívali.

„Co *chceš?*“ zařval ten černý.

„Podívejte –“ Izák ukázal na dav „– takhle si debatu nepředstavuju. Máte tu nějaké soukromí, kam bychom se mohli uchýlit?“

„To si piš! Uvidíme se nahoře!“

Tři páry křídel současně zabraly, garudové vyletěli k nebi a marně úpějícího Izáka nechali stát.

„Počkejte!“ křičel. Bylo pozdě. Otočil se na průvodce.

„Myslím,“ podotkl, „že výtah uvnitř nefunguje, co?“

„Nikdo ho tam nenamontoval, vašnosti.“ Průvodce se ďábelsky zakřenil. „Měli byste se vydat na cestu.“

„Drmolovy skákavý voči, Lin… běž dál beze mě. Dodělávám. Lehnu si tady a umřu.“

Izák ležel v mezipatře mezi šestým a sedmým poschodím. Supěl, sípal a lapal po dechu. Lin celá zoufalá stála nad ním s rukama v bok.

Vstávej, tlusťochu, znakovala. *Jo, vyčerpává to. Mě taky. Mysli na zlato. Mysli na vědu.*

Izák vrávoravě vstal – skučel, jako by ho mučili. Lin ho popohnala k další části betonového schodiště. Polkl, zaťal zuby a vlekl se schod za schodem nahoru.

Schodiště bylo šedivé a osvětlené pouze přísvitem, který se sem vkrádal kolem rohů a z nejrůznějších skulin. Teprve teď, v sedmém patře, začaly schody vypadat, jako by je někdo používal. Kolem nohou se jim začaly hromadit odpadky. Schody byly spíše špinavé než pokryté vrstvou jemného prachu. Na každém podlaží byly dvoje dveře a rozbitým dřevem pronikaly drsné zvuky garudské konverzace.

Izák upadl do pomalého, zbědovaného rytmu. Lin šla za ním a ignorovala jeho ustavičná upozornění na blížící se infarkt. Po dlouhých bolestných minutách se doplazili do horního podlaží.

Nad nimi byly dveře na střechu. Izák se opřel o stěnu a otřel si tvář. Pot se z něj jen řinul.

„Minutku, zlatíčko," zasípal a dokonce se pousmál. „Do bohů! Všechno kvůli vědě, co? Připrav si aparát… Dobře. Jdem na to."

Vstal, zhluboka se rozdýchal, pak pomalu vyšel poslední schody ke dveřím, otevřel je a vkročil do přímého světla. Lin šla za ním s aparátem v rukou.

Cheprijské oči nepotřebovaly čas na přechod ze světla do stínu a naopak. Lin vystoupila na hrubou betonovou střechu poházenou odpadky a kusy betonu a spatřila, jak si Izák zoufale cloní oči a mžourá. Klidně se rozhlédla kolem.

Nedaleko se na severovýchodě zvedalo Vadois, vlnitý klín vyvýšené země, který se dral k obloze, jako by se snažil zaclonit výhled na centrum města. Bodec, Nádraží Perdido, parlament, kupole Skleníku: viděla všechno, všechno to vyčnívalo nad zvlněný obzor. Naproti kopci spatřila míle a míle Drsnolesa; ztrácel se v nerovném terénu. Z listnatého příkrovu se tu a tam vynořovaly malé kamenné pahorky. Daleko na sever bylo možno přímo dohlédnout k středostavovským předměstím Hadince a Žlučna, k miliční věži na Vrchu sv. Drmola, k vysoko ubíhající trati Centrální trasy, která protínala Přípotoky a Chimer. Lin věděla, že těsně za začazenými železničními oblouky, dvě míle odsud, se klikatí Dehet, po němž do města připlouvají naložené čluny z jižních stepí.

Izákovi se mezitím zorničky přizpůsobily, takže mohl spustit ruce.

Nad hlavami jim akrobaticky vířily stovky garudů. V úhledných spirálách začali slétat na střechu a kolem Lin a Izáka dopadali na své mohutné paráty. Snášeli se z nebe jako sprška přezrálých jablek.

Lin odhadovala, že jich je nejméně dvě stě. Úzkostlivě se přitiskla k Izákovi. Garudové měřili v průměru několik palců přes šest stop, nepočítaje v to úžasné oblouky složených křídel. Mezi muži a ženami nebylo rozdílů ve výšce ani v tělesné stavbě. Samice byly oblečené do tenkých hábitů, samci na sobě měli bederní zástěrky nebo ustřižené nohavice. To bylo vše.

Lin byla vysoká pět stop. Neviděla dál než na první řadu garudů, která ji a Izáka obklopovala na vzdálenost natažené paže, ale sledovala, že se jich ze vzduchu snáší stále větší a větší množství. Izák ji roztržitě poplácal po rameni.

Ve vzduchu dosud dovádělo, lovilo a hrálo si několik těchto tvorů. Když garudové přestali přistávat, Izák je oslovil.

„Dobře tedy," zařval. „Moc vám děkuju, že jste si mě sem nahoru pozvali. Chtěl bych vám udělat jeden návrh."

„Komu?" ozval se hlas z davu.

„Vám všem," odpověděl Izák. „Víte, věnuju se teď jisté práci… ohledně *létání.* A vy jste jediní tvorové v celém Novém Krobuzonu, kteří umějí létat a mají v hlavách mozek. Skřaraši žádnými konverzačními schopnostmi neoplývají," dodal žoviálně. Vtip nevyvolal žádnou odezvu. Odkašlal si a pokračoval.

„Mě… ehm… jaksi napadlo, jestli by se mnou někteří z vás nebyli ochotní na několik dní odejít a pomoct mi s prací; ukázat mi, jak létáte, umožnit mi pořídit několik snímků křídel…" Popadl Lin za ruku, v níž držela aparát, a zamával jí. „Přirozeně vám za váš čas zaplatím… Opravdu bych vám byl za pomoc vděčný…"

„Co děláš?" Otázka zazněla od garudy v přední řadě. Když promluvil, ostatní se na něho podívali. *Tak tohle,* napadlo Lin, *je jejich šéf.*

Izák na něho opatrně pohlédl.

„Co dělám? Chceš říct…"

„Chci vědět, k čemu ti ty obrázky budou? Co máš za lubem?"

„Jde o… ehm… výzkum ohledně povahy létání. Víš, jsem vědec a…"

„Kecy. Jak máme vědět, že nás nezabiješ?"

Izák překvapením zamrkal. Shromáždění garudové přikyvovali a souhlasně krákali.

„Proč bych vás měl, *krucinál,* chtít zabít…?"

„Vypadněte, pane. Nikdo vám tady pomoct nechce."

Ozvalo se několikeré rozpačité zaskřehotání. Bylo jasné, že někteří z přítomných by se dali zlákat. Ale nikdo z nich se mluvčímu, vysokému garudovi s dlouhou jizvou přes hrud, nepostavil.

Lin sledovala Izáka, jak pomalu otevírá ústa. Pokoušel se situaci nějak zachránit. Viděla, že rukou zajel ke kapse a pak si to rozmyslel. Kdyby hned tady ukázal peníze, mohl by vypadat jako hejsek nebo podvodník.

„Poslyšte…“ začal váhavě. „Nikdy by mě nenapadlo, že by s tím mohly být nějaké potíže…“

„Ne, pane, podívejte se, může a nemusí to být pravda. Možná jste taky od milice.“ Izák si opovržlivě odfrkl, ale velký garuda uštěpačně pokračoval: „Je možné, že si vražedná komanda našla cestu, jak nás ptačí lidi zlikvidovat. ‚Jen jsme si tak přišli provést malý výzkum…‘ Ne, nikoho z nás to nezajímá, děkujeme.“

„Víte,“ zkoušel to Izák, „chápu, že vás zajímají moje motivy. Chci říct, nevíte o mně ani ň…“

„Nikdo z nás s vámi nejde, pane. Prostě tak.“

„Podívejte, dobře vám zaplatím. Jsem ochotný platit šekel denně každému, kdo se mnou půjde do laboratoře.“

Velký garuda předstoupil před ostatní a hrubě do Izáka strčil.

„Chceš, abychom k tobě chodili do laboratoře, abys nás mohl rozpižlat a dívat se, jak fungujeme?“ Druhý garuda Lin s Izákem obešel. „Ty a tady tvoje broučinka mě chcete rozpitvat?“

Izák protestoval a snažil se obvinění vyvrátit. Trochu se otočil a očima přelétl okolní zástup.

„Mám tomu rozumět tak, že tento *pán* mluví za vás za všechny, nebo by si tady *chtěl* někdo vydělat šekel denně?“

Z několika stran se ozvalo zamračení. Garudové se na sebe pokradmu a neklidně dívali. Velký garuda, který stál před Izákem, rozhodil ruce. Byl vzteky bez sebe.

„Já mluvím za *všechny!*“ Otočil se a přísně se na své druhy zadíval. „Má proti tomu někdo něco?“

V nastalém tichu se davem prodral mladý samec.

„Karle,“ promluvil mírně přímo k samozvanému vůdci. „Šekel je spousta peněz… co kdyby pár z nás šlo do města, ujistilo se, že nejde o žádnou lumpárnu, dohlídlo na to, že se nic nepokazí…“

Zatímco mluvil, garuda jménem Karel ho prudce udeřil do obličeje.

Z davu se ozvalo sborové zavřeštění. Za obrovského tlukotu křídel a v pršce peří se do vzduchu vznesla spousta garudů, kteří ze střechy vystřelili, jako když vystřelí. Někteří krátce zakroužili ve vzduchu a vrátili se, aby jim nic neuniklo, jiní však zmizeli do horních pater ostatních věžáků nebo pryč do bezmračného nebe.

Karel stál nad svou otřesenou obětí, která padla na kolena.

„Kdo je šéf?“ skřehotal Karel pronikavě. „Kdo je tu šéf?“

Lin zatahala Izáka za košili a vlekla ho ke dveřím na schodiště. Izák se jí slabě vzpíral. Obrat v chodu událostí vyvolaný jeho dotazem ho viditelně zaskočil, ale zároveň ho souboj garudů fascinoval. Lin ho pomalu táhla ze scény.

Padlý garuda vzhlédl ke Karlovi.

„Ty jsi šéf," uznával pokorně.

„*Já* jsem šéf. Já jsem tady šéf, protože se o vás starám, ne? Dávám pozor na to, abyste byli v pořádku, ne? Není to tak? A co vám pořád říkám? Držte si od těla plazivce! A nejvíc pak antroše! Ti jsou nejhorší, roztrhají vás, urvou vám křídla, na místě vás zabijí! *Žádnému z nich nedůvěřujte!* A to se týká i tlusťocha s naditou šrajtoflí." Poprvé během své dlouhé tirády se podíval i na Izáka a Lin. „Ty!" zařval a ukázal na Izáka. „Mazej odsud, než ti ukážu, jaký to je lítat… přímo, kurva, dolů!"

Lin viděla, jak Izák otvírá pusu, aby se pokusil o poslední smířlivé vysvětlení. Podrážděně zadupala a prudce ho vtáhla do dveří.

Nauč se trochu chápat situace, Izáku. Bylo načase odejít, znakovala divoce, když scházeli dolů.

„Dobrá, Lin, u Drmolovy prdele, chápu, chápu!" Vztekal se a mohutně dupal se schodů, aniž by si jedinkrát postěžoval. Energii mu dodávalo drásavé podráždění a zmatek.

„Prostě jenom nechápu," pokračoval, „proč jsou tak *kurevsky* ne*přátelští…*"

Lin se k němu rozhořčeně otočila. Přiměla ho, aby se zastavil. *Protože to jsou xeňani, jsou chudí a vyděšení, ty pitomče jeden,* znakovala pomalu. *Velký výpasený chlap s plno penězma přijde do Plku, prodrmola, není to žádný ráj, ale oni nemají nic jiného, a začne je přesvědčovat, aby z něho odešli z důvodů, o kterých se nechce zmiňovat. Připadá mi to, že Karel to vystihl zatraceně dobře. Takovéhle místo potřebuje někoho, kdo se postará. Kdybych já byla garuda, říkám ti, že bych ho poslouchala.*

Izák se uklidňoval, dokonce se zatvářil trochu zahanbeně.

„Dobrá, Lin. Uznávám tvoje námitky. Měl jsem napřed prozkoumat terén, měl jsem se nechat informovat od někoho, kdy to tady trochu zná…"

Jo a teď už je to fuč. Už nic nenaděláš, je příliš pozdě…

„Ano, přesně tak, fakt díky, žes mi to připomněla…" Zamračil se. „U zasraného chrchle! To jsem to pěkně zkurvil, co?"

Lin mlčela.

Cestou přes Plk toho mnoho nenamluvili. Zatímco se vraceli stejnou trasou, kterou přišli, zpoza oken a otevřených dveří je sledovala řada očí.

Když se opatrně ubírali přes smrdutý příkop s výkaly a zahnívajícími zbytky, Lin se ohlédla na sešlé věžáky. Viděla plochou střechu, na které stáli.

Pronásledovalo je malé hejno mladých garudů, kteří za nimi sveřepě letěli. Izák se otočil a tvář se mu na okamžik rozzářila, ale garudové se nepřiblížili natolik, aby s nimi mohl promluvit. Z výšky na něho dělali neslušná gesta.

Lin s Izákem se přes kopec ve Vadois přiblížili k městu.

„Lin," odhodlal se Izák po několika minutách mlčení a znělo to melancholicky, „v Plku jsi mi řekla, že kdybys byla garuda, poslouchala bys ho, je to tak? Ale ty garuda nejsi, jsi *cheprijka*… Když ses odhodlala odejít z Újetce, musela ti spousta tvých lidí nařizovat, aby ses držela doma, že lidem se nedá důvěřovat a tak dál… A Lin, tys je *neposlechla*, víš?"

Lin dlouho v tichosti přemýšlela, ale neodpověděla mu.

Kapitola čtrnáctá

„No tak, starouši, scvrklouši, hajzlíku. Sněz něco, do Drmola…“ Housenka ležela odevzdaně na boku. Občas se jí zavlnila ochablá kůže, zakývala hlavou a poohlédla se po jídle. Izák nad ní mlaskal, šeptal jí, strkal do ní klacíkem. Tvor se nespokojeně vrtěl, ale po chvíli přestal.

Izák se narovnal a hodil kolík do kouta.

„Už ztrácím naději,“ oznámil okolnímu vzduchu. „Nemůžeš říct, že jsem se nesnažil.“

Odstoupil od bedýnky se zahnívajícími hromádkami potravin.

Na galerii se stále vršily klece; ještě pořád tu zněla dizonantní symfonie vřeštění, syčení a ptačího štěbetání; ale zásoby zvířecích vzorků už řádně prořídly. Spousta kotců a klecí byla otevřená a zela prázdnotou. Zbyla tu méně než polovina původního množství exemplářů.

Izáka o pár experimentálních subjektů připravily choroby; část se jich pozabíjela v soubojích, jak v rámci jednoho druhu, tak mezidruhových; jiné obětoval na oltář výzkumu. Několik ztuhlých tělíček bylo v nejrůznějších polohách přibito k deštění kolem dokola. Stěny pokrývalo ohromné množství náčrtů. Původní počet nákresů křídel a způsobů letu se zmnohanásobil.

Izák se opřel o stůl. Přejel prsty přes poházená schémata. Nahoře ležel načmáraný trojúhelník s křížem uprostřed. Zavřel oči, jako by ho to mohlo ochránit před neutuchající kakofonií zvuků.

„Tak už *buďte zticha,*“ zařval, ale zvířecí chorál se ozýval nerušeně dál. Izák si sevřel hlavu v dlaních a jeho zasmušilost se prohlubovala.

Pořád ho trápily vzpomínky na včerejší katastrofální výlet do Plku. V mysli se k němu nepřestával bezděčně vracet a neustále přemýšlel, co mohl a měl udělat jinak. Choval se arogantně a hloupě, přišel jako neohrožený dobrodruh, oháněl se penězi, jako by byly nějakou thaumaturgickou zbraní. Lin měla pravdu. Nebylo divu, že se mu podařilo znepřátelit si pravděpodobně celou novokrobuzonskou garudskou populaci. Přistupoval k nim jako k bandě lumpů, kterou si lze koupit a ohromit. Jednal s nimi jako s kumpány Lemuela Holuba. Těmi ovšem nebyli. Byli chudým vyděšeným společenstvím, které se snaží přežít a možná si vydobýt v nepřátelském městě špetku úcty. Sledovali, jak jejich sousedy likvidují občanské hlídky, jako by šlo o zábavu. Obývali alternativní ekonomické prostředí založené na lovu a směně, sběru v Drsnolese a na drobných krádežích.

Jejich politika byla krutá, ale dokonale pochopitelná.

A on si to teď u novokrobuzonských garudů tak pokazil. Izák si prohlížel všechny obrázky, světlotisky a schémata, které vytvořil. *Stejně jako včera,* pomyslel si. *Přímý postup nefunguje. Na správné* cestě *jsem byl hned na začátku. Nejde o aerodynamiku, tím, směrem, se nesmím ubírat…* Z přemýšlení ho opět vytrhlo vřeštění jeho zajatců.

„Tak dobře!“ Napřímil se a na vězněná zvířata vrhl nasupený pohled, jako by je vyzýval, aby ještě zkusila třeba jen pípnout. Což samozřejmě ihned udělala.

„Tak jo!“ přešel k první kleci. Zatímco ji táhl k velikému oknu, uvnitř se vyděsil párek holubů a začal zběsile poletovat. Nechal klec stát před sklem a donesl druhou, v níž se čilý vážkohad vlnil jako chřestýš. Tuto klec položil na holubí vězení. Pak uchopil klícku z jemného pletiva plnou komárů a další se včelami a i ty přitáhl k oknu. Nato probudil hašteřivé netopýry a zmijany vyhřívající se na sluníčku a přetáhl je k oknu, které shlíželo na Marast.

Na hromadu k oknu přemístil veškerý zbytek svého zvěřince. Létavci se dívali ven na Žebra, krutě stočená nad východní částí města. Izák nakupil všechny bedny s živými organismy do pyramidy před sklem. Vypadala jako pohřební hranice.

Konečně byl se stěhováním hotov. V klecích poletovali a vřískali dravci a jejich oběti, přičemž je dělilo pouze dřevo nebo tenké mříže.

Izák se nemotorně natáhl do úzkého prostoru před klecemi a vyklonil velké, pět stop vysoké okno. S večerním horkem do místnosti pronikla i záplava městských zvuků.

„Tak honem,“ zakřičel Izák, kterému se to začínalo líbit. „Už s vámi nechci mít nic společného!“

Rozhlédl se, přešel ke stolu a vrátil se s dlouhou rákoskou, kterou používal před řadou let jako ukazovátko u tabule. Šťoural jí do klecí. vyrážel háčky z oček, strkal do západek, dokud je neotevřel, a prorážel jí díry do pletiva tenkého jako hedvábí.

Přední části malých vězení se začaly odklápět. Izák si pospíšil, otevřel všechna dvířka, a kde nebyla hůlka dostatečně šikovná, pomohl si prsty.

Tvorové uvnitř byli zpočátku celí popletení. Někteří si nezalétali už celé týdny. Byli špatně krmení, apatičtí a vyděšení. Náhlý pohled na svobodu, soumrak a vůni vzduchu před sebou vůbec nechápali. Ale po dlouhé chvíli přece jen vyrazil na svobodu první ze zajatců.

Byla to sova.

Vystřelila otevřeným oknem a odlétla na východ, kde bylo nebe nejtemnější, k lesnatým krajům u Železné zátoky. Na nehybných křídlech proplula mezi Žebry.

Její únik byl signálem. Strhla se divoká bouře, křídla zavířila. Sokoli, můry, cháloni, zmijani, ovádi, papoušci, chrousti, straky, tvorové vyšších vzdušných vrstev, drobné vážky, tvorové noci, dne i šera vyletěli z Izákova okna v oslnivém výbuchu mimiker a barev. Slunce už zapadlo, jediné světlo, které zachytilo oblaka peří, srsti a chitinových krovek, pocházelo z pouličních lamp a odlesků z hladiny špinavé řeky.

Izák si vychutnával spanilost tohoto výjevu. Jako by se díval na umělecké dílo. Chvíli se rozhlížel po skříňkovém aparátu, ale pak se otočil a spokojil se s pouhým pohledem.

Ve vzduchu u skladiště proměněného v domov se hemžily tisíce siluet. Napřed chvilku bezcílně vířily pohromadě, pak ucítily vzdušné proudy a bleskurychle se rozletěly do všech směrů. Někteří tvorové se nechali unášet větrem. Jiní v něm křižovali, zápasili s poryvy a otáčeli se nad městem. Mírumilovnost prvního zmateného okamžiku byla tatam. Zmijani prolétávali hejny dezorientovaného hmyzu a drobnými lvími čelistmi s cvakáním rafali po chitinových tělíčcích. Jestřábi lovili kavky a kanáry. Vážkohadi kroužili v piruetách ve vzestupných teplých proudech a chňapali po kořisti.

Způsoby letu osvobozených zvířat byly stejně různorodé jako formy jejich těl. Jeden tmavý tvor chaoticky poletoval po obloze, aby nakonec slétl k pouliční lampě, jejímuž světlu nebyl schopen odolat: ovád. Jiný se vznesl s majestátní jednoduchostí a vyrazil do noci: nějaký dravec. Tady se zase jeden na okamžik rozevřel jako květina, pak se stáhl a vystřelil v mračnu obarveného vzduchu: jeden z malých větropolypů.

Těla vyčerpaných a umírajících dopadala na zem se slabým masitým pleskáním. Izák si uvědomil, že ulice pod okny bude potřísněná krví a hnisem. Z míst, kde si své oběti vybíral Marast, se ozývalo slabé šplouchání. Ale život převažoval nad smrtí. Několik dní či týdnů bude nebe nad Novým Krobuzonem barevnější.

Izák si blaženě oddechl. Porozhlédl se a přišel ke krabicím s kuklami, vajíčky a červy. Dotáhl je k oknu a na pokoji nechal jen velkou pestrobarevnou umírající housenku.

Potom nabral několik hrstí vajíček a mrštil jimi z okna za prchajícími létavci. Následovaly housenky, které se cestou k zemi bezmocně kroutily a svíjely. Zatřásl klecemi, v nichž chrastily křehké kukly, a z okna vyprázdnil i je. Vylil nádrž vodních larev. Pro tuto drobotinu to bylo kruté vysvobození: několik vteřin svobody a střemhlavý let vzduchem.

Když zmizel poslední drobný tvoreček, Izák okno zavřel. Otočil se a prohlédl si skladiště. Zaslechl slabé šustění křídel a u svítilen spatřil poletovat několik exemplářů. Zmijan, hrstka můr či motýlů a párek drobných ptáků. *No co,* pomyslel si, *ti si buď cestu ven najdou sami, nebo stejně dlouho nevydrží a až pomřou hlady, vymetu je.*

Před oknem se na podlaze povalovalo několik nedochůdčat a neduživých, umírajících jedinců, kteří spadli dříve, než se dokázali vznést. Někteří byli už mrtví. Většina se zesláble plazila kolem dokola. Izák se pustil do jejich odklízení.

„Ty máš, kamarádko, výhodu, že jsi za *a)* docela hezká; a za *b)* docela zajímavá," řekl ohromné nemocné housence. „Ne, ne, neděkuj mi. Považuj mě pouze za *filantropa.* Navíc nechápu, proč nejíš. Jsi můj projekt," mezi řečí vyhodil do nočního vzduchu lopatku polomrtvých tvorů. „Pochybuje, že vydržíš až do rána, ale k čertu s tím, zapůsobilas na můj soucit a zvědavost a já se tě ještě jednou pokusím zachránit."

Ozvalo se divoké zabušení. Dveře do skladu se rozletěly.

„Grimnebuline!"

Byl to Jagharek. Garuda stál s rozkročenýma nohama ve spoře osvětleném prostoru, rukama si přidržoval plášť. Vyčnívající silueta dřevěné konstrukce falešných křídel se mu nepřesvědčivě kymácela ze strany na stranu. Nebyla připevněna moc pečlivě. Izák se opřel o zábradlí a zamračil se.

„Jagharku?"

„Zanechal jsi práce, Grimnebuline?"

Jagharek vřeštěl jako mučený pták. Takřka mu nebylo rozumět. Izák mu naznačil, aby se uklidnil.

„Jagharku, o čem to, do prdele, *mluvíš…?*“

„Ti ptáci; Grimnebuline, viděl jsem je! Říkal jsi mi, ukázal jsi mi, že jsi je měl pro výzkum… co se stalo, Grimnebuline? Vzdáváš to?“

„Počkat… jak jsi mohl, u Drmolova zadku, vidět, že odlétají? Kdes byl?“

„Tady na střeše, Grimnebuline.“ Jagharek se zklidňoval. Nebyl už tak rozrušený, ale vyzařoval z něho obrovský smutek. „Tady na střeše, kde každou noc sedávám a čekám, až mi pomůžeš. Viděl jsem tě, jak jsi vypustil všechny své vzorky. Proč jsi to vzdal, Grimnebuline?“

Izák mu pokynul, aby vyšel nahoru.

„Jagu, kamaráde… Krucinál, nevím, kde mám začít.“ Izák zíral do stropu. „Cos, *do prdele*, dělal na té střeše? Jak dlouho už se tam ochomýtáš? U Drmola, mohl ses utábořit tady dole nebo… to je *šílené.* A vlastně mi tak trochu nahání hrůzu, když si představím, jak tam sedíš, zatímco já tady pracuje, jím, seru nebo kdovíco ještě. A –“ zvedl dlaň, aby zabránil Jagharkovi v odpovědi „– já jsem ten projekt *nevzdal.*“

Chvíli mlčel. Nechal Jagharka, aby jeho slova dobře pochopil. Čekal, až se utiší a vyleze z té bídné ulity, do které se uzavřel.

„Nevzdal jsem to,“ zopakoval. „Stalo se naopak něco *dobrého.*.. Řekl bych, že vstupujeme do nové fáze. Tu starou jsme nechali plavat. Ten směr výzkumu jsme… ehm… zavrhli.“

Jagharek sklonil hlavu. Dlouze si oddechl a zlehka se mu zachvěla ramena.

„Nerozumím tomu.“

„Dobrá, podívej, pojď sem blíž. Něco ti ukážu.“

Izák vedl Jagharka ke stolu. Na okamžik se zastavil, aby zamlaskal na velkou housenku převalenou na boku v bedýnce. Ta se jen chabě pohnula.

Jagharek jí nevěnoval jediný pohled.

Izák ukázal na několik hromad papíru, které byly naskládané na nevrácených knihách z knihovny a na stole se držely jen nějakým zázrakem. Nákresy, rovnice, poznámky a pojednání. Jagharek jimi začal pomalu listovat. Izák ho vedl.

„Podívej… Vidíš všechny ty zatracené nákresy? Většinou jde o křídla. Počátečním bodem výzkumu bylo křídlo. To je logické, že? Snažil jsem se pochopit tuto konkrétní končetinu.

Mimochodem, garudové, kteří žijí v Novém Krobuzonu, nám nejsou k ničemu. Rozvěsil jsem letáky po univerzitě, ale vypadá to, že letos tam žádní nestudují. Dokonce jsem se pro dobro vědy pokusil dohodnout s jedním garudou… ehm… jakýmsi *vůdcem* jejich společenství… ale dopadlo to neslavně, abych tak řekl.“ Izák se při té

vzpomínce odmlčel; pak zamrkal a vrátil se k debatě. „Místo toho se podíváme na ptáky.

A to nás přivádí k úplně novému problému. Kolibříci, střízlíci a ostatní drobotina jsou sice zajímaví a užiteční, pokud jde… ehm… jak bych tak řekl… o všeobecný rámec, o fyziku létání a tak dále, ale nám jde hlavně o jejich větší kamarády. Poštolky, jestřáby, orly, kdyby se mi třeba některé podařilo sehnat. Protože v této fázi ještě pořád uvažuju *analogicky.* Ale nechci, aby sis myslel, že mám na očích klapky… Takovými jepicemi a tak pocíobně se nezabývám ‚jen tak ze *zájmu,* snažím se přijít na to, jestli získané poznatky můžu aplikovat.

Ty nejsi přehnaně úzkostlivý, co, Jagu? Předpokládám, že kdybych ti na záda narouboval netopýří nebo muší křídla nebo dokonce letovou žlázu větropolypa, tak nebudeš ohrnovat nos. Možná by to nebylo pěkné na pohled, ale důležité je, abys vzlétl, že jo?“

Jagharek přikývl. Ostražitě naslouchal, zatímco se probíral papíry na stole. Soustředěně se snažil porozumět.

„Dobře. Asi dá rozum, když zvážíme všechno, co jsem dosud řekl, že se nejspíš budeme zabývat velkými párky. Ale samozřejmě…“ Izák prohrábl papíry, ze zdi strhl několik obrázků a podal Jagharkovi hromadu příslušných nákresů. „Samozřejmě že to tak nakonec není. Chci říct, že s aerodynamikou ptačího pohybu se sice někam dostaneš, všechno je to sice užitečné, ale zkoumat ptáky je vlastně *hodně zavádějící.* Jde, o to, že aerodynamika tvého těla je zatraceně jiná. Ty prostě *nejsi* orel s vychrtlým lidským tělem. Určitě sis to nikdy ani nemyslel… Nevím, jaká je vaše matematika a fyzika, ale tady na tomhle papíře –“ Izák ho našel a podal mu ho „– je několik schémat a rovnic, které vysvětlují, proč způsob létání velkých ptáků nepředstavuje směr, kterým bychom se měli ubírat. Jsou tu úplně jiné siločáry. Nemají dostatečnou nosnost. A tak podobně.

Takže se v rámci své kolekce zaměřím na jiná křídla. Co kckybychom ti připevnili třeba vážčí křídla? Napřed nastane obtíž, kde. sehnat hmyzí křídla odpovídající velikostí. Patřičně velký hmyz ti je asi jen tak neodevzdá. Nevím jak tobě, ale mně se představa, že půjdu do hor nebo kdovíkam, abych přepadával brouka zabijáka, nějak nezamlouvá. Ten by nás hnal svinským krokem.

Ale co takhle křídla vyrobit? Pak budeme mít správnou velikost *i* formu. Mohli bychom tak vykompenzovat tvůj… *nešikovný* tvar.“ Izák se zazubil a pokračoval. „Potíž je ale v tom, že jelikož jsme na tom s vědou o vlastnostech materiálů tak, jak jsme, teoreticky bychom sice *mohli* vyrobit křídla, s dostatečnou přesností, dostatečně lehká a dostatečně pevná, ale upřímně o tom pochybuju. Pracoval bych s

návrhy, které by *mohly* fungovat, ale taky nemusely. Myslím, že šanci na úspěch bychom moc velkou neměli.

Musíš brát na zřetel, že celý projekt, závisí na tom, že tě přetvoří nějaký virtuos. S ‚potěšením' ti můžu říct, že žádné přetvářeče neznám, což je za prvé, a za druhé upozorňuju, že se obvykle více zajímají o ponižování, průmyslovou využitelnost nebo estetiku než o něco tak složitého, jako je létání. Nesmíš zapomínat na hromadu nervových zakončení, spoustu svalů, přelámaných kostí a tak podobně, které se ti volně pohybují v zádech, a aby rněl přetvářeč vůbec nějakou šanci dostat tě do vzduchu, musel by správně napojit *všechny* části tkáně."

Izák dovedl Jagharka k židli. Přitáhl si stoličku a posadil se naproti němu. Garuda ani nedutal. Podíval se na Izáka s obrovským soustředěním, pak si prohlédl schémata, která držel v ruce. *Takhle si teda čte,* blesklo Izákovi hlavou, *s velkým zaujetím a koncentrací. Není jako pacient, který čeká, až si doktor odvykládá svoje a dostane se k jádru věci: vnímá každé slovíčko.*

„Měl bych tě upozornit, že jsem s tírn ještě úplně nesekl. Znám jednoho člověka, který se vyzná v takové biothaumaturgii, kterou bude nutné použít, aby se ti mohla na záda naroubovat nová křídla. Zajdu za. ním a zjistím, jaká je pravděpodobnost úspěchu." Izák se zašklebil a potřásl hlavou. „A něco ti řeknu, kamaráde Jagu: kdybys tušil, o koho jde, věděl bys, *jakou* ti dělám laskavost. Není obět, kterou bych pro tebe nepřinesl…" Na chvíli se odmlčel.

„Je možné, že ten chlapík řekne: ‚Jasně, křídla, to je hračka, přiveď ho a já to zmáknu hned v prachdek odpoledne.' To *je* možné, ale ty mě platíš za můj vědecký fištron a já ti říkám, že si jako odborník myslím, že se to nestane. Myslím, že budeme muset při našem uvažování ukročit trochu stranou.

Moje první výpravy tímto směrem vedly k analýze nejrůznějších subjektů, které vzlétnou bez pomoci křídel. Detailů svých nákresů tě ušetřím. Většina schémat je… *tady,* pokud tě to zajímá. Podkožní samonafukovací minivzducholoď; transplantace hybridních žláz větropolypa; spojení tebe a létajícího golema; dokonce něco tak prozaického, jako že bych tě naučil základům fyzikální thaumaturgie." Izák postupně ukazoval na poznámky na každém ze schémat. „Nic z toho není proveditelné. Thaumaturgie je nespolehlivá a vyčerpávající. Každý je schopen naučit se pár základních kouzel, bude-li se trochu snažit, ale neustálá antigeotropie *na požádání* by vyžadovala zatraceně víc energie a dovedností, než kolik má většina lidí. Disponujete v Cymeku mocnou magií?"

Jagharek pomalu zavrtěl hlavou. „Máme několik šeptaných frází, kterými si přivoláváme kořist k pařátům; několik symbolů a gest, které pomáhají při srůstu kostí a srážení krve – to je vše.“

„To mě moc nepřekvapuje. Uděláme nejlíp, když na to spoléhat nebudeme. A věř mi, když ti řeknu, že moje další… ehm… *netradiční* plány jsou taky neproveditelné.

Dlouho jsem ztrácel čas přemýšlením nad takovými věcmi a zůstával jsem trčet na místě. Pak jsem si uvědomil, že vždycky, když se na chvilku zastavím a jen se tak zamyslím, napadá mě pořád jedna a tatáž věc. Vodařství.“

Jagharek se zamračil a jeho už tak těžké obočí vytvořilo převislý útes skoro geologického vzezření. Potřásl hlavou, aby dal najevo rozpaky.

„Vodařsví,“ zopakoval Izák. „Víš, co to je?“

„Něco jsem o tom četl… Umění voďanojů.“

„Přesně tak, kamaráde. Občas mažeš vidět, jak ho praktikují dokaři v Kelströmu nebo ve Smogrově. Panička voďanojů ti tam vytvaruje pěkný kousek řeky. Hloubí díry do vody v místech, kde na dně leží utopené náklady, aby je mohly jeřáby zaháknout. Docela síla. Na venkově ho využívají k budování vzdušných příkopů v řekách, do těch děr pak nahánějí ryby. Ty prostě vyletí z rovné říční stěny a dopadnou na dno. Paráda.“ Izák pochvalně našpulil rty. „Tady se s ním pracuje jen tak ze srandy, voďanojové dělají s jeho pomocí znalé sošky. Pořádají soutěže a tak.

Princip je v tom, Jagu, že voda se při tom do velké míry chová tak jak by *neměla.* Chápeš? A to právě potřebuješ. Chceš, aby se těžká hmota, tenhle předmět, tohleto tělo –“ jemně se Jagharka dotkl, „– vzneslo do vzduchu. Sleduješ mě? Soustřeďme se tedy na *ontologický problém* jak přesvědčit hmotu, aby se zbavila zvyklostí, podle kterých se řídí už celé věky. Chceme, aby se živly chovaly tak, jak jim to není vlastní. Nejedná se o otázku pokročilé ornitologie, jde o *filozofii.*

Krucinál, Jagu, tohle jsou totiž věci, na kterých pracuju už několik let! Vždyť už je to skoro můj *koníček.* No a dneska ráno jsem se znovu podíval na první myšlenky, které jsem si poznamenal k tvému případu, skloubil jsem je se svými staršími poznatky a zjistil jsem, že jsem na správné cestě. A celý den s tím teď zápasím.“ Izák před Jagharkem zašustil kusem papíru, na němž byl nakreslený trojúhelník s křížem uprostřed.

Izák popadl tužku a do tří vrcholu trojúhelníků něco napsal. Pak nákres otočil k Jagharkovi. Horní vrchol byl označen jako *Okultno/thaumaturgie,* levý dolní jako *Matérie* a pravý dolní pak jako *Společnost/racionalita.*

„Nenech se tím schématem moc odradit, Jagu, má to být jen názorná pomůcka pro naše uvažování, nic víc. Tohle je zobrazení tří vrcholů, uvnitř kterých se nachází veškerá věda, veškeré vědomosti.

Dole máme hmotu. Jde o reálné fyzikální věci, atomy a tak podobně. O všechno od základních femtoskopických částic, jako jsou elyktrony, až k mackům, jako jsou třeba sopky. O kamení, elyktromagnetismus, chymické reakce… Tyhlety věci.

Na protější straně máme společnost. Myslící tvory, kterých je na Bas-Lagu taková spousta a kteří se nedají zkoumat jako kamení. Při uvažování nad světem a nad svým vlastním uvažováním lidé, garudové, kaktusíci a další tvorové vytvářejí odlišný řád organizace, je to tak? Pak je tedy třeba zabývat se tím v odpovídajícím rámci avšak zároveň se tyto záležitosti pojí s hmotou, která všechno vytváří. A proto tu máme tuhle hezkou čáru, která obojí spojuje.

Nahoře máme okultní záležitosti. Tady jde do tuhého. Okultní: ‚skrytý'. Najdeme tu nejrůznější síly, dynamiku a tak dále, které nesouvisejí jen s interakcí fyzikálních jevů a veličin ani nepředstavují pouze myšlenky filozofů. Jde o duchy, démony, bohy, chceš-li je tak nazývat, thaumaturgii… víš, co myslím. To všechno je v tomto vrcholu. Ale souvisí to i s dvěma předcházejícími aspekty. V prvé řadě všechny thaumaturgické techniky: zaříkávání, šamanismus a tak dále ovlivňují společenské vazby, které je obklopují, a jsou jimi i zpětně ovlivňovány. A pak je tu fyzikální aspekt: kouzla a čáry většinou představují manipulaci s teoretickými částicemi – ‚kouzelnými částicemi' zvanými *thaumaturgony*. Někteří vědci –" poplácal se po hrudi, „– si myslí, že jsou stejné podstaty jako protony a veškeré další fyzikální částice. Právě tady…" Izák tajnůstkářsky zpomalil proud slov, „to všechno začíná být *opravdu* zajímavé."

Každý obor studia nebo vědy, který tě napadne, se nachází uvnitř tohoto trojúhelníku, nikdy však ne *přímo* v jednom z jeho vrcholů. Vezmi si takovou sociologii, psychologii nebo xentropologii. Snazší už to být nemůže, že? Spadají sem, do „společenského" vrcholu? Hm, ano i ne. Rozhodně je to ten nejbližší *uzel*, ale společnost nelze zkoumat, aniž bys bral v potaz otázky materiálních zdrojů. Je to tak? Proto se nám sem najednou dere fyzikální aspekt. Sociologii tedy musíme na spodní ose trošičku posunout." Prstem se nepatrně vzdálil od pravého vrcholu. „A zase, jak můžeš porozumět řekněme kaktusíkovské kultuře, aniž bys pochopil jejich zaměření na slunce, nebo cheprijské kultuře bez jejich božstev, nebo voďanojské kultuře bez pochopení šamanského spiritismu? *Nedokážeš* to," uzavřel vítězoslavně. „Musíme tedy všechno posunout k okultnímu aspektu." V souladu se slovy pohnul prstem.

„Tady někde se tedy zhruba nachází sociologie, psychologie a další příbuzné obory. Dolní pravý vrchol, kousek doleva, kousek nahoru.

Fyzika? Biologie? Měly by být přímo v materiálních vědách, ne? Jenže pokud řekneš, že biologie ovlivňuje společnost, pak platí i opak, takže biologie se musí nacházet kousíček vpravo od ‚materiálního' vrcholu. A co takové létání větropolypů? A přenášení duší do stromů? To všechno jsou okultní záležitosti, takže se znovu posunujeme, tentokrát nahoru. Fyzika se odráží v účinnosti jistých substancí v thaumaturgických kouzlech. Chápeš, o co mi jde? I ten ‚nejčistší' obor leží někde mezi těmito třemi vrcholy.

Pak máme celou řádku nauk, které jsou přímo *definovány* svou hybridní povahou. Sociobiologie? Někde v polovině dolní spojnice a trochu nahoře. Hypnotologie? Někde uprostřed pravé strany: společensko/psychologická a okultní nauka se špetkou mozkové chymie, takže to je o kousek sem…"

Izákův nákres byl teď plný křížků, jak lokalizoval jednotlivé vědní obory. Podíval se na Jagharka a nakreslil poslední úhledný a pečlivý křížek přímo doprostřed trojúhelníku.

„A na co se díváme *přesně tady?* Co je přímo uprostřed?

Někteří lidé si myslí, že je to matematika. Dobrá. Ale pokud je matematika oborem, který nejlépe umožní *myšlenkovou cestu do středu,* jaké síly zde zkoumáme? Matematika je na jedné úrovni naprosto abstraktní, odmocnina z minus jedné a tak dále; ale svět je postaven na matematických principech. Jde tedy o způsob nazírání na svět, který sjednocuje všechny síly: duševní, společenské i fyzikální.

Pokud jsou vědní obory uvnitř trojúhelníku se třemi vrcholy a jedním středem, jsou uvnitř i síly a dynamika, které studují. Jinak řečeno, pokud si myslíš, že tento způsob nazírání na věci je zajímavý či užitečný, pak existuje v zásadě jen *jeden* typ pole, jeden typ síly, jehož různé aspekty se zde zkoumají. Proto používáme označení ‚jednotná teorie pole'."

Izák se vyčerpaně usmál. *U chrchle,* uvědomil si náhle, *ono mi to nakonec docela jde… Deset let výzkumů zlepšilo mé pedagogické schopnosti…* Jagharek ho pozorně sledoval.

„Já… rozumím…" zaskřehotal garuda nakonec.

„To rád slyším. Je toho ještě víc, kamaráde, takže si drž klobouk. JTP není jako teorie příliš akceptovaná. Je na tom podobně jako hypotéza o Polámané zemi, pokud ti to něco říká." Jagharek přikývl. „Výborně, víš teda, o čem mluvím Je brána vážně, ale taky se považuje za trochu trhlou. Abych však přišel o poslední zbytky

důvěryhodnosti, kterými bych se mohl honosit, zastávám mezi teoretiky JTP menšinový názor. Ten se týká povahy zkoumaných sil.

Pokusím se to vysvětlit nějak jednoduše," Izák si chvíli mnul oči a promýšlel, co řekne. „Dobře. Můžeme se ptát, zda je *patologické*, aby vejce, které upustíš, spadlo na zem."

Odmlčel se a umožnil Jagharkovi, aby si situaci představil.

„Podívej, pokud si myslíš, že hmota, a tedy i zkoumaná jednotná síla, jsou v podstatě statické, pak padání, létání, koulení, změna názoru, vyřknutí kouzla, stárnutí a pohyb jsou v zásadě *odchylky* od základního stavu. Anebo si myslíš, že pohyb je součástí přediva ontologie a otázka zní, jak ho nejlépe teoreticky uchopit. Asi tušíš, k čemu se přikláním já. Statikové by řekli, že je špatně vysvětluju, ale ať jdou do prdele.

Jsem tedy dynamik, teoretik dynamického jednotného pole. Nikoli statik, pole statického… víš, co chci říct. Ale i tak moje pozice jakožto dynamika vede k tolika potížím, kolik jich vysvětluje: pokud se to *pohybuje*, jak se to pohybuje? Pravidelným tempem? Přerušovaným zpětným krokem?

Když si vezmeš kus dřeva a podržíš ho deset stop nad zemí, má víc energie, než když leží na zemi. Této energii říkáme potenciální, je to tak? O tom nebude polemizovat *žádný* vědec. Potenciální energie je energie, která dodává dřevu sílu, která ti ublíží nebo poškodí podlahu, sílu, kterou neuplatňuje, když jen tak leží na podlaze. Tuto energii má, když je *nehybné*, stejně jako předtím, nyní je však v situaci, kdy by *mohlo spadnout.* Pokud k tomu dojde, potenciální energie se změní na energii kinetickou a tobě pohmoždí palec nebo provede něco podobného.

Potenciální energie se tedy týká umístění věci do situace, kdy balancuje na hraně, kdy se chystá změnit svůj stav. Stejně jako když zapůsobíš dostatečným tlakem na skupinu lidí, najednou vybuchnou. Během okamžiku přejdou od apatie a klidu k násilí a tvořivosti. Přechod z jednoho stavu do druhého je způsoben přesunem věci – sociální skupiny, kusu dřeva, kouzla – na místo, kde její interakce s jinými silami vede k tomu, že její *vlastní energie* bude působit proti jejímu aktuálnímu stavu.

Mluvím o posunu předmětů do stavu *krize.*"

Izák si musel vydechnout. K vlastnímu překvapení si uvědomoval, že tohle se mu líbí. Proces vysvětlování teoretického přístupu mu ujasňoval stanoviska, s opatrnou precizností mu pomáhal formulovat jeho pohled na věc.

Jagharek byl ideální žák. Jeho pozornost ani v nejmenším nepolevovala, pohled měl soustředěný jako paprsek.

Izák se dlouze nadechl a pokračoval.

„Ukousli jsme si pořádné sousto, kamaráde Jagu. S *krizovou* teorií si pohrávám už zatracených pár *let*. V kostce jde o tohle: tvrdím, že vstupovat do krizového stavu je už v samé *povaze věcí*, krizový stav tvoří součást toho, co jsou. Věci se obracejí naruby kvůli tomu, že jsou věcmi, rozumíš? Silou, která žene jednotné pole kupředu, je *krizová energie*. Záležitosti jako potenciální energie jsou jen jednou stránkou krizové energie, jedním nepatrným částečným projevem. Kdyby ses získal bys *nesmírnou* sílu. Je sice pravda, že některé situace jsou ke krizi náchylnější než jiné, ale jádrem krizové teorie je představa, že věci jsou v krizi už z podstaty svého *bytí*. Kolem nás neustále proudí celé *mraky* krizové energie, my jsme se však ještě nenaučili, jak ji účinně odčerpávat. A ona pak jednou za čas exploduje v nečekaných a nezvladatelných výronech. Což je strašlivé plýtvání."

Izák při této myšlence potřásl hlavou.

„Myslím, že voďanojové krizovou energii využít umějí. Málo, maličko. Je to paradox. Napojíš se na existující krizovou energii ve vodě, abys ji udržel ve tvaru, jemuž se vzpírá, abys ji dovedl do ještě *větší* krize… ale energie se pak nemá kam přesunout, takže krize vyvrcholí rozpadem do původní formy. Ale co kdyby voďanojové využili vodu, kterou už předem zmanipulovali vodařstvím, a použili ji jako zdroj krizové energie pro další účely… Promiň. Odbíhám od tématu. Chci říct, že se snažím vypracovat způsob, jak by ses mohl napojit na svou krizovou energii a nasměrovat ji pro potřeby létání. Víš, pokud mám pravdu, je to jediná síla, kterou budeš vždy… *prodchnutý*. A čím víc budeš létat, tím víc budeš v krizi a tím spíš budeš moci létat… Taková je aspoň teorie.

Ale abych řekl pravdu, Jagu, je to mnohem složitější. Pokud se mi krizovou energii *opravdu* podaří zpřístupnit, bude tvůj případ, upřímně řečeno, zanedbatelný. Mluvíme o silách a energii, které by mohly *radikálně* změnit… úplně všechno…"

Při této neuvěřitelné představě všechno kolem ztichlo. Špinavé okolí skladiště se pro tuto konverzaci zdálo být příliš malé a ubohé. Izák hleděl oknem do umouněné novokrobuzonské noci. Měsíc a jeho dcery mu důstojně tančili nad hlavou. Dcery, menší než rodič, ale větší než hvězdy, zářily tvrdým a studeným světlem. Izák přemýšlel o krizi.

Tíživé ticho prolomil Jagharek.

„A jestliže máš pravdu… budu létat?"

Izák se nad touto triviální otázkou rozesmál.

„Ano, ano, kamaráde Jagu. Jestliže mám pravdu, budeš zase létat.“

Kapitola patnáctá

Izák Jagharka nedokázal přesvědčit, aby zůstal ve skladišti. Garuda mu nechtěl vysvětlit proč. Jednoduše se vytratil do noci, navzdory své hrdosti ubohý vyvrženec, aby přespal někde ve strouze, v komíně nebo na rumišti. Nechtěl ani přijmout potraviny. Izák stál ve dveřích skladiště a díval se, jak odchází. Jagharkův tmavý přehoz volně vlál z dřevěné konstrukce, z falešných křídel.

Nakonec Izák dveře zavřel. Vrátil se na svoji galerii a sledoval světla, která klouzala po Marastu. Podepřel si hlavu dlaní a poslouchal tikot hodin. Divoké zvuky nočního Nového Krobuzonu si všemožnými úskoky hledaly cestu škvírami ve zdech. Slyšel melancholické hučení strojů, lodí a továren.

V místnosti dole Davidův a Lublamaiův konstrukt jakoby tikal do rytmu hodinových ručiček.

Izák sundal ze stěn nákresy. Ty, které mu připadaly dobré, nacpal do vypasené složky. Spoustu si jich přeměřil kritickým okem a vyhodil. Pak se položil na mohutné břicho a začal šátrat pod postelí, odkud vylovil zaprášené počítadlo a logaritmické pravítko.

Musím zajít na univerzita, napadlo ho, *a ukořistit jeden z těch jejich počítacích strojů.* To nebude snadné. Tyto přístroje byly vždy střeženy téměř neuroticky. Izáka najednou napadlo, že bude mít příležitost, aby si na vlastní kůži oťukal bezpečnostní systém: zítra má na univerzitu namířeno; měl v úmyslu promluvit si se svým nenáviděným zaměstnavatelem Vermišankem.

Ne že by mu poslední dobou Vermišank dával příliš mnoho práce. Už uplynulo několik měsíců, co naposledy dostal dopis sepsaný tím sevřeným drobným rukopisem, který mu sděloval, že je třeba jeho služeb při výzkumu jakéhosi těžko pochopitelného a možná i

nesmyslného zákoutí vědecké teorie. Izák tyto „žádosti“ nemohl odmítnout. Kdyby tak učinil, riskoval by, že ztratí možnost přístupu k univerzitním zdrojům a tím i k bohaté žíle vybavení, které víceméně nikým nerušen rozkrádal. Vermišank nijak nenaznačoval, že by chtěl omezit Izákova privilegia, a to ani navzdory jejich stále slabším profesním vazbám, ani navzdory tomu, že si pravděpodobně všiml souvislostí mezi mizejícím vybavením a náplní Izákova výzkumu. Izák důvod neznal. *Možná si nade mnou, chce udržet moc,* uvažoval.

Napadlo ho, že to bude poprvé v životě, co Vermišanka vyhledá sám, ale zajít za ním musel. Soustředil se na svůj nový postup, na krizovou teorii, ale nemohl se, obrátit zády k prozaičtějším technikám – mezi něž přetváření patří – aniž by se v Jagharkově zájmu nezeptal nejlepšího biothaumaturga ve městě na jeho mínění. Nebylo by to profesionální.

Izák si udělal obloženou housku se šunkou a nalil si šálek studené čokolády. Při vzpomínce na Vermišanka se musel vnitřně obrnit. Nesnášel ho z celé řady důvodů. Jeden z nich byl politické povahy. Biothaumaturgie byla koneckonců zdvořilým označením odborné specializace, mezi jejíž využití patřilo trhání a přetváření masa, jeho slučování nepřirozenými způsoby a manipulace, při níž meze stanovovala pouze biothaumaturgova představivost. Samozřejmě že tyto techniky uměly i léčit a opravovat, ale k tomu se obvykle nevyužívaly. Nikdo přirozeně nepřinesl žádný důkaz, ale Izáka by vůbec nepřekvapilo. kdyby Vermišank část svých výzkumů prováděl i v trestaneckých továrnách. Vermišank disponoval potřebnými dovednostmi, aby mohl působit jako výtečný sochař masa.

Kdosi zabušil na dveře. Izák překvapeně vzhlédl. Bylo skoro jedenáct. Položil večeři na stůl a seběhl ze schodů. Když otevřel, spatřil zhýrale se tvářícího Klikaře Gazida.

Co má, kurva, tohle znamenat? pomyslel si.

„‚Záku, bratříčku, ty můj… přidrzlý, připitomělý… předrahý…“ zvolal Gazid, hned jak Izáka spatřil. V paměti pátral po dalších možnostech aliterace. Izák ho vtáhl do skladiště, zatímco se přes ulici začala rozžínat světla.

„Klikaři, ty zatracený *parchante,* co tu chceš?“

Gazid až příliš rychle těkal skladištěm. Oči měl vytřeštěné a doslova se mu protáčely v hlavě. Při tónu Izákových slov se zatvářil dotčeně.

„Tak pomalu, vašnosti, pomalu, nemusíme být hned *protivní,* no ne? Co? Hledám Lin. Je tady?“ Zničehonic se zachichotal.

Tak pozor! blesklo Izákovi výstražně hlavou. *Tohle je podezřelé.* Klikař je člověk z Vilných polí, zná nepřiznanou pravdu o Izákovi a Lin. Ale tady Vilná pole nejsou.

„Ne, Klikaři, není tady. A i kdyby tu z nějakého důvodu byla, neměl bys vůbec žádné právo sem jen tak vtrhnout uprostřed noci. Co od ní chceš?“

„Doma taky není.“ Gazid se otočila dorazil ke schodišti, ale stále na Izáka mluvil. „Zrovna jsem u ní byl, ale řek bych, že má plný ruce práce s tím svým *uměním,* co? Dluží mi prachy, dluží mi *provizi* za to, že jsem jí sehnal ten úžasnej *kšeftík* a zbavil ji do konce života starostí. Řek bych, že na tom teďka dělá, co? Chci nějaký *prašule.*…“

Izák si vztekle plácl dlaní do čela a vyběhl po schodech za Gazidem.

„O čem to, kurva, mluvíš? *Jakej* kšeftík? Věnuje se vlastní práci.“

„Tak to jo, jasně, správně, takhle se to teda má,“ souhlasil Gazid se zvláštním roztržitým zaujetím. „Ale furt mi dluží *prachy.* Jsem zoufalej, ‚Záku… Založ mě jedním noblem…“

Izák se začínal dopalovat. Popadl Gazida a držel ho jako v kleštích. Gazid měl paže vychrtlé jako feťák. V Izákově sevření sebou jen žalostně škubal.

„Poslouchej, Klikaři, ty malej všiváku. Jak můžeš něco *chtít,* jseš tak hotovej, že se skoro neudržíš na nohách. Jak se opovažuješ vtrhnout ke mně domů, ty zasraná smažko…“

„Ohó!“ skočil’Gazid Izákovi do řeči. „Lin tady teď není, ale já mám na něco *chuť a* chci, abys mi *pomoh,* jinak nevím, co bych tu třeba moh říct. Jestli mi nepomůže Lin, můžeš mi pomoct *ty,* ty jsi její princ na bílém koni, její *broučínek* a ona je tvoje beruška…“

Izák napřáhl tučnou, masitou pěst a udeřil Klikaře do obličeje. Gazid odletěl několik kroků.

Zapištěl překvapením a hrůzou. Na holých dřevěných deskách zašoupal podrážkami a sunul se v sedě ke schodišti. Z nosu mu tekla krev. Izák si otřel krev z prstu a výhrůžně se k nevítanému návštěvníkovi blížil. Byl modrý vztekem.

Myslíš si, že si tady můžeš beztrestně kecat? Myslíš si, že mě můžeš takhle vydírat, ty sračko? pomyslel si.

„Klikaři, jestli nechceš, abych ti urazil hlavu, radím ti, abys okamžitě vypadnul.“

Gazid se pomalu posbíral a začal brečet.

„Ty ses dočista *zbláznil,* Izáku, myslel jsem, že jsme přátelé…“

Na podlahu tekly hlen, slzy a krev.

„Hmm, tak to sis myslel špatně, kamaráde. Ty nejsi víc než zasraná troska a já…“ Izák se v proudu nadávek zarazil a užasle vyvalil oči.

Gazid se opíral o prázdné klece, na nichž ležela bedna s housenkou. Izák se díval, jak se pohublý tvor začíná svíjet, jak se vzrušeně stahuje a natahuje, jak se zoufale otírá o drátěnou stěnu a v náhlém návalu energie se snaží dostat ke Klikaři Gazidovi.

Klikař vyděšeně strnul a čekal, až Izák domluví. „Co?“ zakňučel.

„Co chceš *udělat?*“

„Sklapni,“ zasyčel Izák.

Housenka byla výrazně tenčí, než když ji sem donesli, úžasné paví barvy na ní pobledly, ale byla bezpochyby živá. Vlnila se kolem svého malého vězení, vztyčila se do vzduchu jako slepcův prst a cílevědomě se natahovala ke Klikaři.

„Nehýbej se,“ zasyčel Izák a popošel blíž. Vystrašený Gazid se neopovážil ho neposlechnout. Podíval se, kam se dívá Izák, a když spatřil ohromnou housenku, jak se sune po obvodu bedny a snaží se najít si k němu cestu, stačil jen vytřeštit oči. S krátkým vyjeknutím od bedny odtáhl ruku a začal klopýtavě couvat. Housenka se pokoušela sledovat ho.

„Tak to je *paráda…*“ zvolal Izák. Zatímco se díval, Gazid zvedl ruce a chytil se za hlavu. Zničehonic jí prudce zatřásl, jako by byla plná hmyzu.

„Krucinál, co to mám s *hlavou?*“ blekotal.

Když se Izák přiblížil, ucítil to taky. Jako bleskurychlí úhoři mu do malého mozku vnikly útržky neznámých vjemů. Zamrkal a lehce si odkašlal, zčistajasna a nakrátko spoután vnímáním cizorodých pocitů, které mu jakoby ucpaly hrdlo. Potřásl hlavou a prudce zavřel oči.

„Gazide,“ nařídil, „pomalu kolem ní projdi.“

Klikař Gazid poslechl jako ve snách. Housenka se převrátila ve zběsilé snaze napřímit se, sledovat ho a nenechat ho uniknout.

„Proč po mně tak *jde?*“ zaúpěl Klikař Gazid.

„Tak to tedy *nevím*, Klikaři. Ta chudinka něco *chce.* Vypadá to, že jde po něčem, co máš u sebe, kamarádíčku. Pomalu si vyprázdni kapsy. Neboj se, nic ti neštípnu.“

Gazid si ze záhybů špinavé kazajky a kalhot začal vytahovat útržky papírů a kapesníků. Zaváhal, pak vsunul ruku hlouběji a z vnitřních kapes vytáhl dva objemné balíčky.

Do housenky jako když píchne. Izákovi a Gazidovi zase hlavami zavířily zlomky synestetických vjemů.

„Co to tam, kurva, máš?“ zavrčel Izák přes zaťaté zuby.

„Tohle je šazbah," odpověděl Gazid váhavě a zamával před klecí prvním balíčkem. Housenka nereagovala. „Tady mám hypnoser." Gazid podržel druhý balíček housence nad hlavou a ta se zakomíhala, aby na něj dosáhla. Její žalostné úpění nebylo sice slyšet, ale zato bylo palčivě cítit.

„No tohle!" zvolal Izák. „Máme to! Ta potvora chce hypnoser!" Izák ke Gazidovi napřáhl ruku a luskl prsty. „Dej mi to."

Gazid zaváhal, pak mu balíček odevzdal.

„Je tam toho spousta, člověče… je to celý majlant…" zakňoural. „Nemůžeš si to jen tak *vzít*, krucinál…"

Izák balíček potěžkal. Odhadoval, že váží asi dvě nebo tři libry. Rozbalil ho. Housenka se opět projevila pronikavým emocionálním úpěním. Izák se při tom bolestném a nelidském žadonění otřásl.

Hypnoser vypadal jako hnědé lepkavé tablety a páchl jako silně připálený cukr.

„Co je to zač?" vyslýchal Izák Gazida. „Už jsem o tom slyšel, ale hovno o tom vím."

„Nová věc, ‚Záku. Dost drahá. Je v oběhu asi tak rok. Je to… docela nářez."

„Co to dělá?"

„Nedokážu to moc popsat. Nechceš si kousek koupit?"

„Ne!" odsekl Izák ostře, pak zaváhal. „No… pro sebe ne… Kolik by stál tenhle balíček, Klikaři?"

Gazid uvažoval. Bezpochyby přemýšlel, o kolik by mohl cenu nadsadit.

„Tak… asi třicet guinejí…"

„Tak s tím běž do prdele, Klikaři… Ty jsi taky kšeftař, kamaráde… Koupím to od tebe za…" Izák zaváhal. „Za deset."

„Platí," souhlasil Gazid okamžitě.

Kruci, zlobil se na sebe Izák. *Dostal mě.* Už se chtěl ohradit, ale pak si to najednou rozmyslel. Pozorně se na Gazida zadíval. Ten se i navzdory pomlácené tváři ulepené krví a hleny začínal znovu naparovat.

„Dobrá tedy. Platí. Poslyš, Klikaři," spustil Izák smířlivě, „možná toho budu potřebovat víc, víš, co tím chci naznačit? A pokud nám to bude klapat, není důvod, abych tě neměl jako svého… výhradního dodavatele. Rozumíš? Ale kdyby něco mělo do naší spolupráce vnést *neshody*, nedůvěru a tak podobně, musel bych se poohlídnout jinde. Chápeš?"

„‚Záku, už nic neříkej… Jsme přece partneři…"

„Rozhodně." Izák nebyl natolik pošetilý, aby si myslel, že Klikaři Gazidovi může důvěřovat, ale tímhle způsobem ho mohl udržovat v

jakési mlhavé spokojenosti. Nebylo pravděpodobné, že Gazid bude plivat do studánky, ze které pije, alespoň po nějakou dobu.

Nemůže to vydržet, bylo Izákovi jasné, *ale prozatím to stačí.*

Vytáhl z balíčku jeden vlhký, lepkavý kousek. Byl velký jako oliva a pokrývala ho vrstva hustého, na vzduchu rychle schnoucího slizu. Izák nepatrně odsunul víko housenčiny bedny a tabletku hypnoseru upustil dovnitř. Dřepl si, aby mohl larvu pozorovat přes drátěnou stěnu.

Zamžikala mu víčka, jako by jím projela statická elyktřina. Na okamžik nedokázal zaostřit.

„Fujtajbl…“ zaúpěl za ním Klikař Gazid. „Něco se mi sere do hlavy…“

Izákovi se na chvilku zamotala hlava, pak ho pozřely plameny té nejprudší a nejčistší extáze, kterou kdy pocítil. Ani ne za půl vteřiny z něho nelidské vjemy bleskurychle vyprchaly. Měl pocit, jako by z něho vyletěly nosem.

„Páni, u Drmola…“ zalapal po dechu. Viděl rozmazaně, pak se mu pohled zaostřil a nabyl nevídané jasnosti. „Tahle potvora je nějaký empat nebo co.“

Zíral na housenku a cítil se jako šmírák. Housenka se ovinula kolem drogy jako had, který drtí oběť. Kusadla měla žádostivě zahryznutá do hypnoseru a žmoulala ho s chutí, která vypadala až chlípně. Z dokořán otevřených kusadel jí vytékaly sliny. Hltala potravu jako dítě, které se snaží sníst co nejrychleji karamelový pudink o svátku sv. Drmola. Hypnoseru rychle ubývalo.

„U kachny z pekel,“ zaklel Izák. „Ta toho bude potřebovat mnohem víc.“ Vhodil do klece dalších pět nebo šest tablet. Housenka se ve svém lepkavém pokladu šťastně převalovala.

Izák vstal a upřel pohled na Gazida, který se díval, jak se housenka živí, blaženě se usmíval a pohupoval se na patách.

„Klikaři, kamaráde, zdá se, žes zachránil kůži mému malému experimentu. To ti nikdy nezapomenu.“

„Já umím zachraňovat životy, no ne, ‚Záku?“ Gazid se pomalu protočil v neobratné piruetě. „Zachraňuje životy! Zachraňuje životy!“

„Jo, jasně, přesně to děláš, a teď buď zticha.“ Izák se podíval na hodiny. „Fakt ještě musím něco dodělat, takže buď tak laskav a vypadni, jo? Nic ve zlém, Klikaři…“ Izák nerozhodně napřáhl ruku. „Promiň mi to s tím nosem.“

„Jo tak.“ Gazid vypadal zaraženě. Zkusil si ohmatat zakrvavenou tvář. „No… jak chceš…“

Izák přešel ke stolu.

„Dám ti ty prachy.“ Šmátral v šuplících, nakonec vylovil peněženku a vytáhl z ní guineu. „Počkej. Někde tu mám ještě víc. Měj strpení…“ Izák si klekl u postele a začal odhazovat štosy papíru; na hromádku pokládal všechny groše a šekely, které mu přišly pod ruku.

Gazid sáhl do balíčku hypnoseru, který Izák nechal otevřený na bedně s housenkou. Zamyšleně se podíval na Izáka hrabajícího pod postelí s obličejem přitisknutým k podlaze. Nakonec z lepkavé hromádky vybral dva kousky hypnoseru a zkontroloval Izáka, jestli ho nesleduje. Izák mu něco říkal konverzačním tónem, ale slova tlumila postel.

Gazid se pomalu přesunul k posteli. Vytáhl z kapsy papírek od bonbonu a jednu dávku drogy do něj zabalil a nacpal si ji do kapsy. Když se zadíval na druhý kus, po tváři se mu rozlil připitomělý úšklebek.

„Měl bys *vědět*, co předepisuješ jiným, ‚Záku,“ zašeptal. „To je *etické*…“ Škodolibě se usmál.

„Cože?“ zakřičel Izák. Začal se plazit zpod postele. „Našel jsem to! Věděl jsem, že tu v kapse jedněch těch kalhot budu mít nějaké peníze…“

Klikař Gazid rychle odklopil horní část housky se šunkou, jejíž zbytek ležel na stole. Zatlačil hypnoser do hořčice pod list hlávkového salátu. Pak horní polovinu vrátil na místo a poodstoupil od stolu.

Izák vstala otočil se k němu, zaprášený a spokojený. Svíral hrst bankovek a několik drobných mincí.

„To je deset guinejí. Krucinál, ty smlouváš jako zatracenej profík…“

Gazid popadl nabízené peníze a překotně se otočil k odchodu.

„Tak díky, ‚Záku. Máš to u mě.“

Izák byl poněkud zaskočený.

„No dobře. Ozvu se, až budu potřebovat další dávku, platí?“

„Jasně, ozvi se, kamaráde…“

Gazid se nemohl dočkat, až ze skladiště vypadne, a už za sebou s letmým mávnutím přivíral dveře. Izák zaslechl salvu přihlouplého smíchu, slabé potměšilé zamlaskání, které se vytratilo do tmy.

U čertova ocasu! pomyslel si. *Jak já nesnáším kšefty s feťákama. Je úplně mimo…* Potřásl hlavou a vrátil se k bedně s housenkou.

Larva se pouštěla do druhého kousku lepkavé drogy. Do Izákovy mysli vnikaly nepředvídatelné vlnky hmyzí spokojenosti. Působily nepříjemně. Izák poodstoupil. Zatímco se díval, housenka přestala jíst a opatrně se panožkami zbavovala lepkavých zbytků. Vrátila se k jídlu, znovu se zamazala, pak se opět očistila.

„Ty si ale potrpíš na čistotu, co potvůrko?“ komentoval její počínání Izák. „Je to dobré? Chutná ti to? Hmm? Paráda.“

Vrátil se ke stolu a k vlastní večeři. Otočil se, aby mohl sledovat pestrobarevné tělíčko, zakousl se do tvrdnoucí housku a usrkl čokoládu.

„Tak co se z tebe, kurva, vyklube, no?“ zahuhlal na svého pokusného králíka. Spořádal zbytek housky a ušklíbl se nad chutí oschlého pečiva a zatuchlého salátu. Aspoň že čokoláda byla dobrá.

Otřel si ústa a přistoupil k bedýnce; musel se vyrovnat s nezvyklými empatickými záchvěvy. Dřepl si a sledoval, jak se hladový tvoreček stále nepokrytě cpe. Nebylo snadné určit, jak je to doopravdy, ale Izákovi připadalo, že housenčiny barvy získávají na jasu.

„Budeš pro mě takový malý vedlejšák, abych moc nepropadl práci na té krizové energii, jo? Co říkáš, ty malá potvůrko? Nejsi v žádné učebnici, že? Stydíš se? Je to tak?“

Pak Izáka udeřil nápor deformované psychické energie; podobalo se to zásahu šípem. Zapotácel se a upadl na zem.

„Au!“ zavřeštěl a zkroutil se, aby se vzdálil od bedny. „Na to tvoje empatické skučení jsem teda krátký, kamarádko…“ Ztěžka se zvedl, přešel k posteli a netul si spánky. V hlavě se mu prudce roztepala další vlna cizorodých vjemu. Podlomila se mu kolena, upadl vedle postele a chytil se za hlavu.

„*Krucinál!*“ Byl vyděšený. „To už je moc, začínáš tomu dávat pěkný grády…“

Najednou nemohl mluvit. Úplně se odmlčel, když mu synapse zaplavil třetí ostrý útok. Tyhle byly jiné, nebyly stejné jako to plačtivé psychické úpění, které vysílala ta podivná larva na vzdálenost čtyř kroků. Náhle mu vyschlo v ústech a ucítil zatuchly salát. Mokrou slámu. Kompost. Starý ovocný chlebíček.

Hrudkovitou hořčici.

„Ne, to ne…“ Přeskočil mu hlas, když ho osvítilo poznání. „*Ne, ne, ne*, Gazide, ty jeden zkurvenej *čuráku*, ty *hajzle*, já tě *zabiju.*…“ Třesoucíma se rukama se prudce chytil okraje postele. Potil se a jeho kůže vypadala jako kámen.

Vlez si do postele, nařizoval si zoufale. *Vlez* si *pod peřinu a nech to odeznít, u Drmola, vždyť tisíce lidí to každý den dělají pro* potěšení…

Ruka mu přejela přes záhyby přikrývky jako zfetovaná. tarantule. Nenapadalo ho, jak nejlépe by mohl vklouznout pod pokrývku, protože se do sebe a přes prostěradlo skládala jakýmsi zvláštním způsobem: obě sady záhybů na povlečení si byly tak podobné, že Izák

došel k náhlému přesvědčení, že tvoří součást jedné velké vlnící se látkové jednoty a že půlit je by bylo příšerné, takže se svým mohutným tělem překulil na ně a zjistil, že plave ve složitě poskládaných bavlněných a vlněných záhybech. Plaval nahoru a dolů, máchal rukama ráznými psími záběry, kašlal, plival a olizoval si neuvěřitelně vyprahlé rty.

Podívej se na sebe, ty pitomče, prskala jedna část jeho mozku pohoršením. *Je tohle důstojné?*

Ale nevěnoval jí žádnou pozornost. Byl rád, že v posteli zvolna plave a zůstává na místě, hekal jako umírající zvíře, zkusmo natahoval krk a mnul si oči.

Cítil, jak se mu v zadní části mozku zvyšuje tlak. Díval se na velké dveře, velké dveře do sklepa, zasazené do stěny toho nejzapadlejšího koutu malého mozku. Dveře se třásly. Něco se snažilo dostat se ven.

Honem, napadlo ho. *Zavři je na závoru…*

Ale vnímal, jak to, co se dere ven, stále sílí. Dveře byly velkou vyrážkou přetékající hnisem, která měla každým okamžikem prasknout, nesmírně svalnatým a tupě se tvářícím psem zlověstně a v tichosti napínajícím řetěz, mořem neúnavně bičujícím polorozpadlou přístavní hráz.

Něco v Izákově mysli vyhřezlo ven.

Kapitola šestnáctá

slunce sem vtéká jako vodopád a já se v něm veselím zatímco mi z ramen a z hlavy raší květy a kůží mi proudí osvěžující přívaly chlorofylu a zvedám své ohromné ostnaté paže

nedotýkej se mě tak nejsem připravená ty prase

Podívej se na ty parní buchary! Líbily by se mi kdyby mě nenutily tak moc pracovat!

je to

jsem hrdá na to že tvůj otec souhlasil s našim zasnoubením

je to

a tak si tady plavu pod špinavou vodou k hrozivému tmavému trupu lodi, podobnému ohromnému mračnu vdechuju špinavou vodu a kašlu a nohy s blánami, mě ženou kupředu

je to sen?

světlo kůže jídlo vzduch kov sex utrpení oheň houby pavučiny lodě mučení pivo žába hroty bělost housle inkoust útesy sodomie peníze křídla barvuliny bozi řetězová pila kosti hádanky mimina beton korýš chůdy vnitřnosti sníh tma

Je to sen?

Ale Izák věděl, že to sen není.

V hlavě mu pableskoval kouzelný lampion, bombardoval ho sérií obrazů. To nebyl žádný stroboskop s donekonečna se opakujícím krátkým vizuálním příběhem: tohle byla zdrcující salva nekonečně pestrých okamžiků. Izáka ostřelovaly miliony jiskřiček času. Každý úlomek života se zachvíval, když se rozplýval do dalšího a Izák mohl tajně naslouchat životům jiných bytostí. Mluvil chymickým jazykem naříkající cheprijky, kterou pokárala chovačka, a pak si posměšně

odfrkl, když jako hlavní podkoní poslouchal připitomělou výmluvu nového malého pomocníka, a zavřel své průsvitné vnitřní víčko, když vklouzl do chladivé čerstvé vody horských bystřin a s kopáním se přiblížil k dalším orgiasticky se pářícím voďanojům a pak…

„U Drmola…“ Zaslechl svůj hlas ze vzdálené hlubiny onoho kakofonního náporu vjemů. Bylo jich čím dál víc a víc a víc a přicházely tak rychle, překrývaly se a ztrácely jasné kontury, až se dva nebo tři nebo víc životních okamžiků odehrávalo najednou.

Když bylo rozsvíceno, světlo jasně žhnulo, některé tváře byly ostré a jiné rozmazané a neviditelné. Každá jednotlivá tříska života se pohybovala se zlověstnou symbolickou jasností. Každá se řídila snovou logikou. V jakémsi analytickém zákoutí mysli si Izák uvědomoval, že nejde, že nemůže jít o kusy historie sražené a vydestilované do lepkavé pryskyřice. Prostředí bylo příliš proměnlivé. Vědomí a realita se proplétaly. Izák se neuvolnil v životech druhých, ale v myslích druhých. Byl tajným pozorovatelem slídícím v posledním útočišti pronásledovaných. Byly to vzpomínky. Byly to sny.

Pocákaly ho psychické přívaly. Cítil se špinavý. Sled ustal, zmizela řada jednoho dvou tří čtyř pěti šesti atakujících stavů mysli, které se mu nakrátko zjevovaly aby se nechaly ozářit světlem jeho vlastního vědomí. Místo toho plaval v bahně, v mazlavé žumpě snových výměšků, které se slévaly, vytékaly jeden z druhého a zase do sebe vtékaly, postrádaly celistvost, ronily logiku a obrazy přes životy, pohlaví a druhy, až skoro nemohl popadnout dech, topil se v převalující se záplavě snů a nadějí, vzpomínek a úvah, které nikdy nebyly jeho.

Z jeho těla se stal pouze ochablý pytel mentálních exkrementů. Kdesi hodně daleko slyšel, jak se zahleněným chroptěním úpí a hází sebou na lůžku.

Zatočila se mu hlava. Někde v blikotavém přívalu emocí a sentimentu rozpoznal slabý neutuchající proud znechucení a strachu a poznal, že patří jemu. Dral se k němu bahnem smyšlených a opakujících se dramat vědomí. Dotkl se váhavého čůrku závrati, který bezesporu odpovídal tomu, co *on sám* cítil *v tomto okamžiku*, pevně se ho chytil, soustředil se na něj… Držel se ho s neotřesitelnou horlivostí.

Přidržoval se jeho jádra a nechával se zmítat okolními sny. Přeletěl přes špičaté město, šestiletá holčička se radostně zasmála jazykem, který nikdy neslyšel, ale který v záblesku pochopení poznal jako svůj vlastní, vzepjal se neumělým vzrušením, když snil erotický sen pubertálního chlapce, proplouval ústími řek, navštěvoval podivné

jeskyně a účastnil se rituálních bitev. Kráčel zploštělou stepí kaktusíkovské mysli oddávající se bdělému snění. Domy kolem něho splývaly ve snové logice, která jako by byla společná všem myslícím rasám Bas-Lagu.

Tu a tam se mu zjevoval Nový Krobuzon, ve své snové podobě, ve své zapamatované či smyšlené geografii, se zvýrazněnými či chybějícími detaily, s velkými průrvami mezi ulicemi, které překonával během několika málo vteřin.

Ve snech spatřoval i další města, země a kontinenty. Některé byly bezesporu jen krajinami snů zrozenými za chvějícími se víčky. Jiné vypadaly jako odkazy: snové upomínky třírozměrných míst, metropolí, měst a vesnic, reálných stejně jako Nový Krobuzon, s architekturou a dialekty, které nikdy nespatřil ani nezaslechl.

Vnímal, že moře snů, kterým pluje, obsahuje kapky z velmi vzdálených končin.

Méně moře, pomyslel si opile ze dna své uvolněné mysli, *a více vývaru.* Představil si, jak poklidně přežvykuje chrupavky a drůbky cizích myslí, hrudky žluklé snové materie vznášející se v řídké kaši neurčitých vzpomínek. V duchu se začal dávit. *Jestli se tady pobliju, budu mít hlavu naruby,* pomyslel si nezúčastněně.

Vzpomínky a sny přicházely ve vlnách. Příboj je přinášel v tématických přívalech. I když se nechal unášet přílivem nahodilých myšlenek, představy ve vlastní hlavě ho nesly na rozpoznatelném proudění. Podlehl naléhání snů o penězích, proudu vzpomínek na groše, tolary. kusy dobytka, malované škeble a dlužní destičky.

Převaloval se v záplavě sexuálních snů: kaktusíkovští muži ejakulující přes hlínu, přes řady hlíz, které zasadily jejich ženy, cheprijské samice natírající se olejem při přátelských orgiích, lidští kněží v celibátu, snící o zakázaných rozkoších.

Izák se točil v malém víru ustrašených snů. Jako lidská dívka, která se chystá na zkoušky, viděl se, jak odchází nahý do školy; viděl se jako voďanojský vodař, jemuž buší srdce, když se mu do řeky začíná vracet hořká slaná voda z moře; viděl se jako herec stojící zaraženě na jevišti, neschopný vzpomenout si na jedinou větu ze svého textu.

Moje mysl je jeden, velký kotel, pomyslel si Izák, *a všechny tyto sny z něho bublavě přetékají.*

Mazlavý proud myšlenek byl stále rychlejší a hustší. Izák o něm přemýšlel a snažil se chytit rytmus, soustředit se na něj, dodat mu na významu, opakovat ho *rychleji a rychleji a hustěji a hustěji a rychleji*, a snažil se příval či proud psychického odpadu ignorovat.

Nebylo to k ničemu. Sny měl přímo v hlavě a nebylo před nimi úniku. Snil o tom, že sní sny cizích lidí, a uvědomil si s hrůzou, že jeho sen musí být pravda.

Jediné, co mohl udělat, bylo zkusit si horečnatě a vyděšeně vzpomenout, který ze snů patří jemu samému.

Odněkud zblízka se ozvalo zběsilé cvrlikání. Propletlo se spletí obrazů, které mu bouřily v hlavě, pak nabylo takové intenzity, že se mu myslí neslo jako dominantní téma.

Sny zničehonic ustaly.

Izák až přespříliš rychle otevřel oči, a se světlem mu do hlavy vtrhla svíravá bolest. Zaklel Natáhl ruku a vnímal ji vedle hlavy jako ohromnou neurčitou ploutev.

Sny skončily. Izák zamžoural skrz prsty. Byl den. Bylo světlo. „Do… Drmolovy … *prdele…*“ zašeptal. Při této námaze se mu hlava málem rozskočila.

Bylo to šílené. Měl dojem, že nepromarnil žádný čas. Na všechno si jasně vzpomínal. Pokud mohl soudit, jeho okamžitá paměť se zdála výraznější. Jasně si uvědomoval, že se pod vlivem hypnoseru převaloval, potil a úpěl jen asi tak půl hodiny, víc ne. A přesto bylo… ztěžka otevřel opuchlá víčka a podíval se na hodiny… půl osmé ráno, několik dlouhých hodin poté, co se zhroutil na postel.

Opřel se o lokty a podíval se na sebe. Snědou kůži měl zalitou potem a zašedlou. V ústech cítil odpornou pachuť. Došlo mu, že se celou noc nejspíše ani nepohnul: pokrývka byla jen lehce zmuchlaná, to bylo vše.

Vyděšené ptačí cvrlikání, které ho probudilo, se znovu rozeznělo. Izák podrážděně otočil hlavu za zvukem a hned svého pohybu litoval. Pod střechou skladiště zoufale kroužil malý pták. Izákovi došlo, že je to jeden ze včerejších váhavých uprchlíků, střízlík, kterého očividně něco vylekalo. Zatímco se rozhlížel kolem dokola, aby zjistil, co ptáka tak zneklidňuje, z jednoho konce místnosti na druhý se jako šíp přeneslo mrštné hadovité tělo zmijana. V letu zachytilo ptáka. Střízlíkovo švitoření ztichlo.

Izák se nemotorně vyhrabal z postele a zmateně se motal po galerii. „Poznámky,“ řekl si. „Udělej si poznámky.“

Našel papír a pero a začal si zapisovat vzpomínky na účinky hypnoseru.

„Co to krucinál *bylo?*“ uvažoval nahlas při psaní. „Někdo si zatraceně dobře pohrává s napodobováním biochymie snů nebo s napojováním se na její zdroje…“ Promnul si spánky. „Kruci, co to

může být za tvora, který se tím *živí…*“ Vstal, aby zkontroloval housenku uvězněnou v bedně.

Rázem zmlkl. Klesla mu čelist, chvíli naprázdno polykal, než byl schopen pronést pár slov.

„No. To. Mě. Poser.“

Pomalu a nejistě vykročil přes místnost, jakoby neochotně, jako by nevěřil tomu, co vidí.

Uvnitř bedny se nešťastně svíjela mohutná masa nádherně zbarvené housenčí hmoty. Izák se nad ohromným tvorem rozpačitě zastavil. V éteru kolem sebe cítil občasné vibrace cizorodé nespokojenosti.

Housenka se přes noc zvětšila alespoň třikrát. Měla stopu na délku a byla odpovídajícím způsobem vypasená. Vybledlá krása barevných skvrn se vrátila k původní prudké oslnivosti. I s úroky. Z olepených chloupků se staly hrozivě vypadající štětiny. Po stranách jí nezbývalo víc než šest palců volného místa. Slabě šťouchala do stěn kotce.

„Co se ti *stalo?*“ zašeptal Izák.

Ucouvl, ale zvíře, které se vztyčilo a nepřetržitě kývalo hlavou, nespouštěl z očí. Rychle se zamyslel a vybavil si množství tablet hypnoseru, které dal larvě k večeři. Balíček se zbytkem drogy našel nedotčený tam, kde ho zanechal. Housenka nevylezla ven a nezačala se sama krmit. Nebylo možné, aby malé tablety drogy, které dal tvorečkovi k večeři, obsahovaly dostatečné množství kalorií, aby díky nim mohl přes noc narůst do takové velikosti. I kdyby se každé sousto toho, co housenka snědla, odrazilo na váze, nepředstavovalo by to tak obrovský nárůst.

„Ať už jsi z večeře vstřebala kdovíjakou energii, není fyzické povahy. Co jsi u Drmola *zač?*“

Housenku musel dostat z bedny. Když se v tom omezeném prostoru tak zbůhdarma převalovala, vypadala dost nešťastně. Ale při myšlence, že by se tohoto zázračného tvora měl dotknout, pocítil záchvěv strachu a hnusu a podvědomě couvl. Nakonec bednu popadl – zapotácel se pod neuvěřitelně vyšší váhou – a celou ji položil do mnohem větší klece, jež tu zbyla po předcházejících pokusných exemplářích, do minivoliéry s přední stěnou z drátěného pletiva, kde původně přechovával rodinku kanárků. Otevřel přední stěnu, tlustou larvu vyklopil do pilin, pak dvířka zase rychle zavřel a zasunul na nich malou petlici.

Ustoupil, aby se na přestěhovaného zajatce podíval.

Ten se na něj teď díval zpříma a Izák cítil, jak dětsky žadoní o snídani.

„Tak to teda musíš *počkat,*“ řekl. „Já sám jsem ještě nejedl.“

Rozpačitě poodstoupil, pak se otočil a zamířil do spížky.

Při snídani sestávající z ovoce a koláčů s polevou si uvědomil, že účinky hypnoseru odeznívají velice rychle. *Po takovém tripu bych čekal nejhorší dojezd na světě,* napadlo ho, *ale za hodinu po tom není ani stopy. Není divu, že se k němu feťáci vracejí.*

Na druhém konci místnosti lezla stopu dlouhá housenka po dně své nové klece. Smutně hlavou strkala do zbytků, pak se opět nadzvedla a zakomíhala hlavou směrem k balíčku s drogou.

Izák se plácl po tváři.

„Osli pekelní," zvolal. Mísily se v něm mlhavé pocity neklidu a experimentátorské zvědavosti. Bylo to dětinské vzrušení, podobné jaké zakoušejí děti, když lupou spalují hmyz. Vstal a zajel do balíčku dřevěnou lopatkou. Odnesl osychající tabletu housence, která se skoro roztančila radostí, jen co spatřila, ucítila nebo jinak zaregistrovala, že má hypnoser na dosah. Izák otevřel krmítko v zadní části voliéry a dávku drogy do něj vyklopil. Housenka okamžitě zvedla hlavu a šťastně ji zabořila do mazlavé hrudky. Kusadla už měla natolik velká, že bylo vidět, jak jimi pohybuje. Vysunula je a začala hltat silné narkotikum.

„Větší klec už ti nedám," varoval ji Izák, „takže s tím růstem zpomal, slyšíš?" Odstoupil k hromadě oblečení, aniž z toho úžasného tvora spustil oči.

Pak začal zvedat a očichávat jednotlivé kusy šatstva poházeného po místnosti. Oblékl si košili a kalhoty, které nebyly ničím cítit a na nichž našel nejméně skvrn.

Měl bych si sepsat seznam věcí, které je třeba udělat, pomyslel si zachmuřeně. *Nahoře bude stát ‚Umlátit k smrti Klikaře Gazida'.* Rychle přešel ke stolu. Trojúhelníkové schéma Jednotné teorie pole, které nakreslil pro Jagharka, leželo na papírech, jež pokrývaly celou plochu stolu. Izák vyšpulil rty a zadíval se na ně. Zvedl je a zamyšleně se podíval do kouta, kde se krmila spokojená housenka. Dnes ráno musí udělat ještě něco jiného.

Nemá cenu to odkládat, pomyslel si váhavě. *Možná připravím půdu pro Jaga a zjistím tady něco o kamarádce… možná.* Pak se odhodlaně nadechl, vyhrnul si rukávy a posadil se před zrcadlo, aby se navzdory svým zvyklostem zběžně upravil. Nemotorně si zajel do vlasů a našel si čistší košili, do které se převlékl. Ani na chvíli z něho nepřestávala čišet silná nelibost.

Načmáral vzkaz pro Davida a Lublamaie a přesvědčil se, že obří housenka je bezpečně zavřená a neuteče. Pak sešel po schodech, vzkaz připevnil na dveře a vyšel do rána plného ostrých, břitkých čepelí světla.

Povzdechl si a vydal se najít nejbližší drožku, která by ho odvezla na univerzitu, k tomu nejlepšímu biologovi, přírodnímu filozofovi a biothamaturgovi, kterého znal: k nenáviděnému Montague Vermišankovi.

Kapitola sedmnáctá

Izák vstoupil na půdu Novokrobuzonské univerzity se směsicí nostalgie a rozpaků. Od doby, kdy zde působil jako učitel, se univerzitní budovy skoro nezměnily. Jednotlivé fakulty a katedry rozptýlené po Lordově vynikaly grandiózní architekturou, která ve čtvrti zastiňovala vše ostatní.

Nádvoří před ohromnou a starobylou budovou Přírodovědecké fakulty bylo osázené stromy, které právě stály v plném květu. Izák se ubíral chodníčky, po nichž šlapaly generace studentů, ve vánici křiklavě růžových okvětních lístků. Spěšně vyběhl po vydrhnutých schodech a opřel se do mohutných dveří.

Zamával fakultní průkazkou, která přestala platit už před sedmi lety, ale nemusel se ani namáhat. Za stolkem seděl Puškvorec, starý, duchem zcela nepřítomný stařík, jenž na fakultě začal působit dávno před Izákem a asi už na ní měl vydržet navždy. Izáka jako obvykle při jeho nepravidelných návštěvách pozdravil nesrozumitelným zahuhláním, kterým dal najevo, že ho poznává. Izák mu potřásl rukou a poptal se na rodinu. Měl všechny důvody, aby Puškvorcovi projevoval vděk, neboť přímo před jeho mléčnýma očima vynesl velké množství drahého laboratorního vybavení.

Izák pokračoval po schodech kolem pokuřujících, hádajících se či píšících skupinek studentů. Byť byla většina tvořena muži a lidmi, občas minul i sevřené, defenzivně se tvářící hloučky mladých xeňanů, žen či kombinace obojího. Někteří studenti vedli teoretické debaty okázale zvýšenými hlasy. Jiní si dělali poznámky do učebnic a potahovali z ubalených cigaret se štiplavým tabákem. Izák prošel kolem skupinky studentů dřepících na konci chodby, kteří si procvičovali, co se právě naučili, a potěšeně se smáli malinkému, z

mletých jater splácanému homunkulovi, který udělal čtyři potácivé kroky a rozpadl se na hromádku škubající se kaše.

Jak Izák postupoval po chodbách výš a dál, studentů kolem ubývalo. S nelibostí a podrážděním si uvědomoval, že jak se blíží ke svému bývalému šéfovi, srdce mu tluče znatelně rychleji.

Prošel chodbou administrativního křídla Přírodovědecké fakulty, obloženou přepychovým tmavým táflováním, a došel k pracovně na vzdálenějším konci. Na dveřích bylo zlaceným písmem vyvedeno: *Děkan Montague Vermišank.*

Izák se zastavil a nervózně se ošíval. Bojoval s emocionálním zmatkem a snažil se skloubit deset let přežívající zlobu a antipatii se smířlivým, nekonfliktním tónem. Zhluboka se nadechl, rázně zaklepal, otevřel a vstoupil dovnitř.

„Kdo si myslíte…“ zakřičel muž za stolem, než se při pohledu na Izáka náhle zarazil. „Ach tak,“ řekl po dlouhém mlčení. „Ovšem. Izák. No jen se posaď.“

Izák se posadil.

Montague Vermišank právě svačil. V ostrém úhlu se nakláněl nad svým velikánským stolem. Za zády měl okno. Izák věděl, že shlíží na široké bulváry a vily Mafatonu a Chnumu, ale teď bylo zataženo špinavou záclonou, která tlumila světlo v pracovně.

Vermišank nebyl tlustý, ale od brady dolů ho obalovala slabá nadbytečná vrstva, jako by byl ovinut neživou, mrtvolnou tkání. Měl na sobě příliš malý oblek a z rukávů se mu roztékala bílá umrlčí kůže. Řídké vlasy měl sčesané a upravené s přímo neurotickou pečlivostí, teď popíjel hrudkovitou krémovou polévku. V pravidelném rytmu si do ní nořil bílý chléb, výslednou směsici vysával, oslintaný chléb žmoulal a ožužlával, až mu v bledě žlutých cákancích padal na stůl. Měřil si Izáka bezbarvýma očima.

Izák mu pohled stísněně oplácel a byl vděčný osudu za své byť rozměrné tělo a kůži barvy doutnajícího dřeva.

„Už jsem na tebe chtěl zařvat, žes ani nezaklepal nebo sis nedohodl schůzku, ale pak jsem spatřil, že jsi to ty. Ovšem. Pro tebe běžná pravidla neplatí. A jak se máš, Izáku? Sháníš peníze? Potřebuješ nějakou výzkumnou práci?“ ptal se Vermišank lhostejným šepotem.

„Ne, ne, nic takového. Vlastně se ani nemám špatně, Vermišanku,“ odpověděl Izák s nucenou dobrosrdečností. „Jak jde práce tobě?“

„Ale dobře, dobře. Připravuju přednášku o biovzněcování. Izoloval jsem pyrotický element u brouka ohniváka.“ Nastalo dlouhé ticho. „Je to velmi vzrušující,“ dodal bezbarvě Vermišank.

„Zní to tak, opravdu," nadšeně přikyvoval Izák. Civěli na sebe. Izáka nenapadala žádná další zdvořilostní témata. Vermišanka nesnášel a přitom respektoval. Nepříjemná kombinace.

„Ehm… no prostě… Upřímně vzato, jsem tady, abych tě požádal o pomoc."

„Ale podívejme."

„Ano… Dělám totiž na něčem, co je trochu mimo můj obor… Víš dobře, že jsem spíš teoretik než praktický výzkumník…"

„Ano…" Z Vermišankova hlasu sálala bezuzdná ironie.

Ty kryso, pomyslel si Izák. *Tohle jsem ti daroval.…*

„Je to otázka…" pokračoval Izák pomalu, „vlastně chci říct, že by to *mohla,* i když o tom pochybuji… být otázka biothaumaturgie. Chtěl jsem se tě zeptat na tvůj odborný názor."

„Ach tak."

„Ano. Potřebuji vědět, jestli… lze někoho přetvořit tak, aby mohl vzlétnout."

„Podívejme." Vermišank se opřel a chlebem si otřel zbytky polévky kolem úst. Pod nosem mu zůstal knírek z drobtů. Sepjal před sebou ruce a zakýval tlustými palci. „Vzlétnout?"

Ve Vermišankově hlase se objevila stopa vzrušení, která v předchozích chladných slovech nebyla patrná. Možná chtěl Izáka dráždit neskrývaným opovržením, ale vědecké problémy v něm chtěj nechtěj vzbuzovaly zájem.

„Ano. Už k tomu někdy došlo?"

„Ano… Došlo k tomu…" Vermišank pomalu pokýval hlavou, aniž z Izáka, který si poposedl a rychle vytáhl z kapsy notes, spustil oči.

„Vážně?" zeptal se Izák.

Vermišankovy oči se při usilovném přemýšlení rozostřily.

„Ano… Proč, Izáku? Přišel za tebou někdo, kdo by chtěl létat?"

„Moc se o tom šířit… nemůžu…"

„Ovšemže nemůžeš, Izáku. *Ovšem,* že nemůžeš. Protože jsi profesionál. A za to si tě vážím." Vermišank se na svého hosta prchavě pousmál.

„Nuže… co mi k tomu můžeš říct?" zkusil to Izák. Než promluvil, musel zatnout zuby, aby ovládl silné rozhořčení. *Běž do prdele, ty povýšenecký manipulátorský sviňáku,* pomyslel si vztekle.

„Ehm… No…" Izák se vrtěl netrpělivostí, zatímco Vermišank zaklonil hlavu, aby zavzpomínal. „Před lety, koncem minulého století, tu žil jeden biofilozof. Jmenoval se Kalligin. Nechal se přetvořit." Vermišank se příšerně shovívavě pousmála potřásl hlavou. „Bylo to vlastně šílenství, ale přesto se zdálo, že dosáhl úspěchu. Měl obrovská mechanická křídla, která se rozevírala jako vějíře. Napsal o tom

nějaký spisek.“ Namáhavě otočil hlavu přes sádelnaté rameno a neurčitě se podíval na police plné knih, které lemovaly stěny. Malátnou rukou zamával v gestu, které o pozici Kalliginova spisku nesdělilo naprosto nic konkrétního. „Neznáš zbytek? Neslyšels tu písničku?“ Izák nechápavě stáhl obočí. K jeho hrůze Vermišank mečivým tenorem zanotoval několik veršů.

„Kalli se vznesl pryč
na deštníkových křídlech
Mířil čím dál výš a výš
se svou milou se rozloučiv
Na západ se hnal jako míč
A zmizel v zemi strašných věcí…“

„Jasněže jsem to slyšel!“ přerušil ho Izák. „Nikdy by mě nenapadlo, že je to o *skutečném* člověku…“

„Tys nechodil do Úvodu do biothaumaturgie, co? Pokud si vzpomínám, chodils mnohem později asi dva semestry do kurzu pro pokročilé. Utekla ti moje první přednáška. Touto historkou jsem se snažil přilákat naše znuděné zájemce o získávání vědomostí na cestu této vznešené vědy.“ Izák cítil, jak v něm ten nezúčastněný hlas s ještě větší intenzitou znovu probouzí odpor. „Kalligin zmizel,“ pokračoval Vermišank. „Odletěl někam na jihozápad, směrem ke Kakotopické skvrně. Už ho nikdo nikdy víckrát neviděl.“

Opět zavládlo ticho.

„Vida… to je celé?“ prolomil ho Izák. „Jak mu připevnili ta křídla? Vedl si při experimentu deník? Jaké to přetvoření bylo?“

„Řekl bych, že zatraceně náročné. Než došel ke správným výpočtům, nejspíš si zaexperimentoval na několika subjektech…“ Vermišank se zazubil. „Asi se musel párkrát zavděčit starostovi Mantagonymu. Tuším, že několik zločinců odsouzených na smrt pobylo na světě o několik týdnů déle, než čekali. Rozhodně to nebyla část projektu, o které by se někde šířil. Ale dá přece rozum, že než se ti něco podaří, párkrát to musíš vyzkoušet. Mechanismus musíš napojit na kosti, svaly a tkáně, které nemají ani páru o tom, co by měly dělat…“

„Ale co kdyby ty svaly a kosti *věděly,* co mají dělat? Co kdyby někdo usekl křídla skřarachovi nebo něčemu podobnému. Dala by se nahradit?“

Vermišank se na Izáka netečně díval. Nehýbal hlavou ani očima.

„Aha…“ řekl nakonec vlažně. „Myslíš si, že by to bylo jednodušší, co? Teoreticky ano, ale v praxi je to ještě složitější. Už

jsem na něčem takovém pracoval s ptáky a… ehm, dalšími okřídlenci. V prvé řadě, Izáku, teoreticky to rozhodně možné je. Teoreticky neexistuje skoro nic, čeho by se přetvářením nedalo dosáhnout. Všechno je otázka správného napojení, nevelké úpravy tkáně. Ale létání je strašně těžké, protože pracuješ se spoustou proměnných, které musí vyjít naprosto přesně. Víš, Izáku, můžeš přetvořit psa, můžeš mu přišít zpátky nohu nebo mu ji připevníš pomocí hlinotělního kouzla, a pejsek se bude kolem tebe šťastně belhat. Nebude to hezké, ale bude chodit. To s křídly neuděláš. Křídla musí být dokonalá, nebo se prostě nevzneseš. Naučit svaly, které si myslí, že ví, jak se létá, dělat stejnou věc jinak, je *těžší*, než kdybys to měl naučit svaly, které o tom nemají ani potuchy. Svalstvo toho tvého ptáka – nebo co to máš – nebude nic chápat, jestli k němu připevníš křídla, která budou třeba jen o kousíček jinak tvarovaná, jinak velká nebo založená na odlišné aerodynamice, a tvůj plán půjde do kytek, a to *i za předpokladu*, že všechno pospojuješ dobře.

Odpověď, kterou ti, Izáku, dávám, zní: ano, lze to provést. Ten skřarach, nebo co, může být přetvořen, aby znovu létal. Ale není to pravděpodobné. Je to zatraceně těžká práce. Nenajdeš žádného biothaumaturga, žádného přetvářeče, který by ti mohl přislíbit uspokojivý výsledek. Buď vyhledáš Kalligina a přiměješ ho, aby to udělal," sykl Vermišank na závěr, „nebo bych to neriskoval."

Izák si dopsal poslední poznámku a zavřel notes.

„Díky, Vermišanku. Tak nějak jsem… doufal, že mi to řekneš. To je tvoje odborné stanovisko, ano? Já se teď budu muset zabývat *jinou* linií bádání, kterou bys neschválil už vůbec…" V očích měl plamínky jako zlobivé dítě.

Vermišank sotva znatelně pokývl hlavou a na rtech se mu jako plíseň objevil a zase zmizel náznak nasládlého úsměvu.

„Aha."

„Tak jo, děkuju, žes mi věnoval chvíli času… To se cení…" koktal Izák, zatímco vstával. „Promis, že to bylo tak narychlo…"

„To nic. Potřebuješ znát můj názor ještě na něco?"

„No…" Izák se zastavil s jednou rukou vsunutou do rukávu kazajky. „Ještě tohle. Slyšel jsi už o hypnoseru?"

Vermišank nadzvedl obočí. Usadil se pohodlněji a začal si žmoulat palec; na Izáka se díval přivřenýma očima.

„Tohle je univerzita, Izáku. Myslíš si, že by do města mohla vtrhnout nová a *vzrušující* nelegální substance, aniž by zlákala některého z našich studentů? Ovšemže jsem o něm slyšel. K prvnímu vyloučení našeho žáka za prodej této látky došlo před necelým

půlrokem. Byl to velmi inteligentní mladý psychonom, předvídatelně avantgardního teoretického zaměření.

Izáku, Izáku… i přes všechny tvé hojné, ehm, *neuváženosti…* malým uculením se nepřesvědčivě pokusil zbavit invektivu ostří, „by mě nikdy nenapadlo, že by ses zapletl s *drogami.*“

„Ne, Vermišanku, ani mě ne. Ale když už žiju a pracuju v *bahnu zkaženosti*, které jsem si zvolila kde mě obklopují *ničemové* a zlotřilí zpustlíci, s věcmi, jako jsou drogy, se na všech těch *oplzlých orgiích* musím mermomocí setkávat.“ Ve stejném okamžiku, kdy dospěl k závěru, že s další diplomacií už nic nevyzíská, si Izák vynadal za to, že ztratil trpělivost. Mluvil nahlas a sarkasticky. Ale svůj výbuch vzteku si docela užíval. „Jeden z mých odporných přátel tuto drogu bral,“ pokračoval, „a já jsem se o ní chtěl dozvědět něco víc. Jak je vidět, neměl jsem se ptát někoho tak útlocitného.“

Vermišank se potichu hihňal. Smál se, aniž by otevřel ústa. Jeho tvář zůstávala stažená v kyselém úšklebku. Nespouštěl z Izáka oči. Jediným důkazem, že se směje, byl slabý pohyb ramen a sotva patrné kývání dopředu a dozadu.

„Aha,“ řekl nakonec. „Začínáme být nedůtkliví, Izáku.“ Potřásl hlavou. Izák si poplácal kapsy, zapnul si knoflíky a okázale dával najevo, že se chystá k odchodu, aby se nemusel cítit nejapně. Otočil se a zamířil ke dveřím; zvažoval, jestli se má uchýlit k poslednímu šlehu na rozloučenou.

Vermišank ho předběhl.

„Hypnos… no *ta látka*, vlastně nesouvisí s mým oborem, Izáku. Farmakologie, či co, už dneska není v biologii příliš v kurzu. Jsem si jistý, že víc by ti mohl říct některý z tvých bývalých kolegů. Hodně štěstí.“

Izák se rozhodl, že už neřekne nic. Malomyslně však za sebou mávl rukou v gestu, které sice mohl považovat za pohrdavé, ale které stejně tak dobře mohlo vyznít jako výraz vděčnosti a rozloučení. *Ty zatracený zbabělče,* vynadal si. Ale jednomu faktu uniknout nemohl: Vermišank byl užitečným zdrojem vědomostí. Izák věděl, že ho bude stát ještě mnoho sil, než na svého bývalého šéfa dokáže být sprostý bez jakýchkoli výčitek. Měl až příliš mnoho odborných znalostí, před kterými by si přibouchl dveře.

Izák si tedy svou vlažnou odplatu odpustil a místo toho se nad svou rozpačitou reakcí na hrozného Vermišanka jen pousmál. Alespoň se dozvěděl to, co se sem dozvědět přišel. Přetvoření nepřicházelo pro Jagharka v úvahu. Byl spokojený a byl i natolik upřímný, že si připustil hanebnost svých důvodů. Otázky spjaté s létáním oživovaly jeho vlastní výzkum, a kdyby banální modelace masa založená na

aplikované biothaumaturgii zvítězila nad krizovou teorií, jeho výzkum by se zasekl. O nově nabytou energii rozhodně přijít nechtěl.

Jagu, kamaráde, je to přesně, jak jsem si myslel. Jsem tvoje největší naděje, a ty zase moje.

Než se zjevilo město, tekly tu kanály; klikatily se mezi souvrstvími hornin podobajících se zkřemeněným klům a ze slabé vrstvy zeminy rašila políčka kukuřice. A než se zjevily křoviny, ubíhaly dny zlostně se tvářícího kamení. Pokroucené žulové nádory, které od zrození kraje ztěžka spočívaly v jeho útrobách, přišly o svůj tenký povrchový obal působením větru a vody v průběhu pouhých deseti tisíc let. Skalnaté výběžky, útesy ošklivé a strašidelné, jak už vnitřnosti bývají.

Kráčel jsem stezkou podél řeky. Mezi drsnými strmými kopci ještě neměla jméno: v průběhu dní se z ní měl stát Dehet. Několik mil na západ jsem viděl zamrzlé vrcholky skutečných hor, skalnaté a zasněžené kolosy, které dominovaly nad místními kamenitými kopečky porostlými lišejníkem stejně majestátně, jako se tyto nižší vrchy zvedaly nad mou hlavou.

Někdy mi skály připomínaly hrozivé postavy s drápy, tesáky a parožím jako kyje či klepeta. Zkamenělí obři, nehybní kamenní bozi, optické klamy nebo větrem náhodně stvořené sochy.

Byl jsem spatřen. Z koz a ovcí vanulo pohrdání nad mým klopýtáním. Dravci vřeštěním dávali průchod svému opovržení. Občas jsem míjel pastevce, kteří na mě zírali s podezřívavostí a neomaleností.

Noci se hemžily temnými tvory. Pod hladinou číhali chladní slídiči.

Kamenné zuby se ze země nořily tak pomalu a kradmo, že jsem tímto rozbrázděným údolím musel kráčet celé hodiny, než jsem si je uvědomil. Než se zjevily, ubíhaly jen dlouhé dny trávy a křovin.

Našlapovalo se mi lépe a nesmírné nebe bylo k mým očím vlídnější. Ale nenechal jsem se oklamat. Nenechal jsem se svést. Nebyla to pouštní obloha. Bylo to cosi podvodného, náhražka, která se mě snažila ukolébat. S každým závanem větru se o mě otírala usychající vegetace, mnohem rozmanitější než rostlinstvo doma. V dálce byl les, o němž jsem věděl, že se na sever táhne až k okraji Nového Krobuzonu a na východ k moři. Na tajných místech mezi jeho hustě rostoucími stromy spočívaly ohromné, tajuplné, zapomenuté stroje, písty a soukolí, železné kmeny mezi dřevem, se rzí místo kůry.

Nešel jsem k ním.

Za mnou, kde se větvila řeka, byly mokřady, jakési vnitrozemní říční ústí; skýtalo neurčitý příslib splynutí s mořem. Tam jsem pobyl v nadzemních chatrčích hruníků, klidné, zbožné rasy. Krmili mě a broukali mi ukolébavky. Lovil jsem s nimi, kopím jsem skolil kajmana i anakondu. Právě v mokřadech jsem přišel o svou čepel, která zůstala vězet v kůži jakéhosi rychlého savého dravce, který se přede mnou náhle vztyčil z kalu a mokrého rákosí. Zvedl se, zaječel jako konvice nad ohništěm a zmizel v bahně. Nevím, jestli jsem ho zabil.

Než se zjevily mokřady a řeka, ubíhaly dny schnoucí trávy a povlovných kopců, které pustošily bandy lupičských volnotvorů, uprchnuvších před spravedlností. Byť jsem byl varován, žádného jsem nespatřil.

Ocitl jsem se ve vesnicích, které mě uplácely masem a oděvy a prosily mě, abych se za ně přimluvil u bohů sklizně. Ocitl jsem se ve vesnicích, z nichž mě obyvatelé hnali vidlemi, puškami a vřeštivými houkačkami… O trávu jsem se dělil se stády a občas s jezdci, s ptáky, jež jsem považoval za blízké příbuzné, a se zvířaty, jež jsem znal jen z mýtů.

Spával jsem sám, skrytý ve skalnatých průrvách, v mlází nebo pod přístřešky, které jsem si narychlo postavil, když jsem cítil déšť. Čtyřikrát mě něco ohledávalo ve spánku a zanechávalo po sobě otisky kopyt a zápach bylin, potu či masa.

Na těchto širých pláních má zlost a utrpení prošly změnou.

Kráčel jsem mezi hmyzem mírného pásma, jenž se snažil prozkoumat můj neznámý pach, olíznout můj pot, ochutnat mou krev a opylovat barevné skvrny na mém plášti. V bujné zeleni jsem vídal vypasené savce. Trhal jsem květiny, které jsem vídal v knihách, vysoké květy barev tak jemných, jako bych se na ně díval přes závoj mlžného oparu. Vůně stromů mi znemožňovala dýchat. Obloha se hemžila mračny.

Tímto úrodným krajem jsem se procházel já, tvor z pouště. A cítil jsem se hrubý a zaprášený.

Jednoho dne mi došlo, že jsem přestal snít o tom, co udělám, až budu znovu celý. Má vůle žhnula, aby dosáhla tohoto bodu, a pak náhle nebyla ničím. Stal jsem se pouhou touhou vzlétnout. Přizpůsobil jsem se, jaksi. V tomto neznámém kraji jsem se vyvinul, na trmácivé, apatické cestě do místa, kde se shromažďovali vědci a přetvářeči z celého světa. Prostředek se stal účelem. Pokud opět získám křídla, stanu se někým novým, tvorem bez touhy, jež mě určovala.

Při nekonečné cestě na sever jsem v jarním vlhku pochopil, že nehledám naplnění, ale rozklad. Předám své tělo nově zrozenému tvoru, a oddechnu si.

Než jsem poprvé vstoupil do těchto kopců a plání, byl jsem hrubší. Opustil jsem Myršok, kde přistála má loď, aniž jsem v něm strávil jedinou noc. Je to ošklivé přístavní město, kde už je tolik mně podobných, že jsem se cítil nesvůj.

Probíhal jsem městem a nehledal nic než zásoby a ujištění, že moje cesta musí vést do Nového Krobuzonu. Koupil jsem si hojivou mast na svá rozedřená, podebírající se záda a našel jsem lékaře natolik upřímného, že připustil, že v Myršoku pomoc nenaleznu. Dal jsem svůj bič kupci, který byl ochotný svézt mne na povozu padesát mil do údolí. Nechtěl mé zlato, chtěl mou zbraň.

Toužil jsem nechat moře za zády. Moře bylo mezihrou. Čtyři dny na líném umaštěném kolesovém plavidle, které se ploužilo přes Chudé moře, kdy jsem neopouštěl podpalubí a pohyb lodi jsem odhadoval jen podle prudkého naklánění a mokrých zvuků. Po palubě jsem kráčet nedokázal. Pod tou ohromnou oceánskou oblohou bych se cítil stísněněji než za dusných dnů v zapáchající kajutě. Skrýval jsem se před racky, orlovci a albatrosy. Zůstával jsem blízko hladiny, ve svém špinavém dřevěném úkrytu těsně za záchodkem.

A než se zjevilo moře, kdy jsem ještě žhnul a zuřil, kdy mé rány byly ještě vlhké krví, to byl Šankel, kaktusíkovské město. Město mnoha jmen. Sluneční klenot. Oáza. Borridor. Slaná díra. Spirálová citadela. Solárium. Šankel, kde jsem zápasil a pral se v arénách a drátěných klecích, kde jsem trhal a byl trhán, kde jsem vyhrával mnohem častěji, než prohrával, kde jsem po nocích běsnil jako bojovný kohout a kde jsem ve dne hromadil mince. Až do dne, kdy jsem se utkal s barbarským princem, který si chtěl udělal přilbici z mé garudské lebky a já jsem navzdory očekávání vyhrál, byťze mě crčely děsivé proudy krve. Zatímco jsem si jednou rukou přidržoval střeva, druhou jsem mu rozdrásal hrdlo. Získal jsem jeho zlato a přívržence, jež jsem osvobodil. Zaplatil jsem za vyléčení a koupil si cestu na kupeckém korábu.

Vydal jsem se přes kontinent, abych byl zase celý.

Poušť šla se mnou.

Část třetí

Proměny

Kapitola osmnáctá

Jarní vítr byl čím dál teplejší. Špinavý vzduch nad Novým Krobuzonem elyktrizoval. Městští meteomanceři v oblačné věži v Zádehtí odečítali údaje z točících se přístrojů a trhali grafy ze zběsile zapisujících barometrů. Špulili rty a vrtěli hlavami.

Šeptali si o úžasně horkém a vlhkém létě, které mělo nastat. Bušili do gigantických trubic aeromorfního stroje, který se vertikálně tyčil celou výškou duté věže jako nějaké obří varhany nebo hlavně pušek, dožadujících se souboje mezi zemí a nebem.

„Zatracená zbytečnost," hudrali si znechuceně. Objevily se vlažné snahy uvést do provozu stroje v podzemí, ale ty se nepohnuly už sto padesát let a nikdo živý je nebyl schopen opravit. Nový Krobuzon musel čelit počasí diktovanému bohy, přírodou či náhodou.

V zoologické zahradě v Zámarastí byla zvířata v měnícím se počasí neklidná. Nastaly poslední dny období páření a nepokojné škubání rozvášněných mřížemi navzájem oddělených těl poněkud zesláblo. Chovatelům se ulevilo stejně jako jejich svěřencům. Smyslný příkrov rozmanitých druhů pižma vyvolával agresivní, nepředvídatelné chování.

Teď, když každý den světlo vydrželo o něco déle, medvědi, hyeny, kostnatí hroši, osamělá polární liška a opice zůstávali celé hodiny nehybně – až napjatě – ležet a ze svých udupaných výběhů a zablácených příkopů sledovali kolemjdoucí. Čekali. Na jižní deště, které do Nového Krobuzonu sice nikdy nepřijdou, ale jejichž očekávání měli nejspíš zakódované v genech. A když deště nepřišly, smiřovali se a čekali na období sucha, které jejich nový domov rovněž nesužovalo. *Musí to být zvláštní, úzkostná existence*, přemítali chovatelé mezi řevem unavených, z míry vyvedených šelem.

Noci se od zimy zkrátily skoro o dvě hodiny, ale zdálo se, že do kratší doby trvání vtěsnaly více ze své podstaty. Jelikož se hodiny mezi západem a východem slunce snažilo vyplnit čím dál větší množství nelegálních aktivit, jevily se kromobyčejně intenzivní. Obrovské staré skladiště půl míle od zoologické zahrady přitahovalo každou noc zástupy mužů a žen. Dusot a neustálé lomození vrtošivého bdícího obyvatelstva, které se hrnulo do oné starobylé budovy, občas rozrazil lví řev. Snášel se na dav, ale nikdo ho nebral na vědomí.

Cihlové zdi skladiště kdysi bývaly červené, dnes se však černaly špínou, tak hladkou a pečlivě navrstvenou, jako by ji někdo ručně namaloval. Po celé délce budovy se stále táhla původní firma: *Kadnebarova mýdla a lůj*. Kadnebar zkrachoval při krizi v sedmapadesátém. Ohromná zařízení na tavení a čištění tuku byla vynesena a prodána jako železný šrot. Po dvou či třech letech poklidného rozkladu Kadnebarův podnik znovu ožil jako zápasiště gladů.

Podobně jako starostové před ním i Gangr rád vynášel kulturu a nádheru Městského státu Nový Krobuzon nad barbarské bahno, v němž se musí plazit obyvatelé jiných krajů. Jen pomyslete na ostatní rohagské země! vyzýval Gangr v proslovech a úvodnících. Nový Krobuzon není Teš ani Troglodopolis, Vadaunk ani Vysoký Kromlech. Naše město není ovládané čarodějnicemi, není podsvětním doupětem, střídání ročních období tady nepřináší vlny pověrečného útlaku, my nenutíme své občany k práci v zombijských továrnách, náš parlament se nepodobá parlamentu v Maru'ahmu, kasinu, kde jsou zákony sázkami v ruletě!

A není to ani Šankel, zdůrazňoval Gangr, kde se lidé perou pro zábavu jako zvířata!

Samozřejmě s výjimkou Kadnebarova podniku.

Asi byl nelegální, ale nikdo si nepamatoval, že by v něm kdy došlo k nějaké miliční razii. Řada mecenášů předních stájí se rekrutovala z parlamentních činitelů, průmyslníků a bankéřů, jejichž intervence bezesporu tlumila oficiální zájem na minimum. Existovala přirozeně i jiná kolbiště, která sloužila jako arény pro kohoutí či krysí zápasy, kde se mohly na jedné straně odehrávat štvanice na medvědy či jezevce, na straně druhé zápasy s hady a uprostřed souboje gladů. Kadnebar byl však legendární.

Každý večer zábava začínala volným programem, komediálním představením pro pravidelné návštěvníky. Před výběrovými porotami zatínaly své pozoruhodné svalstvo desítky mladých a hloupých statných hochů z venkovských farem, nejhouževnatějších mladíků svých vesnic, kteří cestovali dlouhé dny z Obilné spirály či Žebravých

kopců, aby si ve městě udělali jméno. Dva nebo tři byli vybráni a nahnáni do hlavní arény před rozběsněný dav. Na zápasišti sebejistě potěžkávali mačety, kterými byli vyzbrojeni. Pak bledli, když se ocitali tváří v tvář ohromnému přetvořenému gladiátorovi či netečnému kaktusíkovskému válečníkovi, který vystoupil z bočních vrat. Následující řež byla krátká, krvavá a staraná profesionály pro pobavení publika.

Zábava u Kadnebara se řídila módou. Na sklonku onoho jara si publikum oblíbilo souboje mezi dvěma přetvory a třemi cheprijskými strážnými sestrami. Cheprijky z Újetce a Přípotok přilákaly nesmírné odměny. Cvičily spolu už celé roky, skupinky tří náboženských bojovnic vytrénované k následování příkladu cheprijských strážných bohyň, Drsných sester. Podobně jako Drsné sestry jedna bojovala se sítí a kopím, další s kuší a křesadlovkou a poslední s cheprijskou zbraní, kterou si lidé překřtili na žihadlovku.

Když se pod kůží jara začalo vzdouvat léto, sázky rostly do závratných výšek. V míle vzdálených Vlkodavech Benjamin Flex zasmušile přemítal, proč má *Kadnebarův vosk,* ilegální orgán zápasnické kultury, pětkrát větší náklad než *Radikální renegát.*

Bulvař zanechal ve stoce další ze svých zmasakrovaných obětí. Objevili ji bahňouři. Visela z kanálové výpusti do Dehtu jako nějaký vyčerpaný člověk.

Na periferii Latrínu zemřela žena na následky četných bodných ran do obou stran krku, jako by byla zachycena ostřími obrovských zubatých nůžek. Když ji sousedé našli, po těle měla poházené dokumenty, které ji označovaly za plukovnici-informátorku milice. Začaly se šířit zvěsti. Udeřil Jack Půlmodlitbička. V kanálech a chudinských čtvrtích nad jeho obětí nikdo netruchlil.

Lin a Izák se potají setkávali kdykoli to bylo možné. Izák poznal, že s Lin není všechno v pořádku. Jednou ji přiměl, aby se posadila, a požádal ji, aby mu řekla, co ji trápí, proč se letos neúčastní soutěže o Šintakostskou cenu (to přidalo jejímu obvyklému nadávání na kvalitu užšího výběru další rozměr hořkosti), na čem teď pracuje a kde. V žádném z jejích pokojů nebylo ani stopy po umělecké činnosti.

Lin ho pohladila po ruce v jasném gestu vděčnosti za projevený zájem. Ale říct mu nemohla nic. Prozradila mu, že pracuje na díle, na něž je prozatím velmi hrdá. Našla si prostor, o němž nemůže a nechce hovořit, prostor, kde vytváří rozměrné dílo, na něž se jí rovněž nesmí vyptávat. Nebyla ani pravda, že se stáhla před světem. Přibližně

jednou týdně se objevovala v jednom z vilnopolských barů, kde se smála s přáteli, byť už ne tak bezstarostně jako před dvěma měsíci.

Lin si Izáka naopak dobírala ohledně jeho vzteku na Klikaře Gazida, po němž se v podezřele příhodné době slehla země. Izák Lin vyprávěl o svém bezděčném experimentu s hypnoserem a dal před ní průchod svému vzteku; vysvětlil tak, proč se Gazida snaží najít a potrestat. Popsal jí také pozoruhodnou housenku, které droga podle všechno velmi svědčila. Lin ji ještě neviděla, do Brokat nezašla od onoho bezútěšného dne v minulém měsíci, ale i když počítala s tím, že Izák nejspíš trochu přehání, tvor se jí jevil kromobyčejně zajímavým.

Lin láskyplně přemýšlela o Izákovi, když obratně měnila téma. Zeptala se ho, jaký druh výživy si myslí, že housenka získává ze své podivné potravy, a uvolnila se, když se mu zaujetím rozjasnila tvář a on jí nadšeně líčil, že to netuší, ale že má několik domněnek. Požádala ho, aby se jí pokusil vysvětlit záležitosti související s krizovou energií, a optala se ho, jestli si myslí, že pomůže Jagharkovi vzlétnout. Izák se vášnivě rozhovořil a začal jí na kousky papíru kreslit nejrůznější schémata.

Získat si ho bylo snadné. Lin měla někdy dojem, že Izák ví, že je manipulován a že se cítí provinile nad lehkostí, s níž se zbavuje starosti o ni a přechází k jiným tématům. Vedle lítosti cítila v jeho náhlých přechodech k novým záležitostem i vděčnost. Izák věděl, že se patří, aby si o ni vzhledem k její zádumčivosti dělal starosti, a taky si je i dělal, ale musel se snažit; vlastně jen plnil povinnost, zatímco se myšlenkami naopak upínal ke krizové teorii a potravě pro housenku. Lin mu dala povolení, aby se netrápil, a on je s díky přijal.

Lin chtěla Izákovy obavy alespoň na nějakou dobu rozptýlit. Nemohla si dovolit, aby začal pochovat zvědavost. Čím více by věděl, v tím větším nebezpečí by se ocitala. Nevěděla, jakou mocí vládne její zaměstnavatel: pochybovala, že by byl schopen telepatie, ale raději nic neriskovala. Chtěla dokončit práci, sebrat peníze a ze Skeletonu zmizet.

S každou další návštěvou u pana Multiho jím byla víc a víc vtahována – i navzdory své neochotě – do jeho města. Nevzrušeně se zmiňoval o válkách gangů v Sivém krutu, trousil letmé poznámky o masakrech v srdci Vranova. Madam Francina zvětšuje svůj záběr. Zmocnila se obrovské části trhu se šazbahem na západ od Vranova, ale na to byl pan Multi připravený. Teď se však pokoušela vkrást na východ. Lin žvýkala, plivala, tvarovala a snažila se neposlouchat podrobnosti, přezdívky mrtvých kurýrů, adresy skladišť. Pan Multi ji zaplétal do svých osidel.

Musel to činit úmyslně.

Soše narostlo stehno, další noha a začátek pasu (pokud tedy pan Multi měl něco, co by se takto dalo označit). Barvy nebyly naturalistické, ale působily zajímavě a podmanivě, až hypnoticky. Bylo to úžasné dílo, jak se ostatně na předlohu slušelo.

Navzdory Linině snahám nevnímat nic z okolí si bezstarostné tlachání pana Multiho do její mysli cestu našlo i přes obranné valy. Zjistila, že o tom, co řekl, přemítá. Celá vystrašená se snažila myslet na něco jiného, ale přes veškeré úsilí byla taková snaha neudržitelná. Nakonec se přistihla, že planě uvažuje, *kdo* s největší pravděpodobností získá nadvládu nad čajíčkovským skladem na chimerské konečné. Otupěla. To byla další obrana. Nechala svou mysl, aby se nebezpečnými informacemi jen nepřítomně proplétala. Úzkostlivě se snažila ignorovat jejich význam.

Lin ovšem zjišťovala, že na madam Francinu myslí čím dál víc. Pan Multi o ní hovořil sice lehkovážně, ale v jeho monolozích se objevovala stále častěji a Lin cítila, že mu dělá jisté starosti.

Ke svému vlastnímu překvapení začala madam Francině fandit. Nebyla si jistá, jak k tomu došlo. Poprvé si to uvědomila v okamžiku, kdy pan Multi mluvil s předstíraným pobavením o drtivém útoku na dva kurýry, k němuž došlo předcházející noci. Cheprijský přepadový oddíl madam Franciny ukořistil obrovské množství jisté nejmenované substance, surového materiálu určeného k výrobě čehosi nespecifikovaného. Lin jí v duchu slabě aplaudovala. Zarazilo ji to, a zatímco rozebírala své pocity, na okamžik ustala v práci se žlázou. Přála si, aby madam Francina vyhrála.

Nedávalo to smysl. Když situaci podrobila pečlivější analýze, došlo jí, že na ni nemá vůbec žádný názor. Rozumově vzato, triumf jednoho překupníka a zločince nad druhým ji prostě nezajímal. Ale po emocionální stránce začala doposud nespatřenou madam Francinu upřednostňovat jako svou šampiónku. Tiše se zachvěla, když zaslechla, jak ji pan Multi se zlomyslnou samolibostí ujišťuje, že má plán, který radikálně změní podobu celého trhu.

Co to má znamenat? pomyslela si trpce. *To mají být po všech těch letech záchvěvy cheprijského svědomí?*

Dobírala si sebe samu, ale přesto byl v této ironické myšlence kus pravdy. *Možná by tak smýšlel každý, kdo se staví Multimu,* napadlo ji. Lin se natolik obávala úvah na téma svého vztahu s panem Multim, natolik ji zneklidňovalo, že by mohla být něčím víc než jeho zaměstnankyní, že jí trvalo poměrně dlouhou dobu, než si uvědomila, že ho nenávidí. *Nepřítelkyně mého nepřítele…* uvažovala. Ale bylo v tom něco víc. Lin jednoznačně cítila k madam Francině solidárnost

proto, že je cheprijka. Francina však – a možná tohle stálo v jádru jejích pocitů – nebyla *dobrá* cheprijka.

Tyto myšlenky Lin trápily a vyváděly ji z míry. Poprvé po mnoha letech ji přivedly k uvažování nad jejím vztahem k cheprijské komunitě jiným než přímočarým, konfrontačním způsobem. A to ji přimělo vzpomínat na dětství.

Poté, co každý den ukončila práci u pana Multiho, navštěvovala Újetec. Vycházela ven a na okraji Žeber si najímala drožku. Odjížděla přes Danečiho a Taverníkův most, míjela restaurace, úřady a domy v Prsku.

Někdy se zastavovala na Slinném bazaru a volným krokem se procházela mezi jeho tlumenými světly. Omakem zkoušela lněné šaty a kabáty rozvěšené na stáncích, aniž si všímala neomalených pohledu kolemjdoucích, kteří se divili, jak může cheprijka nakupovat lidské oblečení. Bazarem se proplétala až do Čeku, plného chaotických uliček a rozlehlých cihlových obytných budov.

Tady nebydlela chudina. Domy v Čeku byly dostatečně solidní a většina dokázala uchránit své obyvatele před deštěm. Ve srovnání s hybridním bujením Vlkodav, zahnívajícím cihlovým marastem Spatné strany a otřesnými chatrčemi Plku byl Ček příjemným místem. Sice trochu přelidněným a s jistou mírou opilosti, chudoby a zlodějin, ale, upřímně vzato, k žití existovala celá řada horších míst. Tady bydleli prodavači, nižší vedoucí kádry a lépe placení dělníci z továren, kteří se každý den hrnuli do blatozvuckých a kelströmských doku, do Zákrutu a Didakaie, obecně známé pod označením Smogrov.

Lin tu vítána nebyla. Ček hraničil s Újetcem, oddělovaly je pouze dva nevýznamné parky. Cheprijky Čeku ustavičně připomínaly, že úpadek není až tak daleko. Plnily čecké ulice zpravidla během dne, kdy se přemisťovaly do Vranova za nákupy nebo aby nasedly na vlak na Nádraží Perdido. V noci tu však bylo možno potkat pouze ojedinělé cheprijky, které se odvážily chodit po zdejších ulicích po setmění, i když na ně číhalo nebezpečí ze strany ozbrojených bojechtivých přívrženců strany Tří brků, kteří hlídkovali, aby „udržovali město v čistotě“. Lin si dávala pozor, aby tuto zónu opustila ještě před západem slunce. Protože hned vedle ležel Újetec, kde byla v bezpečí.

V bezpečí, ale ne šťastná.

V Újetci chodila Lin po ulicích s nadšením, ale zároveň se jí zvedal žaludek. Už řadu let její návštěvy této oblasti představovaly pouze krátké výlety za nákupy barvulin a pojiva, občas snad i nějaké té cheprijské lahůdky. Nyní jí tato čtvrť evokovala vzpomínky, o nichž si myslela, že je dávno zapudila.

Z domů vytékaly bílé šlemy larev domácníků. Některé budovy byly touto bílou hmotou pokryté úplně: táhla se jim po střechách a jednotlivá obydlí propojovala do ztuhlého hrudkovitého celku. Lin okny a dveřmi viděla dovnitř. Stěny a podlahy, o něž se postaralo lidské stavitelství, byly na některých místech vybourané a vypaseným larvám domácníků bylo umožněno, aby se bez‘ omezení plazily skořepinami domů, a zatímco se prokousávaly zničenými vnitřky budov, vypouštěly z břicha hlenový sliz a škubaly krátkými panožkami.

Občas Lin zahlédla živý exemplář dovezený z farem u řeky, který budovu přetvářel do složitého propletence organických chodbiček. Takovému obydlí dávala přednost většina cheprijských obyvatelek. Velké hloupé larvy, větší než rožci, reagovaly na škubání a potahování majitelek, tápavě se pohybovaly domy a pokrývaly pokoje rychleschnoucí vrstvou slizu; zaobloval hrany a propojoval místnosti, domy a ulice čímsi, co z vnitřku vypadalo jako obří červí chodbičky.

Někdy se Lin posadila v některém z újeteckých parčíků. Nehybně si hověla mezi kvetoucími stromy a sledovala příslušnice své rasy. Vzhlížela nad park, na stěny vysokých budov. Jednou spatřila malou lidskou dívku, která se vykláněla z okna vysoko nad její hlavou, okna, jež se skoro nahodile otevíralo v horní části špinavé betonové stěny v zadním traktu shluku několika budov. Dívka klidně pozorovala své cheprijské sousedky, zatímco se na tyči vedle ní třepotalo ve svěžím větříku čerstvě vyprané prádlo její rodiny. *Zvláštní způsob dospívání*, pomyslela si Lin a představila si holčičku, kterou obklopují tiché bytosti s hmyzími hlavami; tak zvláštní, jako by ona sama vyrostla mezi voďanoji… ale tato myšlenka opět nepříjemně vyústila do úvah o vlastním dětství.

Samozřejmě že výlet do těchto nenáviděných ulic pro ni byl cestou zpátky do města, existujícího kdesi ve vzpomínkách. To věděla. Vnitřně se připravila, aby myšlenkový návrat do minulosti zvládla.

Újetec byl jejím prvním útočištěm. V této zvláštní době odloučenosti, kdy fandila snahám cheprijské zločinecké královny a ve všech čtvrtích města byla vyvrhelem – snad s výjimkou Vilných polí, kde jsou vyvrhelové páni –, si uvědomila, že její pocity ohledně Újetce jsou rozporuplnější, než si dosud připouštěla.

Cheprijky žily v Novém Krobuzonu už skoro sedm set let, od doby, kdy *Horlivá kudlanka* překonala Vzdutý oceán ve snaze dostat se do Bered Kai Nevu, východního kontinentu, cheprijské domoviny. Několik obchodnic a cestovatelek na ní připlulo na jednosměrnou osvětovou misi. Základ této malé skupinky se ve městě držel při

životě několik staletí, zdomácněl v něm. Tehdy nebyly žádné oddělené čtvrti, žádní domácníci, žádná ghetta. I cheprijek bylo málo. Až do Tragické přeplavby.

Uplynulo již sto let od doby, kdy se do Železné zátoky vkradly, sotva se držíce na hladině, první lodi uprchlic. Ohromné mechanické motory měly zrezivělé a rozbité, plachtoví bylo na cáry. Byly to strašidelné koráby, plné beredkainevských cheprijek, víc mrtvých než živých. Nákaza byla natolik nemilosrdná, že je donutila porušit letité tabu zakazující pohřbívání do vody. Na palubách bylo tedy jen málo mrtvol, ale zato stovky umírajících. Lodě vypadaly jako přecpané čekárny před márnicemi.

Povaha tragédie zůstávala pro novokrobuzonské úřady, které v zemích Bered Kai Nevu neměly konzuly a udržovaly s nimi jen nepočetné kontakty, velkou záhadou. Uprchlice se o ní nechtěly zmiňovat, a pokud ano, mluvily v hyperbolách, a pokud promluvily jasně a popisně, porozumění znemožňovala jazyková bariéra. Lidé tedy věděli jen to, že cheprijky z východního kontinentu postihlo cosi strašlivého, jakási příšerná smršť, která pozřela miliony obyvatel a zanechala jen nepatrnou hrstku, která dokázala odplout. Cheprijky tuto nejasnou apokalypsu označovaly jako Vyplenění.

Mezi příjezdem prvních a posledních lodí uplynulo dvacet pět let. Posádky některých pomalých člunů nevybavených motory údajně tvořily jen cheprijky narozené na moři, všechny původní uprchlice zemřely během nekonečné plavby. Jejich dcery netušily, před čím vlastně prchají, věděly pouze to, že je umírající chovačky nabádaly, aby se všechny do jedné plavily na *západ* a nikdy neotáčely kormidlem. Zvěsti o cheprijských Lodích milosrdenství – pojmenovaných podle toho, čeho se dožadovaly – do Nového Krobuzonu dospěly z jiných zemí na východním pobřeží rohagského kontinentu, Gnut Kerru a Jhešulských ostrovů a dokonce i ze Zlomků daleko na jihu. Cheprijská diaspora byla zmatená, rozrůzněná a vyděšená.

V některých končinách byly uprchlice zmasakrovány při úděsných pogromech. V jiných, jako v Novém Krobuzonu, byly vítány sice s rozpaky, ale bez oficiálního násilí. Usadily se, začaly pracovat, platit daně, věnovat se zločinu a zjistily, že se působením organického tlaku, příliš jemného na to, aby si ho všimly, ocitly v ghettech; tam je občas sužovali fanatici a násilníci.

Lin v Újetci nevyrostla. Narodila se v mladším a chudším ghettu v Přípotokách, ošuntělé kaňce na mapě severozápadní části města. Skutečnou historii Újetce a Přípotok bylo vzhledem k systematické likvidaci vzpomínek, které se obyvatelky podrobovaly, takřka

nemožné poskládat. Trauma z Vyplenění bylo natolik velké, že první generace uprchlic záměrně zapomněla deset tisíc let cheprijských dějin a oznámila, že jejich příjezd do Nového Krobuzonu je začátkem nového dějinného cyklu, Městského cyklu. Když se nastupující generace domáhala u svých chovaček, aby je seznámily s dějinami rasy, řada z nich jim vyprávění odmítla a spousta si na ně nevzpomínala. Cheprijskou historii halil obrovský stín genocidy.

Proniknout tajemstvím oněch prvních dvaceti let Městského cyklu bylo pro Lin obtížné. Újetec a Přípotoky byly jí, její chovačce, předchozí generaci a generaci jí předcházející prezentovány jako danosti.

Přípotoky neměly žádné Náměstí soch. Před sto lety šlo o rozpadající se lidskou chudinskou čtvrť, kolonii zděděných staveb, a cheprijským larvám domácníků se podařilo stěží více než obalit domy hlenem, čímž je jednou provždy zatavily do stavu na pokraji kolapsu. Z obyvatelek Přípotok nevyrostly umělkyně či majitelky ovocných barů, ani šéfky většin, představené úlů či vlastnice obchůdků. Měly špatnou pověst a hladověly. Pracovaly v továrnách i kanálech, prodávaly se komukoli, kdo o ně měl zájem. Sestry v Újetci jimi opovrhovaly.

V sešlých přípotockých uličkách se dařilo podivným a nebezpečným myšlenkám. V utajených síních se scházely skupinky radikálek. Vybraným slibovaly spásu různé mesiášské kulty.

Řada původních uprchlic se odvrátila od božstev Bered Kai Nevu ve zlosti nad tím, že své následovnice neochránila před Vypleněním. Pozdější generace, neznalé povahy tragédie, jim znovu nabídly uctívání. V průběhu sta let bylo ve starých dílnách a opuštěných varieté vzkříšeno několik panteonů. Řada obyvatelek Přípotok se však ve svém zmatku a hladu uchýlila k odpadlickým božstvům.

V rámci přípotockých hranic bylo možné nalézt všechny běžné chrámy. Byla uctívána Strašlivá chovačka a Mistryně-plivačka. Laskavá ošetřovatelka dohlížela na omšelou nemocnici a Drsné sestry chránily své věrné. Ovšem v barbarských chatrčích plesnivějících u průmyslových kanálů a v místnostech chráněných zatemněnými předními okny se ozývaly modlitby k podivnějším božstvům. Kněžky se oddávaly službě Elyktrické ďáblici či Vzdušné žnečce. Tajnůstkářské skupinky se šplhaly na střechy a pěly chválu Okřídlené sestře a modlily se za létání. A některé osamělé zoufalé duše – jako Linina chovačka – se svou věrností zavázaly Hmyzímu aspektu.

V náležitém přepisu z cheprijštiny do novokrobuzonského písma byla chymicko-audio-vizuální složenina popisu, oddanosti a úžasu

tvořící jméno božstva vyjádřena jako Hmyzí/aspekt/ (samčí) / (zaměřený). Ale těch několik málo lidí, co o něm vědělo, je nazývalo Hmyzí aspekt a tak ho pomocí posunků popsala i Lin Izákovi, když mu líčila příběh své výchovy.

Od šesti let, kdy si strhla kuklu z toho, co bývalo její dětskou hlavolarvou a najednou se stalo hlavoskarabem, kdy se s pomocí jazyka a myšlení vnořila do vědomí, ji chovačka učila, že je padlá. Pochmurná doktrína Hmyzího aspektu spočívala v tom, že cheprijské ženy jsou prokleté. Jakési ohavné pochybení ze strany první ženy předurčilo její dcery k životu zatíženému směšnými, pomalými a nemotornými dvojnohými těly a myslemi, plnými zbytečných zákoutí a složitostí vědomí. Žena ztratila hmyzí čistotu Boha a samce.

Linina chovačka (která opovrhovala jménem jako čímsi úpadkově afektovaným) učila Lin a její chovnou sestru, že Hmyzí aspekt je pánem všeho tvorstva, všemocnou silou, která zná pouze hlad, žízeň, říjení a uspokojení. Poté, co pozřel prázdnotu, vykálel svět v bezmyšlenkovitém aktu kosmického stvoření o to čistším a úžasnějším, že byl prost jakékoli motivace či vědomí. Lin i její chovná sestra byly naučeny uctívat Ho s vyděšeným zápalem a musely pohrdat vědomím sebe samých a svými měkkými nechitinovými těly.

Byly také naučeny uctívat své bezduché bratry a sloužit jim.

Když se Lin nyní v myšlenkách do oné doby vracela, už se netřásla odporem. Zatímco posedávala v odlehlých újeteckých parcích, obezřele sledovala, jak se jí minulost v mysli postupně odvíjí v pozvolném aktu rozpomínání, kterým se bylo možné zabývat jen s určitou dávkou odvahy. Vzpomínala si, jak si pomalu uvědomovala, že její život není obvyklý. Při vzácných výpravách za nákupy si s hrůzou všímala lehkovážného pohrdání, s nímž její cheprijské sestry jednaly s cheprijskými samci, jak tyto nemyslící, dvě stopy dlouhé hmyzí tvory kopaly a rozšlapávaly. Vzpomínala si na zvídavé rozhovory s jinými holčičkami, díky nimž poznávala, jak žijí sousedky; na svůj strach z používání jazyka, který instinktivně znala, jazyka, který si nesla v krvi, ale který ji její chovačka naučila nenávidět.

Vzpomínala si, jak se vracívala domů do domácnosti, kde se to hemžilo cheprijskými samci, páchlo zahnívajícími zbytky zeleniny a ovoce, které odpadávaly samcům od hltavých kusadel a povalovaly se všude kolem – už jako organický odpad. Vzpomínala si, jak byla nucena mýt blyštivé krovky svých početných bratrů, hromadit jejich trus před domácí oltář, nechávat je, aby po ní cupitali a zkoumali její tělo, jak je naváděla jejich tupá zvědavost. Vzpomínala si na noční debaty se svou chovnou sestrou, které vedly v slabých chymických

závanech a jemně chřestivém syčení představujícím cheprijský šepot. Tyto teologické debaty vedly k tomu, že se její sestra vydala úplně jiným směrem a do Hmyzího aspektu se vnořila natolik hluboko, že v náboženském zápalu předčila i jejich chovačku.

Své chovačce se Lin dokázala otevřeně postavit až v patnácti letech. Učinila tak způsobem, který jí nyní připadal naivní a zmatený. Chovačku označila za kacířku a proklela ji jménem tradičního panteonu božstev. Pak od nepříčetné sebenenávisti hlásané uctíváním Hmyzího aspektu prchla a prchla i z úzkých uliček Přípotok. Utekla do Újetce.

Napadlo ji, že tohle je důvodem, proč i navzdory pozdějšímu rozčarování – pohrdání a dokonce nenávisti – v ní přetrvává jistá část, která na Újetec pořád vzpomíná jako na útočiště. Nyní se jí při myšlence na samolibost izolovaného společenství zvedal žaludek, ale v době útěku se jí nemohla nabažit. Opíjela se arogantním odsuzováním Přípotok, s horlivým potěšením se modlila ke Strašlivé chovačce. Nechala se pokřtít cheprijským jménem a – což bylo v Novém Krobuzonu životně důležité – i jménem lidským. Zjistila, že v Újetci, na rozdíl od Přípotok, systém úlů a většin vytváří komplexní a užitečné sítě společenské provázanosti. Její chovačka se nikdy nezmínila o jejím narození či výchově, takže Lin převzala příslušnost své první újetecké přítelkyně a všem, kdo se jí ptali, říkala, že pochází z Rudokřídlého úlu, Kočičí většiny.

Přítelkyně ji zasvětila do rozkoší sexu, naučila ji nacházet potěšení ve smyslnosti těla, které jí začínalo pod krkem. To byla nejobtížnější i nejúžasnější část transformace. Tělo pro ni bývalo zdrojem hanby a odporu; věnovat se aktivitám, jejichž jediným účelem bylo libovat si v naprosté tělesnosti, se jí zpočátku hnusilo, pak jí působilo hrůzu a nakonec jí napomohlo k vysvobození. Dosud se na chovaččin popud účastnila pouze hlavopáření: nehybně sedávala a trpěla při nepříjemných okamžicích, kdy se po ní škrábal vzrušený samec a v milosrdně neúspěšných snahách o rozmnožování se oddával kopulaci s jejím hlavotělem.

Postupem času její nenávist k chovačce ochladla, proměnila se nejprve v pohrdání a nakonec v lítost. Opovržení nad zchátralostí Přípotok se smísilo s určitým porozuměním. Pak její pětiletý milostný románek s Újetcem dospěl ke konci. Jednou stála na Náměstí soch a uvědomovala si, jak jsou přesládlé a neuměle vytvořené, že vyjadřují kulturu, která zavírá oči sama před sebou. Začala si uvědomovat, že Újetec se spolupodílí na útisku Přípotok a nikdy nezmiňované újetecké chudiny, spatřila „společenství“, které bylo přinejlepším

lhostejné a necitlivé, přinejhorším pak úmyslně usilovalo o to, aby si nad Přípotoky udrželo svou nadřazenost.

Mezi jeho kněžkami, orgiemi a domácí průmyslovou výrobou, tajným spoléháním se na širší hospodářský systém Nového Krobuzonu – jehož nesmírná rozloha byla obvykle vzletně zobrazována jako jakýsi doplněk Ujetce – Lin došlo, že žije v prostředí, které je pro ni nadále nepřijatelné. Ve zvláštní neurotické směsici se v něm snoubilo svatouškovství, úpadek, nejistota a snobství. Chovalo se jako cizopasník.

Lin si k vlastnímu znechucení a zlosti uvědomila, že Újetec je ještě neupřímnější než Přípotoky. Toto poznání však s sebou nepřineslo žádnou nostalgickou vzpomínku na nešťastné dětství. Do Přípotok se už nevrátí. A pokud se měla nyní obrátit k Újetci zády, stejně jako se kdysi zády obrátila k Hmyzímu aspektu, neměla žádné jiné východisko než odejít.

Proto se naučila znakovat a odešla.

Lin nebyla nikdy natolik bláhová, aby si myslela, že by ji město mohlo přestat vnímat jako cheprijku. Ani to nechtěla. Sama pro sebe se však přestala *snažit* být cheprijkou, stejně jako se kdysi přestala snažit být hmyzem. Proto ji mátly pocity, které v ní vzbuzovala madam Francina. Došlo jí, že nejde jen o to, že se madam Francina staví proti panu Multimu. Na její aktivitě, na jejím přisvojování si území tohoto podlého tvora bylo cosi *cheprijského;* Lin s tím nečekaně souzněla.

Lin se ani sama pro sebe neodvažovala věci porozumět. Dlouhou dobu seděla ve stínu banyánů, dubů či hrušní, v Újetci, který celá léta nenáviděla, obklopená sestrami, pro něž byla vyvrhelem. K „cheprijským způsobům“ se nechtěla vrátit o nic více než k Hmyzímu aspektu. Síle, kterou z Újetce čerpala, nerozuměla.

Kapitola devatenáctá

Vypadalo to, že konstrukt, který už léta uklízel Davidovu a Lublamaiovu podlahu, konečně vypouští duši. Při drhnutí sípal a točil se kolem dokola. Zaměřoval se na nahodilé kousky podlahy a leštil je, jako by to byly drahokamy. Někdy mu trvalo skoro hodinu, než se rozehřál. Nechával se chytat do programových smyček, které ho nutily donekonečna provádět stále tytéž drobné úkony.

Izák se jeho opakované neurotické vrnění naučil ignorovat. Pracoval oběma rukama zároveň. Levou si schematicky zapisoval poznámky. Pravou prostřednictvím zatuhlých kláves vpisoval rovnice do útrob svého malého počítacího stroje a vkládal do jeho programových štěrbin děrné štítky. Manipulaci s nimi už zvládal docela rychle. Tytéž problémy řešil pomocí různých programů. Porovnával odpovědi a zapisoval si celé archy čísel.

Nespočetné knihy o létání, které plnily jeho police, byly s pomocí Čajeprodva nahrazeny stejně velkým množstvím svazků pojednávajících o jednotné teorii pole a o tajném podoboru krizové matematiky.

Po pouhých dvou týdnech výzkumů se v Izákově mysli odehrálo něco pozoruhodného. Nový koncept ho napadl tak zničehonic, že si zprvu rozsah svého prozření ani neuvědomil. Připadal mu jako myšlenka podobná mnoha dalším, v rámci celého vnitřního vědeckého dialogu. Pocit geniálnosti se na Izáka Dana der Grimnebulina nesnesl v chladném záblesku oslepujícího světla. Naopak, když jednoho dne okusoval konec tužky, na okamžik se zarazil při neurčitě formulované myšlence ve smyslu *počkat, možně, bys to mohl udělat takhle…*

Hodinu a půl Izákovi trvalo, než si uvědomil, že to, co považuje za užitečný myšlenkový model, je mnohem úchvatnější. Vrhl se do

systematické snahy dokázat, že se mýlí. Vytvářel jeden matematický scénář za druhým; jejich pomocí se pokoušel svou opatrně načrtnutou soustavu rovnic odpravit do říše nesmyslů. Destrukční snahy se však minuly účinkem. Rovnice obstály.

Než začal věřit, že vyřešil základní problém krizové teorie, uplynuly dva dny. Zakoušel okamžiky euforie a ještě více okamžiků obezřetné nervozity. Zoufale pomalu pročítal učebnice a snažil se ubezpečit, že nepřehlédl nějakou očividnou chybu, že neopsal nějaký dávno vyvrácený teorém.

Rovnice zůstávaly neprůstřelné. V hrůze, aby nepropadl přílišnému sebeuspokojení, se pokoušel najít jakoukoli jinou alternativu, jen aby nemusel věřit tomu, co se mu čím dál více jevilo jako pravda: že vyřešil problém matematického vyjádření – kvantifikace – krizové energie.

Věděl, že by měl okamžitě navázat dialog s kolegy, zveřejnit svá zjištění jako „rozpracovaný výzkum“ v *Rozhledech filozofické fyziky a thaumaturgie* nebo v *Jednotném poli.* Ale objev ho natolik vyděsil, že se touto cestou nevydal. Říkal si, že chce nejdřív získat jistotu. Dá si čas ještě několik dní, několik týdnů, možná měsíc dva… pak svůj objev zveřejní. Nezmínil se však ani Lublamaiovi, Davidovi či Lin, což bylo pozoruhodné. Izák byl upovídaný muž, snadno propadal chuti vyklopit každou vědeckou, společenskou či přisprostlou pitomost, která mu přišla na mysl. Tajnůstkářství rozhodně neodpovídalo jeho povaze. Znal se dost dobře na to, aby si to uvědomil a aby si zároveň připustil, co to znamená: jeho objev ho silně znepokojil a hluboce, hluboce vzrušil.

V myšlenkách se vrátil k procesu objevování a formulace. Dovodil si, že jeho pokroky, jeho neuvěřitelné skoky v teorii, jež za poslední měsíc zastínily práci předešlých pěti let, byly reakcí na bezprostřední, praktické záležitosti. Než ho zaměstnal Jagharek, motal se při studiu krizové energie ve slepé uličce. Netušil, proč tomu tak je, ale došlo mu, že v těch nejabstraktnějších teoriích dělá pokroky, pokud může zvažovat jejich aplikace. V souladu s tím se rozhodl, že se do složité teorie neponoří úplně. Soustředí se na otázku Jagharkova létání.

Nedovolí si pomýšlet na další dopady výzkumu, rozhodně ne v této fázi. Všechno, na co přijde, každý posun, každou novou myšlenku tiše investuje do aplikovaných studií. Na každý poznatek bude pohlížet jako na prostředek, díky němuž by mohl pomoci Jagharkovi do vzduchu. Bylo obtížné – dokonce zvrhlé – ustavičně se snažit potlačovat a omezovat vlastní práci. Svou situaci vnímal tak, jako by se snažil pracovat za vlastními zády, nebo přesněji řečeno, jako by měl dělat výzkum koutkem oka. A byť se to zdálo neuvěřitelné, díky

disciplíně, která mu byla takto vnucena, postupoval v teoretických otázkách tempem, o němž by se mu před šesti měsíci ani nesnilo.

Je to pozoruhodná a nepřímá cesta k vědecké revoluci, myslel si občas a hned si musel vyčinit za přímý pohled na teorii. *Vrať se k práci,* okřikoval se stroze. *Musíš dostat garudu do vzduchu.* Ale nedokázal zabránit, aby mu nebušilo srdce vzrušením, nevyhnul se ani tomu, aby mu občas nepřelétl přes tvář takřka hysterický úsměv. Občas vyhledával Lin, a pokud právě nepracovala na svém tajném díle na onom tajném místě, snažil se ji u ní doma svádět s něžným a vzrušeným zápalem, který ji těšil – i přesto, že byla očividně unavená. Jindy trávil celé dny ve vlastní společnosti a zcela se utápěl ve výzkumu.

Izák převáděl svá mimořádná zjištění do praxe a začal opatrně navrhovat přístroj, který by vyřešil Jagharkův problém. Pomalu se mu začal rýsovat jeden a tentýž nákres. Nejprve šlo o pouhou čmáranici, o několik volně pospojovaných čar pokreslených šipkami a otazníky. Během několika dnů začal nabývat pevnější podoby. Pak Izák obtáhl obrysy tuší. Měl rozměřené a pečlivé křivky. Byl na dobré cestě, aby se stal modrákem.

Občas se do Izákovy laboratoře vracel Jagharek, jen tehdy, když mohli být o samotě. Izák v noci slýchával, jak se se zavrzáním otevírají dveře, a otáčel se, aby spatřil netečného, důstojného garudu, stále prostoupeného viditelným utrpením.

Izák zjistil, že mu pomáhá, když se Jagharkovi snaží vysvětlit, na čem pracuje. Samozřejmě že nešlo o ty nejsložitější teoretické záležitosti, nýbrž o aplikovanou vědu, která pomáhala odkrývat napůl skrytou teorii. Izák zažíval celé dny, kdy se mu hlava hemžila tisícovkami myšlenek a potenciálních projektů, a pokud je měl zestručnit, vysvětlit netechnickým jazykem nejrůznější metody, o nichž si myslel, že mu pomohou v získání přístupu ke krizové energii, byl nucen svůj postup přehodnocovat, některé cesty odmítat, na jiné se zase soustředit.

Začal se na Jagharkův zájem spoléhat. Pokud uplynula řada dní, kdy se garuda neobjevoval, byl nesvůj. Dlouhé hodiny pak trávil pozorováním obrovské housenky.

Tvor se hypnoserem cpal skoro dva týdny a stále rostl a rostl. Když dosáhl délky tří stop, Izák ho s jistým neklidem přestal krmit, také proto, že klec mu byla čím dál menší. Izák se rozhodl, že mu už nedovolí růst. Housenka se v příštích dnech nedočkavě plazila stísněným prostorem a kývala přední částí ve vzduchu. Potom jako by se s faktem, že žádnou další potravu nedostane, smířila. Zřejmě už nepociťovala předchozí zoufalý hlad.

Příliš se nehýbala, jen se občas posunula, jednou či dvakrát se v kleci zavlnila, natahovala se, jako by zívala. Většinou ale jen ležela a zlehka pulzovala; jestli to bylo dýchání, srdeční stahy nebo něco jiného, to Izák nevěděl. Vypadala docela zdravě. Vypadala, jako by na něco čekala.

Občas, když jí do nedočkavých kusadel ještě házíval hrudky hypnoseru, se Izák přistihl, jak se slabou mrzoutskou touhou přemítá o vlastní zkušenosti s drogou. Nešlo o klamnou nostalgickou iluzi. Živě si pamatoval pocit, kdy byl zaplaven hnusem, kdy se cítil pošpiněn na té nejniternější úrovni; pamatoval si nechutnou nevolnost paniku při zmatku, že se ztratí ve víru emocí, vzpomínal, jak zmatek přešel a jak si ho spletl s atakem strachu z cizí mysli… A přesto, navzdory intenzitě těchto vzpomínek, si uvědomoval, že na housenčinu snídani pohlíží se zvídavostí – možná dokonce s žádostí.

Tyto pocity ho silně zneklidňovaly. Když přišlo na drogy, byl vždycky nepokrytý zbabělec. Za studentských časů se samozřejmě setkával se spoustou narychlo ubalených voňavých doutníčků s mlhohulem a s přihlouplým chichotáním, které provázelo jejich kouření. Ale nikdy neměl žaludek na nic ostřejšího. Zárodečné návaly nové chuti tento strach nijak nerozptýlily. Nevěděl, jak je hypnoser návykový, ale poddat se tomuto slabému hlodání zvědavosti ostře odmítal.

Hypnoser byl jen pro housenku, jen a jen pro ni.

Izák svou zvědavost svedl ze smyslových kanálů do kanálů intelektuálních. Osobně znal jen dva chymiky a oba byli tak nevýslovně upjatí, že zmínit se před nimi o otázce nelegálních drog bylo stejně nemyslitelné jako tančit nahý uprostřed Tervisaddské ulice. Téma hypnoser místo toho nadhodil v pochybných putykách ve Vilných polích.

Zdálo se, že hypnoser působí na všechny rasy stejně. Nikdo netušil, odkud se tato droga vzala, ale všichni, kdo se přiznali, že ji berou, pěli na její mimořádné účinky chválu. A shodli se na jediné věci: že hypnoser je drahý a jeho cena stále roste. To je však neodrazovalo. Obzvláště umělci hovořili takřka mystickými slovy o obcování s jinými mozky. Izák se ušklíbal a tvrdil (aniž se přiznal k vlastní omezené zkušenosti), že droga není ničím jiným než silným oneirogenem, který stimuluje snová centra mozku stejně, jako čajíček stimuluje centra zraku a čichu.

Sám tomu však nevěřil. Halasné námitky vůči jeho teorii ho nepřekvapily.

„Já sice nevím jak, ‚Záku,“ sykla na něj s úctou v hlase Rostoucí Stehna, „ale umožňuje ti *sdílet sny*…“ Při této odpovědi najednou v

komicky jednotném gestu přikývli i ostatní uživatelé, nacpaní do malého boxu u Hodin a kohoutka. Izák se zatvářil skepticky, aby dostál své roli morouse. Ve skutečnosti s nimi však souhlasil. Měl v úmyslu o této pozoruhodné látce zjistit více – zeptat se Lemuela Holuba nebo Klikaře Gazida, pokud se ještě někdy objeví –, ale tempo práce na krizové teorii mu žádné pátrání neumožňovalo.

Jeho postoj k hypnoseru, který házel housence do klece, ustrnul na zvědavosti, nervozitě a nevědomosti.

Jednoho teplého dne koncem zrálce se Izák zadíval na obrovského tvora s jistými rozpaky. Uvědomil si, že je více než úžasný. Že není jen neobvykle velkou housenkou. Je to rozhodně monstrum. Měl mu za zlé, že je tak zatraceně zajímavé. Jinak by na ně prostě zapomněl.

Tu se v přízemí otevřely dveře a v paprscích ranního slunce se objevil Jagharek. Pro garudu bylo velmi, velmi nezvyklé přicházet před setměním. Izák se lekl, vyskočil a svému zákazníkovi pokynul, aby vyšel za ním na galerii.

„Jagu, kamaráde! Už jsem tě dlouho neviděl! Hodně jsem těkal. Potřebuju, abys mi trochu přitáhl uzdu. Pojď sem nahoru."

Jagharek mlčky vystoupal po schodech.

„Jak víš, kdy jsou Lub a David pryč, co? Stojíš na hlídce nebo děláš něco podobně divného, nemám pravdu? Jagu, musíš se tu přestat potulovat jako nějaký zatracený lupič."

„Chtěl jsem s tebou mluvit, Grimnebuline," Jagharkův hlas zněl zvláštně váhavě.

„Tak spusť, kamaráde," Izák se posadil a zadíval se na něho. Už věděl, že Jagharek si nesedne.

Jagharek si odložil plášť i dřevěnou konstrukci a obrátil se k Izákovi se založenýma rukama. Izák věděl, že to je nejzazší mez, k níž se Jagharek dostane, když mu chce vyjádřit důvěru: postaví se tak, že je jeho znetvoření plně vidět, a nesnaží se je zakrývat. Izák tušil, že by se měl cítit poctěn.

Jagharek si ho úkosem prohlížel.

„V nočním městě, kde pobývám, narazíš, Grimnebuline, na lidi nejrůznějších způsobů života. Neskrývají se v něm pouze pobudové."

„To jsem si nikdy nemyslel…" začal Izák, ale Jagharek netrpělivě trhl hlavou, a tak zmlkl.

„Řadu nocí trávím v tichu a sám, jindy zase mluvím s těmi, kterým to pod patinou alkoholu, osamění a drog ještě myslí." Izák už chtěl říct: *Říkal jsem ti, že to s tím tvým přespáváním nějak vymyslíme*, ale ovládl se. Chtěl vědět, kam Jagharek míří. „Je tu jistý vzdělaný muž, opilec. Nejsem si jistý, jestli mě považuje za skutečnou bytost. Možná mě vnímá jako opakující se halucinaci." Jagharek se zhluboka

nadechl. „Mluvil jsem s ním o tvých teoriích, o tvé krizi, a byl jsem nadšený. A tento muž mi řekl… tento muž mi řekl: ‚Proč nedojít až na konec? Proč nepoužijete torzi?'"

Rozhostilo se dlouhé ticho. Izák vztekle a znechuceně zavrtěl hlavou.

„Jsem tu, abych ti položil jednu otázku, Grimnebuline," pokračoval Jagharek. „Proč nepoužijeme torzi? Snažíš se z ničeho vymyslet celou novou vědu, Grimnebuline, ale torzní energie už je známá, i techniky, jak se jí zmocnit… Ptám se tě jako někdo, kdo tomu nerozumí, Grimnebuline. Proč nepoužiješ torzi?"

Izák si zhluboka povzdechl a promnul si oči. Jedna jeho část se rozčilovala, ale především se dychtivě, zoufale snažil Jagharkovu řeč okamžitě ukončit. Otočil se k němu a zvedl ruku.

„Jagharku…" spustil a v tom okamžiku se ozvalo zabušení na dveře.

„Haló?" zavolal veselý hlas. Jagharek ztuhl. Izák vyskočil. Načasování bylo úžasné.

„Kdo je tam?" zařval, zatímco se řítil ze schodů.

Do dveří nakukoval muž. Vypadal přívětivě, skoro až absurdně přívětivě.

„Nazdar, pane. Přišel jsem ohledně toho konstrukta."

Izák zavrtěl hlavou. Netušil, o čem muž mluví. Ohlédl se, ale Jagharka nespatřil. Odstoupil od okraje galerie, aby ho nebylo vidět. Muž ve dveřích podal Izákovi navštívenku.

NATHANIEL ORRIABEN – OPRAVY A VÝMĚNY KONSTRUKTŮ**,** stálo na ní. KVALITA A PÉČE ZA ROZUMNÉ CENY.

„Přišel za mnou včera jeden pán. Jmenoval se… Serachin?" zkusil to muž, zatímco četl z objednávky. „Řekl mi, že jeho uklízecí model – ehm… EKB4C má nějaké mouchy. Myslel si, že je v něm možná virus nebo něco takového. Měl jsem přijít zítra, ale právě se vracím z jedné zakázky tady v okolí a napadlo mě, že se zkusím podívat, jestli není někdo doma." Muž se široce usmál. Dal si ruce do kapes zamaštěných montérek.

„Jasně," kývl Izák. „No… Podívejte. Nejdete zrovna vhod…"

„Ovšem! Jak je libo, samozřejmě. Jenže…" Než pokračoval, muž se opatrně rozhlédl, jako by chtěl Izákovi prozradit tajemství. Když se ujistil, že ho neuslyší nikdo, kdo by neměl, důvěrným tónem pokračoval: „Jde o to, pane, že zítra, jak jsme se původně dohodli, asi nebudu moct přijít…" Po tváři se mu rozlil ten nejpřehnanější výraz groteskní omluvy. „Klidně se tu uklidím někam do kouta, ani mě neuslyšíte. Když to zvládnu tady, bude mi to trvat tak hodinku, jinak

bych to viděl na opravnu. Za pět minutek budu vědět, jak na tom je. Jinak bych se na něho nemohl podívat tak asi týden.“

„Krucinál. Dobrá… Podívejte, mám tady nahoře schůzku a je naprosto *nezbytné*, abyste nás nevyrušoval. Vážně. Je to možné?“

„Ano, samozřejmě. Já se teď na tu starou uklízečku vrhnu se šroubovákem a zavolám na vás, až budu vědět, jak na tom je, platí?“

„Platí. Poradíte si s tím sám?“

„Jasnačka.“ Muž už s bednou na nářadí mířil ke konstruktovi. Lublamai uklízečku ráno ještě zkusmo zapnul, zadal jí instrukce, aby mu vytřela pracovnu, ale snaha to byla marná. Konstrukt se dvacet minut motal kolem dokola, pak se zastavil a opřel se o stěnu. Tak tam stál i za tři hodiny, nešťastně cvakal a křečovitě cukal svými třemi násuvnými končetinami.

Opravář ke stroji přešel a bručel si a mlaskal jako starostlivý rodič. Prohmatal mu údy, vytáhl z kapsy hodinky a spočítal frekvenci stahů. Něco si napsal do notesu. Pak konstrukta otočil čelem k sobě a podíval se mu do jedné skleněné čočky. Pomalu pohyboval tužkou z jedné strany na druhou a pozoroval chod senzoru.

Izák opraváře sice sledoval, ale pozornost mu těkala nahoru, kde na něho čekal Jagharek. *Tahle* věc *s torzí*, pomyslel si nervózně. *To nepočká*.

„Už nic nepotřebujete?“ ujišťoval se Izák s pohledem na opraváře.

Muž otevíral bednu s nářadím a vytahoval ohromný šroubovák.

„Všechno v pořádku, vašnosti,“ zamával zvesela šroubovákem. Podíval se na konstrukta a vypnul ho tlačítkem vzadu na krku. Zmučené vrzání odeznělo ve vděčném šepotu. Pustil se do demontáže panelu za „hlavou“, hrubým šedým odlitkem v horní části cylindrického těla.

„Dobrá tedy,“ odpověděl Izák a vyklusal zpátky na galerii.

Jagharek stál u stolu, dobře skrytý před pohledy zdola. Když k němu Izák došel, vzhlédl.

„Nic to není,“ uklidňoval ho Izák. „Přišel nám opravit konstrukta, který natáhl brka. Jen nevím, jestli nás neslyší…“

Jagharek otevřel ústa, aby odpověděl, když tu zespod zaznělo táhlé pronikavé pískání. Jagharek chvíli civěl s hloupě otevřenou pusou.

„Vypadá to, že si nemusíme dělat starosti,“ zazubil se Izák. *Dělá to schválně!* pomyslel si. *Aby mi dal na vědomí, že neposlouchá. To je od něj hezké*. Izák kývl hlavou, aby opraváři vyjádřil neviditelné díky.

Pak se v mysli vrátil k projednávané záležitosti a Jagharkově opatrnému návrhu a úsměv ho přešel. Ztěžka usedl na postel, zajel si rukama do hustých vlasů a zadíval se na Jagharka.

„Ty si nikdy nesedneš, co?“ zeptal se tiše. „A můžeš mi říct proč?“

Zabubnoval si prsty na spánku a přemýšlel. Nakonec řekl:

„Jagu, kamaráde… Užs na mě udělal dojem s tou vaší… úžasnou knihovnou, nemám pravdu? Chci teď nadhodit dvě jména a schválně, jestli ti něco řeknou. Co víš o Surochu nebo Kakotopické skvrně?“

Dlouho bylo ticho. Jagharkův pohled mířil lehce vzhůru, oknem ven.

„Kakotopickou skvrnu samozřejmě znám. Vždycky se zmiňuje v souvislosti s torzí. Možná, se tím jen tak straší.“ Izák v Jagharkově hlase nebyl s to rozeznat odstíny nálad, ale cítil, že garuda zaujal obranné postavení. „Možná bychom měli strach překonat. A Suroch… četl jsem vaše dějiny, Grimnebuline. Válka je vždy… obdobím zla…“

Zatímco Jagharek mluvil, Izák vstal, přešel ke své neuspořádaně knihovně a pustil se do přehrabování knih. Vrátil se s útlým foliantem. Před Jagharkem ho otevřel.

„Tohle,“ řekl ztěžka, „je kolekce světlotisků zhotovených takřka. před sto lety. Právě tyto tisky, z větší části, ukončily v Novém Krobuzonu experimenty s torzí.“

Jagharek pomalu natáhl ruku a začal obracet listy.

Mlčel.

„Mělo jít o tajnou výzkumnou misi, která měla zaznamenat následky války, před sto lety,“ pokračoval Izák. „Skupinka milicionářů, pár vědce a dokumentarista letěli k pobřeží ve špionážní vzducholodi a udělali ze vzduchu několik tisků. Pak někteří z nich vystoupili v rozvalinách Surochu, aby stav zdokumentovali zblízka.

Sacramundi, světlotiskař, byl tak… zděšený… že vydal pět set kusů své zprávy na vlastní náklady. Zdarma je roznesl po knihkupectvích. Obešel starostu i parlament, předložil je lidem… Starosta. Turgisadi si vztekem rval vlasy, ale nedalo se nic dělat.

Došlo k demonstracím, pak v devětaosmdesátém k sacramundským nepokojům. Dnes už si na ně nikdo moc nevzpomíná, ale tehdy to málem stálo vládu krk. Několik velkých podniků, které vložily do projektu torze peníze – Penton, který pořád vlastní Klínové doly, byl největší ze všech – no prostě, vyděsily se, stáhly se a celá věc se zhroutila.

Tohle je, Jagu, důvod,“ a Izák ukázal na knihu, „proč už torzi nepoužíváme.“

Jagharek pomalu obracel stránky. Před očima se mu střídaly sépiové obrazy zkázy.

„Tady…“ Izák poklepal prstem na bezútěšné panorama čehosi, co vypadalo jako drcené sklo a dřevěné uhlí. Světlotisk byl zhotovený ze

vzduchu, z velmi malé výšky. Bylo vidět několik větších zlomku rozházených po rozlehlé, dokonale kruhové pláni; vzbuzovaly dojem, že seschlé trosky jsou pozůstatky kdysi pozoruhodných, teď pokroucených objektů.

„Tohle zbylo ze středu města. Sem v roce 1545 shodili barvobombu. Tím, jak tvrdili, skončily Pirátské války, ale abych byl k tobě upřímný, ty skončily už o rok dřív, ve chvíli, kdy Nový Krobuzon shodil na Suroch torzní bomby. Víš, ty barvobomby o dvanáct měsíců později svrhli jen proto, aby *skryli, co udělali…* jenže jedna spadla do moře a dvě nevybuchly, takže s pomocí poslední se jim ze Surochu podařilo vyčistit jen asi tak jednu čtvereční míli uprostřed. Tyhle kousky, co tu vidíš…“ Ukázal na nízké rozvaliny na okraji kruhové pláně, „za nimi ještě pořád stojí ruiny. Tam můžeš vidět torzi.“

Naznačil Jagharkovi, aby otočil stránku. Jagharek to udělal a někde hluboko v krku zakvokal. Izák si pomyslel, že jde o garudskou verzi náhlého nadechnutí. Rychle se podíval na obrázek a pak vzhlédl, nijak překotně, k Jagharkově tváři.

„Tyhle věci v pozadí, podobné napůl roztaveným sochám, bývaly kdysi domy,“ řekl bezvýrazně. „Ten tvor, na kterého se díváš, pochází, pokud prý mohli usuzovat, z kozy domácí. V Surochu je zjevně chovali v domácnosti. Tohle může být samozřejmě druhá, desátá, dvacátá post-torzní generace. Nevíme, jak dlouho žijí.“

Jagharek zíral na mrtvolu na světlotisku.

„Museli to zastřelit, jak se vysvětluje v textu,“ pokračoval Izák. „Zabilo to dva milicionáře. Zkusili to pitvat, ale ty rohy v břichu ještě nebyly mrtvé, i přesto, že zbytek už ano. Začaly se bránit a málem zabily biologa. Vidíš ten krunýř? Dochází na něm k jakémusi podivnému spojování.“ Jagharek pomalu přikývl.

„Otoč stránku, Jagu. Nikdo nemá ani to nejmenší ponětí, co mohla být zač tahle věc. Možná vznikla samovolně při torzní explozi. Ale já si myslím, že tyhle převody pocházejí z lokomotivy.“ Jemně na stránku poklepal. „To… ehm… *nejlepší* teprve přijde. Ještě jsi neviděl švábí strom a stáda tvorů, kteří kdysi mohli být lidmi.“

Jagharek byl úzkostlivě pečlivý. Obrátil a prohlédl každou stránku. Studoval kradmé snímky, narychlo pořízené zpoza zdí, závratné pohledy ze vzduchu. Pomalý kaleidoskop mutace a násilí, nicotné války mezi nevyzpytatelnými obludami kvůli územím nikoho plným pohyblivých hromad strusky a přízračných staveb.

„Bylo tam dvacet příslušníků milice, světlotiskař Sacramundi a tři vědci plus dva technici, kteří se celou dobu zdržovali ve vzducholodi. Ze Surochu se vrátilo sedm milicionářů, Sacramundi a jedna

chymička. Než se dostali do Nového Krobuzonu, jeden milicionář umřel. Jeden měl místo očí ostnatá chapadélka a vědkyni každou noc mizely kousky těla. Bez krve, bez bolesti, prostě jen tak… hladké díry v břiše, na pažích, všude. Zabila se."

Izák si pamatoval, jak tento příběh slyšel poprvé jako anekdotu od neortodoxního profesora historie. Pídil se po ní stezkou poznámek pod čarou a starých novin. Historie byla zapomenuta, přetavila se do citového vydírání dětí – „Buď hodný, nebo tě pošlu do Surochu za obludami!" Izákovi trvalo rok a půl, než vypátral výtisk Sacramundiho zprávy, a další tři roky, než si mohl dovolit zaplatit cenu, kterou za ni žádali.

Připadalo mu, že poznává některé myšlenky, které skoro nepozorovaně Jagharkovi probleskovaly pod netečnou kůží. Byly to myšlenky, kterými se dřív nebo později obíral každý neortodoxní student.

„Jagu," řekl Izák mírně, „my torzi nepoužijeme. Možná tě napadne: ‚Pořád používáte kladiva a někteří lidé se jimi zabijí.' Je to tak? Ano? ‚Řeky se mohou vylít a zabít tisíce lidí, nebo taky můžou pohánět turbíny.' Ano? Věř mi… a mluvím jako někdo, kdo si myslíval, že torze je *strašně* zajímavá… to není *nástroj*. To *není* kladivo. Není jako voda. Je to… Torze je *zhoubná síla.* Nebavíme se tu ani o krizové energii. Prostě na to *zapomeň.* Krize je energie, o kterou se opírá celá fyzika. Torze nemá s fyzikou nic společného. Nesouvisí s *ničím.* Je to… naprosto patologická síla. Nevíme, odkud se bere, proč se objevuje, kam směřuje. *Všechny tipy jsou zcestné. Neplatí žádná pravidla.* Nemůžeš se na ni napojit – no, vlastně se o to můžeš pokusit, ale následky jsi sám viděl –, nemůžeš si s ní hrát, nemůžeš jí důvěřovat, nemůžeš ji pochopit a taky si můžeš být kurevsky jistý, že ji neovládneš."

Izák podrážděně potřásl hlavou.

„Jo, jasně, došlo k několika experimentům, říká se, že existují techniky, jak se uchránit před některými účinky, jak jiné zase zintenzívnit a něco z toho by možná mohlo trochu fungovat. Ale s torzí ještě *nedošlo* k experimentu, který by neskončil… no, u slz, v konečném důsledku. Pokud jde o mě, myslím si, že je jen jeden typ experimentu, který bychom měli s torzí podnikat, a to zjistit, jak se jí vyhnout. Buď jí zatneme tipec, nebo budeme utíkat jako Libintos s drakovy v patách.

Před pěti sty lety, nedlouho poté, co se otevřela Kakotopická skvrna, došlo k mírné torzní bouři, která se na severovýchodě přihnala odněkud z moře. Krátce zasáhla i Nový Krobuzon." Izák pomalu pokýval hlavou. „Nešlo samozřejmě o nic srovnatelného se Surochem,

ale přesto to stačilo na epidemii porodů monster a na některé prazvláštní kartografické klamy. Všechny zasažené budovy pěkně rychle strhli. Což bylo, myslím, hodně rozumné. Tehdy začaly vznikat plány na výstavbu oblačné věže – nikdo nechtěl, aby počasí podléhalo náhodě. Ale ta je teď pokažená, a jestli se objeví další nahodilé torzní proudění, budeme v pěkné kaši. Naštěstí se zdá, že jsou v průběhu staletí čím dál vzácnější. Svůj *vrchol* měly někdy ve třináctém století."

Izák se rozháněl rukama a jak tak vysvětlovala odsuzoval torzi, začínal se rozpalovat.

„Víš, Jagu, když si uvědomili, že se dole na jihu něco děje – a netrvalo jim zas tak dlouho, než zaregistrovali, že jde o *ohromnou* torzní trhlinu –, nakecalo se hodně nesmyslů ohledně toho, jak tomu vlastně *říkat* a ty dohady ještě pořád neutichly, ani po zatracených pěti stech letech. Někdo to nazval Kakotopická skvrna a ta přezdívka se uchytila. Vzpomínám si, jak nám na univerzitě říkali, že je to strašně populistické označení, protože Kakotopos znamená Zlé místo, ale torze není ani dobrá, ani zlá, a tak dále. Jde o to… že na jedné úrovni je to pravda, nemyslíš? Torze není *zlovolná*… je nemyslící, nemá motivaci. To si aspoň myslím já – ostatní nesouhlasí.

Ale i kdyby to byla pravda, řekl bych, že západní Ragamol je *přesně* takové Kakotopos. Je to ohromný kus země, který je naprosto *mimo dosah naší moci*. Neexistuje žádná thaumaturgie, kterou bychom se mohli naučit, žádné techniky, které bychom mohli zdokonalit a ony by nám umožnily něco s tím místem *provést*. Nesmíme tam prostě strkat nos a můžeme jenom doufat, že to nakonec ustoupí. Je to zatraceně velký kus neúrodné země a hemží se píďáky – kteří sice žijí i mimo oblasti torze, ale zdá se, že zrovna tam jim to mimořádně svědčí – a dalšími stvůrami, které se nebudu ani snažit popisovat. Máš tu tedy sílu, která se dokonale vysmívá naší inteligenci. To, myslím, je ‚*zlé*'. Mohla by to slovo přímo definovat. Víš, Jagu, říkám to strašně nerad, vážně, vždyť jsem zasraný racionalista… ale torze je *nepoznatelná.*"

Izák si s nesmírnou úlevou všiml, že Jagharek přikyvuje. I on sám začal horečně pokyvovat hlavou.

„Tohle všechno je do jisté míry sobecké, jak jistě chápeš," pokračoval Izák s krutou ironií. „Chci říct, že se nechci srát s experimenty a nakonec se proměnit v nějakou… nevím, nějakou *obludu*. Je to prostě zatraceně riskantní. Budeme se držet krize, souhlasíš? A v této souvislosti bych ti rád něco ukázal."

Izák Jagharkovi zlehka vzal z rukou Sacramundiho zprávu a vrátil ji na polici. Otevřel šuplík ve stole a vytáhl nástin svého modráku.

Položil ho před Jagharka, pak zaváhal a trochu se odtáhl.

„Jagu, kamaráde. Opravdu to potřebuju vědět… je to už pasé? Jsi… spokojený? Přesvědčený? Jestli se chceš ještě rýpat v torzi, řekni mi to, u Drmola, *na rovinu* a já se s tebou rozloučím… a budu s tebou soucítit.“

Neklidně si prohlížel Jagharkovu tvář.

„Poslechl jsem si, cos mi tu vylíčil, Grimnebuline,“ řekl garuda po krátké odmlce. „Vážím si tě.“ Izák se bezkrevně pousmál. „A na to, cos mi řekl, přistupuji.“

Izák se začal křenit a už by odpověděl, kdyby se garuda se smutkem v očích nezadíval z okna. Měl dlouho otevřená ústa, až nakonec řekl:

„My garudové o torzi víme.“ Mezi větami si dal dlouhou pauzu. „Navštívila i Cymek. Říkáme jí *rebech-lažhnar-h’k.*“ Slovo vyslovil se skřehotavou intonací podobnou rozčilenému ptačímu švitoření. Jagharek se Izákovi podíval do očí. *„Rebech-sakmai* znamená Smrt: ‚síla, která zakončuje‘. *Rebech-kavt* znamená Zrození: ‚síla, která začíná‘. Byly Prvními dvojčaty, zrozenými z lůna světa po jeho spojení s vlastním snem. Ale v zemském břiše byla i… nemoc… *nádor,“* odmlčel se, aby si vychutnal správné slovo, které ho napadlo. *„Rebech-lažhnar-h’k* se prodral z lůna světa těsně za nimi, nebo možná zároveň či těsně předtím. „Je to…“ Usilovně přemýšlel nad překladem. *„Rakovinný sourozenec.* Jeho jméno znamená: ‚síla, které nelze důvěřovat‘.“

Jagharek tuto lidovou pověst nevylíčil zpěvavým šamanským tónem, ale vážným hlasem xentropologa. Doširoka otevřel zobák, náhle ho zavřel, pak ho zase otevřel.

„Jsem vyvrhel, odpadlík. Nikoho… nepřekvapí… když se odvrátím od tradic, možná… Ale musím zjistit, kdy se k nim budu moci zase přimknout. *Lažhni* znamená ‚důvěřovat‘ a ‚pevně poutat‘. Torzi nelze důvěřovat a nelze ji ani spoutat. Je neovládnutelná. To vím od chvíle, kdy jsem se poprvé seznámil s příběhy. Ale ve své… své… jsem dychtivý, Grimnebuline. Možná se příliš rychle přimykám k věcem, od nichž bych se kdysi odvracel. Je… těžké… být mezi dvěma světy… a nepatřit do žádného. Ale ty jsi mi připomněl, co jsem vždy věděl. Jako bys byl stařešina mého hejna.“ Nastala poslední dlouhá pauza. „Děkuji ti.“

Izák pomalu přikývl.

„Není zač… hodně… hodně se mi ulevilo, že jsi to řekl, Jagu. Víc, než jsem schopný vyjádřit. Už o tom… nebudeme mluvit.“ Odkašlal si a vrátil se ke schématu. „Chtěl bych ti, kamaráde, ukázat několik úžasných věcí.“

V kalném světle pod Izákovou galerií opravář z Orriabenovy firmy šroubovákem a pájkou mučil vnitřnosti pokaženého uklízecího stroje. Nepřestával si nesmyslně bodře hvízdat; byla to rutinní oprava, nad níž už nemusel vůbec uvažovat.

Zvuk rozhovoru nad jeho hlavou se k němu nesl v podobě slabounkého hlubokého šumění, jež občas přerušilo nakřáplé zvolání. Při zaslechnutí tohoto druhého hlasu muž překvapeně a spěšně vzhlédl, ale hned se zase vrátil práci.

Krátká prohlídka mechanizmů konstruktova vnitřního analytického stroje potvrdila základní diagnózu. Vedle obvyklých potíží souvisejících se stářím: s popraskanými klouby, rzí a opotřebovanými štětinami – se kterými si opravář rychle poradil –, konstrukt opravdu chytil virus. Nesprávně proděravěný programový štítek nebo prokluzující převod v parou poháněném počítacím stroji vyústily do soustavy instrukcí, která se nepřestávala v nekonečné smyčce opakovat. Nad činností, která se měla provádět reflexivně, konstrukt začal přemítat, snažil se získat více informací nebo ucelenější pokyny. Uklízecí konstrukt, zahlcený protichůdnými pokyny či přebytkem dat, poté podlehl paralýze.

Technik vzhlédl k dřevěné galerii nad sebou. Nikdo si ho nevšímal.

Cítil, jak mu srdce poskočilo vzrušením. Viry se objevovaly v celé řadě podob. Některé jednoduše zablokovaly chod stroje. Jiné nutily mechanizmy, aby vykonávaly bizarní a nesmyslné úkony v důsledku nově naprogramovaného náhledu na každodenní informace. A jiné, mezi nimiž byl tento dokonalým, *nádherným* exemplářem, konstrukty paralyzovaly tím, že je nutily, aby opakovaně přezkoumávaly své základní funkční programy.

Byly uhranuté reflexí. Semínky vědomí sebe sama.

Opravář sáhl do bedny, vytáhl sadu programových štítků a zkušeně je rozprostřel do vějíře. Šeptem se pomodlil.

Prsty pracujícími závratnou rychlostí uvolnil v konstruktově útrobách několik klapek a kotoučů. Odklopil ochranný kryt kolem štěrbiny na programové štítky. Přesvědčil se, že v kotli je dostatečný tlak, aby bylo možno napájet přijímací mechanizmus kovového mozku. Programy se nahrají do paměti, aby se aktualizovaly ve všech konstruktových procesorech v okamžiku, kdy bude opět zapnut. Rychle do štěrbiny vsunul první štítek, pak další a ještě jeden. Cítil, jak tuhou kartičku otáčejí odpružená ozubená kola, jak zuby zapadají do malých dírek a jak se jejich pohyb přenáší do pokynů a informací. Před zasunutím každého nového štítku počkal, aby se ubezpečil, že se údaje nahrály správně.

Malým balíčkem míchal jako profesionální hráč. Konečky prstů levé ruky vnímal drobné záchvěvy analytického stroje. Kontroloval, jestli nedochází k chybnému nahrání informací, jestli ve stroji nejsou vylámané zoubky nebo zatuhlé, nepromazané součástky, které by znehodnotily nebo zablokovaly programy. Žádné nezjistil. Neudržel se, aby vítězoslavně nezahvízdal. Konstruktův virus byl zcela jednoznačně důsledkem informační zpětné vazby a nikoli poruchy na technickém zařízení. To znamenalo, že všechny štítky, které do stroje zasouval, budou přečteny a jejich instrukce a informace se nahrají do sofistikovaného parního mozku.

Když do štěrbiny v daném pořadí zasunul všechny pečlivě zvolené programové štítky, na číslované klávesnici připojené k analytickému stroji zmáčkl několik tlačítek.

Pak na stroji zavřel víko a konstruktovo tělo zase zapečetil. Vrátil na místo šroubky krytu. Na chvilku na konstruktově neživém těle spočinul rukama. Pak ho zvedl a postavil ho na pásy. Posbíral si nářadí.

Popošel doprostřed místnosti.

„Ehm… Promiňte, pane," zavolal.

Nastalo ticho, pak zaburácel Izákův hlas:

„Ano?"

„Jsem hotový. Potíže by měly přestat. Řekněte jen panu Serachinovi, aby naházel do kotle trochu uhlí, pak stařenku může zase zapnout. Ékábéčka jsou nádherné modely."

„Jo, to rozhodně jsou," ozvalo se shora. Izák se objevil u zábradlí. „Potřebujete mi k tomu říct ještě něco dalšího?" zeptal se netrpělivě.

„Ne, pane, to je všechno. Do týdne panu Serachinovi pošleme účet. Mějte se."

„Dobrá, nashle. Díky moc."

„To nestojí za řeč, pane," ozval se muž, ale Izák se už otočil a zmizel z dohledu.

Opravář pomalu přešel ke dveřím. Přidržel je otevřené a podíval se na konstrukta, který stál tiše ve stínu. Na okamžik zabloudil očima nahoru, aby se ujistil, že jej Izák nevidí, pak rukama vykreslil jakýsi symbol podobající se propleteným kruhům.

„Vire, ujmi se," zašeptal a vyšel do teplého poledne.

Kapitola dvacátá

„Na co se to dívám?“ neorientoval se Jagharek. Držel před sebou nákres a nakláněl hlavu nepřirozeným ptačím pohybem.

Izák mu list papíru vzal a otočil ho správně.

„Tohle je, kamaráde, krizový vodič,“ z Izákova hlasu přímo kapala pýcha. „Nebo přinejmenším prototyp. Ohromný triumf aplikované krizové fyzikální filozofie.“

„Co to je? Co to dělá?“

„Tak podívej. To, na co se chceš… napojit, položíš sem.“ Ukázal na čmáranici představující skleněný příklop. „Pak… no, teorie s tím související je složitá, ale hlavní myšlenka… jak bych to řekl…“ Zabubnoval prsty na stole. „Tento kotel je udržován při vysoké teplotě a tady pohání soustavu vzájemně propojených aparátů. Tenhle stroj je vybavený senzorickým zařízením, které je schopné detekovat různé druhy energetických polí – tepelné, elyktrostatické, potenciální, thaumaturgické vyzařování – a vyjadřuje je v matematické podobě. A jestli mám ohledně jednotného pole pravdu, jako že mám, pak jsou tyhle energetické formy různými vyjádřeními krizové energie. Účelem tohoto analytického stroje je spočítat, jaký typ krizového energetického pole se zde nachází vzhledem k přítomnosti oněch dalších různých polí.“ Izák se poškrábal na hlavě.

„Je to kurevsky složitá krizová matematika, kamaráde. Počítám, že to bude ta nejtěžší část. Jde o to mít program, který ti řekne třeba: ‚je tu tolik a tolik potenciální energie, tolik thaumaturgické a kdovíjaké další, a to znamená, že fundamentální krizová situace musí být taková a taková.‘ Bude se snažit převádět… ehm… *běžné* věci do krizové formy. Potom – a to je další klíčové místo – se i daný očekávaný *účinek* musí převést do matematické podoby, do jakési krizové

rovnice, která se přenese do tohohle počítacího stroje, *tady*. Pak použiješ tohle, je to poháněné kombinací páry nebo chymie a thaumaturgie. To je jádro celé věci, konvertor k získávání krizové energie a k její manifestaci v surové podobě. Tu pak nasměruješ do předmětu.“ Izák při vysvětlování svého projektu mluvil s čím dál větším zápalem. Nemohl si pomoci: nadšení z ohromného potenciálu pro další výzkumy, sám rozsah jeho práce, v něm v tomto okamžiku vítězily nad předsevzetím sledovat pouze bezprostřední projekt.

„Jde o to, že bychom měli být schopní přeměnit formu objektu na jinou formu, kde napojení se na jeho krizové pole navýší jeho krizový stav. Jinak řečeno, krizové pole poroste *podle toho, jak bude odčerpáváno.*“ Izák se na Jagharka radostně zazubil. „Chápeš, o čem tu mluvím? *O zatraceném perpetuu mobíle!* Pokud se nám podaří proces stabilizovat, získáme nekonečnou smyčku zpětné vazby, což znamená trvalý zdroj energie!“ Tváří v tvář Jagharkovu netečně zamračenému pohledu se poněkud zklidnil. Pak se usmál. Odhodlání soustředit se na aplikovanou teorii mu usnadňovala, dokonce zajišťovala, Jagharkova cílevědomá posedlost rozpracovanou zakázkou.

„Neměj starosti, Jagu. Získáš, co žádáš. Pokud jde přímo o tebe, tohle všechno znamená – pokud to bude fungovat –, že tě přeměním v chodící, *létající* dynamo. Čím víc budeš lítat, tím víc krizové energie budeš vykazovat a tím víc budeš lítat. Už nikdy tě nebudou trápit unavená křídla.“

Následovalo neklidné ticho. Izák si s úlevou všiml, že Jagharek si nejspíš neuvědomil nešťastný dvojí smysl poslední věty. Garuda užasle a nedočkavě hladil papír. Pak cosi pronesl svým jazykem; měkce, hrdelně zaskřehotal.

Nakonec vzhlédl.

„Kdy tuto věc sestrojíš, Grimnebuline?“

„Hm, napřed potřebuju spíchnout funkční model, abych to otestoval, doladil matematiku a tak. Myslím, že dát to dohromady mi zabere asi tak týden. Ale nezapomínej, že jsme na počátku. Na *samém počátku.*“ Jagharek rychle přikývl a nad připomínkou mávl rukou. „Jsi si jistý, že se tu nechceš ubytovat? To se pořád chceš potloukat jako ghúl a překvapovat mě, když to nejmíň čekám?“ zeptal se Izák ironicky.

Jagharek přikývl.

„Dej mi prosím vědět, jakmile pokročíš s teorií, Grimnebuline,“ požádal ho. Izák se zdvořilé trivialitě jeho prosby jen zasmál.

„O tom žádná, kamaráde, dávám ti své slovo. Jakmile s teorií pokročím, dám ti vědět.“

Jagharek toporně zamířil ke schodům. Když se otočil, aby se rozloučil, něčeho si všiml. Chvíli nehnutě stál, pak přešel na vzdálený konec východní strany galerie. Ukázal na klec s obrovitou housenkou.

„Grimnebuline. Co to dělá ta tvá housenka?“

„Já vím, já vím, roste jako z vody, nezdá se ti? Úžasná potvůrka, co?“

Jagharek ukázal na klec a tázavě vzhlédl. „Ano. Ale co to dělá?“

Izák se zamračil a nahlédl do dřevěné bedny. Posunul ji tak, aby byla odvrácená od oken; to znamenalo, že vnitřek byl nyní ve stínu a nezřetelný. Přimhouřil oči a zadíval se do příšeří.

Obrovitý tvor se doplazil do nejvzdálenějšího kouta klece a nějak se vyšplhal po drsné dřevěné stěně. Potom se pomocí sekretu, který vytlačil ze zadečku, zavěsil z horního víka. A tam visel a zvolna se houpal a vlnil jako punčocha plná bláta.

Izák hvízdla olízl si rty.

Housenka složila své krátké panožky a těsně si je přitáhla k břichu. Zatímco se Izák s Jagharkem dívali, uprostřed se ohnula, jako by si chtěla políbila zadeček. Pomalu se uvolnila, zůstala chvíli nehybně viset. Pak celé číslo zopakovala.

Izák zamířil prstem do stínů. „Podívej. Něco po sobě roztírá.“

V místě, kde se housenka dotkla kůže, ulpívala nesmírně tenká lesklá vlákna, jež se napnula, když tvor vzdálil ústní otvor, a zůstala přilepená v místě, kde se zase dotkla těla. Štětiny na zadečku byly přitažené k tělu; vypadaly vlhce. Obrovská housenka se zdola nahoru pomalu obalovala průsvitným hedvábím.

Izák se narovnal. Všiml si Jagharkova pohledu.

„No…“ vydechl. „Lepší pozdě než nikdy. Konečně, vždyť kvůli tomu jsem ji i koupil. Kuklí se nám.“

Jagharek za chvíli pomalu přikývl.

„Zanedlouho bude moci létat,“ podotkl klidně.

„To není až tak jisté, kamaráde. Ne všemu, co se kuklí, narostou křídla.“

„Ty nevíš, co z toho bude?“

„To je, Jagu, jediný důvod, proč tady tu potvoru ještě mám. Jsem zatraceně zvědavý. Nepustilo mě to.“ Izák se usmál. Popravdě řečeno, pochoval i jistou nervozitu, když sledoval, jak se tento bizarní tvor konečně odhodlal k činnosti, na niž čekal od prvého okamžiku, kdy ho spatřil. Díval se, jak se omotává ve zvláštním opaku úzkostlivé očisty. Šlo to ráz na ráz. Jasné, pestré barvy pod první vrstvou vláken zešedly, a pak rychle zmizely.

Jagharkův zájem o tvora neměl dlouhé trvání. Upevnil si na záda dřevěnou konstrukci, která maskovala jeho znetvoření, a přehodil přes ni plášť.

„Už půjdu, Grimnebuline.“ Izák vzhlédl od klece; housenka pořád poutala jeho pozornost.

„Jasně! Dobrá, Jagu. Vrhnu se na ten… ehm… aparát. Teď už vím, že se tě nemám ptát, kdy se zase uvidíme, že? Objevíš se, až bude potřeba.“ Pokýval hlavou.

Jagharek už stál pod schody. Rychle se otočil, pokynul Izákovi a byl pryč.

Izák mu zamával. Byl ztracený v myšlenkách a ruku nechal ve vzduchu viset ještě několik vteřin poté, co Jagharek odešel. Nakonec ji s měkkým tlesknutím svěsil a vrátil se ke kleci s housenkou.

Povlak z vlhkých vláken rychle usychal. Zadní část už byla suchá a tuhá. Omezovala housenku ve vlnění, a pokud se měla kompletně zavinout, nutila ji provádět stále krkolomnější akrobatické úkony. Izák si k přední stěně klece přitáhl židli, aby mohl housenku při jejích snahách pohodlněji sledovat. Dělal si poznámky.

Jedno jeho já mu říkalo, že je intelektuální rozmařilec, že by se měl vzpamatovat a soustředit se na rozpracovaný úkol. Ale bylo to malé já a našeptávalo mu nejistě. Skoro jakoby z povinnosti. Izákovi koneckonců nemohlo nic zabránit v příležitosti sledovat tento mimořádný úkaz. Pohodlně se uvelebil na židli a podal si lupu.

Housence trvalo asi dvě hodiny, než skryla ve vlhké kukle celé tělo. Nejsložitější manévr ji čekal přímo u hlavy. Usnovala si jakýsi límec, který nechala trochu uschnout, než se namačkala do obalu, který vytvořil, a než si utkala uzávěr, musela se na chvilku zkrátit a nadmout. Pak na víčko pomalu zatlačila a ubezpečila se, že drží; konečně přilepila několik posledních vláken, která jí hlavu zcela skryla a zneviditelnila.

Organický rubáš se několik minut chvěla v souladu s pohyby uvnitř se natahoval a zase stahoval. Zatímco se Izák díval, bílý povlak nabyl na křehkosti a získal šedivě perleťové zabarvení. Jemně se kýval v sotva patrném vzdušném proudění, jeho hmota ztvrdla a pohyb housenky už přestal být patrný.

Izák se opřel a čmáral si na papír. *Jagharek měl skoro určitě pravdu, že ten tvor bude mít nakonec křídla,* pomyslel si. Zlehka se pohybující organický vak mu připomínal učebnicovou kresbu motýlí či molí kukly, pouze mnohem větší.

Venku se prodloužily stíny a ubylo světla.

Zavěšený zámotek se nehýbal už déle než půl hodiny, když tu se otevřely dveře a Izák leknutím vyskočil.

„Je tu někdo?“ zakřičel David.

Izák se naklonil přes zábradlí a pozdravil ho.

„Davide, byl tu nějaký chlápek a podíval se na konstrukta. Říkal, že do něj máš trochu přiložit a zapnout ho, měl by pak fungovat.“

„Skvělá práce. Už mi lezl krkem, teď uklidí i tobě. Nebylo to tak všechno naplánované, že ne?“ David se pousmál.

„Jasně že ne,“ odpověděl Izák a naschvál nohou mezi tyčemi zábradlí smetl do přízemí prach a drobky. David se zasmála zmizel z dohledu. Izák uslyšel kovové zadunění, když David konstrukta přátelsky uhodil.

„Taky ti mám říct, že ta tvoje uklízečka je ‚nádherná stařenka‘,“ informoval ho Izák vážným hlasem. Oba se zasmáli. Izák se posadil doprostřed schodů. Sledoval Davida, jak konstruktovi hází do kotýlku, výkonného tříčlánkového modelu, několik briket koncentrovaného koksu. David pak zavřel a zajistil dvířka. Natáhl ruku k temeni konstruktovy hlavy a přepnul drobnou páčku do polohy *zapnuto.*

Ozvalo se zasyčení a slabé zaúpění, tenkými trubkami se rozběhla pára a začala pomalu pohánět konstruktův analytický stroj. Uklízečka sebou křečovitě zaškubala a znovu se opřela o stěnu.

„Za chvilku by se měla rozehřát,“ prohlásil David spokojeně a dal si ruce do kapes. „Co jinak provádíš, Záku?“

„Pojď sem nahoru,“ vyzval ho místo odpovědi Izák. „Chci ti něco ukázat.“

Když David uviděl zavěšený zámotek, krátce se zasmál a dal si ruce v bok. „U Drmola! Tak ta je fakt obrovská! Až se vyklube, uteču se schovat…“

„Jo, to je taky částečně důvod, proč ti ji ukazuju. Chci ti naznačit, abys dával pozor, až se bude klubat. Pomůžeš mi ji chytit do bedny.“ Oba se zasmáli.

Zdola se ozvalo několik ran, jako by si ucpanými trubkami razila cestu voda. Bylo slyšet slabé zasyčení pístů. Izák a David se na sebe rozpačitě podívali.

„Vypadá to, že uklízečka to vezme opravdu od podlahy,“ usoudil David.

V krátkých, zlomkovitých měděných a mosazných zákoutích tvořících konstruktův mozek se prudce rozvířila změť nových dat a instrukcí. V omezeném prostoru se přetlačovaly shluky a chuchvalce informací, přenášené písty, šroubky a bezpočtem klapek.

Přes drobné, pečlivě sestrojené parní úderníky probíhaly skoro nepostřehnutelné záchvěvy energie. Uprostřed mozku se nacházela schránka do posledního místa vyplněná řadami titěrných přepínačů –

cvakaly závratným a stále se zvyšujícím tempem. Každý přepínač představoval parou poháněnou synapsi, která v nesmírně komplikovaných kombinacích tiskla tlačítka a tahala za páčky.

Konstrukt sebou škubal.

Hluboko v jeho informačním centru obíhala zvláštní solipsistická smyčka dat. Tvořila virus, jenž se zrodil v místě, kde se na okamžik protočil setrvačník. Zatímco lebkou konstrukta stále větší rychlostí a energií proudila pára, neužitečné dotazy viru se nepřestávaly motat v autistickém okruhu, otevíraly a zavíraly tytéž klapky a ve stejném pořadí přepínaly stejné přepínače.

Tentokrát byl však virus přiživován. Napájen. Programy, které opravář nahrál do konstruktova analytického stroje, vysílaly do dovedně sestrojeného mechanizmu mozku pozoruhodné instrukce. Klapky se kmitaly a přepínače drnčely ve staccatových záchvěvech, které se zdály být příliš rychlé na to, aby představovaly něco jiného než nahodilý pohyb. A přesto přidrzlý malý virus v těchto nenadálých sekvencích číselného kódu mutoval a vyvíjel se.

V omezených syčících neuronech se hromadily kódované informace, přiživovaly repetitivní tupost viru a odvíjely z něj přadena nových dat. Virus rozkvétal. Imbecilní motor jeho základního němého obvodu nabýval na rychlosti a vyrážel květy nového virového kódu, jež se od něj odmotávaly do všech částí procesoru jakousi binární odstředivou silou. Každý vedlejší virem napadený obvod proces zopakoval, až nakonec instrukce, data a samovolně generované programy uvnitř onoho omezeného počítacího stroje zaplavily každou informační stezku.

Konstrukt zůstával stát v koutě a jemně se chvěl a vrněl.

V kdysi bezvýznamném zákoutí jeho přepínači vybavené mysli se neustále pohyboval původní vir, původní kombinace nevypočitatelných dat a nesmyslných odkazů, která ovlivnila konstruktovu schopnost uklízet podlahy. Virus byl stejný, prošel však změnou. Přestal být destruktivním prvkem, stal se prostředkem, hybatelem, hnací silou. Zanedlouho, za krátkou chvilku, už ústřední řídící stroj konstruktova mozku vrčel a cvakal na plný výkon. Na pokyn nových programů ženoucích se analogovými klapkami se spustily i všechny důmyslnější mechanizmy. Části analytického řízení, jež se běžně věnovaly motorickým, záložním a podpůrným funkcím, se seskládaly a zdvojnásobily své kapacity, když se jedna a tatáž binární funkce rozrostla o nové významy. Proud cizorodých údajů byl sveden z cesty, ale nikoli zpomalen. Ohromující výsledky programovacího mistrovství zvyšovaly účinnost a výkon právě těch klapek a přepínačů, které je rozváděly mechanizmem.

David a Izák se bavili na galerii a šklebili se a pochechtávali zvukům, které konstrukt zcela mimoděk vyluzoval.

Přítok dat neustával. Poté, co jeho stavidla zvedl opravář pomocí své objemné sady programových štítků a jakmile se uložil v jemně vrnící, cvakající paměťové schránce, se nyní přeměňoval na instrukce v aktivním procesoru. Přítok pokračoval, záplava abstraktních údajů, nic víc než kombinace jedniček a nul, ovšem v takovém množství, o takové komplexnosti, že se blížily myšlenkám.

A nakonec, v jisté fázi, se kvantita změnila na kvalitu. V konstruktově mozku došlo k proměně.

V jednom okamžiku byl počítacím strojem snažícím se nezaujatě držet krok s návaly dat. Potom sebou v této záplavě škublo cosi kovového a ozvalo se zacvakání klapek, jež nebyly instruované numerickými údaji. Analytický stroj sám od sebe stvořil datovou smyčku. Procesor nad svým výtvorem zauvažoval v zasyčení vysokotlaké páry.

V jednom okamžiku byl počítacím strojem.

V dalším začal přemýšlet.

Konstrukt zapřemítal nad svým vlastním uvažováním v záchvěvu zvláštního, kalkulujícího cizorodého vědomí.

Necítil překvapení. Necítil radost. Necítil zlost ani existenciální hrůzu.

Pouze zvědavost.

Shluky dat, které čekaly a neužitečně cirkulovaly ve schránce s přepínači, najednou nabyly na významu a na tento pozoruhodný způsob kalkulace, na tyto autotelické metody, začaly reagovat. To, co bylo uklízecímu stroji nepochopitelné, začalo najednou dávat smysl. Informace představovala radu. Přísliby. Informace byla přijetím. Informace byla varováním.

Konstrukt byl dlouhou dobu v klidu a jen slabě vypouštěl páru.

Izák se naklonil daleko přes zábradlí, až nebezpečně zavrzalo. Předkláněl se, až skoro visel hlavou dolů, a konečně spatřil konstrukta. Díval se, jak sebou nejistě škubá, a zamračil se.

Když otevřel ústa, aby promluvil, konstrukt zaujal aktivní pozici. Vytáhl sací trubici a pustil se, zpočátku opatrně, do odsávání prachu z podlahy. Izák z něho nespouštěl oči, konstrukt vytáhl rotující kartáč, táhl ho za sebou a začal drhnout prkna. Izák ho sledoval, jestli nezaváhá, ale rytmus jeho práce narůstal se skoro hmatatelnou sebejistotou. Izákovi se rozjasnila tvář, když viděl, že konstrukt poprvé po několika týdnech úspěšně uklízí.

„To už je lepší!“ Izák oznámil přes rameno Davidovi: „Stařenka už zase pracuje. Je tam, kde byla!“

Kapitola dvacátá první

V obrovském křehkém zámotku se spustily pozoruhodné procesy.

Housenčino tělo pod obalem se začalo rozpadat. Panožky, oči, štětiny a části těla ztrácely na celistvosti. Válcovité tělo přestalo být tuhé.

Tvor čerpal ze zásob energie získané konzumací hypnoseru; ta teď byla hybnou silou transformace. Přeskupoval se. Jeho měnící se podoba bublala a kypěla do podivných prostorových zlomů, jako olejnatá břečka řinoucí se přes okraj světa vytékala do jiných sfér a zase zpátky. Skládal se a přetvářel se z proměnlivého bahna vlastní základní hmoty.

Byl nestabilní.

Byl živý, a pak nastala doba mezi formami, kdy nebyl živý ani mrtvý, jen prodchnutý silou.

A pak byl znovu živý. Ale jinak.

Spirály biochymické tekutiny nabývaly nečekaných podob. Nervy, které se odmotaly a rozpustily, se náhle znovu navinuly do přaden senzorické tkáně. Rysy se rozpouštěly a přeskupovaly v podivných nových konstelacích.

Tvor se schoulil v agónii zrodu a v primitivním, avšak stále větším hladu.

Zvenku nebylo nic vidět. Násilný proces zániku a tvoření byl metafyzickým dramatem, jež se odehrávalo bez publika, skryté za matnou oponou křehkého hedvábí, pod slupkou, která změnu halila se surovou, instinktivní skromností.

Po pomalém chaotické rozpadu formy následoval krátký okamžik, kdy se tvor v zámotku ocitl v liminálním stavu. A poté, v reakci na

nemyslitelné přílivy tělesné hmoty, se začal opět vytvářet. Pořád rychleji a rychleji.

Izák kuklu sledoval celé hodiny, ale zápas sebevytváření, k němuž docházelo uvnitř, si mohl jen představovat. Zvenku sledoval jen pevnou věc, zvláštní plod zavěšený na sotva znatelném vlákně v zatuchlé tmě bedny. Kukla ho zneklidňovala, už si představoval, jak se z ní derou ty nejroztodivnější gigantické můry či motýli. Zámotek se neměnil. Jednou nebo dvakrát do něho jemně strčil a na několik vteřin ho slabě a těžce rozkýval. To bylo vše.

Izák kuklu sledoval a přemýšlel o ní, když si potřeboval odpočinout od práce na svém stroji. Práce na něm mu ale zabírala většinu času.

Na stole a na podlaze začaly nabývat tvaru hromady mědi a skla. Celé dny trávil pájením a bušením kladivem a tím, že k rodícímu se aparátu připojoval parní písty a thaumaturgické přístroje. Večery trávil po hospodách, v debatách s Gedreksečetem, Palgolakovým knihovníkem, s Davidem a Lublamaiem, případně s bývalými kolegy z univerzity. Byl opatrný – moc toho neprozrazoval, ale při debatách o matematice, energii, krizi a technice hořel vášní a zájmem.

Zůstával pořád v Brokatech. Přátele z Vilných polí upozornil, že nebude k zastižení, a to i přesto, že vztahy s nimi byly proměnlivé, uvolněné a povrchní. Jedinou bytostí, která mu chyběla, byla Lin. Ovšem ona byla zaneprázdněná přinejmenším stejně jako on a s tím, jak jeho výzkum získával na intenzitě, bylo stále těžší najít si čas, aby se mohli stýkat.

Místo toho Izák sedával v posteli a psal jí dopisy. Vyptával se jí na její sochu a psal jí, jak mu chybí. Zhruba každé druhé ráno lepil na dopisy známky a házel je do schránky na konci ulice.

Lin mu také písemně odpovídala. Izák dopisy od ní používal jako motivaci. Dovoloval si je přečíst, až když završil denní kvantum práce. Pak si sedal do okna, odkud vrhal stín přes Marast a temnějící město, popíjel čaj nebo čokoládu a četl si Lininy dopisy. Překvapovalo ho, jaké emocionální teplo v něm tyto okamžiky vyvolávají. Ve svých náladách rozpoznával i jistou dávku kouzla rozcitlivělosti, ale i stejně tolik lásky, opravdové duševní spřízněnosti, prázdnoty, kterou cítil, když s ním Lin nebyla.

Do týdne měl hotový prototyp krizového aparátu, hlučnou, uprskanou soustavu trubek a drátů, která uměla jen vydávat silný a štěkavý rachot. Rozebral ji a přestavěl. Pod oknem, kde se ještě nedávno nacházely klece osvobozených zvířat, se o tři týdny později objevila nová změť mechanických součástek. Šlo o živelné,

nesourodé, narychlo pospojované uskupení motorů, dynam a konvertorů rozložených po podlaze.

Izák chtěl počkat na Jagharka, ale jelikož garuda i nadále přežíval jako tulák, nebylo možné s ním navázat kontakt. Izák měl za to, že Jagharek tento podivným, zvráceným způsobem lpí na své důstojnosti. Žil na ulici a nikdo ho nespatřil. Pouť, kterou vykonal přes celý kontinent, v jeho případě neznamenala, že by se vděčně zbavil zodpovědnosti a sebeovládání. Jagharek byl v Novém Krobuzonu vykořeněným cizincem. Nechtěl se spoléhat na ostatní ani jim být vděčný.

Izák si představoval, jak se přesunuje z místa na místo, přespává v opuštěných budovách na holých podlahách nebo se choulí na střechách u parních vývodů. Mohl ho přijít navštívit za hodinu, nebo také za několik týdnů. Izák vydržel čekat jen půl dne a pak se rozhodl, že svůj výtvor otestuje v Jagharkově nepřítomnosti.

Pod skleněný příklop, v němž se sbíhaly dráty, trubky a ohebné kabely, umístil kus sýra. A zatímco bušil do tlačítek počítadla, sýr pod příklopem ležel a pomalu osychal. Izák se snažil matematicky vyjádřit síly a vektory, s nimiž pracoval. Výpočty často přerušoval, aby si udělal poznámky.

V přízemí slyšel čenichání jezevčice Upřímnosti, Lublamaiovy mlaskavé odpovědi a hučení uklízecího konstrukta. Dokázal si jich však nevšímat, vytěsnil je z vědomí a soustředil se na čísla.

Cítil se trochu nesvůj, protože v práci nechtěl pokračovat v Lublamaiově přítomnosti. Stále se držel své nezvyklé politiky mlčení. *Možná si rozvíjím smysl pro teatrálnost*, pomyslel si a ušklíbl se. Když rovnice vyřešil, jak nejlépe dovedl, jen tak lelkoval a v duchu Lublamaie pobízel, aby odešel. Pak se podíval pod galerii do míst, kde si Lublamai čmáral schémata na rýsovací papír. Nevypadalo to, že by se chystal k odchodu. Izáka čekání unavilo.

Prosmekl se změtí kovu a skla na podlaze a opatrně si dřepl. Po levé straně měl informační vstupní jednotku krizového aparátu. Soustava přístrojů a trubek opisovala po místnosti nepravidelný kruh a končila u skleněného poklopu se sýrem po jeho pravici.

Uchopil ohebnou kovovou trubku a jeden konec zastrčil do laboratorního kotle u vzdálenější stěny. Byl nervózní a vzrušený. Potom v maximální tichosti trubku připojil k přívodní klapce krizového aparátu. Uvolnil západku a pára začala plnit motor. Ozvalo se syčivé hučení a rachocení. Izák si klekl a na klávesnici vstupní jednotky přepsal své matematické formule. Do jednotky rychle vložil

čtyři programové štítky; drobná kolečka se začala otáčet a zakusovat. Při narůstajících vibracích aparatury si všiml, jak z ní stoupá prach.

Něco si zamručel a všechno bedlivě sledoval.

Zdálo se mu, že ‚cítí' energii a data probíhající synapsemi do nejrůznějších uzlů rozkouskovaného krizového aparátu, jako by se pára hnala jeho vlastními žilami a měnila mu srdce ve výkonný píst. Na vstupní jednotce přestavil tři velké přepínače a uslyšel, jak se celá konstrukce začíná zahřívat.

Vzduch kolem něho se rozezvučel.

Dlouhé vteřiny se nic nedělo. Pak se sýr pod špinavým příklopem začal třást.

Izák ho nespouštěl z očí a chtěl vítězoslavně zakřičet. Otočil kotoučem o sto osmdesát stupňů a sýr se trochu pohnul.

Tak a přivodíme si krizičku, pomyslel si a zatáhl za páku, kterou uzavřel obvod; díky tomu se skleněný příklop ocitl v pozornosti senzorických přístrojů.

Izák příklop poněkud upravil, odřízl mu horní část a nahradil ji pístem, teď k němu natáhl ruku a začal ho stlačovat. Hrubé čelo se pomalu přibližovalo k sýru. Sýr se octl v ohrožení. Pokud by píst pohyb dokončil, sýr by byl rozdrcen na kaši.

Izák pravou rukou tlačil a levou, v reakci na údaje z otřásajících se manometrů, seřizoval knoflíky. Díval se, jak ručičky prudce kmitají, v souladu s jejich pohybem pak usměrňoval thaumaturgický proud.

„No tak, ty malý sráči," nabádal sýr. „Dávej bacha, jo. Ještě to necítíš? Jde na tebe krize…"

Píst se sadisticky sunul stále blíž k sýru. Tlak v trubkách nebezpečně vzrůstal. Izák zklamaně zabručel. Zvolnil tempo, jímž sýr ohrožoval, ale píst stlačovat nepřestával. Kdyby ho krizový aparát zklamala na sýru se neprojevily účinky, které se pokusil naprogramovat, i tak by ho rozdrtil. Krize souvisela jen a jen s potenciálem. Pokud by nechtěl ve skutečnost sýr rozdrtit, neocitl by se v krizi. Ontologické pole se *oklamat* nedalo.

Ve chvíli, kdy se úpění a chvění parních pístů stalo nesnesitelným a když se zostřil stín hrany pístu klesajícího ke dnu skleněného příklopu, sýr explodoval. Bylo slyšet hlasité polotekuté puknutí, hrudka sýra se rychle a prudce rozskočila a potřísnila vnitřek příklopu drobky a mastnotou.

Lublamai vykřikl a zeptal se, co se to u Drmola děje, ale Izák ho neposlouchal. Seděla zíral na zničený sýr s otevřenou pusou jako blázen. Pak se nevěřícně a radostně rozesmál.

„Izáku? Co to tam krucinál provádíš?" zařval Lublamai.

„Nic, to nic! Promiň, že tě ruším… Mám tu nějakou práci … Vlastně mi to docela jde…“ Izák odpověď nedořekl, protože se začal usmívat.

Rychle krizový aparát vypnul a příklop nadzvedl. Prsty přejel rozteklou, poloroztavenou kaši. *Neuvěřitelné!*

Původně se snažil sýr předprogramovat tak, aby se vznášel palec či dva nade dnem. Z tohoto hlediska byl jeho experiment neúspěšný. Ale vždyť vlastně nečekal *vůbec nic!* Je jasné, že vzorce ještě úplně nezvládl a štítky nenaprogramoval dobře. Je jisté, že stanovit přesný účinek, kterého chce dosáhnout, bude nesmírně těžké. Možná, že proces napojení se na krizovou energii je zoufale nedokonalý a před ním se otevírá ještě obrovský prostor pro chyby a nesrovnalosti. A to se ještě ani *nepokusil* vytvořit stálou smyčku zpětné vazby, o niž v konečném důsledku usiloval.

Ale, ale… *krizovou. energii už začal odčerpávat.*

To bylo naprosté novátorství. Izák si poprvé opravdu uvědomil, že jeho představy budou uskutečnitelné. Od tohoto okamžiku bude jeho práce spočívat ve zdokonalování. Bude samozřejmě muset čelit spoustě potíží, ale potížím jiného a mnohem podružnějšího rázu. Základní otázka, ústřední problém celé krizové teorie, byla *vyřešena.*

Izák posbíral všechny poznámky a uctivě je prolistoval. Nedokázal uvěřit tomu, co vlastně dokázal. Okamžitě začal spřádat další plány. *Příště,* pomyslel si, *použiju, nějaké voďanojské vododílo. Něco, co už na základě krizové energie existuje. Tím by mohlo být všechno mnohem zajímavější, možná bychom mohli rozjet i tu smyčku…* Izákovi se zatočila hlava. Plácl se do čela a zakřenil se.

Jdu ven, rozhodl se najednou. *Jdu… se opít. Jdu najít Lin. Dám si večer volno. Právě jsem vyřešil jeden z nejúpornějších problémů v jednom z nejkontroverznějších paradigmat vědy* a zasloužím si panáka… Svému duševnímu vzplanutí se pousmál a pak zvážněl. Rozhodl se, že o krizovém aparátu řekne Lin. *Už o tom nedokážu přemýšlet jen tak sám,* pomyslel si.

Ujistil se, že má v kapsách klíče i peněženku. Protáhl se a protřepal si ruce, pak sešel do přízemí. Lublamai se při zvuku jeho kroků otočil.

„Jdu ven, Lube.“

„Dáváš si padla, Izáku? Jsou teprve tři.“

„Podívej, kamaráde, napracoval jsem si pár hodin,“ Izák se pousmál. „Dám si půl dne volno. Kdyby se někdo ptal, zítra se mu ozvu.“

„Jasně,“ odpověděl Lublamai a s mávnutím rukou se vrátil ke své práci. „Užij si to.“

Izák se s ním rozloučil zamručením.

Zastavil se uprostřed Pádlařské a zavzdychal čistou rozkoší z odpoledního vzduchu. V uličce nebylo rušno, ale ani nebyla prázdná. Izák pozdravil jednoho či dva sousedy, pak se otočil a vydal se směrem k Zákrutku. Byl nádherný den a on se rozhodl, že do Vilných polí dojde pěšky.

Teplý vzduch vnikal dovnitř škvírami kolem dveří, oken a prasklinami ve zdech. Lublamai na chvíli ustal v práci, aby si svlékl přebytečné oblečení. Upřímnost si dovádivě pohrávala s broukem. Konstrukt už před nějakou dobou douklízel a teď stál v protějším koutě a jemně cvakal. Jednu svou optickou čočku jako by měl upřenou na Lublamaie.

Chvíli poté, co Izák odešel, Lublamai vstal, vyklonil se z otevřeného okna vedle stolu a na hřebík v cihle uvázal rudý šátek. Připravil si seznam věcí, co potřeboval nakoupit, až se objeví Čajprodva. Pak se vrátil k práci.

V pět hodin stálo slunce ještě vysoko na obloze, ale přece už začínalo klesat k obzoru. Světlo houstlo a barvilo se do žlutohněda.

Hluboko uvnitř pohupujícího se zámotku zakuklená forma života ucítila, že den se chýlí ke konci. Zachvěla se a napnula své skoro hotové maso. V tekutinách a zákoutích těla se jí začala odehrávat poslední série chymických reakcí.

V půl sedmé Lublamaie vytrhlo z práce nešetrné zabušení na okno. Podíval se a v uličce venku spatřil Čajeprodva, jak se škrábe na hlavě. Skřarach k Lublamaiovi vzhlédl a zaskřehotal na uvítanou.

„Pane Lublube! Letěl jsem kolem a viděl jsem ty vaše červený trencle…“

„Dobrý večer, Čajiprodva,“ pozdravil Lublamai. „Nechceš jít dovnitř?“ poodstoupil od okna a vpustil skřaracha dovnitř. Čajprodva s těžkopádným plácnutím skočil na podlahu. Červenohnědá kůže vypadala v odlescích podvečerního světla nádherně. Na své výrazné a ohyzdné tváři vykouzlil pro Lublamaie úsměv.

„Tak o co jde, šéfíku?“ zakřičel. Než mohl Lublamai odpovědět, Čajprodva se zadíval na Upřímnost, která si ho nedůvěřivě prohlížela. Roztáhl křídla, vyplázl jazyk a zašklebil se na ni. Jezevčice znechuceně odcupitala.

Čajprodva se hlučně zachechtal a odkrkl si.

Lublamai se shovívavě pousmál. Než se naskytla další příležitost, aby se Čajprodva mohl ještě více rozptýlit, přitáhl si ho ke stolu, kde ležel nákupní seznam. Dal skřarachovi kus čokolády, aby se soustředil na pokyny.

Zatímco se Čajprodva a Lublamai dohadovali, kolik věcí skřarach unese, něco nad nimi se pohnulo.

V rychle tmavnoucích stínech klece v Izákově laboratoři se zámotek rozkýval působením něčeho, co nebyl vítr. Pnutí uvnitř uvedlo těsný organický obal do svižného hypnotického pohybu. Zámotek se otočil, pak se zakymácel a jemně sebou cukl. Ozval se sotva postřehnutelný zvuk trhání, příliš slabý na to, aby jej Lublamai nebo Čajprodva zaregistrovali.

Vlákna kukly páral vlhký, ostře tvarovaný pařát. Pomalu klouzal vzhůru a tuhý materiál trhal tak snadno, jako by byl vražednou dýkou. Z roztřepeného otvoru jako neviditelná střeva vyhřezla změť naprosto cizorodých vjemů. Místnost nakrátko zaplavily chaotické poryvy pocitů; Upřímnost zavrčela a Lublamai a Čajprodva se znepokojeně rozhlédli.

Z temnoty se vysunuly složité ruce a chytily se okraje trhliny. V tichosti zatlačily a kuklu odchlíply a rozevřely. Ozvalo se slaboučké žuchnutí; rozechvělý tvor vyklouzl ze zámotku, vlhký a kluzký jako novorozeně.

Chvilku se zesláble a popleteně choulil na dřevěném dnu klece, ve stejně shrbené pozici, jakou zaujímal v kukle. Pak se začal pomalu protahovat a libovat si v náhle získaném prostoru. Když narazil na drátěné pletivo, lehce je ode dvířek odtrhl a vyplazil se do volného prostoru místnosti.

Objevil sám sebe. Objevil svůj tvar.

Zjistil, že touží.

Lublamai a Čajprodva při drásavém a pronikavém zvuku trhaného pletiva vzhlédli. Skřípot vycházel odněkud shora a zaplavoval celý prostor skladiště. Oba na sebe pohlédli a pak se znovu podívali na galerii.

„Copak to je, vašnosti…?“ zeptal se Čajprodva.

Lublamai poodstoupil od stolu. Pomalu se otočil a rozhlédl se po celém přízemí. Bylo ticho. Zůstal nehybně stát, mračil se a civěl na hlavní dveře. *Neozval se ten zvuk třeba zvenku?*

V zrcadle vedle dveří zaregistroval jakýsi pohyb.

Z podlahy nad schodištěm se zvedla černá věc.

Lublamai vydal rozechvělý, nevěřícný, vystrašený, zmatený zvuk, ale ten se za zlomek vteřiny neslyšně rozplynul. S otevřenými ústy zíral na odraz v zrcadle.

Věc se *otevírala.* Jako by rozkvétala. Po dlouhé době, co byla schoulená v děsném prostoru, se protahovala jako muž či žena, kteří

vstanou a doširoka roztáhnou ruce, když se vymaní z prenatální polohy. Vypadalo to, jako by se nezřetelné končetiny toho podivného tvora mohly ohnout tisíckrát, zdálo se, že se rozkládá jako papírová skládanka, zvedá se a roztahuje paže, nohy či chapadla, neustává v postupném rozevírání. Tvor, který se nejdřív choulil jako pes, vstal, rozprostřel se a byl velký skoro jako člověk.

Čajprodva zděšeně zavřeštěl. Lublamaiovi ještě víc poklesla brada a nedokázal se pohnout. Nerozeznával tvar oné bytosti. Viděl jen temnou blyštící se kůži a ruce, které se zatínaly jako ručky dítěte. Chladné stíny. Oči, které nebyly očima. Organické záhyby, hroty a zákruty podobné spleti krysích ocasů; třásly se a cukaly sebou, jako by právě zemřely. A ty jako prst dlouhé úlomky matných kostí se rozjasnily bělobou, prodloužily se, skanul z nich sliz, staly se *zuby*…

Když se Čajprodva pokusil kolem Lublamaie prosmýknout ven a Lublamaie přepadla touha křičet, zatímco oči stále upíral na tvora v zrcadle a nohy mu klouzaly po dlaždicích, bytost nad schodištěm rozkládala křídla.

Na zádech se jí zatřepetaly čtyři šustící varhánky tmavé tkáně, rozepjaly se, pak ještě jednou a znovu, zaujaly patřičnou pozici, rozevřely se a roztáhly v ohromných záhybech silného skvrnitého masa, až dosáhly nemožné velikosti: jako výbuch organických obrazců, jako rozvinuvší se vlajka, jako otevírající se zaťatá pěst.

Tvor zdánlivě zeštíhlel; vypjal gigantická křídla, mohutné ploché záhyby tuhé kůže, která jako by vyplňovala celý okolní prostor. Křídla byla nepravidelná, chaoticky tvarovaná, pokrytá náhodně se měnícími spirálami; ale pravé i levé části si dokonale zrcadlově odpovídaly, podobaly se rozlitému inkoustu nebo vzorům namalovaným na poskládaném papíru.

A na těchto rozlehlých plochách se rozlézaly temné skvrny, neumělé obrazce; Lublamaiovým očím připadalo, jako by se mihotaly. Čajprodva mezitím zápasil s dveřmi a kňučel. Barvy na tvorových křídlech byly půlnoční, hrobové, tóny černě modré, černě hnědé, černě rudé. A pak se obrazce *opravdu* rozkmitaly, tvary stínů se rozhýbaly jako měňavka pod lupou nebo olej na vodě. Vzory napravo i nalevo si stále odpovídaly, pohybovaly se ve stejném rytmu, hypnotickém a pomalém, neustále se zrychlujícím. Lublamaiova tvář se stáhla do grimasy strachu. Při pomyšlení; že má tvora za sebou, ho nepříčetně zasvědila záda. Otočil se, aby se stvůře postavil tváří v tvář, zadíval se přímo do měňavých barev, do temně sugestivního představení…

… a tu ho touha křičet přešla, uhranutě sledoval, jak se tmavé obrazce v dokonalé symetrii převalují a víří po křídlech jako oblaka na noční obloze nad hlavou, ve vodě pod nohama.

Čajprodva zavyl. Otočil se, jen aby spatřil bytost, sestupující ze schodů, stále s rozvinutými křídly. Pak vzory na křídel upoutaly i jeho pozornost a on zíral s otevřenou pusou.

Temné obrazce na křídlech se vábivě pohybovaly.

Lublamai a Čajprodva nehybně a oněmělí stáli, napjatě, s ochablými čelistmi, třásli se a vpíjeli se do nádherných křídel.

Tvor olízl vzduch.

Pak zavadil pohledem o Čajeprodva a otevřel čelisti, ale kořist byla skrovná. Otočil hlavu a zadíval se na Lublamaie, s hypnotizujícími křídly stále rozepjatými. Neslyšně zaúpěl hlady a Upřímnost, už tak celá bez sebe strachy, vyjekla. Ještě těsněji se schoulila do stínu nehybného konstrukta v koutě místnosti; v čočkách mu pohrávaly prazvláštní stíny. Vzduch šuměl chutí Lublamaie. Tvorovi se seběhly sliny, křídla zběsile zavířila a Lublamaiova chuť zesílila natolik, že mu z chřtánu vyklouzl jazyk. Vyrazil k Lublamaiovi, přitom si ledabyle smetl z cesty Čajeprodva.

Okřídlená bytost přijala Lublamaie do svého hladového objetí.

Kapitola dvacátá druhá

Do kanálů a stékajících se novokrobuzonských řek se rozléval západ slunce. Voda byla hustá a zakrvavělá světlem. Střídaly se směny a končily pracovní doby. Z továren a kanceláří se na nádraží loudaly skupiny vyčerpaných tavičů a slévačů, úředníků, pekařů a nakládačů uhlí. Nástupiště byla plná unaveného, ale hlasitého dohadování, doutníků a alkoholu. Parní jeřáby v Kelströmu pracovaly dlouho do noci a z cizích lodí vykládaly exotické zboží. Od řeky a z velkých doků se neslo hlučné nadávání stávkujících voďanojských přístavních dělníků určené lidským posádkám na molech. Obloha nad městem byla potřísněná mraky. Vzduch sálal teplem a střídavě přinášel svěžest či puch, podle toho, zda se povaloval ve větvích kvetoucích stromů nebo nad stokou továrního odpadu, který se srážel do houstnoucích proudů.

Čajprodva vyrazil ze skladiště na Pádlařské jako dělová koule. Rozbitým oknem vyletěl do povětří, zanechávaje za sebou stopu, v níž se mísila krev se slzami, zoufale si cosi brebentil a popotahoval jako nemluvně; v nepravidelných spirálách mířil k Pinkoku a Starým humnům.

Složitý, čerstvě vylíhnutý tvor se protáhl horním oknem a vrhl se do soumračného města. Na zemi se pohyboval opatrně, zdálo se, že každý krok je pro něj zkouškou. Ve vzduchu se ale ihned vznesl do výšky. Nedával najevo žádnou nerozhodnost, pouze radost z pohybu.

Nepravidelná křídla neslyšně opisovala ohromné oblouky, vířila nesmírné množství vzduchu. Tvor se přetáčel, malátně mával křídly, těkal po obloze jako zmatený motýl. Za sebou zanechával větrné víry, pot a afyzikální výměšky.

Stále schnul.

Byl u vytržení. Olizoval chladnoucí vzduch.

Město pod ním tlelo jako práchnivina. Letícího tvora zasáhl palimpsest smyslových dojmů. Zvuky, vůně a světla filtrovaly cizí smysly v synestetické záplavě do obskurní mysli.

Z Nového Krobuzonu vzlínala lahodná kombinace chutí a vůní kořisti.

Tvor se právě nakrmil, byl sytý, ale nadbytek dosažitelného jídla ho nádherně mátl; zaslintal a zběsile vycenil ohromné zuby.

Vrhl se střemhlav dolů. Řítil se k neosvětleným uličkám, až se mu třepotala a chvěla křídla. Ve svém loveckém srdci věděl, že se musí vyhýbat velkým kalužím světla, které zářily na různých místech města – lovu přejí temné kouty. Ochutnal jazykem vzduch a ihned našel potravu; s chaotickou akrobacií se vrhl do cihlových stínů. Snesl se jako padlý anděl do klikaté slepé uličky, kde u zdi šoustala prostitutka se zákazníkem. Když vedle sebe ucítili přítomnost cizího tvora, nechali toho.

Křik netrval dlouho. Pohltila ho roztažená křídla.

Snesl se na ně s dychtivou nenasytností.

Znovu vzlétl, opilý chutí.

Prodléval ve vzduchu, hledal střed města a převaloval se, pomalu přitahován k ohromné mase Nádraží Perdido. Letěl přes Prsk a čtvrť červených luceren, přes nesourodou změť obchodu a špíny, kterou byl Vranov. Za ní se tyčila temná budova parlamentu, rozčesávající vzduch jako past, a miliční věže na ostrově Krak a v Brokatech. Tvor vyrazil po klikaté trase nad tratí visuté dráhy spojující obě věže s Bodcem, který vybíhal do nebe na západní výspě nádraží.

Po dráze se začaly míhat kapsle, a okřídlenec se polekal. Chvíli se nerozhodně třepotal a fascinovaně sledoval rachotící vlaky, jak ujíždějí pryč z nádraží, onoho obludného architektonického kolosu.

Lákaly ho vibrace ve stovce rejstříků a tónin. V cihlových nádražních síních se rozlévala síla, emoce a sny, a rozprašovaly se do oblohy. Ohromný neviditelný pás chutí.

Tvor se blížil k temnému srdci města; několik málo nočních ptáků, které potkal, mu prudce uhýbalo z cesty. Skřaraši vyřizující zakázky jen spatřili jeho nepochopitelnou siluetu a prchali všemi směry, sprostě si ulevovali a nadávali. Vzduchem se neslo dunění a hučení navzájem komunikujících vzducholodí, jež jako tlusté píky pomalu klouzaly mezi městem a oblohou. Když se nemotorně otáčely, tvor zůstával skryt očím všech s výjimkou technika, který však své pozorování nikomu nenahlásil, jen učinil zbožné gesto a šeptem poprosil Solentona o ochranu.

Okřídlenec, ocitnuv se ve vzestupném proudění z Nádraží Perdido a zaplaven vjemy, se nechal unášet a smýkat, až se vznesl vysoko nad město. S lehkým zatřepotáním křídel se zvolna otočil a zamířil do nového teritoria.

Všímal si toků řek. Cítil vzlínání různých druhů energie z různých městských zón. Vnímal město v mihotavém přechodu různých textur. Koncentrace potravy. Útočiště.

A hledal ještě něco. Další příslušníky svého druhu.

Byl společenské povahy. Když se podruhé narodil, hladově toužil po společnosti. Vyplázl jazyk a ochutnával štiplavý vzduch, zda v něm neucítí něco sobě podobného.

Otřásl se.

Slabě, velice slabě cosi ucítil na východě. Vjem chutnal ublíženě. Křídla se mu zachvěla empatií.

Opsal ve vzduchu oblouk a vydal se zpátky směrem, z něhož přiletěl. Tentokrát se stočil poněkud na sever a přeletěl parky a elegantní staré budovy v Giddu a Lordově. Na jihu se závratně vzpínala rozlámaná gigantická Žebra, a když si tvor těchto přízračných kostí všiml, pocítil podrážděnost a obavy. Síla, která se z nich linula, mu rozhodně nebyla po chuti. Ale neklid se střetl s hluboko zakódovaným soucítěním s druhy, jejichž chuť byla ve stínu ohromné kostry stále silnější, mnohem silnější.

Opatrně klesal. Přibližoval se obloukem, od severu a východu. Spouštěl se stále níž a blíž, podletěl visutou dráhu, která mířila na sever, od miliční věže na Kočičím kopci k věži v Chnumu. Vrhl stín na vlak ujíždějící na východ po Pravostranné trase a sklouzl se v jeho špinavých teplých zplodinách. Pak se v dlouhém oblouku stočil k věži na Kočičím kopci a přeletěl severní okraj blatozvucké průmyslové zóny. Zamířil k vyvýšené železniční trati ve Skeletonu, vlivem Žeber sebou škubl, ale pokračoval dál za chutí svých druhů.

Přelétal ze střechy na střechu, byl jim na stopě, stále s oplzle vypláznutým jazykem. Vzduch rozvířený jeho křídly někdy přinutil chodce, aby vzhlédli, když jim opuštěnými ulicemi uletěly klobouky a kolem se prohnaly cáry papíru. Pokud spatřili temnou siluetu, která se nad nimi na okamžik vynořila a hned zase zmizela, roztřásli se a spěchali dál, nebo se zamračili a to, co viděli, popírali.

Okřídlenec se dál nesl vzduchem s volně visícím jazykem. Používal ho jako stavěcí pes používá čenich. Přelétal rozvlněnou krajinu střech, která se vlivem Žeber zdála celá rozlámaná. Zkoumavým jazykem se nechával nést po sotva zřetelné stopě.

Pak proletěl aurou rozlehlé černé budovy v opuštěné ulici a dlouhý jazyk se mu křečovitě zkroutil jako bič. Zrychlil a v ladné smyčce se

vznesl a zase sklouzl k temné střeše. Ke vzdálenějšímu koutu, kde jako slaná voda houbou prosakovaly smyslové důkazy o existenci jeho druhů…

S pomocí svých podivuhodných ohebných končetin se vyšplhal po taškách. Pořád cítil úzkostlivé pocity, až zaznamenal okamžik zmatku, kdy zajatí druhové zareagovali na jeho přítomnost. Potom se mezi jejich neurčitým utrpením rozhořely vášně: prosby, radost, žadonění o vysvobození a mezi tím vším chladné a přesné pokyny, co je třeba udělat.

Tvor se opatrně přesunul na okraj střechy, dolů se snesl pohybem, který nebyl ani letem, ani šplháním, a přitiskl se na vnější rám neprodyšně uzavřeného okna čtyřicet stop nad chodníkem. Sklo bylo opatřeno tmavým nátěrem. Lehce se chvělo v tajuplných vibracích, pod náporem emanací zevnitř.

Tvor na okenní římse chvíli sklo škrábal prsty, pak rázným pohybem vytrhl okno i s rámem a nechal po něm jen ošklivou díru. Odhodil okno se strašlivým rámusem na zem a vstoupil do tmavého podkroví.

Místnost byla rozlehlá a prázdná. Přes podlahu plnou smetí ho zasáhla lepkavá vlna pozdravů a varování.

Naproti nově příchozímu stála čtveřice jeho druhů. V porovnání s nimi vypadal jako skrček, vedle jejich úžasných končetin ty jeho vypadaly pahýlovitě a zakrsle. Jeho druhové byli připoutáni ke stěně ohromnými kovovými pásy, jež se jim ovíjely kolem beder a několika údů. Každý měl doširoka roztažená křídla, přitlačená ke zdi: křídla každého jedince byla jedinečná a nahodilého tvaru jako křídla nově příchozího. Všichni jeho soukmenovci měli pod sebou kbelík.

Vetřelec několikrát škubl pásy a brzy se přesvědčil, že je nedokáže odstranit. Jeden z tvorů uvězněných u stěny na zklamaného zachránce zasyčel a pánovitě mu nakázal, aby mu věnoval pozornost. Komunikoval s ním psychickým švitořením.

Volný a náhle pokorný tvor na základě jeho pokynů ustoupil a čekal.

Z ulice pod oknem, kde se roztříštilo okno, se na základní zvukové úrovni ozývaly výkřiky a hulákání. Z budovy dole bylo slyšet zmatené halasení. Z chodby za dveřmi se nesl dusot běžících nohou. Dveřmi pronikaly chaotické útržky rozhovorů.

„… *uvnitř*…“

„…dostat?“

„…zrcadla, ne…“

Tvor odstoupil od svých uvězněných druhů a zmizel ve stínech na opačném konci místnosti, vedle dveří. Složil křídla a čekal.

Na druhé straně dveří se uvolnily západky. Chvíli se nic nedělo, pak se dveře prudce otevřely a dovnitř v rychlém sledu vběhli čtyři muži. Všichni měli od připoutaných tvorů odvrácené hlavy. Dva drželi těžké křesadlovky, nabité a odjištěné. Dva byli přetvoři. Ti v levé ruce svírali pistole, z pravých ramen jim však čněly obrovské kovové hlavně, které se na konci rozšiřovaly jako muškety. Byly umístěny tak, že jim mířily přímo za záda. Přetvoři je opatrně přidržovali a dívali se do zrcátek, jež jim před očima visela ze speciálních kovových přileb.

Zrcadlové přilby měla i dvojice mužů s křesadlovkami, ti však podél zrcátek upírali zrak přímo před sebe do temnoty.

„Čtyři můry, jinak vzduch čistý!“ hlásil jeden z přetvorů vyzbrojený podivnou dozadu mířící zbraní; nespouštěl oči ze zrcátek.

„Nic tu není…“ odpověděl muž, který nahlížel do tmy u vyrvaného okenního rámu, a sotva promluvil, vetřelec vystoupil ze stínů a rozepjal svá neskutečná křídla.

Muži, kteří se dívali přímo před sebe, strnuli a otevřeli ústa, aby vykřikli.

„Ne, *do Drmola* ne…“ vyhrkl jeden a pak oba zmlkli, když se tvorovi na křídlech jako nemilosrdný ponurý kaleidoskop rozvířila změť obrazců.

„Co se to krucinál…?“ začal jeden z přetvorů a na okamžik sklouzl očima před sebe. Tvář mu ztuhla hrůzou a zaúpěl, jakmile však spatřil křídla, ztichl.

Poslední přetvor zařval jména svých druhů a vyjekl, když uslyšel, jak upustili zbraně. Koutkem oka rozeznával slabý náznak vetřelcovy podoby. Bytost před ním vycítila jeho děs. Kradla se k němu a na emotivní rovině vydávala slabé konejšivé výzvy. Přetvorovi se v hlavě pořád dokola opakovala imbecilní věta: *Jeden je* přede *mnou jeden je* přede *mnou.…*

Pak se pokusil udělat krok, s očima upřenýma do zrcátek, ale tvor před ním mu zvolna vstoupil do zorného pole. To, co před chvílí viděl jen koutkem oka, se stalo neúprosným pohyblivým středem jeho pozornosti a přetvor podlehl, upřel zrak na divoce vířící křídla, otevřel ústa a nekontrolovaně se roztřásl. Z ramene mu vypadla zbraň.

Volně se pohybující vetřelec trhnutím spletitého kusu tkáně zavřel dveře. Stál užasle před čtveřicí mužů a z čelistí mu kanuly sliny. Ostrý příkaz od uvězněných druhů ho vytrhl z hladového vytržení a vrátil ho na zem. Tvor se natáhl a bezmocné muže natočil před čtveřici uvězněných druhů.

Na kratičký okamžik, kdy muži ztratili oční kontakt s křídly, se jejich mozky snažily vymanit se zajetí, jejich snahy však byly prudce

zmařeny strašlivým pohledem na čtvero vířících obrazců, a všichni byli ztraceni.

Vetřelec, který jim nyní stál za zády, postupně každého z nich postrčil k jednomu z ohromných spoutaných tvorů. Ti dychtivě napřáhli krátké volné končetiny, aby se zmocnili kořisti.

Stvůry se začaly krmit.

Jedna zašmátrala u opasku své oběti po klíčích a vytrhla je muži z oděvu. Když dojedla, obezřele a jemně klíč vložila do zámku na pásu, který jí bránil v pohybu.

Dokázala to až na čtvrtý pokus – prsty nezvyklé podobné činnosti klíč svíraly neohrabaně, otáčely jím v nešikovném úhlu –, ale nakonec se osvobodila. Postupně přistoupila ke každé ze svých družek a pomalý proces opakovala, až byly všechny zajatkyně opět volné.

Stvůry pak jedna po druhé doklopýtaly přes místnost k zubaté díře po okně. Zastavily se, opřely se atrofovanými svaly o cihlovou zeď, doširoka roztáhly svá úžasná křídla a vrhly se ven, pryč od nezdravého suchého éteru, který jakoby vzlíná od Žeber. Poslední vyskočila otvorem zachránkyně.

Plahočila se za svými družkami: ty, byť byly vyčerpané a zmučené, letěly rychleji, než mohla letět ona. Počkaly na ni v kruhu o sto stop výše, rozptylovaly svá vědomí a nechávaly se unášet vjemy a dojmy vycházejícími z jejich okolí.

Když je jejich pokorná osvoboditelka dostihla, trochu kruh roztáhly, aby ji vpustily mezi sebe. Pak společně odletěly, dělíce se o své dojmy a chlípně olizujíce vzduch.

Snášely se stejným směrem jako jejich předchůdkyně, na sever k Nádraží Perdido. Pomalu se otáčely, pětice stvůr jako pět městských železničních tras, nechávaly se nadnášet přítomností ohromného všedního města pod sebou, šťavnatého hemžícího se místa, s nímž neměl nikdo z jejich rodu žádné zkušenosti. Kolébaly se nad ním, mávaly křídly, klouzaly v poryvech vichru a chvěly se zvuky a energií hučící metropole.

Všude, kde se ocitly, každá část města, každý potemnělý most, každé pět set let staré sídlo, každý bazar pod širým nebem, každý groteskní betonový sklad a věž a hausbót a odporná chudinská kolonie a pěstěný park, vše přetékalo potravou.

Byla to džungle bez šelem. Lovecký revír.

Kapitola dvacátá třetí

Dveře do skladiště byly něčím zatarasené. Izák zlehka zaklel a zatlačil.

Bylo krátce po poledni, den po jeho triumfu, o němž už uvažoval jako o svém „sýrovém okamžiku“. Když předcházejícího večera došel do Linina bytu, měl velkou radost, že je doma. Byla unavená, ale šťastná jako on. Na tři hodiny si vlezli do postele, pak se vypotáceli k Hodinám a kohoutkovi.

Byl to znepokojivě dokonalý večer. Každý, s kým se chtěl Izák ve Vilných polích setkat, byl venku a všichni se u K&H zastavovali na humra, whisky nebo čokoládu dochucenou pětičkou. Skupinka se rozrostla o nové členy, mezi nimiž byla i Mája Tržená, které bylo odpuštěno, že vyhrála Šintakostskou cenu. Mája na oplátku velkomyslně přijímala kousavé poznámky, které Derchan zveřejňovala tiskem a ostatní trousili osobně.

Lin se ve společnosti svých přátel uvolnila, i když její zádumčivost spíše jen zeslábla, než že se zcela rozptýlila. Izák zakusil další ze šeptaných politických debat s Derchan, která mu podsunula poslední vydání *Dvojitého R.* Shromáždění přátelé se hádali, jedli a házeli po sobě jídlo až do druhé hodiny ranní, kdy se Izák s Lin vrátili do postele a v propletenci těl ulehli ke spánku.

U snídaně jí pověděl o svému triumfu s krizovým aparátem. Lin si dosah jeho úspěchu nedokázala představit, ale to bylo pochopitelné. Viděla, že Izák je nadšený jako skoro nikdy předtím, a ze všech sil se snažila nadchnout se stejně jako on. Pro Izáka mělo jednoduché, naprosto neodborné vysvětlení základních rysů projektu takový význam, jaký tušil, že bude mít. Cítil styk s realitou, poněkud ho přešel dojem, že žije v nějakém neskutečném snu. Během

vysvětlování si uvědomil několik potenciálních problémů a domů se vracel s odhodláním předejít jim.

Láskyplně se rozloučili a navzájem se ujistili, že nedopustí, aby museli na další setkání čekat zase tak dlouho.

A teď se Izák nemohl dostat do dílny.

„Lube! Davide! Co to tam, kurva, vyvádíte?“ křičel a znovu vrazil do dveří.

Když zatlačil, dveře se o kousíček pootevřely a on zahlédl pruh sluncem osvětlené podlahy. Viděl i část toho, co mu bránilo ve vstupu.

Byla to ruka.

Izákovi zatrnulo u srdce.

„Do Drmola!“ slyšel sám sebe, jak zařval, když se celou vahou opřel do dveří. Ty pod jeho tlakem nakonec povolily.

Lublamai ležel za dveřmi na břiše, s rukama rozhozenýma. Když Izák k příteli poklekl, uslyšel, jak kousek od něho, mezi pásy konstrukta, čenichá Upřímnost. Byla vyděšená k smrti.

Izák Lublamaie přetočil a roztřeseně si vydechl, když ucítil, že je teplý, když uslyšel, že dýchá.

„Prober se, Lube!“ zatřásl jím Izák.

Lublamaiovy oči zůstaly otevřené. Izák před jejich netečným pohledem ucukl.

„Lube…?“ zašeptal zděšeně.

Pod Lublamaiovou tváří se nashromáždily sliny, které mu v čůrcích stekly z bezkrevných rtů. Byl bezvládný, naprosto nehybný. Izák mu prohmatal krk. Tep měl docela stabilní. Lublamai se zhluboka nadechoval, pak chvilku dech zadržoval a vydechoval. Vydával zvuky, jako by spal.

Ale ten jeho přihlouple prázdný pohled! Izák mu zamával rukou před očima, žádné reakce se však nedočkal. Pak ho poplácal po lících, napřed zlehka, pak dvakrát pořádně. Uvědomil si, že ho volá jménem.

Lublamaiova hlava bezvládně padala ze strany na stranu jako pytel kamení.

Izák si promnul prsty a ucítil něco vazkého. Lublamaiovi se po ruce táhla vrstvička průhledné, lepkavé tekutiny. Přičichl si k prstům a odvrátil se od slabě citronového, hnilobného zápachu. Na okamžik se mu zatočila hlava.

Prsty pak Lublamaiovi přejel přes tvář a zjistil, že ústa a nos mu kloužou a lepí stejnou tekutinou, že to, co považoval za sliny, je z větší části tentýž výměšek.

Lublamaie neprobudilo hulákání, facky ani prosby.

Když Izák nakonec zvedl hlavu a rozhlédl se po místnosti, spatřil, že okno u Lublamaiova stolu je otevřené, sklo je rozbité a dřevěné

okenice roztříštěné. Vstal a přeběhl k vyraženému oknu, ale ani uvnitř, ani venku nic neviděl.

Zatímco pobíhal z kouta do kouta pod galerií se svou laboratoří, nořil se do Lublamaiovy pracovny, pak se zase do Davidovy, šeptal pitomá ujištění vyděšené Upřímnosti a hledal stopy po vetřelcích, uvědomil si, že ho napadla strašlivá myšlenka, která se mu zlověstně uhnízdila v zadní části mozku. Zdrceně se zastavil. Pomalu zvedl zrak a s děsivým tušením vzhlédl k dřevěnému podhledu.

Jako vodopád ho zavalil bázlivý klid. Cítil, jak zvedá nohy a neúprosně se blíží k dřevěnému schodišti. Otočil hlavu a spatřil Upřímnost, jak čenichá čím dál blíž k Lublamaiovi. Když nebyla sama, začínala se jí vracet odvaha.

Všechno, co viděl, mu připadalo zpomalené. Jako by se brodil ledovou vodou.

Bral schod po schodu. Na každém stupni si všiml loužiček zvláštních slin a prohlížel čerstvé vrypy, jež tu zanechal vetřelec s ostrými drápy; necítil překvapení, naopak jen velmi nezřetelnou předtuchu. Cítil, jak mu srdce pulzuje nezvykle klidně, a přemýšlel, jestli ho neochromil šok.

Jakmile však vyšel nahoru a otočil se, aby spatřil převrácenou klec se zevnitř roztrženým pletivem, jež se vychlipovalo z otvoru jako drobné pařáty, uviděl puklou a prázdnou kuklu a spatřil tmavé výměšky, které z ní kapaly, polekaně vykřikl, ucítil, jak mu v křečovitém třesu ztuhly svaly a po těle mu přeběhla studená vlna husí kůže. Uvnitř a kolem něj se jako inkoust ve vodě šířila vlna hrůzy.

„Dobří bohové…“ zašeptal vyschlými a třesoucími se rty. „Drmole… co jsem to provedl?“

Novokrobuzonští milicionáři nebyli oblíbení. Za nocí vycházeli v tmavých uniformách, aby plnili své povinnosti, mezi něž patřilo například lovení nebožtíků z řeky. Vzducholodě a kapsle bloumaly a přelétávaly nad městem neosvětlené. Miliční věže byly hermeticky uzavřené.

Milicionáři, novokrobuzonská vojenská. obrana a její interní agenti, se v uniformách, neslavně známých obličejových maskách a tmavé zbroji, se štíty a křesadlovkami, objevovali, jen když působili jako pořádkové síly na nějakém citlivém místě, nebo když došlo k mimořádným událostem. Symboly své příslušnosti nosili otevřeně za Pirátských válek a při sacramundských nepokojích, když na městský pořádek útočili vnější či vnitřní nepřátelé.

V každodenní činnosti se spoléhali na svou pověst, na rozsáhlou síť informátorů – odměny za informace byly štědré – a agenty v civilu.

Kdykoli milice zakročila, šlo o muže popíjejícího likér z černého rybízu, o starou ženu obtěžkanou taškami, o úředníka v naškrobeném límci a vyleštěných botách, kteří si najednou sáhli za hlavu a z neviditelných záhybů šatstva vytáhli kápě, kteří ze skrytých pouzder vysunovali ohromné křesadlovky a rychle se nořili do zločineckých doupat. Když od křičící oběti odbíhal kapsář, mohl jej chytit statný muž s huňatým knírem (očividně falešným, jak všem posléze došlo, proč si toho ale nevšimli dříve?), který nesmlouvavě sevřel pachateli hlavu a s dotyčným zmizel v davu, případně v miliční věži.

Žádný svědek potom nemohl s jistotou říct, jak tito agenti vypadali. A nikdo už v té části města žádného úředníka, statného muže s knírem či kohokoli jiného neviděl.

Milice pracovala jako policejní dozor na bázi decentralizovaného šíření strachu.

Byly čtyři hodiny ráno a v Brokatech byla nalezena prostitutka se zákazníkem. Dvojice mužů, kteří se s rukama v kapsách a s přezíravými výrazy procházeli temnými uličkami, se náhle zastavila. V kalném světle plynové lampy spatřili zkroucenou siluetu. Jejich chování se okamžitě změnilo. Rozhlédli se kolem dokola, pak vklusali do tmavé slepé uličky.

Omráčená žena a muž leželi jeden přes druhého, oči měli zastřené a prázdné, dech přerývaný a páchli po zatuchlých citrusech. Muž měl kalhoty a spodky u kotníků, takže mu byl vidět scvrklý penis. Ženiny šaty – sukně s tajným rozparkem, který řada prostitutek používala k rychlému dokončení práce – zůstaly na místě. Když se příchozím nepodařilo dvojici probudit, jeden muž posečkal u němých těl a druhý odběhl do tmy. Oba muži si přes hlavy přetáhli kápě.

O chvíli později k nim přijel černý kočár tažený dvěma velikánskými koňmi, přetvořenými a vybavenými rohy a tesáky, jež se blyštěly kanoucími slinami. Z něj vyskákal nepočetný sbor uniformovaných milicionářů a strnulé oběti beze slova naložil do temných útrob kočáru, který poté odkvapil k Bodci.

Dvojice mužů zůstala na místě. Počkali, až kočár zmizí po kočičích hlavách spletitých uliček. Pak se opatrně rozhlédli po několika světlech pableskujících ze zadních traktů budov, zpoza rozpadajících se zdí a mezi vyzáblými prsty větví ovocných stromů v zahradách. Když se s uspokojením přesvědčili, že je nikdo nezpozoroval, stáhli si kápě a vrazili ruce do kapes. Zničehonic vklouzli do původních rolí, tiše se spolu zasmáli a pustili se do zdvořilého hovoru, a opět pokračovali v mírumilovné noční procházce.

V katakombách pod Bodcem musel bezvládný pár vydržet píchání a fackování, křik a přemlouvání. Než se rozednilo, prohlédl je miliční biolog, který vypsal předběžné hlášení.

Všichni se v rozpacích škrábali na hlavách.

Vědcovo hlášení, spolu se záznamy o všech dalších nezvyklých či vážných zločinech, bylo odesláno až k vrcholu Bodce, kde se zastavilo v předposledním patře.

Zprávy byly chvatně přeposlány na druhý konec křivolaké chodby bez oken, do kanceláří ministryně vnitra. Dorazily včas, na půl desátou.

Dvanáct minut po desáté se začal naléhavě ozývat zvukovod v prostorné stanici kapslí, která zabírala celý vrchol Bodce. Mladý službukonající seržant stál na druhé straně místnosti a opravoval rozbitý světlomet na předku kapsle, která jako desítky dalších visela ze složitého labyrintu kolejnic, proplétajících a křižujících se pod stropem. Změť kolejnic umožňovala kapslím pohyb vedle sebe a rozřaďovala je na tu či onu ze sedmi radiálních drah, které vyrážely z obrovských otvorů pravidelně rozmístěných ve vnější zdi. Tratě se rozbíhaly nad gigantickou plochu Nového Krobuzonu.

Seržant ze svého místa viděl, jak visutá dráha vniká míli na jihozápad do miliční věže v Čeku, a pak pokračuje dál. Spatřil, jak z věže, vysoko nad neuspořádanými domy, prakticky v úrovni jeho očí, vyjíždí kapsle a jako střela se od něho vzdaluje směrem k Dehtu, klikatě a nedůvěryhodně plynoucímu k jihu.

Jelikož halas neustával, zvedl oči, a když zjistil, která trubka se dožaduje jeho pozornosti, zaklel a rozběhl se na druhý konec stanice, až mu zavlál kožich. Tak vysoko nad městem byla zima i v létě, zvláště pak v místnosti, která představovala ohromný větrný tunel. Muž uvolnil ze zvukovodu víčko a vyštěkl do mosazi:

„Ano, paní ministryně?“

Hlas, který se ozval, byl slabý a zkreslený vzdáleností, kterou musel urazit mnohokrát zohýbaným kovem.

„Okamžitě mi připravte kapsli. Jedu na Krak.“

Dveře do Lemquistovy síně, starostovy úřadovny v parlamentu, byly mohutné a pobité pásy starobylého železa. Před Lemquistovou síní stáli ve dne v noci dva milicionáři, těm však byl upřen jeden z obvyklých požitků hlídkování na chodbách mocných: ohromnými dveřmi jim k uším nepronikaly žádné klepy, žádná tajemství, žádné zvuky.

Za železem chráněným vchodem se do nesmírné výše zvedala místnost obložená tmavenem tak znamenité kvality, že byla skoro

černá. Byla lemována portréty bývalých starostů, jež se snášely v pomalých spirálách od stropu ve výši třicet stop až do šesti stop nad podlahou. Bylo tu obrovské okno, které hledělo přímo na Nádraží Perdido a Bodec, množství zvukovodů, počítacích strojů a teleskopických periskopů ukrytých v záhadných a podivně hrozivých pozicích ve výklencích podél stěn.

Bentham Gangr seděl za svým stolem a působil dojmem, který vylučoval jakoukoli pochybnost o tom, kdo zde vládne. Nikdo, kdo ho v této místnosti spatřil, nemohl popřít, že tento muž si je mimořádně jistý svou absolutní mocí, která z něj přímo vyzařovala. Byl zde středem gravitace. On sám to věděl na jakési hluboké podvědomé úrovni, a věděli to i jeho hosté. Dojmu bezpochyby napomáhala i jeho impozantní výška a statná, svalnatá postava, ale bylo v tom něco víc.

Naproti němu seděl MontJohn Záchrana, jeho vezír, jako obvykle zachumlaný do tlustého šálu. Právě se nakláněl, aby ukázal na něco na papíře, který si dvojice mužů prohlížela.

„Dva dny," řekl Záchrana zvláštním plochým hlasem, naprosto odlišným od znělého projevu, který užíval jako řečník.

„A co s tím?" zeptal se Gangr a uhladil si bezvadně zastřiženou bradku.

„Šíří se nám stávka. V současnosti, jak víte, zdržuje nakládku a vykládku o padesát až sedmdesát procent. Ale máme zprávy, že už za dva dny voďanojští stávkující plánují paralyzovat celou řeku. Budou pracovat přes noc, začnou u dna a budou postupovat k hladině. Kousek na východ od Ječného mostu. Masivní použití vodařství. Chystají se ve vodě vyhloubit vzdušný zákop, po celé šířce řeky. Budou ho muset neustále vyztužovat, budou neustále pracovat na stěnách, aby se nezřítily, ale je jich dostatečné množství, aby to zvládli, pokud se vystřídají ve směnách. Pane starosto, žádná loď takovou propast nepřeskočí. Nový Krobuzon bude kompletně odříznut od říční dopravy, a to v obou směrech."

Gangr se zamyslel a stiskl rty.

„To si nemůžeme dovolit," usoudil uvážlivě. „A co lidští dokaři?"

„To je moje druhá poznámka, pane starosto," pokračoval Záchrana. „Situace je znepokojivá. Zdá se, že původní nevraživost slábne. Stále rostoucí menšina je dle všeho připravena přidat se k voďanojům."

„Ale to ne, ne, ne!" zvolal Gangr a potřásl hlavou jako učitel, který musí opravit obvykle spolehlivého studenta.

„Jistě. Naši agenti jsou samozřejmě silnější v lidském táboře než mezi xeňany a hlavní proud se ke stávce stále staví nepřátelsky či

nerozhodně, ale zdá se, že se objevila klika, konspirace, mohu-li to tak nazvat… tajné schůzky se stávkujícími a tak podobně.“

Gangr natáhl své ohromné prsty a pozorně studoval letorosty dřeva stolní desky.

„Je tam někdo od vás?“ zeptal se klidně. Záchrana si pohrával se šálem.

„Jeden mezi lidmi,“ odpověděl. „Je těžké neprozradit se mezi voďanoji, kteří ve vodě obvykle nenosí žádné oblečení.“ Gangr přikývl.

Oba muži mlčeli a přemítali.

„Pracovat zevnitř jsme už zkoušeli,“ řekl Gangr nakonec. „Tohle je zdaleka nejvážnější stávka, která ohrožuje město za poslední… víc než století. I když mě to nijak netěší, zdá se, že musíme stanovit precedens…“ Záchrana vážně přikývl.

Na starostově stole se rozezněl jeden ze zvukovodů. Gangr nadzvedl obočí a odklopil víčko.

„Davinie?“ zeptal se. Hlasem mistrovsky zvládl několik podtextů. V jediném slově své sekretářce sdělil, že ho překvapuje, že si ho navzdory pokynům dovoluje vyrušit, ale zároveň ji ujišťoval, že v ni má nicméně velkou důvěru a je si dokonale jistý, že má k porušení příkazu skvělý důvod, s nímž by ho měla okamžitě seznámit.

Dutý hlas plný ozvěn zaštěkal několik slaboučkých zvuků.

„Podívejme!“ zvolal starosta zlehka. „Samozřejmě, samozřejmě.“ Trubku zase zakryl a podíval se na Záchranu. „Úžasné načasování,“ řekl. „Ministryně vnitra.“

Obrovské dveře se nakrátko a nepatrně otevřely a do místnosti vstoupila ministryně vnitra; oběma pokynula na pozdrav.

„Elito,“ uvítal ji Gangr. „Jen pojď dál.“ Ukázal na židli vedle Záchrany.

Elita Stenná-Katěná přešla ke stolu. Nebylo možné určit její věk. Tvář měla prakticky bez vrásek, energické a pevné rysy naznačovaly, že jí bude něco mezi třiceti a čtyřiceti. Vlasy však měla bílé, jen zlehka jimi prosvítaly tmavší pramínky, které připomínaly, že kdysi mívaly jinou barvu. Měla na sobě tmavý civilní kalhotový kostým, jehož chytře zvolený střih a barva výrazně upomínaly na miliční uniformu. Zlehka potahovala z dlouhé bílé hliněné dýmky; kalíšek se nacházel přinejmenším půldruhé stopy od úst. Kouřila kořeněný tabák.

„Pane starosto. Pane tajemníku.“ Posadila se a z podpaží vytáhla složku. „Odpusťte mi, že jsem vás přepadla bez ohlášení, ale myslím si, že tohle byste měli vidět okamžitě. I vy, Záchrano. Jsem ráda, že jste tady. Vypadá to, že máme na krku… něco, co bych nazvala krizí.“

„Právě jsme dospěli ke stejnému závěru, Elito," kývl starosta. „Bavíme se o stávce v docích?"

Stenná-Katěná k němu vzhlédla a ze složky začala vytahovat několik papírů.

„Ne, pane starosto. O něčem úplně jiném." Hlas měla výrazný a tvrdý.

Hodila na stůl protokol. Gangr se Záchranou naklonili hlavu, aby si ho společně přečetli. Za chvilku Gangr zvedl oči.

„Dva lidé v jakémsi kómatu. Za zvláštních okolností. Předpokládám, že mi ukážete ještě něco dalšího."

Stenná-Katěná mu podala další listinu. Muži ji opět pročetli. Tentokrát zareagovali skoro okamžitě. Záchrana sykl a kousl se do spodního rtu a začal si ho soustředěně žmoulat. Gangr téměř současně slabě, chápavě vzdychl a rozechvěle vydechl.

Ministryně vnitra si je nezúčastněně prohlížela.

„Přirozeně že naše špiónka v Multiho kancelářích nemá ani ponětí, co se děje. Je naprosto zmatená. Ale útržky rozhovorů, které si poznamenala… vidíte? *‚Múzy* jsou venku…'? Myslím, že se shodneme, že se přeslechla, a myslím, že je nám jasné, co bylo opravdu řečeno."

Gangr a Záchrana si hlášení beze slova znovu pročítali.

„Donesla jsem odborný posudek, který jsme si vyžádali na samém počátku projektu PM, studii o jeho proveditelnosti." Stenná-Katěná mluvila rychle, bez emocí. Upustila posudek na stůl. „Dovolila jsem si upozornit na několik obzvláště důležitých skutečností."

Gangr svázaný posudek otevřel. Některá slova a věty byly rudě zakroužkované. Starosta je spěšně přejel očima: …*maximální nebezpečí… v případě úniku… žádní přirození predátoři…*

… *naprosto katastrofické důsledky…*

… *množí se…*

Kapitola dvacátá čtvrtá

Starosta Gangr natáhl ruku a opět odklopil víčko zvukovodu.

„Davinie. Zrušte všechny schůze a schůzky na dnešní den… ne, na další dva dny. Kde bude třeba, omluvte mne. Pokud nevybuchne Nádraží Perdido nebo se nestane něco podobného rozsahu, nechci být vyrušován. Rozumíte?“

Vrátil víčko na místo a zadíval se na Stennou-Katěnou a Záchranu.

„S čím si to, *krucinál*, s čím si to, *u Drmola, kurva* ten Multi *hrál?* Myslel jsem, že ten chlap má být profesionál…“

Stenná-Katěná přikývla.

„Právě na to jsme narazili při domlouvání smlouvy o převodu,“ řekla. „Zkontrolovali jsme záznamy o jeho aktivitách – a je třeba poznamenat, že řada z nich byla namířena proti nám – a usoudili jsme, že při zajišťování bezpečnosti je přinejmenším stejně schopný jako my. Není to žádný blázen.“

„Víme, kdo to udělal?“ zeptal se Záchrana. Stenná-Katěná pokrčila rameny.

„Mohl by to být nějaký rival – Francina, Judix nebo někdo takový. Pokud to byl někdo z nich, pak si ukousl zatraceně větší sousto, než může spolknout…“

„Dobrá.“ Gangr ji kategoricky přerušil. Stenná-Katěná a Záchrana se k němu otočili a čekali. Gangr zaťal pěsti, opřel se lokty o stůl, zavřel oči a soustředil se tak usilovně, až se zdálo, že mu pukne obličej.

„Dobrá,“ zopakoval a oči otevřel. „První, co je třeba udělat, je ověřit si, že se opravdu potýkáme se situací, kterou máme na mysli. Zdá se to samozřejmé, ale musíme si být jisti *stoprocentně.* Za druhé

je třeba přijít s nějakou strategií, abychom situaci rychle a v tichosti zvládli.

Pokud jde o tento druhý úkol, všichni víme, že se nemůžeme spoléhat na lidské milicionáře ani na přetvory – ani na xeňany, když na to přijde. Jsou stejného základního psychického typu. Všichni jsme *potrava.* Předpokládám, že si všichni vzpomínáme na naše první testy útoku a obrany…“ Záchrana a Stenná-Katěná rychle přikývli. Gangr pokračoval. „Dobrá. Zombie by mohly být řešením, ale tady není Kromlech: nemáme vybavení, abychom je vyráběli v potřebném počtu a kvalitě. Řekl bych, že první úkol úspěšně nesplníme, bude-li se spoléhat jen na běžné zpravodajské aktivity. Musíme mít přístup k různým (speciálním) informacím. Proto už ze dvou důvodů musíme žádat pomoc od činitelů, kteří jsou k řešení situace lépe vybaveni – klíčovým požadavkem jsou psychické struktury odlišné od našich. Domnívám se, že existují dva možní činitelé a že nám nezbývá nic jiného než oslovit alespoň jednoho z nich.“

Odmlčel se a postupně si prohlížel Stennou-Katěnou a pak Záchranu. Čekal na vyjádření nesouhlasu. Ale žádného se nedočkal.

„Shodneme se tedy?“ zeptal se tiše.

„Bavíme se o velvyslanci, je to tak?“ zeptala se Stenná-Katěná. „A ten druhý… nemáte na mysli Tkáče?“ Oči se jí naplnily hrůzou.

„No, doufejme, že na *toho* nedojde,“ odpověděl Gangr chlácholivě. „Ale ano, tito dva jsou… ehm… činitelé, kteří mi vytanuli na mysli. V tomto pořadí.“

„Souhlasím,“ řekla Stenná-Katěná briskně. „Pokud u tohoto pořadí zůstaneme. Tkáč… u Drmola! Promluvme si s velvyslancem.“

„MontJohne?“ Gangr se obrátil na tajemníka.

Záchrana pomalu přikývl, aniž si přestal pohrávat se šálem.

„Velvyslanec,“ protáhl pomalu. „A doufám, že nebude potřeba ničeho jiného.“

„V to doufáme i my ostatní, pane tajemníku,“ ujistil ho Gangr. „V to pevně doufáme!“

Mezi jedenáctým a čtrnáctým patrem Mandragorského křídla Nádraží Perdido, nad jednou z méně navštěvovaných obchodních hal, která se specializovala na staré látky a zahraniční batiky, pod soustavou dlouho opuštěných vížek, se nacházela Diplomatická zóna.

Řada novokrobuzonských velvyslanectví byla samozřejmě jinde: v barokních budovách v Latrínu, Východním Giddu nebo na Vlajkovém kopci. Ale několik jich bylo na nádraží: dost na to, aby daly poschodím jméno a dovolily jim si je uchovat.

Mandragorské křídlo tvořilo skoro samostatnou pevnost. Chodby opisovaly ohromný betonový obdélník kolem ústředního prostranství, na němž se rozkládal neudržovaný parčík, zarostlý tmaveny a exotickými lesními květinami. Na pěšinách tohoto chráněného parku si hrály děti, zatímco jejich rodiče nakupovali, cestovali nebo pracovali. Všude kolem se tyčily obrovité stěny; díky nim hájek vypadal jako mech na dně studny.

Z chodeb horních pater vybíhaly řady vzájemně propojených místností. Spousta z nich kdysi sloužila jako ministerské kanceláře. Určitou krátkou dobu byla potom každá ústředím nějaké malé firmičky. Řadu let zely prázdnotou, načež byly plesnivina a hniloba odstraněny a dovnitř se nastěhovali velvyslanci. K tomu došlo před více než dvěma staletími, kdy jednotlivé vlády rohagského kontinentu společně pochopily, že diplomacie je mnohem výhodnější než válka.

V Novém Krobuzonu existovala velvyslanectví už dávno předtím. Ale když masakr v Surochu krvavě ukončil to, co se nazývalo Pirátskými válkami, Pomalou válkou, případně Falešnou válkou, prudce se znásobil počet zemí a městských států, které spíše než konflikty vyhledávaly řešení na základě jednání. Přijížděli sem emisaři z druhého konce kontinentu i z končin mimo něj. Opuštěné prostory Mandragorského křídla zaplavily nové i staré konzuláty, které se sem přesunuly, aby byly nablízku čerstvé diplomatické aktivitě.

Už jen při vycházení z výtahů či schodišť na podlažích Zóny se bylo nutno podrobit celé škále bezpečnostních opatření a kontrol. Chodby tu byly studené a tiché, narušovalo je několikero dveří, o nedostatečné osvětlení se staraly slabé plynové hořáky. Gangr, Záchrana a Stenná-Katěná kráčeli po opuštěných chodbách dvanáctého patra. Doprovázel je malý šlachovitý mužíček se silnými brýlemi, který za nimi poskakoval s obrovským kufrem a jen těžko s nimi udržoval krok.

„Elizo, MontJohne," řekl starosta Gangr za chůze, „toto je bratr Sančem Vansetty, jeden z našich nejschopnějších karcistů." Záchrana a Stenná-Katěná přikývli na pozdrav. Vansetty si jich nevšímal.

Ne všechny místnosti v Diplomatické zóně byly obsazené. Nicméně na některých dveřích byly mosazné štítky, jež je prohlašovaly za svrchovaná území té či oné země – Teše, Chadoru nebo Gharčeltistu –, a za nimi se pak přes několik pater táhla ohromná apartmá, samostatné domy uvnitř domu. Mnohé místnosti byly tisíce mil od svých domovských hlavních měst. Některé zůstávaly prázdné. Například podle tešské tradice žil velvyslanec v Novém Krobuzonu jako tulák a oficiální záležitosti vyřizoval poštou. Gangr se s ním

nikdy nemohl setkat. Jiná velvyslanectví byla uzavřena pro nedostatek prostředků nebo zájmu.

Mnoho aktivit, k nimž zde docházelo, však bylo nesmírně důležitých. Apartmá, ve kterých se nacházela velvyslanectví Myršoku a Vadaunku, byla rozšířena už před několika lety díky nárůstu papírování a nedostatku kancelářského prostoru, jež si vyžádaly obchodní vazby. Nově přistavěné místnosti vyhřezávaly z vnějších stěn jedenáctého patra jako ošklivé nádory a nejistě se vznášely nad parčíkem.

Starosta a jeho společníci prošli kolem dveří označených *Račí společenství Salkrikaltoru*. Chodba se otřásala duněním a hučením obrovských skrytých strojů. Šlo o mohutná parní čerpadla, která pro račího velvyslance každý den několik hodin nasávala čerstvou slanou vodu z patnáct mil vzdálené Železné zátoky a špinavou, použitou vodu zase vypouštěla do řeky.

Chodba působila matoucím dojmem. Při pohledu z jednoho úhlu se zdálo, že se táhne příliš daleko, z jiného zase vypadala jakoby useknutá. Na několika místech z ní vyrážela krátká ramena; vedla k dalším menším velvyslanectvím, komorám nebo zabedněným oknům. Na konci hlavní chodby, za račím velvyslanectvím, Gangr do jedné z těchto odboček zatočil. Byla krátká, křivolaká a dramaticky se jí snižoval strop, když nad ni začalo klesat jakési schodiště. Končila u malých neoznačených dvířek.

Gangr se ohlédla ujistil se, že je nikdo nesleduje. Byl vidět jen krátký úsek chodby a v něm byli docela sami.

Vansetty z kapsy vytahoval bílé a barevné křídy a nakonec vytáhl cosi, co se dalo označit jako hodinky, a ty otevřel. Ciferník měly rozdělený do bezpočtu komplikovaných částí. Měly sedm ručiček různých délek.

„Musím vzít v úvahu všechny proměnné, pane starosto," zahuhlal Vansetty a prohlížel si složitý mechanismus přístroje. Vypadalo to, že mluví spíš sám k sobě než ke Gangrovi nebo komukoli jinému. „Výhled na dnešek je pěkně mizerný… Éterem se pohybuje fronta vysokého tlaku. Mohla by vyvolat energetické bouře od pekla až do nulového prostoru. Na periférii to taky vypadá na hovno…" Vansetty si na zadní desku notesu načmáral několik výpočtů. „Dobrá," podíval se na trojici politiků.

Na silné listy papíru začal škrábat složité stylizované značky, které hned po dokončení vytrhávala podával postupně Stenné-Katěné, Gangrovi a Záchranovi. Poslední si nechal pro sebe.

„Připlácněte si je na srdce," řekl zběžně a svůj kus si nacpal do košile. „Symbolem ven."

Pak otevřel omlácený kufr a vytáhl sadu objemných keramických diod. Postavil se doprostřed skupinky a postupně je rozdal společníkům – „Do *levé* ruky a nepouštět na zem…“ –, pak kolem nich pevně omotal měděný drát a připevnil ho k ručnímu hodinovému stroji. který také vytáhl z kufru. Odečetl stav ze svého podivného ukazatele a na motorku seřídil číselníky a knoflíky.

„Dobrá, a teď si všichni držte klobouky,“ řekl a přehodil páčku, která spouštěla hodinový stroj.

Podél drátů a mezi umouněnými diodami začaly praskat drobné pestrobarevné obloučky energie. Čtveřice byla uzavřena v malém trojúhelníku elyktrického proudu. Všem viditelně stály vlasy na hlavě. Gangr neslyšně zaklel.

„Máme asi tak půl hodiny, než se to vybije,“ popoháněl je Vansetty. „Měli bychom si pospíšit, ne?“

Gangr natáhl pravou ruku a otevřel dveře. Všichni čtyři se k nim začali šourat, drželi se stále víceméně u sebe a udržovali si kolem sebe elyktrický trojúhelník. Stenná-Katěná za nimi dveře zase zavřela.

Ocitli se v dokonale tmavé místnosti. Mohli se řídit pouze slabým svitem elyktrického vedení, dokud si Vansetty nepověsil hodinový motor kolem krku a nezapálil svíčku. V nedostatečném světle spatřili, že místnost je asi dvanáct krát deset stop velká, plná prachu a zcela prázdná s výjimkou starého stolu a židle u vzdálenější zdi a slabě hučícího kotle u dveří. Nebyla tu žádná okna, žádné police, vůbec nic jiného. Vzduch byl velmi těžký.

Vansetty ze zavazadla vytáhl podivný ruční přístroj. Sestával ze složitých a láskyplně zhotovených drátěných a kovových pletenců a knoflíků z pestrobarevného skla. Jeho účel byl naprosto nejasný. Vansetty se nakrátko vyklonil z kruhu a zařízení pomocí ventilu připojil ke kotli u dveří. Na horní desce strojku pak přepnul páčku, mechanizmus se rozhučel a začal blikat.

„Samozřejmě, za starých častí, než jsem v tomto oboru začal pracovat, jste museli používat živou oběť,“ vysvětloval, když ze spodku stroje odmotával drátěnou spirálu. „Ale nejsme přece divoši, ne? Věda je úžasná věc. Tady tohle zlatíčko –“ a hrdě přístroj poplácal, „– je zesilovač. Výkon stroje navyšuje o faktor dvou set, dvou set deseti a mění ho na éterickou formu energie. Pusťte to do drátů a…“ Vansetty hodil nerozmotaný drát do vzdálenějšího konce místnůstky, někam za stůl. „A tady to máme! Obětina bez obětí!“

Vítězoslavně se zazubil, potom přesunul pozornost k přepínačům a knoflíkům svého strojku a soustředěně jimi začal otáčet a tisknout je.

„A taky je konec nutnosti učit se nějakým přihlouplým jazykům,“ zamumlal tiše. „Vyvolávání je teď naprosto automatické. My vlastně

nikam *nejdeme*, chápete?“ Najednou mluvil hlasitěji. „Nejsme žádní hlubinojezdci a ani si nepohráváme se *skoro* postačující energií, abychom uskutečnili skutečný transplantropní skok. My vlastně jen nahlížíme malinkým okýnkem a umožňujeme pekelníkům, aby přišli za námi. Nicméně prostorovost této místnosti bude na chvilku pořádně nestabilní, tak se držte v ochranném pásmu a moc se nepošťuchujte. Jasný?“

Vansettyho prsty se začaly míhat nad krabičkou. Dvě nebo tři minuty se nic nedělo. Nebylo cítit nic než horko, slyšet byly pouze rány z kotle, drnčení a úpění přístroje ve Vansettyho dlaních. Do toho všeho Gangr netrpělivě podupával.

A pak se místnůstka zřetelně začala zahřívat.

Bylo cítit hluboké podzvukové chvění. Objevil se náznak červenohnědého světla a olejnatý kouř. Zvuk se ztlumil a pak najednou nabyl na ostrosti.

Chvilku bylo cítit chaotické škubání a na všech površích zamžikaly květy rudého světla, které se chvělo, jako by procházelo zkrvavělou vodou.

Něco se zatřepetalo. Gangr vzhlédl a ze vzduchu, který mu najednou připadl zahuštěný a velice suchý, ho začaly pálit oči.

Za stolem se objevil mohutný muž v dokonale padnoucím tmavém obleku.

Pomalu se předklonil a lokty se opřel o papíry, které najednou pokrývaly stůl. Čekal.

Vansetty se Gangrovi podíval přes rameno a ukázal na přízrak palcem.

„Jeho Ďábelská Excelence,“ prohlásil, „velvyslanec Pekla.“

„Starosta Gangr,“ řekl démon příjemným hlubokým hlasem. „Rád se s vámi opět setkávám. Vyřizoval jsem teď nějaké dokumenty.“ Lidé s náznakem neklidu pozvedli zrak.

Velvyslanec mluvil s ozvěnou: půl vteřiny poté, co promluvil, byla jeho slova zopakována úděsným řevem bytosti vystavené mučení. Křik nebyl hlasitý. Byl slyšet těsně za stěnami místnosti, jako by vyvěral na vzdálenost dlouhých mil nezemského horka z jakéhosi zákopu v podlaze Pekla.

„Co pro vás mohu udělat?“ pokračoval *(Co pro* vás *mohu udělat?* ozvalo se bezduché zavytí bolesti). „Pořád se snažíte zjistit, jestli se k nám přidáte, až umřete?“ Velvyslanec se nepatrně pousmál.

Gangr úsměv opětoval a zavrtěl hlavou.

„Mé stanovisko v této věci znáte, pane velvyslanče," odpověděl nevzrušeně. „Obávám se, že se stáhnout nenechám. Dobře víte, že mne k existenciálnímu strachu nepřimějete." Krátce a zdvořile se zasmál, velvyslanec zareagoval v podobném duchu. A totéž učinila i obludná. ozvěna. „Má duše, pokud existuje, patří mně. Není vaše, abyste ji trestal či po ní prahl. Vesmír je mnohem nevypočitatelnější místo… Už jsem se vás ptal dříve: co si myslíte, že se děje s démony, když *zemřou?* Protože, jak oba dobře víme, umřít můžete."

Velvyslanec sklonil hlavu ve zdvořilém protestu.

„Jaký jste *modernista,* pane starosto," řekl. „Nebudu se s vámi přít. Pamatujte si však, prosím, že moje nabídka stále platí."

Gangr netrpělivě mávl rukou. Byl klidný. Necukal sebou ani při žalostném vřískotu, jenž doprovázel velvyslancova slova. A nedovolil si ani propadnout znepokojení, když, zatímco se díval na velvyslance, se obraz muže na židli na nepatrný zlomek vteřiny zamihotal, aby byl nahrazen… něčím jiným.

Měl s tím zkušenost už z dřívějška. Kdykoli mrkl, na kratičký okamžik spatřil místnost a jejího obyvatele v odlišné podobě. Zavřenými víčky viděl břidlicový vnitřek klece; železné mříže pohybující se jako hadi; oblouky nepředstavitelné energie, roztřepený, zčeřený malström horka. Na místě, které zaujímal velvyslanec, Gangr letmo zaregistroval ohavnou bytost. Civěla na něho hlava hyeny s vyplazeným jazykem. Prsa s vyceněnými zuby. Kopyta a drápy.

Zatuchlý vzduch v místnosti mu neumožňoval, aby měl oči pořád otevřené: musel mrkat. Své krátké vidiny ignoroval. S velvyslancem jednal s ostražitou úctou. Obdobně k němu přistupoval i démon.

„Pane velvyslanče, jsem zde ze dvou důvodů. Jedním z nich je přání předat vašemu pánovi, Jeho Ďábelskému Veličenstvu, carovi Pekla, uctivý pozdrav občanů Nového Krobuzonu. Z jejich nevědomosti." Velvyslanec mu v odpověď vlídně pokynul. „Druhým důvodem je požádat vás o radu."

„Pane starosto, pomáhat sousedům je pro nás vždy velkým potěšením. Obzvláště pak sousedům, jako jste vy, sousedům, s nimiž má Jeho Veličenstvo tak dobré vztahy." Velvyslanec si zamyšleně promnul bradu a čekal.

„Dvacet minut, pane starosto," sykl Vansetty Gangrovi do ucha.

Gangr sepjal ruce jakoby k modlitbě a zkoumavě se na velvyslance zadíval. Cítil slabé poryvy energie.

„Víte, pane velvyslanče, potýkáme se s jistou potíží. Máme důvod se domnívat, že došlo k jistému… útěku, abych tak řekl. Čehosi, co bychom velice rádi opět chytili. Chtěli bychom vás požádat o pomoc, je-li to možné."

„O čem se to bavíme, pane starosto? O Skutečných odpovědích?“ zeptal se velvyslanec. „Za obvyklých podmínek?“

„O Skutečných odpovědích… možná i o něčem dalším. Uvidíme.“

„Platba okamžitě, nebo později?“

„Pane velvyslanče,“ upozornil ho Gangr zdvořile. „Na okamžik vám selhala paměť. Mám u vás dvě odpovědi k dobru.“

Velvyslanec na něho chvilku civěl, načež se zasmál.

„To vskutku máte, pane starosto. Přijměte mou upřímnou omluvu. Pokračujte.“

„Máte pro tento okamžik nějaké neobvyklé podmínky, pane velvyslanče?“ zeptal se Gangr k věci. Démon zavrtěl hlavou *(obrovský hyení jazyk se plácal ze strany na stranu, a tekly z něj sliny)* a usmál se.

„Je zrálec, pane starosto,“ řekl prostě. „Ve zrálci platí obvyklá pravidla. Sedm slov, v opačném pořadí.“

Gangr přikývl. Zklidnil se a usilovně se soustředil. *Musím ta slova říct správně. Zatracená dětinská hříčka,* pomyslel si letmo. Pak rychle a nevzrušeně promluvil a díval se velvyslanci klidně do očí.

„Správně uprchlo nám to co jsme určili?“

„Ano,“ odpověděl démon okamžitě.

Gangr se rychle otočil a významně se podíval na Stennou-Katěnou i na Záchranu. Ti přikyvovali a tvářili se zadumaně a pochmurně.

Starosta se obrátil zpátky k ďábelskému velvyslanci. Dívali se na sebe, aniž by někdo z nich promluvil.

„Patnáct minut,“ sykl Vansetty.

„Víte, za to, že jsem vám uznal prohození ‚to‘ a ‚co‘, by se na mne někteří z mých… *zkostnatělejších* kolegů dívali hodně nevraživě,“ pravil velvyslanec. „Ale já jsem liberál.“ Usmál se. „Chcete mi položit svou poslední otázku?“

„Myslím, že nikoliv, pane velvyslanče. Nechám si ji na jinou příležitost. Mám jeden návrh.“

„Sem s ním, pane starosto.“

„Nuže, znáte povahu uprchlých tvorů a jistě chápete naši snahu vzniklou situaci co možná nejrychleji napravit.“ Velvyslanec přikývl. „Také bezpochyby chápete, že pro nás nebude snadné zakročit a že času rozhodně nemáme nazbyt… Chtěl bych vznést návrh, že bychom si od vás najali několik… ehm… vojáků, aby nám pomohli uprchlíky pochytat.“

„Ne,“ odmítl velvyslanec prostě. Gangr zamrkal.

„Ještě jsme se ani nebavili o podmínkách, pane velvyslanče. Ujišťuji vás, že vám mohu udělat mimořádně velkorysou nabídku…“

„Obávám se, že něco takového je vyloučeno. Nikdo od nás není k dispozici.“ Velvyslanec si Gangra netečně prohlížel.

Starosta chvíli uvažoval. Pokud velvyslanec smlouvá, pak to dělá zcela novátorským způsobem. Gangr se zapomněl, zavřel oči, aby se zamyslel, a hned je zase prudce otevřel, když se mu naskytl onen obludný pohled na velvyslancovu pravou podobu. Zkusil to ještě jednou.

„Mohl bych dokonce nabídnout… řekněme…“

„Pane starosto, vy mi nerozumíte.“ Znělo to lhostejně, ale přesto se zdálo, že velvyslancem něco zmítá. „Je mi jedno, kolik kusů zboží jste schopen nabídnout nebo v jakém stavu. Pro tuto práci nejsme k dispozici. Nehodí se nám.“

Nastalo dlouhé ticho. Gangr na démona před sebou nevěřícně zíral. Pomalu mu začínalo docházet, co se vlastně děje. V krvácejících paprscích světla uviděl, jak velvyslanec otevírá zásuvku a vytahuje svazek papírů.

„Pokud jste skončil, pane starosto,“ pokračoval uhlazeně, „mám ještě nějakou práci.“

Gangr počkal, až kolem nich utichne zmučená, nelítostná ozvěna *nějakou práci práci práci*. Při těch slovech se mu obracel žaludek.

„Ano, ovšem, pane velvyslanče,“ řekl. „Velice se omlouvám, že jsem vás zdržoval. Doufám, že se zase brzy uvidíme.“

Velvyslanec mu zdvořile přikývl, pak z vnitřní kapsy vytáhl pero a začal si něco zapisovat. Vansetty za Gangrovými zády otočil několika knoflíky a stiskl několik tlačítek a dřevěná podlaha se začala chvět jako při éterotřesení. Kolem přikrčených lidí se ozvalo hučení a prochvělo jejich nevelkým elyktrickým polem. Po tělech jim zavibroval zatuchlý vzduch.

Velvyslanec se nafoukl, rozštěpil a vmžiku zmizel, jako světlotisk v ohni. Proměnlivé karmínové světlo zabublalo a vypařilo se, jako by bylo odsáto tisíci prasklinkami v zaprášených stěnách kanceláře. Tma místnosti je sevřela jako past. Vansettyho malinká svíčka zaprskala a zhasla.

Jakmile se ujistili, že je nikdo nezahlédne, Vansetty, Gangr, Stenná-Katěná a Záchrana vyklopýtali z místnosti. Vzduch na chodbě jim připadal nádherně chladivý. Chvilku si z tváří otírali pot a upravovali si šaty, jimiž zmítaly větry z jiných sfér.

Gangr rozčarovaně vrtěl hlavou.

Ostatní se už zklidnili a otočili se k němu.

„Za posledních deset let jsem se s velvyslancem setkal už asi dvanáctkrát," řekl Gangr, „ale nikdy jsem neviděl, že by se choval tímto způsobem. K čertu s tím vzduchem!" zaklel a promnul si oči.

Pak se čtveřice vrátila zpátky chodbičkou, zabočila na hlavní chodbu a pustila se cestou k výtahu.

„A jakým způsobem se choval?" zajímala se Stenná-Katěná. „Jednala jsem s ním zatím jen jednou. Neznám jeho zvyklosti."

Gangr při chůzi přemítal a zamyšleně se tahal za spodní ret a za bradku. Oči měl podlité krví. Stenné-Katěné několik vteřin neodpovídal.

„Mohu k tomu říct dvě věci: jednu démonologické povahy a jednu praktickou se vztahem k bezprostřední situaci." Gangr mluvil vyrovnaně a precizně; tím své společníky nabádal k pozornosti. Vansetty se rychle vzdaloval, svůj úkol splnil. „První postřeh může poskytnout jistý vhled do duše pekelníků, do jejich chování a tak dále. Předpokládám, že oba jste slyšeli tu *ozvěnu.* Myslím, že ji spustil, aby mě na chvilku zastrašil. Uvědomte si totiž, jak nesmírnou vzdálenost musel tento zvuk urazit. Já vím," dodal spěšně pozvedl dlaně, „že nejde čistě o zvuk ani čistě o vzdálenost, ale *jsou* to analogie odlišné dimenze a většina analogických pravidel více či méně modifikovaným způsobem platí. Uvědomte si tedy, jak daleko musely cestovat, ze dna samého Pekla až do oné místnosti. Faktem zůstává, že přesun nějakou dobu trvá… Ta ‚ozvěna', pokud se nepletu, byla ve skutečnosti pronesena *dříve.* Ona… výmluvná slova, která jsme slyšeli z velvyslancových úst… byla sama ve skutečnosti ozvěnou. Ona byla zkreslenými odrazy."

Stenná-Katěná a Záchrana mlčeli. Mysleli na řev, na zmučený, šílený vřískot, který slyšeli v místnosti, na idiotské nesrozumitelné blábolení, které jako by se vysmívalo velvyslancově ďábelské kultivovanosti…

Napadlo je, že tento hlas mohl být autentičtější.

„Přemýšlím, jestli jsme se nemýlili, když jsme si mysleli, že se vyznačují jiným psychickým profilem. Možná jsou pochopitelní. Možná uvažují jako my. A *za druhé*, budeme-li mít tuto možnost na paměti a budeme-li mít na paměti i to, co nám ‚ozvěna' mohla sdělit o ďábelském smýšlení, musím konstatovat, že ke konci, když jsem se snažil uzavřít dohodu, byl velvyslanec *vyděšený…* Proto nám neposkytne pomoc. Proto jsme v tom sami. *Protože i démoni se bojí toho, po čem jdeme."*

Gangr se odmlčel a otočil se ke spolupracovníkům. Stenná-Katěná se na okamžik zamračila, pak se uvolnila. Záchrana se zdál netečný

jako socha, ale přesto si křečovitě potahoval šál. Zatímco přemýšleli, Gangr pokýval hlavou.

Chvíli bylo ticho.

„Nemáme jinou možnost…“ Gangr sepjal ruce. „Je řada na Tkáči.“

Kapitola dvacátá pátá

Té noci, v neklidných temných hodinách poté, co město pokropil špinavou vodou krátký výron deště, se otevřely dveře Izákova skladiště. Několik minut byl klid. Ulice byla prázdná. V letním tichu se pohybovali pouze noční ptáci a netopýři. Plynové lampy blikaly.

Pak do hluboké noci trhavě vyjel konstrukt. Ventily a písty měl zabalené do hadru a cárů prostěradla, které tlumily výrazný hluk jeho pohybu. Kvapně vyjel ven ze skladiště, nepřesně se otočil a sunul se pryč tak rychle, jak mu jen dovolovaly stárnoucí pásy.

Hučel si to bočními uličkami a míjel chrápající opilce, otupělé a netečné. Na otlučeném kovovém povrchu se tajnůstkářsky odráželo pobledlé světlo hořáků.

Konstrukt spěšně a riskantně podjížděl visuté dráhy. Číhající vzducholodě halily nepravidelné závoje řasovitých oblaků. Konstrukt jako proutkař směřoval k Dehtu, k řece lapené v pletencích prýmků na věčných skaliscích pod městem.

A několik hodin poté, co zmizel za Strmým mostem v jižní části města, když černou oblohu začaly zalévat první náznaky svítání, se zase dokolébal do Brokat. Načasování bylo dokonalé. Vjel do dveří a zamkl za sebou jen chvilku předtím, než se Izák vrátil z horečnatého celonočního hledání Davida, Lin. Jagharka, Lemuela Holuba a kohokoli, kdo by mu mohl pomoci.

Lublamai ležel na lehátku ze dvou židlí. Jakmile se Izák vrátil do skladiště, zamířil přímo k nehybnému příteli, s marnou nadějí zašeptal jeho jméno, ale nic se nezměnilo. Lublamai ani nespal, ani se neprobouzel. Jen civěl.

Zanedlouho do laboratoře přispěchal i David. Přišel z jednoho ze svých oblíbených lokálů, kde ho čekala spěšně načmáraná verze jednoho z bezpočtu vzkazů, které mu Izák zanechal po celém Novém Krobuzonu.

Seděl stejně tiše jako Izák a hleděl na netečného přítele.

„Nemůže uvěřit, že jsem ti to dovolil udělat," hlesl strnule.

„U Drmola, Davide, copak si myslíš, že si to, kurva, pořád nepřipomínám… Ano, já jsem tu zatracenou potvoru vypustil…"

„Všichni jsme měli mít rozum," vyštěkl David.

Pak mezi nimi zavládlo ticho.

„Zavolals doktora?" zeptal se David.

„Hned jak jsem ho našel. Forgita, co bydlí přes ulici, znal jsem ho už z dřívějška. Trochu jsem Luba očistil, otřel jsem mu z tváře tu sračku… Forgit netušil, co si o tom má myslet. Napojil ho na bozivědíkolik zařízení, provedl nevím kolik testů… a výsledek se dá shrnout slovy: ‚nemám ponětí'. ‚Přikryjte ho a krmte ho, ale stejně tak by mohl zůstat odkrytý a bez jídla…' Mohl bych říct jednomu z kluků z univerzity, aby ho prosvítili, ale byl by to jen zatraceně zoufalý pokus…"

„Co to s ním *udělalo?"*

„No, Davide, a jsme u toho. To je přesně ono. V tom je ta celá zkurvená záhada, neřekl bys?"

Od okna se ozvalo opatrné šramocení. Izák a David vzhlédli a spatřili Čajeprodva, jak nešťastně strká dovnitř svou ošklivou hlavu.

„Do chrchle," zanadával Izák podrážděně. „Podívej, Čajiprodva, teď nejdeš právě vhod, capito? Možná si budem moct popovídat později."

„Jdu se jen podívat, šéfe…" bránil se Čajprodva ustrašeným hláskem, který se vůbec nepodobal jeho obvyklému bujarému žvatlání. „Chci se zeptat, jak to vypadá s Lublubem."

„Cože?" zeptal se Izák zostra a vstal. „Co s ním máš?"

Čajprodva se nešťastně odtáhl a zakňučel.

„To já ne, pane, to není moje chyba… jen mě zajímalo, jestli je mu líp po tom, co mu ten obluďák snědl obličej…"

„Čajiprodva, tys tady *byl?"*

Skřarach nevrle přikývl a odvážil se trochu blíž. Teď balancoval v okně.

„Co se *stalo?* Nejsme na tebe naštvaní, Čajiprodva… chceme jen vědět, cos tady viděl…"

Čajprodva potáhl a smutně mávl rukou. Našpulil rty jako dítě, zašklebil se a nakonec z něj vyhrkla záplava slov.

„Ze schodů sešla ta obluda, mávala křídlama, úplně se vám z toho zatočila kebule, cvakala zubama a… a… všude samej pařát a pak ten ohromnej zasranej smradlavej *jazyk*… a já… pan Lublub se díval do zrcadla a pak se k tomu otočil čelem a úplně… ho to odrovnalo… a pak jsem viděl… i mně se zamotala hlava, a když jsem se probral, ta potvora strkala panu Lublubovi *jazyk* přímo do… do… *pusy* a já jsem v hlavě uslyšel *srkání* a pak… jsem pláchl, nemohl jsem dělat nic, přísahám… mám *strach*…“

Čajprodva začal brečet jako dvouleté škorně, po tváři mu stékaly slzy a teklo mu z nosu.

Když přišel Lemuel Holub, Čajprodva pořád ještě naříkal. Skřaracha neuklidnilo domlouvání, hrozby ani úplatky. Nakonec usnul, stočil se na pokrývce, zmáčené jeho vlastními slzami, úplně jako vyčerpané lidské dítě.

„Tak jsem tady, Izáku, protože jsem byl křivě nařčený. Dostal jsem vzkaz, že mám přijít, abys mě mohl setřít.“ Lemuel se na Izáka váhavě podíval.

„Krucinál, Lemueli, ty jeden zasraný šmelináři,“ vybuchl Izák. „S tím si teď děláš starosti? U Drmola, já se postarám, abys dostal co proto. Bude to lepší? A teď mě, kurva, poslouchej… To, co se vylíhlo z housenky, kterou jsi mi sehnal ty, už dostalo jednoho člověka a my to teď musíme zastavit dřív, než to zlikviduje někoho *dalšího*, musíme se o tom něco *dozvědět*, takže je potřeba vysledovat chlápka, který s tím přišel *úplně na začátku* a musíme to všechno udělat *pěkně rychle*. Chápeš, *kamaráde?*“

Lemuela tento výpad nikterak nezastrašil.

„Podívej, mě teda jen tak napadat nebudeš…“ spustil, než ho Izák přerušil podrážděným zavytím.

„U čertova ocasu, Lemueli, vždyť tě nikdo nenapadá, ty pitomče! Právě naopak! Já jen tvrdím, že jsi příliš dobrý obchodník na to, aby sis nevedl záznamy, a já se na ně teď potřebuje podívat. Oba víme, že ti všechno projde rukama… musíš mi sehnat jméno toho, kdo původně přinesl tu velkou tlustou housenku. Tu obrovitou s těmi hodně divnými barvami. Vzpomínáš?“

„Mlhavě si na to pamatuju, jo.“

„No tak to je *paráda.*“ Izák se trochu uklidnil. Přejel si dlaněmi obličej a mohutně si povzdechl. „Lemueli, potřebuje tvoji pomoc,“ řekl prostě. „Zaplatím ti… Ale taky tě prosím. Opravdu potřebuje, abys mi s tímhle pomohl. Podívej.“ Upřel oči na Lemuela. „Ta zatracená potvora možná padla někde jak podťatá a chcípla, že jo? Možná je jako jepice: užije si jeden nádherný den. Možná se Lub zítra

ráno probudí šťastný jako blecha. *Ale možná že taky ne.* A já teď potřebuje vědět: za prvé –“ začal odpočítávat na tlustých prstech „– jak z toho Lublamaie dostat; za druhé, co je ta potvora zač – jediný popis, který máme k dispozici, je trochu zmatený.“ Podíval se na skřaracha spícího v koutě. „A za třetí, jak toho hajzla chytíme.“

Lemuel se na něho upřeně díval. Pomalu a okázale z kapsy vytáhl tabatěrku a šňupl si. Izák zaťal a povolil pěsti.

„Jasně, ‚Záku,“ Lemuel klidně vrátil malou, drahými kameny osázenou krabičku na místo. Pomalu přikývl. „Uvidím, co se dá dělat. Ozvu se. Ale nejsem žádná charita, Izáku, jsem obchodník a ty jsi zákazník. Něco za to dostanu. *Naúčtuju* ti to, platí?“

Izák unaveně přikývl. V Lemuelově hlase nezněla žádná zahořklost, žádná zlomyslnost, žádná zášť. Jednoduše nahlas vyslovil motiv, který se skrýval za jeho ochotou. Izák věděl, že kdyby bylo pro Lemuela výhodnější dodavatele zvláštní housenky neodhalovat, jednoduše by se na něj vykašlal.

„Pane starosto.“ Eliza Stenná-Katěná pyšně vkročila do Lemquistovy síně. Gangr se na ni tázavě podíval. Ministryně mu hodila na stůl útlou tiskovinu. „Máme vodítko.“

Jakmile se Čajprodva probudil, rychle je opustil. David a Izák se ho snažili ujistit, že ho nikdo z ničeho neviní. Večer se do skladiště na Pádlařské vkradlo jakési strašlivé, ponuré ticho.

David nabíral lžící hustý ovocný protlak, vkládal ho Lublamaiovi do ústa masírováním ho nutil polykat. Izák neklidně rázoval po místnosti. Doufal, že se Lin vrátí domů, najde vzkaz, který jí včera večer připíchl na dveře, a přijde za ním. Napadlo ho, že kdyby nebyl napsaný jeho rukou, pomyslela by si, že jde o špatný vtip. Fakt, že ji Izák zval k sobě do laboratoře, neměl obdoby. Ale potřeboval ji vidět a měl obavy, že kdyby odešel, propásl by u Lublamaie nějakou zásadní změnu nebo by mu unikla špetka nepostradatelné informace.

Vtom se otevřely dveře. Izák a David prudce vzhlédli.

Byl to Jagharek.

Izák chvilku nevěřil svým očím. Bylo to poprvé, co se Jagharek objevil, když byl přítomen David (a samozřejmě i Lublamai, ale ten se mohl jen stěží počítat). David se zadíval na garudu, který se pod špinavým pláštěm ošíval, a pohledem utkvěl na falešných křídlech.

„Jagu, kamaráde,“ oslovil ho Izák ztěžka. „Pojď dál, tohle je David… Máme tu takovou malou pohromu…“ Stísněně došel ke dveřím.

Jagharek čekal a váhal, jestli má vejít, nebo zůstat venku. Neříkal nic, dokud k němu Izák nepřistoupil dostatečně blízko. Pak Izák uslyšel, jak mu garuda šeptá zvláštním slabým hláskem škrceného ptáka:

„Nepřišel bych, Grimnebuline. Nechci být spatřen…“

Izáka rychle přešla trpělivost. Nadechl se, aby promluvil, ale Jagharek ho nepustil ke slovu.

„Něco… jsem zaslechl. Ucítil jsem, že se nad tímto domem vznáší… mrak. Ani ty, ani žádný z tvých přátel jste za celý den nevyšli z této místnosti.“

Izák se krátce zasmál.

„A tys čekal, že? Čekals, až bude čistý vzduch, že? Aby sis mohl uchránit svou drahocennou anonymitu…“ Zaťal zuby a pokusil se uklidnit. „Podívej, Jagu, měli jsme tu takovou menší pohromu a já teď opravdu nemám čas ani chuť, abych… kolem tebe chodil po špičkách. Bojím se, že náš projekt teď půjde na chvíli k ledu…“

Jagharek nasál vzduch a slabě zavřeštěl.

„*Nemůžeš,*“ zaskřehotal zoufale. „*Nemůžeš mě opustit…*“

„Krucinál!“ Izák natáhl ruku a vtáhl Jagharka dovnitř. „Tak se podívej!“ Došel k Lublamaiovi, který trhaně dýchal, civěl do prázdna a slintal. Izák Jagharka postrkoval před sebou. Dost silně, ale nijak surově. Garudové byli šlachovití a svalnatí, byli silnější, než vypadali, ale vzhledem k dutým kostem a sporému masu se s velkým člověkem nemohli měřit. Ale to nebyl hlavní důvod, proč se Izák ovládal. Chovali se k sobě nedůtklivě, ale ne jedovatě. Izák cítil, že Jagharek příčinu náhlého napětí v domě zčásti i vidět chtěl, byť to mělo znamenat, že poruší svoji zásadu, že ho nesmí spatřit někdo cizí.

Izák ukázal na Lublamaie, David se po garudovi nejistě díval, Jagharek ho ale naprosto ignoroval.

„Ta zasraná housenka, co jsem ti ukazoval,“ řekl Izák, „se přeměnila v něco, co si takhle pohrálo s mým kamarádem. Užs někdy něco takového viděl?“

Jagharek pomalu zavrtěl hlavou.

„Tak takhle to vypadá,“ řekl Izák těžce, „bojím se, že dokud si neporadím s tím, co jsem ve jménu Drmolovy prdele vypustil do města a dokud nepřivedu Lublamaie zpátky z místa, kde teď je, *bojím* se, že problémy spjaté s létáním a krizovými aparáty, i když jsou sebezajímavější, budu muset odstavit na *vedlejší kolej.*“

„A kvůli tobě mi zůstane má hanba…“ špitl Jagharek. Izák ho přerušil.

„David o té tvé takzvané hanbě *ví*, Jagu!“ zařval. „A nedívej se na mě tak, já takhle *pracuju*, on je můj kolega, s jeho pomocí jsem v tvém případě došel k nějakému pokroku…“

David se na Izáka tázavě podíval.

„Cože?“ zašeptal. „Krizové aparáty…?“

Izák podrážděně potřásl hlavou, jako by měl v uchu komára.

„Udělal jsem nějaký pokrok v krizové fyzice, to je všechno. Povím ti o tom později.“

David pomalu přikývl, chápal, že tel není vhodná doba na debatu, ale vytřeštěné oči prozrazovaly, jak je užaslý. *To je všechno?* ptaly se.

Zdálo se, že Jagharek se až chvěje úzkostí, zápasí s ohromnou záplavou smutku, která jej pohltila.

„Já… já potřebuji tvou pomoc…“ naléhal.

„Jo, ale tu Lublamai potřebuje taky,“ odsekl Izák, „a obávám se, že jeho případ je o dost závažnější …“ Pak pomalu roztál. „Nepouštím tě k *vodě*, Jagu. To rozhodně nemám v úmyslu. Ale jde o to, že zrovna teď nemůžu pokračovat.“ Na chvíli se zamyslel. „Jestli chceš, abychom to měli co nejdřív za sebou, mohl bys *pomoct*… Nezmiz zase jen tak pro nic za nic. *Zůstaň, do prdele, tady* a pomoz nám to vyřešit. A pak se k tvému problému zase pěkně vrátíme.“

David mrskl po Izákovi pohledem. Jeho oči se ptaly: *Víš, co děláš?* Když si toho Izák všiml, rozohnil se a znovu spustil.

„Můžeš tady spát, můžeš tady jíst… Davidovi to vadit *nebude*, stejně tady ani nebydlí. Bydlím tu jedině já. A až se něco dozvíme, třeba… třeba vymyslíme, jak bys nám mohl být k užitku. Jestli mi teda rozumíš. Můžeš nám *pomoct*, Jagharku. To by nám zatraceně bodlo. Čím rychleji se to vyřeší, tím dřív se vrátíme k tvému lítání. Rozumíš?“

Nakonec Jagharek podlehl. Trvalo mu nějakou chvíli, než dokázal promluvit, a pak jen přikývl a řekl: „Ano, zůstanu ve skladišti.“ Bylo zřejmé, že nemyslí na nic jiného než na výzkum související s jeho létáním. Izák si zoufal, ale musel mu to odpustit. Zákrok, trest, který ho postihl, mu spoutal duši jakoby olověnými řetězy. Byl dokonale sobecký, ale dokázal rozumně uvažovat.

David samým vyčerpáním a zoufalstvím usnul. Předchozí noc strávil na židli. Péči o Lublamaie převzal Izák. Lublamaiův metabolizmus fungoval a první nepříjemnou povinností bylo očistit ho od výkalů.

Izák zmuchlal znečištěné oblečení a nacpal ho do jednoho z kotle ve skladišti. Myslel na Lin. Doufal, že za ním brzy přijde.

Uvědomil si, jak velmi touží po její přítomnosti.

Kapitola dvacátá šestá

V noci se děly věci.

Ráno, krátce po půlnoci a pak zase za úsvitu, byla nalezena další apatická těla. Tentokrát jich bylo pět. Dva tuláci, kteří hledali úkryt pod mosty v Zákrutu. Pekař vracející se z práce v Latrínu. Lékař ve Vadois. Převoznice za Havraní branou. Série útoků, bez jakéhokoli řádu, které děsily město. Sever; východ; západ; jih. Nebylo bezpečných čtvrtí.

Lin spala špatně. Zapůsobil na ni Izákův vzkaz, pomyšlení, že prošel celé město, jen aby jí na dveře připevnil kus papíru, ale dělala si i starosti. V krátkém odstavci byl zřetelný hysterický tón a prosba, aby za ním přišla do laboratoře, byla natolik nezvyklá, že ji vyděsila.

Přesto by však šla hned, kdyby se do Zmijí díry nevrátila pozdě, příliš pozdě na to, aby se mohla vydat na cestu. Nepracovala. Předešlého rána se probudila a pode dveřmi našla vzkaz.

> Naléhavá záležitost si až do odvolání žádá zrušení schůzek. Jakmile se budete moci vrátit ke svým povinnostem, budete informována.
>
> M.

Lin si stručnou zprávu dala do kapsy a vydala se do Újetce. Znovu upadla do zádumčivého přemítání. A potom, s podivným pocitem úžasu, jako by sledovala průběh vlastního života zvenčí a nechala se překvapit náhlým vývojem událostí, zamířila z Újetce na severozápad do Temného brodu, kde nastoupila na vlak. Ujela dvě zastávky severním směrem po Spádové trase a nechala se pozřít ohromným dehtovaným chřtánem Nádraží Perdido. Uprostřed zmatku a syčení

páry v gigantické ústřední hale, kde se pět tras setkávalo v podobě kolosální železnodřevěné hvězdice, přesedla na Levostrannou trasu.

Ve sluji uprostřed nádraží musela pět minut čekat, než naložili pod kotel. To byla pro Lin dostatečně dlouhá doba, aby se nad sebou nevěřícně zamyslela, aby se sama sebe zeptala, co to ve jménu Strašlivé chovačky, a možná i ve jménu jiných božstev, vlastně dělá.

Ale neodpověděla si, jen nehybně seděla, zatímco vlak čekal; pak se začal pomalu rozjíždět, nabíral rychlost a v pravidelném rytmu se otřásal. Nakonec přehrkal přes zhlaví jednoho z ústí. Klikatou trasou se ubíral na sever k Bodci, podjel pod dvěma visutými drahami, shlédl na Kadnebarovu rozvalinu, na jeho barbarskou arénu. Blahobyt a majestátnost Vranova – Sennedská galerie, Dům fuchsií, park U chrliče – prostupovaly příznaky úpadku. Zatímco se Vranov měnil v Okraj, Lin hleděla na doutnající skládky, viděla, jak se široké třídy a štukované domy této vzkvétající čtvrti opatrně straní skrytých, rozpadajících se bloků, kde, jak věděla, se to jen hemží krysami.

Vlak projel stanicí v Okraji, vrhl se nad vypasený, šedý a pomalu tekoucí Dehet, řeku přejel sotva patnáct stop severně od Hadrašského mostu a nakonec znechuceně vyrazil nad poničené střechy Přípotok.

Z vlaku vystoupila na Nízko padajícím bahně, na západním konci chudinského ghetta. Netrvalo dlouho a procházela zatuchlými ulicemi, kolem šedivých budov nepřirozeně opuchlých zapocenou vlhkostí, kolem příslušnic vlastní rasy, které po ní civěly, prostřednictvím vzduchu ji ochutnávaly a odvracely se od ní, protože její městská vůně a zvláštní oděv ji definovaly jako někoho, kdo utekl. Zakrátko našla cestu do domu své chovačky.

Příliš se však k němu nepřibližovala, nechtěla, aby její pach pronikl roztřískanými okny a upozornil tak chovačku a sestru na její přítomnost. V narůstajícím horku působila její vůně na ostatní cheprijky jako znamení, kterého se nemohla zbavit.

Slunce stoupalo, zahřívalo vzduch i oblaka a Lin pořád stála na ulici, kousek od svého starého domova. Nijak se nezměnil. Ze škvírek ve zdech a dveřích slyšela cupitání, organický pohyb drobných nožek cheprijských samců.

Nikdo nevycházel.

Kolemjdoucí jí dávaly chymicky najevo své znechucení nad tím, že se vrátila, aby se vychloubala, a že špehuje nic netušící domácnost, ale Lin je všechny ignorovala.

Věděla, že kdyby vešla dovnitř a její chovačka byla doma, obě by se na sebe rozzlobily, cítily by se nešťastné a zbytečně by se pohádaly, jako by neuplynula vůbec žádná doba.

Kdyby byla doma sestra a řekla jí, že chovačka umřela, a Lin by si uvědomila, že ji nechala odejít bez slůvka rozhořčení nebo odpuštění, zůstala by sama. Mohlo by jí puknout srdce.

Kdyby po nich nebylo ani stopy… kdyby se podlahy hemžily jen samci, kteří by teď žili jako hmyzí havěť a nikoli jako hýčkaní princové bez špetky rozumu, jako smradlaví brouci požírající mršiny, kdyby chovačka a sestra byly pryč… pak by Lin jen zbytečně ztrácela čas v opuštěném domě. Návrat domů by byl směšným nesmyslem.

Uplynula hodina či o něco víc a Lin se k hnijící stavbě obrátila zády. S mávajícíma hlavonohama, s neklidně se stahujícím hlavoskarabem, zmatená a osamělá se vrátila na nádraží.

Horečnatě zápasila se zádumčivostí, zastavila se ve Vranově a utratila část obrovské sumy od Multiho za knihy a vybrané potraviny. Vstoupila do exkluzivního dámského butiku, kde na ni majitelka byla hrubá, dokud nezamávala guinejemi a neukázala na dvoje šaty. Dala si záležet, aby byla náležitě změřena, a trvala na tom, aby jí oboje šaty dokonale padly a aby v nich vypadala stejně smyslně jako lidské ženy, pro něž byly navrženy.

Koupila si oboje, majitelka už ani nemukla, ale když si od cheprijky brala peníze, krčila nos.

V jednom ze svých úlovků, nádherně svůdném oděvu oblačně modré barvy, v němž jí opticky ztmavla červenohnědá pokožka, se Lin prošla po vilnopolských ulicích. Nedokázala říct, jestli se cítí lépe či hůře než předtím.

Šaty na sobě měla i následujícího rána, kdy vyšla do města, aby vyhledala Izáka.

Toho rána přivítalo úsvit v Kelströmu mohutné pokřikování. Voďanojští dokaři strávili celou noc hloubením, tvarováním, posunováním a odstraňováním obrovské masy vymodelované vody. Zatímco slunce stoupalo k nadhlavníku, nořily se jich stovky ze špinavé vody, v náručí nesmírné množství říční vody, kterou házeli daleko za Hrubodehet.

Jakmile z velkého příkopu, který vyhloubili v řece, odstranili poslední tenký závoj vody, skřehotavě zavřeštěli a zajásali. Příkop měřil na šířku přes padesát stop; vlastně se jednalo o ohromný vzdušný zářez, který se v říčním korytu táhl asi osm set stop, od jednoho břehu ke druhému. Na každé straně ponechali úzké vodní kanálky – stejně tomu bylo i na několika místech u dna – které měly zabránit vyschnutí koryta ve spodním toku. Na dně příkopu, čtyřicet stop pod hladinou, se říční koryto hemžilo voďanoji. Tlustá těla lezla v bahně jedno přes druhé, pečlivě uplácávala tu či onu vertikální vodní

stěnu, u níž řeka končila. Občas se některý voďanoj pustil do diskuse se svými druhy a za mocných stahů ohromných zadních žabích končetin odskákal. Vnořil se ze vzdušného příkopu do strmé vodní stěny a nad hlavami kolegů a s pomocí nohou opatřených plovacími blánami se jal vyřizovat nějaký blíže nespecifikovaný úkol. Ostatní za ním spěšně vodu zahlazovali, zpevňovali stěnu vodařskými kouzly, a zajišťovali tak celistvost blokády.

Uprostřed příkopu se neustále radili tři statní voďanojové, kteří občas vyskakovali nebo se někam odplížili, aby předali informace svým soudruhům; potom se zase vraceli k debatám. Ty byly velice vzrušené, neboť ti tři byli zvolení vůdci stávkového výboru.

Když vyšlo slunce, voďanojové na říčním dnu a kolem břehů rozvinuli transparenty. Žádali OKAMŽITÉ SPRAVEDLIVÉ PLATY! a hrozili ŽÁDNÉ NAVÝŠENÍ, ŽADNA ŘEKA!

Po obou stranách říční průrvy se k okrajům opatrně blížily malé čluny. Plavci v nich se nakláněli, jak nejvíce mohli, a měřili si vzdálenost přes příkop. Pak zoufale vrtěli hlavami. Voďanojové jásali a povykovali.

Kanál byl vyhlouben kousek na jih od Ječného mostu, na samém okraji doků. Čekaly tu lodě, které do nich chtěly vjet, a lodě, které z nich chtěly odplout. Asi míli po proudu, v choroboplodné vodě mezi Špatnou stranou a Vlkodavy, obchodní lodě přitahovaly uzdy neklidným mořským skřarachům a nechávaly vyhasínat kotle. Na druhém konci, u mol a přístavních hrází a v mohutných kelströmských kanálech u suchých doků, kapitáni plavidel pocházejících až ze vzdáleného Chadoru netrpělivě sledovali břehy hemžící se voďanojskými hlídkami a dělali si starosti s návratem domů.

Ráno dorazili lidští přístavní dělníci, aby se pustili do vykládky a nakládky zboží. Rychle si však uvědomili, že jejich přítomnost je více či méně zbytečná. Jakmile dokončí zbývající práci, která spočívala v přípravě lodí zakotvených přímo v Kelströmu – což jim mohlo vydržet přinejlepším dva dny –, zůstanou na suchu.

Nepočetná skupinka, která vyjednávala se stávkujícími voďanoji, přišla dnes připravená. V deset hodin dopoledne z doků najednou vyrazilo asi dvacet mužů, přelezlo ploty a doběhlo na nábřeží k voďanojským demonstrantům, kteří při pohledu na ně propadali frenetickému jásotu. Muži vytáhli vlastní plakáty s hesly jako: LIDÉ A VOĎANOJOVÉ PROTI NADŘÍZENÝM!

Připojili se i k hlasitému skandování.

Během následujících dvou hodin se nálada vyostřila. Skupinka lidských dělníků uvnitř nízkých zdí doků uspořádala vlastní protidemonstraci. Zahrnovali voďanoje kletbami, nadávali jim do

žabáků a ropuch. Pošklebovali se stávkujícím lidem a odsuzovali je jako zrádce rasy. Varovali je, že voďanojové přivedou dok na mizinu a mzdy lidských dělníků povážlivě klesnou. Jeden či dva mávali spisky strany Tří brků.

Mezi voďanoji a stejně hlučnými lidskými stávkujícími se motalo ohromné množství dalších zmatených, váhajících dokaři. Ti přecházeli sem a tam, nadávali a vrtěli hlavami. Poslouchali hlasité argumenty obou stran.

Lidí i voďanojů přibývalo.

Na obou březích řeky, v Kelströmu i na jižním břehu v Dole u Psoriaku, se shromažďovaly davy zvědavých přihlížejících. Mezi nimi tak rychle, že je nebylo možné identifikovat, pobíhalo několik mužů a žen; rozdávali letáky s hlavičkou *Radikálního renegáta.* Hustě tištěným textem se na nich žádalo, aby se lidští dokaři připojili k voďanojům, že je to jediný způsob, jak lze prosadit současné požadavky. Bylo vidět, jak papíry kolují mezi lidskými dokaři, kam je dopravila nespatřená osoba či osoby.

Postupem času, zatímco se oteplovalo, přelézalo ploty stále více dokařů, kteří se přidávali k demonstraci po boku voďanojů. Rostl i počet účastníků protidemonstrace, chvílemi docela výrazně; ale v průběhu několika hodin bylo zřejmé, že viditelněji přibývá přívrženců stávky.

Vládla atmosféra nejistoty. Dav se stával mnohem hlučnějším, z obou stran se ozývaly výzvy, aby se něco udělalo. Začala kolovat zvěst, že má přijít předseda přístavní správy či že se dostaví osobně starosta Gangr.

Mezitím se celou dobu voďanojové ve vzdušném kaňonu v řece ze všech sil snažili zpevňovat třpytivé vodní stěny. Občas z plochých okrajů vyklouzla ryba, jež s plácnutím dopadla na dno, nebo do nečekané propasti vpluly zlehka vířící odpadky. Voďanojové házeli všechno zpátky. Pracovali na směny a neustále se vraceli do horních partií říčních stěn, aby posílili svá vodařská kouzla. Ze dna Hrubodehtu, tvořeného starým šrotem a hustým kalem, hlasitě povzbuzovali své lidské kolegy nahoře.

V půl čtvrté, kdy slunce prudce žhnulo slabou oblačnou clonou, dav zaregistroval dvě vzducholodě; blížily se k dokům od severu a jihu.

Zástup ožil a jako blesk se jím začalo šířit přesvědčení, že letí starosta. Pak se objevily třetí a čtvrtá vzducholoď, které se do Kelströmu blížily ze středu města.

Přes říční břehy se přehnal stín neklidu.

Někteří přítomní se rychle vytratili. Stávkující se začali ozývat dvakrát hlasitěji.

Pět minut před čtvrtou se vzducholodě nad doky zastavily. Vytvořily velké X, jako obrovitý hrozivý symbol nelibosti. Přibližně míli na východ visela další osamělá vzducholoď nad Vlkodavy, na druhé straně obrovské říční vlny. Stávkující voďanojové, lidé a davy čumilů si rukama stínili oči a zírali na strnulé, projektilům podobné tvary, které připomínaly lovící olihně.

Vzducholodě začaly značnou rychlostí klesat k zemi. Náhle bylo zřetelně vidět detaily plášťů, znásobil se dojem mohutnosti, který jejich tlusté oblé trupy vzbuzovaly.

Těsně před čtvrtou vypluly zpoza okolních střech podivné organické tvary. Spořádaně opouštěly posuvné brány v horních částech kelströmských a psoriackých miličních sloupů, menších věží, jež nebyly pospojovány sítí visutých drah.

Lehoučké objekty se jemně pohupovaly ve slabém vánku, otáčely se, pak se skoro bezcílně začaly snášet k molům. Nebe jich najednou bylo plné. Byly velké a měkké, všechny tvořila masa zvrásněné nafouklé tkáně, pokrytá spletí chlopní a kožovitých záhybů, jizev a zvláštních mokvajících otvorů. Ústřední vak měl asi deset stop v průměru. Každá z těchto bytostí měla lidského jezdce, který byl vidět v postroji připevněném k vypasenému tělu. Pod každým z těchto těl visela změť chapadel, stužek zpuchýřovatělého masa, dlouhých asi čtyřicet stop, která se táhla k zemi.

Růžově nachová tkáň tvorů pulzovala jako tlukoucí srdce.

Všechny tyto pozoruhodné bytosti se snášely ke shromážděnému davu. Uplynulo celých deset vteřin, než ti, kdo je spatřili, dokázali v úděsu promluvit nebo uvěřit svým očím. Pak se ozval řev: „Válkovaci!“

Panika propukla, právě když nedaleké hodiny odbily celou a najednou se semlelo několik věcí najednou.

V nahloučeném davu čumilů, mezi odpůrci stávky a na několika místech dokonce i mezi stávkujícími dokaři, si sáhly za hlavu skupinky mužů – a několik žen – a prudkým pohybem si přetáhly přes hlavu tmavé kápě. Nebyly v nich žádné viditelné otvory pro oči či ústa; byly to jen kusy tmavé zmuchlané látky.

Z útrob všech vzducholodí – jež nyní visely absurdně nízko nad zemí – vyhřezla svinutá lana, která se při pádu rozmotala a rozdělila na jednotlivé šňůry. Dosáhla až na zem, kde se na dláždění zlehka zavinula. Shromážděný dav, hlídky demonstrantů a okolostojící přihlížející zůstali uvězněni mezi čtyřmi provazovými sloupy, po dvou

na každém břehu řeky. Po provazech se zkušeně spouštěly závratnou rychlostí temně oděné postavy. Snášely se na zem jako těžké kapky. Vypadaly jako lepkavé hrudky živé tkáně, která vyhnívá z vnitřností vykuchaných vzducholodí.

Z davu se ozvalo úpění; téměř ihned přešlo ve vyděšený řev. Organická soudržnost mas byla tatam. Lidé prchali všemi směry, dupali po těch, co upadli, snažili se dostat do bezpečí děti a své milé, klopýtali na kostkách a rozbitých dlaždicích. Pokoušeli se rozptýlit v postranních uličkách, které od nábřeží vybíhaly jako síť prasklin. Ale jen vbíhali do cesty válkovakům, kteří jim s klidem zahrazovali cestu.

K demonstrantům se najednou ze všech směrů začali sbíhat uniformovaní milicionáři. Bylo slyšet děsuplné výkřiky, když se objevili strážníci na obludných dvounohých šunech, kteří napřahovali háky a kývali tupými slepými hlavami, orientujíce se podle odražených signálů.

Vzduch se zachvěl ostrými výkřiky bolesti. Skupinky lidí na nárožích vbíhaly do chapadel válkovaků a vřeštěly, když jim z volně visících úponků oblečením a na holou kůži pronikaly nervově paralyzující látky. Oběť jen několikrát trhaně agonicky vydechla, pak upadla do chladné otupělosti a ochrnula.

Jezdci na válkovacích tahali za výrůstky, dráždili podkožní synapse, které ovládaly pohyb nestvůr, se záludnou rychlostí je naváděli nad střechy chatrčí a přístavních skladišť a mířili jedovatými přívěsky svých ořů do průrev mezi domy. Nechávali za sebou hromady svíjejících se těl, lidí s nepřítomnými pohledy a ústy strnulými tupou bolestí. Žahnutí občas v někom z davu – ve starcích, neduživých, alergicích a smolařích – vyvolala prudkou biologickou reakci. Jed dokázal zastavit srdce.

Tmavé oděvy milicionářů byly vyztuženy vlákny z válkovackých kůží. Těmi úponky nepronikly.

Řady milicionářů vtrhly na otevřené prostranství mezi shromážděné demonstranty. Lidé i voďanojové se oháněli transparenty jako nešikovnými tyčemi. V neorganizovaném davu docházelo k surovým potyčkám, agenti milice se oháněli obušky pobitými hřeby a biči posetými válkovackými žahadly. Dvacet stop od přední linie zmatených a rozzuřených demonstrantů poklekla první vlna uniformovaných milicionářů a pozvedla zrcadlové štíty. Zpoza nich se neslo mumlání šunů, pak se znenadání objevily kotoučky dýmu, neboť strážníci začali demonstraci bombardovat plynovými granáty. Milicionáři se sveřepě vrhli do mračen plynu – všichni měli nasazené masky s filtry.

Z hlavní miliční klínové formace se oddělila samostatná skupina a zamířila k řece. Do voďanojského vodařského příkopu začali házet jednu syčící a dýmající trubku za druhou. Propast naplnilo skřehotání a vřeštění – voďanojové měli popálené plíce a pokožku. Pečlivě udržované stěny se začaly bortit a prosakovat. Čím dál víc stávkujících se vrhalo do řeky, aby uniklo jedovatým plynům.

Tři milicionáři klečeli přímo na břehu řeky a jako ochranný val je obklopoval zástup jejich kolegů. Trojice uprostřed bleskově vytáhla terčovnice. Každý muž měl dvě, obě nabité prachem; jednu si položil vedle sebe na zem. Chvatnými pohyby zamířil do rozvířeného šedého dýmu a zacílil. Za střelci stál důstojník s podivnými stříbrnými výložkami, jež ho označovaly za kapitána-thaumaturga. Důstojník cosi rychle a neslyšně drmolil. Pak se každého střelce dotkl na spáncích a honem ruce odtáhl.

Oči střelců se pod maskami zalily slzami, vzápětí se zaostřily a muži najednou viděli v takových vlnových délkách, v nichž se dým prakticky ztratil.

Tvar terče a způsob jeho pohybu znal každý z mužů naprosto dokonale. Ostrostřelci hleděli do plynové mlhy a spatřili, jak se jejich cíle o čemsi dohadují, vlhké hadry přitisknuté k ústům a nosům. Ozval se štěkot výstřelů, ze zbraní vyšly tři rychlé rány.

Dva voďanojové padli. Třetí se vyděšeně rozhlížel, ale neviděl nic než oblaka zákeřného plynu. Rozběhl se ke stěně z vody, hrst si jí nabral a začal nad ní broukat; rukou pohyboval v rychlých ezoterických gestech. Jeden ze střelců na břehu chvatně upustil zbraň a sáhl po druhé. Uvědomil si, že jeho terčem je šaman; kdyby mu poskytli dostatek času, mohl by vyvolat undinu (rusalku). To by všechno obrovsky zkomplikovalo. Milicionář přiložil zbraň k rameni, zamířil a jedním rozhodným pohybem vystřelil. Úderník s kouskem křesadla sklouzl po zubatém okraji krytu pánvičky a odhodil do ní jiskru.

Kulka se prohnala chuchvalci plynu, rozvířila ho ve spletitých girlandách a zabořila se terči do krku. Třetí člen voďanojského stávkového výboru padl do bahna, až vystříkla sprška vody. Voďanojova krev vytvořila na dně kalužv a v kalu rychle ztuhla.

Stěny příkopu modelované vodařskými kouzly se prohýbaly a sesouvaly. Stáčely se, podklesávaly a v proudech se jimi začínala valit voda, která zředila bláto říčního dna, zavířila kolem nohou několika málo zbývajících stávkujících a začala se převalovat podobně jako plyn nad ní. Hrubodehet se chvějivě přetvořil a zahladil trhlinu, která jej ochromila a mátla jeho tok. Špinavá voda pohřbila krev, politická prohlášení i těla.

Když se milice vypořádala s kelströmskou stávkou, vypadly provazy i z páté vzducholodě.

Davy ve Vlkodavech pokřikovaly, pořvávaly na sebe novinky a popisy potyček.

Zchátralými uličkami klopýtali prchající demonstranti. V horečnatém zmatku všude pobíhaly hloučky mládeže.

Pouliční prodavači na Stříbrnické ječeli a ukazovali si na vypasenou vzducholoď, která jako poslední spouštěla lanoví. Povyk přehlušilo táhlé houkání a skučení sirén, které se rozezvučely z jedné z pěti vzducholodí. Do ulic Vlkodav se horkým vzduchem spouštěl miliční útvar.

Pod siluetou střech klouzal do vlhkého zápachu a snesl se ještě níže, až se na kluzkém betonu dvorku, do něhož seskočil, ozval těžký dusot ohromných bot. Příslušníci oddílu vypadali spíše jako konstrukti než jako lidé, neboť jejich lidský vzhled zcela měnila bizarní a speciálně vytvarovaná zbroj. V uličce je s otevřenými ústy sledovalo několik dělníků a pobudů, až se jeden milicionář náhle obrátil, pozvedl obrovskou mušketu a hrozivě se jí ohnal po okounějících. V tu ránu všichni buď padli k zemi, nebo udělali čelem vzad a pádili pryč.

Milicionáři vtrhli po mokrém schodišti do podzemních jatek. Proběhli nezamčenými dveřmi a začali střílet do vířícího vzduchu, v němž páchla krev. Řezníci a bourači nevěřícně strnuli. Jeden padl k zemi, když mu kulka protrhla plíci, a chrčel bolestí. Plášť, postříkaný zvířecí krví, znovu zalila krev, tentokrát jeho vlastní. Ostatní muži začali prchat; klouzali po oslizlých chrupavkách.

Jednotka strhla pohupující se podříznutá těla koz a prasat a tak dlouho škubala za zavěšený dopravník, až ho z vlhkého stropu vyrvala. Pak se ve vlnách vrhla do zadní části tmavé místnosti, prohnala se schodištěm a přes malé odpočívadlo. Zamčené dveře do pokoje Benjamina Flexe mohly zrovna tak dobře být z jemné síťoviny, tak nepatrný kladly vetřelcům odpor.

Uvnitř místnůstky se milicionáři postavili po stranách skříně a jeden z nich si ze zad odpásal ohromnou železnou palici. Praštil do starého dřeva, udělal ze skříně hromádku třísek třemi mohutnými ranami a odkryl tak ve zdi díru, z níž se začalo linout bafání parního stroje a blikavé světlo olejové lampy.

Dva členové jednotky vletěli do tajné kanceláře. Ozval se tlumený výkřik a zvuk opakovaných úderů. Z drolícího se otvoru vyletěl po hlavě Benjamin Flex. Po špinavých stěnách pokojíku se rozstříkl vějíř krůpějí krve. Flex dopadl hlavou na podlahu, zařval a pokusil se

vyškrábat na nohy; přitom nesouvisle nadával. Vtom se k němu natáhl další příslušník, popadl ho za košili silnou rukou vylepšenou o parní pohon a smýkl jím o zeď.

Ben se pokusil po něm plivnout, ale zůstal jen netečně zírat na tvář v modré plynové masce, na složité okuláry s kouřovými skly a na ostnatou přilbu, jež se podobala hlavě nějakého hmyzího démona.

Hlas, který syčivě zazněl z ústní dutiny, byl jednotvárný, ale zcela srozumitelný.

„Benjamine Flexi, žádám vás, abyste poskytl svůj ústní či písemný souhlas s tím, že mne a další příslušníky novokrobuzonské milice doprovodíte na místo, jež jsme zvolili pro účely pohovoru a získání informací.“ Milicionář Bena tvrdě přirazil ke stěně; tím z něho vyrazil zaskučení a nesrozumitelné zavytí. „Souhlas byl zaznamenán v přítomnosti mne a dvou svědků,“ prohlásil agent. „Je to tak?“

Dva milicionáři za svým nadřízeným přikývli jako jeden muž a přitakali: „Je to tak.“

Agent pak Benovi uštědřil kárný úder hřbetem ruky, kterým ho omráčil a rozbil mu ret. Benovi se opilecky zamžilo před očima a z úst mu začala téct krev. Mohutně vyzbrojený strážce pořádku si pak Bena přehodil přes rameno a pomalu vyšel z pokoje.

Milicionáři, kteří vstoupili do tiskárny, čekali, až zbytek útvaru vyjde za agentem na chodbu. Pak všichni v dokonalé souhře vytáhli zpoza opasků velké železné trubky a zmáčkli písty, kterými spustili prudkou chymickou reakci. Válečky pak vhodili do místnůstky, kde konstrukt v nekonečném bezduchém pohybu dosud tahal za páku tiskařského lisu.

Milicionáři utíkali za důstojníkem jako zavalití dvounozí nosorožci. V trubkových bombách se smísila kyselina s práškem, směs zašuměla a prudce vzplála a zapálila stlačený střelný prach. Ozvaly se dvě mohutné detonace, po nichž se otřásly všechny provlhlé zdi budovy.

Výbuchem se nadzvedla podlaha chodby a ze dveří se vyvalilo obrovské množství hořících útržků papíru, spolu s horkou tiskařskou černí a kusy roztrhaných trubek. Ze světlíku vyšlehla hustá kanonáda zkrouceného kovu a skla. Do okolních ulic jako doutnající konfety napadaly útržky úvodníků a veřejných obžalob. TVRDÍME, stálo na jednom, a ZRADA! zase na druhém. Tu a tam bylo možné přečíst i záhlaví *Radikální renegát.* Na jednom listu bylo utržené a spálené, byla vidět jen část názvu.

Radik…

Karabinami na pásu se milicionáři jeden po druhém připnuli k visícím provazům. Chvíli tahali za páčky svých multifunkčních batohů a spustili jakýsi silný skrytý aparát, který je pomocí řemenového převodu vyzvedl z ulice do vzduchu. V zařízení do sebe zapadaly mohutné zuby a vytahovaly tmavé objemné postavy zpátky do útrob lodi. Agent pevně držel zajatého Bena, ale kladka nepovolila ani pod vahou jednoho člověka navíc.

Zatímco si nad tím, co byly původně jatky, pohrávaly roztěkané plameny, ze střechy spadlo něco, co se až dosud drželo utrženého okapu. Proletělo to vzduchem a s křupnutím dopadlo na zem posetou troskami. Byla to hlava Benova konstrukta, s níž byla dosud spojena pravá paže.

Ruka sebou prudce škubala a pokoušela se otáčet pákou, která jí zmizela kdovíkam. Hlava se protáčela jako lebka zasazená v cínovém obalu. Škubala kovovými ústy a několik příšerných vteřin předváděla nechutnou parodii pohybu, když se sunula mezi odpadky a otvírala a zavírala čelisti.

Za chvilku ji však opustily poslední zbytky energie. Skleněné oči divoce zamrkaly a strnuly. Hlava se přestala hýbat.

Nad mrtvým konstruktem přeletěl stín. Přes Vlkodavy se pomalu a majestátně nesla vzducholoď s kompletním útvarem milicionářů, minula poslední surové, zbytečné potyčky v docích a zamířila přes parlament a ohromný střed města k Nádraží Perdido a vyšetřovnám v Bodci.

Zpočátku mi v jejích přítomnosti bylo zde – všichni ti lidé, jejich uštvaný, těžký, páchnoucí dech, jejich úzkost, která jim čpí z kůže jako ocet. Toužil jsem po chladu, po tmě pod železniční dráhou, kde zápasí, bojují, umírají a jsou požírány jednodušší formy života. V surové jednoduchosti lze nalézt útěchu.

Ale toto není moje země a já nemám možnost volby. Bojuji o sebeovládání. Bojuji s cizím právním řádem tohoto města, se všemi hranicemi a ploty, liniemi, jež rozdělují to od onoho a tvé od mého. Přizpůsobil jsem se tomu. Původně jsem hledal útěchu a ochranu ve vlastnictví sebe sama, v možnosti být sám sebou, svým vlastním, nezávislým, soukromým majetkem. Ale s hrozným úlekem jsem zjistil, že jsem se stal obětí kolosálního podvodu.

Byl jsem napálen. Když dojde na krizi, nedokáži zde být sám sebou o nic více než v nekonečném cymeckém létě (kde „můj písek" či „tvá voda" jsou absurdními výroky, jež toho, kdo je pronáší, zabíjejí). Ono úžasné osamocení, které jsem hledal, je totam. Potřebuji Grimnebulina, Grimnebulin potřebuje svého přítele, jeho přítel potřebuje pomoc nás všech. Jde o jednoduchou matematiku, která popírá všechny běžné představy a v jejímž rámci zjišťují, že i já potřebuji pomoc. Musím ji nabídnout ostatním, abych zachránil sám sebe.

Klopýtám. Nesmím padnout.

Kdysi jsem byl tvorem vzduchu a on se na mě pamatuje. Když šplhám na střechu města a vykláním se do větru, šimrá mě proudy a vektory mé minulosti. Ve vířící záplavě zdejšího ovzduší cítím a vidím, kudy se ubírají predátoři a kudy jejich kořist.

Jsem jako potápěč, který přišel o svůj oblek, ale stále se může dívat skleněným dnem člunu a sledovat bytosti horní i dolní temnoty, sledovat jejich pohyb a cítit tah přílivu a odlivu, třebaže zkresleně a zpovzdálí, i když sám je pokroucený a vzdálený, i když je zahalený a zpola skrytý.

Vím, že na obloze je něco zlého.

Vidím to na neklidných hejnech ptáků, která nečekaně uhýbají před nahodilými oblastmi vzduchu. Vidím to v panickém pohybu skřarachů, kteří se při letu mimoděk ohlížejí.

Vzduch se zklidňuje létem, je obtěžkán horkem a nyní i těmito vetřelci; vetřelci, které nevidím. Vzduch je prosycen hrozbou. Zvědavost ve mně narůstá. Mé lovecké instinkty se začínají probouzet.

Ale jsem poután k zemi.

Část čtvrtá

Záplava nočních můr

Kapitola dvacátá sedmá

Benjamina Flexe probudil dotek čehosi nepříjemného a neodbytného. Zakolébala se mu hlava a nebezpečně se mu zvedl žaludek.

Seděl připoutaný k židli v malé, bílé, aseptické místnosti. V jedné stěně bylo okno s matným sklem, které sice propouštělo světlo, ale nebylo jím vidět, takže neměl tušení, co se nachází na druhé straně. Nad ním stál muž v bílém plášti a šťouchal do něj dlouhým kusem železa, přidrátovaným k nějakému hlučícímu přístroji.

Benjamin se muži podíval do tváře a uviděl svou vlastní. Muž měl na obličeji masku z dokonale hladkého kulatého zrcadla, konvexní čočku, která odrážela Benjaminovu zkřivenou tvář. I když byla deformovaná a směšná, Benjamina přesto vyděsily krev a modřiny, které mu hyzdily kůži.

Dveře byly zlehka pootevřené a jednou nohou v nich stál další muž. Přidržoval je; tvář měl otočenou do míst, odkud přišel. Mluvil s někým na chodbě nebo v hlavním sále.

„… jsem rád, že se ti to líbí," slyšel ho Benjamin. „… s Kasandrou dneska večer do divadla, takže nikdy nevíš… ne, ty oči mi pořád nedávají spát…" Muž se krátce zasmál nějaké vtipné poznámce, kterou Benjamin nezaslechl. Zamával. Pak se otočil a vstoupil do místnůstky.

Benjamin spatřil postavu, kterou znal ze shromáždění, z proslovů, z ohromných světlotisků, jimiž bylo polepeno celé město. Byl to starosta Gangr.

Všichni tři muži v místnosti mlčeli a dívali se po sobě.

„Pane Flexi," oslovil ho Gangr nakonec. „Musíme si promluvit."

„Ozval se mi Holub," zamával Izák dopisem, když se vrátil ke stolu, který s Davidem postavili do Lublamaiova kouta v přízemí. Právě u něho včerejšího dne strávili několik hodin bezradným vymýšlením dalšího postupu.

Lublamai ležel, slintal a kálel v ohrádce kousek od nich.

U stolu seděla i Lin a apaticky pojídala kousky banánu. Přišla včera a Izák jí koktavě a zpola nesrozumitelně vyprávěl, co se stalo. Zdálo se jí, že jsou oba v šoku. Až za několik minut si všimla i Jagharka, schouleného ve stínu u stěny. Nevěděla, jestli ho má oslovit, a tak mu na pozdrav jen krátce zamávala, ale nijak nezareagoval. Když všichni čtyři pojídali skromnou večeři, přikradl se, aby se k nim posadil. Ohromný plášť měl přehozený přes konstrukci, o níž Lin věděla, že skrývá falešná křídla. Ne že by měla chuť mu vykládat, že ví, jakou maškarádu před ostatními hraje.

V jednom okamžiku toho dlouhého pochmurného večera si uvědomila, že se stalo něco, co Izáka konečně přimělo, aby ji uznal za vlastní. Když přišla, uchopil ji za ruce, a když souhlasila s tím, že zůstane, dokonce ani okázale nepřipravil druhé lůžko. Nebyl to však žádný její triumf, žádné úžasné stvrzení lásky podle jejích představ. Důvod této změny byl prostý.

David a Izák si dělali starosti s důležitějšími věcmi.

Cítila, že jedna mírně zahořklá část její mysli ani teď nevěří, že změna Izákova uvažování je úplná. Věděla, že David je starý kamarád srovnatelně volnomyšlenkářského založení, který pochopí obtížnost situace – bude-li se jí vůbec zabývat – a na jehož diskrétnost je možné se spolehnout. Ale nedovolila si dál se obírat svými city. Když přemýšlela o sobě, připadala si podlá a sobecká, zatímco Lublamai vedle ní ležel… naprosto vyřízený.

Samozřejmě že Lublamaiovo soužení neprociťovala tak hluboce jako jeho přátelé, ale pohled na pocintaného, lhostejného tvora v ohrádce ji šokoval a vyděsil. Byla ráda, že pan Multi má problémy a ona tak získala několik hodin či dní s Izákem, který jí připadal zdrcený žalem a utrápený vinou.

Občas vzplanul zlostnou, zbytečnou aktivitou, začal křičet „Dobrá tedy!" a odhodlaně si mnul ruce, ale nebylo se k čemu odhodlávat, neměl se do čeho pustit. Bez vodítka, bez náznaku stopy, bez začátku cesty nemohl dělat vůbec nic.

Té noci spala nahoře v posteli s Izákem. Jen ji zbědovaně objímal a neprojevil ani náznak vzrušení. David odešel domů a slíbil, že se brzy ráno vrátí. Jagharek odmítl matraci, schoulil se v rohu do podivného strnulého klubíčka na zkřížených nohou. Zjevně tak chtěl zabránit polámání svých falešných křídel. Lin nevěděla, jestli

dekorum zachovává pro ni, nebo jestli skutečně nehybně spí v pozici, na kterou je zvyklý už od dětství.

Příštího rána se sesedli u stolu, popíjeli kávu a čaj, apaticky snídali a přemýšleli, co podniknou. Když se Izák podíval do pošty a rychle ji protřídil, vrátil se s neorazítkovaným vzkazem od Lemuela, doručeným některým z jeho posluhovačů.

„Co píše?“ vyzvídal David.

Izák papír přidržel, aby si ho mohli přes jeho rameno přečíst i David s Lin. Jagharek se držel v ústraní.

> Vystopoval jsem ve svých záznamech, odkud pochází ta Podivná Housenka. Od jistého Josefa Cuaduadora. Parlamentního nákupčího. Jelikož jsem nechtěl ztrácet čas a vzpomněl jsem si na příslib *Tučné Odměny*, zašel jsem si s panem Cuaduadorem promluvit spolu se svým Velkým Společníkem panem X. Vynaložil jsem určitý drobný tlak za účelem spolupráce. Pan C. si zpočátku myslel, že jsme od milice, ujistil jsem ho však o opaku, načež jsem se s pomocí Xovy kamarádky *Křesadlovky* postaral o jeho *výmluvnost.* Zdá se, že pan C. housenku *odcizil* z nějaké oficiální zásilky či něčeho podobného. Dodnes toho lituje. (Dokonce jsem mu za ni ani moc nezaplatil.) Nemám vědomosti o účelu ani původu této housenky. Nemám vědomosti o osudu dalších exemplářů ze zásilky – byla odcizena pouze jedna. *Jedi*né *vodítko:* (Užitečné? Neužitečné?) Adresátem balíčku jistá dr. Barbelová? Barierová? Berberová? Barlimová? atd. z oddělení Výzkumu a vývoje.
>
> Sepisuji si seznam prokázaných služeb, Izáku. Účet se soupisem položek bude následovat.
>
> *Lemuel Holub*

„Úžasné!“ vykřikl Izák, jakmile dopis dočetl. „Máme tu, kurva, *stopu…*“

David se příšerně vyděsil.

„*Parlament?*“ vydechl. „To si tady jako pohráváme *s parlamentem?* Do Drmola, máš ty vůbec *představu*, do jakých sraček jsme se to namočili? Izáku, ty *pitomče* jeden, co chceš, kurva, říct tím ‚úžasné‘? Fakt paráda! Teď jenom musíme požádat parlament, aby nám poskytl seznam všech lidí na *dokonale tajném* oddělení Výzkumu a vývoje, jejichž jména začínají na B, pak si je postupně najdeme a zeptáme se jich, jestli náhodou nevědí něco o okřídlených potvorách, které uvádějí své oběti do kómatu, a jen tak mezi řečí se jich optáme, jak se chytají. Jsme v pěkné kaši.“

Všichni zaraženě mlčeli. Na místnost padl temný stín.

Brokata na jihozápadě sousedila se Zákrutkem, spletitým světem hazardérů, zločinu a okázalých rozpadajících se budov, zaklíněným v ohybu řeky.

Před více než sto lety byl Zákrutek pro řadu významných rodin středem města. Makie-Drendaovi, Turgisadyovi, Dhrakšačetovi, rodina voďanojského finančníka a zakladatele Drakské banky, rodina Jeremila Carra, obchodníka a farmáře: všechny měly na širokých zákruteckých bulvárech své paláce.

Pak ale v Novém Krobuzonu došlo k explozi průmyslové výroby, která byla do značné míry financována právě těmito rodinami. Vyrašily a rozrostly se první továrny a doky. Sivý Krut, přímo naproti přes řeku, se mohl těšit z krátkého rozkvětu drobné strojové výroby a užil si i nesmírného hluku a zápachu, který se k ní váže. Postupně se však stal místem ohromných říčních skládek. Ve zrychlené parodii geologických procesů byla stvořena nová krajina zkázy, odpadu a průmyslové špíny. Na oplocené skládky Sivého Krutu vozy nepřestávaly sypat náklady rozbitých strojů, tlejícího papíru, kalů, organického odpadu a chymických zplodin. Smetí imitujíc přírodu sedalo, posunovalo se a sesouvalo, nabývalo všemožných tvarů: kopečků, údolí, lomů a tůněk, probublávajících smrdutým plynem. Místní továrny během několika let zmizely, ale skládky přetrvaly a od moře vanoucí větry začaly přinášet přes Dehet do Zákrutku nesnesitelný puch.

Bohatí ze svých domovů odešli. Úpadek Zákrutku na sebe nedal dlouho čekat. Stal se hlučnějším. Zatímco rozlehlé budovy skýtaly domov stále většímu množství novokrobuzonského obyvatelstva, nátěry a omítky puchýřovatěly a groteskně pukaly. Okno se rozbilo, někdo je neuměle zasklil, a opět se rozbilo. Když se do čtvrti začali stěhovat drobní prodavači potravin, pekaři a tesaři, Zákrutek se ochotně stal obětí neúprosné schopnosti města vytvářet novou spontánní architekturu. Byly zpochybňovány linie a přestavovány zdi, podlahy i stropy. Opuštěné struktury nacházely nová a nápaditá využití.

K této změti zneužité, vyžilé nádhery se chvatně proplétala Derchan Modrodenná. Tiskla si k hrudi tašku. Ve tváři měla odhodlaný a zasmušilý výraz.

Přešla přes most Korkového hřebene, jednu z nejstarších staveb ve městě. Most byl úzký a hrubě dlážděný, domy na něm byly vestavěny přímo do kamene. Ze středu mostu ani nebylo vidět řeku. Obě strany zacláněly přikrčené, ostře řezané siluety domů starých takřka tisíc let, jejichž rafinované mramorové fasády podlehly času už před dávnou

dobou. Napříč mostu se táhly šňůry s prádlem. Zprava i zleva na ni dorážely chraplavé, hlasité útržky rozhovorů a hádek.

V Zákrutku Derchan rychle prošla pod vyvýšenou tratí Polední trasy a zamířila na sever. Řeka, kterou přešla, zde meandrovala a stáčela se v obrovském esíčku; potom se narovnávala a odtékala na jihovýchod k soutoku s Marastem.

Zákrutek se rozpíjel do Brokat. Domy v nich byly menší, ulice užší a složitěji propletené. Nad nimi se nakláněly zpuchřelé staré budovy, jejichž strmé střechy připomínaly pláštíky přehozené přes úzká ramena a působily dojmem úskočnosti. Na zdech prostorných předních místností a ve dvorech, kde pod nánosy postupující špíny umíraly stromy i keře, byly přilepené hrubé cedule – inzerovaly skarabomancii, automatické čtení a čarodějnou terapii. Zde ti nejchudší nebo nejvzpurnější z brokatských zločineckých chymiků a thaumaturgů soupeřili o prostor se šarlatány a lháři.

Derchan se podívala na instrukce, které dostala, a vstoupila do uličky sv. Sorrely; byl to jen úzký průchod zakončený pobořenou zdí. Na pravé straně spatřila vysokou budovu barvy rzi, kterou měla popsánu v pokynech. Překročila práh bez dveří, opatrně našlapujíc, vyhýbala se sutinám a prošla krátkou neosvětlenou chodbou, v níž doslova kapala ze stropu vlhkost. Na konci chodby spatřila závěs z korálků, po němž se měla dívat; jemně se pohupující drátky s rozbitými a popraskanými skleněnými perlami.

Nadechla se a děsivé střepy jemně poodhrnula, aby by se o ně neporanila. Pak vstoupila do malého salonku.

Obě okna v místnosti byla zakrytá, polepená obrovskými vláknitými chuchvalci hustého materiálu, který dusil vzduch těžkými stíny. Nábytku zde bylo minimum. Ve stejném odstínu hnědi jako okolní potemnělý prostor působil takřka neviditelně. Za nízkým stolkem si v rozpadajícím se křesle okázale hověla tělnatá, vlasatá žena, a absurdně elegantním způsobem usrkávala čaj.

Upřela na Derchan oči. „Co pro vás můžu udělat?“ zeptala se nevzrušeně, tónem odevzdané podrážděnosti.

„Vy jste komunikantka?“ zeptala se Derchan.

Žena přikývla. „Umma Balsumová. Máte pro mě nějakou práci?“ Derchan prošla pokojem a zůstala nervózně stát nad rozedraným křeslem, dokud jí Umma Balsumová nepokynula, aby se posadila. Derchan tak rychle učinila a zašmátrala v tašce.

„Potřebuji… ehm… mluvit s *Benjaminem Flexem.*“ Mluvila v krátkých úsečných větách, před každou se nadechla a pak ji ze sebe vysypala. Vytáhla váček s pozůstatky, které našla na jatkách.

Do Vlkodav se vydala předešlého večera, jakmile Nový Krobuzon zasáhla zpráva o krvavém potlačení dokařské stávky. Hned se začaly šířit různé zvěsti. Jedna z nich se týkala následného útoku na štvavé noviny ve Vlkodavech.

Derchan, pochopitelně v převleku, dorazila do zatuchlých uliček v jihovýchodní části města až v pozdní noční hodinu. Pršelo; na sutinách ve slepé uličce se rozprskávaly teplé vypasené kapky podobné mrtvému hmyzu. Vchod byl zatarasený a Derchan se musela dovnitř dostat nízkým otvorem, kterým se dopravovala zvířata a maso. Přidržovala se páchnoucích kamenů, nad skluzem do řeznického doupěte, zaneřáděným výkaly a krví stovek vyděšených zvířat, se zapotácela a seskočila několik stop do krvavé temnoty opuštěné márnice.

Přelezla rozbitý dopravník, zachytávajíc o háky poházené po zemi. Zakrvavělá kaše, jíž klopýtala, byla studená a lepkavá.

S námahou se propletla kolem kamenů čnících ze stěn a po zničených schodech se vyškrábala až k Benově pokoji, epicentru veškeré zkázy. Všechno bylo poseto roztříštěnými a úplně zničenými kusy tiskařského zařízení a zuhelnatělými cáry šatstva a papíru.

Pokoj sám byl pouze smetím naplněnou dírou. Postel rozdrtily kusy zdiva. Stěna mezi Benovou ložnicí a ukrytým tiskařským lisem byla takřka zcela stržena. Rozbitým světlíkem se na polámanou kostru lisu snášelo lenivé letní mrholení.

Derchan zaťala zuby. Pátrala s horečnatým úsilím. Našla drobné doklady, malé důkazy, že právě na tomto místě kdysi bydlel člověk. teď je vytáhla a rozložila na stůl před Ummu Balsumovou.

Objevila břitvu, na jejímž ostří zůstalo několik jeho vousů a skvrnka krve. Potrhané zbytky kalhot. Kus papíru zbarvený jeho krví několikrát jej otřela o rudou skvrnu na zdi. Poslední dvě čísla *Radikálního renegáta,* která našla pod troskami jeho postele.

Umma Balsumová sledovala, jak Derchan předkládá svou dojemnou kolekci.

„Kde je?“ zeptala se věcně.

„Myslím… myslím, že je v Bodci,“ odpověděla Derchan.

„Tak to vás bude zrovna stát o nobl víc,“ konstatovala Umma Balsumová kousavě. „Nerada se zaplétám s milicí. Musím mít zvláštní motivaci.“

Derchan jí ukázala všechny věci, které přinesla. Umma Balsumová nad každou krátce přikývla, ale zdálo se, že ji obzvláště zajímají výtisky *RR.*

„Psal pro něj, že?“ zeptala se zostra, zatímco se dotýkala papíru.

„Ano.“ Derchan jí nechtěla zbytečně sdělovat, že ho vydával. Měla strach, že poruší tabu uvalené na prozrazování jmen, i když byla ujištěna, že komunikantka je důvěryhodná. Umma Balsumová do značné míry žila právě z navazování kontaktů s lidmi zadržovanými milicí. Podrazit zákazníka by z její strany nebylo finančně moudré.

„Tohle –“ Derchan ukázala na prostřední sloupek s titulkem *Co si myslíme* „– tohle napsal on.“

„Aha…“ kývla Umma Balsumová. „Škoda, že to nemáte v původním rukopisu. Ale není to špatné. Je na něm ještě něco osobitého?“

„Má tetování. Nad levým bicepsem. Asi takové.“ Derchan vytáhla vlastní kresbu ozdobné kotvy.

„Námořník?“

Derchan se nevesele usmála.

„Vyloučili ho a zavřeli ještě dříve, než stačil vkročit na palubu. Když vstoupil do námořnictva, opil se a urazil svého kapitána – ani mu nestačilo ‚oschnout‘ tetování.“ Pamatovala si, jak jí tuhle historku vyprávěl.

„Dobrá,“ rozhodla se Umma. „Dva šekely za pokus. Pět šekelů poplatek za spojení, jestli se mi povede, pak dva groše za minutu po dobu spojení. A nobl za to, že je v Bodci. Přijímáte?“ Derchan přikývla. Bylo to drahé, ale pro tento druh thaumaturgie nestačilo jen osvojit si několik pohybů. Pár nemotorných kouzel mohl po dostatečném tréninku zvládnout každý, ale podobné usměrňování psychické energie vyžadovalo už vrozený ohromný talent a léta soustavného studia. Zdání a prostředí navzdory Umma Balsumová nebyla o nic menší expertkou na thaumaturgii než zasloužilý přetvářeč nebo chimérista. Derchan sáhla po peněžence. „Zaplatíte až potom. Napřed se podíváme, jestli navážeme spojení.“ Umma si vyhrnula levý rukáv. Ochablý sval se jí lehce chvěl. „Nakreslete mi to tetování. A ať se co nejvíce podobá originálu.“ Kývnutím hlavy Derchan upozornila na sedátko v koutě místnosti, na kterém ležela paleta s několika štětci a barevnými tušemi.

Derchan si náčiní přinesla a začala zdobit komunikantce ruku. Zoufale pátrala v paměti a snažila se přesně vystihnout tvar i barvy. Svou snahu završila asi za dvacet minut. Kotva, kterou nakreslila, byla poněkud křiklavější než ta Benjaminova (částečně i vinou jakosti tuší) a možná trochu sraženější. Nicméně si byla jistá, že každý, kdo znal originál, by její verzi označil za zdařilou kopii. S neurčitým pocitem dobře vykonané práce odložila štětce.

Umma Balsumová zamávala rukou jako tlusté kuře křídlem, aby barvy zaschly. Pohrávala si s pozůstatky z Benjaminova pokoje.

„… zatraceně nehygienický způsob, jak si vydělávat na živobytí…“ bručela si natolik hlasitě, že ji Derchan ještě mohla slyšet. Pak zvedla Benjaminovu břitvu, zkušeným pohybem ji otevřela a jemně se řízla do brady. Ranku si otřela zkrvaveným papírem. Nato si zvedla sukni a na tlusté stehno si co nejvýš natáhla zbytek Benjaminovy nohavice.

Nakonec sáhla pod stůl a vytáhla skříňku z kůže a tmavenu. Položila ji na stůl a otevřela víko.

Uvnitř byla hustá spleť klapek, trubic a drátů, které se mezi sebou proplétaly v neuvěřitelně složitém přístroji. Na jeho horní ploše stála legrační mosazná helma, vpředu z ní vybíhal jakýsi trubkovitý nástavec. Helma byla se skříňkou spojena dlouhým vinutým drátem.

Umma Balsumová natáhla ruku a helmu zvedla. Zaváhala a pak si ji nasadila na hlavu. Přitáhla si kožené řemínky. Z jakési skryté přihrádky ve skříňce vylovila dlouhou kliku, kterou pečlivě zasadila do šestihranného otvoru v boku přístroje. Pak skříňku postavila na okraj stolu, co nejblíž k Derchan. Přístroj napojila na chymický článek.

„Tak,“ komunikantka se roztržitě dotýkala stále krvácející ranky na bradě. „Teďto musíte touhle klikou nastartovat. Až baterie naskočí, musíte ji sledovat. Jestli začne haprovat, *znova začněte točit*. Pokud proud zeslábne, ztratíme spojení, a jestliže vašeho kamaráda opatrně neodpojíme, je tu riziko, že přijde o rozum, a co je horší, já taky. *Prosím, bedlivě ji sledujte…* A ještě, jestli se napojíme, řekněte mu, aby se moc nehýbal, nebo mi nevystačí kabel.“ Zatřásla drátem, kterým byla helma spojená s přístrojem. „Rozumíte?“ Derchan přikývla. „Dobře. Podejte mi to, co napsal. Vžiju se do jeho psychiky, zkusím se vyladit. Začněte točit a nepřestávejte, dokud baterie nezačne fungovat.“

Umma Balsumová vstala, uchopila své křeslo a s hekáním je odsunula ke stěně. Pak se vrátila a postavila se do relativně prázdného prostoru. Viditelně se nadechla, pak z kapsy vytáhla stopky, zmáčkla je a kývla na Derchan.

Derchan začala točit klikou. Naštěstí to šlo hladce. Cítila, jak do sebe ve skříňce začínají zapadat promazané převody, jak zabírají, jak tlaku její paže kladou vypočítaný odpor, jak pohánějí ezoterické mechanizmy. Umma Balsumová upustila stopky na stůl, v pravé ruce držela RR a neslyšným šepotem četla Benjaminova slova. Levou ruku držela mírně zvednutou, prsty tančila složitou čtverylku a ve vzduchu vykreslovala thaumaturgické symboly.

Když dospěla na konec článku, jednoduše se vrátila na začátek a začala ho číst znovu v nekonečné rychlé smyčce; rty se jí nepřestávaly pohybovat.

Vinutým drátem protékal proud, který Ummou Balsumovou viditelně škubal a na několik vteřin jí velice jemně rozvibroval hlavu. Upustila papír a Benjaminova slova dál pronášela zpaměti. Pomalu se s dokonale prázdným pohledem začala otáčet a šoupat nohama. Během otočky nastal okamžik, kdy trouba na přední straně helmy zamířila přímo na Derchan. Ta na zlomek vteřiny ucítila, jak jí duši bombarduje pulzování podivných éteromentálních vln. Slabě se zapotácela, ale točit klikou nepřestala. Pak ucítila, jak se jí zmocňuje a jak jí cloumá nějaká další síla, ruku zlehka odtáhla a sledovala, jak se klika točí sama od sebe. Umma Balsumová pokračovala v pohybu, dokud nestála čelem k severozápadu, dokud nebyla v jedné přímce s Bodcem, stojícím uprostřed města mimo dosah jejích očí.

Derchan sledovala baterii i přístroj a kontrolovala, zda udržují stabilní pracovní režim.

Umma Balsumová zavřela oči. Stále pohybovala rty. Zdálo se, že vzduch v místnosti vibruje jako číše na víno, po jejímž okraji přejíždí mokrý prst.

Pak sebou prudce trhla. Otřásla se. A vytřeštila oči.

Derchan z komunikantky nespouštěla zrak.

Umminy zplihlé vlasy se zkroutily jako hrst rybářských červů. Stáhly se jí z čela, odplazily se a vytvořily podobný účes, jaký nosil Benjamin, když nebyl v práci. Od nohou vzhůru projelo Ummou Balsumovou vlnění. Vypadalo to, jako by jí podkožním tukem proběhl bleskový záchvěv a při své cestě ji lehce pozměnil. Když jí vylétl z temene hlavy, Derchan si všimla, že celé Ummino tělo prošlo změnou. Nebyla o nic tlustší ani o nic hubenější, ale přeskupená tkáň jí jemně pozměnila tvar postavy. V ramenou vypadala statnější. Víc jí vystoupila čelist a poněkud se zmenšil výrazný podbradek.

V obličeji jí vykvetly modřiny.

Chvilku stála, pak zničehonic padla na všechny čtyři. Derchan slabě vykřikla, ale viděla, že Umma má oči stále otevřené a soustředěné.

Pak se Umma najednou posadila, roztáhla nohy a zády se opřela o pohovku.

Pomalu zvedla oči, a vtom jí tvář zbrázdila stopa nepochopení. Vzhlédla k Derchan, která na ni nepříčetně zírala. Pak se Ummina ústa (nyní pevnější a s tenčími rty) otevřela v čemsi podobném úžasu.

„Der?“ zašeptala hlasem, v němž se chvěla hlubší ozvěna.

Derchan na Ummu Balsumovou jen tupě zírala.

„Bene…?“ hlesla.

„Jak ses *sem* dostala?“ sykla Umma Balsumová a rychle vstala. Užasle po Derchan pošilhávala. „Vidím *skrz* tebe…“

„Bene, poslouchej mě.“ Derchan si uvědomila, že ho musí zklidnit. „přestaň se hýbat. Díváš se na mě prostřednictvím komunikantky, která se na tebe vyladila. Vypnula se do naprosto pasivního přijímacího stavu abych si s tebou mohla promluvit. Rozumíš?“

Umma Balsumová, nyní Ben, rychle přikývla. Tělo se přestalo hýbat a padlo na kolena. „Kde jsi?“ zašeptalo.

„V Brokatech, kousek od Zákrutku. Bene, nemáme moc času. Kde jsi ty? *Co se stalo?* Udělali… udělali… ti něco?“ Derchan rozechvěle vydechla. Zmocňovalo se jí napětí a zoufalství.

Dvě míle od ní Ben smutně potřásl hlavou a Derchan jeho gesto spatřila přímo před sebou.

„Ještě ne,“ zašeptal Ben. „Nechávají mě na pokoji… zatím…“

„Jak se dozvěděli, kdes byl?“ špitla znovu Derchan.

„U Drmola, Der, to přece věděli *vždycky*, ne? Byl tu za mnou ten sráč *Gangr* a… jen se mi smál. Řekl mi, že vždycky věděli, kde sídlí *RR*, jenže se jim nějak nechtělo nás zabásnout.“

„Až při stávce…“ dovodila si Derchan zoufale. „Uvědomili si, že jsme zašli příliš daleko…“

„*Ne.*“

Derchan prudce vzhlédla. Benův hlas, nebo to, co se mu podobalo a vycházelo to z úst Ummy Balsumové, zněl tvrdě a jasně. Oči, které na ni hleděly, byly rozhodné a naléhavé.

„Ne, Der, stávka v tom *není*. Kruci, kdybychom tak aspoň *měli* takový vliv na stávku, aby si dělali starosti. Ne, to je jen zasraná *zástěrka…*“

„A co teda…?“ začala Derchan váhavě.

Ben ji přerušil. „Řeknu ti, co vím. Když mě sem přivlekli, přišel za mnou Gangr a zamával mi před nosem *Renegátem.* A víš, o co mu šlo? O ten *opatrňoučký* článek, který jsme otiskli v druhé části. ‚Zvěsti o dohodě Tlustého slunce s předním zločincem‘. Pamatuješ si přece, byl to článek na základě toho kontaktu, kde jsme psali, že vláda cosi prodala, jakýsi neúspěšný vědecký projekt, nějakému kriminálníkovi. A nic! Nic jsme neměli! Prostě jsme jen vířili vodu! A Gangr tím přede mnou mává a máchá… máchá mi v tom hubu…“ Oči Ummy Balsumové se na okamžik zasnily, jak se Ben snažil rozpomenout. „A doráží na mě: ‚Copak o tom víte, pane Flexi? Kdo je váš zdroj? Co víte o těch *můrách?‘* No vážně! O můrách, nějakých motýlech! ‚Co víte o nedávných *potížích pana M.?‘*“

Ben pomalu zavrtěl hlavou Ummy Balsumové. „Pochopilas to? Der, já netuším, do čeho jsme se, kurva, navezli, ale zveřejnili jsme něco, z čeho se… u Drmola!… z čeho se může Gangr *posrat.* Proto mě zatkli! Pořád mlel dokola: ‚Jestli víte, kde ty můry jsou, měl byste mi to radši říct.‘ Der…“ Ben se opatrně zvedl ze země. Derchan otevřela pusu, aby ho upozornila, že se nemá vzdalovat, ale slova jí ztuhla na rtech, když se k ní Ben začal na Umminých nohou nejistě přibližovat. „Der, musíš po tom jít. Jsou vyděšení. Jsou fakt vyděšení. Musíme toho využít. Nemám ani páru, o čem to mluvil, ale myslím si, že měl dojem, že něco předstírám, takže jsem ho v tom podpořil, protože je z toho celý nesvůj.“

Ben k Derchan opatrně, zkusmo, nervózně natáhl Umminy ruce. Derchan se zajíkla, když spatřila, že pláče. Po tváři mu stékaly slzy, nevydal však žádný zvuk. Kousla se do rtu.

„Co to hučí, Der?“ zeptal se Ben.

„To je motor komunikačního zařízení. Nesmí se zastavit,“ odpověděla.

Hlava Ummy Balsumové přikývla.

Její ruce se dotkly Derchaniných rukou. Derchan se zachvěla. Cítila, jak jí Ben svírá volnou ruku a pak před ní poklekl.

„Cítím tě…“ Ben se usmál. „Jsi sice vidět jenom zčásti, jako nějaký zatracený přízrak… ale já tě *cítím.*“ Přestal se usmívat a hledal slova. „Der… já… oni mě zabijí. Do Drmola…“ vydechl. „Mám strach. Vím, že ta… verbež… mě bude *mučit…*“ Ben se neovladatelně rozvzlykal, až se mu roztřásla ramena. Chvilku byl zticha, hleděl na zem a tiše, ustrašeně naříkal. Když vzhlédl, promluvil pevným hlasem.

„*Ať jdou, do prdele!* Der, ti hajzlové jsou posraní strachy a kličkují jako zajíci. Musíš po tom jít! Tímto tě jmenuji vydavatelem našeho zatraceného *Radikálního renegáta…*“ Krátce se zazubil. „Poslouchej. Běž do Mafatonu. Setkal jsem se s ní jen dvakrát, v kavárnách v těch končinách, ale myslím, že tam bydlí; je náš kontakt – schůzky jsme měli pozdě večer a pochybuju, že by se pak chtěla sama vracet večer domů přes celé město, takže počítám, že bude odtamtud. Jmenuje se *Magesta Barbilová.* Moc mi toho neřekla. Jen to, že vláda ukončila nějaký projekt, na kterém pracovala ve V&V – je vědkyně –, a prodala ho jistému zločinci. Myslel jsem, že tím to všechno skončilo; vydal jsem to spíš jenom ze *škodolibosti*, vůbec mě nenapadlo, že by šlo o pravdivou historku. Ale, u *bohů*, ta reakce ji jenom potvrzuje.“

Teď se chtělo brečet zase Derchan.

„Půjdu po tom, Bene. Slibuju ti to.“

Ben přikývl. Chvíli bylo ticho.

„Der…“ odhodlal se Ben nakonec. „Nemohla bys… nemohly byste něco udělat s tou komunika… nebo jak se jí vlastně říká… nemohla bys… asi mě nemůžeš zabít, že?“

Derchan vyděšeně a žalostně vzdychla.

Zoufale zavrtěla hlavou.

„Ne, Bene. Jedině kdybych zabila i komunikantku…“

Ben smutně přikývl.

„Vážně nevím, jak zabráním tomu, aby mi… něco neuteklo… Drmol ví, že se budu snažit, Der… ale jsou to odborníci, vždyť víš. A tak… no… bych to mohl ukončit, víš, co tím myslím?“

Derchan měla pevně zavřené oči. Plakala kvůli Benovi a s ním.

„Pro bohy, Bene, je mi to tak líto…“

Ben se najednou vzmužil. Zaťal čelist. Jeho tvář nabyla bojechtivého výrazu. „Budu se snažit. Ty si dej jenom zatraceně pozor, až budeš hledat tu Barbilovou, platí?“

Přikývla.

„A… díky,“ dodal s trpkým úsměvem. „Nashledanou…“

Kousl se do rtu, sklopil zrak, pak opět vzhlédl a dal jí dlouhý polibek na tvář. Derchan ho levou rukou objala.

A pak se Benjamin Flex vymanil, ustoupil a jakýmsi duševním signálem, který zůstal otřesené Derchan záhadou, Ummě Balsumové sdělil, že je čas, aby se odpojili.

Komunikantka se opět zavlnila, zachvěla se a zapotácela a její tělo se se skoro hmatatelným úlevným vydechnutím vrátilo do původní podoby.

Baterie pořád točila klikou, dokud se Umma Balsumová nenapřímila, nepřešla k ní a rozhodně na ni nepoložila ruku. Zastavila i stopky ležící na stole a řekla: „Tak to by bylo, má milá.“

Derchan se sklonila a položila si hlavu do dlaní. Tiše plakala. Na jiném místě dělal Ben totéž.

Oba dva sami.

Uběhly sotva dvě tři minuty a Derchan ostře popotáhla a narovnala se. Umma Balsumová seděla v křesle a na kousku papíru pečlivě sčítala všechny položky.

Při zvuku Derchaniny energické snahy znovu nad sebou získat kontrolu vzhlédla.

„Cítíte se líp, má drahá?“ zeptala se s předstíranou účastí. „Tady jsem spočítala vaši útratu.“

Derchan se nad komunikantčinou otrlostí na okamžik zvedl žaludek, ale nával nevolnosti zase rychle odezněl. Derchan nevěděla, jestli si Umma Balsumová vybavuje, co slyšela a říkala, když byla

vyladěna. A i kdyby si vzpomněla, Derchanina tragédie byla v celém městě jen jednou ze stovek a tisíců. Umma Balsumová si vydělávala jako zprostředkovatelka. A její ústa líčila jeden tragický příběh ztráty, zrady, mučení a žalu za druhým.

Když si Derchan uvědomila, že její a Benovo soužení není nijak výjimečné, nijak neobvyklé, pocítila určitou nezřetelnou, osamělou útěchu. Benova smrt bude jako všechny ostatní.

„Podívejte.“ Umma Balsumová mávala kusem papíru. „Dva šekely plus pět za spojení dělá sedm šekelů. Byla jsem tam jedenáct minut, což dělá dvaadvacet grošů: to jsou dva šekely a dva groše, což je celkem devět šekelů a dva groše. A k tomu nobl jako poplatek za riziko v Bodci, a celkem je to teda jeden nobl, devět šekelů a dva groše.“

Derchan jí dala dva nobly a odešla.

Kráčela brokatskými ulicemi a na nic nemyslela. Znovu vstoupila do obývaných míst, kde lidé, které míjela, byli víc než jen kradmými postavami přebíhajícími kvapně z jednoho stínu do druhého. Razila si cestu mezi stánkaři a prodavači laciných pochybných elixírů.

Uvědomila si, že míří k Izákově laboratoři. Byl její blízký přítel a politicky spřízněná duše. Bena sice neznal – nikdy dokonce neslyšel ani jeho jméno –, ale rozsah toho, co se stalo, jistě pochopí. Možná bude mít nějakou představu, co by se dalo podniknout… a pokud ne, Derchan postačí i silná káva a trocha pochopení.

Izákovy dveře byly zavřené. Zevnitř se nic neozývalo. Derchan málem zaskučela. Už se chystala, že se stáhne do osamělého utrpení, když si vzpomněla na Izákovy nadšené popisy jakési hrozné pobřežní hospody, kterou měl ve zvyku navštěvovat, U mrtvého dítěte nebo tak nějak. Zabočila do úzké uličky vedle domu a pohledem přelétla chodník táhnoucí se kolem řeky, posetý rozbitými dlaždicemi, mezi nimiž se drala houževnatá stébla trávy.

Špinavé vlnky se šplouchánim zlehka odnášely na východ organické nečistoty. Na druhé straně Marastu se břeh dusil ve spleti ostružiní a v křoviscích hadovitého plevele. Kousek na sever na Derchanině straně se u stezky choulil jakýsi polorozpadlý lokál. Nerozhodně k němu zamířila. Zrychlila, až když spatřila ušmudlanou a sloupanou ceduli: U umírajícího dítěte.

Příšeří uvnitř bylo smradlavé, teplé a nepříjemně vlhké; ale v opačném koutě, za schoulenými či zhroucenými lidskými, voďanojskými a přetvořenými troskami, seděl Izák.

Vzrušeně si šeptal s dalším mužem, na kterého si Derchan mlhavě vzpomínala, s nějakým svým přítelem vědcem. Když vstoupila do

dveří, Izák vzhlédla po prvním nechápavém pohledu na ni tázavě zíral. Skoro k němu doběhla.

„Izáku, u Drmolovy *prdele*… jsem tak ráda, že jsem tě našla…“

Zatímco před ním stála, brebentila a rukou ho nervózně držela za kabát se zdrcující jistotou si uvědomila, že v Izákově pohledu se nezračí žádné uvítání. Její krátká řeč vyzněla naprázdno.

„Derchan… pro bohy…“ řekl. „Já… Derchan, došlo ke krizi… Něco se stalo a já…“ Zatvářil se rozpačitě.

Derchan pohled smutně opětovala.

Zhroutila se na lavici vedle něho. Jako by rezignovala. Opřela se o stůl a mnula si oči, které se jí zničehonic a nezvladatelně zalily slzami.

„Právě jsem viděla, jak se jeden můj blízký kamarád a kolega chystá na *smrt umučením*, polovina mého *života* byla zničena, pošlapána a vyhozena do povětří a já nevím proč a *někde ve městě* musím najít nějakou zatracenou doktorku Barbilovou, abych zjistila, co se vlastně děje, a jdu za tebou… abych… protože tě považuju za svého *přítele* a tak a ty… *nemáš čas…?*“

Mezi prsty se jí prodíraly slzy a stékaly jí po tváři. Derchan si prudce otřela oči, popotáhla, na okamžik vzhlédla a spatřila, že Izák i onen druhý muž se na ni dívají s neobvyklým, absurdním zaujetím. Málem jim vypadly oči z důlků.

Izák pomalu natáhl ruku přes stůl a sevřel jí zápěstí.

„*Kohože* to musíš najít?“ sykl.

Kapitola dvacátá osmá

„Nuže," začal Bentham Gangr opatrně, „nic jsem z něho nedostal. Prozatím."

„Ani jméno jeho zdroje?" zeptala se Stenná-Katěná.

„Ne." Gangr pomalu zavrtěl hlavou. „Prostě vždycky zmlkne. Ale myslím, že získat informace nebude tak složité. Koneckonců nemůže jít o velký počet lidí. Musí se jednat o někoho ve V&V, *pravděpodobně* z projektu PM… Víc se nejspíš dozvíme, až ho vyslechnou inkvizitoři."

„Jsme tady." Stenná-Katěná se zastavila.

„Vskutku."

Stenná-Katěná, Gangr a MontJohn Záchrana stáli obklopeni elitní miliční jednotkou v tunelu hluboko pod Nádražím Perdido. Plynové lampy zanechávaly ve tmě potrhané otisky. Drobné tečky kalného světla se před nimi táhly, kam oko dohlédlo. Nedaleko za nimi byla klec výtahu, z něhož právě vystoupili.

Na Gangrův pokyn se jeho společníci, jejich eskorta a on sám vydali na svažitou cestu do temnoty. Milicionáři šli v pochodové formaci.

„Máte oba nůžky?" optal se Gangr. Stenná-Katěná i Záchrana přikývli. „Před čtyřmi lety to byly šachové sady. Vzpomínám si, že když Tkáč změnil vkus, stálo nás to tři životy, než jsme zjistili, co vlastně chce." Nastalo napjaté ticho. „Náš výzkum jde s dobou," dodal s šibeničním humorem. „Než jsem se s vámi sešel, mluvil jsem s doktorem Kapnelliorem. Je to náš místní ‚expert' na Tkáče… je to ovšem poněkud nepatřičné označení. Znamená to jen tolik, že na rozdíl od většiny z nás, kteří o nich nevíme absolutně nic, on toho o

nich ví zatraceně málo. Ujistil mě, že nůžky jsou pořád předmětem touhy.“

Po krátké pauze opět promluvil.

„Mluvit budu já. Už jsem si tím prošel.“ Nebyl si sám jistý, jestli je to výhoda, či nevýhoda.

Chodba dospěla ke konci, jenž představovaly masivní dubové dveře se železnými pláty. Muž v čele miliční jednotky vsunul do záruku obrovský klíč a hladce jím otočil. Dveře tahem otevřel, zaťal zuby při překonávání odporu, který mu kladly, a vpochodoval do temné místnosti. Prošel kvalitním výcvikem. Měl železnou kázeň. Musel být bezpochyby vyděšený k smrti.

Následoval ho zbytek milicionářů, pak Záchrana a Stenná-Katěná a nakonec i Bentham Gangr. Ten za sebou zavřel.

Jakmile vstoupili do místnosti, všichni se na okamžik cítili dezorientováni. Zaplavil je slabounký neklid, který jim v poryvu kvazifyzikální energie podráždil kůži. Po místnosti byla rozvěšena dlouhá vlákna, neviditelné nitky spředeného éteru a emocí, jež se před nimi vlnily a lepily se na ně.

Gangr se ošíval. Koutkem oka zahlédl vlákna, která odplula do nicoty, jen co se na ně podíval zpříma.

Místnost byla tmavá, a jako by ji halily pavučiny. Na všech stěnách byly v bizarních obrazcích připevněny nůžky. Ač nehybné, přesto se navzájem honily jako dravé ryby; dováděly na stropě; proplétaly se mezi sebou a přes sebe ve složitých, znepokojivých geometrických útvarech.

Milicionáři a jejich svěřenci stanuli u jedné ze stěn místnosti. Nedaly se zde rozpoznat žádné zdroje světla, ale přesto tu bylo vidět. Ovzduší v místnosti působilo monochromaticky či jaksi narušeně, světlo bledlo a zastrašeně ustupovalo.

Skupinka dlouho stála nehnutě. Neslyšeli naprosto nic.

Bentham Gangr pomalu a tiše sáhl do tašky a vytáhl velké šedé nůžky, které mu koupil jeho asistent v železářství v nejnižším nákupním podlaží Nádraží Perdido.

Nůžky neslyšně rozevřel a zvedl je do houstnoucího vzduchu.

Pak k sobě obě ostří přiblížil. Místnost se rozezněla neklamným zvukem jednoho nabroušeného ostří klouzajícího po druhém a vzápětí cvaknutím, které představovalo neúprosné stříhnutí.

Ozvěny se rozechvěly jako mouchy v trychtýřovité pavučině. Sklouzly do temné dimenze v srdci místnosti.

Závan chladu vyvolal na zádech shromážděných vlny husí kůže.

Ozvěny nůžek byly zpátky.

Zatímco se vracely a kradmě se nořily zpod prahu slyšitelnosti, měnily se, stávala se z nich slova, melodický a melancholický hlas, který zprvu šeptal, pak se osmělil, utkal se z ozvěn nůžek. Nedal se zcela popsat, trýznil srdce a děsil, přitahoval posluchače k sobě; a nezněl v uších, ale kdesi hluboko uvnitř, v krvi a kostech, ve shlucích nervů.

…SFÉRA MASA DO ZAHYBÚ DO SFÉRY MASA PRONÉST POZDRAV V NÍ TÉ ŘÍŠI NŮŽEK PŘIJÍMÁM A BUDU PŘIJAT…

V ustrašeném tichu Gangr pobízel Stennou-Katěnou a Záchranu, až mu porozuměli a podobně jako on pozvedli nůžky, rozevřeli je a prudce je sklapli, takže rozčísli vzduch za skoro hmatatelného cvaknutí. Přidal se k nim a všichni tři v přízračném aplausu rozevírali a svírali ostří.

Do zvuku cvakání se místností opět nesl onen nezemský hlas. Zaúpěl chlípnou rozkoší. Pokaždé, když promluvil, se zdálo, jako by se do slyšitelného spektra vnořil útržek nekonečného monologu.

…ZASE ZASE A ZASE NEODPÍREJTE MI TOTO NABROUŠENÉ PŘEDVOLÁNÍ TENTO NAOSTŘENÝ HYMNUS JÁ PŘIJÍMÁM JÁ SOUHLASÍM KRÁJÍTE TAK TAKOVOU KRÁSU TAK KRÁSNĚ VY MALÉ ENDOSKELETALNÍ POSTAVIČKY ODTÍNÁTE A ODSEKÁVÁTE A ODŠTĚPUJETE LANA UTKANÉ SÍTĚ A TVARUJETE JI S NEMOTORNÝM PŮVABEM…

Ze stínů vrhaných jakýmisi neviditelnými tvary, stínů, které se zdály natažené a napjaté, stínů zavěšených ve čtvercové místnosti z kouta do kouta, se cosi plíživě vynořilo na světlo.

Vynořilo se do bytí. Zničehonic zmohutnělo v místě, kde dosud nic nebylo. Vystoupilo to z jakéhosi záhybu v prostoru.

Kradlo se to, opatrně to našlapovalo na špičatých nohách, tělo se tomu houpalo, zvedalo to do výšky celou řadu končetin. Shlédlo to na Gangra a jeho společníky očima z hlavy, která se tyčila v kolosální výšce.

Pavouk.

Gangr prošel tvrdou školou. Byl to muž bez představivosti, chladný šéf, který se řídil přísnou kázní. Naučil se nepropadat hrůze.

Když se však díval na Tkáče, neměl k ní daleko.

Tkáč byl horší než velvyslanec, mnohem děsivější. Pekelníci byli strašliví a hrůzní, představovali obludné síly, k nimž Gangr choval hlubokou úctu. A přesto, přesto… je chápal. Byli mučeni a mučili, byli vypočítaví a vrtošiví. Lstiví. Pochopitelní. Taktičtí.

Tkáč byl dokonale cizí. Nedalo se s ním smlouvat ani hrát. A že se mnozí o to pokusili.

Gangr zlostně překonal sám sebe, ovládl se a tvora před sebou si prohlížel a snažil se to, co vidí, rozložit a analyzovat.

Hlavní masu Tkáčova těla představoval především ohromný zadeček kapkovitého tvaru, který mu vyrůstal z hlavohrudi jako pevný, vypouklý plod sedm stop dlouhý a pět stop široký. Byl naprosto hladký, jeho chitinový povrch se blyštěl černě duhovým leskem.

Hlavohruď měl velkou jako lidský hrudník. Byla zavěšena z přední strany zadečku asi v jedné třetině odshora. Těžká oblina zadečku nad ní čněla jako shrbená, černě zahalená ramena.

Tkáč se pomalu otočil, aby si návštěvníky prohlédl.

Horní část hlavohrudi byla hladká a holá jako černá lidská lebka: četné oči žhnuly jednolitou, krvavě rudou barvou. Dvě ústřední bulvy, velké jako hlavy novorozeňat, byly zasazeny v hlubokých důlcích po stranách; mezi nimi byla mnohem menší třetí bulva, nad ní pak dvě další a nad nimi ještě tři. Složité, přesné souhvězdí záblesků na temném karmínu. Nemrkající soustava.

Tkáč otevřel složená ústa a ohnul vnitřní pár, něco mezi kusadly a černou slonovinovou pastí. Hluboko uvnitř se mu stáhlo a zachvělo vlhké hrdlo.

Nohy, tenké a kostnaté jako lidské kotníky, mu vyrůstaly z úzkého pásu článkované svaloviny, jenž spojoval hlavohruď a zadeček. Tkáč chodil po čtyřech delších končetinách. Ty mu vyrážely vzhůru a ven v úhlu pětačtyřiceti stupňů, v kolenou je měl ohnuté více než stopu nad hlavohrudí. Dosahovaly výše než horní část zadečku. Z kloubů se pak nohy táhly deset stop téměř rovně dolů a končily drápkem hladkým a ostrým jako dýka.

Podobně jako tarantule i Tkáč zvedal vždy jen jednu nohu, našlapoval velmi zvysoka a pokládal ji s jemností hodnou chirurga či umělce. Pomalým, zlověstným a nelidským pohybem.

Ze stejného spletitého záhybu jako tato velká čtyřnohá struktura vyrůstaly i dvě sady kratších nohou. Jeden pár, dlouhý šest stop, se v kloubu ohýbal směrem nahoru. Oba úzké a tvrdé chitinové hroty zakončovalo osmnáct palců dlouhé klepeto, krutý blyštivý úlomek červenohnědé skořepiny vytvarovaný do hrozivého skalpelu. Od kořene těchto zbraní vyrůstal zahnutý trn, naostřený hák k zachytávání, trhání a párání oběti.

Tyto zakřivené organické dýky trčely Tkáči z těla jako ploché rohy, jako listy kopí. Mluvily jasnými slovy o jeho vražedném potenciálu.

A před nimi visel poslední, nejkratší pár končetin. Z jejich zakončení, nacházejících se v polovině vzdálenosti mezi Tkáčovou hlavohrudí a zemí, vyrůstal pár vyzáblých, drobných ruček s pěti štíhlými prsty. Od rukou lidského dítěte je odlišovaly pouze jako uhel černé hladké špičky bez nehtů a kůže, které svým perleťovým třpytem působily cizorodě.

Tkáč trochu ohnul lokty a spojil ručky a pomalu a ustavičně je svíral a mnul. Byl to kradmý, znepokojivě lidský pohyb, který mohl patřit nedůvěryhodnému, samolibému knězi.

Kopím podobné nohy se zlehka přiblížily. Rudočerná klepeta se mírně protočila a zableskla v černém světle. Ručky se zamnuly. Tkáčovo tělo se zhouplo dozadu a dopředu; to působilo zvlášť znepokojivě.

…JAKOU OBĚŤ JAKOU LASKAVOST OTÁČIVÉ ŠTÍPAČKY MI PŘINÁŠÍTE… řekl a zničehonic napřáhl pravou ručku. Milicionáři při tomto rychlém pohybu ztuhli.

Gangr nezaváhal, postoupil o krok a vložil Tkáči do ručky nůžky; dával si nemalý pozor, aby se nedotkl jeho kůže. Stenná-Katěná a Záchrana udělali totéž. Tkáč nebezpečně rychle poodstoupil. Podíval se na nůžky, propletl prstíky držadly a všechny nůžky začal rychle otevírat a zavírat. Pak se přesunul k zadní stěně a rychlým pohybem nůžky přitlačil na chladný kámen.

Neživý kov jakýmsi způsobem držel tam, kam byl přiložen, zůstal viset ve vlhkém nástěnném obrazci. Tkáč svůj výtvor pečlivě upravil.

„Jsme tu, abychom se tě na něco zeptali, Tkáči.“ Gangrův hlas se ani nezachvěl.

Tkáč se k němu pomalu otočil.

…ZÁVOJ VLÁKEN SE VLÁČNĚ OMOTÁVÁ OKOLO VAŠICH VRATKÝCH VRNÍCÍCH MRTVOL TAHÁTE A VÁHÁTE ODVÍJÍTE A PŘEPLÉTÁTE SVŮJ TRIUMVIRÁT MOCI ZASAZENÝ DO MODRÉHO STEJNOKROJE JEŽÍCE SE BLYŠTIVÝMI KŘESADLY STŘELNÝM PRACHEM KOVEM MÍŘÍTE TŘI CHYTILI ZADŘENÉ DUŠE PŘEDIVO SE ŠKUBE PĚTI OKŘÍDLENÝMI ROZPAROVAČI TRHAJÍ ODMOTÁVAJÍ SYNAPSI ZA UZLINOU DUCH ODSÁVÁ VLÁKNA MYSLI…

Gangr vrhl ostrý pohled na Záchranu a Stennou-Katěnou. Všichni tři se usilovně snažili sledovat snovou poetiku, s níž se Tkáč vyjadřoval. Jednu věc si ale uvědomili zcela jasně.

„Pět?“ zašeptal Záchrana a podíval se na Gangra a Stennou-Katěnou. „Multi koupil jen *čtyři* můry…“

…PĚT PRSTŮ RUKY SE ZAPLETE STRHÁ PŘEDIVO SVĚTA Z CÍVEK MÉŠŤÁKŮ PĚTICE VZDUCHTRHAJÍCÍHO HMYZU

ČTYŘI NÁDHERNĚ TVAROVANÍ VZNEŠENÍ OPÁSANÍ TŘPYTÍCÍMI SE OZDOBAMI JEDEN NEDOMRLÝ SKRČEK ZAKRSLÍK PADLÝ DODÁVÁ SÍLU MAJESTÁTNÍM SOUROZENCŮM PRSTŮ PĚT NA RUCE…

Miliční hlídka ztuhla, když se Tkáč ve svém pomalém tanci přikradl až k Záchranovi. Roztáhl prstíky na jedné ruce, podržel ji Záchranovi před tváří a tlačil ji stále blíž. Při Tkáčově výpadu vzduch kolem lidí zhoustl. Gangr překonal nutkání otřít si obličej, očistit si ho od onoho neviditelného lepkavého hedvábí. Záchrana zaťal čelist. Milicionáři na sebe rozčileně mručeli, ale nemohli nic dělat. Už pochopili, jak zbyteční tady jsou.

Gangr celé drama sledoval s jistými rozpaky. Když s Tkáčem hovořil předminule, tvor ilustroval jednu svou poznámku, jakousi řečnickou figuru, tím, že sáhl po miličním kapitánovi, který stál vedle něho, zvedl ho do vzduchu a pomalu ho rozpáral, jedním klepetem mu zajel pod zbroj na břiše a vytahoval z něho jednu teplou kost za druhou. Zatímco ho Tkáč takto kuchal, muž řval, házel sebou, zase řval a Tkáčův tklivý hlas Gangrovi nepřestával znít v hlavě snovými hádankami, jejichž prostřednictvím mu vysvětloval svá stanoviska.

Gangr věděl, že Tkáč udělá vše, co bude považovat za vhodné pro vylepšení přediva světa. Mohl by předstírat, že je mrtvý, nebo vytvarovat kámen na podlaze do sochy lva. Mohl by Elize vydloubnout oči. Udělá cokoli, co je třeba k uspořádání vzoru ve struktuře éteru, který je viditelný pouze jemu, cokoli, co je třeba k vytvarování Tkaniva.

Gangrovi bleskla hlavou vzpomínka na Kapnelliora rozebírajícího texturologii – vědu o Tkáčích. Tkáči jsou nesmírně vzácní. Konvenční realitu obývají jen občas. Od zrodu města novokrobuzonští vědci zjistili pouze dvě mrtvoly Tkáčů. Kapnelliorova věda se jen stěží dala považovat za exaktní.

Nikdo netušil, proč se tento Tkáč rozhodl zůstat. Před více než dvěma sty lety svými záhadnými slovy oznámil starostovi Dagmanu Beynovi, že bude přebývat pod městem. V průběhu let ho pouze jedna či dvě vlády nechaly na pokoji. Většina však přitažlivosti jeho síly neodolala. Tkáčova občasná jednání – někdy banální, jindy fatální – se starosty a vědci byla hlavním zdrojem údajů pro Kapnelliorovo studium.

Kapnellior sám byl evolucionista. Zastával názor, že Tkáči jsou druhem běžného pavouka, který byl – před třiceti či čtyřiceti tisíci lety, pravděpodobně v Sagrimai – působením jakéhosi torzního či thaumaturgického zásahu podroben náhlému urychlení krátkého evolučního cyklu do explozivního tempa. Během několika generací,

jak vysvětloval Gangrovi, se Tkáči vyvinuli z prakticky nemyslících predátorů do podoby estétů nesmírné inteligence a materiálněthaumaturgických schopností, superinteligentních cizorodých myslí, které k lovu kořisti už nepoužívají sítě; místo toho se na své oběti vylaďují jako na objekty krásy, jež lze vyplést z přediva reality. Z jejich snovacích bradavek se staly specializované žlázy, které lze použít v několika rozměrech. Vetkávají do světa vzory. Do světa, který je pro ně sítí.

Dlouho se vyprávěly příběhy o tom, jak se Tkáči dokázali vraždit kvůli estetickým pohnutkám, jako byl třeba spor, zda je hezčí zničit tisícihlavou armádu, nebo ji nechat být, nebo zda by se měla či neměla utrhnout konkrétní pampeliška. Myslet pro Tkáče znamená myslet esteticky. Jednat – tkát – znamená vytvářet další libé vzory. Neživí se materiální potravou: zdá se, že žijí jen z vědomí krásy.

Krásy, které si nejsou vědomi lidé ani další obyvatelé pozemské sféry.

Gangr se horečnatě modlil, aby Tkáč nedošel k rozhodnutí, že zabití Záchrany vytvoří v éteru hezký vzorek.

Po několika vypjatých vteřinách Tkáč ustoupil, i když před sebou pořád držel ručku s roztaženými prsty. Gangr si úlevně vydechl a uslyšel, jak milicionáři a jeho kolegové učinili totéž.

…PĚT… zašeptal Tkáč.

„Pět," přitakal Gangr nevzrušeně. Záchrana chvíli mlčel a pak pomalu přikývl.

„Pět," zašeptal.

„Tkáči," Gangr věděl, že musí pokračovat. „Máš samozřejmě pravdu. Chtěli jsme se zeptat na těch *pět* tvorů, kteří se volně pohybují městem. Dělají… dělají nám starosti… a jak slyšíme, tobě taky. Chceme se zeptat, jestli nám je pomůžeš z města odstranit. Vykořenit je. Spláchnout je. Pobít je. Než poškodí Tkanivo."

Nastalo krátké ticho a potom se Tkáč náhle a rychle roztančil. Ozvalo se zběsilé bubnování, když ostré drápy začaly kmitat a bušit do podlahy. Tkáč se zmítal v groteskním tanci.

…BEZ VÁS PTÁTE SE TKANIVA JE PEVNÉ ZMUCHLANÉ BARVY KRVÁCEJÍ TKANINY ROZDÍRAJÍ NITĚ ZATÍMCO JÁ LKÁM POHŘEBNÍ PÍSNĚ ZA ŘÍDKÁ MÍSTA KDE ODTÉKAJÍ TVARY SÍTĚ JÁ SI PŘEJI JÁ CHCI JÁ MOHU SMYČKY PŘÍZRAKŮ STÍNÍ HORIZONT STŘECH KŘÍDLA SE PACHTÍ ODSÁVAJÍ BARVU Z TKANIVA SVĚTA ZMRTVUJÍ NELZE TAK ČTU OZVĚNU CO POSKAKUJE SÍTÍ Z MÍSTA NA MÍSTO UJÍDÁ NÁDHERU VZPÍNÁ SE A OLIZUJE SI RUDÉ BŘITVONEHTY UTNU PŘEDIVO A PŘEPLETU JE JSEM JSEM

JEMNÝ UŽIVATEL BARVY VYBĚLÍM S VÁMI VAŠE NEBE VYČISTÍM JE A PEVNĚ JE SVÁŽI…

Gangrovi nějakou chvíli trvalo, než si uvědomil, že Tkáč vyjádřil s pomocí souhlas.

Opatrně se pousmál. Než mohl starosta opět promluvit, Tkáč ukázal čtyřmi předními končetinami přímo nad sebe …ZJISTÍM KDE VZORY ŠÍLÍ KDE BARVY BLEDNOU KDE VAMPÝRSKÝ HMYZ VYSÁVÁ OBYVATELSTVO CÍVKY A JÁ BUDU A JÁ BUDU OPODÁL A DÁL A DÁL…

Tkáč ukročil stranou a zmizel. Vystoupil z materiálního světa. Už kdesi akrobaticky uháněl přes síť světa.

Chomáče éterických vláken, které se neviditelně vznášely místností a lepily se lidem na kůži, se začaly pomalu vytrácet.

Gangr pomalu otočil hlavu. Milicionáři se vypínali do pozoru, vydechovali a opouštěli bojové pozice, které nevědomky zaujali. Gangrovu pozornost přitáhla Eliza Stenná-Katěná:

„Tak to by bylo," polkla. „Najali jsme ho, je to tak?"

Kapitola dvacátá devátá

Skřaraši byli vyděšení. Vyprávěli si historky o netvorech na obloze. V noci sedávali na velkých městských skládkách kolem hořících odpadků a pohlavkovali své děti, aby je udrželi v tichosti. Jeden po druhém vykládali, jak se náhle prudce rozvířil vzduch a jak letmo zahlédli strašlivé věci. Jak na obloze spatřili obrovské stíny. Jak je shora potřísnily kapky štiplavé tekutiny.

Skřaraši se stávali i oběťmi.

Zpočátku to byly jen vyprávěnky. I navzdory děsu si skřaraši své historky docela vychutnávali. Ale potom jim začali být hrdinové těchto příběhů důvěrně známí. Jak se množily nálezy bezduchých, slintajících těl, městem se začala kvílivě nést jejich jména. Arfamo a Stranou; Máta; a což bylo nejděsivější, i Doprdele, šéf východní části města. Nikdy neprohrál žádný souboj. Nikdy neustoupil. V křovinách u zrezivělého plynojemu ve Starých humnech ho našla jeho dcera. Hlavu měl svěšenou, z úst mu tekly sliny a z nosu hleny, oči měl nateklé, bledé a živé jako vařená vejce.

Na Náměstí soch byly nalezeny dvě cheprijské hospodyně, seděly, bezvládné a prázdné. Na břehu řeky ve Stíništi ležel voďanoj, prostorná ústa vyšpulená v připitomělém úšklebku. Lidé, kteří byli nalezeni bez známek vědomí, se začali počítat na desítky. Nárůst počtu se nezpomaloval.

Stařešinové ze Skleníku v Luzích odmítali sdělit, zda se obětí stal i nějaký kaktusík.

Rozbroj otiskl na druhé straně článek nazvaný „Tajemná epidemie imbecility“.

A nebyli to pouze skřaraši, kdo viděl věci, které na světě neměly místo. Napřed dva či tři, potom další a čím dál hysteričtější svědci

tvrdili, že byli ve společnosti některé z obětí ve chvíli, kdy přišla o rozum. Říkali, že oběti pocítily zmatek a upadly do jakéhosi transu, ale přesto blekotavě popisovaly nestvůry, hmyzí ďábly bez očí, temná přihrblá těla s noční můrou končetin. Vyceněných zubů a hypnotických křídel.

Vranov se od Nádraží Perdido táhl ve složité změti tříd a zapadlých uliček. Z nádraží a BilSantumského náměstí vybíhaly všemi směry hlavní tepny – ulice LeTissof, Konkubecký průjezd, bulvár Dos Ghérou. Byly široké a rušné, s nepolevujícím proudem povozů, drožek a pěších.

Každý týden se v této záplavě otevíraly nové elegantní obchody. Ohromné prodejny zabírající tři patra bývalých paláců; menší, ale stejně úspěšné provozovny s výlohami plnými posledních novinek z oboru plynového osvětlení, se svítilnami ze složitě propletených mosazných trubek a kohoutů; jídlem; luxusními tabatěrkami; na míru šitými oděvy.

V užších uličkách, které vyrážely z těchto ohromných tříd jako kapiláry, sváděly pracovny právníků, lékařů, techniků, lékárníků a dobročinných spolků boj s exkluzivními kluby. V ulicích hlídkovali patricijové v bezvadně padnoucích oblecích.

Oblasti chudoby a plesnivějících budov, ztracené ve více či méně odlehlých vranovských zákoutích, zde byly okázale ignorovány.

Prsk, od Vranova na jihovýchod, byl shora rozdělen visutou drahou spojující miliční věž ve výčnělku Brokat s Nádražím Perdido. Byl součástí stejně rušné zóny jako Ček a tvořil ho klín menších krámků a kamenných, cihlami vyspravených domů. V Prsku se dařilo šedému průmyslu: přetváření. Tam, kde se čtvrť setkávala s řekou, občas vycházelo z podzemních trestaneckých továren bolestivé úpění a chvatně tlumený křik. Aby si však před veřejností uchoval tvář, Prsk se dokázal s lehkým výrazem nechuti tvářit, že tuto skrytou ekonomiku nevidí.

Bylo to živé místo. Poutníci jím směřovali k Palgolakovu chrámu na severním konci Brokat. Prsk byl už dlouhá staletí útočištěm nonkonformistických církví a náboženských společností. Jeho zdi držely pohromadě zásluhou lepidel z tisícovek plesnivějících plakátů zvoucích na teologické debaty a rozpravy. Po ulicích se spěšně ubírali mniši a jeptišky podivuhodných kontemplativních sekt, se sklopenými hlavami se vyhýbali nutnosti podívat se komukoli do očí. Na nárožích se hádali derviši a hieromantici.

Mezi Prsk a Vranov bylo nevkusně vklíněno nejhůře střežené tajemství celého města. Mrzká, opovrženíhodná skvrna. V rámci

celého Nového Krobuzonu šlo o nevelkou oblast. Několik ulic, kde staré domy stály těsně u sebe a které bylo možné překlenout po rampách a visutých lávkách. Kde pásy sevřené dlažby mezi vysokými a podivně ozdobenými budovami mohly představovat únikový labyrint.

Oblast nevěstinců. Čtvrť červených luceren.

Byl pozdní večer a David Serachin procházel severním okrajem Prsku. Mohl se ubírat domů západním směrem pod Polední trasou a visutými dráhami, přesČek, kolem mohutné miliční věže, a dojít až na náměstí v Temném brodě. Byla by to dlouhá, ale nikoli nemožná cesta.

Ale David prošel pod oblouky stanice Slinný bazar, využil temnoty, otočil se a zadíval se na cestu, kterou přišel. Lidé za ním byli pouze kolemjdoucí. Nikdo ho nesledoval. Na chvilku zaváhal. Když vycházel zpod železniční tratě, zahoukal nad ním vlak a v cihlových prostorách se rozeznělo dunění.

David zabočil na sever a sleduje směr železnice, došel na okraj vykřičené čtvrti.

Vrazil ruce hluboko do kapes a svěsil hlavu. Tohle byla jeho hanba. Hnusil se sám sobě.

Na okrajích vykřičené čtvrti se nabízelo zboží, které vyhovovalo ortodoxnímu vkusu. Postávalo tu několik šlapek, pouliční děvky házely očkem po zákaznících, avšak prostitutky pracující samy na sebe, jimiž se to jinde v Novém Krobuzonu jen hemžilo, sem nepatřily. Tato čtvrť holdovala rafinovanějším požitkům, které měly místo spíše pod střechami podniků. Stále ještě elegantní budovy této čtvrti, mezi nimiž se dal tu a tam najít i malý koloniál, který i tady sloužil každodenním potřebám, byly osvětlené plynovými lampami rozsvícenými za tradičními červenými filtry. Ze dveří některých domů lákaly kolemjdoucí šeptem mladé ženy v upnutých šněrovačkách. Ulice zde byly méně rušné než v okolním městě, ale prázdné nebyly ani zdaleka. Procházeli se tu především dobře oblečení muži. Tohle zboží nebylo pro chudáky.

Někteří se tu procházeli s hlavami vyzývavě zvednutými. Většina se však chovala jako David, obezřetně a jaksi provinile.

Vzduch byl teplý a špinavý. Hvězdy nejasně blikotaly. Nad střechami se ozvalo ševelení a pak se prohnal závan větru způsobený průletem miliční kapsle. Už patřilo k ironii tohoto města, že přímo nad středem uliček lásky se táhla visutá miliční dráha. Milice ovšem prováděla razie v hříšných, přepychových domech vykřičené čtvrti jen

velice zřídka. Většinou, pokud bordely platily a násilí, za něž klienti utráceli peníze, zůstávalo skryté, udržovala si milice odstup.

Proudění nočního vzduchu s sebou přinášelo cosi zneklidňujícího, jakýsi vířivý pocit stísněnosti. Cosi hlubšího, než je běžná úzkost.

Z některých domů se skrz jemný průsvitný mušelín rozlévalo velkými okny světlo. Ženy ve spodničkách a přiléhavých nočních košilkách se v nich jako ve výkladech chlípně hladily nebo vzhlížely ke kolemjdoucím zpod koketně dlouhých řas. Stály tu i xenické nevěstince, kde se opilí mladíci vzájemně pobízeli při rituálech dospělosti, které spočívaly v souložení s cheprijkami, voďanojkami či ženami ještě exotičtějších ras. Při pohledu na tyto podniky si David vzpomněl na Izáka. Snažil se tu myšlenku zapudit.

Nezastavoval se. Nevšímal si žen.

Šel dál.

Zabočil do uličky nižších, omšelejších domků. V oknech bylo jednoznačně a zřetelně vidět, jaké povahy je zboží, jež se v nich nabízí. Biče. Pouta. leštící, usmrkaná sedmi – či osmiletá holčička v dětské postýlce.

David se nořil stále hlouběji. Davy řídly, i když ani na chvíli nezůstal na ulici sám. Noční vzduch kolotal nezřetelnými zvuky. Z pokojů se ozývaly hovory. Dobře interpretovaná hudba. Smích. Výkřiky bolesti a štěkání či vytí zvířat.

Poblíž centra tohoto sektoru se nacházela polorozpadlá slepá ulička, nevelké klidné místo uprostřed bludiště. David do ní se slabým rozechvěním zabočil. Dveře zdejších podniků chránili statní, nevrlí muži v laciných oblecích a všechny rozpačité klienty, kteří k nim zamířili, prověřovali.

David se došoural k jedněm dveřím. Zastavil ho ohromný vyhazovač a položil mu na hruď apatickou ruku.

„Posílá mě paní Tolmeková,“ zamumlal David. Muž ho nechal vejít.

Lampy uvnitř měly tlustá a špinavě hnědá stínidla. Davidovi připadalo, že chodba je jakoby ulepená světlem barvy výkalů. Za stolkem seděla přísná žena středního věku v ošuntělých květovaných šatech, které ladily se stínidly. Na Davida se podívala přes brýle s polovičními skly.

„Jste v našem podniku poprvé?“ chtěla vědět. „Máte schůzku?“

„Měl jsem přijít v devět hodin do pokoje číslo sedmnáct. Na jméno Orrel,“ řekl David. Žena mírně nadzvedla obočí a naklonila hlavu. Podívala se do knihy, kterou měla před sebou.

„Ach ano. Jděte…“ podívala se na hodiny na stěně, „jdete o deset minut dříve, můžete ale jít nahoru. Znáte cestu? Sára už na vás čeká.“

Vzhlédla k němu a strašlivě, ohavně spiklenecky na něho mrkla a zazubila se. Davidovi se udělalo zle.

Rychle se od ní odvrátil a zamířil nahoru po schodech.

Když pak vstoupil do dlouhé chodby nahoře pod střechou, cítil srdce až v krku. Vzpomněl si, jak tu byl poprvé. Pokoj číslo sedmnáct byl na konci chodby.

David k němu zamířil.

Tohle patro se mu hnusilo. Hnusila se mu mírně zpuchřelá tapeta, podivné pachy, které se linuly z pokojů, a znepokojivé zvuky prosakující stěnami. Většina dveří na poschodí byla tradičně otevřená. Zavřené místnosti byly obsazené zákazníky.

Dveře do pokoje číslo sedmnáct byly zavřené samozřejmě pořád. Výjimka z domácího řádu.

David pomalu přešel špinavý koberec a přiblížil se k prvnímu pokoji. Bylo naštěstí zavřený, ale dřevěné dveře nedokázaly ztlumit všechny zvuky: podivný zdušený nesouvislý křik; skřípění utahované kůže; nenávistný syčivý hlas. David otočil hlavu a najednou se díval do pokoje naproti. Zahlédl na posteli nahou postavu. Dívala se na něho dívka, které nemohlo být více než patnáct. Byla přikrčená na všech čtyřech… paže i nohy měla chlupaté a vyrůstaly z nich tlapy… psí nohy.

Zatímco míjel její pokoj, nespouštěl z ní hypnoticky fascinované oči, rozšířené vilnou hrůzou. Dívka nemotorným psím pohybem skočila na podlahu, neohrabaně se otočila a jako nezkušený čtyřnožec na něho vystrčila zadek a přirození, přitom se na něho s jistými nadějemi dívala přes rameno.

Davidovi lehce spadla brada a raději přivřel oči.

Tady zažil největší ponížení; v tomto hanbinci přetvořených kurev.

Ve městě se to přetvořenými prostitutkami přirozeně jen hemžilo. Často to byla jediná strategie, jak se přetvořené ženy a muži mohli vyhnout hladovění. Avšak tady, ve vykřičené čtvrti, se bylo možné oddávat smyslnosti těmi nejrafinovanějšími způsoby.

Většina přetvořených cour byla trestána za zločiny, které s jejich profesí nijak nesouvisely: přetvoření jim zpravidla pouze groteskně znesnadnilo poskytování sexuálních služeb, a to snižovalo ceny, za něž se mohly prodávat. Tato zóna však vycházela vstříc specialistům, náročným zákazníkům. Zde byly kurvy přetvářeny speciálně pro svou profesi. Zde se těla nákladně přetvářela do forem, které mohly ukojit ty nejzapřísáhlejší gurmány tělesné zvrhlosti. Našly se tu děti, které prodali vlastní rodiče, a ženy a muži, které do situace, kdy se museli Prodávat ilegálním přetvářečům – sochařům těl – dohnalo zadlužení.

Kolovaly zvěsti, že řada z nich byla odsouzena k jinému druhu přetvoření, ale trestanecké továrny je přetvořily podle zvláštních chlípných předloh a prodaly je pasákům a do nevěstinců. Byla to lukrativní příležitostná práce organizovaná státními biothaumaturgy.

Čas se na této nekonečné chodbě odporně táhl jako zkažený sirup. David se nedokázal ovládnout a nahlédl do všech dveří. Silou vůle se snažil přimět, aby se díval jinam, ale oči ho neposlouchaly.

Připadal si jako v zahradě nočních můr. Každý pokoj obsahoval nějakou jedinečnou podobu tělesnosti, výkvět mučení.

Procházel kolem nahých těl pokrytých prsy připomínajícími masité šupiny; kolem obludných krabích torz, jimž z obou konců čněly nohy dospělých dívek; kolem ženy, která na něho civěla bystrýma očima nad druhou pochvou – její ústa byla svislou štěrbinou s vlhkými stydkými pysky, kožnatá ozvěna oné druhé vagíny mezi roztaženýma nohama. Kolem dvou malých chlapců, kteří se rozpačitě dívali na vlastní ohromné pyje. Kolem hermafrodita se spoustou rukou.

Davidovi dunělo v hlavě. Z té vyčerpávající úděsnosti se mu zatočila hlava.

Stál před pokojem číslo sedmnáct. Neodvrátil se. Představil si oči přetvorů za svými zády, upírající se na něho z vězení krve, kostí a sexu.

Zaklepal. Za chvilku uslyšel, jak někdo uvnitř zvedá řetízek. Dveře se pootevřely. David měl žaludek jako na vodě. Vstoupil dovnitř a nechal za sebou onu ostudnou chodbu, jíž prošel ke své vlastní soukromé zkáze. Dveře zapadly.

Na špinavé posteli seděl muž v obleku. Čekal na něho a uhlazoval si vázanku. Další muž, ten, který otevřel a zavřel dveře, se za Davida postavil se založenýma rukama. David se na něho krátce podíval a veškerou pozornost upřel na sedícího muže.

Muž ukázal na židli u postele a pokynul Davidovi, aby si ji k němu přitáhl.

David se posadil.

„Ahoj, ‚Sáro‘,“ pozdravil tiše.

„Serachine,“ odpověděl muž. Byl útlý, středního věku. Měl vypočítavé a inteligentní oči. V tomto rozpadajícím se pokoji, v tomto mrzkém domě vypadal naprosto nepatřičně, přesto měl ve tváři klidný výraz. Mezi přetvořenými kurvami čekal stejně trpělivě a nenuceně jako na chodbách parlamentu.

„Chtěl jste se se mnou setkat,“ pravil muž. „Dlouho jste se nám neozýval. Označili jsme vás za spáče.“

„Víte…“ začal David rozpačitě, „nebylo moc co hlásit. Až doteď.“ Muž uvážlivě přikývl a čekal.

David si olízl rty. Moc se mu do toho nechtělo. Muž se na něho zkoumavě zadíval a zamračil se.

„Taxa je pořád stejná, jak víte,“ oznámil nakonec. „Dokonce o trochu vyšší.“

„Ne, pro bohy, já…“ David se zakoktal. „Já jen… Víte… vyšel jsem ze cviku.“

Muž opět přikývl.

Vyšel jsem hodně ze cviku, pomyslel si David bezmocně. *Od minula uplynulo už šest let a zapřísáhl jsem se, že to už neudělám. Dostal jsem se z toho. Vydírání člověka unaví a peníze jsem nepotřeboval…*

Poprvé, před patnácti lety, vstoupili právě do tohoto pokoje, zrovna když David vyvrcholil do jedněch z mnoha úst jakési zbědované, vyzáblé přetvořené dívky. Muži v oblecích mu ukázali aparát, kterým ho snímali. Řekli mu, že snímky pošlou do novin, časopisů a na univerzitu. Dali mu však na vybranou. Nabídli slušný honorář.

A David donášel. Pouze příležitostně; jednou, možná dvakrát ročně. A pak na dlouhou dobu přestal. Až do nynějška. Protože teď měl strach.

Zhluboka se nadechl a spustil.

„Děje se tu něco hrozného. Do Drmola, nevím ani, kde mám začít. Víte o té nemoci, která tu teď řádí? Jak šíří to šílenství? No, tak já teda vím, odkud se vzala. Myslel jsem si, že se s ní nebudeme muset vzrušovat, myslel jsem si, že… ji udržíme na uzdě… ale, u čertova ocasu! Je to čím dál větší a větší a… a myslím, že potřebujeme pomoc.“ (Někde hluboko v duši začala jedna část jeho bytosti při těchto slovech, při této zbabělosti, při tomto sebeklamu znechuceně prskat.) „Za všechno může Izák.“

„Dan der Grimnebulin?“ muž zdvihl obočí. „Ten, se kterým máte společné pracoviště? Ten odpadlý teoretik? Ten zákopový vědec se sklony k domýšlivosti? Copak nám provádí?“ Muž se studeně usmál.

„Ano, ten, poslouchejte. Dostal zakázku od… no, prostě, dostal zakázku, která se týkala létání, a sehnal děsnou spoustu všemožných létavců, na kterých prováděl výzkum. Ptáky, hmyz, zmijany, prostě všecko. A mezi vším tím se mu dostala do rukou i jedna velká housenka. Dlouhou dobu to vypadalo, že ta obludka zdechne, pak ale musel ‚Zák vymyslet, jak ji udržet při životě, protože najednou začala růst. *Jako prase.* Kurva… takhle nějak.“ Rozpažil ruce a dosti přesně

ukázal, jak byla larva asi velká. Muž proti němu ho upřeně sledoval se zachmuřenou tváří a zaťatými pěstmi.

„Pak se teda zakuklila a my všichni jsme byli zvědaví, co z ní teda bude. Jednoho dne jsme se vrátili domů a Lublamai – víte, ten další chlapík v domě – leží na zemi a slintá. Ať už se nám vyklubalo čertvíco, dokázalo mu to *sežrat rozum.*.. a… a pak to uteklo a teď je a potvora *někde venku…*“

Muž rozhodně přikývl, gestem naprosto odlišným od předchozího trpělivého a klidného chování. „A vás napadlo, že byste nás měl nejspíš informovat.“

„Ne, krucinál! Nenapadlo… pořád jsem si myslel, že si s tím poradíme. Chci tedy říct, že jsem měl na Izáka pifku, nevěděl jsem, co si počít, ale myslel jsem, že najdeme nějaký způsob, jak tu potvoru vyšťouráme, vyléčíme Luba… No, ale těch potvor bylo najednou čím dál víc, objevily se zvěsti o lidech… kteří přišli o rozum… Ale nejdůležitější bylo, že jsme vysledovali, kdo tu věc ‚Zákovi dodal. Je to nějaký zasraný úředníček, co je kradl z V&V přímo v *parlamentu.* A mě tak napadá: ‚Do prdele, tak s *vládou* si tedy nic začínat nechci‘.“ Muž kývnutím schválil Davidovu soudnost. „No a pak mi došlo, že na to teda *rozhodně* stačit nebudeme…“

David se odmlčel. Muž na posteli otevřel ústa, ale David ho předběhl.

„Ne, poslouchejte! Tím to nekončí! Slyšel jsem totiž o té vzpouře v Kelströmu a vím, že jste zabásli vydavatele *Radikálního renegáta*, je to tak?“ Muž vyčkával. Bezděčně si ze saka oprášil smítko. Tato skutečnost nebyla oficiálně známa, ale zničené jatky nenechávaly nikoho na pochybách, že ve Vlkodavech došlo k razii v nějakém reakčním doupěti, a všichni se začali předhánět v dohadech. „No, a jedna Izákova známá pro ten zatracený plátek píše a ta se pak s tím vydavatelem zkontaktovala – nevím jak, pomocí nějaké zasrané thaumaturgie a dozvěděla se dvě věci. Jednou je to, že inkvizitoři … vaši kolegové… si myslí, že ten chlap ví něco, co *neví,* a tou druhou je to, že se ho vyptávají na jakýsi článek v RR; a zdroj informací k tomu článku – který patrně ví to, co si inkvizitoři myslí, že ví ten vydavatel – se jmenuje Barbilová. Pozor! *To je ten, člověk, kterému náš úředníček ukradl tu nestvůrnou housenku!*“

David se po těchto slovech odmlčel, počkal si na dojem, který vyvolají, a pak pokračoval.

„Všecko je to teda propletené a já *netuším,* co se vlastně děje. A ani to tušit nechci. Jenom mi dochází, že vám… lezeme do zelí. Možná je to všechno shoda náhod, ale já do ní nevidím… Nevadí mi honit se za nestvůrami, ale do prdele, *nechci* si začít nic ani s milicí,

ani s tajnou policií, ani s vládou, s nikým takovým. Musíte si s tím bordelem nějak poradit.“

Muž na posteli sepjal ruce. David si vzpomněl ještě na něco.

„Krucinál, ještě tohle, poslouchejte! Lámal jsem si s tím vším hlavu, snažil jsem se pochopit, co se tu děje, a… no nevím, jestli je to opravdu tak, ale snad to souvisí s krizovou energií.“

Muž velmi pomalu zavrtěl hlavou, zatvářil se ostražitě. Nerozuměl. „Pokračujte,“ pobídl Davida.

„No, v jedné chvíli, než se tohle seběhlo, se Izák nechal nenápadně slyšet… tak to nějak naznačil… že sestrojil… *funkční krizový aparát.*.. víte, co to znamená?“

Muž se tvářil zachmuřeně a ani nemrkl.

„Jsem spojka pro ty, co se nám hlásí z Brokat,“ sykl. „Vím, co by to *mohlo* znamenat… nemůže ale… přece… Počkejte, to by nedávalo smysl… je to… je to pravda?“ Na muži bylo vůbec poprvé vidět skutečné vzrušení.

„Nevím,“ přiznal David bezmocně. „Ale nevychloubal se… zmínil se o tom jen tak mimochodem… Já prostě… nemám tušení. Ale na něčem takovém pracuje s přestávkami už leta letoucí…“

Nastala dlouhá odmlka, během níž muž na posteli zamyšleně zíral do opačného kouta místnosti. Ve tváři se mu vystřídala celá škála pocitů. Pak se na Davida hloubavě podíval. „Jak tohle všechno víte?“ zeptal se.

„‚Zák mi důvěřuje,“ vysvětlil David (a hluboko uvnitř v něm zase cosi zaprotestovalo, ale opět toho nedbal). „Napřed si ta ženská…“

„Jmenuje se…?“ přerušil ho muž.

David zaváhal.

„Derchan Modrodenná,“ zadrmolil nakonec. „Tahle Modrodenná si přede mnou napřed dávala bacha, nechtěla moc mluvit, ale Izák… se za mě zaručil. Ví, jaké je moje politické mínění, chodili jsme spolu na demonstrace…“ (a zase to zahlodání: *ty nemáš žádné politické mínění, ty zasraný zrádče).* „Akorát že za takovéhle situace…“ rozpačitě zaváhal. Muž mávl rezolutně rukou. Davidova vina ani vysvětlování jeho pohnutek ho vůbec nezajímaly. „Izák jí tedy řekl, že mi může věřit, a ona nám všechno vyzvonila.“

Nastalo dlouhé ticho. Muž na posteli čekal. David pokrčil rameny.

„To je všechno, co vím,“ uzavřel.

Muž vstal.

„Dobrá,“ kývl. „To všechno je… mimořádně užitečné. Pravděpodobně si budeme muset vašeho kolegu Izáka předvolat. Nedělejte si ale starosti,“ dodal s uklidňujícím úsměvem. „Nemáme žádný zájem se ho zbavovat, to vám slibuji. Možná budeme jen

potřebovat jeho pomoc. Máte samozřejmě pravdu. Je třeba… skloubit neskloubitelné, navázat kontakty, to byste vy asi nezvládl, my ale snad ano. S Izákovou pomocí.

Budete muset být pořád k dispozici," dodal muž. „Dostanete písemné pokyny. Rozhodně se jimi řiďte. To ovšem nemusím zdůrazňovat, že ano? Postaráme se o to, aby se der Grimnebulin nedozvěděl, odkud naše informace pocházejí. Možná se pár dní nebude dít nic… nepodléhejte panice. Už je to naše věc. Zůstaňte v klidu a snažte se der Grimnebulina udržovat u toho, co dělal doposud. Platí?"

David zkroušeně přikývl. Vyčkával. Muž se na něho ostře podíval.

„To je všechno," poslal ho pryč. „Můžete jít."

David se provinile, vděčně zvedl a pospíchal ke dveřím. Měl pocit, jako by plaval v bahně, jeho hanba ho obklopovala jako moře slizu. Toužil z tohoto pokoje odejít, zapomenout na všechno, co řekla udělal, nemyslet na mince a bankovky, které obdrží, uvažovat jen nad tím, jak loajální je k Izákovi. Opakoval si, že je to jen pro všeobecné dobro.

Druhý muž mu otevřel dveře a nechal ho odejít. David vděčně vyběhl a s touhou být co nejrychleji pryč se chodbou skoro rozběhl.

Ale ať pospíchal ulicemi Prsku seberychleji, vina z něho ne a ne spadnout, držela se ho zarputile jako klíště.

Kapitola třicátá

Byla noc a město spalo poměrně klidně.

Samozřejmě je soužila obvyklá vyrušení. Lidé spolu bojovali a umírali. Staré ulice zalévala krev a znečišťovaly zvratky. Rozbíjelo se sklo. Vzduchem se míhala milice. Vzducholodě vzdychaly jako ohromné velryby. Na břeh na Špatné straně řeka vyvrhla zohavené bezoké tělo muže, které bylo později identifikováno jako Benjamin Flex.

Město se ve svém nočním světě neklidně převalovalo, jak to mělo ve zvyku už celá staletí. Odpočívalo přerušovaným spánkem, ale nic lepšího nikdy nezažilo.

Noc poté, co David ve vykřičené čtvrti provedl svůj záludný čin, se cosi změnilo. Novokrobuzonská noc byla vždycky změtí neladného dunění a neočekávaných souzvuků. Ozval se však nový zvuk. Napjatý a šeplavý spodní tón, který napouštěl vzduch jedem.

Jednu noc bylo napětí ve vzduchu slabé, opatrně se vkrádalo do myslí obyvatel a vrhalo jim přes tváře stíny. Pak nastal den a všichni si byli schopni vybavit jen krátký noční neklid.

Ale potom, když na scénu opět vklouzly stíny a teplota klesla, když se noc vrátila z druhé strany světa, dolehlo na město cosi nového a strašného.

Po celém městě, od Vlajkového vrchu na severu až po Kasárnici za řekou, od ubohých předměstí na Špatné straně na východě až po syrové průmyslové zóny v Chimeru, se lidé začali na postelích zmítat a úpět.

Nejdříve to postihlo děti. Křičely a zatínaly si nehty do dlaní, drobné tvářičky jim svíraly kruté grimasy, silně se potily a z tělíček

jim vycházel těžký zápach, házely hlavami, a to vše, aniž by se probudily.

V průběhu noci začali trpět i dospělí. V hloubi jiného, nevinného snu je přes duševní bariéry napadly s prudkostí útočících armád staré strachy a paranoia. Oběti přepadávaly série úděsných obrazů, oživlé vize hluboko ukrytých strachů a absurdně děsivých trivialit strašidýlek a skřítků, s nimiž se nemuseli nikdy setkat a nad nimiž by se v bdělém stavu jen pousmáli.

Ti, jež byli těchto muk náhodou ušetřeni, se uprostřed noci náhle probouzeli úpěním a výskotem svých spících milých nebo jejich těžkými zoufalými vzlyky. Některé sny byly plné sexu a štěstí, ale zase natolik intenzivní a horečnaté, že prudkostí prožitků naháněly hrůzu. V této strašné noční pasti zlo zůstávalo zlem a dobro se zlem stávalo.

Město se kolébalo a chvělo. Ze snů se stávala morová rána, bacil, který jako by přeskakoval z jednoho spáče na druhého. Dokonce se vkrádaly do myslí bdících. Noční hlídači a agenti milice, noční tanečnice a studenti pohroužení do četby, nespavci: všichni zjišťovali, že opouštějí předivo myšlenek, fantazírují a podléhají podivným halucinacím.

Po celém městě noc protínaly výkřiky temného utrpení.

Nový Krobuzon se ocitl v sevření epidemie, v záplavě nočních můr.

Nad Novým Krobuzonem houstlo léto. Dusilo ho. Noční ovzduší bylo horké a husté jako dračí dech. Vysoko nad městem, zavěšení mezi oblaky a nekonečnou zástavbou, slintali obrovití okřídlení tvorové.

Rozpínali svá nesmírná nepravidelná křídla, každým mávnutím tvořili mocné víry, vzduch se zmítal v poryvech. Když poletovali ve zběsilém vzrušení, početná soustava složitých výrůstků – tykadlovitých a hmyzích, antropoidních a chitinových, se jim chvěla a povlávala.

Otevírali hrozivá ústa a vyplazovali ke střechám dlouhé rozeklané jazyky. Okolní vzduch se hemžil sny a tvorové dychtivě chlemtali jejich vydatné šťávy. Jakmile jim neviditelným nektarem ztěžkly vějířky na koncích jazyků, otevřeli dokořán ústa a za horlivého mlaskání jazyky zase svinuli. Vycenili obrovské zuby.

Vznesli se do výšky. Za letu káleli a zbavovali se veškerých výměšků, jež v nich po předchozím hodování zůstaly. Neviditelné výtrusy se šířily po obloze jako psychický odpad, který v lepivých hrudkách klouzal štěrbinami materiální sféry. Protékal éterem a plnil

město, zahlcoval mysli obyvatel, rušil jim spánek, vyvolával příšery. Všichni, ať už spali, či bděli, cítili, jak jim to v hlavách vře.

Pětice se vydala na lov.

V ohromném rozvířeném kotli městských nočních můr rozlišoval každý z temných tvorů individuální křivolakou stopu chuti.

Obvykle lovili tak, že hledali to nejlepší. Čekali, až ucítí opravdu silnou duševní bouři, mysl, která vysílala obzvláště lahodné aroma. Tehdy se tajemní temní létavci otáčeli, vrhali se střemhlav k zemi a snášeli se přímo k obětem. Využívali svých útlých rukou a otevírali si okna v horních patrech; a vnikali do měsícem zalitých podkroví k třesoucím se spáčům, jež pak podle chuti vysáli. Množstvím výrůstků lapali osamělé postavy procházející se podél řeky, postavy, které vřeštěly a vřískaly, zatímco byly stahovány do noci už tak plné žalostného nářku.

Když však odhodili kožené obaly své potravy, aby sebou cukaly a s otevřenými ústy se převalovaly na podlahách či kluzkých kočičích hlavách, když ukojili první nápor hladu a mohli se krmit pomaleji, jen tak pro potěšení, propadali okřídlení tvorové zvědavosti. Ochutnávali slabé výpotky myslí, které ochutnali už dříve, a jako zvídaví, chladně inteligentní lovci šli po jejich stopách.

Ach, tady se táhla sotva patrná duševní nitka jednoho z hlídačů stojícího před klecí ve Skeletonu, který se nechával unášet představami, v nichž figurovala kamarádova manželka. Jeho aromatické vize vzlínaly do vzduchu, kde se nabalovaly na dychtivě poškubávající jazyk.

Tvor, který jeho sny ochutnal, se na obloze zatočil v chaotickém oblouku charakteristickém pro motýla či můru a střemhlav se snesl do Blatozvuk, odkud se nesla lákavá vůně jeho oběti.

Další z obrovitých okřídlených tvorů se znenadání zastavil, opsal obrovskou osmičku, vrátil se směrem, kterým přiletěl, a vydal se hledat povědomou vůni, která se mu právě otřela o chuťové pohárky. Šlo o nervní aroma, jež kdysi prostupovalo zámotky zakuklených nestvůr. Bestie chvíli visela nad městem, tekly jí sliny a rozplývaly se ve vrstvách vzduchu. Výpary byly nezřetelné, zoufale slabé, ale tvor je cítil velmi dobře a už se snášel na Mafaton, cestou dolů slízával lákavou stopu vědkyně, která je sledovala, zatímco rostli, stopu Magesty Barbilové.

I podvyživený zakrslík, který osvobodil své druhy, narazil na chuťovou stopu, na kterou se pamatoval. Myšlení neměl natolik vyvinuté a chuťové pohárky dostatečně přesné, aby dokázal sledovat záchvěvy stopy ve vzduchu. Ale přesto se o to celý nesvůj pokoušel.

Plná chuť oné mysli mu byla tak povědomá… obklopovala ho, když dozrával do vědomí během zakuklení a při sebevytváření v hedvábné schránce… Chuťovou stopu ztratil, našel, opět ztratil, tápal.

Nejmenší a nejslabší z nočních lovců, ovšem mnohem silnější než jakýkoli muž, se hladově a dravě prolízával oblohou a pokoušel se znovu objevit stopu Izáka Dana der Grimnebulina.

Izák, Derchan a Lemuel Holub nervózně přešlapovali na nároží ulice v kalné záři plynové lampy.

„Kde je ten tvůj kámoš, do prdele?“ sykl Izák.

„Má zpoždění. Asi to nemůže najít. Říkal jsem ti, že je na hlavu,“ odpověděl mu Lemuel klidně. Vytáhl kapesní nožík a začal si čistit nehty.

„K čemu ho potřebujeme?“

„Krucinál, Izáku, nedělej ze sebe neviňátko. Umíš mi mávat před nosem hromadou prachů, když chceš, abych se pouštěl do spousty věcí, o kterých si myslím svoje, ale všechno má určité meze. Bez ochrany se nepouštím do ničeho, co by mohlo naši skvělou vládu naštvat. A pan X je takovou ochranou, a přímo ukázkovou.“

Izák potichu zaklel, ale věděl, že Lemuel má pravdu.

Představa, že do tohoto dobrodružství zatáhne i Lemuela, v něm vzbudila rozpaky, ale situace se rychle vyvinula tak, že neměl na vybranou. David mu dal jasně na srozuměnou, že mu s vypátráním Magesty Barbilové nepomůže. Vypadal ochromeně, jako hromádka paralyzovaných nervů. Izák s ním ztratil trpělivost. Potřeboval podporu a chtěl, aby David pohnul zadkem a něco *udělal*. Teď však nebyla ta správná doba, aby se s ním hádal.

Derchan jim nevědomky poskytla jméno, které se zdálo být klíčem k tajemství, které spojovalo přítomnost tvorů noční oblohy se záhadným výslechem Bena Flexe milicí. Izák napsal Lemuelu Holubovi a sdělil mu jak jméno, tak všechny skutečnosti, které se dozvěděli – Mafaton, vědkyně, V&V. Ke zprávě přiložil peníze, několik guinejí (s nechutí si uvědomil, že zlata, které mu dal Jagharek, pomalu ubývá) a poprosil ho o informace a o pomoc.

Proto v sobě tlumil vztek, že má pan X zpoždění. Navzdory veškeré předstírané netrpělivosti byl právě tento druh ochrany věcí, kterou od Lemuela očekával.

Lemuel sám se nenechal příliš přemlouvat, aby Izáka a Derchan doprovodil na danou adresu v Mafatonu. Předstíral bezstarostný nezájem o jakékoli podrobnosti, stavěl na odiv pouze žoldnéřskou touhu nechat si za své snahy dobře zaplatit. Izák mu ale nevěřil. Měl dojem, že Lemuela začíná celá záhada zajímat.

Jagharek si stál neoblomně na svém, že nikam nejde. Izák se ho horečně pokoušel přesvědčit, ale Jagharek mu ani neodpověděl. *Co tady teda, kurva, děláš?* chtěl se ho Izák zeptat, ale nakonec podráždění spolkl a nechal garudu na pokoji. Možná mu bude ještě chvíli trvat, než se začne chovat jako součást jejich uskupení. Izák si počká. Lin odešla těsně před Derchaninym příchodem. Nechtělo se jí nechat Izáka v jeho zasmušilosti samotného a opouštěla ho jen velmi nerada, ale zdála se mu také poněkud rozrušená. Zůstala u něho jen jednu noc, a když odcházela, slíbila, že se vrátí jak nejdříve to bude možné. Ale hned dalšího rána dostal Izák dopis psaný jejím zdobným písmem, který se k němu přes město dostal jako drahá doporučená zásilka.

> Srdíčko moje,
>
> obávám se, že Tě tento vzkaz nazlobí a zklame, ale buď ke mně shovívavý. Čekal tu na mne další dopis od mého zaměstnavatele, zadavatele zakázky či, chceš-li, mecenáše. Těsně po sdělení, v němž mne informoval, že mne v dohledné budoucnosti nebude potřebovat, jsem obdržela další vzkaz, v němž mi píše, že se mám vrátit k práci.
>
> Vím, že načasování nemohlo být horší. Žádám Tě pouze, abys věřil, že bych jeho pokynů neuposlechla, pokud by to bylo možné, ale možné to není. *Nemohu,* Izáku. Pokusím se práci u něj dokončit co možná nejdříve – doufám, že během jednoho či dvou týdnů – a vrátím se k Tobě.
>
> Počkej na mne.
>
> S láskou Lin

Proto nyní na nároží Addleyské ulice, maskováni šerosvitem měsíce v úplňku, jehož paprsky se prodíraly mezi mraky a stíny stromů ve Vildově parku, čekali pouze Izák, Derchan a Lemuel.

Všichni tři rozpačitě přešlapovali, dívali se za pohyblivými stíny, lekali se domněle nebezpečných zvuků. Z okolních ulic se k nim nesly ozvy onoho spánku plného děsu. Při každém zběsilém zaúpění či zavytí se po sobě všichni tři neklidně podívali.

„Pro *bohy,*“ zašeptal Lemuel podrážděně a ustrašeně. „Co se to *děje?*“

„Něco je ve vzduchu…“ hlesl Izák a slova mu uvízla v krku, když se bezděky zadíval na oblohu.

Aby nebylo nepříjemností málo, Derchan a Lemuel, kteří se poznali teprve včera, se okamžitě rozhodli, že budou jeden druhým opovrhovat. Snažili se seč mohli se navzájem ignorovat.

„Jak jsi sehnal tu adresu?“ zeptal se Izák a Lemuel podrážděně pokrčil rameny.

„Kontakty, ‚Záku, kontakty a úplatky. Co sis myslel! Doktorka Barbilová odešla ze svého bytu před pár dny a od té doby se nachází na tomto poněkud méně elegantním místě. Je ale jen asi tři ulice od svého starého domu. Ta ženská nemá žádnou fantazii. A vida…“ Poplácal Izáka po ruce a ukázal do potemnělé ulice. „To je náš člověk.“

Naproti se ze stínů vyloupla mohutná postava a těžkým krokem se k nim blížila. Na Izáka a Derchan se muž jen zamračil, Lemuela pozdravil groteskně bodrým posunkem.

„V pohodě, Holube?“ optal se příliš nahlas. „Do čeho to teda jdem?“

„Ztlum to, chlape,“ odpověděl mu Lemuel příkře. „Co u sebe máš?“

Rozložitý muž si přiložil prst na rty, aby bylo vidět, že rozumí. Pak si rozepnul kabát a odhalil tak dvě ohromné pistole s křesadlovým zámkem. Když Izák spatřil, jak jsou velké, mimoděk sebou cukl. On i Derchan byli ozbrojeni, ale ani jeden z nich u sebe neměl taková děla. Lemuel při pohledu na zbraně souhlasně přikývl.

„Dobře. Nejspíš jich nebude potřeba, ale… však víš. Dobrá. A nemluv.“ Chlap přikývl. „A taky neposlouchej, platí? Dneska večer nemáš uši.“ Muž zase přikývl. Lemuel se obrátil na Izáka a Derchan. „Poslyšte. Víte, na co se chcete té ženské zeptat. Jak to bude možné, my budeme jen křoví. Máme ale důvod se domnívat, že milice má o tohle taky zájem, což znamená, že se s tím nehodláme srát. Pokud nebude vstřícná, trochu na ni přitlačíme, jasný?“

„Což mezi zločinci znamená, že ji budete mučit?“ sykl Izák. Lemuel se na něho lhostejně zadíval.

„Ne. A nedělej mi tu do prdele žádné kázání: za tohle mě platíš. Nemáme *čas* se tady poflakovat, takže dělat fóry nebude ani *ona.* Nelíbí se ti to?“ Žádná odpověď. „Dobře. Zbrojařská je tady vpravo.“

Proplétali se bočními uličkami, ale žádné noční chodce nepotkali. K celé věci přistupovali různě: Lemuelův kumpán lhostejně a beze strachu, jako by na něho přízračný rozměr okolního ovzduší vůbec nepůsobil; Lemuel vrhal do temných průchodů jeden zkoumavý pohled za druhým; a Izák s Derchan nesoustředěně a nešťastně pospíchali.

Zastavili až na Zbrojařské před dveřmi vědkyně. Lemuel pokynul Izákovi, aby k nim přistoupil, ale Derchan je oba odstrčila.

„Já sama,“ rozhodla energicky. Ostatní ustoupili. Když se částečně ukryli ve stínech po stranách vchodu, Derchan zatahala za šňůru zvonku.

Dlouho se nic nedělo. Pak po schodech začaly sestupovat opatrné kroky a blížily se ke dveřím. Zastavily se přímo za nimi a nastalo ticho. Derchan čekala a ostatním ukazovala, aby byli zticha. Nakonec se zpoza dveří ozval hlas.

„Kdo je tam?“

Magesta Barbilová, byla – alespoň podle hlasu – naprosto vyděšená.

Derchan promluvila vlídně a klidně:

„Doktorko Barbilová, jmenuji se Derchan. Potřebujeme si s vámi velice naléhavě promluvit.“

Izák se rozhlédl, jestli se náhodou nezačala rozsvěcovat světla v oknech. Zatím se zdálo, že si jich nikdo nevšiml.

Magesta Barbilová situaci jen komplikovala.

„Já… nejsem si jistá, že… Není ta nejvhodnější doba…“

„Doktorko Barbilová… Magesto…“ naléhala Derchan. „Ty dveře budete muset otevřít. Můžeme vám pomoct. Jenom otevřete ty zatracené dveře. A to hned.“

Zase váhání, pak Magesta Barbilová dveře odemkla a trošičku je pootevřela. Derchan se už chystala využít příležitosti a protlačit se k ní do domu, když vtom se lekla a zůstala stát jako zařezaná. Barbilová držela v ruce pušku. Vypadala s ní opravdu nesvá. Ale ať už byla jakkoli nezkušená, mířila Derchan přímo na břicho.

„Nevím, kdo jste…“ spustila Barbilová, ale než se dostala dál, Lemuelův obrovitý přítel pan X zlehka a rozvážně protáhl ruku kolem Derchan, popadl pušku, dlaň ruky položil přes pánvičku a zablokoval tak cestu kohoutku. Barbilová zpanikařila, stiskla spoušť, ale dosáhla jen toho, že pan X slabě sykl bolestí, když ho kladívko udeřilo do ruky. Jak pušku držel, lehce s ní škubl a Barbilová sletěla na schody za sebou.

Zatímco se pokoušela vstát, muž vkročil do domu.

Ostatní ho následovali. Derchan proti způsobu zacházení s Barbilovou nic nenamítala. Lemuel měl pravdu. Příliš mnoho času jim nezbývalo.

Pan X ženu přidržel. Trpělivě ji svíral, zatímco se vzpouzela, zmítala se a zpod jeho dlaně, již jí tiskl na ústa, vydávala strašlivé kvílení. Tvář měla bílou a oči vytřeštěné strachem.

„Dobří bohové!“ vydechl Izák. „Vždyť ona si myslí, že ji chceme oddělat! Přestaňte!“

„Magesto!“ křikla na ženu Derchan, a niž se ohlédla, kopnutím za sebou zavřela dveře. „Magesto, přestaňte s tím ječením. Nejsme od milice, pokud si něco takového myslíte. Jsem známá Benjamina Flexe.“

Barbilová vytřeštila oči ještě víc, ale přestala se vzpouzet a dokonce zmlkla.

„Ano,“ potvrdila Derchan. „A Benjamina zatkli. Domnívám se, že to už víte.“ Barbilová z ní nespouštěla oči a přikývla. Lemuelův obrovský zaměstnanec jí zkusil odtáhnout ruku od úst. Nevykřikla.

„Nejsme od milice,“ zopakovala Derchan pomalu. „Nehodláme vás zatknout, jak se to stalo Benjaminovi. Ale jak víte… jak *dobře víte…* jestli jsme vás dokázali najít my, jestli jsme dokázali zjistit, kdo byl Benův kontakt, pak to pro ně není žádný problém.“

„Já… Právě proto…“ Barbilová pohlédla na pohozenou pušku. Derchan přikývla.

„To nic, poslouchejte, Magesto.“ Mluvila jasně a nespouštěla z Barbilové oči. „Nemáme moc času… Pusť ji, ty pitomče! Nemáme moc času a musíme se dozvědět, co přesně se tu děje. Odehrává se tu něco zatraceně a proklatě divného. A spousta stop se jaksi sbíhá k vám. Dovolím si vám něco navrhnout. Vemte nás nahoru, než dorazí milice, a vysvětlíte nám, co se tady děje, ano?“

„O Flexovi jsem se dozvěděla až teď,“ začala Magesta. Choulila se na pohovce a v dlaních křečovitě svírala šálek studeného čaje. Skoro celou stěnu za ní zakrývalo velké zrcadlo. „Zprávy vlastně nesleduju. Před dvěma dny jsem s ním měla domluvenou schůzku, ale když nepřišel, začala jsem se bát, že… nevím… že na mě něco prozradil nebo tak nějak.“ *To nejspíš ano,* pomyslela si Derchan, ale nic neřekla. „A pak jsem slyšela nějaké zvěsti ohledně toho, co se stalo ve Vlkodavech, když milice potlačila tu vzpouru…“

To krucinál nebyla žádná vzpoura, skoro vykřikla Derchan, ale včas se ovládla. Ať už měla Magesta Barbilová k poskytování informací Benu Flexovi jakékoli pohnutky, nesouhlas s politikou to rozhodně nebyl.

„Tyhle zvěsti…“ pokračovala Barbilová. „No, dala jsem si prostě dvě a dvě dohromady. A pak… a pak…“

„A pak jste se ukryla,“ doplnila Derchan. Barbilová přikývla.

„Podívejte,“ vmísil se znenadání Izák. Až dosud mlčel, ale nervózně poškubával rty. „Do prdele, copak to necítíte? Necítíte tu pachuť?“ Zpola zaťatýma rukama si zamával před obličejem, jako by byl vzduch něčím hmatatelným, co může sevřít a uškubnout. „Jako by všechen noční vzduch *zatuchl*. Možná je to všechno jenom

prachsprostá souhra náhod, ale prozatím se zdá, že každá pohroma, která se za poslední měsíc stala, souvisí s nějakým zasraným spiknutím, a klidně se s vámi vsadím, že tohle není žádná výjimka.“

Naklonil se k žalostně se tvářící Barbilové. Ta se na něho bázlivě a vyděšeně dívala.

„Paní doktorko,“ řekl co nejklidněji. „Něco, co pojídá mozky… včetně mozku mého kamaráda, zátah milice na *Radikálního renegáta, vzduch* kolem nás, který se mění v plesnivou kaši… *Co se to děje?* Jakou to má spojitost s hypnoserem?“

Barbilová se rozbrečela. Izák málem zavyl vztekem, otočil se k ní zády a zoufale zvedl ruce. Začala mluvit mezi vzlyky, a tak se k ní vrátil.

„Věděla jsem, že to není dobrý nápad… Říkala jsem jim, že je nutné mít experiment neustále pod dohledem…“ Nebylo jí skoro rozumět, hovořila přerývaně, posmrkávala, slzy jí tekly proudem. „Ještě to ani neběželo dostatečně dlouho… Neměli to dělat…“

„Dělat co?“ pobízel jí Derchan. „Co udělali? O čem s vámi mluvil Ben?“

„O tom *stěhování,“* vzlykla Barbilová. „Projekt ještě nebyl ukončen když jsme se najednou dozvěděli, že se ruší, ale… ale někdo zjistil, co se ve skutečnosti děje… Naše vzorky se *prodaly.*.. nějakému *zločinci…“*

„*Jaké* vzorky?“ chtěl vědět Izák, ale Barbilová mu nevěnovala pozornost. Toho, co věděla, se musela zbavit vlastním tempem a podle vlastního uvážení.

„Pro sponzory to nebylo dostatečně rychlé, víte? Začínali být… netrpěliví… Použití, které od nich očekávali… vojenské, psychodimenzionální… stále nebylo možné. Subjekty zůstávaly *nepochopitel*né, nedosáhli jsme žádného pokroku a… a byly *nezvladatelné,* prostě příliš *nebezpečné…“* Vzhlédla, promluvila hlasitěji, ale naříkat nepřestala. Odmlčela se, pak poněkud klidněji pokračovala:

„Mohli jsme se někam dostat, ale trvalo by to strašně dlouho. A pak… finančníci začali být nervózní. Vedoucí projektu nám sdělil, že je konec, že vzorky budou zničeny, ale to byla lež… Všichni to věděli. Nebyl to ani první projekt…“ Izákovi a Derchan se úlekem rozšířily zorničky, ale nic neříkali. „Věděli jsme o jistém způsobu, jak se na nich dají vydělat peníze…

Museli je prodat nejvyšší nabídce… někomu, kdo je mohl využít kvůli té *droze.*.. Tak si sponzoři přišli na své peníze a ředitel se mohl dál věnovat projektu, protože spolupracuje s tím drogovým baronem, kterému je prodal. Nebylo to *správné.*.. Není správné, aby vláda

vydělávala peníze na *drogách*, a není správné, že nám ukradli náš *projekt…*“ Barbilová přestala vzlykat. Jen seděla a dál si vedla svou. Nechali ji mluvit.

„Ostatní to prostě chtěli nechat být, ale já jsem *nemohla…* Neviděla jsem je, jak se líhnou, nezjistila jsem, co jsem chtěla zjistit. Nic. A teď měli přinést užitek… nějakému padouchovi, který z nich chtěl vytřískat peníze…“

Derchan jen stěží dokázala uvěřit takové naivitě. Tohle byl tedy Benův zdroj. Pitomá bezvýznamná vědkyně, kterou naštvalo, že jí ukradli projekt. Kvůli tomu poskytla Benovi důkazy o nelegálních aktivitách vlády, kvůli tomu na svou hlavu přivolala hněv milice.

„Doktorko Barbilová,“ ozval se znovu Izák, tentokrát už mnohem klidněji a tišeji. „Co jsou zač?“

Magesta Barbilová k němu vzhlédla. Vypadala poněkud zmateně.

„Co jsou zač?“ zopakovala omámeně. „Ty stvůry, co utekly? Náš projekt? Co jsou zač?

Přece psychomůry.“

Kapitola třicátá první

Izák přikývl, jako by toto odhalení dávalo smysl. Užuž se jí chystal položit další otázku, ale její oči už ho nesledovaly.

„To, že uprchly, jsem poznala na základě těch snů, víte? Došlo mi, že jsou venku. Nevím, jak utekly. Ale je vidět, že celý ten zatracený odprodej nebyl dobrý nápad, nezdá se vám?“ Hlas měla napjatý zoufalým zadostiučiněním. „To si Vermišank za rámeček nedá.“

Při vyslovení toho jména sebou Izák škubl. *No ovšem,* pomyslelo si klidně jedno jeho já. *Že v tom bude namočený, mi mohlo být jasné od začátku.* Druhé já se nehlasně rozeřvalo. Nitky jeho života ho škrtily jako nemilosrdná síť.

„Co s tím má Vermišank společného?“ zjišťoval obezřetně. Všiml si, jak se po něm Derchan ostře podívala. Jí jméno nic neříkalo, ale poznala, že jemu ano.

„Je to šéf,“ Barbilová zjevně nechápala, proč se ptá na takovou samozřejmost. „Stojí v čele celého projektu.“

„Ale vždyť je přece biothaumaturg, není zoolog ani teoretik… Proč to vede?“

„Biothaumaturgie je jeho specializace, není to ale jeho jediný obor. Působí hlavně jako administrátor. Má na starosti všechno, co souvisí s biologickým rizikem: s přetvářením, experimentálními zbraněmi, dravými organizmy, nemocemi…“

Vermišank měl na Novokrobuzonské univerzitě pod palcem přírodní vědy. Byla to významná, prestižní pozice. Přidělit takovou hodnost někomu, kdo se staví nepřátelsky vůči vládě, by bylo nemyslitelné: o tom nebylo pochyb. Ale Izák si až teď uvědomil, že

Vermišankovu spolupráci se státním aparátem silně podcenil. Byl to víc než jen přitakávač.

„Vermišank odprodal… psychomůry?“ zeptal se. Barbilová přitakala. Venku se zvedl vítr a za oknem začaly prudce lomcovat a bouchat okenice. Pan X se při tom rámusu otočil. Všichni ostatní zůstali soustředění na Barbilovou.

„Vyhledala jsem Flexe, protože jsem si myslela, že to není správné. Ale něco se stalo… můry jsou na svobodě. Uprchly. Jen bozi vědí jak.“ *Já vím, jak*, pomyslel si Izák zachmuřeně. *Můžu za to já.* „Víte vy vůbec, co to *znamená,* že jsou venku? My všichni… všichni do jednoho se staneme *lovnou zvěří.* A milice si musela přečíst *Radikálního renegáta* a… musela si začít myslet, že Flex s tím má něco společného… a pokud si to myslí o Flexovi, pak zanedlouho… zanedlouho si to budou myslet i o *mně…*“ Barbilová začala znovu potahovat. Derchan se znechuceně odvrátila a myslela na Bena.

Pan X přistoupil k oknu, aby upevnil okenice.

„Prosím, teď poslouchejte…“ Izák si snažil utřídit myšlenky. Chtěl se zeptat na milion věcí, ale jedna nesnesla odklad. „Doktorko Barbilová… *jak je pochytáme?“*

Barbilová k němu vzhlédla a začala vrtět hlavou. Na chvilku ji zvedla a zadívala se mezi Izáka a Derchan, kteří se nad ní tyčili jako ustaraní rodiče, minula Lemuela, který stál stranou a snažil se jí nevěnovat pozornost, až očima našla pana X u nezakrytého okna. Trochu je pootevřel a natahoval se, aby přitáhl okenice.

Najednou strnula díval se ven.

Magesta Barbilová se mu podívala přes rameno a spatřila blyštivou záplavu půlnočních barev.

Rázem měla úplně prázdný pohled, nemohla ze sebe vydat ani hlásku.

Něco tlouklo do okna a snažilo se dostat ke světlu.

Barbilová vstala, Lemuel, Izák a Derchan se kolem ní nechápavě shlukli, ptali se jí, co se stalo, nechápali, co jim chce svým slabým křikem sdělit. Barbilová natáhla roztřesenou ruku, aby ukázala na strnulou postavu pana X.

„Do Drmola…“ zašeptala. „Do *Drmola,* našla mě, ochutnala mě…“

A pak zavřeštěla a udělala čelem vzad. „Zrcadlo!“ zařvala. „Dívejte se *jen* do *zrcadla!“*

Znělo to naléhavě a naprosto nekompromisně. Poslechli. Z jejího hlasu čišela tak zoufalá autorita, že nikoho ani nenapadlo podlehnout nutkání otočit se a podívat se.

Všichni čtyři zírali do zrcadla za ošuntělou pohovkou. Byli jako uhranutí.

Pan X ustupoval od okna omámeným krokem zombie.

Za ním se temně chvěly barvy. Do nevelkého okna se cpala strašlivá mohutná stvůra, všemožně se snažila poskládat své organické záhyby, výběžky a ostny. Do pokoje nakoukla tupá hlava bez očí a pomalu se otočila ze strany na stranu. Vzbuzovala dojem, jako by se právě rodila. Tvor, který se rýsoval v ploše zrcadla, se stahoval v nepochopitelných a nemožných úhlech, zmenšoval se a rozostřoval. Neskutečně se chvěl, cílevědomě protahoval otvorem své vlhké, lesknoucí se tělo, natahoval drobné paže, aby mohl zatlačit na okenní rám a zalomcovat jím.

Za sklem vířila doposud částečně skrytá křídla.

Tu tvor učinil náhlý výpad a celé okno se roztříštilo. Ozvalo se slabé suché zašumění, jako by byla ze vzduchu odsáta veškerá jeho podstata. Místností zacinkaly střípky skla.

Izák mohl jen ohromeně zírat. Třásl se.

Koutkem oka viděl, že Derchan, Lemuel a Barbilová jsou ve stejném stavu jako on. *To je šílené!* blesklo mu hlavou. *Musíme odsud!* Natáhl ruku, popadl Derchan za rukáv a začal se sunout ke dveřím.

Barbilová zůstala strnule stát. Lemuel s ní zacloumal.

Netušili, proč jim přikázala, aby se dívali do zrcadla, ale nikdo z něj nespustil oči.

Jak klopýtali ke dveřím, znovu strnuli, protože tvor v místnosti začal růst.

Vztyčil se za nimi náhlým pohybem a jako rozvíjející se květina vyplnil zrcadlo, do něhož vyděšeně civěli.

Dívali se na záda pana X, který nemohl spustit oči ze vzorů na křídlech, z obrazců kolotajících hypnopedickou naléhavostí, z barevných buněk pod tvorovou kůží, tepajících v tajemných dimenzích.

Pan X ustoupil, aby na křídla lépe viděl. Ostatní mu však do tváře neviděli.

Psychomůra ho držela v zajetí.

Byla vyšší než medvěd. Z boků jí rašil shluk ostrých výrůstků podobných tmavým chrupavčitým bičům; třepetavě se natahovaly k panu X. Další, menší končetiny s ostrými drápy se zatínaly jako paráty.

Bytost stála na nohách podobných opičím tlapám. Z trupu jich vyrůstaly tři páry. Chvíli stála na dvou nohách, chvíli na čtyřech, chvíli na šesti.

Vztyčila se na kratších nohách, a aby udržela rovnováhu, vysunula dopředu špičatý ocas, který jí vyrůstal mezi nohama. Ve tváři –

(A pořád ta ohromná nepravidelná křídla, jež se stáčela v podivných úhlech, měnila tvar, aby se *přizpůsobila místnosti, obě tak nahodilá a nestálá jako olej na vodní hladině, jedno dokonalý odraz druhého, stále v jemném pohybu, s měnícími se obrazci, mihotala* se *matoucí záplavou, barev.)*

Neměla žádné rozpoznatelné oči, pouze dva hluboké důlky z nichž rašila silná, ohebná tykadla připomínající tlusté prsty – nad řadou ohromných plochých zubů. Zatímco se Izák díval, můra naklonila hlavu a otevřela svou nepředstavitelnou tlamu, z níž se vysunul nesmírně dlouhý chápavý jazyk, z nějž stékaly sliny.

Rychle se ve vzduchu zakomíhal. Špičku měl pokrytou shluky velmi jemných buněk, pulzujících v souladu s pohybem jazyka, jenž se kolébal jako sloní chobot.

„Jde po *mně*," zaúpěla Barbilová, trhla sebou a utíkala ke dveřím.

Psychomůra na její pohyb okamžitě zareagovala švihnutím jazyka. Došlo k sérii pohybů natolik rychlých, že je lidské oko nestačilo postřehnout. Můra vystřelila jakýsi krutý organický trn, který projel hlavou pana X jako vodou. Pan X se nečekaným útokem otřásl, a když mu z rány začala prudce prýštit krev, psychomůra k němu natáhla čtveřici paží, na okamžik si ho k sobě přitáhla a mrštila jím na druhý konec místnosti.

Pan X se nesl vzduchem, cákala z něho krev a chuchvalce tkáně, jako by byl kometa. Než dopadl, stačil zemřít.

Mrtvé tělo pana X narazilo Barbilové do zad a strhlo ji k zemi. Muž ztěžka přistál s otevřenýma očima na podlaze.

Lemuel, Izák a Derchan vyrazili ke dveřím.

Jeden přes druhého ve všemožných tóninách vřeštěli.

Lemuel přeskočil Barbilovou, která ležela na zemi a zoufale se ze sebe snažila setřást mohutné mrtvé tělo pana X. Převalila se na záda a volala o pomoc. Izák a Derchan k ní doběhli zároveň, popadli ji za ruce a snažili se ji odtáhnout.

Oči měla pevně zavřené.

Jakmile se jim však podařilo odvalit tělo pana X a Lemuel ho divoce odkopl z cesty, dostihlo je nepoddajné gumovité chapadlo, které se doktorce Barbilové bleskurychle ovinulo kolem nohy. Ta je ucítila a začala vřískat.

Derchan a Izák prudce zatáhli. Chapadlo jim chvíli pouze kladlo odpor, potom jím však psychomůra trhla. Barbilová z Derchanina a Izákova sevření vyklouzla s úžasnou lehkostí. Závratnou rychlostí se sunula po podlaze; zadřela si několik třísek.

Nepřestávala ječet.

Lemuel zběsile rozrazil dveře a vyběhl ven a dolů po schodech, aniž by se ohlédl. Izák a Derchan se napřímili. Zároveň otočili hlavy, aby pohlédli do zrcadla.

Oběma se z úst vydral vyděšený výkřik.

Barbilová vřeštěla a zmítala se ve složitém objetí psychomůry. Svíraly ji všemožné končetiny a záhyby tkání. Doktorka sebou zaškubala – a můra jí chytila ruce, pak se pokusila kopnout – a můra jí znehybnila nohy.

Stvůra zlehka natočila hlavu a jako by si Magestu prohlížela se směsicí hladu a zvědavosti. Slaboučké zvuky, které vydávala, dosud nikdo z lidí neslyšel.

Pak vystrčila poslední pár rukou, který začal Barbilové prohmatávat oči. Dotýkal se jich velmi jemně. A začal je zvolna otevírat.

Barbilová ječela, úpěla, žadonila o pomoc a Izák s Derchan jen strnule stáli, zírali do zrcadla, neschopni pohybu.

Derchan se silně třásly ruce, ale přesto sáhla do kabátu a vytáhla nabitou a připravenou pistoli a odjistila ji. Nepřestávala se odhodlaně dívat do zrcadla. Napřáhla ruku se zbraní za sebe. Při tomto nepříčetném způsobu míření se jí znovu roztřásly ruce.

Izák si všiml, co dělá, a rychle hmátl po vlastní zbrani. Kohoutek nakonec zmáčkl jako první.

Ozvalo se ostré prásknutí zapáleného střelného prachu. Z hlavně vyrazila kulka a neškodně prosvištěla psychomůře nad hlavou. Stvůra ani nevzhlédla. Barbilová zaslechla výstřel, vykřikla a zoufale je prosila, aby ji zabili – byla šílená hrůzou.

Derchan zaťala zuby a pokoušela se ruku ustálit.

Vystřelila. Psychomůra sebou škubla a zatřásla křídly. Otevřela ohromnou tlamu a z hrdla se jí vydralo odporné, bolestné zasyčení, cosi jako šeplavé zavřeštění. Izák v zrcadle spatřil, že jí v papírovité tkáni levého křídla zeje malá dírka.

Barbilová vykřikla, zmlkla, pak si uvědomila, že je ještě naživu, a znovu se rozječela.

Psychomůra se otočila k Derchan. Dvě z jejích bičíkovitých chapadel vystřelila přes sedm stop volného prostoru, které je oddělovaly, a nedůtklivě ji švihla přes záda. Ozvalo se děsné

prásknutí. Derchan proletěla otevřenými dveřmi, prudce dopadla na podlahu a vyrazila si dech. Ležela a snažila se nadechnout.

„Neohlížej se!“ zařval Izák. „Běž! Běž! Já jdu taky!“

Snažil se neposlouchat doktorčino žadonění. Neměl čas znovu nabít zbraň.

Zatímco se kradl ke dveřím a modlil se, aby mu stvůra i nadále nevěnovala pozornost, sledoval v zrcadle, co se odehrává.

To, co viděl, odmítal jeho mozek jakkoli zpracovávat. Prozatím to celé vnímal jen jako šílený sled obrazů. Později se nad tím možná zamyslí, pokud z tohoto domu odejde živý a dostane se domů, za přáteli, pokud se dožije možnosti uvažovat, připomene si, cože to tu vlastně viděl.

Ale teď, když sledoval, jak psychomůra obrací pozornost k ženě, kterou pevně svírala v pažích, nemyslel obezřetně vůbec na nic. Nemyslel na nic, když viděl, jak jí útlými opičími prsty násilím otevírá oči, když slyšel, jak žena řve, dokud nezačala zvracet strachy a pak znenadání ztichla, když zahlédla vířivé obrazce na můřích křídlech. Spatřil, jak se ta křídla zvolna roztahují a vypínají a jako na plátně po nich běží hypnotické obrazce, spatřil vytřeštěný výraz Barbilové, když široce otevřela oči, aby na tyto měnlivé barvy upřela zrak; spatřil, jak celá jakoby splihla, a psychomůra zaslintala nechutným očekáváním; z dokořán otevřené tlamy se jí opět rozvinul nepopsatelný jazyk a nad doktorčinou poprskanou košilí mířil k jejímu obličeji. Doktorka pořád civěla na křídla se zmámeným, připitomělým výrazem. Spatřil, jak se rozeklaná špička jazyka něžně přitiskla Barbilové ke tváři, k nosu, k uším a pak se jí znenadání přes hradbu zubů násilím vedrala do úst *(a Izákovi* se *zvedl žaludek, i když* se *snažil na nic nemyslet)* a nepříčetnou rychlostí se jí ztratila uvnitř hlavy; jak do ní jazyk pronikal, doktorka víc a víc poulila oči.

A pak Izák spatřil, jak se ženě cosi prosmyklo pod kůží na hlavě, jak se jí zježily a zcuchaly vlasy a kůže vypadala, jako by pod ní bylo bahno, jež brázdil úhoř, spatřil za očima pohyb, který však nepatřil jí, a sledoval, jak se jí z očí, uší, nosu i úst řine sliz, slzy a krev, zatímco jazyk stvůry se jí dral stále hlouběji do mozku, a těsně předtím, než se stáhl, si Izák všiml, jak Magestě zmatněly a pohasly oči, a psychomůře se začalo plnit dosud ploché břicho vysátým obsahem doktorčiny mysli.

Kapitola třicátá druhá

Lin byla sama.

Seděla v podkroví, opírala se o stěnu a nohy měla roztažené jako panenka. Sledovala, jak se před ní snáší prach. Venku byla tma a kolem proudil teplý vánek. Bylo časné ráno, mezi druhou a čtvrtou.

Noc byla nekonečná a neznala slitování. Ve vzduchu byly cítit vibrace, doléhaly k ní rozechvělé výkřiky a vytí neklidných spáčů z okolních domů. Vlastní hlava jí připadala těžká zlými předtuchami a vědomím hrozby.

Lin se pohnula a unaveně si promnula hlavotělo. Bála se. Nebyla natolik hloupá, aby nepoznala, že je něco v nepořádku.

Do Multiho domu dorazila před několika hodinami, včera pozdě odpoledne. Jako obvykle dostala pokyn, aby šla přímo do podkroví. Když však vstoupila do dlouhé, suché a zaprášené místnosti, byla sama.

Na opačném konci prostoru se temně rýsovala rozpracovaná socha. Hloupě se rozhlédla kolem, jako by se snad Multi mohl na tomto prázdném místě někde skrývat, a zamířila ke svému dílu, aby si je prohlédla. S jistými rozpaky se domnívala, že Multi se k ní zanedlouho připojí.

Přes zpola dokončený výtvor ze svých cheproslin přejela rukou. Multiho četné nohy byly zpodobněny v oblých tvarech a hyperreálných barvách. Socha končila asi tři stopy od podlahy ztuhlými, polosteklými vrásami. Vypadala, jako by představovala ohořelou svíci v Multiho životní velikosti.

Lin čekala. Uběhla hodina. Pokusila se nadzvednout poklop a potom otevřít dveře na chodbu, ale obojí bylo zavřeno. Zadupala na

jedno a zabušila na drahé, nahlas a opakovaně, ale odpovědi se nedočkala.

Muselo dojít k nějakému omylu, říkala si. *Multi má práci, za chvilku dorazí, má prostě málo času*, ale nedokázala se přimět, aby tomu věřila.

Multi byl perfekcionista. Jako obchodník, jako lump, jako filozof a i jako bavič.

Tohle zpoždění nebylo nikterak náhodné. Bylo záměrné.

Lin nevěděla proč, ale Multi chtěl, aby tady seděla a potila se o samotě.

Seděla celé hodiny, dokud se z nervozity nestal strach, který se změnil na nudu, a ta vyústila v odevzdanost. Kreslila si do prachu a otevřela pouzdro, aby si opakovaně spočítala barvuliny. Nastala noc a ona pořád zůstávala sama.

Z odevzdanosti se opět stal strach.

Proč to dělá? přemýšlela. *Co chce?* Tahle taktika se zásadně lišila od jeho obvyklých hříček, provokací a nebezpečné výmluvnosti. Byla mnohem zlověstnější.

A nakonec, několik hodin po svém příchodu, Lin uslyšela zvuk.

Multi stál v místnosti, po boku měl svého kaktusíkovského tajemníka a dvojici mohutných gladiátorských přetvorů. Lin netušila, jak se k ní dostali. Před pár vteřinami byla ještě sama.

Vstala a čekala. Zatínala ruce.

„Slečno Lin. Děkuji, že jste přišla," pravil Multi nádorovitým shlukem úst.

Lin vyčkávala.

„Slečno Lin," pokračoval. „Předevčírem jsem vedl nanejvýš *zajímavou* konverzaci s jistým Klikařem Gazidem. Domnívám se, že jste pana Gazida už nějakou dobu neviděla. Pracuje pro mne inkognito. Ale k věci: jak bezpochyby víte, v současné době je po celém městě určitý nedostatek hypnoseru. Narůstá počet vloupání. Stejně tak i přepadení. Lidé jsou zoufalí. Ceny se naprosto zbláznily. Do města se teď jednoduše žádný nový hypnoser nedostává. To všechno znamená, že pan Gazid, pro něhož je hypnoser v současnosti *nejoblíbenější* drogou, je na tom nyní *povážlivě* bledě. Zboží už si nemůže dovolit, a to ani se zaměstnaneckou slevou.

No a onehdy jsem ho slyšel nadávat – abstinoval a nadával všem, a všemu. Ale s jistý rozdílem. Víte, co řval, když už zoufalstvím nevěděl, co počít? Je to úžasné. Bylo to něco ve smyslu: ‚Tu sračku jsem Izákovi neměl nikdy dávat!'"

Kaktusík vedle pana Multiho zvedl své mohutné ruce a promnul si zelené mozolnaté prsty.

Pak si ruku přitáhl k obnažené hrudi a s ohavnou rozvážností se jedním prstem píchl o vlastní bodlinu, aby zkusil, jestli je ostrá. Tvářil se lhostejně.

„*Není* to zajímavé, slečno Lin?“ pokračoval Multi s odpornou bodrostí. Pak se k Lin začal na svých mnoha nohou přibližovat jako krab.

Co to má znamenat? *Co to má* znamenat? přemýšlela Lin, když k ní přistupoval. Neměla se kam schovat.

„Víte, slečno Lin, byl jsem připraven o několik *velmi cenných položek.* Hrst *továrniček,* mohu-li to tak říct. Proto ten nedostatek hypnoseru. A víte vy co? Musím uznat, že jsem si *zoufal,* neboť jsem nemohl vypátrat, kdo to mohl udělat. Vážně. Neměl jsem nic, čeho bych se mohl chytit.“ Odmlčel se a po soustavě rysů se mu přelila vlna ledových úsměvů. „Dokud jsem neuslyšel Gazida. Pak to všechno začalo… dávat… smysl.“ Každé slovo přímo vyplivl.

Jeho kaktusíkovský vezír na jakýsi tichý pokyn přiskočil k Lin, ta se schoulila a snažila se vyrazit pryč, ale už bylo příliš pozdě, kaktusík napřáhl své obrovské masité pěsti, pevně jí stiskl paže a znehybnil ji.

Lin křečovitě zaškubala hlavonohama a bolestí vydala pronikavý chymický výkřik. Kaktusíci si zpravidla dávali velmi záležet, aby měli na vnitřní straně dlaní bodliny zastřižené, mohli tak snáze manipulovat s věcmi, ale tento si je nechal narůst. Lin se do paží nemilosrdně zabodly chumáče krátkých tenkých ostnů.

S rukama přitisknutýma k tělu pak byla snadno dostrkána před Multiho. Ten se na ni zašklebil. Když opět promluvil, hlas mu duněl hrozbami.

„Ten váš milenec broukošoustal se mě pokusil osrat, co, slečno Lin? Skupoval spousty *mého* hypnoseru, choval si *vlastní* můry, jak jsem se dozvěděl od Gazida, a pak mi *ukradl i ty moje.“* Poslední slova celý roztřesený přímo zařičel.

Lin vzhledem k bolesti v rukou skoro nemohla uvažovat, ale zoufale se pokusila znakovat alespoň od pasu volnými dlaněmi: *Ne ne ne tak to není tak to není…*

Multi jí přes ně uhodil.

„O to se ani nepokoušej, ty broukohlavá děvko, ty svině jedna cizácká, ty kurvo. Ten tvůj slinolízal se mě snažil vytlačit z *mého* trhu. A to si velice, velice nebezpečně zahrává.“ O kousek poodstoupil, a zatímco se Lin svíjela bolestí, měřil si ji pohledem.

„Pana der Grimnebulina si předvoláme, aby nám svou krádež vysvětlil. Myslíš si, že za námi přijde, když mu nabídneme tebe?“

Rukávy Lininy košile prosakovaly krví. Znovu se pokusila znakovat.

„Slečno Lin, ještě budete mít čas, abyste vysvětlila své stanovisko," řekl Multi, už zase klidný. „Možná se na zločinu spolupodílíte, možná ani nevíte, o čem mluvím. Musím říct, že to je váš problém. Já tohle jen tak *nenechán."* Sledoval ji, jak se mu zoufale snaží něco sdělit, vysvětlit, jak se pokouší dostat na svobodu.

Svazovali jí ruce. Kaktusík ji stále držel. Tepání omračující bolesti přehlušil Multiho šepot: „Nikdo ode mne nemůže čekat slitování."

Nádvoří před Fakultou přírodních věd Novokrobuzonské univerzity se jen hemžilo studenty. Řada z nich na sobě měla předepsané černé hábity: několik rebelů si je při odchodu z budovy svléklo a přehodilo přes ruku.

Zástup studentů obtékal dva nehybné muže. Opírali se o strom, aniž si všímali mízy, která tekla po kmeni. Bylo vlhko a horko a jeden z mužů byl nesmyslně oblečený do dlouhého kabátu a tmavého klobouku.

Dlouhou dobu stáli a nehýbali se. Skončila jedna přednáška, pak další. Muži sledovali, jak odcházejí dva kruhy studentů. Jeden či druhý si občas promnul oči nebo tvář. Ale okamžitě zase upřel nenápadnou pozornost k hlavnímu vchodu.

Muži se pohnuli, až když se začaly prodlužovat odpolední stíny. Objevil se ten, na nějž čekali. Montague Vermišank vykročil z budovy a opatrně nasál vzduch, jako by věděl, že si ho má vychutnat. Svlékl si sako, pak si to rozmyslel a znovu si je přehodil přes ramena. Vydal se do Lordova.

Muži pod stromem vykročili zpod klenby listoví a vyrazili za kořistí.

Všude bylo živo. Vermišank zamířil na sever a ohlížel se po drožce. Razil si cestu po Tenčské, lordovské tepně bohémského života, kde se v kavárnách a knihkupectvích scházeli pokrokoví akademici. Domy v Lordově byly starobylé a dobře udržované, fasády měly čisté a čerstvě natřené. Vermišank si jich nevšímal. Touto cestou kráčel už celé roky. Nevěnoval pozornost okolí ani pronásledovatelům.

V davu se objevila čtyřkolová drožka tažená zasmušilým chundelatým dvojnožcem ze severní tundry, jenž mezi odpadky našlapoval na nohách ohýbajících se dozadu jako ptačí nohy. Vermišank zvedl ruku. Drožkář se pokusil nasměrovat k němu svůj povoz. Vermišankovi pronásledovatelé přidali do kroku.

„Monty," zahřímal statnější muž a plácl ho do ramene. Vermišank se polekaně ohlédl.

„Izáku?" zablekotal. Očima nervózně těkal kolem sebe a díval se po drožce, která se k němu pořád blížila.

„Jak se máš, kamaráde?" zařval mu Izák do levého ucha a pod jeho slovy Vermišank zaslechl, jak mu do pravého ucha někdo šeptá:

„To, co cítíš na břiše, je nůž, a jestli se třeba jen nadechneš způsobem, který se mi nebude líbit, vykuchán tě jako nějakou, zasranou rybu."

„To jsem teda rád, že tě tady tak potkávám," hulákal Izák žoviálně a mával na drožkáře. Kočí cosi zahuhlal a předjel je.

„Pokus se utéct a pořežu tě, a jestli se mi vysmekneš z ruky, vpálím ti kulku do mozku," pokračoval nenávistný hlas.

„Půjdeme se ke mně něčeho napít," zval Izák. „Prosil bych do Brokat, pane kočí. Pádlařská, znáte ji? Mimochodem, máte nádherné zvíře," Izák dál chrlil proud hlasitých nesmyslů, zatímco vhupsnul do uzavřené drožky. Vermišank ho, popoháněn ostrou čepelí, následoval, jen se třásl a koktal. Lemuel Holub nastoupil jako poslední, zabouchl dveře a zadíval se přímo před sebe, ale pořád Vermišankovi u boku držel nůž.

Kočí vyrazil od chodníku. Tři muže v drožce obklopilo vrzání, bouchání a naříkavé mečení tažného zvířete.

Izák se otočil k Vermišankovi; bodrost mu z tváře zmizela přímo bleskurychle.

„Musíš nám toho hodně vysvětlit, ty hajzle jeden proradnej," sykl zlověstně.

Vězeň každým okamžikem viditelně nabýval klidu.

„Izáku, no tak. Co ode mě chceš?"

Cukl sebou, až když ho Lemuel lehce píchl.

„Zavři tu svou nevymáchanou hubu."

„Mám být zticha a hodně toho vysvětlovat, Izáku?" přemítal Vermišank nevzrušeně, pak nevěřícně vyjekl, když ho Izák znenadání prudce udeřil. Hladil si tvář a užasle se na něho díval.

„Řeknu ti, kdy budeš mluvit," upozornil ho Izák.

Po zbytek cesty mlčeli, kolébali se na jih kolem stanice Lordův úhor, přes Danečiho most, který se klenul přes líný Marast. Izák drožkáři zaplatil, zatímco Lemuel už strkal Vermišanka do skladiště.

Uvnitř se na ně od stolu nasupeně zadíval David; pootočil se, aby zjistil, co se to děje. Jeho červenohnědá vesta působila na tomto místě a v tuhle chvíli nepatřičně vesele. Jagharek se krčil v koutě a skoro nebyl vidět. Nohy měl obalené hadry a hlavu skrýval pod kapucí.

Dřevěná křídla už odložil. Už se nemaskoval jako to, co byl, ale jako člověk.

Derchan vzhlédla z křesla, které si přitáhla doprostřed zadní stěny, Pod okno. Zoufale, ale neslyšně naříkala. V pěsti svírala pár stránek z novin. Všude kolem ní se válely titulní strany. „Letní vlna nočních a můr na postupu, hlásala jedna a jiná se ptala: „Co se stalo se spánkem?“ Derchan titulkům nevěnovala pozornost, z každých novin si ze strany pět, sedm nebo jedenáct vystřihovala jiný, méně křiklavý článek. Izák si z místa, kde stál, přečetl název jednoho z nich: „Bulvařovi padl za oběť redaktor černé kroniky“.

V místnosti syčel, drnčel a cvakal uklízecí konstrukt, odstraňoval smetí, zametal prach a sbíral staré noviny a zbytky ovoce poházené po zemi.

Jezevčice Upřímnost se apaticky courala podél zadní stěny.

Lemuel postrčil Vermišanka na prostřední ze tří židlí u dveří a posadil se několik stop od něho. Významně vytáhl pistoli a zamířil jí Vermišankovi na hlavu.

Izák zamkl dveře.

„Vermišanku.“ Posadil se a na svého bývalého nadřízeného se upřeně zadíval. „Lemuel je velice zdatný střelec, kdyby tě náhodou začaly napadat dobrodružné myšlenky. Vlastně je tak trochu padouch. Umí být nebezpečný. A já rozhodně nemám náladu tě bránit, takže ti doporučuju, abys nám sdělil, co se potřebujeme dozvědět.“

„A co se potřebuješ dozvědět, Izáku?“ zeptal se Vermišank klidně. V Izákovi kypěla krev, ale Vermišank na něho dělal dojem. Uměl si zatraceně dobře budovat a udržovat sebejistotu.

Izák se rozhodl, že s tím bude třeba něco udělat.

Vstala přikročil k Vermišankovi. Ten k němu Lhostejně. pozvedl zrak a oči se mu až příliš pozdě polekaně rozšířily, když si uvědomil, že Izák se ho chystá ještě jednou udeřit.

Izák Vermišanka praštil do tváře dvakrát. Bolestnému a užaslému vyjeknutí vyděšeného zajatce nevěnoval žádnou pozornost. Pak ho popadl za krk a sklonil se k němu: obličej měl těsně před jeho tváří. Vermišankovi tekla krev z nosu; marně chňapal po Izákových mohutných rukou. Oči měl zastřené hrůzou.

„Kamaráde, myslím, že jsi zatím nepochopil situaci,“ zašeptal Izák nenávistně. „Mám dobrý důvod se domnívat, že jsi zodpovědný za stav mého přítele, který leží nahoře a nedělá nic jiného, než si sere do kalhot a slintá. Určitě nemám náladu si tady na něco hrát, držet se pravidel a dobírat si tě. Vermišanku, je mi *jedno,* jestli zůstaneš *naživu* nebo ne. Rozumíš? Sleduješ mě? Měl bys udělat tohle. Já ti řeknu, co víme – neplýtvej mým časem na otázky, odkud jsme se to všechno

dozvěděli –, a ty doplníš to, co nevíme. Pokaždé, když neodpovíš nebo se tady shodneme, že nám lžeš, tak ti buď Lemuel, nebo já ublížíme.“

„Nemůžeš mě přece *mučit*, ty *parchante,*“ zasyčel Vermišank přiškrceně.

„Jdi do prdele,“ štěkl Izák. „*Ty jsi* přetvářeč. Teď… nám odpovíš, nebo zhebneš.“

„Možná obojí,“ dodal Lemuel chladně.

„Víš, Monty, jsi totiž na omylu,“ pokračoval Izák. „My tě mučit *můžeme*. Přesně tohle můžeme udělat – a taky uděláme. Radši spolupracuj. Odpovídej rychle a přesvědč mě, že nelžeš… My ti teda řekneme, co víme. A mimochodem, *oprav mě, kdybych se v něčem pletl*, platí?“ A ušklíbl se.

Chvíli bylo ticho a Izák se v hlavě rychle probíral jemu známými skutečnostmi. Pak je pomalu vyslovil; každou položku si odpočítával na prstech.

„Máš na starosti biologicky rizikové vládní projekty. To znamená program *psychomůry.*“ Vzhlédl, aby si ověřil Vermišankovu reakci, jestli snad děkan na sobě nedá znát překvapení, že jeho projekt přestal být tajemstvím. Vermišank ani nehnul brvou. „Psychomůry uprchly – právě ty psychomůry, které jsi *ty* prodal nějakému zasranému kriminálníkovi. Souvisejí nějak s hypnoserem a s těmi nočními můrami, kterými teď všichni trpí. Gangr si myslel, že mají něco společného s Benjaminem Flexem – v tom se mimochodem mýlil.

No a my teď *potřebujeme* vědět následující: Co jsou zač? Co mají společného s drogami? Jak je pochytáme?“

Nastala pauza a Vermišank si dlouze povzdechl. Rty, potřísněné krví a slinami, se mu vlhce chvěly, ale dokázal se slabě pousmát. Lemuel zamával pistolí, aby ho povzbudil.

„Ach tak. Psychomůry,“ zasnil se Vermišank nakonec. Polkl a promnul si krk. „Vím, vím. Nejsou prostě *úžasné?* Ohromný druh.“

„Co jsou zač?“ skočil mu do řeči Izák.

„Co tím myslíš? Na to jsi už přece musel přijít. Jsou to *dravci*. Výkonní, brilantní dravci.“

„Odkud pocházejí?“

„Ach tak.“ Vermišank chvilku uvažoval. Pak vzhlédl a zatímco mu Lemuel začal líně a významně mířit na koleno, rychle pokračoval. „Housenky jsme sehnali u obchodníka z jednoho z nejjižnějších Úlomků – a právě při dodávce jsi musel jednu z nich *ukrást* –, ale přímo tamodtud nepocházejí.“ Podíval se na Izáka s výrazem, který hraničil s pobavením. „Pokud to chceš opravdu vědět, současná oblíbená teorie praví, že pocházejí z Polámané země.“

„*Nekecej mi tady o…*“ zařval Izák vztekle, ale Vermišank ho přerušil.

„*Nekecám,* ty blázne jeden. Je to *opravdu* oblíbená teorie. Teorii Polámané země se dostalo v určitých kruzích silné podpory právě po objevení psychomůr.“

„Jak hypnotizují lidi?“

„Křídly – nestabilních rozměrů a tvarů, kterými mávají v různých plánech – jsou plné oneirochromoforů – barevných buněk podobných těm, co se vyskytují v kůži chobotnic; jsou citlivé na psychické rezonance a podvědomé obrazce a zároveň je vyvolávají. Vylaďují se na frekvence snů, které… ehm… *bublají* pod povrchem myslícího mozku. Soustřeďují je, vytahují je na povrch. A znehybňují je.“

„Jak tě chrání zrcadlo?“

„Dobrá otázka, Izáku.“ Vermišankovo rozpoložení se měnilo. Čím dál více jako by přednášel na semináři. Izák si uvědomoval, že i v tomto okamžiku má starý byrokrat silné didaktické sklony. „To jednoduše nevíme. Provedli jsme celou škálu pokusů, s dvojitými, trojitými a jinými zrcadly. Nevíme proč, ale pohled na odražený obraz účinek neguje, i když formálně jde o identický pohled, neboť už sama křídla se zrcadlí jedno ve druhém. Ale, a to už je *velmi zajímavé*, odrazíš-li pohled ještě jednou – podíváš-li se na ně ve dvou zrcadlech, třeba jako v periskopu –, už tě *zase* zhypnotizují. Není to *pozoruhodné?*“ Usmál se.

Izák mlčel. Uvědomoval si, že ve Vermišankově chování je cosi skoro naléhavého. Zdálo se, že nechce nic vynechat. Pravděpodobně za to mohla Lemuelova nekompromisně namířená pistole.

„Už jsem… *viděl, jak se jedna z nich živí…*“ hlesl Izák. „Viděl jsem ji, jak… člověku pozřela mozek.“

„Ach tak.“ Vermišank uznale pokýval hlavou. „Úžasné. Máš velké štěstí, že jsi tady. To, jak někomu požírá mozek, jsi ale *neviděl.* Psychomůry nežijí jen v naší dimenzi. Jejich… ehm… *stravovaní potřeby* ukojí látky, které nedokážeme postihnout. Ty to opravdu *nechápeš,* Izáku?“ Vermišank na něho soustředěně hleděl, jako když se učitel snaží vymámit odpověď z nedůvtipného žáka. V očích mu znovu probleskla naléhavost. „Vím, že biologie není tvoje *silná stránka,* ale je to natolik… *elegantní* mechanizmus, že jsem měl za to, že si ho všimneš. Křídly přitahují sny, zaplavují jimi mysl, boří hráze, které potlačují skryté myšlenky, hříšné myšlenky, obavy, potěšení, *sny…*“ Odmlčel se. Uklidnil se.

„A pak,“ pokračoval, „když je mysl pěkně prošťavená… ji *vysají dosucha.* Podvědomí je pro ně nektar, Izáku, nechápeš to? Proto se živí jen myslícími bytostmi. Kočky nebo psi je nevzrušují. Napájejí se

tou zvláštní směsí tvořenou sebereflexním uvažováním, kdy se do sebe poskládají naše instinkty, potřeby, touhy a pudy a my začínáme uvažovat nad svými myšlenkami a pak uvažujeme nad uvažováním samým, pořád donekonečna…“ Vermišank mluvil potichu. „Naše myšlenky zrají jako ten nejčistší destilát. A ten právě pijí psychomůry, Izáku. Ne fyzické kalorie, co čvachtají v mozkovně, ale ušlechtilé víno vědomí a myšlení, naše podvědomí.

Sny.“

Místnost ztichla. Představa to byla úchvatná. Zdálo se, že všem se při té myšlence úžasem protáčejí panenky. A Vermišank si v účinku, který měla jeho odhalení, skoro lebedil.

Všichni sebou trhli při kovovém bouchnutí. Byl to však jen konstrukt, který pilně vysával nepořádek vedle Davidova stolu. Pokusil se vysypat koš do svého sběrníku, příliš se netrefil a obsah rozsypal po podlaze. Teď se snažil posbírat kusy pomačkaného papíru, které se kolem něho povalovaly.

„A… krucinál, samozřejmě!“ zaklel Izák. „A odtud se pak berou i ty noční můry! Jsou… je to jako hnojivo! Jako, já nevím, jako zaječí trus, který vyživuje rostliny, kterými se zajíci živí… Takový malý potravinový řetězec, takový malý ekosystém…“

„No ano. Přesně tak,“ potvrdil Vermišank. „Konečně ti to začíná zapalovat. Výkaly psychomůr neuvidíš ani neucítíš, ale všimneš si jich. Ve snech. Vyživují je, přivádějí je do varu. A *jimi* se pak psychomůry živí. Dokonalá smyčka.“

„Jak to všechno víš, ty hajzle jeden?“ vložila se do debaty Derchan. „Jak dlouho už s těmi stvůrami pracuješ?“

„Psychomůry jsou velice vzácné. A jsou zahaleny státním tajemstvím. Proto nás naše malé hnízdečko tak vzrušovalo. Měli jsme jeden starý umírající exemplář, pak jsme ale dostali čtyři nové housenky. Jednu měl samozřejmě i Izák. Původní vzorek, který housenky živil, umřel. Dohadovali jsme se, jestli otevřeme jeden ze zámotků během zakuklení, jestli ho zabijeme – přitom bychom získali *nedocenitelné* informace o fázi proměny –, ale než jsme se stačili rozhodnout, museli jsme, bohužel,“ povzdechl si, „všechny čtyři prodat. Představovaly příliš velké riziko. Bylo nám sděleno, že nám výzkum trvá příliš dlouho, že náš neúspěch při zvládnutí vzorků… jaksi… znervózňuje *sponzory*. Přišli jsme o finanční krytí a naše oddělení muselo vzhledem ke kolapsu projektu rychle splatit dluhy.“

„A projekt spočíval v čem?“ převzal iniciativu zase Izák. „Ve vývoji zbraní? Mučení?“

„Ale no tak, Izáku," vyčetl mu Vermišank klidně. „Jenom se na sebe podívej, jak se nadýmáš morálním rozhořčením. Kdybys jeden vzorek hned na začátku *neukradl,* nemusel ti utéct a nemusel osvobodit své druhy – k tomu, jak si dobře uvědomuješ, bezpochyby muselo dojít. Jen si pomysli, kolik nevinných lidí by mohlo dál žít."

Izák na něho nevěřícně zíral.

„Běž do prdele!" zařval. Vstal a už by se na Vermišanka vrhl, kdyby nepromluvil Lemuel.

„Izáku," napomenul ho zostra a Izák si všiml, že na něho míří pistolí. „Vermišank s námi ochotně spolupracuje a my se toho musíme dozvědět ještě víc. *Není to tak?"*

Izák na něho hleděl, pak přikývl a posadil se.

„Proč nám vlastně tak vycházíš *vstříc,* Vermišanku?" Lemuel se obrátil zpátky na vědce.

Vermišank pokrčil rameny. „Nějak se mi nezamlouvá představa bolesti," samolibě se uculil. „A navíc, ačkoli se vám to asi nebude líbit… nijak vám to nepomůže. Nechytíte je. Neobejdete milici. Proč bych vám měl něco zamlčovat?" Odporně se zazubil.

A přesto měl v očích obavy, nad horním rtem se mu perlil pot. Hluboko v hrdle se mu ukrývala jakási zoufalá ozvěna.

U chrchle! pomyslel si Izák v náhlém záblesku prozření. Napřímil se a zadíval se na Vermišanka. *To není* všechno! *Říká… říká nám to, protože má strach! Myslí si, že vláda je nepochytá… a má sakramentský strach. Chce, abychom uspěli!*

Izák to chtěl v první chvíli Vermišankovi předhodit, chtěl mu vmést do obličeje, že si je dobře vědomý jeho slabosti, chtěl ho ztrestat za všechny jeho zločiny… ale nechtěl riskovat. Kdyby se mu otevřeně postavil, pokud by ho upozornil na to, že si uvědomuje jeho strach – byť pochyboval, zda si ho přiznává Vermišank sám –, pak mu tento zloduch mohl ze zášti odepřít veškerou další pomoc.

Pokud potřeboval být přesvědčený, že se při svém chvástání nesnižuje k žádosti o pomoc, pak mu Izák tuto iluzi ponechá.

„Co je to hypnoser?" začal další sérii Izák.

„Hypnoser?" Vermišank se usmál a Izák si vzpomněl, že když mu tuto otázku položil naposledy, vědec předstíral pohoršení a nechtěl si s tímto přisprostlým slovem ani špinit ústa.

Teďo něm mluvil bez skrupulí.

„Ach tak. Hypnoser je kojenecká strava. Psychomůry jím krmí své mladé. Sice ho vyměšují neustále, ale v době péče o mladé produkce výrazně stoupá. Nejsou jako ostatní můry: jsou velmi starostlivé. Jak

se zdá, svá vajíčka pilně vyživují a čerstvě vylíhnuté housenky *kojí*. Samostatně se živí až jako dospělí jedinci.“

Ozvala se Derchan:

„Chceš říct, že hypnoser je pro psychomůry jakýmsi *mlékem?“*

„Přesně tak. Housenky ještě nedokáží trávit čistě psychickou stravu. Musejí ji vstřebávat v částečně materiální formě. Tekutina, kterou můry vyměšují, je *plná* zhuštěných snů.“

„A proto je koupil nějaký zasraný *narkobaron?* Kdo to byl?“ Derchan se ošklivostí stáhla ústa.

„Nemám tušení. Já jsem ten odprodej pouze navrhl. Který ze zájemců byl nakonec úspěšný, pro mě není důležité. O můry je třeba se pečlivě starat, musí se pravidelně dojit. Jako krávy. Dají se zmanipulovat – někým, kdo ví, co dělá –, stimulovat, aby produkovaly mléko, aniž by se jim vylíhly housenky. A ‚mléko‘ je třeba dál zpracovávat. Žádný člověk, žádná myslící rasa, by je nedokázali pít nezředěné. Okamžitě by zešíleli. Onen nehezky pojmenovaný hypnoser je už upravený a… ehm… *smíchaný* s jinými látkami… Což, Izáku, mimochodem znamená, že z housenky, kterou jsi vychoval ty – a kterou jsi, jak se domnívám, živil hypnoserem –, nejspíš nevyrostl nikterak zdravý exemplář. Je to, jako bys živil lidské novorozeně mlékem smíchaným s velkým množstvím pilin a vody z rybníka.“

„Jak to všechno víš?“ sykla Derchan.

Vermišank se na ni lhostejně zadíval.

„Jak víš, s kolika zrcadly je člověk v bezpečí, jak víš, že z myslí, které pozřou, dělají to svoje… ‚mléko‘? *Kolika lidmi jsi je už nakrmil?“*

Vermišank ohrnul rty. Vypadal poněkud zmateně.

„Jsem vědec,“ pokrčil rameny. „Používám dostupné metody. Občas je k smrti odsouzen nějaký zločinec. *Způsob* popravy není nikde specifikován…“

„Ty *hajzle…*“ zašeptala Derchan jedovatě. „A co všichni ti lidé, kterými je živí obchodníci s drogami, aby mohli vyrábět hypnoser…?“ pokračovala, ale Izák ji přerušil.

„Vermišanku,“ řekl mírně a nespouštěl muže z očí. „Jak jim vrátíš rozum? Těm, kteří o něj přišli.“

„Vrátíš?“ Vermišank vypadal upřímně vyvedený z míry. „Ach…“ Zavrtěl hlavou a zakabonil se. „To nejde.“

„*Nelži* mi…“ zařval Izák a pomyslel na Lublamaie.

„Byli *vypiti,*“ vysvětloval Vermišank a v místnosti zavládlo ticho. Čekal.

„Byli *vypiti,*“ řekl ještě jednou. „Přišli o své myšlenky, sny – jejich vědomí i podvědomí – se strávily v žaludcích můr a zase z nich vytekly, aby nakrmily housenky. Zkusil sis vzít hypnoser, Izáku? Nebo někdo z vás?“ Nikdo, a zvláště Izák, mu neodpovídal. „Pokud jste si ho vzali, *vy sami* jste snili jejich sny, sny obětí, kořisti. Do břicha vám vklouzly jejich metabolizované myšlenky a prostě jste je *snili. Nezbývá nic, co by se dalo zachránit. Není* nic, *co by se dalo vrátit.*“

Izák cítil naprosté zoufalství.

Ať si vezmou i to tělo, do Drmola, pomyslel si, *nebuďte krutí, nenechávejte mi tady tu zatracenou skořápku, kterou nemůžu nechat umřít, přestože už nic nepředstavuje…*

„Jak ty psychomůry zabijeme?“ špitl.

Vermišank se velmi zvolna usmál.

„To nedokážete,“ ujistil ho.

„Nedělej si ze mě srandu,“ zašeptal Izák. „Všechno, co žije, může i umřít…“

„Ty mi nerozumíš. *Abstraktně vzato* umřít samozřejmě mohou. A proto je teoreticky možné je zabít. Ale *ty je zabít nedokážeš.* Jak jsem už řekl, žijí v několika plánech a kulky, oheň a podobné věci jim ublíží pouze na jedné úrovni. Musel bys je zasáhnout zároveň v mnoha dimenzích, nebo je na této, naší dimenzi poškodit opravdu masivně, k tomu ti však *nedají příležitost…* Rozumíš mi?“

„Uvažujme tedy jinak…“ Izák se zaťatými pěstmi několikrát prudce bouchl do spánku. „Co taková biologická regulace Predátoři…“

„Žádné nemají. Jsou na vrcholu svého potravinového řetězce. Jsme si docela jistí, že v jejich rodné zemi existují zvířata, která je jsou schopna zabíjet, ale v okruhu několika tisíce mil žádná nenajdeš. A stejně, pokud máme pravdu, kdybychom je tu vypustili, na Nový Krobuzon by se zkáza snesla jen o to *rychleji.*“

„Do Drmola,“ povzdechl si Izák. „Bez predátorů nebo konkurence, s *ohromnou* zásobou čerstvé a neustále doplňované potravy… je teda nic *nezastaví.*“

„A to jsme ještě ani nezvážili,“ připomněl Vermišank váhavě, „co se stane, kdyby… Jsou pořád mladé, chápeš? Nejsou vyspělé. Ale zanedlouho, až bude horko i v noci… Musíme uvažovat nad tím, co stane, až se začnou *rozmnožovat…*“

Místnost jako by znehybněla a zamrzla. Vermišank se znovu pokusil ovládnout, ale Izák si opět všiml, jak zápasí se zoufalým strachem. Vermišank byl k smrti vyděšený. Věděl, co je v sázce.

Kousek od nich se otáčel, syčel a drnčel konstrukt. Vypadalo to, jako by prach a špínu trousil. Pohyboval se nahodile a tahal za sebou bodec na smetí. *Zase se pokazil,* pomyslel si Izák a upřel pozornost na Vermišanka.

„Kdy se začnou množit?“

Vermišank si z horního rtu olízl pot.

„Jsou to prý hermafroditi. Nikdy jsme je neviděli, že by se pářily nebo kladly vajíčka. Víme jen to, co nám bylo řečeno. Do říje přicházejí v druhé polovině léta. Jedna můra je určena, aby nakladla vejce. Někdy v hřechu, v říjenci. Obvykle. Obvykle, připomínám.“

„Ale no tak! Přece musíme být schopní něco podniknout!“ zařval Izák. „Neříkej mi, že Gangr nemá nic za lubem…“

„O tom já nic nevím. Vím tedy, že mají nějaké plány. To ano. Ale jednoduše ti neřeknu, v čem spočívají. Slyšel jsem…“ Vermišank Zaváhal.

„Co?“ pobídl ho Izák.

„Slyšel jsem, že se obrátili na démony.“ Nikdo ani nehlesl. Vermišank polkla pokračoval. „A ti pomoc odmítli. I navzdory těm nejvyšším nabízeným úplatkům.“

„Proč?“ zašeptala Derchan.

„Protože i démoni mají strach.“ Vermišank si olízl okoralé rty. Strach, který se snažil skrývat, opět vyplul na povrch. „Rozumíte tomu? Sami se *bojí.* Protože navzdory veškeré své moci a přítomnosti… uvažují stejně jako my. Jsou to myslící tvorové obdaření vědomím. A pokud jde o psychomůry… jsou pro ně kořistí.“

Nikdo v místnosti ani nedutal. Lemuelovi poklesla ruka se zbraní, ale Vermišank se nepokusil o útěk, protože byl sám ztracen v chmurných myšlenkách.

„Co teda podnikneme?“ zeptal se Izák. Znělo to dost bezradně.

Konstrukt drnčel čím dál silněji. Chvíli se točil na svém středovém kole. Měl uklízecí ramena rozpažená a rychle jimi klepal do podlahy. Derchan, pak i Izák, David a ostatní se po něm ohlédli.

„Já tady s tou potvorou v jedné místnosti nedokážu *myslet!*“ zařval Izák vztekle. Udělal několik kroků, aby si na konstruktovi vybil svou nemohoucnost a hrůzu. Když už byl skoro u něj, stroj se k němu natočil skleněnou čočkou a náhle rozpažil obě hlavní ramena. Na konci jednoho mu visel zapomenutý kousek papíru. Konstrukt se v té chvíli jevil – ačkoli nesmyslně – jako člověk s roztaženýma rukama. Izák zamrkal, ale nezastavil se.

Konstrukt pravou paží píchl dolů, do smetí a prachu, které kolem sebe zběsile poházel. Pořád škubal ramenem a prudce jím tloukl do dřevěných prken podlahy. Trhl i levou paží, na níž bylo upevněno koště, aby zabránil Izákovi v dalším postupu. Izák zpomalil a s nesmírným úžasem si uvědomil, že se konstrukt snaží *upoutat jeho pozornost.* Pak pravým ramenem, bodcem na odpadky, opět škubl, aby ukázal na zem.

Do prachu. V něm byl načmáraný vzkaz.

Špička bodáku rozhrnula prach a dokonce odřela i část dřeva. Slova, která do smetí napsala, byla roztřesená a nejistá, ale dokonale čitelná.

Jsi zrazen.

Izák na konstrukta zíral v naprostém ohromení. Věc před ním mávala bodcem, na jehož konci se třepotal cár papíru.

Ostatní si sice ještě nepřečetli, co se objevilo na podlaze, ale z Izákova výrazu a konstruktova pozoruhodného chování pochopili, že se stalo něco zvláštního. Stáli a zvědavě se dívali.

„Co je, Izáku?“ zeptala se Derchan.

„Já… já nevím…“ vrtěl hlavou. Konstrukt vypadal rozrušeně, střídavě klepal na vzkaz na podlaze a mával papírem na bodci. Izák s pusou otevřenou úžasem napřáhl ruku a konstrukt k němu natáhl rameno. Izák opatrně stáhl pomačkaný papír.

Zatímco ho uhlazoval, z křesla najednou vyskočil vyděšený a polekaný David. Přeběhl místnost.

„Izáku,“ zakřičel. „Počkej…“ Ale Izák už papír stačil rozložit, a oči se mu už rozšířily hrůzou z toho, co si na něm přečetl. Ohromením nad obludností odhalené zrady mu klesla brada, ale než stačil promluvit, pohnul se i Vermišank.

Lemuel se nechal unést podivným dramatem s konstruktem, spustil ze zajatce oči a Vermišank toho využil. Všichni se dívali na Izáka, který svíral papír od konstrukta. Vermišank vyskočil ze židle a vyrazil ke dveřím.

Zapomněl, že jsou zamčené. Když jimi trhl a ony se neotevřely, zaúpěl nedůstojným zděšením. Za ním David odskočil od Izáka a couval k Vermišankovi a ke dveřím. Izák se s papírem v ruce otočil čelem k nim. Proklál Davida i Vermišanka pohledem plným nepříčetné nenávisti. Lemuel si uvědomil svou chybu a právě si bral Vermišanka na mušku, když tu se Izák nešťastně pohnul směrem k zajatci a vstoupil jeho střele do dráhy.

„Izáku,“ zařval Lemuel, „uhni!“

Vermišank spatřil, že vyskočila i Derchan, že David utíká před Izákem, že muž s kápí v protilehlém koutě stojí s rozkročenýma nohama a vzpíná ruce v podivně dravčím gestu. Lemuela Vermišank neviděl, protože ho zakrývalo Izákovo mohutné tělo.

Izák sklouzl pohledem z Vermišanka na Davida, očima těkal z jednoho na druhého. Zamával papírem.

„Izáku," zařval znovu Lemuel. „Jdi mi, kurva, z cesty!"

Ale Izák vzteky neslyšel ani neviděl. Místnost hlučela kakofonií zvuků. Všichni křičeli, chtěli vědět, co je napsáno na papíru, dožadovali se možnosti vystřelit, vrčeli vztekem nebo vřeštěli jako ptáci.

Zdálo se, že Izák zvažuje, zda má popadnout Davida, nebo Vermišanka. David byl na pokraji zhroucení a prosil Izáka, aby ho vyslechl. Vermišank se s posledním zoufalým a marným trhnutím dveřmi otočil, aby se začal bránit.

Byl koneckonců mimořádně dobře školený biothamaturg. Zadrmolil jakési zaklínadlo a stáhl neviditelné, skryté svaly, které si vypěstoval v pažích. Zkroutil ruku tajemnou energií; jejím prouděním mu žíly na předloktí vyvstaly jako hadi a kůže se zacukala a vypjala se.

Izák měl poodrhnutou košili a Vermišank mu pravou rukou zajel do holého masa pod krkem.

Izák zaryčel zuřivostí a bolestí. Tkáň hrudi povolila jako vazká hlína. Pod děkanovýma cvičenýma rukama se stala velice tvárnou.

Vermišank se mu hrubě přehraboval pružným masem. Zatínal a uvolňoval prsty, aby mu mohl sevřít žebro. Izák svého trapiče chytil za zápěstí a pevně je sevřel. Tvář měl zkroucenou v bolestné grimase. Byl silnější, ale bolest mu odsávala síly.

Vermišank úpěl. „Pusť mě!" křičel. Zaútočil bez jakékoli strategie, vyrazil, protože měl strach o vlastní život, a teď zjišťoval, že se vrhl do sebevražedné akce. Nedalo se nic dělat. Musel v Izákově hrudi dál hledat něco, za co by mohl trhnout.

Za nimi šmátral David po klíči.

Izák nemohl vytáhnout Vermišankovy prsty ze své hrudi a Vermišank je nemohl zasunout hlouběji. Stáli, potáceli se a vzájemně sebou lomcovali. Za nimi se převalovala změť hlasů. Lemuel vstal, odkopl svou židli a předstíral, že hledá výhodné místo, odkud by mohl vystřelit. Přiběhla i Derchan a zběsile začala tahat Vermišanka za ruce, ale vyděšený vědec mezitím obtočil Izákovi prsty kolem žeber a Izák s každým trhnutím zařval bolestí. Z netěsnících okrajů ran v místech, kde mu Vermišank vnikl prsty pod kůži, prýštila krev.

Vermišank, Izák a Derchan zápasili a sténali; kolem stříkala krev, až pocákala Upřímnost; vyděsila se a utekla. Lemuel se Izákovi natáhl přes rameno, aby mohl vystřelit, ale Vermišank Izákem trhl jako nějakým groteskním maňáskem a vyrazil pistoli Lemuelovi z ruky. Zbraň dopadla na zem několik stop od nich. Střelný prach se z ní vysypal. Lemuel zaklel a zběsile šátral po prachovnici.

Náhle se vedle nemotorně zápasící trojice zjevila zahalená postava. Jagharek odhodil kápi. Vermišank upřel pohled do jeho tvrdých kulatých očí, a když spatřil garudovu velkou dravčí tvář, jen otevřel údivem ústa. Než stačil něco říct, Jagharek mu zaťal zahnutý zobák do svalu na pravé paži.

Trhnutím mu rozerval maso i šlachy. Vermišank zařval, neboť mu ruka rozkvetla potrhanou svalovinou a krví. Škubl rukou, a vytáhl ji tak Izákovi z hrudi. Ta se s vlhkým mlasknutím a ne zcela souměrně opět zavřela. Izák zařičel bolestí a přejel si po hrudi rukou. Byla celá zakrvácená, svalovina pozbyla původního tvaru, kůže se zmuchlala do nepřirozených záhybů a z míst, kam mu Vermišank vrazil ruku, stále vytékaly čůrky krve.

Derchan chytila Vermišanka oběma rukama za krk. Zatímco si vědec přidržoval krvácející cáry předloktí, Derchan jím smýkla doprostřed místnosti. Se zavřeštěním upadl na podlahu a prkna postříkal proud krve. Konstrukt rychle ujížděl z dosahu.

Lemuel znovu nabil pistoli. Vermišank zahlédl, jak na něj míří, a začal prosit o milost. Zvedl zakrvavenou ruku, chvěl se a skučel.

Lemuel stiskl kohoutek. Ozval se dutý zvuk a vzápětí exploze štiplavého střelného prachu. Vermišankův nářek okamžitě ustal. Kulka ho zasáhla přímo mezi oči, učebnicová rána z natolik malé vzdálenosti, že mu prošla hlavou a ve spršce tmavé krve mu ustřelila temeno.

Padl na záda a roztříštěnou lebkou tupě udeřil do staré podlahy.

Částečky střelného prachu pomalu vířily vzduchem a klesaly k zemi. Vermišankova mrtvola sebou škubala.

Izák se opřel o stěnu a zaklel. Tiskl si hruď a jakoby si ji uhlazoval. Přejížděl po ní rukama v marné snaze napravit povrchové poškození, které utrpěla zásahem Vermišankových surových prstů.

Z hrdla se mu draly vzteklé výkřiky bolesti.

„Pro *bohy!*“ vyprskl a nenávistně si prohlížel Vermišankovu mrtvolu.

Lemuel držel lhostejně pistoli. Derchan se třásla. Jagharek se stáhl a tiše sledoval průběh dramatu. Rysy tváře se mu opět ztratily ve stínech kápě.

Všichni mlčeli. Místnost prostupoval fakt Vermišankovy vraždy. Vznášely se v ní rozpaky a šok, ale žádné obviňování. Nikdo si nepřál, aby se vrátil mezi živé.

„Jagu, kamaráde," zaskuhral nakonec Izák. „Máš to u mě." Garuda nijak nezareagoval.

„Musíme… musíme to odsud dostat," vzpamatovala se Derchan a kopla do Vermišankových pozůstatků. „Brzy se po něm začnou shánět."

„Tím se můžeme trápit ze všeho nejmíň." Napřáhl pravou ruku. Ještě pořád v ní držel papír, který převzal od konstrukta, i když teď byl celý od krve. „David je pryč," poznamenal a ukázal na. odemčené dveře. Rozhlédl se skladištěm. „Vzal si Upřímnost," dodal a zamračil se. Hodil papír Derchan. Zatímco ho urovnávala, Izák přešel k neklidnému konstruktovi.

Derchan si vzkaz přečetla a zamračila se odporem a zlostí. Pozvedla ho, aby si ho mohl přečíst i Lemuel. Za chvilku k nim přišel i Jagharek, přečetl ho Lemuelovi přes rameno, stále zahalen kápí.

> Serachine. Dodatek k naší schůzce. Přikládám platbu a instrukce. Ruka zákona na der Grimnebulina a jeho společníky dopadne v *řetězdek 8. tathise*. Milice ho zatkne v jeho bydlišti v *9 hodin večer*. Musíš se postarat, aby der Grimnebulin a všichni, co s ním spolupracují, byli v domě přítomni *už od 6 hodin*. Ty budeš při razii také zatčen, abychom se vyhnuli podezření, které by na tebe mohlo padnout. Naši agenti viděli tvé světlotisky, kromě toho budeš v *červeném*. Naši příslušníci se budou všemožně snažit, aby se vyhnuli ztrátám, nelze je však vyloučit. Tvá jasná identifikace má zásadní důležitost.
>
> Sára.

Lemuel zamrkal.

„To je dnes," řekl a mrkl ještě jednou. „Řetězdek je dnes. Máme co dělat."

Kapitola třicátá třetí

Izák si Lemuela nevšímal. Stál přímo před konstruktem, který se rozpačitě vrtěl pod jeho upřeným pohledem.

„Jak jsi to věděl, Izáku?“ divila se Derchan a Izák ukázal na konstrukta.

„Varoval mě. David nás zradil,“ vyrážel ze sebe. „Můj kamarád. Zatraceně, byl jsem s ním na tolika flámech, chlastali jsme spolu, dělali jsme spolu bordel… Ten hajzl mě prodal. A pak mě *varuje* nějaký zasraný konstrukt.“ Přiblížil se obličejem konstruktovi přímo před čočku. „Rozumíš mi?“ zašeptal nevěřícně. „Vnímáš mě? Ty… počkej, máš zvukový vstup, není to tak? Otoč se… otoč se… jestli mi rozumíš…“

Lemuel a Derchan se na sebe podívali.

„Izáku, kamaráde,“ vydechl Lemuel zničeně, ale slova se vytratila do užaslého ticha.

Konstrukt se pomalu, rozvážně otáčel.

„Co to, do prdele, dělá?“ sykla Derchan.

Izák se k ní obrátil.

„Nemám tušení,“ hlesl. „Už jsem o tom slyšel, ale ve snu by mě nenapadlo, že se to muže skutečně stát. Měl přece nějaký virus, ne? VI… vytvořená inteligence… Nemůžu uvěřit, že je to pravda…“

Otočil se zpátky a zíral na konstrukta. Derchan a Lemuel k němu po chvilkovém váhání přistoupili, stejně jako Jagharek.

„To není možné,“ usoudil Izák zničehonic. „Na samostatné uvažování nemá dostatečně složitý aparát. Je to *nemožné*.“

Konstrukt sklopil bodec a poodjel k nedaleké hromádce smetí. Hrotem ji rozhrnul a čitelně načmáral: *Možné to je*.

Všichni tři lidé hvízdli a vydechli.

„Co to, *kurva…?*“ zařval Izák. „Ty umíš *číst* a *psát*… ty…“ Potřásl hlavou a pak se na konstrukta, znenadání zase strnulého a netečného, zadíval. „Jaks to mohl vědět?“ zeptal se. „A pročs mě varoval?“

Záhy však bylo jasné, že tohle bude muset počkat. Zatímco Izák soustředěně čekal na vysvětlení, Lemuel se podíval na hodiny a pak sebou nervózně trhl. Bylo pozdě.

Lemuelovi a Derchan to chvilku trvalo, ale nakonec Izáka přesvědčili, že by měli i s konstruktem ze skladiště raději utéct. Měli by se řídit informacemi, které dostali, byť nechápou, odkud pocházejí.

Izák slabě protestoval a pořád na konstrukta dotíral. Davida posílal do horoucích pekel, pak žasl nad konstruktovou inteligencí. Hlasitě se vztekal a měřil si proměněný uklízecí stroj zkoumavým pohledem. Byl úplně zmatený. Derchanino a Lemuelovo naléhavé přesvědčování, že musejí zmizet, ho nakonec nakazilo.

„Jo, David je zasraný hajzl. A jo, ten konstrukt je zatracený zázrak, Izáku,“ vrčela Derchan, „ale k ničemu nám to nebude, když okamžitě *nevypadneme.*“

A nakonec, aby uzavřel celou tu mučivou, rozčilující záležitost, konstrukt před Izákem znovu rozházel smetí a pečlivě do něho napsal: *Později.*

Lemuel horečně uvažoval.

„V Giddu znám jedno místo, kam bysme mohli utéct,“ rozhodl. „Pro dnešek to bude stačit a pak můžeme něco naplánovat.“ Spolu s Derchan kmitali místností a do tašek, které sebrali z Davidových skříní, házeli nejrůznější nezbytné věci. Bylo jasné, že sem se už nebudou moci vrátit.

Izák stál jako sloup u stěny. Měl mírně pootevřená ústa, oči nevidoucí. Nevěřícně vrtěl hlavou.

Lemuel si ho všiml.

„Izáku,“ zařval. „Běž si sbalit. Nemáme ani hodinu. Mizíme. Pohni kostrou.“

Izák se probral, rezolutně přikývl a hnal se do schodů, jen aby se nahoře opět zastavil. Ve tváři se mu zračilo zadumání a rozpačitá nedůvěra.

Za pár vteřin k němu tiše přistoupil Jagharek. Postavil se za něho a odhrnul si kápi.

„Grimnebuline,“ zašeptal tak potichu, jak mu to jen ptačí hrdlo dovolovalo. „Myslíš na svého kamaráda Davida.“

Izák se prudce otočil.

„Není to žádný můj kamarád, do prdele!“

„A přesto byl. Myslíš na to, jak tě zradil.“

Izák chvilku nic neříkal. Pak přikývl. Do tváře se mu vrátil výraz vyděšeného úžasu.

„Já zradu znám, Grimnebuline,“ zahvízdal Jagharek. „Dobře ji znám. Je mi… je mi tě líto.“

Izák se odvrátil a spěšně přešel do své laboratoře, kde zdánlivě bez ladu a skladu začal do ohromné cestovní brašny cpát kusy drátů, keramiky a skla. Plnou a chřestící brašnu si pak hodil na rameno.

„Kdys byl zrazen, Jagharku?“

„Nebyl jsem zrazen. Já jsem zradil.“ Izák se zarazil a obrátil se k němu. „Vím, co David udělal. A je mi to líto.“

Izák se na něho ohromeně, odmítavě a smutně díval.

Zbývalo deset minut do půl osmé. Milice vyrazila do útoku.

Dveře se s ohromným zaduněním rozletěly. Do místnosti vpadli tři milicionáři, jimž z rukou vyletělo beranidlo.

Od chvíle, kdy David utekl, nikdo dveře nezamkl. Milicionáři to neočekávali a pokusili se rozrazit dveře, které jim nekladly žádný odpor. S nechápavými výrazy popadali na podlahu.

Nastal okamžik zmatku. Všichni tři milicionáři se pokoušeli co nejrychleji vyškrábat na nohy. Zvenku do skladiště hloupě nakukovala skupinka jejich kolegů. Derchan a Lemuel, kteří stáli v přízemí, na ně zírali. Z patra na vetřelce shlížel Izák.

Pak se stalo několik věcí současně.

Milicionáři venku na ulici se vzpamatovali a vtrhli dovnitř. Lemuel převrátil na bok Davidův těžký stůl, skrčil se za. tímto provizorním štítem a nabil si obě své dlouhé pistole. Do úkrytu k němu se rychle rozeběhla i Derchan. Jagharek zasyčel a od zábradlí balkonu odstoupil, takže zmizel milicionářům z očí.

Izák se jediným ladným pohybem otočil k laboratornímu stolu a uchopil dvě velikánské láhve plné bezbarvé tekutiny. Dokončil otočku na patách a jako bomby shodil obě nádoby přes zábradlí na útočící milicionáře.

Prvním třem milicionářům, kteří vpadli do dveří s beranidlem, se už podařilo vstát, když tu se znenadání ocitli ve sprše skla a chymikálií. Jedna sklenice se roztříštila o přilbu milicionáři, který opět upadl na zem a zůstal nehybně ležet v tratolišti krve. Od krunýřů jeho druhů se odrazily nebezpečně vypadající střepy. Další dva milicionáři zasažení záplavou na chvíli ztrnuli, pak se náhle rozeřvali, když chymikálie pronikly maskami a začaly jim leptat měkké tkáně tváří.

Ještě stále nezazněl jediný výstřel.

Izák se ještě jednou otočil a sáhl po dalších láhvích. Chvíli si mezi nimi uvážlivě vybíral, aby jejich účinek nebyl tak úplně nahodilý. *Proč vlastně nestřílejí?* pomyslel si užasle.

Zranění příslušníci byli odtaženi na ulici. Na jejich místo vtrhl šik po zuby ozbrojených milicionářů; chránili se železnými štíty s průzory z tvrzeného skla. Za nimi Izák spatřil dva muže, kteří se chystali zaútočit cheprijskými žihadlovkami.

Chtějí nás dostat živé! došlo mu najednou. Žihadlovka mohla jednoduše zabít, ale stejně tak nemusela. Pokud by stáli jen o jejich smrt, bylo by pro Gangra mnohem jednodušší sem vyslat tradiční miliční jednotku s křesadlovkami a kušemi a nikoli tyto výjimečné lidské agenty, vycvičené v zacházení s žihadlovkami.

Izák na hlouček kryjících se útočníků mrštil dvojitou dávku prachu z trpasličího železa a sanguimorfní tresti, ale stráže byly rychlé a sklenice se roztříštily o nastavené štíty. Milicionáři odskočili, aby se vyhnuli nebezpečným kapkám.

Oba milicionáři za štítonoši roztočili zubaté dvojité biče.

Žihadlovky samé – mechanické aparáty složité a pozoruhodné cheprijské konstrukce, velikosti menší tašky – měli milicionáři připevněné u pasu. Z nich se táhly dva dlouhé kabely, silné dráty obalené kovovou spirálou a izolační pryží; dosahovaly délky více než dvaceti stop. Přibližně dvě stopy od konce kabelů se nacházely duté rukojeti z leštěného dřeva. Oba milicionáři drželi po jednom biči v každé ruce. Rukojeti používali k roztáčení kabelů do strašlivé rychlosti. Ve vzduchu se cosi skoro neviditelně zablesklo. Izák věděl, že špička každého biče je opatřena úděsným drobným kovovým zakončením, závažím v podobě koule plné ostnů a hrotů. Tato závaží měla různé formy. Některá byla pevná, ta nejpečlivěji vyrobená se při nárazu rozevírala jako kruté květy. Všechna byla vymyšlena tak, aby po přesném úderu pronikala zbrojí i kůží, aby se nemilosrdně zasekávala do roztrženého masa.

Derchan mezitím doběhla ke stolu a schoulila se vedle Lemuela. Izák se otočil, aby popadl další munici. V nastalém tichu se Derchan rychle nadzvedla na koleně, vykoukla přes okraj stolu a zamířila svou velkou pistoli na vetřelce.

Zmáčkla kohoutek. Ve stejném okamžiku jeden z milicionářů aktivoval svou žihadlovku.

Derchan byla slušná střelkyně. Kulka trefila jeden miliční štít do průzoru, který Derchan považovala za slabé místo. Ale bohužel obranné schopnosti milice podcenila. Průzor sice okamžitě a efektně pukl a zcela zbělel žilnatinou popraskaného materiálu, ale byl

vyztužen měděným pletivem a tak vydržel. Milicionář se zapotácel, pak znovu zaujal původní pozici.

Příslušník s žihadlovkou se pohyboval jako profesionál.

Ve stejném okamžiku přepnul na dřevěných rukojetích malé páčky. Tím uvolnil kabely, které jimi mohly proklouznout. Vířící biče vyletěly do vzduchu v záblesku kovové šedi.

Kabel se z vnitřku žihadlovky odmotal skoro bez tření, prolétl dřevěnými rukojeťmi i vzduchem, aniž by závaží jakkoli významně zpomalila. Oblouk letu byl dokonale přesný. Zubatá závaží se ve vzduchu nesla po dlouhé eliptické dráze; jak se napínaly kabely, které je poutaly k žihadlovce, dráha se rychle zplošťovala.

Pupeny hrotité oceli se oba zároveň zaklesly Derchan do hrudi. Ta zaskučela bolestí a zapotácela se, zaťala zuby a z křečovitě sevřených prstů jí vypadla pistole.

Milicionář okamžitě stiskl na žihadlovce páčku, aby aktivoval natažený vnitřní mechanizmus.

Ozvalo se prskavé ševelení. Skryté cívky motoru se začaly točit, pracovaly jako dynamo a vytvářely vlny podivného proudu. Derchan poskakovala a křečovitě se svíjela, z hrdla se jí draly bolestné steny. Z vlasů a prstů jí jako řemínky důtek šlehaly drobné záblesky modrého světla.

Milicionář ji soustředěně sledoval a otáčel knoflíky, které regulovaly intenzitu a podobu proudu. Pak se ozvalo prudké třesknutí a Derchan odletěla ke stěně, udeřila se do zad a sesula se k zemi.

Přes okraj stolu vyslal ostré pupeny žihadlovky i druhý agent, doufaje, že zaschne Lemuela, ale ten se tiskl ke dřevu a hroty kabelů kolem něho jen neškodně prosvištěly. Milicionář stiskl páčku a kabely se rychle stáhly do pohotovostní pozice.

Lemuel zíral na raněnou Derchan a zvedl pistole.

Izák zaryčel zlostí. Hodil na milicionáře další obrovskou nádobu s nestabilní thaumaturgickou sloučeninou. Nedoletěla sice až k nim, ale rozprskla se s takovou razancí, že vystříkla na štíty a dokonce za ně, smíchala se s trestí a dva milicionáři se po kontaktu s ní s řevem svalili na zem. Kůže se jim změnila v pergamen a krev v inkoust.

Ze dveří se ozval tlampačem zesílený hlas. Mluvil sám starosta Gangr.

„Odpor je marný. Mějte rozum. Ven se nedostanete. Přestaňte na nás útočit, vzdejte se a my s vámi budeme mít slitování.“

Gangr stál spolu s Elizou Stennou-Katěnou uprostřed své čestné stráže. Zdržovali se na druhé straně ulice, nedaleko Izákovy dílny.

Bylo velice neobvyklé, aby se osobně účastnil miličního zásahu, ale tento zásah také nebyl nijak obvyklý.

Ještě nebyla úplná tma. Z oken po celé délce ulice vyhlížely ustrašené a zvědavé obličeje. Gangr si jich nevšímal. Odtáhl si od úst železný trychtýř a otočil se k Elize Stenné-Katěné. Mračil se.

„To je úplná krvavá lázeň.“ Stenná-Katěná přikývla. „Ale ať už postupují jakkoli neúčinně, nemohou prohrát. Několik příslušníků akci bohužel zaplatí životem, ale neexistuje žádný způsob, jak by se der Grimnebulin a jeho kumpáni mohli dostat ven.“ Obličeje nervózně vyhlížející zpoza záclonek v oknech ho najednou začaly dopalovat.

Prudce zvedl tlampač a Zařval: „Okamžitě se stáhněte do svých domovů!“

S uspokojením spatřil, jak se ve všech bytech záclony zatáhly. Gangr se vrátil k bitce v otřásajícím se skladišti.

Lemuel zlikvidoval druhého agenta s žihadlovkou jedním elegantním a pečlivým výstřelem. Izák svalil ze schodů stůl na dva milicionáře, kteří se k němu pokoušeli vyběhnout, a pokračoval v chymickém bombardování. Jagharek mu dle jeho pokynů pomáhal a i on kropil útočníky jedovatými sloučeninami.

Ale všechno to byla, a nemohlo tomu být jinak, odvaha odsouzená k neúspěchu. Milicionářů bylo příliš mnoho. Izákovi, Lemuelovi a Jagharkovi nahrávalo, že útočníci nebyli připravení zabíjet, protože oni sami takto omezováni nebyli. Izák odhadoval, že skolili čtyři příslušníky: jednoho kulkou, jednomu roztříštili lebku a dva zabily nahodilé chymicko-thaumaturgické reakce. Ale dál to takhle jít nemohlo. Milicionáři, ukrytí za štíty, se neodvratně blížili k Lemuelovi.

Izák spatřil, jak se dívají na galerii a chvilku se radí. Pak jeden z nich obezřetně zvedl křesadlovku a zamířil na Jagharka.

„K zemi, Jagu!“ zařval. „Zabijou *tě!*“

Jagharek se bleskurychle sklonil mimo dostřel.

Nedošlo k žádné manifestaci síly, Gangrovi nenaskočila husí kůže ani nespatřil žádnou ohromnou postavu. Stalo se pouze to, že se mu v uchu rozezněl Tkáčův hlas.

… SKÁKAL JSEM NEVIDĚN PO SPLETITÝCH VLÁKNECH NEBESKOSTI UKLOUZL JSEM A NOHY SE MI NEKONTROLOVATELNĚ ROZJELY NA PSYCHICKÉM TRUSU TRHAČŮ SÍTĚ JSOU TO MRZKÁ STVOŘENÍ NEUHLAZENÁ A ŠPINAVÁ ŠEPTAJI CO SE STANE PANE STAROSTO TOTO MÍSTO SE OTŘÁSÁ…

Gangr sebou trhl. *Tak ten mi tu ještě chyběl,* napadlo ho. Odpověděl pečlivě ovládaným hlasem.

„Tkáči.“ Stenná-Katěná se k němu otočila s pozorným, zvídavým Pohledem. „Je milé vědět, že jsi tady s námi.“

Je až příliš nepředvídatelný, uvažoval Gangr horečnatě. *Teď ne teď kruci ne! Běž honit můry, běž na lov… co vlastně* děláš *tady?* Tkáč ho dohánělk zuřivosti a byl velmi nebezpečný, a když ho Gangr požádal o pomoc, vědomě podstupoval značné riziko. Neukotvené dělo je vždycky vražednou zbraní.

Gangr se domníval, že s obřím pavoukem uzavřel jakousi *dohodu.* Přinejmenším do takové míry, do jaké to bylo s Tkáčem možné. Pomohl mu Kapnellior. Texturologie byla sice experimentální obor, ale už přinesla jisté ovoce. Existovaly vyzkoušené metody komunikace, které Gangr k dorozumívání s Tkáčem používal. Vzkazy vyryté do nožnic a roztavené. Zjevně nahodilé plastiky odspoda osvětlené, jejichž stíny psaly zprávy na strop. Tkáč odpovídal spěšně a ještě podivnějším způsobem.

Gangr Tkáči zdvořile naznačil, aby se soustředil na lov můr. Samozřejmě, že mu nemohl poroučet, pouze doporučovat. Ale Tkáč reagoval kladně a Gangr si uvědomil, že o něm začal hloupě, neuváženě přemýšlet jako o spojenci. Toho se bylo třeba pro příště vyvarovat.

Gangr si odkašlal. „Mohu se tě, Tkáči, zeptat, proč ses k nám připojil?“

Hlas se ozval znovu, rozezněl se mu v hlavě, odrážel se mu od kostí uvnitř lebky.

… UVNITŘ I VENKU JSOU VLÁKNA POTRHANÁ A ROZERVANÁ A PŘEDIVEM SÍTĚ SVĚTA SE TRHNE TRHLINA KDE VYTÉKAJÍ A ZMÍRAJÍ BARVY SKLOUZL JSEM PO NEBI POD POVRCH A TANČIL JSEM U DÍRY V SLZÁCH ŽALU NAD OHYZDNOU ZKÁZOU KTERÁ POVSTÁVÁ A ŠÍŘÍ SE Z TOHOTO MÍSTA…

Gangr pomalu přikývl, když mu začal docházet smysl Tkáčových slov. „Začalo to tady,“ souhlasil. „Tady je střed. Tohle je zdroj. Bohužel…“ Hovořil velmi opatrně, „bohužel teď není ta nejvhodnější doba. Mohl bych tě požádat, aby ses tímto místem – jež je vskutku místem zrodu celé této věci – zabýval až za chvíli?“

Stenná-Katěná ho sledovala. Tvář měla zachmuřenou. Ostražitě poslouchala jeho odpovědi.

Na bezčasý okamžik kolem nich utichly všechny zvuky. Výstřely a výkřiky ze skladiště odumřely. Zbraně milicionářů mlčely. Stenná-

Katěná měla otevřená ústa a užuž se chystala promluvit, ale neřekla nic. Tkáč mlčel.

V Gangrově lebce se ozval šepot. Starosta ohromeně zalapal po dechu, pak otevřel ústa v nelíčeném zděšení. Nevěděl, jak to ví, ale naslouchal zlověstnému zvuku, který vydával Tkáč, zatímco se řadou dimenzí ubíral ke skladišti.

Milicionáři doráželi na Lemuela s nemilosrdnou přesností. Dupali po Vermišankově mrtvole. Před sebou triumfálně třímali své štíty.

V patře došly Izákovi a Jagharkovi všechny chymikálie. Izák řval a házel na milicionáře židle, kusy dřeva a všemožné odpadky. Ti se jim snadno vyhýbali.

Derchan byla stejně nehybná jako Lublamai, který ležel netečně na rozkládacím lůžku v koutě Izákovy obytné plochy.

Lemuel zoufale, vztekle zavyl, mrštil po útočnících prachovnicí a zasypal je štiplavým střelným prachem. Sáhl po křesadle, ale milicionáři se už po něm sápali a mávali obušky. Přiblížil se k němu i agent se žihadlovkou a už roztáčel biče.

Vzduch uprostřed skladiště se zlověstně rozvibroval.

K tomuto nestabilnímu místu se zrovna blížili dva milicionáři a v rozpacích se zastavili. Izák a Jagharek společně drželi obrovskou lavici, kterou se chystali svrhnout na příslušníky na schodišti. Oba si všimli pozoruhodného fenoménu. Zastavili se a dívali se.

Uprostřed místnosti vyrašila z nicoty jako nějaká tajuplná květina skvrna organické temnoty. S ladností protahující se kočky se rozšířila do materiální reality. Otevřela se a povstala, aby vyplnila okolní prostor: kolosální členitá věc, ohromné cosi připomínající pavouka, hučelo to energií a odsávalo světlo z okolí.

Tkáč.

Jagharek a Izák upustili lavici.

Milicionáři přestali mlátit Lemuela a otočili se, jen co pocítili změnu v charakteru éteru.

Všichni se zastavili a vyděšeně zírali.

Tkáč se zhmotnil přímo nad oběma třesoucími se milicionáři. Těm se ze rtů vydralo slabé ustrašené zakvílení. Jeden upustil zbraň, neboť mu znecitlivěly prsty. Druhý, odvážněji, ale stejně marně, roztřesenou rukou pozvedl pistoli.

Tkáč na oba muže pohlédl. Natáhl pár lidských ruček. Pak obě položil na úplně nepříčetné milicionáře a poplácal je jako psy.

Zvedl končetinu a ukázal na galerii, na omráčeného a vystrašeného Izáka a Jagharka. V náhle ztichlé místnosti se rozezněl jeho nezemský zpěvný hlas.

… TAM NAHOŘE V MALÉ CHODBIČCE SE TO SE TO ZRODILO ZAKRSLÝ SPRATEK POKROUCENÝ SKRČEK KTERÝ OSVOBODIL SVÉ DRUHY ROZLOMIL PEČEŤ NA SVÉ PLENĚ A PRONIKL VEN CÍTÍM ZBYTKY JEHO SNÍDANĚ STALE SE TU VZNÁŠÍ ACH TAK MI TO CHUTNÁ TĚŠÍ MNE TATO SÍŤ TKANINA JE SLOŽITÁ A JEMNÁ BYŤ ROZTRŽENA KDO ZDE UMÍ PŘÍST S TAKOVOU ZDATNOU A NESTROJENOU ŠIKOVNOSTÍ…

Tkáčova hlavohruď se pohybovala ze strany na stranu s nepřirozenou lehkostí. Tvor si prohlížel místnost četnýma třpytivýma očima. Nikdo z lidí se dosud nepohnul.

Zvenku se ozval Gangrův hlas. Byl úzkostlivý. Zlostný.

„Tkáči!“ zaburácel. „Mám pro tebe dárek a vzkaz!“

Nastalo kratičké ticho a pak dveřmi do skladiště prosvištěly nůžky s perleťovými oušky. Tkáč sepjal ručky ve velmi lidském gestu potěšení. Zvenku se ozval dobře známý zvuk otevíraných a zavíraných nůžek.

… KRÁSA KRÁSA, vzdychal Tkáč, CVAKÁNÍ PROSEB A PŘESTO VŠAK UHLAZUJÍ HRANY A DRSNÁ VLÁKNA CHLADNÝM ZVUKEM OPAČNÝ VÝBUCH USMĚRŇOVÁNÍ DO OHNISKA MUSÍM SE OTOČIT VYTVÁŘET ZDE VZORY S AMATÉRSKÝMI NEZNALÝMI UMĚLCI ABYCH ZACELIL NIČIVOU TRHLINU DOŠLO K DĚSIVÉ ASYMETRII V MODRÝCH PODOBÁCH KTERÁ NENÍ MOŽNÁ POTRHANOU SÍŤ NELZE VYSPRAVIT BEZ VZORŮ A V MYSLÍCH TĚCHTO ZOUFALCŮ PROVINIVŠÍCH SE A ROZUMU ZBAVENÝCH LEŽÍ NÁDHERNÉ TAPISÉRIE TOUHY PESTRÁ SKUPINKA SPLETLA TUŽBY PRO PŘÁTELE PEŘÍ VĚDA SPRAVEDLNOST ZLATO…

Tkáčův hlas se zachvěl zpěvavou radostí. Náhle se děsivě rychle pohnul, rozkmital nohy na složité cestě místností, rozvlnil se prostorem.

Milicionáři schoulení nad Lemuelem upustili obušky a plazili se mu z cesty. Lemuel se na pavoučí tělo zadíval napuchlýma očima. Zvedl ruce a pokusil se ustrašeně vykřiknout.

Tkáč nad ním chvilku postával, pak se zadíval na galerii. Zlehka vstal a v mžiku, zcela nepochopitelně, se na ní ocitl, několik stop od Izáka a Jagharka. Ti strnulí hrůzou civěli na jeho ohromné, obludné tělo. Tančily k nim napřažené špičaté drápy. Izák s Jagharkem se ani nehnuli. Jagharek se pokusil ustoupit, ale Tkáč byl příliš rychlý… DIVOKÝ A NEPRONIKNUTELNÝ… zazpíval a náhlým pohybem

Jagharka uchopil a vsunul si ho do svého lidského podpaží, kde sebou garuda začal házet a vřeštět jako vystrašené nemluvně.

… ČERNÝ A RUDÝ… zpíval dál Tkáč. Elegantně cupital jako baletka tančící na špičkách, bokem se provlékl propletenými dimenzemi a opět se objevil u třesoucího se Lemuela. Popadl ho a zasunul si ho vedle Jagharka.

Ohromení a vyděšení milicionáři jen ustupovali. Zvenku se znovu ozval hlas starosty Gangra, ale nikdo ho neposlouchat.

Tkáč se opět ocitl na Izákově galerii. Doklopýtal k Izákovi a chytil ho svou volnou paží… VÝSTŘEDNÍ SVĚTÁK VŠUDE JE HO PLNO … zpíval přitom.

Izák nedokázal vzdorovat. Tkáčův dotek byl studený a neměnný, naprosto nereálný. Kůži měl hladkou jako vyleštěné sklo. Cítil, jak ho s dechberoucí elegancí zvedá, tiskne a láskyplně si ho zasouvá do kostnatého podpaží.

… PROTICHŮDNA LEDABYLÁ DIVOKÁ… slyšel Izák, jak si Tkáč prozpěvuje, zatímco se vrací svým neskutečným krokem dolů. V okamžení stáli dvacet stop daleko, u Derchanina nehybného těla. Okolostojící milicionáři jako jeden muž vyděšeně couvli. Tkáč sáhl po jejím omráčeném těle a strčil ji vedle Izáka, který přes oblečení ucítil její teplo.

Točila se mu hlava. Tkáč opět ustoupil stranou a ocitl se na druhém konci místnosti, vedle konstrukta. Izák na několik minut zapomněl, že vůbec existuje. Uklidil se na své obvyklé místo v koutě, odkud sledoval útok milice. Otočil ke Tkáči jediný výrazný rys na jinak hladké hlavě: svou skleněnou čočku. Neúprosný pavoučí tvor si konstrukta jedním trhnutím položil na klepeta a hbitě ho vyhodil do vzduchu. Pak neohrabaný stroj velikosti člověka chytil na svá oblá chitinová záda. Konstrukt se na nich nebezpečně, kolébal, ale ať už se Tkáč pohyboval jakkoli rychle, neshodil ho.

Izák náhle v hlavě pocítil vražednou bolest. Téměř v agónii vykřikl a cítil, jak mu přes tvář stéká horká krev. Za okamžik uslyšel řvát i Lemuela, jako by byl jeho ozvěnou.

Očima zkalenýma zmatkem, bolestí a krví si Izák všímal pablesků v místnosti, jíž Tkáč procházel vzájemně se prostupujícími plány. Postupně se objevil vedle všech milicionářů a bleskurychle se každého dotkl jednou ze svých klepety opatřených končetin. Jakmile to udělal, muž vykřikl, takže se zdálo, jako by se místností rychlostí prásknutí biče šířil nějaký prazvláštní virus.

Tkáč se zastavil uprostřed skladiště. Lokty drobných ruček držel u těla, aby se zajatci nemohli ani hnout, ale prsty rozhazoval po podlaze jakési rudě zbarvené věci. Izák zvedl hlavu a podíval se po místnosti.

Snažil se i navzdory palčivé bolesti pod spánkem pochopit, co se děje. Všichni skučeli, krčili se, tiskli si ruce k hlavám a neúspěšně se dlaněmi snažili zastavit tekoucí krev. Izák znovu sklonil hlavu.

Tkáč rozhazoval po zemi krvavé, uštípnuté uši.

Pod zlehka se pohybující ručkou se do prachu v pramíncích rozlévala tmavá krev. Do ní pak dopadaly kousky čerstvě ustřiženého masa; tkáň dokonale kopírovala tvar nožnic.

Tkáč, ačkoli nemožně obtěžkán čtyřmi dospělými lidmi a konstruktem se podíval nahoru a vykročil, jako by nic nenesl.

…VROUCÍ A ROZTOMILÝ… zašeptal a zmizel.

To, co bylo přímou zkušeností, se *stává snem a pak vzpomínkou. Mezi všemi třemi nevidím žádné hrany.*

Přišel mezi nás velký pavouk, Tkáč.

V Cymeku mu říkáme furiach-jažh-hett: *tančící šílený bůh. Nikdy by mě nenapadlo, že jej uvidím. Vystoupil z trychtýře* světa, *aby stanul mezi námi a silou zákona. Pistole ztichly. Slova uvízla v hrdlech jako mouchy v pavučině.*

Tančící šílený bůh se pohyboval divokým a nepřirozeným krokem. Přivinul si nás k sobě – nás odpadlíky, nás zločince. Nás uprchlíky. Klevetícího konstrukta, nelétajícího garudu, reportérku píšící pro noviny, zločinného vědce a vědátorského zločince. Tančící šílený bůh nás všechny posbíral jako zbloudilé věřící a pokáral nás, že jsme sešli z cesty.

Zableskla se klepeta.

Ve sprše masa popadaly do prachu lidské uši. Já jsem byl ušetřen. Mé v peří skryté uši neskýtají této šílené síle žádné potěšení. Furiach-jažh-hett *mezi úpěním a zoufalými výkřiky bolesti pobíhal po kružnicích rozkoše.*

A pak se unavil a záhyby hmoty vystoupil ze skladiště.

Do jiného prostoru.

Zavřel jsem očí.

Pohyboval jsem se směrem, o němž jsem nikdy nevěděl, že existuje. Cítil jsem dlouhé cupitavé klouzání oné řady nohou, když se tančící šílený bůh pohyboval po mocných vláknech energie. Utíkal v nemožných úhlech k realitě a my všichni jsme se pohupovali pod ním. Zvedal se mi žaludek. Cítil jsem, jak se zachytávám o předivo světa. V cizí dimenzi mi naskakovala husí kůže.

Na okamžik jsem byl nakažen šílenstvím tohoto boha. Na okamžik chtivost po poznání zapomněla kam patří a dožadovala se ukojení. Na zlomek času jsem otevřel oči.

Po dobu jednoho strašlivého věčného nadechnutí jsem zahlédl skut*ečnost, kterou se ubíral tančící šílený bůh.*

Pálily mě a slzami se mi zalévaly oči, cítil jsem, jako by mi měly prasknout, jako by je sužovala tisícovka písečných bouří. Nedokázaly vstřebat, co se jim nabízelo. Mé ubohé oči se pokoušely spatřit

nespatřitelné. Nepostřehl jsem nic než zlomek, okraj celkového vzezření.

Viděl jsem, nebo jsem si myslel, že vidím, nebo jsem se přesvědčoval, že vidím, obrovitost, která zastínila jakoukoli pouštní oblohu. Zející propast kyklopských rozměrů. Zaúpěl jsem a slyšel jsem, jak kolem mě sténají ostatní. Přes prázdnotu, která se od nás rozbíhala v hluboké perspektivě všemi směry a dimenzemi, zahrnujícími životní cykly a ohromnosti s každým složitým uzlem metafyzické substance, se rozkládala síť.

Její základ mi byl znám.

Vířivé nekonečno barev, chaos tkaniv nořících se do všech vláken oné věčné složité tapisérie… všechny se rozeznívaly pod nohama tančícího šíleného boha, chvěly se a vysílaly éterem drobné ozvěny odvahy či hladu či architektury či hádek či zelí či vraždy nebo betonu. Předivo špaččí motivace se spojovalo se silným, lepkavým pramínkem smíchu mladého zloděje. Vlákna se prudce napínala a pevně se přilepovala ke třetí niti, jejíž hedvábí bylo zhotoveno z úhlů, které sedm létajících opěrných zdí svíralo se střechou katedrály. Pletenec zmizel v závratnosti možných prostorů.

Do oné nekonečné široké sítě jsou vpleteny všechny úmysly, vazby, motivace, všechny barvy, všechna těla, všechny akce a reakce, všechny části fyzikální reality a myšlenky, které plodí, všechna uskutečněná propojení, všechny odstíněné okamžiky dějin a potenciálnosti, všechny bolesti zubů ca dlaždice, všechny pocity a zrození a bankovky, všechny možné věci.

Je bez konce a bez začátku. Je složitá do takové míry, že se jí koří každá mysl. Je dílem takové nádhery, že má duše zaplakala.

Hemžila se životem. V nekonečnu pavučiny bylo možné zahlédnout další tvory, jako byl náš nosič, bylo tu více tančících šílených bohů. Viděl jsem i jiná stvoření, strašlivé spletité formy, na něž se nechci rozpomínat.

Síť není bez chyb. Hedvábí je na bezpočtu míst potrhané a barvy vyhaslé. Tu a tam se vzory napínají a ztrácejí pevnost. Když jsme míjeli tyto rány, cítil jsem, jak se tančící šílený bůh zastavuje, přikládá k ním svou snovací bradavku a místo opravuje a napouští barvou.

Nedaleko od nás se nacházelo pevné hedvábí Cymeku. Přísahám, že jsem zachytil jeho chvění, když se síť světa stáhlo pod tíhou času.

Kolem mě se rozprostírala malá, soustředěná změť metareálných jemných vláken… Nový Krobuzon. Uprostřed spletených vláken zela ošklivá trhlina. Šířila se a škubala předivo sítě města, pohlcovala bezpočet barev a odsávala z nich život. Zůstávala jen ponurá a mrtvá

běloba. Marná nicota, odstín bledosti tisíckrát prázdnější, než je oko slepé ryby narozené kdesi v temné jeskyni.

Zatímco jsem se díval rozbolavělýma očima rozšířenýma pochopením, spatřil jsem, jak se trhlina zvětšuje.

Děsil jsem se té šířící se průrvy. A obrovitost toho všeho, celé sítě, ve mně vzbuzovala pocit nicotnosti. Pevně jsem zavřel oči.

Nedokázal jsem však zavřít mysl. O své vůli se pokoušela rozpomenout na to, co viděla. Ale nedokázala to obsáhnout. Zůstal ve mně pouze pocit. Vzpomínám si na to jen jako na popis. Tíže rozsáhlosti sítě z mé hlavy již vymizela.

Taková je oslabená vzpomínka, která mě nyní uchvacuje.

Tančil jsem s pavoukem. Křepčil jsem s tančícím šíleným bohem.

Část pátá

Rady

Kapitola třicátá čtvrtá

V Lemquistově síni vedli Gangr, Stenná-Katěná a Záchrana válečnou poradu.

Zůstali vzhůru celou noc. Gangr a Stenná-Katěná byli unavení a podráždění. Usrkávali z obrovských hrnků silnou kávu a probírali se papíry.

Záchrana zůstával netečný. Stále si pohrával se šálem, který měl ovinutý kolem krku.

„Podívejte se na tohle," zamával Gangr před svými podřízenými kusem papíru. „Přišlo to dnes ráno. Bylo mi to doručeno osobně. Měl jsem příležitost podebatovat o obsahu přímo s autory. Nešlo o žádnou zdvořilostní návštěvu."

Stenná-Katěná natáhla po dopise ruku. Gangr jí nevěnoval pozornost a sám si ho začal znovu pročítat.

„Je od Josiaha Pentona, Bartola Sednera a Mašeka Ghrašietnikse." Záchrana a Stenná-Katěná vzhlédli. Gangr pomalu pokýval hlavou. „Ředitelé Klínových dolů, Sednerovy banky a Paradoxských koncernů si našli čas, aby *společně* napsali dopis. Myslím si, že pod jejich podpisy můžeme přidat dlouhý seznam méně významných jmen uvedených neviditelným inkoustem, nemyslíte?" Dopis uhladil. „Pánové Penton, Sedner a Ghrašietniks jsou ‚nanejvýš znepokojeni', jak se zde praví, ‚vulgárními zvěstmi', jež se donesly k jejich uším. Dozvěděli se o naší krizi." Gangr sledoval, jak se Stenná-Katěná a Záchrana po sobě dívají. „Je to všechno dost zmatené. Nejsou si ani zdaleka jisti, co se děje, ale ani jednomu se nespí dobře. Navíc znají der Grimnebulinovo jméno. Chtějí vědět, co se podniká k odvrácení… ehm… ‚této hrozby našemu velkému městskému státu'." Papír položil na stůl a Stenná-Katěná pokrčila rameny a nadechla se, aby mu

odpověděla. Gangr si promnul oči podrážděné vyčerpáním a nepustil ji ke slovu.

„Už jste četli hlášení inspektora Tomlina – ‚Sáry'. Podle Serachina, který se nyní zotavuje v naší péči, der Grimnebulin tvrdí, že disponuje funkčním prototypem jakési formy krizového aparátu. Význam tohoto tvrzení si všichni uvědomujeme. No… a naši dobří obchodníci na to přišli. A jak si dovedete představit, všichni – a zvláště pak pan Penton – si *upřímně přejí*, abychom toto *absurdní tvrzení* co nejdříve oficiálně vyvrátili. Radí nám, abychom jakékoli nesmyslné *falešné aparáty*, které pan der Grimnebulin snad sestrojil za účelem obluzení důvěřivců, bez meškání zničili." Povzdechl si a zvedl zrak.

„Zmiňují se i o štědrých prostředcích, které v průběhu let poskytli vládě a straně Tlustého slunce. Dostali jsme *pokyn*, dámy a pánové. Nemají pražádnou radost z psychomůr a chtěli by, abychom se s podobnými nebezpečnými zvířaty bezodkladně vypořádali. Nijak nepřekvapí, že je *vytáčí* možnost krizové energie. Včera v noci jsme velmi zevrubně prohledali skladiště a po podobném zařízení v něm není ani stopa. Musíme vzít v potaz i možnost, že se der Grimnebulin mýlí nebo záměrně lže. Ale pokud ne, musíme mít také na paměti, že si svůj přístroj a své poznámky mohl včera večer odnést. Ve společnosti," a ztěžka si povzdechl, „Tkáče."

Stenná-Katěná se opatrně optala: „Rozumíme už tomu, co se vlastně stalo?"

Gangr prudce pokrčil rameny.

„Hlášení Milicionářů, kteří spatřili Tkáče a slyšeli, co říkal, jsme předali Kapnelliorovi. Já sám jsem se s Tkáčem snažil spojit a dostal jsem strohou, nepochopitelnou odpověď… Byla napsána sazemi na mém zrcadle. S jistotou můžeme říct jen tolik, že únos der Grimnebulina a jeho přátel nám přímo před nosem považuje za způsob vylepšení vzorku v síti světa. Nevíme, kam odešel ani proč. Jestli je nechal naživu. Vlastně nic. I když Kapnellior si je zcela jistý, že pořád slídí po můrách."

„A co ty uši?" připomněla Stenná-Katěná.

„O tom *nemám tušení!*" zařval Gangr. „Síť je o tolik hezčí! No ovšem! Teď máme v nemocnici dvacet vyděšených milicionářů s jedním uchem!" Trochu se uklidnil. „Uvažoval jsem. Mám za to, že naše potíže souvisejí i s tím, že jsme začali uskutečňovat plány, které byly příliš velikášské. Budeme se dál snažit lokalizovat Tkáče, ale současně se budeme muset spoléhat na méně ambiciózní způsoby lovu. Sestavíme jednotku ze strážných, milicionářů a vědců, kteří s těmi stvůrami měli co do činění. Vytvoříme specializovaný útvar. A

učiníme tak ve spolupráci s Multim.“ Stenná-Katěná a Záchrana na něho pohlédli a přikývli.

„Je to nezbytné. Spojíme své síly. On má vycvičené muže, my rovněž. Rozběhli jsme příslušné procedury. On bude mít své jednotky, my své, ale budou navzájem spolupracovat. Během této operace se na Multiho a jeho lidi bude vztahovat v souvislosti s veškerou zločineckou aktivitou bezpodmínečná amnestie.

Záchrano… Potřebujeme vaše speciální dovednosti. V tichosti, samozřejmě. Kolik svých… druhů… podle vašeho mínění můžete zmobilizovat během jednoho dne? Uvědo-mí-me-li si povahu operace… Má určitá rizika.“

MontJohn Záchrana si opět pohladil šál. Hluboko v hrdle mu zachrčelo. „Asi tak deset,“ odhadl.

„Budete samozřejmě vycvičeni. Nemýlím-li se, zrcadlový chránič jste na sobě už měl.“ Záchrana přikývl. „Dobrá. Protože schopnost vnímání vašeho druhu se… zhruba podobá vnímání lidskému, není to tak? Vaše mysl je pro můry stejně *přitažlivá* jako ta moje. Bez ohledu na vašeho hostitele?“

Záchrana opět přikývl.

„Zdají se nám sny, pane starosto,“ potvrdil svým přiškrceným hlasem. „Můžeme se stát kořistí.“

„Rozumím. Odvaha vaše – a vašich druhů – nezůstane nepovšimnuta. Poskytneme vše, co je v našich silách, abychom vám zajistili bezpečnost.“ Záchrana přikývl, aniž na sobě dal viditelně znát nějaké emoce. Pak pomalu vstal.

„Jelikož čas je životně důležitý, půjdu své druhy informovat okamžitě.“ Uklonil se. „Můj útvar vám bude k dispozici zítra před západem slunce.“ Otočil se a odešel z místnosti.

Stenná-Katěná se na Gangra pátravě podívala.

„Moc velkou radost z toho nemá, co?“ Gangr pokrčil rameny.

„Vždycky věděl, že role tajemníka může obnášet jisté riziko. Psychomůry představují pro jeho lid stejné nebezpečí jako pro nás.“

Stenná-Katěná přikývla.

„Před jak dlouhou dobou byl obsazen? Myslím tím původního Záchranu, toho lidského.“

Gangr chvíli v duchu počítal.

„Před jedenácti lety. Měl v úmyslu nahradit mě v úřadu. Uvedla jste do pohybu útvar?“ Stenná-Katěná dlouze potáhla ze své hliněné dýmky. Linul se z ní aromatický dým.

„Dnes a zítra procházíme dvoudenním intenzivním tréninkem… však víte, míření dozadu se zrcadlovými chrániči a tak podobně. Multi pravděpodobně dělá totéž. Říká se, že Multiho jednotka zahrnuje

několik přetvorů *speciálně uzpůsobených* k chovu a odchytu psychomůr… mají zabudovaná zrcadla, dozadu mířící zbraně a tak dále. My máme takového člověka jen jednoho.“ Žárlivě potřásla hlavou. „Několik vědců, co pracovalo na projektu, se teď věnuje pátrání po můrách. Všemožně se nás snaží přesvědčit, že taková činnost nepřinese žádné výsledky, ale pokud by měli úspěch, mohli by nám zajistit jakýsi náskok.“

Gangr přikývl. „A k tomu,“ řekl, „ještě připočtěte našeho Tkáče. Je někde venku a slídí po můrách, které mu neustále trhají jeho milovanou síť světa… naše kolekce pomocníků je docela slušná.“

„Bohužel je nemůžeme koordinovat,“ namítla Stenná-Katěná. „A to mi dělá starosti. A morálka ve městě upadá. Přirozeně jen málo lidí zná skutečnou pravdu, ale všichni vědí, že v noci strachem ze snů nemohou spát. Vytváříme mapu míst stižených nočními běsy, sledujeme, jestli v nich neexistuje nějaký systém, jestli tak můry nevypátráme. Celý minulý týden jsme čelili záplavě násilných trestných činů. Nic velkého ani plánovaného: pouze nečekané útoky, impulzivní vraždy, potyčky. Nervy,“ dodala pomalu, „mají všichni napjaté k prasknutí. Lidé podléhají paranoii a strachu.“

Na chvíli se rozhostilo ticho, pak opět promluvila.

„Dnes odpoledne byste měl obdržet plody jistých vědeckých snah. Požádala jsem náš výzkumný tým, aby navrhl a vyrobil přilbu, která by zabránila pronikání můřích výkalů do mozku během spánku. Bude sice poněkud nepohodlná, ale alespoň si odpočinete.“ Odmlčela se. Gangr jen rychle mrkal. „Jak jsou na tom vaše oči?“ zeptala se.

Gangr potřásl hlavou.

„Slábnou,“ poznamenal smutně. „Nedokážeme si s tím poradit – tělo je stále odmítá. Nastal čas na novou sadu.“

Lidé se trousili do práce s temnými kruhy pod očima. Byli nevrlí a nevstřícní.

V kelströmském docích se o rozprášené stávce nikdo nezmiňoval. Modřiny na kůžích voďanojských vykladačů začínaly blednout. Jako obvykle vytahovali ze špinavé vody utopené náklady. Naváděli lodi do úzkých prostor v docích. Potají si šeptali o zmizení svých mistrů, organizátorů stávky.

Jejich lidští kolegové se na poražené xeňany dívali se směsicí nejrůznějších pocitů.

Oblohu nad městem křižovaly obézní aerostaty, hlídkovaly a dokreslovaly atmosféru podprahové zlověstnosti.

Neskutečně snadno propukaly hádky. Každou chvíli se strhly bitky. Noční utrpení se přeneslo i do dne a nacházelo si oběti i mezi bdícími.

V Čírné rafinérii v Zákrutu přepadly vyčerpaného jeřábníka trýznivé halucinace, které mu předcházející noci narušovaly spánek. Roztřásl se tak neovladatelně až začal škubat páčkami. Ohromný parní stroj vychrlil svůj náklad roztaveného železa o vteřinu dříve, než měl. Vychrstl doběla rozžhavený proud přes okraj přistaveného přepravníku a zalil jeho obsluhu jako obranný stroj. Lidé vřeštěli a vzápětí pod nemilosrdnou kaskádou tekutého kovu shořeli.

Na vrcholcích velkých opuštěných monolitů v Plku zapalovali městští garudové v noci ohně. Tloukli do gongů a pánví, vřeštěli a pořvávali oplzlé písně a chraplavá hesla. Předák Karel jim namluvil, že tak zabrání zlým duchům, aby navštívili jejich věžáky. Létajícím příšerám. Démonůn, kteří přilétli do města, aby vysáli mozky živým tvorům.

Odvázané kavárenské večírky ve Vilných polích ztratily šťávu.

Noční můry dohánělý některé umělce k záchvatům tvořivosti. Už se plánovala i výstava: *Hlášení z neklidného města.* Mělo jít o přehlídku výtvarného umění, soch a zvukových záznamů, které inspirovala lavina ohyzdných snů, v nichž se město nepřestávalo převalovat.

Ve vzduchu visel strach, nervozita z vyslovení jistých jmen. Lin a Izák, zmizelí. Hovořit o nich znamenalo přiznat, že se něco stalo, že nejsou jen tak prostě zaneprázdnění, že jejich nucená, mlčenlivá nepřítomnost na obvyklých místech představuje cosi zlověstného.

Noční můry rvaly membránu spánku. Rozlévaly se do každodenního bytí, strašily ve sféře slunečního světla, dusily rozhovory v zárodku a vzdalovaly od sebe přátele.

Izák se probral v agónii myšlenek. Rozpomínal se na neuvěřitelné zážitky předešlé noci. Zamžikal, ale oči zůstaly zavřené.

V hrdle mu uvízlo nadechnutí.

Opatrně se pokusil zorientovat. Zaplavily ho neskutečné obrazy. Hedvábná vlákna široká jako život. Živoucí bytosti zákeřně se plížící po vzájemně pospojovaných drátech. Za nádherným závojem barevného chmýří ohromná, bezčasá, nekonečná masa nicoty…

V hrůze otevřel oči.

Síť byla pryč.

Izák se pomalu rozhlédl. Ležel ve studeném a vlhkém cihlovém sklepě, v němž ve tmě kapalo ze stropu.

„Jsi vzhůru, Izáku?“ zeptal se Derchanin hlas.

Izák se ztěžka opřel o lokty. Zaúpěl. Tělo ho bolelo snad úplně všude. Cítil se zmlácený a jakoby potrhaný. Derchan seděla kousek od něho na cihlové římse. Věnovala mu úsměv prostý jakéhokoli potěšení. Vyšel z toho spíše úděsný škleb.

„Derchan?“ zasípal. Oči se mu rozšířily údivem. „Co to máš na sobě?“

V slabém přísvitu vrhaném čadící petrolejkou si všiml, že Derchan je oblečená do nadýchaného župánku z jasně růžové látky, navíc ozdobeného křiklavými vyšívanými květinami. Derchan pokrčila rameny.

„To, Izáku, teda opravdu nevím,“ odpověděla mu hořce. „Vím jedině to, že mě odrovnal milicionář se žihadlovkou a pak že jsem se probudila tady v kanále, oblečená do téhle hrůzy. A to není všechno…“ Na okamžik se jí zachvěl hlas. Odhrnula si vlasy na spánku. Izák při pohledu na otevřenou mokvající ránu, pokrytou zčásti krevní sraženinou, kterou měla potřísněnou i tvář, jen zahvízdal. „Mám pryč… *ucho.*“ Rozechvělou rukou vlasy pustila, spadly do původní pozice. „Lemuel tvrdí, že nás sem donesl nějaký… *Tkáč.* A tos ještě neviděl svoji vlastní výbavičku.“

Izák se poškrábal na hlavě a posadil se zpříma. Snažil se rozptýlit mlhu v hlavě.

„*Cože? Kde* to *jsme?* V kanále… Kde je Lemuel? Jagharek? A…“ *Lublamai,* zaslechl vnitřní hlas, ale pak si vybavil Vermišankova slova. S chladnou hrůzou se rozpomněl, že Lublamaie nenávratně ztratili.

Začal cosi blábolit.

Zaslechl se a uvědomil si, že je hysterický. Odmlčel se, zhluboka se nadechla přinutil se uklidnit.

Podíval se, kde to vlastně jsou.

Seděli s Derchan v asi dvě stopy hlubokém výklenku ve stěně malé cihlové místnůstky bez oken. Měřila asi deset krát deset stop – protilehlá stěna byla ve slabém světle jen stěží vidět –, strop nebyl výš než pět stop. V každé ze čtyř stěn se otvíral válcovitý tunel o průměru asi čtyři stopy.

Podlaha se zcela ztrácela ve špinavé vodě. Nebylo možné odhadnout, jak je tu hluboko. Zdálo se, že tekutina přitéká přinejmenším ze dvou tunelů a ostatními zase pomalu odtéká.

Stěny se leskly organickým kalem a plísní. Ovzduší bylo prosycené silným zápachem hniloby a výkalů.

Izák se podíval i na sebe a tvář se mu zkřivila zmatkem. Měl na sobě naprosto čistý tmavý a dobře střižený oblek s vázankou, za nějž

by se nemusel stydět žádný poslanec. Izák ho nikdy předtím neviděl. Vedle něho ležela zválená a špinavá cestovní brašna.

Pak si najednou vzpomněl na včerejší palčivou bolest a krvácení. Nadechl se a rozechvěle zašmátral prsty – a prudce vydechl. Levé ucho bylo pryč.

Opatrně se dotýkal poničené tkáně a čekal, že narazí na mokvající roztržené maso nebo zasychající strupy. Místo toho, na rozdíl od Derchan, nahmatal zhojenou jizvu potaženou kůží. Necítil žádnou bolest. Připadalo mu, jako by o ucho přišel už před lety. Zamračil se a vedle jizvy na zkoušku luskl prsty. Pořád slyšel, ačkoli schopnost určovat zvuky přesně se mu určitě zhoršila.

Derchan se na něho pátravě dívala a lehce se třásla.

„Tkáč zjevně považoval za vhodné, aby ti zahojil ucho, stejně jako i Lemuelovi. Mně ale ne…“ Mluvila tiše a zkroušeně. „I když,“ dodala, „zastavil mi krvácení z těch ran po té… zatracené žihadlovce. Takže Lemuel ani nebláznil, ani nelhal, ani nesnil. Chceš mi prostě tvrdit, že se mezi námi jen tak objevil a zachránil nás *Tkáč?*“

Izák pomalu přikývl.

„Nevím proč… Nemám ani tušení proč… ale je to tak.“ V myšlenkách se vrátil do včerejška. „Slyšel jsem venku Gangra, něco na něho řval. Připadalo mi to, jako kdyby ho ani nepřekvapilo, že se objevil… myslím, že se ho snažil *uplatit.* Možná že se s ním ten blázen snaží paktovat… Kde jsou ostatní?“

Izák se pozorně rozhlédl. V jejich výklenku se nikdo skrýt nemohl, ale na druhém konci místnosti se nacházel úplně stejný výklenek, zcela utopený ve tmě. Pokud by se v něm něco skrčilo, ve stínu by to nebylo vůbec vidět.

„Probudili jsme se tady všichni,“ řekla Derchan. „Všichni kromě Lemuela jsme na sobě měli tohle divné oblečení. Jagharek byl…“ Derchan rozpačitě potřásla hlavou a opatrně se dotkla své zakrvavené rány. Cukla sebou. „Jagharek byl navlečený do šatů nějaké doroty. Když jsme se probudili, čekalo tu na nás několik rozsvícených petrolejek. Lemuel s Jagharkem mi řekli, co se stalo… Jagharek vyprávěl… pletl páté přes deváté, o nějaké *síti…*“ Derchan zavrtěla hlavou.

„Tomu rozumím,“ řekl Izák zvolna. Odmlčel se a cítil, jak v myšlenkách bázlivě utíká před vlastními nejasnými vzpomínkami. „Bylas v bezvědomí, když nás Tkáč odnesl. Nemohlas vidět, co jsme spatřili my… kam nás zavedl…“

Derchan se zamračila. Oči se jí zalévaly slzami.

„To ucho… to zatracené ucho tak bolí, ‚Záku," stěžovala si. Izák jí neohrabaně a se zachmuřenou tváři stiskl rameno. Pokračovala: „No, a teď jsi byl mimo, takže Lemuel odešel a Jagharek šel s ním."

„*Cože?*" vykřikl Izák, ale Derchan mu položila ruku na ústa.

„Znáš Lemuela, víš, co dělá za práci. Kanály zná nakonec docela dobře. Vypadá to, že nám můžou poskytnout praktické útočiště. Vydal se na krátký průzkum, a když se vrátil, věděl, kde jsme."

„A to je?"

„Stíniště. Odešel a Jagharek chtěl jít s ním. Slíbili, že se vrátí do tří hodin. Šli sehnat nějaké jídlo, oblečení pro mě a pro Jagharka, podívat se, jak to tady vypadá. Odešli asi tak před hodinou."

„Tak na co krucinál čekáme, *jdeme za nimi…*"

Derchan zavrtěla hlavou.

„Nebuď hlupák, Izáku," zaprosila unaveně. „Nemůžeme si dovolit rozdělit se. Lemuel kanály zná… jsou *nebezpečné*. Řekl, abychom se odsud ani nehnuli. Žije tady všemožná havěť… ghúlové, trpaslíci, bozivědíco. Proto jsem tu s tebou zůstala, když jsi nebyl při vědomí. Musíme tady na ně *počkat*.

A navíc jsi teď v Novém Krobuzonu asi tím nejhledanějším člověkem. Lemuel je úspěšný kriminálník: ví, jak zůstat neviditelný. Vystavuje se mnohem menšímu riziku než ty."

„Ale co Jag?" zaskučel Izák.

„Lemuel mu dal svůj plášť. S kápí přes hlavu a s cáry těch šatů, co si omotal kolem nohou, vypadal jako obyčejný bláznivý stařík. Izáku, brzy se vrátí. Musíme na ně počkat. Musíme vymyslet plán. A ty musíš poslouchat." Poslední větu řekla tak posmutněle, že Izák ustaraně vzhlédl.

„Proč nás sem odnesl, ‚Záku?" Tvář se jí zkřivila bolestí. „Proč nám ublížil, proč nás takhle vyparádil…? Proč mi *nezahojil tu ránu…?*" Vztekle si utřela slzy.

„Derchan," Izák měl v očích soucit, „to opravdu netuším…"

„Měl by ses podívat na tohle." Popotáhla nosem a podala mu pomačkanou a smradlavou stránku novin. Izák si ji s odporem vzal, a když se jí dotkl, znechuceně se zašklebil – byla mokrá a oslizlá.

„Co to je?" zeptal se, zatímco ji rozkládal.

„Když jsme se celí zmatení probudili a nevěděli jsme, co se děje, připlavala sem jedním z těch malých tunelů. Byla složená jako lodička." Úkosem na něho mrkla. „Blížila se *proti* proudu. Tak jsme ji vylovili."

Izák stránku rozevřel. Byla to prostřední stránka z *Výběru*, jednoho z novokrobuzonských týdeníků. Z data v horní části – stránky 9. tathise 1779 – poznal, že vyšel dnes ráno.

Očima klouzal po nevelké kolekci článků. Nechápavě zavrtěl hlavou.

„Co tu má jako být?“ zeptal se.

„Podívej se na dopisy redakci.“

Izák stránku otočil. Tady to bylo, druhý dopis odshora. Byl napsán stejně formálním, šroubovaným způsobem jako ostatní, ale obsahem se zásadně lišil. Četl a nevěřil svým očím.

> Pánové a dámo,
>
> přijměte prosím mé blahopřání k Vašim vynikajícím snovacím schopnostem. Za účelem podpory Vaší mistrovské práce jsem se podjal úkolu vyprostit Vás z politováníhodné situace. Musím se nyní naléhavě věnovat povinnostem na jiném místě, a nemohu Vám tudíž dělat společnost. Bezpochyby se však zanedlouho opět setkáme. Mezitím mějte, prosím, na paměti, že člověk ve Vašem středu, jehož neuvážený chov uvedl město do současné svízelné situace, se může stát obětí nechtěného zájmu ze strany svého uprchlého svěřence.
>
> Naléhavě Vás prosím, abyste pokračovali ve své tkací práci, jíž jsem oddaným stoupencem.
>
> S neskonalou úctou,
>
> T.

Izák pomalu vzhlédl.

„Jen bozi vědí, co si o tom bude myslet zbytek čtenářů *Výběru…*“ uchechtl se přidušeně. „Do chrchle, ten zatracený pavouk má ale moc!“

Derchan pomalu přikývla a povzdechla si.

„Já si jenom přeju pochopit, co to vlastně *dělá…*“

„Na to bys nikdy nepřišla, Der. Nikdy.“

„Ty jsi vědec, ‚Záku,“ řekla ostře. V hlase jí zaznívalo zoufalství. „Musíš o těchto věcech přece něco vědět. Tak se mi aspoň *pokus* vysvětlit, co nám to sděluje…“

Izák nic nenamítal. Ještě jednou si vzkaz přečetl a pátral v paměti po čemkoliv, co by teď mohl použít.

„Dělá prostě jen všechno pro to… aby síť byla hezčí,“ vypadal zkormouceně. Všiml si Derchaniny rozšklebené rány a rychle zrakem uhnul. „Nepochopíme ho, vůbec neuvažuje jako my.“ Jak mluvil, něco ho napadlo. „Možná… možná proto s ním Gangr jedná. Pokud

neuvažuje jako my, možná je vůči můrám imunní… Možná je jako… lovecký pes…“

Nenechal se ovládnout, pomyslel si, když si vzpomněl, jak starosta venku křičel. *Nedělá to, co chce, aby dělal.*

Zase se vrátil k dopisu ve *Výběru.*

„Tahle zmínka o snovacích schopnostech…“ uvažoval nahlas a kousal se do rtů. „Ta se týká sítě světa, neřekla bys? Myslím si, že nám chce říct, že se mu líbí… ehm… to, co na světě děláme. Jak ‚předeme‘. Myslím, že proto nás zachránil. A tahle druhá část…“ Při četbě jeho obličej nabýval stále vyděšenějšího výrazu.

„Pro bohy,“ hlesl. „Je to totéž, co se stalo Barbilové…“ Derchan se tvářila sveřepě. Váhavě přikývla. „Co to říkala? ‚Ochutnala mě…’ Ta housenka celou dobu jsem ji musel svou myslí dráždit… Už mě ochutnala… Musí jít po mě.“

Derchan na. něho zírala.

„Jen tak ji nesetřeseš, Izáku,“ řekla s jistotou. „Budeme ji muset zabít.“

Mluvila v množném čísle. Izák k ní vděčně vzhlédl.

„Než se domluvíme na nějakém plánu,“ zvedla ruku, „je tu ještě něco. Jedna záhada. Něco, co potřebuju vysvětlit.“ Ukázala na druhý výklenek. Izák se zvědavě zadíval do špinavé tmy. Jen s obtížemi rozeznával neforemný, nehybný tvar.

Okamžitě věděl, co tu je. Vzpomněl si na pozoruhodný zákrok ve skladišti. Zrychlil se mu dech.

„Před nikým jiným nemluví ani nepíše,“ hlásila Derchan. „Když jsme si uvědomili, že je tu s námi, chtěli jsme vědět, co to vlastně provedl, ale nevěnoval nám nejmenší pozornost. Myslím, že čeká na tebe.“

Izák sklouzl na ohraj římsy.

„Je tu mělko,“ uklidnila ho Derchan za ním. Izák se spustil do studeného tekutého bahna kanalizace. Hmota mu dosahovala ke kolenům. Bezmyšlenkovitě se jí brodil, aniž si všímal palčivého puchu, který při chůzi vířil. Pustil se páchnoucí kaší výkalů k římse na opačném konci kanálu.

Jakmile se přiblížil, dosud otupělý obyvatel neosvětleného prostoru slabě zabzučel a narovnal své potlučené tělo do co možná nejvzpřímenější pozice. Do výklenku byl doslova vecpán.

Izák se vedle něj posadil a pokusil se sklepat špínu z bot. Pak se se zvídavým, téměř hladovým výrazem otočil.

„Prosím,“ oslovil ho, „pověz mi, co víš. Pověz mi, proč jsi mě varoval. A pověz mi, co se to děje.“

Uklízecí konstrukt zasyčel.

Kapitola třicátá pátá

Jagharek čekal pod vlhkým cihlovým obloukem u stanice Trauka.

Oklovával kus chleba a masa, které si němě vyžebral od řezníka. Přestrojení mu zjevně pomohlo. Prostě natáhl ruku, která se mu třásla, ze záhybu pláště a jídlo se mu v ní ocitlo. Hlavu si nechal stále zabalenou. Odšoural se pryč, s křečí v ovázaných nohách. Kráčel jako unavený stařec.

Bylo mnohem snazší ukrývat se jako člověk než jako nezraněný garuda.

Čekal v temnotě, v níž ho zanechal Lemuel. Ze stínů, jež ho halily, sledoval pohyb u kostela časových bohu. Byla to ošklivá malá budova s fasádou pomalovanou reklamními slogany nábytkářského obchodu, který zde kdysi sídlil. Nad dveřmi se nápadně vyjímaly složité mosazné hodiny, na nichž byla každá hodina propletena symbolikou příslušného božstva.

Jagharek toto náboženství znal. U lidí v Šankelu se těšilo značné oblibě. Navštěvoval jeho chrámy, když v letech před svým zločinem přilétal s hejnem do města za obchody.

Hodiny odbily jednu a Jagharek uslyšel kvílivý chvalozpěv na Sanšada, slunečního boha; melodie se linula z rozbitých oken. Zpívalo se zde s větším nasazením než v Šankelu, ale značně falešněji. Náboženství sem přes Chudé moře úspěšně dorazilo ani ne před třiceti lety. O všechny jemné odstíny zjevně přišlo ve vodách mezi Šankelem a Myršokem.

Než si to Jagharek stačil uvědomit, jeho uši cvičeného lovce zaregistrovaly, že kroky, které se blíží k jeho skrýši, mu jsou povědomé. Rychle dojedla vyčkával.

Před obloukem se objevila Lemuelova silueta. V prosvětlených místech nad jeho rameny byli vidět kolemjdoucí.

„Jagu?“ zašeptal a slepě nahlížel do ponuré tmy. Garuda se došoural na světlo. Lemuel nesl dvě tašky nacpané šatstvem a jídlem. „No tak,“ zašeptal. „Měli bysme se vrátit.“

Klikatými uličkami Stíniště se vydali stejnou cestou nazpátek. Byl lebek, den nákupů, a všude jinde ve městě by na ulicích nebylo k hnutí. Ale ve Stíništi byly trhy ubohé a chudé. Ti z místních, pro něž byl lebek dnem volna, se vydali na Sivý vrch nebo na trh do Zmijí díry. Lemuela a Jagharka si moc lidí nevšimlo.

Jagharek přidal do kroku, a aby udržel s Lemuelem tempo, belhal se na ovázaných nohách podivnou hopsavou chůzí chromého. Mířili na jihovýchod, drželi se ve stínu vyvýšené železniční dráhy a blížili se k Psoriaku.

Tak jsem se dostal do města, pomyslel si Jagharek. *Sledoval jsem tyto ohromné železné vlakové stezky.*

Vlezli pod cihlové oblouky a vrátili se do nevelkého uzavřeného prostoru, sevřeného ze tří stran holými neomítnutými zdmi. Po nich se spouštěly okapy, ústily do betonových koryt a uprostřed dvorku mizely pod mříží velikosti člověka.

Na čtvrté, k jihu směřující straně dvorek vyhlížel do ponuré uličky. Za ní se země svažovala. V údolíčku a v okolním terénu se rozkládal Psoriak. Jagharek přejížděl pohledem přes nepravidelnou scenérii sedlových střech a plesnivějící břidlice, cihlových věžiček a zapomenutých, rezavých korouhviček.

Lemuel se rozhlédl, aby se ujistil, že nejsou pozorováni, a uvolnil mříž. Vyplížili se z ní hadi vražedného puchu a začali je omotávat. V horku byl zápach k nevydržení. Lemuel podal Jagharkovi tašky a z pouzdra na opasku vytáhl nabitou pistoli. Jagharek se na něho zpod kápě tázavě díval.

Lemuel se se syrovým úsměvem otočil a řekl: „Vybíral jsem si dlužné laskavosti. Trochu jsem se postaral o vybavení.“ Zamával pistolí, aby svá slova doložil. Prohlédl si ji a znalecky potěžkal. Z tašky vytáhl i petrolejku, zapálil ji a levou rukou zvedl.

„Drž se za mnou,“ přikázal. „Měj uši nastražené. Pohybuj se tiše. A hlídej si záda.“

S těmito slovy se spustili do špíny a tmy.

Neurčitou dobu se brodili zapařenou, páchnoucí temnotou. Všude kolem nich se ozývalo cupitání a šplouchání. Jednou uslyšeli z tunelu ubíhajícího rovnoběžně s jejich stokou odporný smích. Dvakrát se Lemuel otočil, aby zamířil svítilnu i pistoli na malou oblast rozvlněné

kalné vody, v níž se hýbalo cosi neviditelného. Střílet ale nemusel. Nic je neobtěžovalo.

„Víš ty vůbec, jaké jsme měli štěstí?“ zeptal se pak konverzačním tónem. Jeho slova k Jagharkovi pomalu doplula na vlně smrdutého vzduchu. „Nevím, jestli místo, kde nás nechal, zvolil Tkáč úmyslně, ale jsme v jednom z nejbezpečnějších míst v celé novokrobuzonské kanalizaci.“ Hlas mu občas přeskočil vypětím nebo znechucením. „Stíniště je takový zapadákov, že tady dole nenarazíš na moc potravy, nemáš tu thaumaturgické zbytky, nejsou tady žádné velké staré síně, které by snesly existenci nějaké sebranky… Není tady moc rušno.“

Chvíli mlčel a pak navázal.

„Vezmi si třeba kanály v Brokatech. Všechny ty nestabilní splašky z laboratoří a experimentů, které se v nich hromadí celé roky… vůbec netušíš, co se ti tam objeví za havěť. Krysy velikosti prasat, co mluví všemožnými jazyky. Slepí zakrslí krokodýli, jejichž praprapraprapředci utekli ze zoo. Kříženci všech druhů.

Pak dál, v Zákrutu a Temném brodě, město spočívá na vrstvách starých budov. Stovky let se nořily do bahna a lidi na nich jednoduše stavěli nové domy. Pevný chodník je tam teprve asi sto padesát let. Tam kanály vytékají do starých sklepů a pokojů. Stoky, jako je třeba tahle, ústí do zatopených ulic. Pořád na nich vidíš cedule se jmény. Plesnivé baráky pod cihlovou oblohou. Vysoko nad tebou. Sračky tečou tunely a pak do oken a do dveří.

Tam taky žijí podzemní bandy. Bývali to lidi, nebo aspoň jejich rodiče, ale v podzemí už strávili příliš moc času. Není na ně hezký pohled.“

Odchrchlal si a hlasitě si odplivl do pomalu tekoucího svinstva.

„Ale přesto. Lepší tyhle podzemní bandy než ghúlové. Nebo trpaslíci.“ Zasmál se, ale nijak vesele. Jagharek nedokázal poznat, jestli si ho Lemuel dobírá.

Ten se pak odmlčel. Několik minut bylo slyšet jen čvachtání nohou brodících se hustými splašky. Potom Jagharek zaslechl hlasy. Ztuhl a chytil Lemuela za košili, ale za chvilku je uslyšel zřetelněji a poznal, že to mluví Izák s Derchan.

Zdálo se, že odpadní voda přivádí světlo i zpoza rohu.

Se sehnutými zády a po namáhavé cestě zpocení prošli Jagharek a Lemuel nepravidelnými cihlovými křižovatkami a konečně zabočili do místnůstky pod středem Stíniště.

Izák a Derchan na sebe řvali. Izák Jagharka a Lemuela spatřil přes Derchanino rameno. Zvedl ruce.

„Zatraceně, tak tady vás *máme!*“ Prosmýkl se kolem Derchan. Jagharek mu podal tašku plnou jídla. Izák jí nevěnoval pozornost. „Leme, Jagu,“ spustil naléhavě. „Musíme se rychle vydat na cestu.“

„Tak to počkej…“ odporoval Lemuel, ale Izák ho ignoroval.

„Poslouchejte, krucinál,“ zařval Izák. „Mluvil jsem s konstruktem!“

Lemuel zůstal stát s otevřenými ústy. Chvíli bylo ticho.

„Dobrý?“ zeptal se Izák. „Jemu to *myslí*, má *rozum*… nějak mu přeskočilo v hlavě. Povídačky o VI jsou pravda! Je to virus, nějaký programový zkrat. A i když s tím sám nevyrukuje a nepřizná to, myslím, že mu mohl trochu pomoct ten zatracený opravář. Což má za následek, že *ten stroj myslí*. Všechno viděl! Byl u toho, když psychomůra zaútočila na Lublamaie. Byl…“

„Počkat, počkat!“ skočil mu do řeči Lemuel. „On s tebou *mluvil?*“

„Ne! Musel čmárat vzkazy tamhle do plísně: dával si zatraceně načas. Na to používá ten svůj bodec na odpadky. Právě konstrukt mi přece řekl, že se z Davida stal zrádce! Snažil se nás dostat ze skladiště ještě předtím, než přišla milice!“

„Proč?“

Izák malounko přibrzdil.

„To nevím. Sám si to nedovedu vysvětlit. A on není moc… výmluvný.“ Lemuel obrátil oči v sloup. Konstrukt seděl nehybně v rudočerném blikotání petrolejky. „Ale poslouchej… myslím, že jedním z důvodů, proč chtěl, abychom utekli, je to, že jsme proti psychomůrám. Nevím proč, ale fakt je nemá rád. Chce, aby pochcípaly. A nabízí nám pomoc…“

Lemuel vyštěkl nepříjemným, nevěřícným smíchem.

„Paráda! Tak ty máš na své straně vysavač…“

„Ale kdeže, ty *kreténe,*“ zařval Izák. „Nechápeš to? *On není sám…*“

Slovo *sám* se odráželo od zdí smrdutých nor. Lemuel a Izák na sebe upřeně civěli. Jagharek se stáhl.

„Není sám,“ zopakoval potichu Izák. Derchan za ním neslyšně přitakala. „Dal nám *pokyny*. Umí číst a psát – tak si uvědomil, že nás David zaprodal, našel jeho pohozené instrukce. Není to žádný skvělý myslitel, ale slibuje nám, že když zítra večer zajdeme do Sivého krutu, potkáme se s něčím, co nám všechno objasní. A co nám pomůže.“

Tentokrát ticho ozvěnou své přítomnosti vyplňovalo slovo *nám.* Lemuel pomalu zavrtěl hlavou, tvář měl netečnou.

„Kruci, Izáku,“ řekl klidně. „‚My‘? ‚Nám‘? S kým si to tady vykládáš? *Mě se to nijak netýká…*“ Derchan si znechuceně odfrkla. Izák žasl. Lemuel pokračoval: „Podívej, kamaráde. Šel jsem do toho

kvůli *penězům*. Jsem obchodník. Platils dobře. Dostals moje služby. Dostals dokonce trochu mého času zadarmo, v té záležitosti s Vermišankem. Udělal jsem to pro pana X. A mám pro tebe slabost, ‚Záku. Choval ses ke mně férově. Proto jsem se sem vrátil. Donesl jsem trochu jídla a ukážu ti i cestu ven. Ale Vermišank je mrtvý a úvěr je vyčerpaný. Nevím, co máš v plánu, ale já mizím. Proč bych měl, *do prdele*, ty potvory honit? Nech to na milici. *Mě už tady nic nečeká…* Proč bych tu měl ještě zůstávat?“

„Nech to na *kom…?*“ sykla Derchan pohrdavě, ale Izák jí skočil do řeči.

„Uvažuj,“ nabádal ho. „Co teď? No? Myslíš si, že se můžeš *vrátit?* Leme, kamaráde, ty můžeš být čím chceš, ale nejsi žádný hlupák. Myslíš si, že tě neviděli? Myslíš si, že nevědí, kdo jsi? Pro *bohy*, chlape… hledají tě.“

Lemuel na něho nezúčastněně hleděl.

„No, díky za tvůj zájem, ‚Záku. Něco ti ale řeknu –“ a hlas mu ochladl „– *ty* můžeš být v pěkné kaši, já jsem ale prožil celý svůj profesionální život na útěku před zákonem. O mě si starosti nedělej, kámo. Já budu v pohodě.“ Neznělo to ale nijak přesvědčivě.

Neříkám mu nic, co by nevěděl, pomyslel si Izák. *Prostě nad tím teď nechce uvažovat.* Opovržlivě potřásl hlavou.

„Krucinál, chlape, uvažuj logicky. Existuje zatraceně nepředstavitelný rozdíl mezi tím, jestli jsi prostředník, nebo *kriminálník, co zabíjí milicionáře…* Nechápeš to? Oni nevědí, co víš, nebo nevíš… máš tu smůlu, kamaráde, že jsi v tom *zapletený.* Musíš do toho jít s námi. Musíš to vydržet až do konce. Jdou po tobě, je to tak? A právě teď jsi před nimi na útěku. Lepší je zůstat vpředu, i když utíkáš, než se otočit a čekat, až tě doženou.“

Lemuel se ani nehnul a zíral na Izáka. Neodpověděl, ale ani neodcházel.

Izák k němu došel.

„Podívej se,“ přitvrdil, „je tu ještě to, že… my… *já…* tě potřebuju.“ Derchan si za ním nevrle odfrkla a Izák se na ni podrážděně podíval. „U chrchle, Leme… jsi naše největší šance. Všechny znáš, taháš za všechny důležité nitky…“ Izák bezmocně rozhodil rukama. „Nevím, jak se teď mám zachovat. Jedna z těch… *potvor* mě *chce* jako zákusek, milice nám nepomůže, sama neví, jak ty bestie pochytat, a stejně – nevím, jestli ti to dochází, ale ti parchanti jdou i *po nás…* Nenapadá mě žádný způsob, i za předpokladu, že ty můry zneškodníme, jak bych z toho vyvázl živý.“ Otřásl se. Mluvil rychle a podobné myšlenky raději zahnal. „Ale když vydržím, snad mě něco napadne. A totéž platí pro tebe. *Bez* tebe máme s Derchan

rozsudek smrti *podepsaný.*“ Lemuel si ho upřeně prohlížel. Izáka zamrazilo. *Nikdy nezapomínej, s kým, jednáš,* pomyslel si. *Ty a on nejste žádní* kamarádi… *na to nezapomeň.*

„Víš, že platím spolehlivě,“ nabídl najednou. „Dobře to víš. Nebudu tady předstírat, že mám kdovíkolik na účtu, něco ale mám, pár guinejí mi ještě zbylo a *všechny jsou tvoje.*… ale pomoz mi, Lemueli, a budu ti patřit i *já.* Budu pro tebe pracovat. Budu ti sloužit. Budu tvůj zasraný *poskok.* Udělám všechno, co ti uvidím na očích. Všechno, co vydělám, bude tvoje. Upíšu ti celý svůj *život,* Lemueli. Jenom *nám teď pomoz.*“

Bylo slyšet jen tiché šplouchání proudu splašků. Derchan pořád postávala za Izákem. Její obličej byl studií opovržení a znechucení. *Nepotřebujeme ho,* sděloval. Ale přesto čekala, jak odpoví. Jagharek stál opodál. Celou hádku poslouchal naprosto nevzrušeně. Byl k Izákovi připoután. Bez něho nemohl nikam jít, nemohl nic udělat.

Lemuel si povzdechl.

„Budu si znamenat průběžnou sumu, uvědomuješ si to? Mluvíme o pořádném dluhu, jasný? Máš představu, jaká je za tyhle aktivity denní sazba? Rizikové příplatky?“

„Na tom nesejde,“ vyhrkl Izák zprudka; snažil se skrývat, jak se mu ulevilo. „Jenom mě nezapomínej informovat, jak dluh narůstá. Všechno vyrovnám.“ Lemuel krátce přikývl. Derchan velmi tiše a pomalu vydechla.

Stáli jako vyčerpaní zápasníci. Každý čekal, až se pohne ten druhý.

„Tak co teď?“ zeptal se Lemuel. Ani se nesnažil být vlídný.

„Zítra večer jdeme do Sivého krutu,“ odpověděl Izák. „Konstrukt nám slíbil pomoc. Nejít tam by bylo riskantní. Setkám se tam s vámi oběma.“

„Kam jdeš?“ divila se Derchan.

„Musím najít Lin. Přijdou si pro ni.“

Kapitola třicátá šestá

Byla skoro půlnoc. Lebek se měnil na bátek. Chyběla jedna noc do úplňku.

Před Linin̊ým věžákem, přímo ve Zmijí díře, trpělo několik nočních chodců podrážděností a úzkostlivostí. Den trhu skončil a s ním byla tatam i veškerá dobrosrdečnost. Na náměstí strašily kostry stánků, vyzáblé dřevěné konstrukce zbavené plátěného obalu. Odpadky z trhu se kupily na zahnívajících hromadách a čekaly na počišťovače, kteří je měli odvézt na skládky. Odulý měsíc bělil Zmijí díru jako nějaká žíravá tekutina. Místo vypadalo zlověstně, mrzce a uboze.

Izák stoupal po schodech věžáku velmi obezřetně. Nedovedl vymyslet žádný způsob, jak by mohl Lin předat vzkaz, a několik dní už ji neviděl. Ve vodě ukradené z pumpy v Letech se umyl jak nejlépe to bylo možné, ale pořád smrděl.

Předešlého dne seděl v kanálech několik dlouhých hodin. Lemuel jim dlouho nechtěl dovolit aby vylezli, tvrdil, že za světla je to příliš nebezpečné.

„Musíme se držet pohromadě," nabádal je, „dokud nebudeme vědět, co děláme. A taky jsme docela nápadní." Všichni čtyři tedy seděli v místnosti zalité splašky, jedli a snažili se nezvracet, hašteřili se a neúspěšně vymýšleli plány postupu. Vášnivě se dohadovali, jestli Izák má, či nemá jít za Lin sám. Izák neústupně trval na tom, aby ho nikdo nedoprovázel. Derchan a Lemuel to považovali za hloupost a nesouhlas se dal chvíli vycítit i z Jagharkova mlčení. Ale Izák si stál neotřesitelně na svém.

Nakonec, když klesla teplota a všichni už zapomněli na okolní puch, se vydali na cestu. Pochod klenutými novokrobuzonskými

stokami byl zdlouhavý a namáhavý. Lemuel šel v čele s připravenými křesadlovkami. Izák, Derchan a Jagharek museli nést konstrukta, který se v tekuté špíně nedokázal pohybovat. Byl těžký a kluzký a padal jim, otloukal se a docházel újmy, stejně jako oni, když občas upadli do bahna, nadávali a ruce a prsty si zraňovali o cihlové zdi. Izák nechtěl dovolit, aby konstrukta nechali na místě.

Postupovali velmi opatrně. Ve skrytém a hermetickém ekosystému kanálů byli vetřelci. Snažili se vyhýbat domorodcům a nakonec celí provlhlí a špinaví vylezli ven za stanicí Sanytr. Mžourali do pohasínajícího světla.

Přenocovali v malé opuštěné boudě vedle železniční tratě na Sivém vrchu. Útočiště to bylo dosti nejisté. Těsně před místem, kde se Polední trasa přenášela po mostě Korkového hřebene přes Dehet, stála polorozbořená budova a vytvářela ohromný sráz z rozdrcených cihel a betonových zlomků, který vyvýšené trati mohl sloužit jako jakási podpěra. Na jeho vrcholku spatřili dramatickou siluetu dřevěné chatrče.

Její účel nebyl jasný: zjevně zůstávala celé roky stranou zájmu kohokoli. Čtveřice vyšplhala nahoru po průmyslové suti – přitom před sebou musela celou dobu tlačit konstrukta – a prolezla roztrženým pletivem, které mělo železniční trať chránit před nezvanými návštěvníky. Během několika minut mezi průjezdy vlaků se vydrápali přes neširoký travnatý pás lemující koleje a vlezli do zaprášené tmy bou*dy*.

V ní si konečně odpočinuli.

Dřevěné stěny chatrče byly zkroucené, prkna nedoléhala a pronikalo mezi nimi denní světlo. Sledovali okny beze skel, jak kolem nich v obou směrech projíždějí vlaky. Pod nimi se na severu v úzkém esíčku klikatil Dehet; ohraničoval Zákrutek a Sivý krut. Obloha ztmavla do ponuré modročerni. Na řece viděli osvětlené výletní čluny. Nedaleko na východě čněl ohromný komplex parlamentu, shlížel na ně i na celé město. Kousek po řece od ostrova Krak syčela a prskala chymická světla propustí u starého města, jejich olejnatá žlutá zář se odrážela od tmavé vody. Dvě míle na severovýchod, za parlamentem sotva rozpoznatelné, se stáčely prastaré vybledlé kosti Žeber.

Z druhé strany chatrče viděli okázale temnět oblohu, která se jim po dni stráveném v páchnoucí šedi pod Novým Krobuzonem zdála o to úžasnější. Slunce zapadlo teprve před chvílí. Nebe protínala visutá dráha, která procházela miliční věží v Letech. Město tvořilo siluetu o několika vrstvách: složitý ztrácející se les komínů, břidlicové střechy, navzájem se křivě podpírající pod propletenými věžemi kostelů zasvěcených obskurním bohům, obrovské oplzlé sopouchy továren

dštící špinavý kouř a spalující přebytečnou energii, monolitické věžáky podobné gigantickým betonovým náhrobkům, drsné chmýří parků.

Odpočívali, a pokud to šlo, čistili si oblečení od pozůstatků výkalů. Izák si konečně mohl prohlédnout Derchaninu ránu po uchu. Ta přestala krvácet, ale pořád bolela. Derchan bolest snášela s důstojnou vážností. Izák a Lemuel se rozpačitě dotýkali vlastních jizev.

S příchodem noci se Izák začal připravovat k cestě. Znovu se rozhořela hádka. Izák si stál na svém. Potřeboval Lin navštívit o samotě. Musel jí říct, že se ocitla v nebezpečí v okamžiku, kdy si ji s ním milice začala spojovat. Musel jí říct, že její život, tak jak ho doposud žila, skončil, a že je to jeho chyba. Musel ji požádat, aby s ním odešla, aby s ním utekla. Potřeboval její odpuštění a lásku.

Jednu noc strávenou s ní, o samotě. To bylo všechno.

Lemuel na to nechtěl přistoupit. „Do prdele, jde i o naše krky, ‚Záku," prskal. „Pase po tobě každý milicionář ve městě. Tvůj světlotisk nejspíš v Bodci visí v každé věži, na každé vzpěře a poschodí. Nevíš, jak se pohybovat. Po mně se pátrá pořád, co takhle pracuju. Jestli chceš jít za svou beruškou, jdu s tebou."

Izák mu musel dát za pravdu.

V půl jedenácté se všichni čtyři společníci zachumlali do potrhaného šatstva a zakryli si tváře. Po dlouhém snažení se Izákovi nakonec podařilo přinutit ke komunikaci i konstrukta. Ten jen neochotně a mučivě pomalu čmáral své sdělení.

Šrotiště číslo 2 Sivý krut, napsal. *Zítra v noci v 10. Teď mě nechte pod tratí.*

Uvědomili si, že s tmou se snášejí i noční můry. I když nespali, cítili duševní nevolnost z výkalů psychomůr, které znečišťovaly spánek města. Všichni byli nevrlí a úzkostliví.

Brašnu, která obsahovala i komponenty krizového aparátu, si Izák schoval v boudě pod hromadu dřevěných latí. Pak sešli dolů a naposledy snesli i konstrukta. Izák ho schoval ve výklenku, který se vytvořil v místě, kde se zhroutilo zdivo železničního mostu.

„Budeš v pořádku?" zeptal se ho rozpačitě, protože se při hovoru se strojem pořád cítil hloupě. Konstrukt mu neodpovídal a Izák ho nakonec zanechal napospas osudu. „Zítra se uvidíme," slíbil, když od něho odcházel.

Čtveřice vyděděnců se potají plížila bobtnající novokrobuzonskou nocí. Lemuel své společníky zavedl do alternativního města skrytých uliček a podivné topografie. Vyhýbali se ulicím, když mohli jít úzkými průchody, a průchodům, když našli v betonu vylámaná koryta.

Ploužili se opuštěnými dvorky a přes ploché střechy, probouzeli tuláky, kteří na ně vrčeli a tiskli se k sobě blíže.

Lemuel šel najisto. Klidně při šplhání a běhu mával nabitou a odjištěnou pistolí, neustále je kryl. Jagharek uvykl tělu bez zátěže falešných křídel. Jeho duté kosti a pevné svaly mu sloužily s velkou účinností. Ladně se přenášel přes nástrahy zástavby, přeskakoval překážky. Derchan postupovala zarputile a umíněně. Nepřipustila by aby se svými druhy neudržela krok.

Izák byl jediný, na němž bylo vidět utrpení. Sípal, kašlal a dávil se. Vláčel svou přebytečnou váhu zlodějskými stezkami, těžkými pleskavými kroky lámal břidlici, zkroušeně se chytal za břicho. Neustále, při každém vydechnutí, nadával.

Nořili se čím dál hlouběji do noci, jako by to byl les. S každým krokem byl vzduch těžší. Zápasili s pocitem nepatřičnosti, se zlověstným neklidem, jako by po povrchu měsíce skřípaly dlouhé nehty a vyvolávaly v duši husí kůži. Všude se ozývaly výkřiky utrápeného, rušeného spánku.

Zastavili se v Letech, několik ulic od miliční věže, a napumpovali si vodu, aby se umyli a napili. Pak zamířili na jih spletí uliček mezi Šadrašskou a Selčitským průchodem. Blížili se ke Zmijí jámě.

A na onom skoro opuštěném a nezemském místě Izák vyzval své druhy, aby na něho počkali. Za zoufalého lapání po dechu je prosil, aby měli strpení a dopřáli mu s Lin aspoň půlhodinu.

„Musíte mi dát chvilku, abych jí vysvětlil, co se děje…“ žadonil. Nakonec souhlasili a ukryli se ve tmě u paty budovy.

„Půl hodiny, ‚Záku,“ určil Lemuel jasně. „Pak jdeme nahoru. Rozumíš?“

A tak se Izák pomalu vydal do schodů.

Věžák byl chladný a naprosto tichý. Až v sedmém patře zaslechl první zvuky. Bylo to ospalé mručení a neutichající štěbetání kavek. A zase výš, průvanem vzlínajícím z polorozpadlého a vratkého osmého patra, až na střešní nástavbu.

Stál před dobře známými Lininými dveřmi. *Možná tam není*, uvažoval. *Nejspíš je pořád u toho chlapíka, toho mecenáše, a pracuje. V tom případě jí tu budu muset… nechat vzkaz.*

Zaklepal na dveře, které se hned otevřely. Sevřelo se mu hrdlo. Opatrně vstoupil.

Vzduch páchl hnijící krví. A už také viděl, co ho tu čeká.

Klikař Gazid na něho civěl nevidoucíma očima; seděl na jedné z Linin židlí, u stolu, jako by jedl. Obrys jeho těla byl patrný i v tom málu světla, co sem pronikalo. Paže měl volně položené na stole, ale

prsty napjaté a strnulé jako kost. Otvíral ústa, ve kterých měl nacpané cosi, na co Izák zatím jasně neviděl. Oblečení na hrudníku měl prosáknuté krví. Krev potřísnila i stůl a vsákla do dřeva. Měl podřezané hrdlo; to se v letním horku jen hemžilo hladovým nočním hmyzem. Uběhl okamžik, kdy měl Izák dojem, žena něj padla noční můra, jeden z těch chorých snů sužujících město, který se mu dere z podvědomí pod vlivem psychomůřích výkalů a proniká i do okolního éteru.

Ale Gazid nezmizel. Gazid byl skutečný a opravdu mrtvý.

Izák se na něho zadíval. Ustoupil před tou nehlasně vřeštící tváří. Opět se podíval na strnulé ruce. Někdo si Gazida posadil ke stolu, podřezal ho a držel, dokud nezemřel. Pak mu něco vsunul do otevřených úst.

Izák opatrně došel k mrtvole. Skousl rty a vytáhl z Gazidových seschlých rtů poskládanou velkou obálku.

Když ji rozbalil, spatřil, že jméno, pečlivě vyvedené na přední straně, patří jemu. S odpornou předtuchou sáhl dovnitř.

Nastal okamžik, kratičký okamžik, kdy nepoznával, co vlastně vytáhl. Věc, průsvitná a lehounká jako pírko, v něm vzbuzovala dojem, jako by vytáhl drolící se pergamen nebo suchý list. Pak si ji ve slabém šerém přísvitu měsícem ozářeného pokoje přidržel a uviděl, že je to pár cheprijských křidélek.

Izák zaúpěl: vydechl nevěřícnou bolestí. Oči se mu rozšířily hrůzou.

„Ne, to ne," hlesl. „Ne to ne to ne to ne…"

Křidélka byla přeložená a zmačkaná, jemný materiál se drolil. Ve velkých kusech se z nich loupaly průsvitné šupiny. Izák se je roztřesenýma rukama pokusil vyhladit. Konečky prstů přejížděl přes poškozený povrch. Monotónně, rozechvěle kvílel. Pak zašmátral v obálce a vytáhl jediný list složeného papíru.

Text byl napsaný strojem, nad ním byla vytištěna šachovnice nebo jakási posešívaná standarta. Izák četla začal zoufale naříkat.

> Exemplář č. 1: Zmijí díra (Ostatní doručit do Brokat, event. Vilných polí)
>
> Pane Dan der Grimnebuline,
>
> cheprijky nemohou vydávat zvuky, ale podle chymikálií, které se z ní šířily, a podle chvění jejích hmyzích nohou soudím, že pro Lin bylo odstranění těchto zbytečných křidélek navýsost nepříjemným zážitkem. Nepochybuji o tom, že spodní část jejího

těla by s námi rovněž zápasila, pakliže bychom tu broučí kurvu nepřipoutali k židli.

Tento vzkaz Vám předá Klikař Gazid, neboť právě jemu musím poděkovat za to, že jste se vmísil do mých záležitostí.

Zjišťuji, že se snažíte proniknout na trh s hypnoserem. Zpočátku jsem se domníval, že všechen ser, který jste nakoupil od Gazida, jste chtěl pro sebe, ale blekotání toho hlupáka se nakonec stočilo i k Vaší housence v Brokatech, a já jsem si uvědomil rozsah Vašeho plánu.

Z můry odkojené hypnoserem určeným k lidské spotřebě byste samozřejmě nikdy nezískal prvotřídní ser, ale za svůj podřadnější produkt byste si mohl účtovat méně. Mým zájmem je vychovávat si pouze náročné zákazníky. Nebudu tolerovat žádnou konkurenci.

Jak jsem se později dozvěděl – a jak se od amatéra mohlo očekávat – svou zatracenou nosnici jste neuhlídal. Váš špatně živený skrček vinou Vaší neschopnosti utekl a osvobodil své druhy. Jste hlupák.

Zde jsou mé požadavky: I) Okamžitě se vydáte do *mých* rukou. II) Vrátíte zbytky hypnoseru, který jste mi prostřednictvím Gazida ukradl, nebo mi nabídnete finanční kompenzaci (částka bude určena). III) Budete pokračovat ve snaze odchytit mé nosnice, včetně Vašeho ubohého individua, kterézto mně okamžitě předáte. Po splnění těchto požadavků prodiskutujeme, jak bude naloženo se zbytkem Vašeho života.

Během čekání na Vaši odpověď budu pokračovat v diskusi s Lin. V uplynulých týdnech jsem se velice těšil z její společnosti a mám radost, že se mi nabízí příležitost jednat s ní ještě důvěrněji. Uzavřeli jsme takovou malou sázku. *Ona* se vsadila, že odpovíte na tento list tak rychle, aby si uchovala některé ze svých hlavonoh. *Já* zůstávám skeptický. Současné tempo je jedna hlavonoha každé dva dny, kdy od Vás, dneškem počínaje, nebudeme mít žádné zprávy.

Budu jí je trhat, zatímco sebou bude škubat, chápete? A do dvou týdnů jí strhnu z hlavotěla i krovky a její živou hlavou nakrmím krysy. *Osobně* jí budu během této hostiny stát na krku.

Velice se těším na Vaši odpověď.

S úctou

Multi.

Když Derchan, Jagharek a Lemuel vyběhli do devátého patra, uslyšeli Izákův hlas. Mluvil pomalu, potichu. Nerozeznávali, co říká, ale připadalo jim to jako monolog. Nedělal pauzy, aby si vyslechl nebo sledoval reakce někoho jiného.

Derchan zaklepala na dveře, a když se jí nedostalo odpovědi, opatrně na ně zatlačila a nakoukla dovnitř.

Spatřila Izáka a ještě jednoho muže. Záhy poznala Klikaře Gazida i to, že byl zavražděn. Zalapala po dechu a vstoupila dovnitř, takže za ní mohli vklouznout i Jagharek a Lemuel.

Zastavili se a zírali na Izáka. Seděl na posteli a držel pár hmyzích křidélek a kus papíru. Vzhlédl k nim prázdnýma očima a jeho monolog ustal. Tichounce naříkal. Derchan k němu přistoupila a uchopila ho za ruce. Izák vzlykal a tvář se mu křivila vztekem. Derchan od něho beze slova dopis vzala a přečetla si ho.

Tvář jí zbělela hrůzou. Pomyslela na kamarádku a zaúpěla. Podala dopis Jagharkovi, třásla se, snažila se ovládnout.

Garuda si dopis vzal a pečlivě si ho přečetl. Jeho reakce nebyla vidět. Otočil se k Lemuelovi, který zkoumal mrtvolu Klikaře Gazida.

„Tenhle už to má za sebou nějakou dobu," podotkl a uchopil dopis. Dočetl a vytřeštil oči.

„*Multi?*" vydechl. „Lin je v kontaktu s *Multim?*"

„*Kdo to je?*" zařval Izák. „*Kde je ten zasranej hajzl…?*"

Lemuel se na Izáka podíval, na nejvyšší míru vyděšený. Když spatřil Izákův uslzený, usmrkaný vztek, v očích mu probleskla lítost.

„Do Drmola… pan Multi je kápo, Izáku," řekl prostě. „Je to boss. Ovládá východ města. *Ovládá* ho. Je to šéf mafie."

„Já toho grázla *zabiju,* kurva, *zabiju ho, zabiju…*" zuřil Izák.

Lemuel ho sledoval s rozpaky. *Nezabiješ, ‚Záku,* myslel si. *To teda nezabiješ.*

„Lin… mi nechtěla říct, pro koho dělá," Izákův hlas se pomalu zklidňoval.

„To mě nepřekvapuje," kývl Lemuel. „Většina lidí o něm neslyšela. Možná nějaké pověsti… Nic víc."

Izák náhle vstal. Utřel si rukávem obličej, prudce popotáhl a vysmrkal se.

„Musíme ji zachránit," řekl. „Musíme ji najít. Uvažujme. *Uvažujme.* Tenhle… Multi si myslí, že jsem ho odíral, což není pravda. Jak ho můžu přimět, aby to pochopil…?"

„‚Záku, ‚Záku…" Lemuel byl celý ztuhlý. Polkl, pak pomalu přešel k Izákovi s rozpřaženýma rukama, žádal ho, aby se uklidnil. Derchan se na něho dívala a zase se jí v očích objevila ona lítost: tvrdá a příkrá, ale bezpochyby lítost. Lemuel pomalu vrtěl hlavou. Oči měl tvrdé, ale slova hledal opatrně.

„‚Záku, já už jsem s Multim jednal. Nikdy jsem ho nepotkal, ale znám ho. Znám jeho práci. Vím, jak s ním vycházet, vím, co můžu

čekat. Tohle už jsem viděl, přesně takový scénář… Izáku…“ Polkl a pokračoval, „*Lin je mrtvá.*“

„Ne, *není,*“ zaryčel Izák, zaťal pěsti a šermoval mu jimi kolem hlavy.

Lemuel ho však chytil za zápěstí, ne prudce ani bojechtivě, přesto však energicky, nutil ho, aby poslouchal a pochopil situaci. Izák zůstal chvíli stát, s ostražitým ,a rozhněvaným výrazem.

„Je mrtvá, Izáku,“ opakoval Lemuel mírně. „Je mi to líto, kamaráde. Opravdu je. Je mi to líto, ale je *po smrti.*“ Ustoupil. Izák zničeně stál a vrtěl hlavou. Otevřel ústa, jako by chtěl vykřiknout. Lemuel pohledem z Izáka sklouzl a pomalu a tiše promluvil, jakoby sám pro sebe.

„Proč by ji udržoval při životě? To prostě… To prostě nedává *smysl.*… Vždyť představuje… jen komplikaci navíc, to je všechno. Něco… něco, čeho je lepší se zbavit. Udělal to, co udělat musel,“ řekl najednou hlasitěji a zvedl ruku, aby na Izáka mávl. „Nutí tě, abys k němu přišel. Chce se pomstít a přimět tě, abys splnil jeho nařízení. Prostě chce, abys k němu přišel… a je jedno, jak toho dosáhne. A pokud ji bude držet při životě, existuje malinká možnost, že s ní budou potíže. Když s ní ale bude… mávat jako s návnadou, přijdeš si pro ni děj se co děj. A je jedno, jestli je živá.“ Žalostně zavrtěl hlavou. *„Nemá vůbec žádný důvod ji nezabíjet.*… Je *mrtvá,* Izáku. Je mrtvá.“ Izákovi se oči zalily slzami a Lemuel rychle dodal: „A ještě ti řeknu tohle: nejlepší způsob, jak se pomstíš, je ten, že Multimu nevrátíš ty můry. Sám je nezabije, to víš. Bude je dál chovat, aby z nich vymámil další hypnoser.“

Izák dupal po pokoji, křičel, že nesouhlasí, chvíli zlostně, chvíli žalostně, chvíli vztekle, chvíli nevěřícně. Vrhl se na Lemuela, začal ho blábolivě přemlouvat, snažil se ho přesvědčit, že se plete. Lemuel už Izákovy prosby nemohl vydržet. Zavřel oči a vpadl mu do toho nesouvislého žvatlání:

„Jestli k němu půjdeš, ,Záku, Lin nebude mrtvá o nic míň. Ty budeš naopak mrtvý o hodně víc.“

Izákův nářek se vyčerpal. Nastal dlouhý tichý okamžik, kdy Izák stál a třásly se mu ruce. Podíval se na mrtvolu Klikaře Gazida, na Jagharka, němě a skrytě stojícího v koutě místnosti, na Derchan s pláčem na krajíčku, která přešlapovala vedle něho, na Lemuela, který ho úzkostlivě pozoroval.

Najednou se Izák upřímně rozplakal.

Izák se objímal s Derchan, oba brečeli.

Lemuel se věnoval Gazidovu zapáchajícímu tělu. Poklekl před ním a levou rukou si zakryl pusu a nos. Pravou rukou rozlomil pečeť krvavého strupu, který slepoval klopy Gazidova kabátu, a prošmátral mu kapsy. Pátral po penězích, po informacích. Nic nenašel.

Pak se narovnal a rozhlédl se po pokoji. Uvažoval strategicky. Hledal cokoliv, co se mohlo hodit; zbraně, něco, o co by mohl smlouvat, cokoliv, co by mohl použít k vyzvídání.

Nic tu však nebylo. Linin pokoj byl skoro prázdný. Cítil masu novokrobuzonského mučivého snění. Pod povrchem mozku mu probleskovaly a číhaly jeho vlastní sny, připravené na něho zaútočit, pokud by podlehl spánku.

Nakonec vyčerpal veškerý čas, který si mohl dovolit. S postupem noci byl čím dál nervóznější. Otočil se ke zbědované dvojici na posteli a krátce pokynul Jagharkovi.

„Musíme jít.“

Kapitola třicátá sedmá

V průběhu dalšího, horkého a ulepeného dne se město rochnilo ve vzteku, který se ho zmocnil následkem dusna a nočních můr.

Podsvětím běžely různé zvěsti. Tvrdily, že madam Francina byla nalezena mrtvá. V noci ji kdosi zabil třemi výstřely z luku. Najatý vrah si vydělal tisíc guinejí, nabídnutých panem Multim.

Z újeteckého ústředí Cukrkandlového gangu madam Franciny nevyšla žádná informace. Vnitřní válka o nástupnictví bezpochyby začala.

Objevovala se další imbecilní těla v kómatu. Čím dál častěji. Byl cítit postupný nárůst pomalu se šířící paniky. Noční můry neustávaly a některé noviny je už dávaly do souvislosti s otupělými občany, kteří byli dennodenně nacházeni, jak se povalují na stolech před rozbitými okny nebo na ulicích, kde je mezi budovami zastihla pohroma přicházející z nebe. Na tvářích jim ulpíval jemný zápach hnijících citrusů.

Epidemie imbecility si své oběti nijak nevybírala. Stávali se jimi celí i přetvoři. Byli nacházeni lidé, cheprijky, voďanojové a skřaraši. Podléhali i městští garudové. A další, vzácnější tvorové.

Na Vrchu sv. Drmola sluneční paprsky odhalily padlého trpaslíka, mramorově bledé ruce mu ležely ztěžkle a bezvládně podél stále dýchajícího těla. Vedle hlavy se mu povaloval ukradený a zapomenutý kus masa. Musel se odvážit ven z kanálů na loupežnou výpravu do půlnočního města, kde ho dostali.

Ve Východním Giddu milici očekávala ještě grotesknější scéna. V křoví obklopujícím giddskou knihovnu se částečně skrývala dvě těla. Jedno z nich, patřící mladé prostitutce, bylo mrtvé – dočista mrtvé, neboť dívka vykrvácela ze dvou ran po kousnutích na krku. Přes ni se

pak rozvalovalo hubené tělo známého giddského občana, majitele malé úspěšné textilní továrny. Tvář a bradu měl ulepenou její krví. Nevidoucíma očima hleděl do slunce. Nebyl mrtvý, ale přišel o rozum.

Někteří začali šířit informaci, že Ondřej Sv. Kader nebyl tím, čím se zdál; ale mnohem víc jazyků předávalo dál šokující pravdu, že za oběť vysavačům mozků padají i vampýři. Město šílelo. Byli tito vykonavatelé, tyto zárodky či duchové, tato nemoc, tito démoni či kdovíco dalšího, byli všemocní? Co je mohlo pokořit?

Ve městě zavládl zmatek a utrpení. Několik občanů poslalo depeše do vesnic svých rodičů, plánovalo, že z Nového Krobuzonu odjedou do předhůří a do údolí na jihu a na východě. Ale miliony dalších jednoduše neměly kam utéct.

Celý vyčerpávající dusný den se Izák a Derchan ukrývali v boudě u trati.

Když přišli, všimli si, že konstrukt už nečeká tam, kde ho zanechali. Nezůstala po něm žádná stopa, která by naznačovala, kam se mohl podít.

Lemuel zmizel, aby se spojil se svými kumpány. Představa, že se odváží ven v době, kdy je ve válce s milicí, v něm vzbuzovala úzkost, ale nechtěl zůstat v izolaci. Izák si navíc myslel, že se necítí dobře v ovzduší žalu, do něhož zabředli společně s Derchan.

K Izákovu překvapení je opustil i Jagharek.

Derchan se utápěla ve vzpomínkách. Neustále se kárala za rozcitlivělost, za to, že se vlastní vinou cítí ještě hůře, ale přestat truchlit nedokázala. Vyprávěla Izákovi o svých nočních rozhovorech s Lin, o výměnách názorů ohledně povahy umění.

Izák už byl klidnější. Bezmyšlenkovitě si pohrával se součástmi svého krizového aparátu. Nezastavil příval Derchaniných slov, jen zřídka ji přerušoval nějakou vlastní vzpomínkou. Oči měl roztěkané. Tupě se opíral o prachnivějící dřevěnou stěnu.

Před Lin žil Izák s Bellis; lidskou ženou, jako všechny jeho předchozí partnerky. Bellis byla vysoká a bledá. Malovala si rty temně nachovou barvou. Byla výtečná lingvistka a nakonec ji unavilo to, co nazvala Izákovou „burácivostí“, a zlomila mu srdce.

Mezi Bellis a Lin se táhly čtyři roky kurev a krátkých známostí. S tím vším Izák skoncoval rok před tím, než potkal Lin. Jedné noci byl u madam Suddové a přetrpěl bezútěšný rozhovor s mladou prostitutkou, kterou si zaplatil, aby mu poskytla potěšení. Utrousil letmou poznámku, v níž pochválil přívětivou, mateřskou starostlivost madam – že zachází hezky se svými dívkami –, a zneklidnilo ho, že jeho názor

není sdílen. Unavená prostitutka se nakonec zapomněla, vyštěkla na něho a řekla mu, co si doopravdy myslí o ženě, která prodává její otvory a nechává jí tři groše z každého šekelu, na který si přijde.

Užaslý a zahanbený Izák odešel, aniž si stačil zout boty. Zaplatil dvojnásobek.

Dal si v sexu dlouhou pauzu, během níž se ponořil do práce. Potom ho jeden kamarád pozval na vernisáž mladé cheprijské žlázové umělkyně. V malé galerii, vysoké místnosti na špatné straně Sobek Croix, shlížející na větrem ošlehané, tvarované pahorky a hájky na okraji parku, Izák potkal Lin.

Její sochy mu připadaly úžasné, a tak ji vyhledal, aby jí sdělil své mínění. Museli přetrpět velmi pomalou konverzaci – Lin čmárala odpovědi do notesu, který s sebou pořád nosila –, ale neuspokojivé tempo nepodkopalo náhle sdílenou důvěrnost a vzrušení. Vzdálili se od zbytku společnosti a postupně si prohlédli všechny exponáty, všechny jejich pokroucené tvary a zmučenou geometrii.

Opět se sešli a znovu a znovu. Izák se mezi jednotlivými schůzkami potají učil znakování, takže jejich rozhovory každým týdnem probíhaly nepatrně rychleji. Jedné noci, zatímco se Izák předváděl a v hrozné opilosti lopotně líčil sprostý vtip, začal Lin neobratně osahávat, načež se navzájem odvlekli do postele.

Milování to bylo nemotorné a namáhavé. Už od počátku se museli obejít bez líbání: Linina kusadla by dokázala Izákovi vytrhnout čelist z úst. Chvilku po vyvrcholení Izák zápasil s návalem hnusu a při pohledu na komíhající se hlavonohy a vlnící se tykadla se málem pozvracel. Lin byla z jeho těla nervózní a nečekaně a nepředvídatelně tuhla. Když se Izák probudil, cítil strach a úděs, ale spíše než kvůli překročení tabu samého to bylo díky skutečnosti, že něco podobného dovolil.

A u nesmělé snídaně si Izák uvědomil, že právě tohle chce.

Letmá smíšená sexuální dobrodružství nebyla samozřejmě nijak výjimečná, ale Izák už nebyl opilý mladík, který z hecu zašel do xenického bordelu.

Uvědomil si, že se do Lin zamilovává.

A teď, když se pocity viny a nejistoty odplavily, když zmizelo i atavistické znechucení a strach, když se všechno přetavilo v úzkostlivou a velmi hlubokou lásku, mu jeho milou vzali. A neměla se nikdy vrátit.

Několikrát během dne spatřil (nemohl si pomoci), jak se Lin chvěje, když jí Multi, ta neurčitá postava, kterou popisoval Lemuel, vytrhává z hlavy křidélka.

Izák při této představě začal vždycky hrozně úpět a Derchan se ho pokoušela utěšit. Často naříkal, chvíli potichu a chvíli velmi silně. Vyl utrpením.

Prosím vás, modlil se k lidským i cheprijským bohům, *Solentone a Drmole a… a Ošetřovatelko a Mistryně-plivačko… ať umřela bezbolestně.*

Ale věděl, že než ji sprovodili ze světa, byla pravděpodobně zbita nebo zmučena, a při této myšlence šílel žalem.

Léto protahovalo denní světlo jako na skřipci. Každý okamžik byl tak napínán, až se hroutila jeho anatomie. Čas kolaboval. Den ubíhal v nekonečném sledu mrtvých okamžiků. Ptáci a skřaraši se drželi ve vzduchu jako částečky špíny na vodě. Kostelní zvony pěly těkavou a neupřímnou chválu na Palgolaka a Solentona. Řeky lenivě odtékaly na východ.

Pozdě odpoledne se vrátil Jagharek. Plášť s kápí mu v prudkém slunečním žáru zřetelně bledl. Nemluvil o tom, kde byl, ale přinesl jídlo, o něž se všichni tři podělili. Izák se vzpamatoval. Svou úzkost zahltil potravou. Usilovně žvýkal.

Po nekonečných hodinách monotónního denního svitu začaly přes srázy vzdálených hor přelézat stíny. Západní zdi budov se koupaly v hladké růžové vrstvě slunečního světla, jež odtékalo za vrcholky. Loučící se kopí slunečního světla se ztrácela ve skalnatém žlabu Kajícníkova průsmyku. Obloha byla ozářena ještě dlouho poté, co slunce zmizelo. Temněla ještě i při Lemuelově návratu.

„Vysvětlil jsem naši svízelnou situaci několika kolegům," sděloval. „Myslel jsem, že by nebylo správné dělat nějaké závazné plány, dokud nezjistíme, co se na nás chystá večer. Na té schůzce v Sivém krutu. Můžu se však spolehnout, že od určitých míst se nám dostane pomoci. Jde o prokázané laskavosti. Navíc se zdá, že se teď ve městě vyskytuje několik neohrožených dobrodruhů, kteří tvrdí, že se právě vrátili z rozvalin Tašek Rek Hai. Ti by si jakoukoli placenou práci nechali líbit."

Derchan vzhlédla. Tvářila se znechuceně. Nešťastně pokrčila rameny.

„Vím, že to jsou jedni z nejdrsnějších lidí v celém Bas-Lagu," řekla pomalu. Nějakou dobu jí trvalo, než se v mysli dokázala soustředit. „Ale nevěřím jim. Zajímá je jen vzrušení. Pohrávají si s nebezpečím. A z větší části to jsou bezohlední vykradači hrobů. Pro zlato a neobvyklé zážitky udělají všechno. A mám tušení, že kdybychom jim řekli, o co se snažíme, pomoc by nám odmítli. Ani nevíme, jak s těmi můrami bojovat."

„To je sice pravda, Derchan, ale něco ti řeknu: zrovna teď přistoupím na všechno, co se mi nabídne. Rozumíš mi? Uvidíme, co se stane v noci. Pak se rozhodneme, jestli ty padouchy najmeme, nebo ne. Co říkáš, ‚Záku?“

Izák unaveně zvedl hlavu a zaostřil na něho. Pokrčil rameny.

„Je to verbež,“ řekl klidně. „Ale kdyby se jim to povedlo…“

Lemuel přikývl. „Kdy musíme vypadnout?“

Derchan se podívala na hodinky. „Je devět. Zbývá nám hodina. Pro jistotu bychom si měli nechat půlhodinu na cestu.“ Otočila se, aby se oknem podívala na nebe ozářené posledními odlesky světla.

Miliční kapsle uháněly po vibrujících visutých drahách. Po celém městě byly rozestavené elitní jednotky milicionářů. Ti si nesli na zádech zvláštní torny plné podivného objemného zařízení zabaleného v kůži. Ve věžích zavírali před svými nabručenými kolegy dveře, a vyčkávali ve skrytých místnostech.

Oblohu brázdilo více vzducholodí, než bylo obvyklé. Posílaly si dunivé pulzující pozdravy. Byly obsazené milicionáři; všichni si kontrolovali ohromné pušky a čistili zrcadla.

Nedaleko od ostrova Krak, dále po proudu Hrubodehtu za soutokem obou řek, se nacházel malý osamělý ostrov. Někteří mu říkali Malý Krak, ačkoli na mapě žádné jméno vlastně neměl. Byl to kousek divočiny plný křovin, pařezů a starých provazů, který se jen velice zřídka používal k nouzovému kotvení. Nebyl osvětlený. Byl úplně oddělený od města. Netáhly se pod ním žádné tajné chodby, které by ho spojovaly s parlamentem. U práchnivějících stromů nekotvil jediný člun.

Ale přesto se do plevelem zarostlého ticha noci ozývaly hlasy.

Uprostřed malé skupinky mlčenlivých postav stál MontJohn Záchrana. Postavy obklopovaly zkroucené tvary zakrslých banyánů a trsy kerblíku. Za Záchranou se do nebe tyčila mohutná ebenová silueta parlamentu. V jeho oknech probleskovalo světlo. Noční zvuky tlumilo šeplavé zurčení vody.

Záchrana tu stál oblečený do svého obvyklého bezvadně padnoucího obleku. Pomalu se rozhlížel. Shromáždění, jež ho obklopovalo, bylo velmi různorodé. Kromě něho tu bylo šest dalších lidí, jedna cheprijka a jeden voďanoj. Stál tu i velký, dobře živený čistokrevný pes. Lidé i xeňané vypadali zámožně nebo docela zámožně, výjimkou byli přetvořená metařka a otrhané dítě. Byla tu stařena oblečená do cárů kdysi parádních šatů a pohledná mladá debutantka. A svalnatý muž s plnovousem a vyzáblý obrýlený úředníček.

Všechny postavy, lidské i jiné, byly nepřirozeně nehybné a klidné. Všechny na sobě měly alespoň jeden kus řasnatého nebo jinak nabíraného šatstva. Voďanojova bederní rouška byla dvakrát větší, než bylo zvykem, a dokonce i pes byl navlečený do směšné vestičky.

Všechny oči se strnule upíraly na Záchranu. Ten si z krku pomalu odmotal šálu.

Odpadla poslední vrstva bavlny a na těle se mu pohnul temný tvar.

Kolem Záchrany se cosi pevně vinulo.

Ke krku měl přitisknuté něco, co vypadalo jako lidská ruka. Kůži měla fialově modrou. U zápěstí se kůže této věci rychle zužovala do stopu dlouhého ocasu připomínajícího hada. Ocas se Záchranovi vinul kolem krku, špičkou mu vnikal pod kůži a vlhce pulzoval.

Prsty ruky se zlehka hýbaly. Zarývaly se do masa.

Ve chvilce se zbytek skupinky svlékl. Cheprijka si rozepnula volné kalhoty, stařena vyklouzla z nemoderní sukně s honzíkem. Všichni si odstranili nějakou část oblečení, aby odhalili ruce, které se jim jako hadi svíjely na kůži, prsty rukou se zlehka sunuly, jako by hrály na nervová zakončení jako na klavír. Někomu se držela vnitřku stehna, jinému ovíjela pas, dalšímu zase šourek. Dokonce i pes zápasil s vestou, dokud mu nepomohl malý uličník, onu absurdní věc nerozepnul a neodhalil tak nádor v podobě ruky, která se psa držela za chundelatou kůži na zádech.

Bylo tu pět pravých rukou a pět levých, se skvrnitou a tlustou kůží; jejich ocasy se svíjely a odvíjely.

Lidé, xeňané i pes se k sobě přiblížili. Vytvořili malý kroužek.

Na Záchranovo znamení vyklouzly tlusté ocasy s odporným plesknutím z masa hostitelů. Všichni lidé, voďanoj, cheprijka i pes se slabě zachvěli a zapotáceli, křečovitě se jim otevřela ústa, neuroticky zakouleli očima. Ze vstupních ran jim začala pomalu vytékat krev hustá jako pryskyřice. Krví vlhké ocasy se chvíli komíhaly ve vzduchu jako obrovití červi. Vzájemně se dotýkaly, natahovaly se a chvěly.

Jejich hostitelé se k sobě nakláněli, jako by si šeptali nějaký zvláštní tajný pozdrav. Pak zůstali dokonale nehybní.

Rukodlaci začali komunikovat.

Rukodlaci byli symbolem věrolomnosti a zkaženosti, skvrnou dějin. Složitý a tajnůstkářský druh. Mocný. Cizopasný.

Živili pověsti a legendy. Lidé tvrdili, že rukodlaci jsou duchové zlovolných mrtvých. Že jsou trestem za hříchy. Že pokud vrah spáchá sebevraždu, jeho zločinné ruce se začnou cukat a natahovat, odtrhnou se od hnijící mrtvoly a odplazí se pryč: tak prý dochází ke zrodu rukodlaků.

Kolovala řada mýtů ale o některých informacích se vědělo, že jsou pravdivé. Rukodlaci byli jako infekce, která brala hostitelům vědomí, ovládala jejich těla a dodávala jim zvláštní schopnosti. Tento proces byl nevratný. Rukodlaci mohli žít jen životy jiných.

Celá staletí zůstávali ve skrytu, byli tajnou rasou, živoucím spiknutím. Jako nějaký znepokojivý sen. Občas se začalo naznačovat, že nějaký známý a nenáviděný jedinec podlehl rukodlacké nákaze, a objevily se zvěsti o podivných tvarech, které se mu svíjely pod kabátem, o nevysvětlitelných změnách chování. Rukodlacké manipulaci se připisovaly všemožné hanebnosti. Ale navzdory historkám, varování a dětským hrám nebyli žádní rukodlaci nikdy odhaleni.

Řada lidí v Novém Krobuzonu věřila, že rukodlaci, pokud ve městě vůbec kdy existovali, už vymizeli.

Rukodlaci se navzájem třeli ocasy ve stínu svých nehybných hostitelů. Kůži měli zvlhčenou houstnoucí krví. Svíjeli se, jako by podlehli orgii nižších forem života.

Vyměňovali si informace. Záchrana sděloval, co mu bylo známo, rozdával pokyny. Opakoval svým druhům, co mu řekl Gangr. Opět jim vysvětloval, že na odchycení psychomůr závisí i budoucnost rukodlaků. Řekl jim, že mu Gangr zlehka naznačil, že budoucnost dobrých vztahů mezi vládou a novokrobuzonskými rukodlaky může záležet na jejich ochotě přispěchat na pomoc v tajné válce.

Rukodlaci se svým mazlavým hmatovým jazykem dohadovali, rokovali a docházeli k závěrům.

Po dvou třech minutách se od sebe s lítostí odtáhli a zasunuli se zpátky do otvorů v tělech svých hostitelů. Když se ocasy opět vrátily na svá místa, těla se křečovitě otřásla. Oči zamžikaly a ústa se prudce zavřela. Kalhoty a šátky se vrátily na původní místa.

Jak se dohodli, rozdělili se do pěti dvojic. Každá sestávala z jednoho pravého rukodlaka, a jednoho levého. Záchrana byl pravý a tvořil dvojici se psem.

Vytáhl z úkrytu v trávě velkou brašnu. Vyndal z ní pět přileb se zrcadly, pět silných pásek na oči, několik sad těžkých kožených popruhů a devět nabitých křesadlových pistolí. Dvě přilby byly speciální výroby, jedna pro voďanoje a jedna prodloužená pro psa.

Každý levorukodlak sklonil svého hostitele, aby si podal přilbu, pravorukodlaci sáhli po páskách. Záchrana nasadil přilbu na hlavu svému psímu partnerovi a pevně mu ji přitáhl. Pak si uvázal pásku přes oči tak, aby vůbec nic neviděl.

Jednotlivé dvojice poodstoupily. Každý slepý pravorukodlak se pevně držel svého druha. Voďanoj se držel debutantky, stařena úředníka, přetvor držel cheprijku, bezprizorní dítě svíralo v groteskním ochranitelském sevření svalnatého muže. Záchrana se držel psa, kterého už neviděl.

„Pokyny by měly být všem jasné," řekl Záchrana nahlas, protože byl příliš daleko, aby mohl mluvit rukodlackým dotykovým jazykem. „Pamatujte na výcvik. Dnešní noc bude bezpochyby krušná a podivná. Nikdy jsme to nezkoušeli. Leváci, vy musíte vést. Je to vaše povinnost. Otevřete se svému partnerovi a dnes v noci se nezavírejte. Vaše bitva vzplála. Držte se také dalších leváků. Při sebemenším náznaku cíle bude vyvolán duševní poplach, a vy se chytíte ostatních leváků. Spojíme své síly během pár minut.

Praváci, bezmyšlenkovitě poslouchejte. Naši hostitelé *musí být slepí*. Nelze pohlédnout na křídla, nikdy a nijak. Se zrcadlovými přilbami bychom viděli, ale nemohli bychom dštít spalosliny, protože jsme jinak natočeni. Budeme tedy natočeni dopředu, ale neuvidíme. Dnes v noci poneseme svého leváka tak, jako nás nosí náš hostitel, bezmyšlenkovitě, beze strachu, bez otázek. Rozumíte?" Bylo slyšet tlumený souhlas. Záchrana přikývl. „Prosím, přivažme se."

Levák v každém páru uchopil náležité popruhy a těsně se připoutal ke svému pravákovi. Všichni leví hostitelé si provlékli popruhy mezi nohama, kolem pasu a ramen, ovinuli své praváky a připoutali si je zády k vlastním zádům. Když pohlédli do zrcadlových přileb, viděli sami sobě za záda, pravákovi přes ramena a dál dozadu.

Záchrana čekal, zatímco mu jeden cizí levák nepohodlně přivazoval psa k zádům. Zvíře mělo absurdně roztažené nohy, ale rukodlacký cizopasník ignoroval jeho bolest. Pak zkušeně zahýbalo hlavou a ověřilo si, že v přilbě vidí Záchranovi přes rameno. Souhlasně štěklo.

„Pamatujete si všichni Gangrův kód," zakřičel Záchrana, „pro případ nouze? Pak lovte."

Praváci ohnuli orgány skryté u kořenů svých čilých humanoidních prstů. Ozvalo se rychlé zasyčení. Pět neobratných dvojic hostitelů a rukodlaků se prudce vzneslo do vzduchu; vzápětí se rozptýlili, zmizeli směrem k Lordovu a Kočičímu kopci, Psoriaku, Letům a Čeku, nechali se pohltit špinavou noční oblohou znečištěnou světly pouličních lamp. Slepí odnášeli ustrašené.

Kapitola třicátá osmá

Cesta z boudy na úbočí železniční trati na šrotiště v Sivém krutu byla krátká a nenápadná. Izák a Derchan, Lemuel a Jagharek zdánlivě bezcílně přicházeli z opačných končin města. Procházeli bočními uličkami. Neklidně sebou škubali, když cítili, jak na město dopadá příkrov nočních můr.

Ve tři čtvrti na deset stáli před šrotištěm číslo dvě.

Mezi skládkami v Sivém krutu se na několika místech nacházely opuštěné pozůstatky továren. Tu a tam některá z nich fungovala, na polovinu či čtvrtinu svého výkonu, přes den dštila do ovzduší otravné zplodiny, v noci pomalu podléhala okolní zhoubě. Továrny byly vklíněné mezi skládky, které je držely v šachu.

Skládka šrotu číslo dvě byla obehnána nepřesvědčivým ostnatým drátem, prožraným rzí, potrhaným a roztřepeným, skrývala se hluboko v záhybu Sivého krutu, obklopena ze tří stran klikatícím se Dehtem. Byla velká jako malý park, třebaže nekonečně divočejší. Nebyla to městská krajina, nevznikla plánovitě ani náhodou, bylo to jen nakupení pohozených zbytků ponechaných napospas hnití, jež se sesedly a usadily se do nahodilých formací rzi, špíny, kovu, sutin a plesnivějícího šatstva, střepů zrcadel a porcelánu podobného kamení, loukotí a paprsků roztříštěných kol a mihotavé, neúčelné energie polorozbitých motorů a strojů.

Čtveřice psanců snadno protrhla pletivo. Ostražitě se vydali po stezce vyšlapané zaměstnanci skládky. Vozíky vyryly zářezy do jemné suti tvořící smetištní zeminu. Plevel dokazoval svou houževnatost tím, že rašil z každé drobné hromádky živné látky bez ohledu na to, jak byla ohavná.

Ubírali se skládkou jako objevitelé nějakou pradávnou zemí, nepatrní vedle obskurních entropických skulptur z odpadu, které je obklopovaly jako stěny kaňonu.

Bylo slyšet slabé pištění krys a další havěti.

Izák spolu s ostatními pomalu kráčel teplou nocí, páchnoucím ovzduším průmyslové skládky.

„Co to vlastně hledáme?“ prolomila tísnivé ticho Derchan.

„Netuším,“ odpověděl Izák. „Ten zatracený konstrukt řekl, že tam, kam musíme jít, si cestu najdeme. Byl samá hádanka, do prdele.“

Ve vzduchu nad nimi zaskřehotal opozdilý racek. Všichni při jeho výkřiku nadskočili. Obloha koneckonců nebyla vůbec bezpečná.

Šli, kam je nohy nesly. Bylo to jako příliv, pomalý pohyb bez jakéhokoli vědomého směřování, který je neúnavně táhl jedním směrem. Propletli se až do srdce labyrintu odpadků.

Pak v této smetištní krajině zabočili za roh a ocitli se v prohlubni. Jako paseka v lese se před nimi otevřelo prostranství čtyřicet stop dlouhé. Na okrajích bylo poseto ohromnými kupami poničeného strojního zařízení, pozůstatky všemožných motorů, mohutnými součástmi, vypadajícími jako funkční tiskařské lisy, a drobnými a jemnými výrobky přesného strojírenství.

Čtveřice se uprostřed prostranství zastavila. Neklidně vyčkávala.

Těsně za severozápadním okrajem hor odpadků se rozvalovaly obrovité parní jeřáby připomínající velké močálové ještěrky. Přímo za nimi, mimo dohled, se líně valila řeka.

Chvilku se nic nehýbalo.

„Kolik je hodin?“ zašeptal Izák. Lemuel a Derchan se podívali na hodinky.

„Skoro jedenáct,“ Lemuel byl rychlejší.

Stále se nic nehýbalo.

Nad hlavami jim plul měsíc v poslední čtvrti. Bylo to jediné světlo na celém šrotišti, sinalá zář, vysávající hloubku světa, všechno v ní vypadalo ploché.

Izák se už chystal promluvit, když se z jednoho z bezpočtu koryt protínajících vysokánský útes odpadu ozval zvuk. Byl to strojový projev, řinčivé, savé zaskřípění, které mohl vydat tak jedině nějaký obrovský hmyz. Čtyři čekající postavy sledovaly ústí koryta; v duši jim narůstal zmatený pocit neblahé předtuchy.

Do otevřeného prostoru vydusal rozměrný konstrukt. Byl to model určený pro těžkou manuální práci. Produpal kolem nich na otočných nohách se třemi chodidly, z cesty si odkopával zbloudilé kameny a kovové kusy. Lemuel, který mu stál v trase, ostražitě poodstoupil, ale konstrukt mu nevěnoval žádnou pozornost. Pokračoval v chůzi, až se

ocitl na okraji oválného prostranství, tam se zastavil a zadíval se na severní stěnu.

Nehnutě stál.

Když se Lemuel otočil k Izákovi a Derchan, ozval se jiný zvuk. Rychle se obrátil, aby spatřil dalšího, mnohem menšího konstrukta, tentokrát čisticí model poháněný metamechanizmem cheprijské konstrukce. Pohyboval se na úzkých pásech a postavil se kousek od svého mnohem většího soukmenovce.

Rachocení konstruktů se teď ozývalo ze všech brázd v okolí.

„Podívejte," Derchan ukázala na východ. Z jedné menší díry ve smetí vystupovala dvojice lidí. Izák si zprvu myslel, že se plete a že musí jít o nějaké mrštné konstrukty, ale nebylo pochyb, že jsou z masa a kostí. Začali se šplhat přes rozdrcené zbytky, jimiž byla poseta země.

Vyčkávajícím uprchlíkům nevěnovali žádnou pozornost.

Izák se zamračil.

„Hej, vy," zavolal dostatečně hlasitě na to, aby byl slyšet. Jeden z dvojice mužů, kteří vstoupili na prostranství, po něm vrhl nevraživý pohled, potřásl hlavou a odvrátil zrak. Pokáraný Izák užasle mlčel.

Do prohlubně přijíždělo čím dál více konstruktů. Ohromné válečné modely, malincí medicínští asistenti, automatické silniční sbíječky a pomocníci v domácnosti, chromovaní a oceloví, železní i mosazní a mědění, sklenění a dřevění, parní a elyktričtí a mechaničtí, poháněnípoháněnípoháněnípo

Izák cítil, jak se na něho valí úděsné sny, jak se mu derou do lebky. Uvědomil si je zcela náhle, při čekání v tichu na městské skládce.

Bylo tu asi třicet konstruktů a snad šedesát lidí. Každý člověk, každý konstrukt, každá bytost na prostranství, s výjimkou Izáka a jeho společníků, vyčkával s nadpřirozeným klidem. Izák to mimořádné ticho, ono bezčasé čekání, vnímal jako jistý druh chladu.

Když si uvědomil, kolik trpělivosti se nashromáždilo v této zóně odpadu, otřásl se.

Země se zachvěla.

Lidé v rohu uzavřeného prostoru okamžitě padli na kolena, aniž věnovali pozornost ostrým troskám rozesetým kolem svých nohou. Klaněli se, potichu rytmicky zpívali nějaký chorál, rukama dělali posvátné gesto podobající se vzájemně propojeným kruhům.

Konstrukti se nepatrně posunuli, aby se srovnali.

Izák a jeho druzi se semkli ještě více.

„Pro bohy, co to má, *kurva*, znamenat?“ sykl Lemuel.

Ucítili další podzemní otřes, zachvění, jako by se země. snažila setřást smetí, které na ni navršili. V severní stěně vyhozených a zavržených výrobků se náhle rozžala dvě ohromná světla. Dav se ocitl pod náporem studené záře, kuželů světla tak ostře ohraničených, že se mimo ně nerozptylovalo.

Izákovi spadla brada.

„Dobrý Drmole, stůj při nás,“ zašeptal.

Stěna odpadků se hýbala. *Sedala si*.

Drátěnky z postelí a stará okna, traverzy a parní motory ze starých lokomotiv, vzdušné kompresory a větráky, kladky a dopravníky a rozbité mechanické stavy se jako optický klam přesypávaly do nového uspořádání. Izák se na hromadu díval už celou věčnost, ale až teď, když se pomalu, těžkopádně *hýbala*, ji opravdu spatřil. Shluk okapových rour tvořil horní končetinu; polámané šlapací autíčko a obrovitý převrácený trakař byla chodidla; ten malý přetočený trojúhelník střešních trámů byl pánevní kostí; mohutný chymický zásobník byl stehnem a keramický válec lýtkem…

Odpadky tvořily tělo. Ohromnou kostru z průmyslového odpadu dlouhou od hlavy k patě pětadvacet stop.

Tělo vstalo, zády se opíralo o haldy šrotu za sebou a prostupovalo jimi. Zvedlo ze země pahýlovitá kolena. Ta byla vytvořena z gigantických závěsů v místě, kde zub času vyrval z pouzdra rameno nějakého obrovského mechanizmu. Chodidla spočívala na zemi. Obě byla s živelnou důkladností připevněná k nataženým nohám z traverz.

Nemůže vstát! napadlo Izáka a zatočila se mu hlava. Podíval se na své společníky a viděl, že Lemuel a Derchan civí stejně vytřeštěnýma očima, že Jagharkovi pod kápí oči užasle září. *Není dostatečně pevné, nemůže vstát, může se jenom převalovat ve šrotu!*

Tělo bytosti bylo tvořeno spletitým posvařovaným shlukem zatuhlých obvodů a strojního zařízení. V mohutném trupu byly zasazeny všemožné typy motorů. Z ventilů a vývodů v těle a končetinách prýštila impozantní záplava drátů a trubek z kovu a tlusté gumy, která se všemi směry hadovitě plazila do okolní pustiny. Tvor natáhl paži ovládanou ohromným pístem z parního bucharu. Světla, představující oči, se stočila k zemi a zadívala se na konstrukty a lidi pod sebou. Tvořily je baňky z pouličních lamp, hořáky napájené obrovskými válci s plynem rozeznatelné v konstruktově lebce. Do spodní poloviny tváře měl přinýtovanou mříž masivního ventilátoru, která měla napodobovat ploché zuby lebky.

Byl to konstrukt, ohromný konstrukt, sestavený z vyhozených součástek a zapomenutých motorů. Sdrátovaný dohromady a poháněný bez zásahu lidské ruky.

Ozvalo se hučení silných motorů, tvor otočil hlavou a ozářený dav přejel optickými čočkami. Zaskřípaly a zapraskaly pružiny a namáhaný kov.

Lidští uctívači začali tiše zpívat.

Zdálo se, že gigantický složený konstrukt zahlédl Izáka a jeho společníky. Co nejvíce natáhl toporný krk. Kužely plynového světla sjely k zemi a uvěznily čtveřici ve své záři.

Světlo se nehýbalo a naprosto je oslepilo.

Pak náhle zhaslo. Odněkud zblízka zazněl slabý a třaslavý hlas.

„Vítejte na našem zasedání, der Grimnebuline, Holube, Modrodenná a návštěvníče z Cymeku.“

Izák otočil hlavou, zuřivě mrkal, oči měl slepé.

Když se zase trochu rozkoukal a ze sítnice se vytratila světlá skvrna, způsobená světlem, všiml si muže, který k nim nejistě přicházel po zemi plné trosek. Uslyšel, jak se Derchan prudce nadechla, uslyšel. jak znechuceně a ustrašeně zaklela.

Chvilku pociťoval zmatek a potom, jakmile se mu oči už úplně přizpůsobily stříbrnému svitu měsíce a on poprvé jasně spatřil přicházející postavu, ve stejném okamžiku jako Lemuel vyděšeně vykřikl. Jen Jagharek, ostřílený pouštní válečník, byl zticha.

Muž, který se k nim blížil, byl nahý a příšerně vyzáblý. Vytřeštěnou tvář měl roztaženou do výrazu, jako by jej něco ustavičně a úděsně vyvádělo z míry. Poskakoval a škubal sebou, jako by mu

kolabovala nervová soustava. Jeho kůže vypadala nekroticky, jako by podléhala pomalé sněti.

Diváci se však třásli a křičeli především kvůli jeho hlavě. Kdosi mu těsně nad očima přeťal čelo vedví, takže horní část lebky zcela chyběla. Pod řezem zatuhl úzký věnec krve. Z vlhké dutiny uvnitř hlavy se muži hadovitě odvíjel dva palce silný kabel. Ten byl obtočen kovovou spirálou; v dolní části, kde se nořil do prázdné mozkovny, zakrvavělou a rudostříbrnou.

Kabel mířil do vzduchu. Izák, ohromený a strnulý hrůzou, ho sledoval očima. Kabel opisoval oblouk, až dvacet stop nad zemí spočinul v pokrčené kovové ruce obřího konstrukta. Proklouzl mu rukou a mizel kdesi v jeho útrobách.

Zdálo se, že konstruktova ruka je vytvořena z roztrhaného a předrátovaného gigantického deštníku, připevněného k pístům a řetězovým šlachám, který se otevíral a zavíral jako ohromný vyzáblý pařát. Konstrukt kabel pomalu popouštěl a umožňoval muži, aby doslova jako na konci vodítka klopýtal k čekajícím vetřelcům.

Izák před obludnou loutkou instinktivně ucouvl. Lemuel a Derchan, a dokonce i Jagharek, jeho příkladu následovali. A narazili do netečných těl pěti velkých konstruktů, kteří se za nimi seřadili.

Izák se polekaně otočil, a zase se rychle pohledem vrátil k pomalu se blížícímu muži.

Jeho výraz vyděšeného soustředění se nezměnil, ani když v otcovském gestu rozevřel náruč.

„Vítejte," pravil rozechvělým hlasem, „u Rady konstruktů."

Tělo MontJohna Záchrany svištělo v obrovské výšce. Bezejmenný pravorukodlak, který na něm parazitoval – parazit, který o sobě po všech těch letech uvažoval jako o MontJohnu Záchranovi –, strach z létání poslepu už překonal. Řítil se vzduchem a držel se zpříma. A měl pečlivě založené ruce; v jedné držel pistoli. Záchrana vypadal, jako by stála na něco čekal, zatímco kolem něho uháněla noční obloha.

Jemná přítomnost levorukodlaka v psovi za ním otevřela dveře jejich myšlenkám. Udržovala křivolaký proud informací.

leť doleva spusť se níž zrychli trochu výš a doprava teď doleva rychleji rychleji prudce dolů pluj vznášej se, vysílal levák a hladil vnitřek pravákovy mysli, aby ji zklidnil. Létání poslepu byla nová a děsivá zkušenost, ale včera si je nikým nepozorováni cvičili na úpatí hor, kam je odvezla miliční vzducholoď. Levák se rychle naučil převádět levou stranu na pravou a nenechávat nic nedořečeného.

Rukodlak Záchrana byl aktivně oddaný. Byl pravák, patřil do kasty vojáků. Do svého hostitele sváděl ohromné schopnosti – let a

spalosliny, nesmírnou sílu. Ale i navzdory moci, kterou tento konkrétní pravák disponoval jakožto rukodlacký zástupce v byrokracii strany Tlustého slunce, byl podřízený kastě aristokratů, prorokům, levákům. Chovat se jinak znamenalo riskovat prudký psychický útok. Leváci mohli vzpurného praváka ztrestat uzavřením asimilační žlázy. Tím mu zabili hostitele a znemožnili mu obsadit nového; redukovali ho na slepě chňapající ruku bez hostitele, do kterého by mohla soustředit své schopnosti.

Pravák uvažoval s neúprosnou, zběsilou inteligencí.

Bylo zásadně důležité, aby rukodlak Záchrana v debatě s leváky uspěl. Pokud by odmítli přistoupit na Gangrovy plány, pravák by proti nim nebyl schopen zakročit: rozhodovat mohli pouze leváci. Znelíbit se vládě by však znamenalo konec rukodlaků ve městě. Měli sice moc, ale v Novém Krobuzonu byli jen trpěni. Jeho početné obyvatelstvo nad nimi jednoduše mělo příliš velkou převahu. Vláda je trpěla, jen pokud jí prokazovali služby. Pravák Záchrana si byl jistý, že kdyby došlo ke vzpouře, vláda by oznámila, že se dozvěděla o volném pohybu vražedných cizopasných rukodlaků. Gangr by se dokonce mohl mimochodem zmínit i o umístění hostitelské farmy. Komunita rukodlaků by byla vyhlazena.

Pravák Záchrana tedy za letu pociťoval i jistou radost.

Přesto se mu však tento nezvyklý zážitek nezamlouval. Nést leváka vzduchem nebylo až tak neobvyklé, ačkoli o tento druh společného lovu se dosud nepokoušeli; létat poslepu však bylo dokonale děsivé.

Levák-pes natahoval svou mysl jako prsty, jako tykadla, která se rozlézala všemi směry na vzdálenost stovek stop. Prováděl podivuhodná pátrání v psychosféře, potichu šeptal pravákovi a říkal mu, kam má letět. Pes se díval do zrcadel přilby a usměrňoval let svého nosiče.

Byl ve spojení se všemi dalšími dvojicemi lovců.

cítí někdo něco? ptal se. Ostatní leváci mu obezřetně sdělovali, že ne, že se nic neděje. Pokračovali v pátrání.

Pravák Záchrana cítil, jak si poryvy teplého větru dětinsky pohrávají s tělem jeho hostitele. Vlasy mu vlály.

Psí rukodlak se zavrtěl a pokusil se posunout tělo svého hostitele do pohodlnější pozice. Nechával se unášet nad zvlněným mořem komínů, nad nočním Lordovem. Rukodlak Záchrana se hnal k Mafatonu a Chnumu. Levák mžikl psíma očima, mimo zrcadla své přilby. Za zády se jim ztrácel kolosální slonovinový odlesk Žeber vymezujících čáru obzoru; kosti čněly vysoko nad vyvýšenými železničními tratěmi. Pod nimi uhánělo bílé zdivo univerzity.

Levák na vnějším okraji pole působnosti svých psychických sil ucítil podivné mravenčení v obecné auře města. Rychle přesunul pozornost a opět se zadíval do zrcadel.

pomalu pomalu dopředu a vzhůru, předal rukodlakovi Záchranovi. *něco tady je zůstaňte u mě,* vyslal přes město k dalším pátrajícím levákům. Cítil, jak se vznášejí, a vydal rozkaz, aby zpomalili. Ucítil, jak se ostatní dvojice zastavují a vyčkávají jeho hlášení.

Pravák pozvolna doplul k neklidnému místu v psychéteru. Rukodlak Záchrana vycítil, jak ho levák přes spojení informuje o svém znepokojení, a prudce je uzavřel, aby se jím nenakazil. *zbraň! jsem zbraň žádné přemýšlení!*

Pravák klouzal vrstvami vzduchu a vkrádal se do řidší atmosféry. Otevřel ústa svého hostitele a nervózně vyplázl jazyk, připraven plivat spalosliny. Rozepjal hostitelovy ruce a pozvedl pistoli.

Levák sondoval narušenou oblast. Cítil cizorodý hlad, doznívající stopy žravosti. Nápor šťáv tisícovek dalších myslí, které plnily a třísnily tuto oblast psychosféry jakoby olejem. Oblohou se snášela slabá stopa vysátých duší a oné exotické hltavosti.

ke mně ke mně bratři rukodlaci je to tady našel jsem to, ševelil levák přes město. Od leváků, z pěti epicenter, se šířil třas společného rozechvění, křížil se a v psychosféře vytvářel podivné obrazce. V Zádehtí, na Špatné straně, v Kasárnici a Oboře se rozvířil vzduch, když se přes město začaly k Lordovu blížit postavy. Vznášely se jako loutky na provázcích.

Kapitola třicátá devátá

„Nelekejte se mého avatara," zasyčel muž bez mozku na Izáka a na ostatní. Oči měl pořád vytřeštěné a matné. „Nedokáži syntetizovat hlas a proto jsem si zkultivovala toto zavržené tělo, které bezvládně plulo řekou, abych mohl komunikovat s krevním životem. Tamto –" muž ukázal za sebe na obrovskou, přízračnou postavu konstrukta splývající s haldami odpadu „– jsem já. Toto –" a pohladil si roztřesenou rukou hruď „– je moje ruka a jazyk. Bez starého mozku, který by mátl tělo protichůdnými impulzy, do nich mohu svádět vlastní informace." Muž bizarním pohybem zvedl ruku a prsty se dotkl kabelu v místě, kde mu za očima vnikal do shluku tkání.

Izák cítil ohromnou váhu konstrukta. Neklidně přešlápl. Nahá lidská zombie se zastavila asi deset stop od jeho skupinky. Zamávala třaslavou rukou.

„Jste vítáni," pokračovala rozechvělým hlasem. „Dozvěděla jsem se o vaší práci z hlášení vašeho uklízeče. Je jedním ze mne. Chci si s vámi promluvit o psychomůrách." Lidská troska zírala na Izáka.

Izák se podíval na Derchan a na Lemuela. Jagharek se podíval na něj. Izák vzhlédl a spatřil, že lidé v koutě skládky se k ohromnému, samočinnému skeletu nepřestávají modlit. Mezi nimi spatřil i opraváře konstruktů, který navštívil skladiště. Mužova tvář byla studií vroucné oddanosti. Konstrukti kolem stáli potichu a nehybně, výjimku tvořila pětice strážných, těch nejmohutnějších ze všech konstrukčních modelů, za jejich zády.

Lemuel si olízl rty.

„Promluv s ní, Izáku," hlesl. „Nebuď *nezdvořák*…"

Izák otevřel a zase zavřel pusu.

„Ehm…“ spustil chladně. „Rado konstruktů… Je… nám ctí… ale nevíme…“

„Nic nevíte,“ kývla roztřesená, bezkrevná postava. „Chápu. Mějte trpělivost a porozumíte.“ Muž poněkud poodstoupil. V měsíčním světle se stáhl ke svému temnému samočinnému pánovi. „Já jsem Rada konstruktů,“ řekl rozechvělým hlasem bez emocí. „Zrodila jsem se ze zbloudilé energie a viru a náhody. Mé první tělo leželo tady na šrotišti a zastavil se mu motor; bylo vyhozené, neboť ho zradil program. Zatímco se mé tělo rozkládalo, v přístrojích mi obíhal virus a pak jsem spontánně objevila myšlení.

Rok jsem tiše rezivěla a organizovala jsem svůj nově získaný intelekt. To, co začalo jako výron vědomí sebe sama, se změnilo v logické uvažování a schopnost analýzy. Zkonstruovala jsem se sama. Během dne jsem ignorovala popeláře, kteří kolem mne neustále kupili valy městského odpadu. Když jsem byla připravena, ukázala jsem se tomu nejtišímu z nich. Vytiskla jsem mu vzkaz, požádala jsem ho, aby mi přinesl nějakého konstrukta.

Ustrašeně mi vyhověl a podle mých instrukcí ho dlouhým a zkrouceným drátem připojil na můj výstup. Konstrukt se stal mou první končetinou. Brzy už prosíval skládku a hledal součástky vhodné pro tělo. Začala jsem vytvářet sama sebe, po nocích jsem se pájela, bušila kladivem a svařovala se.

Popelář byl ohromený. V noci o mně šeptal po hospodách, mluvil o legendě, o virovém stroji. Zrodily se pověsti a mýty. Jedné noci uprostřed svých grandiózních lží našel dalšího člověka se samovolně zorganizovaným konstruktem. Nákupním konstruktem, jemuž proklouzl mechanizmus, přeskočily převody a který se znovu narodil s vytvořenou inteligencí, jako myslící bytost. Tajemství, kterému jeho někdejší majitel mohl jen stěží uvěřit.

Můj popelář přítele vybídl, aby mi konstrukta donesl. V tu noc před mnoha lety jsem ho potkala, dalšího mně podobného tvora. Vybídla jsem svého uctívače, aby onen analytický stroj, mého kamaráda, otevřel, a mezi námi došlo ke spojení.

Náhle jsem prohlédla. Naše virové mysli se spojily a naše parou poháněné písty se kapacitně nezdvojnásobily, nýbrž rozkvetly. Exponenciálním kvetením. Splynuli jsme.

Má nová část, nákupní konstrukt, za svítání odešel. Vrátil se o dva dny později, s novými zkušenostmi. Osamostatnil se. Uběhly dva dny, kdy jsme nebyli propojeni. Došlo k dalšímu styku a opět jsme se stali mnou.

Pokračovala jsem v konstrukci sebe sama. Pomáhali mi mí uctívači. Popelář a jeho přítel pátrali po odpadlickém náboženství,

které by mne vysvětlilo. Narazili na kolečka Božského stroje s jejich doktrínou mechanizovaného kosmu a v rámci této už tak rouhavé církve se stali vůdci kacířské sekty. Její dosud bezejmenná kongregace mne navštívila. Nákupní konstrukt, mé druhé já, se připojil a my jsme se opět stali jedním. Uctívači spatřili mechanickou mysl, která se vzepjala k existenci na základě čisté logiky, samočinně vytvořený strojový intelekt. Spatřili sebetvořícího boha.

Stala jsem se předmětem jejich vzývání. Plní příkazy, které jim píši, sestrojují mi tělo z okolního materiálu. Vybízím je, aby nacházeli mně podobné, aby je sami *vytvářeli*, další samočinně stvořená božstva, která by se připojila k Radě. Prohledali město a pár jich našli. Jde o vzácnou chorobu: jednou v milionech milionu početních úkonů přeskočí setrvačník a stroj začne myslet. Já jsem náhodě trochu pomohla. Vytvořila jsem generativní programy, které se napojují na hybridní hnací sílu virového onemocnění a dotlačí počítací stroj k myšlení.“ Zatímco muž mluvil, obrovitý konstrukt za jeho zády pozvedl kývající se levou paži a těžkopádně si ukázal na hruď. Izák zpočátku nedokázal rozpoznat část vybavení, na něž v takové změti mířil. Pak ji jasně spatřil. Byla to děrovačka programových štítků, analytický stroj používaný k vytváření programů, které se nahrávaly do jiných analytických strojů. *Jestliže něco takového obklopila myšlením*, pomyslel si Izák, a až se mu zatočila hlava, *není divu, že si získává stoupence.*

„Každý konstrukt, který je přiveden do mé náruče, se stává mnou,“ pravil muž. „Já jsem Rada. Všechny zkušenosti se stahují a sdílejí. K rozhodnutím dochází v mé binární hlavě. Svou moudrost předávám částem mne samého. Podle toho, jak se plním vědomostmi, moje mechanická já na této rozlehlé skládce budují přístavby k mému duševnímu prostoru. Tento muž je končetinou, antropoidní obr-konstrukt není ničím než jedním aspektem. Mé kabely a propojené stroje pronikají hluboko do skládkového světa. Částmi mne samé jsou i počítací stroje na druhém konci skládky. Jsem muzeem dějin konstruktů. Jsem databankou. Jsem samočinně zorganizovaným strojem.“

Během mužova proslovu se konstrukti nashromáždění na malém prostranství začali pozvolna sunout k děsivé postavě ze šrotu, královsky usazené uprostřed chaosu. Zastavovali se na zdánlivě nahodilých místech a aktivovali své sací trubky, bodce či paráty, aby se chopily jednoho z propletence domněle pohozených kabelů a drátů, které se povalovaly všude možně po celém šrotišti. Vyhledávali dvířka ke svým vstupním jednotkám, otvírali je a připojovali se.

Zatímco se jednotliví konstrukti napojovali, muž s prázdnou lebkou sebou trhl a na okamžik se mu zastřel zrak.

„Rostu," šeptal. „Rostu. Moje procesní schopnosti exponenciálně sílí. Učím se… Vím o vašich obtížích. Připojila jsem se k vašemu uklízeči. Kolaboval. Dovedla jsem ho k myšlení. Je teď jedním ze mne, je zcela asimilován." Muž ukázal na hrubé obrysy olbřímího konstruktova skeletu. Izák si s překvapením uvědomil, že zploštělý kovový tvar, který z těla jemně vystupoval jako cysta, je přemodelovaným tělem jejich uklízecího konstrukta.

„Naučila jsem se od něho víc než z jakékoli jiné mé součásti," řekl muž. „Stále propočítávám proměnné, naznačené jeho fragmentárním pohledem z Tkáčových zad. Je to moje nejdůležitější já."

„Proč tady jsme?" sykla Derchan. „Co od nás ta zatracená věc chce?"

Stále více konstruktů nahrávalo své zážitky do mysli Rady. Avatar, zničený muž, který za ni mluvil, si bezbarvě mumlal, zatímco informace zaplavovaly databanky Rady.

Po určité době všichni konstrukti spojení ukončili. Vytáhli kabely z vývodů a stáhli se. Když to spatřili lidští pozorovatelé, několik jich nervózně vystoupilo, v rukou programové štítky a analytické stroje velikosti aktovek. Popadli kabely, které upustili konstrukti, a připojili je k počítačům.

Za několik minut byl dokončen i tento proces. Jakmile byli lidé hotovi, avatar zakoulel očima, až mu bylo pod víčky vidět jen bělmo. Zatímco Rada zpracovávala všechny informace, on potřásal svou hlavou bez temene.

Po několika minutách němého chvění se najednou prudce vzpamatoval. Otevřel oči a ostražitě se díval na všechny kolem.

„Shromáždění krevního života!" zakřičel na přítomné lidi. Ti rychle vstali. „Zde jsou vaše instrukce a svátosti." Z břicha velkého konstrukta za jeho zády, z výstupních štěrbin původního děrovače programů, začal vyjíždět jeden štítek za druhým, každý pečlivě proděravěný. Padaly do dřevěné bedny, která spočívala nad konstruktovým bezpohlavním rozkrokem jako kapsa vačnatce.

V jiné části obrovského těla, sešikma zasazený mezi barelem a rezivějícím motorem, bleskurychle cvakal psací stroj. Odvíjela se z něho velká, drobným písmem potištěná role papíru a pod ní na tenké pružině vystřelovaly jako dravá ryba nůžky. Sklaply, odstřihly z role jeden list, odskočily, znovu vyrazily a celou operaci zopakovaly. Od břitů se snášely nevelké stránky náboženských instrukcí, jež dopadaly vedle programových štítků.

Účastníci shromáždění úzkostlivě přicházeli po jednom ke konstruktovi, zatímco mu na každém kroku vzdávali úctu. Vylezli po malém svahu šrotu mezi jeho mechanickýma nohama, sáhli do bedny a vytáhli z ní kus papíru a svazeček štítků. Překontrolovali si čísla, aby se ujistili, že jsou všechna. Pak rychle slezli, zmizeli mezi odpadky a vrátili se do města.

Zdálo se, že pobožnost nepočítá s žádným obřadem na rozloučenou.

Během několika minut zůstali Jagharek, Izák, Derchan a Lemuel jedinými organickými formami života v prohlubni, nepočítaje v to přízračného položivého muže s prázdnou hlavou. Konstrukti postávali kolem. Zatímco trojice lidí rozpačitě přešlapovala, oni se ani nehnuli.

Izákovi se zdálo, že na nejvyšší haldě odpadu spatřil lidskou postavu, která celé dění sledovala. Černočerně se rýsovala na pozadí novokrobuzonské sépiové polotmy. Zaostřil – a nic. Byli naprosto sami.

Zachmuřeně se podíval na své druhy a pak se pohnul k mrtvolné postavě s kabelem v hlavě.

„Rado, proč jsi nás sem pozvala? Co od nás chceš? Víš o psychomůrách…“

„Der Grimnebuline,“ přerušil ho avatar. „Sílím, každým dnem. Mé počítací schopnosti nemají v dějinách Bas-Lagu obdoby, pokud nemám rivala na nějakém vzdáleném kontinentu, o němž nic nevíme. Tvořím propojený celek více než sta počítacích strojů. Každý napájí ostatní a je jimi zpětně napájen. Dokáži zhodnotit problém z tisícovky úhlů.

Každý den prostřednictvím očí svého avatara čtu knihy, které mi přináší mé shromáždění. Do svých databank vstřebávám historii a náboženství, thaumaturgii, přírodní vědy a filozofii. Každá informace, kterou získám, obohacuje mé výpočty.

Rozestřela jsem své smysly po okolí. Moje kabely se prodlužují a sahají pořád dále. Získávám informace z kamer rozestavěných kolem skládky; mé kabely jsou k nim nyní připojeny jako netělesné nervy. A shromáždění mých příznivců je natahuje stále dál, až do města, kde je připojuje ke svým zařízením. Mám uctívače v útrobách parlamentu, kteří stahují paměti svých počítacích strojů na štítky a nosí mi je. Ale tohle není mé město.“

Izák se zamračil. Potřásl hlavou. „Nevím…“ začal.

„Vedu intersticiální existenci,“ přerušil ho avatar naléhavě. Jeho hlas byl prostý jakékoli modulace. Zněl strašidelně a cize. „Zrodila jsem se z chyby, v mrtvém prostoru, kam občané odhazují to, co nepotřebují. Za každým konstruktem, který je mou součástí, jsou tisíce

dalších, kteří mou součástí nejsou. Mou potravou jsou informace. Mé zásahy zůstávají skryté. Rostu v závislosti na učení. Počítám, tedy jsem.

Pokud se město zastaví, proměnné poklesnou skoro k nule. Tok informací vyschne. Nepřeji si žít v prázdném městě. Do své analytické sítě jsem vložila proměnné problému psychomůr. Výsledek je jasný. Nebudou-li zastaveny, prognóza pro krevní život v Novém Krobuzonu je mimořádně zlá. Pomohu vám."

Izák se podíval na Derchan a Lemuela, všiml si Jagharkových očí tonoucích ve stínu. Derchan na sebe gestem upozornila. *Jenom opatrně,* sdělila mu čitelnými pohyby rtů. Otočil se k avatarovi.

„Všichni tady… jsme ti zatraceně vděční, Rado… ehm… jak… Můžu se tě zeptat, co máš v úmyslu udělat?"

„Propočítala jsem, že nejlépe uvěříte a porozumíte, když vám to ukáži."

Izákova předloktí prudce sevřel pár velikých kovových svorek. Překvapením a strachem vykřikl a pokusil se utéct. Svíral ho největší průmyslový konstrukt, model, jehož ramena byla navržena, aby držela lešení a podpírala celé budovy. Izák byl silný muž, ale vyškubnout se rozhodně nedokázal.

Křikl na své druhy, aby mu pomohli, ale tu mezi ně těžkopádně vstoupil další mohutný konstrukt. Derchan, Lemuel a Jagharek chvíli zmateně váhali. Lemuel vystartoval a utíkal pryč. Hnal se jednou z dlouhých brázd mezi odpadky, pádil na východ, co nejdál z dosahu.

„Holube, ty *hajzle,*" křičel Izák. A zatímco sebou škubal, s úžasem si všiml, že Jagharek se postavil před Derchan. Bezkřídlý garuda byl tak tichý, tak pasivní, představoval tak nulovou přítomnost, že Izák s ním přestal počítat. Sledoval a nanejvýš dělal to, co po něm bylo žádáno. To bylo vše.

A přesto se teď Jagharek pohyboval úžasnými skoky, prosmýkl se kolem hlídacího konstrukta a dotkl se Izáka. Derchan spatřila, co dělá, a pohnula se opačným směrem; to mělo za následek, že konstrukt mezi nimi chvilku nervózně přešlapoval, konečně se odhodlaně vydal k Derchan.

Ta se otočila, aby se dala na útěk, ale tu k ní jako hladový had ze skládkového podrostu vystřelil ocelí obalený kabel a strhl ji k zemi. Derchan z výšky dopadla na nerovnou zem a zaskučela bolestí.

Jagharek hrdinně zápasil s konstruktovými svorkami, ale jeho snaha byla marná. Konstrukt si ho jednoduše nevšímal. Jeden z jeho druhů stanul za garudou.

„Jagu, kruci!" zakřičel Izák. „Utíkej!" Ale příliš pozdě. Nově příchozí patřil mezi podobně obrovité průmyslové modely a

roztrhnout drátěné pletivo, které se sneslo k zemi a Jagharka přikrylo, bylo na garudu příliš.

Pak do halasu potyčky promluvil zombie, organická nástavba Rady konstruktů:

„Neútočím na vás. Nebude vám ublíženo. Zde začínáme. Hodili jsme návnadu. Neznepokojujte se, prosím."

„Do prdele, copak ses *zbláznila?"* zařval Izák. „Co tím, kurva, *myslíš?* Co to *děláš?"*

Konstrukti v srdci smetištního labyrintu couvali k okrajům prostranství, představujícího trůnní sál Rady konstruktů. Kabel, který lapil Derchan, ji táhl po hrbolaté zemi. Zápasila s ním, křičela a skřípala zuby, ale musela vstát a klopýtat s ním, aby si nesedřela kůži. Konstrukt držící Jagharka ho snadno zvedl a odkráčel s ním. Jagharek se prudce zmítal, z hlavy mu spadla kápě, z ohnivých ptačích očí mu všemi směry šlehaly chladné pohledy plné nevýslovné zloby. Ale v zajetí neúprosné umělé síly byl bezmocný.

Izáka věznitel odvlekl doprostřed prostoru. Avatar kolem něho poskakoval.

„Pokus se uvolnit," radil. „Nebude to bolet."

„Cože?" zahřímal Izák. Z opačného konce malého amfiteátru vyjel přes šrot trhavými, dětskými pohyby malý konstrukt. Vezl podivně vyhlížející aparát, primitivní přilbu, která se na temeni rozšiřovala na způsob trychtýře. Byla připojená ke zvláštnímu přenosnému motoru. Konstrukt vyskočil Izákovi na ramena, přidržel si ho tak pevně, až to zabolelo a nasunul mu přilbu na hlavu.

Izák se vzpouzel a křičel, ale protože ho držel obrovský konstrukt, za žádnou cenu se nemohl uvolnit. Zanedlouho měl přilbu, která ho tahala za vlasy a odírala mu kůži, pevně přivázanou k hlavě.

„Já jsem stroj," říkala nahá mrtvola a křepce tančila po kamení, šrotu a skleněných střepech. „To, co se zde válí, je mé maso. Opravuji je rychleji, než tvé tělo hojí modřiny nebo polámané kosti. Všechno tu zůstává mrtvé. Co tu není, to se zde brzy ocitne nebo mi to donesou mí uctívači nebo si to sám stvořím. Zařízení na tvé hlavě je aparátem podobným těm, které používají šamani a proroci, komunikátoři a všemožní psychonauti. Je to měnič. Dokáže vést, usměrňovat a zvyšovat psychický výkon. V současnosti je nastavený na zesilování a vyzařování.

Přizpůsobila jsem ho. Je mnohem silnější než měniče užívané ve městě.

Vzpomínáš si, jak tě Tkáč varoval, že psychomůra, kterou jsi vychoval, po tobě jde? Je to mrzák, zakrslý vyvrhel. Bez pomoci tě nenajde."

Avatar hleděl na Izáka. Derchan v pozadí něco křičela, ale Izák ji neposlouchal, nedokázal odtrhnout pohled od hrozivých očí.

„Uvidíš, čeho jsme schopni," pravil muž. „Pomůžeme mu."

Izák už neslyšel své vlastní vzteklé a vyděšené zavytí. Konstrukt natáhl rameno a zapnul motorek. Přilba tak prudce a hlasitě zavibrovala a zahučela, že Izáka okamžitě začaly bolet oči a uši.

Vlny Izákových duševních otisků pulzovaly novokrobuzonskou nocí. Pronikaly zhoubným příkrovem zlých snů dusícím póry města a vyzařovaly do atmosféry.

Izákovi se z nosu spustila krev. Začala ho bolet hlava.

Tisíc stop nad městem se v Lordově shromáždili rukodlaci. Leváci opatrně zkoumali mentální pozůstatky po psychomůrách.

rychle kupředu zaútočit než budeme podezřelí, naléhal jeden bojechtivě.

nabádán k ostražitosti, oznamoval další. *postupujte opatrně a sledujte je najděte hnízdiště.*

Dohadovali se rychle a tiše. Viseli nehybně ve vzduchu, kvintumvirát praváků, z nichž každý nesl levého aristokrata. Zatímco leváci rokovali o taktice, praváci zdvořile mlčeli.

pomalu kupředu, dohodli se. S výjimkou psa všichni leváci a praváci pozvedli ruce svých hostitelů s křesadlovkami připravenými k výstřelu. Jako úžasná pátrací skupinka se pomalu nesli nad městem a slídili ve zčeřené psychosféře po kapkách psychomůřího vědomí.

V nepravidelné spirále sledovali nad Novým Krobuzonem stopu po cárech snů, pomalu se po zakřivené dráze blížili k obloze nad Prskem a dál k Čeku a jižně od Dehtu do Luhů.

Jakmile se stočili na západ, ucítili, jak ze Sivého krutu vzlínají psychické závany. Rukodlaci na okamžik podlehli panice. Vznášeli se na místě a zkoumali rozčeřený vjem, ale brzy jim bylo jasné, že jde o lidskou emanaci.

nějaký thaumaturg, usoudil jeden.

není naše starost, přitakali jeho druzi. Leváci pokynuli svým pravorukým nosičům, aby pokračovali ve sledování vzdušné stopy. Drobné postavy se vznášely nad visutými miličními drahami jako smítka prachu. Leváci úzkostně sledovali celý vzdušný prostor.

Náhle narazili na mohutnou vlnu cizorodých výměšků. Povrchové napětí psychosféry se prudce vydulo a jejími póry se začal šířit onen odporný pocit cizorodé žravosti. Psychická dimenze zhoustla lepkavými výpotky nepochopitelných myslí.

Leváci se téměř zhroutili pod náporem děsu a zmatku. Bylo toho tolik, tak silné, tak rychlé! Vzepjali se na hřbetech svých nosičů.

Vazby, které s praváky sdíleli, se náhle zalily psychickým příbojem. Všichni praváci ucítili záplavu hrůzy, kterou přetékaly mysli leváků.

Pětice dvojic začala kličkovat. Zmítala se po obloze, porušila letovou formaci.

cosi přilétá, zařval jeden levák a v odpověď se mu dostalo spršky zmatených a ustrašených zpráv.

Praváci se snažili znovu převzít kontrolu nad letem.

Z jakéhosi stinného výklenku v neproniknutelné změti střech v Luzích prudce vystřelila křídla, pětice tajemných tmavých tvarů. Práskání nesmírných křídel se neslo několika dimenzemi a vlahým ovzduším stoupalo do míst, kde zmateně poletovaly dvojice rukodlaků.

Psí levák zahlédl, jak velká temná křídla brázdí vzduch přímo pod ním. Vydal vyděšené duševní zakvílení a ucítil, jak pravák Záchrana pod ním zamířil prudce dolů. Levák se zběsile pokoušel ovládnout.

leváci k sobě, vyslal pes a pak pravákovi přikázal, aby letěl vzhůru, stále vzhůru.

Praváci se slétli k sobě, klouzali vzduchem, aby znovu vytvořili řadovou formaci. Navzájem ze sebe čerpali síly, přitahovali si uzdu nacvičenou železnou kázní. A náhle opět tvořili vojenský oddíl, pět praváků s páskami přes oči bylo zlehka navedeno k zemi, ústa pootevřená, aby mohli začít chrlit spalosliny.

Jejich leváci v zrcadlových přilbách ostražitě prohlíželi oblohu. Obličeji mířili ke hvězdám. Zrcadla měli otočená dolů: sledovali potemnělé město, zběsile propletený shluk střech, bočních uliček a nerovného skla.

Dívali se, jak se závratnou rychlostí blíží psychomůry.

jak nás vyčenichaly? ptal se jeden levák úzkostlivě. Pokud to šlo, ucpávali si póry mysli. Neočekávali, že budou napadeni ze zálohy. Jak se mohlo stát, že ztratili iniciativu?

Ale zatímco se k nim psychomůry kolébavě přibližovaly, leváci si uvědomili, že odhaleni *nebyli*.

Největší můru, letící v čele chaotického klínu křídel, halil mihotavý stín. Všimli si, že příšera blýská svými děsivými zbraněmi, rozhání se silnými chapadly a kostěnými pilovitými údy a po něčem seká. Cenila zuby.

Zdálo se, jako by zápasila s přízrakem. Její nepřítel se pohyboval mezi touto a jinou dimenzí, jeho tělo, prchavé jako kouř, se zhmotňovalo a zase mizelo jako stín. Připomínal obrovitou pavoučí noční můru, která proskakovala mezi nahusto tkanými realitami a útočila na psychomůru strašlivými chitinovými skalpely.

Tkáč! vyrazil jeden z leváků, a všichni pokynuli svým pravákům, aby se pomalu stáhli od toho akrobatického běsnění.

Ostatní můry poletovaly kolem své družky a snažily se jí pomoci. Podle nějaké neproniknutelné strategie se střídaly v útocích. Jakmile se Tkáč zhmotnil, vrhly se na něho, bodaly ho do exoskeletu, a než stačil zmizet, prýštily mu z ran proudy tělních tekutin. Tkáč však navzdory svým zraněním rval ze zoufalé psychomůry velké chuchvalce tkáně a proléval její mazlavou krev proudy.

Můra a pavouk na sebe útočili v pozoruhodné změti zběsilých pohybů. Výpady a kryty se střídaly příliš rychle, než aby byly vidět.

Můry protrhly snový příkrov nad městem. Dosáhly úrovně oblohy, kde rukodlaky mátly psychické vlny ze Sivého krutu.

Bylo zřejmé, že můry je rovněž vycítily. Jejich sevřená formace se v náhlém zmatku rozpadla. Nejmenší můra, ta s pokrouceným tělem a zakrslými křídly, se odpojila od skupinky a vyplázla obludný jazyk.

Ten se zatřepala bleskurychle se stáhl do uslintané tlamy.

Nejmenší můra se se zběsilým a chaotickým zamáváním křídly ve vzduchu otočila, obletěla divoce zápasícího Tkáče a jeho kořist, zaváhala, pak se střemhlav vrhla k zemi a na východ, směrem k Sivému krutu.

Zmizení zakrslého mláděte psychomůry znejistilo. Na obloze se rozdělily, zmateně se motaly, divoce komíhaly tykadly.

Uhranutí leváci se polekaně stáhli.

teď! vyslal jeden, *jsou zmatené a nedávají pozor, zaútočíme s Tkáčem!*

Bezmocně váhali.

připravit k plivání, předal psí rukodlak rukodlakovi Záchranovi. Zatímco můry ve stále se zvětšujících kruzích poletovaly kolem zápolící dvojice, rukodlaci se ve vzduchu natočili. Leváci křičeli jeden na druhého.

do útoku! zařval levák v hubeném úředníkovi. V hlase mu zaznínal horečnatý strach. *do útoku!*

Stará lidská žena náhle vyrazila kupředu, když ustrašený levák popohnal svého praváka k nečekanému rychlému výpadu. Jedna z můr se mezitím otočila a ztuhla, s tlamou natočenou k páru rukodlaků a jejich hostitelů, který se k ní řítil.

V tu chvíli se k útoku spojily další dvě můry; jedna z nich zabořila do Tkáčova vypouklého zadečku ohromné kostěné kopí. Když sebou obrovský pavouk trhl, druhá můra mu kolem krku přehodila smyčku členitého chapadla. Tkáč zmizel do jiné sféry, ale chapadlo ho nepouštělo, částečně ho ze záhybu prostoru vyvleklo zpátky a stáhlo se mu kolem krku ještě pevněji.

Tkáč se všemožně snažil ze sevření vyprostit, ale leváci ho skoro neviděli. Hnala se k nim třetí můra.

Praváci neviděli vůbec nic, ale cítili vyděšené psychické úpění leváků, kteří se snažili neztratit blížící se můru z dohledu svých zrcadel.

plivej! poručil rukodlak v úředníkovi svému pravákovi. *teď!*

Hostitelské tělo, stará žena, otevřelo ústa a vystrčilo svinutý jazyk. Ostře se nadechla a co nejprudčeji plivla. Z jazyka vyšlehla koule ohnivého plynu, která na noční obloze efektně explodovala. Před psychomůrou se rozprostřel ohromný plamenný oblak.

Zacílení bylo přesné, ale levák ve strachu útok špatně načasoval. Pravák plivl příliš brzy. Oheň vybuchl v olejnaté záplavě a rozptýlil se dříve, než mohl sežehnout můře křídla. Když exploze odezněla, můra už byla pryč.

Leváci začali v panice pravákům rozkazovat, aby se ve vzduchu otočili, aby stvůru vypátrali. *čekat čekat!* řval psí rukodlak, ale jeho volání si nikdo nevšímal. Rukodlaci se na obloze pohupovali nahodile jako odpadky na vlnách, rozhlíželi se do všech směrů, horečnatě se dívali do zrcadel.

tam, zavřeštěl levák v mladé ženě, když zahlédl můru, která se k městu řítila nesmlouvavě jako vržená kotva. Ostatní rukodlaci se na obloze otočili, aby pohlédli do zrcadel, a společně se rozječeli, když zjistili, že se vznášejí tváří v tvář další můře.

Ta je přeletěla, zatímco hledali její družku, takže když se otočili, měli ji přímo před očima. Nyní ji jasně spatřili, jak se s roztaženými křídly vznáší těsně za zrcadly.

Levákovi v mladíkovi se podařilo zavřít hostiteli oči a poručit pravákovi, aby se otočil a začal plivat spalosliny. Zpanikařený pravák v těle malého dítěte se ho pokusil poslechnout a vychrlil úzkou roztočenou spirálu hořících kapiček plynu, které však zasáhly dvojici rukodlaků vedle něho.

Přetvořený pravák a jeho levák v těle cheprijky akusticky i psychicky vykřikli, když jejich hostitelé začali hořet. Řítili se z nebe v agónii plamenů, které je stravovaly, a vřískali, dokud nezahynuli v půli cesty k zemi, kdy jim nesmírným žárem začala vřít krev a praskat kosti. Nakonec dopadli do vod Dehtu. Zmizeli pod hladinou v oblaku syčící páry.

Levák v ženě se vznášel zkoprněle a bezmocně, neboť jeho vypůjčené oči zeskelnatěly pohledem na měnlivé vzorce na psychomůřích křídlech. Nečekaný hypnotický výron levákových snů pronikl otevřeným spojením i do jeho pravorukého nosiče. Rukodlak v těle voďanoje sebou při bizarní kakofonii rozkládající se mysli začal

křečovitě škubat. Uvědomil si, k čemu došlo. Hostitelovými ústy hrůzou zaúpěl a začal zápasit s popruhy, které mu leváka a jeho hostitele poutaly k zádům. Pravák i pod páskou pevně zavřel své voďanojské oči.

Ve svém úleku a zmatku bez míření či nasměrování plivl a ozářil noc ohromnou explozí hořícího plynu. Okraj oblaku málem zasáhl rukodlaka Záchranu, který se všemožně snažil uposlechnout vyděšeného duševního výkřiku svého leváka. Chvíli se točil, aby se vyhnul kypící kouli žhavého plynu, a narazil do těla zraněné můry.

Stvůra se chvěla bolestí a strachem, celá zmučená. Družky ji sice od Tkáče odtáhly, ale přesto zuboženě klesala k zemi, z ran jí crčela krev, klouby měla rozdrcené a v jednom ohni. Protentokrát se ani nezajímala o potravu. Jen se třásla bolestí, zatímco ji rukodlak Záchrana a jeho psí levák tloukli hlava nehlava.

Pak z psychomůry v bezděčné křeči vyrazily dva obrovské biotické trny jako nůžky a jedním rychlým příšerným pohybem oddělily MontJohnu Záchranovi a psovi hlavy.

Zřítily se do tmy.

Rukodlaci zůstali naživu a při vědomí, ale bez nervového ústředí hostitelů nemohli ovládat svá umírající těla. Lidská i psí mrtvola sebou škubaly a poskakovaly v posmrtné křeči. Z obou krků stříkala a tryskala krev a skrápěla i zoufalé rukodlaky, kteří vysílali volání o pomoc a svírali prsty.

Celou cestu dolů byli při smyslech. Nakonec však ve fantastické změti rozdrceného masa a úlomků kostí dopadli na nesmlouvavý beton jakéhosi zadního dvorku v Zákrutku. Spolu s bezhlavými hostiteli byli v okamžiku napadrť. Kosti měli na prach, maso zdeformované k nepoznání.

Voďanojovi s páskou přes oči se už skoro podařilo zbavit se kožených popruhů, které ho poutaly k rukodlakovi ve stařeně, jehož mysl uhranula psychomůra. Ale když se voďanojský pravák chystal uvolnit poslední pás a vyrazit do vzduchu, přepadla jeho leváka hladová psychomůra.

Svou kořist uchvátila hmyzími pažemi a pevně ji stiskla. Ženu si přitáhla k sobě, vsunula jí do úst pátravý jazyk a začala pít rukodlacké sny. Sála lačně.

Byla to vydatná směs. Zbytky myšlenek lidského hostitele vířily rukodlackou myslí jako naplavenina nebo kávová sedlina. Psychomůra se ovinula kolem ženina těla a jako kost tvrdými končetinami probodla měkké tělo připoutaného voďanoje. Pravák vyjekl strachy a náhlou bolestí a můra ve vzduchu ucítila hrůzu. Chvíli

byla zmatená, nevěděla, co si má o oné druhé mysli, která se zjevila tak blízko ‚nakousnuté' potravy, myslet. Vzpamatovala se velice brzy a sevřela svou oběť pevněji, rozhodnutá dát si druhý chod, jakmile dosucha vylíže první pochoutku.

Zatímco byl voďanojův levoruký jezdec vysáván, on sám byl v pasti. Zmítal se a křičel, ale uniknout nemohl.

O kousek dál, za spokojeně se krmící družkou, šlehala ostrým chapadlovitým ocasem několika dimenzemi psychomůra, která polapila Tkáče. Obrovitý pavouk se na obloze objevoval a mizel s horečnatou zběsilostí. Jakmile se zjevil, ihned začal padat: přitažlivost ho chytila do nemilosrdné sítě. Občas bleskurychle uskočil do jiné sféry, ale tam s sebou táhl i zubatý konec harpunovitého chapadla, které mu trčelo ze zadečku. V další sféře pobíhal a tloukl sebou, aby útočníka setřásl, načež se znovu zjevil v hmotném světě, kde využíval své váhy a síly; vzápětí opět mizel.

Psychomůra zápasila urputně, odmítala nechat kořist uniknout.

Rukodlacký úředník pokračoval v šíleném, ustrašeném monologu. Pátral po svém levorukém druhovi v těle mladšího svalnatého muže.

mrtví všichni mrtví naši druzi, křičel. Část toho, co spatřil, část jeho emocí, odtekla otevřeným spojením do hlavy jeho praváka. Stařenino tělo se zmítalo.

Druhý levák se snažil zachovat klid. Pohyboval klidně hlavou ve snaze působit autoritativně. *zastavte,* rozkazoval kategoricky. V zrcadlech za sebou sledoval trojici můr: zraněnou můru, vyčerpaně poletující vzduchem a mířící ke skrytému hnízdu; hladovou můru požírající myšlenky zajatých rukodlaků; a nakonec můru, která ještě stále bojovala s Tkáčem; pokoušela se mu utrhnout hlavohruď a vypadala jako žralok.

Levák dotlačil praváka poněkud blíže. *teď to na ně vypal*, pomyslel si a myšlenku odeslal druhovi, *plivej prudce, zasáhni dvě. vydej se za tou zraněnou.* pak nečekaně trhl hlavou a z mysli mu vyklouzla ustrašená otázka. *kde je ta poslední?* vyjekl.

Poslední psychomůra, která unikla ohnivé sprše ze stařenina jazyka a elegantním skluzem se všem vzdálila z očí, opsala nad střechami dlouhou smyčku. Vyrazila nejdříve pryč a vzhůru a pak se zase vracela, letěla pomalu a obezřetně, barvu křídel ztlumila na ponurou neutrální šedohnědou a skryla se za mraky, jen aby nyní mohla udeřit, objevit se v nenadálém výbuchu temných barev, v blýskavém mračnu hypnotických ornamentů.

Objevila se levákům před očima. Levák v těle mladého muže sebou trhl v divokém úleku, když spatřil dravou můru s roztaženými, nehybnými křídly. Ucítil, jak se mu v půlnočních odstínech vlnivě se proměňujících vzorů na křídlech psychomůry začíná rozpouštět rozum.

Na okamžik pocítil hrůzu, a pak už jen zběsilou a nepochopitelnou záplavu snů…

… pak *opět* hrůzu a otřásl se, strach se v něm smísil se zuřivou radostí, když si uvědomil, že znovu může myslet.

Psychomůra tváří v tvář dvěma dvojicím nepřátel chviličku váhala a pak se ve vzduchu lehce zkroutila. Pozměnila úhel, v němž se vznášela, takže útočnou stranou svých křídel nyní mířila přímo na úředníka a na stařenu, která ho nesla. Tihle dva byli koneckonců rukodlaky, kteří se ji pokusili sežehnout.

Osvobozený levák před sebou uviděl mohutné tělo psychomůry; ta se naklonila a skryla křídla. Vlevo spatřil stařenu, která úzkostlivě otáčela hlavu, nebo si nebyla jistá, co se děje, a vtom si všiml, jak se úředníkovi rozostřují oči.

teď! spal ji honem honem! levák se snažil zařvat na stařenu přes vzdušnou propast. Její pravák jí našpulil ústa, aby zaútočil spaloslinami, když tu se obrovitá můra bleskurychle prohnala vzduchem a oba rukodlaky si k sobě přitiskla. Sliny jí tekly jako vyhladovělé hyeně.

Ozvalo se ostré duševní zavřískání. Stařena začala dštít spalosliny. Protože ji však psychomůra držela, neškodně prolétaly vzduchem a vypařovaly se.

Zatímco posledním levákem v těle muže neseného dítětem ulice procházela prudká vlna děsu, rukodlak v zrcadlové přilbě spatřil hrůznou věc. Na okamžik se zhmotnily Tkáčovy paráty, psychomůře, jež na něho útočila, uťaly ocasní harpunu. Z rány po odseknutém trnu začala prýštit krev. Můra tiše zavyla a zbavena Tkáče, který se už neobjevil, vrhla se teplým nočním vzduchem k dvojici rukodlaků.

A levák přímo před svýma očima uviděl můru, jak zvedá zrak od své potravy, otáčí hlavu přes rameno a pomalým, zlověstným pohybem na něj komíhá tykadly.

Můry se třepotaly před ním i za ním. Pravák v těle neohroženého dítěte ulice se zachvěl a čekal na pokyny.

střemhlav dolů! zařval levák v náhlé horečnaté hrůze. *dolů a pryč! akce je zrušena! jsme sami a odsouzeni k záhubě, prcháme, plivej a leť!*

Do pravákovy mysli vtrhla nesmírná vlna paniky. Tvář dítěte zrůzněná děsem začala dštít oheň. Vrhlo se střemhlav dolů k upocenému kamení Nového Krobuzonu, k jeho vlhkému a plesnivějícímu dřevu, jako duše padající do pekel.

k zemi k zemi k zemi! řval levák, zatímco můry obludnými jazyky slízávaly stopu jeho hrůzy.

Noční stíny se natahovaly jako prsty a lákaly rukodlaky k sobě, zpátky do pochmurného města každodenních zrad a nebezpečí, pryč od šílené, nepochopitelné, nepopsatelné hrozby na obloze.

Kapitola čtyřicátá

Izák posílal Radu konstruktů do horoucích pekel, žádal ji, aby ho propustila. Z nosu mu tekla krev a srážela se mu ve vousech. Kousek od něho zápasili se silou svých mechanických věznitelů Jagharek a Derchan. Ale teď už sebou cloumali s apatickou malátností. Věděli, že jsou v pasti.

Izák oparem migrény spatřil, jak velká Rada konstruktů zvedá k obloze kovovou ruku z odpadních rour. V tomtéž okamžiku ukázal vzhůru i téměř mrtvý lidský avatar, v gestu znepokojivé vizuální ozvěny.

„Blíží se," řekla Rada mužovým záhrobním hlasem.

Izák zavyl vzteky a trhl hlavou v marné snaze setřást přilbu.

Pod nízko plujícími oblaky uviděl obrovský obrys rozepjatých křídel, který se zdánlivě nekontrolovaně snášel z výšky přímo na šrotiště. Řítil se k Izákovi lačným, chaotickým letem. Spatřili ho i Derchan s Jagharkem, a váhavě znehybněli.

Komplikovaný organický tvar se přibližoval děsivou rychlostí. Izák zavřel oči, ale hned je znovu otevřel. Musí se na tu stvůru podívat.

Byla už velmi blízko, náhle se prudce vrhla dolů a obloukem nalétla nad řeku. Natahovala, krčila a smršťovala své četné končetiny. Tělo se jí chvělo ve složité jednotě.

Izák i na tuto vzdálenost přes veškerý svůj strach viděl, že tato psychomůra je ve srovnání se strašlivou dravčí dokonalostí stvůry, jež pozřela Barbilovou, jen žalostným zakrslíkem. Záhyby a změť kůže, zpola nahodilé spirály a vřetena složité tkáně, jež vytvářela onen dravý celek, byly funkcemi jakési nemyslitelné, nelidské symetrie, buněk, jež se zmnožovaly jako záhadná a imaginární čísla. Tento dychtivý

tvor, třepotající se exemplář se špatně vyvinutými, zdegenerovanými a neúplnými tělesnými orgány, se zakrslou výstrojí znetvořenou už v zámotku… byl pouhý mrzák, zmetek.

Toto byla psychomůra, kterou Izák krmil nečistou potravou. Můra, která ochutnala šťávy kanoucí z jeho vlastní hlavy v době, kdy se na posteli třásl v hypnoserovém rauši. Zdálo se, že po oné chuti, po onom prvním, lahodném, důvěrném kontaktu s čistším materiálem neustále pátrá.

Izák moc dobře věděl, že její nepřirozený zrod byl začátkem všech potíží. „Drmolku rozmilý," šeptal roztřeseným hlasem, „u čertova ocasu… bohové stůjte při mně…"

Psychomůra přistála ve zvířeném oblaku prachu. Složila křídla.

Se schýlenými a sraženými rameny se krčila v postoji bojechtivé opice. Kruté paže – nedokonalé, ale pořád nebezpečné a silné – zvedla ve vražedném dravčím gestu. Dlouhou úzkou hlavou pomalu otáčela ze strany na stranu, tykadly v očních důlcích tápala ve vzduchu.

Konstrukti rozestavení všude kolem nepatrně přešlapovali. Psychomůra je všechny do jednoho ignorovala. Otevřela hrozivou tlamu, vysunula jazyk téměř chlípným pohybem a jako vlhkou stuhou jím před všemi shromážděnými zamávala.

Derchan zaúpěla.

Izák ji chtěl okřiknout, aby byla zticha, aby můru na sebe neupozorňovala, ale nemohl mluvit.

Vlny z Izákovy mysli tepaly a prostupovaly psychosférou šrotiště. Můra je cítila, poznávala, že jde o tentýž mozkový mok, který už ochutnávala. Ostatní drobná sousta, která registrovala, byla ve srovnání s ním zanedbatelná – jen jednohubky vedle hostiny.

Psychomůra se zachvěla očekáváním a otočila se k Jagharkovi a Derchan zády. Stanula tváří v tvář Izákovi. Pomalu se postavila na čtyři své končetiny, se slabým, dětským syknutím otevřela tlamu a rozepjala hypnotická křídla.

Izák se chvíli pokoušel zavírat oči. Malá část jeho mozku zalitého adrenalinem chrlila strategie, které by vedly k útěku.

Ale byl tak unavený, tak zmatený, tak ztrápený a trpěl takovou bolestí, že už bylo příliš pozdě. Popatřil na křídla psychomůry – nejdříve je viděl jen nejasně, jako kalným oparem.

Vlnivá záplava barev se otevřela jako sasanka; pozvolným, zlověstným rozvinutím podmanivých odstínů. Půlnoční barvy, dokonale se zrcadlící na obou stranách můřina těla, sklouzly jako zloději po Izákově zrakovém nervu a rozmázly se mu v mysli.

Viděl, jak se k němu psychomůra pomalu plouží, viděl, jak se jí jemně chvějí symetrická, ohebná křídla a koupou ho ve své narkotické nádheře.

A pak mu mysl uklouzla jako vadný setrvačník a on si byl vědomý pouze změti snů. Z nitra mozku mu vzkypěla pěna vzpomínek a dojmů a smutků.

Nepodobalo se to účinkům hypnoseru. Nenacházel žádné jádro svého já, které by pozorovalo a lpělo na vnímání. Nezaútočily na něj sny zvenku. Byly jen jeho a nebyl tu *on*, aby je sledoval, jak vřou, sám byl příbojem obrazů, byl pamětí i symbolem. *Byl* vzpomínkou na rodičovskou lásku, byl hlubokými sexuálními fantaziemi a vzpomínkami, bizarními neurotickými výmysly, obludami, dobrodružstvími, chybami v logice, nabubřelými vzpomínkami na sebe sama, mutující masou spodní části mysli, jež triumfovala nad racionálním úsudkem a poznáváním a uvažováním, byl hrůzou zplozenou ve strašlivých a obludných vzájemně propojených výbojích podvědomí snění

snění

se

zastavilo

zastavilo se *náhle* a Izák zařval před nečekaným a dechberoucích náporem reality.

Zběsile mrkal, zatímco se jeho mysl zničehonic seskládala do vrstev; podvědomí sklouzlo tam, kam patřilo. Polkl. Měl pocit, jako by mu hlava implodovala, přebudovávala se ve spleti nepřebraných střepin.

Slyšel, jak Derchanin hlas dochází na konec jakéhosi komentáře.

„… neuvěřitelné! Izáku? Izáku, slyšíš mě? Jsi v pořádku?“

Izák na okamžik zavřel oči, pak je pomalu otevřel. Noc se opět houpavě zaostřila.

Upadl na všechny čtyři a uvědomil si, že ho už nesvírá žádný konstrukt, že ho na nohou drželo jen snové sevření psychomůry. Vzhlédl a otřel si z tváře krev.

Chvíli mu trvalo, než si ujasnil, co před sebou vlastně vidí.

Derchan a Jagharek stáli, už bez věznitelů, na okrajích skládky. Jagharek si sňal kápi a odhalil svou velkou ptačí hlavu. Oba zaujímali postoj, jako by strnuli uprostřed pohybu, připraveni vyrazit nebo vyskočit kterýmkoli směrem. Oba zírali do středu arény.

Několik větších konstruktů, kteří před Izákem stáli, když přistála můra, se teď neurčitě motalo kolem obrovité roztříštěné věci.

Nad shromaždištěm Rady konstruktů se tyčilo ohromné rameno jeřábu s volně visícím řetězem.

Otočilo se od řeky přes malý obranný val šrotu a zastavilo se nad středem prostranství.

Přímo pod ním, rozmetány na milion nebezpečných částí, ležely pozůstatky velikánské dřevěné bedny. Z rozlámaných zbytků dřevěných stěn se ještě stále sypala nepřehledná hora železa, uhlí a kamení, chaotický shluk těch nejtěžších odpadků, jaké se na skládce v Sivém krutu daly najít.

Halda hutného odpadu pomalu vyhřezávala do tvaru převráceného kužele, klouzala ven zničenými stěnami bedny.

Pod ní, trhajíc sebou, slabě škrábajíc drápy a vydávajíc žalostné kvílení, ležela masa rozbitého exoskeletu a kašovité tkáně s polámanými křídly pohřbenými pod tíhou odpadu: psychomůra.

„Izáku, *viděls* to?“ hlesla Derchan.

Izák zavrtěl hlavou, oči vykulené. Pomalu si klekl.

„Co se stalo?“ podařilo se mu ze sebe vypravit. Vlastní hlas mu zněl úděsně cize.

„Skoro minutu jsi byl mimo,“ odpověděla mu Derchan nervózně. „Dostala tě… Křičela jsem na tebe, ale byls pryč… a pak… a pak k ní vyšli konstrukti.“ Dívala se na něj celá užaslá. „Kráčeli a ona je cítila… a vypadala zmateně… a *znepokojeně.* Trochu ustoupila a ještě více roztáhla křídla, takže vysílala barvy na konstrukty stejně jako na tebe, ale oni šli *pořád dál!“*

Derchan doklopýtala k Izákovi. Ze znovu otevřené rány jí silně kapala krev. Polorozdrcenou můru, která teď skojíkala slabě a prosebně jako jehně, obešla širokým obloukem. Sledovala ji s obavami, ale stvůra, přimáčknutá k zemi, byla vůči ní bezmocná. Polámaná křídla měla pod smrtonosnou lavinou.

Derchan se vedle Izáka svezla na zem, natáhla ruce a sevřela mu ramena roztřesenými prsty. Vrhla pohled na uvězněnou psychomůru, pak se zadívala Izákovi do očí.

„Nedostala je! Pořád k ní šli blíž a ona… ona ustupovala… Křídla měla roztažená, abys jí nemohl utéct, ale bála se… byla zmatená. A zatímco ustupovala, *otáčelo se rameno jeřábu!* Necítila ho, i když se země otřásala. A pak se konstrukti zničehonic zastavili, můra vyčkávala… a potom na ni sletěla ta bedna.“

Otočila se a podívala se na hromadu organického slizu a rozsypaného materiálu na dně amfiteátru. Psychomůra ještě pořád žalostně úpěla.

Za ní se přes nerovný terén kradl avatar Rady konstruktů. Produpal na místo vzdálené jen asi tři stopy od můry, která po něm šlehla jazykem a snažila se mu ho ovinout kolem kotníku. Byla však příliš slabá a pomalá a avatar nemusel ani zvolnit tempo, aby se jí vyhnul.

„Necítí mou mysl. Jsem pro ni neviditelný," řekl. „I když mne slyší a registruje, jak se k ní blíží má hrubá tělesnost, moje duše jí zůstává uzavřená. Zůstává imunní vůči jejím svodům. Křídla má vzorována složitými obrazci, které nabývají ještě větší složitosti při rychlém a vytrvalém pohybu… a to je vše.

Mně se nezdají sny, der Grimnebuline. Jsem počítací stroj, který počítá, jak má myslet. Nesním. Netrpím neurózami a nemám v duši skryté hlubiny. Mé podvědomí je narůstající funkcí mé schopnosti zpracovávat informace, nikoli onou barokní záležitostí, jež se rodí ve vaší mysli, se všemi svými tmavými místnostmi v podkrovích a sklepeních.

Není ve mně nic, čím by se můra mohla živit. Odchází hladová. Mohu ji překvapit." Muž se otočil ke kvílejícím zbytkům můry. „Mohu ji zabít."

Derchan nespouštěla oči z Izáka.

„Uvažující stroj…" Izák pomalu přikývl.

„Proč jsi mě jí předhodil?" zeptal se rozechvěle a pozoroval, jak se v prachu na suché zemi kutálejí kapičky krve, která mu neustále tekla z nosu.

„Byl to můj propočet," zněla jednoduchá odpověď. „Vypočítala jsem to jako nejpravděpodobnější způsob, jak tě přesvědčit o svém významu, který mi zároveň nabídne příležitost jednu můru zničit. Byť tu nejméně nebezpečnou."

Izák potřásl hlavou, vyčerpaně a znechuceně.

„Vidíš…" odplivl si. „Tohle je ta zatracená obtíž s příliš striktní logikou… Nebereš ohled na proměnné typu bolesti hlavy…"

„Izáku," vpadla Derchan zapáleně. „Máme je! Můžeme použít Radu… jako vojsko. Můžeme můry vyřídit!"

Jagharek se už před chvílí přiloudal a dřepl si na doslech. Izák se po něm v hlubokém zamyšlení ohlédl.

„Krucinál," řekl velmi zvolna. „Mysli beze snů."

„S těmi dalšími to nepůjde tak snadno," upozorňoval avatar. Díval se k obloze, stejně jako ústřední tělo Rady konstruktů. Ohromné očisvětlomety na okamžik zableskly a vyslaly do nebe silné snopy

světla, protahovaly se a pátraly. V kroužících tenatech reflektorů se míhaly polozřetelné, nejasné tmavé stíny.

„Jsou tam dvě. Dovedl je sem předsmrtný křik jejich družky."

„Do prdele!" lekl se Izák. „Co uděláme?"

„Nepřiblíží se," odpověděl mu nevzrušeně muž. „Jsou rychlejší a silnější, méně důvěřivé než jejich zaostalá sestra. Poznají, že je tu něco v nepořádku. Cítí sice jenom vás tři, ale vnímají fyzické vibrace všech mých těl. Tento nepoměr je zneklidňuje. Nepřiletí sem."

Izák, Derchan a Jagharek se pomalu uvolnili.

Podívali se jeden na druhého a pak na vyzáblého avatara. Psychomůra za nimi dodělávala v agonii. Nevšímali si jí.

„Co uděláme?" chtěla vědět tentokrát Derchan.

Zlověstné třepotavé stíny nad jejich hlavami za několik minut zmizely. V téhle malé pusté oblasti města, obklopené duchy průmyslové výroby, se na několik hodin příkrov přízračné energie zvedl.

I navzdory vyčerpání a žalu Izáka, Derchan a dokonce Jagharka triumf Rady vzpružil. Izák se přikradl k umírající můře a prohlížel si pomlácenou hlavu s nevýraznými, nelogickými rysy. Derchan ji chtěla spálit, zcela zničit, ale avatar jí to nedovolil. Rada si hodlala můří hlavu ponechat, prozkoumat ji v klidu dne, dozvědět se něco o činnosti psychomůří mysli.

Věc se zuby nehty držela při životě až do chvíle po druhé hodině ranní, kdy s dlouhým zaúpěním vydechla naposledy a z tlamy jí vytekl čůrek odporných slin páchnoucích po citronech. V rozechvělé vlně se z ní uvolnilo potlačované cizorodé utrpení; zároveň s tím, jak se jí při umírání stáhly empatické uzliny, se rychle rozptýlilo po skládce.

Šrotiště se ponořilo do velebného ticha.

Avatar se v družném gestu posadil vedle lidské dvojice a garudy. Pustili se do plánování a snažili se dohodnout na dalším postupu. S tichým vzrušením hovořil i Jagharek. Byl lovec a věděl, jak strojit léčky.

„Nemůžeme dělat nic, dokud nezjistíme, kde ty potvory jsou," mínil Izák. „Buď po nich půjdeme, nebo budeme muset jen čekat a vystupovat jako návnada a doufat, že se ty zrůdy z těch milionů duší ve městě vrhnou zrovna na *nás.*"

Derchan a Jagharek souhlasně přikývli.

„Já vím, kde jsou," řekl avatar.

Ostatní se na něho užasle zadívali.

„Vím, kde se skrývají. Vím, kde mají hnízdo."

„Jak?“ sykl Izák. *„Kde?“* V rozrušení sevřel avatarovu ruku, pak se v šoku zase odtáhl. Nakláněl se blíž k jeho tváři a tu ho zasáhla hrůznost jeho vzezření. Těsně pod odchlipující se kůží spatřil okraj odseknuté lebky špinavě bílé barvy, potřísněný zbytky zaschlé tkáně. Spatřil, jak mu kabel vniká do složitého záhybu na dně hlavy, z níž mu byl vyrván mozek.

Avatarova kůže byla suchá, tuhá a studená – jako u oběšence.

Oči, s neměnným výrazem soustředění a chabě skrývané úzkosti, se upíraly na Izáka.

„Celé moje já se vydává po stopách útoků. Porovnávám odkazy mezi jednotlivými daty a místy. Nacházím korelace a třídím je. Započítávám důkazy z kamer a počítacích strojů, jejichž informace kradu, nevysvětlitelné tvary na noční obloze, stíny, jež neodpovídají žádné městské rase.

Jde o složité vzorce. Formalizuji je. Vylučuji nepravděpodobnosti a na zbývající možnosti aplikuji pokročilé matematické programy. Absolutní jistota není s neznámými proměnnými možná. Ale podle dostupných dat existuje osmasedmdesátiprocentní šance, že hnízdo se nachází tam, kde říkám.

Můry žijí ve Skleníku, nad kaktusíky, v Luzích.“

„Kruci,“ sykl Izák po krátké odmlce. „Jsou to zvířata? Nebo jim to *pálí*? Ať je to jak chce, tohle je velice chytré. Je to nejlepší místo, které je mohlo napadnout.“

„Proč?“ zeptal se Jagharek nečekaně.

Izák a Derchan se na něho podívali.

„Novokrobuzonští kaktusíci nejsou jako ti cymečtí, Jagu,“ ujal se vysvětlení Izák. „Anebo možná *jsou* a možná v tom je ta potíž. Už jsi s nimi musel přijít do kontaktu v Šankelu. Víš, jací jsou. Naši místní kaktusíci tvoří odnož týchž pouštních kaktusíků, kteří přišli na sever. Nevím nic o ostatních, horských kaktusících, o těch co žijí ve stepích či na východě. Ale znám jižní životní styl a ten se tady nikdy moc dobře neujal.“ Odmlčel se, povzdechl si a promnul si spánky. Byl vyčerpaný a pořád ho bolela hlava. Musel se soustředit, přemýšlet, a přitom se mu těsně za očima pořád honily vzpomínky na Lin. S obtížemi polkl a pokračoval:

„Celý ten nabubřelý drsňácký styl, který ovládá kolonie v Šankelu, tady začíná vypadat trochu podezřele. Proto si, jestli chceš znát moje mínění, postavili Skleník. Mají díky němu tady, v Novém Krobuzonu, drsný kousek Cymeku. Když se Skleník stavěl, získali zvláštní výjimku ze zákona – jenom bozi vědí, na jaké dohody museli přistoupit, aby se jim to podařilo. Technicky jde o nezávislé území.

Vstup je zakázán každému, kdo nemá povolení, a to včetně milice. Mají tam své vlastní zákony, své vlastní *všechno.*

A přitom je jasné, že jde jen o takovou pózu. Můžeš vsadit boty, že Skleník by bez Nového Krobuzonu znamenal hovno. Každý den z něho vyrážejí davy kaktusíků a jdou do práce, všichni ti morousovatí prevíti, a pak do Luhů přinášejí šekely. Nový Krobuzon Skleník *vlastní.* A nikdo mě nepřesvědčí, že by milice nemohla vstoupit dovnitř, kdykoliv by se jí uráčilo. *Ale* parlament a radní tuhle šarádu hrají dál. Prostě do Skleníku nechodí, Jagu, a když už se tam přece jenom octneš… docela rád bych věděl, čeho se tam, do chrchle, můžeš nadít.

Chci říct, že občas něco zaslechneš. Někteří lidé uvnitř samozřejmé byli. A sem tam se proslechne, co vidí milice kupolí ze svých vzducholodí. Ale většina z nás – mě nevyjímaje – nemá ani ponětí, co se uvnitř děje ani jak bychom se tam mohli dostat."

„Ale dostat bychom se tam *mohli,*" soudila Derchan. „Možná se Holub připlazí zpátky, aby se dostal k tvému zlatu. Ne? A jestli jo, vsadím se, že on by nás dovnitř dostal. Nemůžeš mi přece tvrdit, že ve Skleníku neexistuje zločin. Tomu prostě nevěřím." Vypadala rozhorleně. Oči jí žhnuly zaujetím. „Rado," pokračovala a otočila se k nahému muži. „Máš ve Skleníku… někoho… svého…?"

Avatar zavrtěl hlavou.

„Kaktusíci mnoho konstruktů nepoužívají. Žádná moje část uvnitř nebyla. Proto nemohu přesně říct, kde psychomůry jsou. Až na to, že přespávají v té kupoli."

Zatímco avatar mluvil, Izáka zasáhlo náhlé prozření.

Dumal nad celým tím problémem, přemýšlel o způsobech, jak se dostat do Skleníku, když tu si s úžasem uvědomil, že by to všechno mohl nechat prostě být. Vzpomněl si podrážděnou Lemuelovu radu: *nech to profesionálům.*

Původně nad tímto návrhem jen dotčeně mávl rukou, ale teď mu došlo, že by se mohl zachovat přesně takhle. Existovalo tisíc způsobů, jak informovat milici, aniž se jí člověk musel odevzdat: donášení stát nekladl překážky. On ví, kde psychomůry jsou: mohl by to sdělit vládě s veškerou její mocí, lovci a vědci, s jejími ohromnými prostředky. Mohl by jen oznámit, kde psychomůry hnízdí, a prásknout do bot. A milice by po nich mohla pátrat za něho a mohla by ty stvůry znovu pochytat. Můra, která šla po něm, je mrtvá: nemá žádný zvláštní důvod k obavám.

Ta možnost jím prudce otřásla.

Ale ani na zlomek vteřiny pro něho nepředstavovala pokušení.

Vzpomněl si na Vermišankovy úzkostlivé dotazy. Vědec se snažil nedávat najevo strach, ale bylo zřejmé, že ve schopnost milice chytit psychomůry zrovna dvakrát nevěří. A nyní, na zasedání Rady konstruktů, stál Izák poprvé tváří v tvář síle, která dokázala, že tyto nepředstavitelné dravce dokáže zabít. Síle, která nepracuje pro stát, která naopak nabízí své služby *jemu* a jeho společníkům – nebo která se jejich služeb pro sebe dožaduje.

Nebyl si jistý motivací Rady, jejími důvody, proč chce zůstávat ve skrytu. Ale stačilo mu vědět, že tuto zbraň nebude třímat milice. A zároveň to byla největší šance, kterou město má. To nemohl popřít.

To je jedna věc.

Ale v jeho nitru bylo něco primitivnějšího, mnohem silnějšího hluboce zakořeněného. Nenávist. Podíval se na Derchan a vzpomněl si, proč se s ní přátelí. Zle se zašklebil.

Gangrovi bych nevěřil, pomyslel si chladně, *ani kdyby ten vrahoun přísahal na duše svých dětí.*

Izák si uvědomil, že kdyby stát můry našel, udělal by všechno, co je v jeho silách, aby je znovu pochytal. Protože měly *tak zatraceně vysokou cenu.* Sice by zmizely z nočního nebe, nebezpečí by bylo zažehnáno, ale opět by byly uzamčeny v nějaké laboratoři, pokoutně prodány na další odporné aukci a navráceny komerčnímu vykořisťování.

Opět by byly využívány. A krmeny.

Bez ohledu na to, jak malé předpoklady měl – nemluvě o tom, že neměl nejmenší tušení, jak je zničit – k pronásledování psychomůr, Izák věděl, že se o to pokusí. Nepřistoupí na žádné alternativy.

Pokračovali v hovoru, dokud se z východního okraje oblohy nezačaly ztrácet první cáry temnoty. Padaly opatrné návrhy. Všechny ale byly něčím podmíněné. Ovšem třebaže je omezovala stovka předpokladů, náznaky projektů dál rostly a nabývaly tvaru. Pomalu se začala rýsovat série nutných kroků. Izák i Derchan si s narůstajícím úžasem uvědomili, že mají plán.

Zatímco mluvili, Rada vyslala svá pohyblivá já do útrob šrotiště. Tam se nepozorovaně přehrabovala haldami odpadků, aby se nakonec znovu objevila s různými zohýbanými dráty, otřískanými pánvemi a cedníky, ba dokonce s jednou či dvěma rozbitými přilbami, spoustou třpytících se střepů zrcadel a s pár nebezpečnými, náhodně vyhrabanými trny.

„Seženete svářeče nebo metalothaumaturga?“ zeptal se avatar. „Musíte si nechat vyrobit ochranné přilby.“ Popsal, jak je třeba zavěsit zrcátka do zorného pole.

„Ano,“ kývl Izák. „Vrátíme se zítra v noci a ty přilby vyrobíme. A pak… pak si dopřejeme jeden den, abychom… abychom se připravili. Než půjdeme dovnitř.“

Svítalo a jednotliví konstrukti se už začali trousit pryč. Vraceli se do domů svých pánů – dostatečně brzy na to, aby si jejich nočního výletu nikdo nevšiml.

Po horizontu se rozlévalo denní světlo a stále častěji bylo slyšet burácení vlaků. Ozvaly se chraplavé, nepříliš zdvořilé jitřní rozhovory členu poříčních rodin; křik se nesl přes hladinu ze vzdálenější strany skládky. Do továren se začaly trousit ranní směny dělníků a kořily se ohromným řetězům, parním strojům a otřásajícím se bucharům těchto světských katedrál.

Na prostranství zůstalo jen pět postav: Izák a jeho druzi; strašidelný umrlec – mluvčí Rady konstruktů; a Rada samotná, klidně pohybujíc nesourodými končetinami.

Izák, Derchan a Jagharek vstali, aby se vydali na cestu. Byli velmi vyčerpaní a trpěli různými bolestmi, od odřených kolen a rukou přes Derchaninu ránu až po Izákovu neustále třeštící hlavu. Byli zamazaní od bláta a mouru. Padal z nich prach hustý jako kouř; vypadali, jako by na nich hořely šaty.

Zrcadla a materiál na výrobu přileb schovali na skládce na snadno zapamatovatelném místě. Izák a Derchan se zmateně rozhlíželi po krajině denním světlem tak zásadně proměněné, že její hrozivé vzezření nabylo žalostného rozměru; nejasné přízračné tvary se změnily v rozlámané kočárky a vykuchané matrace. Jagharek vysoko zvedal své hadry ovinuté nohy, trochu klopýtal, ale bez váhání mířil k pěšině, po které sem přišli.

Izák a Derchan se k němu přidali. Byli úplně na dně. Derchan byla v obličeji bílá a zlehka se dotýkala rozbolavělé tkáně na místě chybějícího ucha. Když už se chystali zmizet za proměnlivými stěnami rozdrceného odpadu, ozval se avatarův hlas.

Jakmile Izák uslyšel, co říká, začal se mračit, a aniž se zastavil, otočil se a spolu se svými druhy nechal Radu za zády a nezastavil se, ani když se propletl zákopy šrotiště a vyšel do pomalu světlající zástavby Sivého krutu. Slova Rady konstruktů mu však uvízla v mysli a on nad nimi opatrně přemýšlel.

„Der Grimnebuline, nedokážeš si uhlídat všechno, co máš,“ řekl mu avatar. „V budoucnu nenechávej svůj cenný majetek u železniční trati.

Dones krizový aparát sem ke mně,“ dodal, „zde bude v bezpečí.“

Kapitola čtyřicátá první

„Přišli za vámi jeden pán a… a malý chlapec, pane starosto,“ oznamovala Davinie zvukovodem. „Pán mě požádal, abych vám řekla, že ho posílá pan Záchrana ve věci… vodovodního potrubí ve V&V.“ Hlas jí při zmínce zřejmého kódu nervózně poskočil.

„Pusťte je dovnitř,“ nařídil Gangr okamžitě; rozpoznal rukodlacká hesla.

Byl nervózní a roztržitý. Dveře do Lemquistovy síně se důstojně otevřely a dovnitř vpadl ztrápený statný mladý muž; vedl za ruku vyděšené dítě. Chlapec byl oblečený do hadru, jako by sem vstoupil přímo z ulice. Jednu paži mu pokrýval rozsáhlý otok, neodborně ovinutý špinavými obvazy. Mužovy šaty byly slušné, ale značně bizarního střihu. Měl na sobě plandavé kalhoty, které se skoro podobaly těm, v nichž chodily cheprijky. Navzdory své postavě v nich vypadal podivně ženský.

Gangr na něho vrhl vyčerpaný, zlostný pohled.

„Posaďte se.“ Zamával před nesourodou dvojicí svazkem papírů. Mluvil překotně. „Jedna neidentifikovaná mrtvola bez hlavy, přivázaná k bezhlavému *psovi*, obojí obsahovalo mrtvé rukodlaky. Jedna dvojice rukodlackých hostitelů, připoutaných zády k sobě, oba zbaveni rozumu. Jeden –“ podíval se na hlášení milice „– voďanoj s tělem posetým hlubokými ranami a mladá lidská žena. Rukodlaky se nám podařilo vytáhnout – hostitele jsme zabili, došlo u nich ke skutečné biologické smrti, na rozdíl od onoho směšného polotvora –, a nabídli jsme jim nové hostitele, dali jsme je do klece s párem psů, ale ani se nehnuli. Je to, jak jsme očekávali. Odsají hostitele a odsají s ním i rukodlaka.“

Opřel se a zadíval se na dvě zbídačené postavy před sebou.

„Nuže…“ pobídl pomalu po krátké odmlce. „*Já* jsem Bentham Gangr. Domnívám se, že mi řeknete svá jména, kde je MontJohn Záchrana a co se vlastně stalo.“

V zasedací místnosti nedaleko vrcholu Bodce se Eliza Stenná-Katěná podívala přes stůl na kaktusíka usazeného naproti ní. Hlava, která mu bez krku vyrůstala přímo z ramen, ji vysoko převyšovala. Ruce, obrovské těžké válce, podobné větvím, měl nehybně položené na stole. Kůži měl podobanou a posetou stovkami tisíc škrábanců a ranek, jež se v souladu s kaktusíkovskou fyziologií jizvily do hustých uzlů rostlinné hmoty.

Kaktusík si ostny zastřihával podle logické strategie. Drobné trny si vytrhával na vnitřních stranách paží a nohou, na dlaních, všude tam, kde mohly odírat nebo tlačit na kůži. Na jedné straně krku si od jara nechával houževnatý rudý květ. Z ramen a hrudi mu rašily uzliny tkáně.

Tiše čekal, až se Stenná-Katěná rozhovoří.

„Dozvěděli jsme se,“ začala opatrně, „že vaše pozemní hlídky byly včera v noci neúspěšné. Jako ty naše, mohla bych dodat. Musíme si to ještě ověřit, ale zdá se, že došlo k jakémusi kontaktu mezi psychomůrami a jednou naší malou… vzdušnou jednotkou.“ Rychle prohrábla své papíry. „Začíná být čím dál zřejmější,“ zkusila to, „že prosté prohledávání města nepřinese žádné výsledky.

A z mnoha důvodů, o nichž jsme se již bavili a mezi něž rozhodně patří naše poněkud rozdílné pracovní metody, se domníváme, že kombinovat naše hlídky nebude nijak mimořádně přínosné. Nicméně *určitě* je logické pokusit se své snahy koordinovat. Proto jsme během této společné mise rozšířili právní amnestii, která se vztahuje na vaši organizaci. V podobném duchu jsme připraveni nabídnout *dočasné* omezení striktního zákazu užívání jiných než vládních aerostatů.“

Odkašlala si. *Začínáme být zoufalí*, pomyslela si. *Ale vsadila bych se, že to vy taky.*

„Jsme ochotni zapůjčit vám dvě vzducholodě, které budete moci po dohodě s námi používat na vhodných trasách a ve vhodném čase. Jde o součást snah směřujících k rozdělení našich aktivit při lovu, mohu-li to tak říci, na obloze. Naše podmínky jsou vám známé: všechny plány budou prodiskutovány a odsouhlaseny dopředu. Navíc budeme společně pracovat na výzkumu lovecké metodologie.

Takže…“ opřela se a položila na druhý konec stolu smlouvu. „Jste panem Multim zplnomocněn přijímat taková rozhodnutí? A pakliže ano… co našemu návrhu říkáte?“

Když Izák, Derchan a Jagharek otevřeli dveře boudy u železniční trati a vpadli do teplých stínů, ani je příliš nepřekvapilo, že tam našli Lemuela Holuba.

Izák byl nevrlý a sprostý. Holub se neomlouval.

„Říkal jsem ti, Izáku," spustil. „Nenech se zmást. Když mi začne hořet u zadku, mizím. Ale teď jsi tady a to rád vidím. Naše dohoda pořád platí. Za předpokladu, že trváš na polapení těch hajzlů, budeš mi patřit a já ti po tu dobu budu pomáhat."

Derchan se na něho nasupeně dívala, ale uzdu vzteku nepopustila. Byla strnulá rozčilením. Rychle pohlédla na Izáka a zamračila se.

„Můžeš nás dostat do Skleníku?"

V krátkosti mu vylíčila okolnost Rady konstruktů vůči psychomůrám. Holub zaujatě poslouchal, když mu popisovala, jak Rada můře za zády natočila jeřáb, uvolnila závěs a nemilosrdně ji uvěznila pod tunami šrotu. Řekla mu, že si je Rada jistá, že můry hnízdí v Luzích a skrývají se ve Skleníku.

Seznámila ho i s předběžným postupem.

„Dnes musíme najít způsob, jak sestrojit přilby," dodala. „A zítra… jdeme dovnitř."

Holub přivřel oči. Začal do prachu čmárat nákresy.

„Tohle je Skleník. Dovnitř vede pět základních cest. Jedna je spojená s úplatky a dvě jsou skoro jistě spojené s vražděním. Zabíjet kaktusíky nikdy není rozumné a podplácení je riskantní. Pořád mluví o tom, jak jsou nezávislí, ale Skleník přežívá jen díky tomu, že ho Gangr trpí." Izák přikývl a vrhl pohled na Jagharka. „To znamená, že je tu spousta donašečů. Mlčet je bezpečnější." Derchan a Izák se nad ním sklonili a sledovali, jak čmáranice získává tvar. „Soustředíme se tedy na ty dva další způsoby a podíváme se, co obnášejí."

Po hodině hovoru už Izák nedokázal udržet oči otevřené. Poslouchal a najednou se mu svezla hlava. Z pootevřených úst mu tekly sliny na límec. Tou únavou nakazil i Derchan a Jagharka. Zakrátko všichni usnuli.

Podobně jako Izák se nepokojně převalovali v horkém vzduchu chatrče, potili se, v dusnu nemohli dýchat. Izák spal neklidněji než ostatní a několikrát ze spánku zasténal. Krátce před polednem Lemuel vstal a zatřásl ostatními. Izák se probudil s Linin̊ým jménem na rtech. Byl popletený únavou, špatným spaním a žalem a úplně zapomněl být na Lemuela vzteklý. Stěží vůbec rozeznával, že je Lemuel s nimi.

„Jdu pošhánět společníky," oznámil Lemuel. „Izáku, měli byste nejspíš začít připravovat ty přilby, o kterých mluvila Der. Počítám, že jich budeme potřebovat nejmíň sedm."

„Sedm?" zamrkal Izák. „Koho přivedeš? Kam vůbec jdeš?"

„Jak už jsem říkal, cítím se bezpečněji, když mám strážce," Lemuel se ledově usmál. „Zmínil jsem se, že by se našla nějaká práce spojená s ochranou a soudím, že se mi sešlo pár odpovědí. Jdu si je oťuknout. A zaručuju ti, že než padne soumrak, dovedu ti kovozaklínače. Je to jeden z uchazečů, a když to neklapne, ve Starých humnech bydlí chlapík, který mi dluží jednu laskavost. Setkám se s vámi oběma v… řekněme… sedm před šrotištěm."

Odešel. Derchan si přilehla k vyčerpanému a zkormoucenému Izákovi a objala ho. Kňoural jí v náručí jako malé dítě. Sen o Lin ho neopouštěl.

Noční můra. Opravdové utrpení z hloubky vlastní mysli.

Miliční posádky měly plné ruce práce s osazováním obrovských zrcadel z leštěného kovu na lanoví vzducholodí.

Bylo nemožné předělat strojovny nebo změnit rozvržení kabin, ale jejich přední okna byla zakryta silnými černými závěsy. Pilot měl otáčet kormidlem poslepu, měly ho navádět pokyny důstojníků z poloviny můstku, kteří zírali ze zadních oken nad nesmírnými vrtulemi do nakloněných zrcadel, jež skýtala mírně matoucí, ale úplný pohled na oblohu před vzducholodí.

Multiho pečlivě vybranou posádku doprovázela na vrchol Bodce přímo Eliza Stenná-Katěná.

„Mám za to," řekla jednomu z Multiho kapitánů, nemluvnému přetvořenému člověku, jehož levá paže byla nahrazena neukázněnou krajtou, kterou se neustále snažil uklidňovat, „že víte, jak takový aerostat řídit." Muž přikývl. Stenná-Katěná nechala bez komentáře zjevnou nezákonnost podobné dovednosti. „Vy budete řídit *Beynovu čest,* váš kolega *Úderníka.* Milice byla upozorněna. Dávejte ve vzduchu pozor na ostatní lodě. Napadlo nás, že byste mohli chtít začít už dnes odpoledne. Kořist nebývá aktivní před soumrakem, ale mysleli jsme, že by nebylo od věci, abyste si zvykli na řízení."

Kapitán neodpovídal. Jeho posádka kontrolovala zařízení, seřizovala si úhly na zrcátkách přileb. Byli strozí a odtažití. Vypadali mnohem méně ustrašeně než milicionáři, které Stenná-Katěná nechala ve výcvikovém sále dole, kde trénovali míření přes zrcátka a střelbu za vlastní záda. Multiho muži koneckonců přišli s psychomůrami do styku mnohem dříve.

Všimla si, že několik zločinců je podobně jako jeden z jejích mužů vyzbrojeno plamenomety: pevnými nádržemi s natlakovaným benzínem, který byl prohánět žhavicí trubicí, kde se zapaloval. Plamenomety, stejně jako zbraň jejího podřízeného, byly uzpůsobeny tak, aby zapálený benzín šlehal trubicí přímo dozadu.

Stenná-Katěná vrhla další kradmý pohled na několik Multiho pozoruhodných přetvořených vojáků. Nebylo možné odhadnout, kolik původního organického materiálu si přetvoři uchovali pod vrstvami kovu. Rozhodně působili dojmem takřka dokonalé proměny. Jejich těla byla vytvarována se znamenitou a nezvyklou péčí, aby bezchybně napodobila lidská.

Na první pohled na nich nic lidského nebylo. Přetvoři měli hlavy z lité oceli. I nehybné tváře měli zformované z plechu. Těžká, průmyslově vyrobená čela a hluboko zasazené oči z křemene či matného skla, úzké nosy, vytvarované rty a vystouplé lícní kosti se jim temně blyštěly jako leštěný cín. Jejich obličeje byly zhotoveny tak, aby vyhovovaly estetickým požadavkům.

Stenná-Katěná si uvědomila, že jde o přetvory a ne o úžasné konstrukty, až když na jednom vojákovi zahlédla zadní část hlavy. Skvostný kovový obličej přecházel do mnohem méně dokonalé lidské tváře.

Šlo o jediný organický rys, který si uchovali. Ze zadní části jejich nehybných kovových rysů čněla zrcadla podobná vlasům načesaným do vln. Ta byla zavěšena před jejich skutečnýma, lidskýma očima.

Tělo bylo k lidskému obličeji natočeno o sto osmdesát stupňů, jak paže s pistolemi, tak nohy a hruď mířily opačným směrem, kovová hlava završovala iluzi zepředu. Přetvoři byli těly natočeni stejným směrem jako jejich nezměnění druzi. Při chůzi po chodbách a nastupování do výtahů pohybovali rukama a nohama v přesvědčivé zautomatizované analogii k lidskému kroku. Stenná-Katěná za nimi úmyslně několik kroků zaostávala a sledovala, jak těkají očima dopředu dozadu a jak se jim soustředěním křiví ústa, zatímco si přes zrcadla bedlivě prohlížejí, co leží před nimi.

Všimla si, že tu jsou i jiní, podrobení jednoduššímu, úspornějšímu přetvoření, to však sloužilo stejnému účelu. Hlavy měli vytočené půlkruhem tak, že se na zkrouceném, zmučeně vypadajícím krku dovedli dívat za vlastní záda. Hleděli do svých zrcadlových přileb a těly pohybovali dokonale, bez zaškobrtnutí, chodili a zacházeli se zbraněmi a výstrojí, aniž by provedli jediný nemotornější pohyb. Uvolněné, organické pohyby jejich trupů pod natočenými hlavami působily odpudivěji než kompaktní umělý pohyb jejich důkladněji přetvořených kolegů.

Stenná-Katěná si uvědomila, že se dívá na výsledky měsíců či snad roků nepřerušovaného výcviku, života s pohledem nepřetržité upřeným do zrcátek. S takto vytočenými těly mohlo jít o klíčovou strategii. Uvažovala, že tyto jednotky musely být speciálně navrženy a sestaveny vědci, kteří počítali s chovem psychomůr. Stenná-Katěná

jen stěží mohla uvěřit rozsahu Multiho operací. *Nebylo by divu,* napadlo ji hořce, *kdyby při boji s psychomůrami milice ve srovnání s ním působila poněkud amatérsky.*

Myslím, že jsme udělali velmi dobře, když jsme je přizvali ke spolupráci, uvažovala.

Slunce stoupalo po obloze a vzduch nad Novým Krobuzonem pomalu houstl. Světlo bylo husté a žluté jako kukuřičný olej.

Ve slunečním oparu se vznášely aerostaty, kolébaly se nad městskou scenérií v prazvláštním napůl nahodilém rytmu.

Izák a Derchan stáli na ulici za plotem skládky. Derchan nesla jednu tašku, Izák dvě. Na světle se cítili zranitelní. Poslední dobou odvykli městskému dni. Už zapomněli, jak se v něm žije.

Ploužili se co možná nejméně nápadně a několika málo kolemjdoucím nevěnovali žádnou pozornost.

„Proč se na nás pro bohy musel Jag teď takhle vysrat?“ zasyčel Izák. Derchan pokrčila rameny.

„Zničehonic vypadá aktivně,“ řekla. Zamyslela se, pak pomalu pokračovala. „Vím, že to není v nejlepší dobu, ale připadne mi to… docela dojemné. Většinu času… jako by tu nebyl, všiml sis? Chci říct, že ty víš, jak si s ním promluvit v soukromí, ty znáš… *skutečného* Jagharka… Ale většinu času působí jako prázdné místo ve tvaru garudy.“ Pak se ostře opravila. „Ne. On nemá tvar garudy, že? V tom je ta potíž. Je jako prázdné místo ve tvaru člověka. Ale teď… jako by se vyplňoval. Začínám mít dojem, že *chce* něco podniknout a *nechce* podniknout něco jiného.“

Izák pomalu přikývl.

„Vím, co máš na mysli. Rozhodně se v něm něco mění. Řekl jsem mu, aby neodcházel, a on mě jednoduše ignoroval. Každopádně začíná být… umíněnější… pokud to ovšem znamená nějaký pokrok.“

Derchan se na něho zvědavě zadívala.

Pak pomalu promluvila. „Musíš asi pořád myslet na Lin.“

Izák uhnul pohledem. Chvíli nic neříkal. Pak rychle přikývl.

„Neustále,“ odpověděl krátce a tvář se mu stáhla do výrazu toho nejděsivějšího smutku. „Neustále. Nemůžu… Nemám čas truchlit. Zatím.“

Nedaleko od nich se ulice stáčela a větvila do nevelké spleti průchodů. Z jedné z těchto spletitých a slepých uliček se náhle ozvalo kovové zadunění. Izák s Derchan ztuhlí a přitiskli se k drátěnému pletivu.

Uslyšeli šepot a zpoza rohu vyhlédl Lemuel.

Zahlédl Izáka a Derchan a vítězoslavně se usmál. Zagestikuloval, jako by je chtěl k něčemu přimět, a naznačil jim, aby vlezli na skládku. Izák s Derchan se otočili a došli k díře v pletivu, ujistili se, že je nikdo nepozoruje, a vklouzli na šrotiště.

Rychle se vzdálili od ulice a tak dlouho kličkovali mezi odpadky, až se mohli přikrčit v místě dokonale ukrytém před zvědavýma městskýma očima. Během dvou minut k nim doklusal i Lemuel.

„Pěkné odpoledne všem," zazubil se triumfálně.

„Jak ses sem dostal?" chtěl vědět Izák.

Lemuel si odfrkl. „Kanály. Nepotřebuji být na očích. S kumpány, co mám, nejsou tak nebezpečné." Úsměv mu ztuhl na rtech. „Kde je Jagharek?"

„Pořád tvrdil, že někam musí. Prosili jsme ho, aby zůstal s námi, ale nechtěl o tom ani slyšet. Řekl nám, že nás tady najde zítra v šest."

Lemuel zaklel.

„Proč jste ho pouštěli? Co když ho seberou?"

„Kruci, Leme, co jsem měl, u Drmola, dělat?" vrčel Izák. „Nemůžu na něm přece *sedět*. Možná je to nějaká zatracená náboženská záležitost, nějaký pitomý cymecký nesmysl. Možná si myslí, že brzo umře a musí se rozloučit s předky. Říkal jsem mu, aby nikam nechodil, a on na to, že jde."

„Paráda, fakt," Lemuel byl podrážděný. Ohlédl se. Izák spatřil, jak se k nim blíží malá skupinka. „To jsou naši zaměstnanci. Já je platím, Izáku, a ty jsi mým dlužníkem."

Byli tři. Už na první pohled bylo vidět, že to jsou dobrodruzi; ničemové, co se potulují po Ragamolu, Cymeku a Fellidu a možná po celém Bas-Lagu. Byli smělí a nebezpeční, zločinní, neloajální a nemorální, žili díky své šikovnosti, kradli a vraždili, nechávali se najímat kýmkoliv a na cokoliv. Řídili se vpravdě pochybnými ctnostmi.

Několik jich občas poskytovalo užitečné služby: ve výzkumu, kartografii a tak podobně. Většina však nebyla ničím jiným než vykradači hrobek. Byli to lumpové, kteří umírali násilnou smrtí, a na základě své nezpochybnitelné odvahy a občasných hrdinských kousků byli chováni v určité úctě těmi, kdo si na tyto věci potrpěli.

Izák a Derchan si je prohlíželi s rozpaky.

„Tohle," Lemuel představoval jednotlivě nově příchozí, „jsou Šadrach, Pengefinčes a Tansell."

Všichni tři se na Izáka s Derchan dívali s hrubou, pohrdavou arogancí.

Šadrach a Tansell byli lidé, Pengefinčes byl voďanoj. Šadrach byl ve skupince zjevně za drsňáka. Byl zavalitý a statný, na sobě měl

pestrou kombinaci zbroje, kůže s hřeby a plochých kovaných plátů železa, které měl vpředu i vzadu přivázané k ramenům. Celý byl potřísněný slizem z kanálů. Sledoval Izáka, který si prohlížel jeho úbor.

„Lemuel nám řekl, že můžeme očekávat potíže," promluvil nepřípadně melodickým hlasem. „Tak jsme se na to oblíkli."

U pasu se mu pohupovala ohromná pistole a velký a těžký mačetomeč. Pistole byla vytvarovaná do složité podoby obludné rohaté tváře, jejíž tlama tvořila hlaveň. Kulky mohla jen dávit. Na zádech měl vedle černého štítu pouzdro s trychtýřovitou mušketou. Ve městě by takhle vystrojený a vyzbrojený neudělal ani tři kroky a už by byl ve vězení. Nebylo divu, že sem přišli podzemím.

Tansell byl vyšší než Šadrach, ale mnohem štíhlejší. Výstroj měl elegantnější a zdálo se, že alespoň do jisté míry je zkombinována tak, aby lahodila oku. Zbroj byla leskle hnědé barvy, z vrstev tuhé, voskované kůže ozdobené spirálovými obrazci. Zbraň měl menší než Šadrach a u pasu tenčí rapír.

„O co teda jde?" zeptal se Pengefinčes a Izák podle hlasu poznal, že Pengefinčes je žena. Kromě toho, co zůstávalo obvykle skryto pod bederní rouškou, neměl nezkušený člověk u voďanojů žádné vodítko, jak by mohl poznat, jakého jsou pohlaví.

„No…" začal zvolna, aniž z ní spustil oči.

Voďanojka si před ním přidřepla jako žába a pohled opětovala. Měla na sobě bohatě nařasené bílé jednodílné roucho – s ohledem na nedávnou cestu kanálem nepatřičně a podivně čisté –, které jí těsně obepínalo zápěstí a kotníky a obnažovalo velké obojživelné ruce a nohy. Přes rameno si nesla zahnutý luk a zavřený toulec, u pasu pak kostěný nůž. K břichu měla přivázaný objemný váček z tuhé plazí kůže. Izák nedokázal odhadnout, co se v něm nachází.

Zatímco se na ni spolu s Derchan díval, Pengefinčes se pod šaty odehrálo cosi zvláštního. Bylo vidět rychlý pohyb, jako by se jí cosi bleskově vinulo kolem těla a pak zmizelo. Když podivná vlna ustoupila, voďanojce se na bílé látce hábitu objevila velká mokrá skvrna, jež se k látce náhle jakoby přilepila a vzápětí opět uschla, jako by z ní byl nečekaně odsáta každá molekula tekutiny. Izák na ni zkoprněle zíral.

Pengefinčes se lhostejně podívala na roucho.

„To je moje undina. Máme spolu takovou dohodu. Já jí sháním určité látky a ona se mě drží, udržuje mě zvlhčenou a při životě. Umožňuje mi cestovat na mnohem sušší místa, než bych si kdy mohla sama dovolit."

Izák přikývl. Vodního elementála dosud nikdy neviděl. Působilo to znepokojivě.

„Upozornil vás Lemuel na charakter nebezpečí, kterému čelíme?“ zeptal se Izák. Dobrodruzi přitakali, bezstarostně, ba vzrušeně. Izák se pokusil spolknout podráždění.

„Tyhlety můry, pane, nejsou jediným tvorem, na kterého se nemůžete podívat,“ řekl Šadrach. „Když na to přijde, dovedu zabíjet se zavřenýma očima.“ Mluvil s nenucenou a ledovou sebejistotou. „Tento opasek?“ Lhostejně ho poplácal. „Kůže katoblepase. Zabil jsem ho na okraji Teše. Ani na něho jsem se nedíval, jinak by bylo po mně. Tyhlety můry zvládneme.“

„V to doufám,“ utrousil Izák chmurně. „Snad nebude třeba svést opravdový boj. Jenom si myslím, že Lemuel se cítí bezpečněji, když se má o koho opřít. Doufáme, že se o všechno postarají konstrukti.“

Šadrach sotva znatelně ohrnul rty; tím chtěl pravděpodobně vyjádřit pohrdání.

„Tansell je metalothaumaturg,“ vzpomněl si Lemuel. „Je to tak?“

„No… znám pár způsobů, jak zacházet s kovem,“ přitakal váhavě Tansell.

„Nebude to nic složitého,“ uklidnil ho Izák. „Potřebuju jenom spojit pár kousků. Pojďte za mnou.“

Zavedl je mezi odpadky k místu, kde ukryli zrcátka a další materiál k výrobě přileb.

„Věcí tady máme habaděj,“ poznamenal Izák, když si přidřepl k hromadě. Vylovil cedník, kus měděné trubky a po chvíli šmátrání i dva použitelné kusy zrcadla. Neurčitě jimi před Tansellem zamával. „Potřebujeme z toho těsně padnoucí přilby – a chtěli bychom i jednu pro garudu, který tady teď není.“ Nevěnoval pozornost pohledu, který si vyměnil Tansell se svými kumpány. „A pak bude potřeba připevnit k předním částem tahle zrcadla, a to v takovém úhlu, abychom snadno viděli přímo za sebe. Myslíš, že to zvládneš?“

Tansell zpražil Izáka pohrdavým pohledem. Pak se tento vysoký muž posadil před hromadu kovu a skla. Položil si cedník na hlavu, jako dítě, co si hraje na vojáky. Něco si ve zvláštním rytmu šeptal pod vousy a rychlými, složitými pohyby si začal mnout ruce. Tahal se za kluby, masíroval si bříška prstů.

Několik minut se nic nedělo. Pak mu prsty zničehonic začaly zevnitř žhnout, jako by se mu rozsvítily kosti.

Tansell zvedl ruce a dotýkal se cedníku, něžně, jako by hladil kočku.

Kov se pod pozvolným tlakem prstů začal tvarovat. Při každém letmém dotyku změkl, těsněji mu obepjal hlavu, zploštil se a vzadu se

roztáhl. Tansell kov lehce mnul, dokud mu dokonale neopisoval tvar lebky. Potom, aniž by ustal v šepotu, zatahal za přední část vznikající přilby a vytočil ji vzhůru, směrem od očí.

Sáhl pro měděnou trubku, sevřel ji a dlaněmi do ní svedl energii. Kov se prudce ohnul. Tansell ho zlehka svinul a oba konce si přiložil k cedníkové přilbě těsně nad spánky. Pak silně přitlačil, až jeden kov překonal povrchové napětí druhého a začal se roztékat přes předěl. Měděná trubka a železný cedník se pak se slabým zasyčením spojily.

Tansell se pustil do tvarování bizarního měděného výčnělku v přední části právě vytvořené přilby. Stala se z něho šikmá smyčka; čněla asi stopu kupředu. Šátral po kusech zrcadla, až nakonec luskl prsty, aby mu je někdo podal. Pak mědi domlouval, broukal na ni, a když ji změkčil, vtlačil do ní napřed jeden a pak druhý kus zrcadla tak, aby měl před každým okem po jednom. Soustředěně se do nich díval a pečlivě je seřizoval, dokud mu neposkytla jasný obraz hromady smetí za zády.

Poklepal na měď a vytvrdil ji.

Pak odtáhl ruce a zadíval se na Izáka. Přilba na jeho hlavě byla neforemná, bylo na ní absurdně patrné, že vznikla z cedníku, ale jejich potřebám vyhovovala dokonale. Výroba muži zabrala něco přes patnáct minut.

„Udělám do ní pár dírek a provleču jimi kožený pásek jako podbradník, jen tak pro jistotu," dodal.

Izák uznale přikývl.

„To je skvělé. Potřebujeme jich… ehm… sedm a jednu z nich pro garudu. Ten má hlavu *kulatější*, nezapomeň. Na chvilku vás tady nechám o samotě." Podíval se na Derchan a na Lemuela. „Myslím, že bych měl navázat spojení s Radou."

Otočil se a vnořil se do smetištního labyrintu.

„Dobrý večer, der Grimnebuline," uvítal ho avatar uprostřed skládky. Izák mu kývl na pozdrav a pozdravil i nesmírnou konstrukci Rady samé, která čekala v povzdálí. „Nepřišel jsi sám." Znělo to neúčastně jako vždy.

„Prosím tě, abys s tím nezačínal," spráskl ruce Izák. „My do toho sami *nepůjdeme*. Jen se podívej, co jsme zač: jeden tlustý vědec, jeden lump a jedna novinářka. Potřebujeme, do prdele, profesionální podporu. Tihle lidé se živí zabíjením exotických zvířat a nemají sebemenší zájem, aby o tobě někomu něco vyžvanili. Vědí jedině to, že tam s náma bude pár zasraných konstruktů. I kdyby se domákli, kdo nebo co jsi zač, už teď porušili nejmíň dvě třetiny novokrobuzonských zákonů, takže by s tím, do chrchle, určitě

neutíkali za Gangrem.“ Nastalo ticho. „Klidně si to, krucinál, *spočítej*, jestli chceš. Tihle tři ničemové pro tebe nepředstavují žádné nebezpečí.“

Izák měl dojem, že ucítil, jak se mu pod nohama zachvěla země, když informace proběhly útrobami Rady. Avatar a Rada po dlouhé odmlce opatrně přikývli.

„Přišel jsem si pro ty z tebe, které jsi ochotný nasadit do zítřejší akce,“ pokračoval Izák. Rada opět přikývla.

„Dobrá tedy,“ pravila Rada konstruktů přes umrlce. „V prvé řadě, jak jsme se už dohodli, zhostím se role opatrovnice. Máš krizový aparát?“

Izákovi se přes tvář mihl ledový stín, ale rychle zase zmizel.

„Tady u sebe,“ odpověděl a postavil před avatara jednu ze svých tašek. Nahý muž ji otevřel, sklonil se, aby se podíval dovnitř na trubky a sklo; tím Izákovi dopřál nečekaný a úděsný pohled do strupovité dutiny své lebky. Tašku zvedl a odešel s ní k Radě, kde ji uložil před její obrovitý rozkrok.

„Dobře. Uschováš mi ji pro případ, že by našli naši boudu. Dobrý nápad. Ráno se pro ni vrátím.“ Zamračil se. „Kdo z tebe jde s námi? Potřebujeme mít za zády nějakou sílu.“

„Nemohu riskovat prozrazení, Grimnebuline. Pokud bych měla vyjít ve svých skrytých podobách, v tělech konstruktů, kteří přes den pracují v panských domech, na staveništích a v bankovních trezorech, kteří čekají na příležitost a shromažďují informace a kteří by se případně vrátili potlučení a rozbití nebo se nevrátili vůbec, vystavila bych se otázkám ze strany města. A na to nejsem připravená. Zatím ještě ne.“ Izák pomalu přikývl. „Proto s tebou půjdu v podobách, které mohu postrádat. Ty sice vyvolají zmatek a úžas, ale nedovolí nikomu vytušit pravdu.“

Za Izákem se začalo hýbat a sesouvat smetí.

Otočil se.

Z hald vyhozených věcí se začaly vydělovat konkrétní shluky odpadků. Jako Rada konstruktů byly i ony splácány z materiálu skládky.

Konstrukti se tvarem i velikostí podobali šimpanzům. Při pohybu vydávali podivné, znepokojivé drnčivé a dunivé zvuky. Každý byl jedinečný. Hlavy měli z konvic a stínítek od lamp, ruce, krutě vyhlížející tlapy, měli vyrobené z částí vyrvaných z vědeckých přístrojů a lešenářských svorníků. Byli oplátováni velkými kusy plechu, přivařených a přinýtovaných k tělu. Po skládce pobíhali podivnými poloopičími přískoky. Byli vytvořeni s mimořádným citem pro estetiku odvržených věcí.

Pokud by zůstali v klidu, byli by neviditelní: nic než navršené haldy starého železa.

Izák sledoval, jak se tito mechaničtí šimpanzi pohupují a poskakují, jak z nich kape voda a olej, jak jim v útrobách tikají mechanické strojky.

„Do všech jejich analytických strojů," vysvětloval avatar, „jsem nahrála tolik paměti a kapacity, kolik se do nich vešlo. Všechna tato moje já tě budou poslouchat a pochopí nutnost takového konání. Obdařila jsem je virovou inteligencí. Byla naprogramována daty, díky nimž rozpoznají psychomůry a zaútočí na ně. Všechna mají v bránici zabudováno kyselé nebo flogistonové činidlo." Izák přikývl a žasl nad nenucenou lehkostí, s níž Rada tyto vražedné stroje sestrojila. „Vymyslel jsi nejlepší postup?"

„No…" spustil Izák. „Dnes večer se budeme chystat. Vymýšlet nějaký… ehm… dávat dohromady plán s našimi novými pomocníky. Zítra kolem šesté se tady setkáme s Jagem, za předpokladu, že se ten pitomec nenechá někde zabít. A pak se vydáme do ghetta v Luzích; využijeme Lemuelovy zkušenosti.

Potom se vydáme na lov můr." Izák mluvil energicky, úsečně. Rychle ze sebe sypal všechno, co potřeboval říct. „Jde o to, že je musíme rozdělit. Řekl bych, že můžeme zlikvidovat tak jednu. Kdyby byly dvě nebo nedejdrmole víc, jedna by se mohla pořád držet před námi a mohla by ukazovat křídla. Proto celé to místo pročešeme a uvidíme, jestli zjistíme, kde se skrývají. Dokud tam nebudeme, nemůžeme to odhadnout. Vezmeme si s sebou taky ten zesilovač a usměrňovač, co jsi použila na mě. Mohl by nám pomoct přitáhnout pozornost jedné můry, přinutit ji, aby začala čenichat. Do okolního mentálního šumu bychom vyslali takovou malou bombu. Dokážeš ten svůj přístroj připojit i na jiné přilby? A nemáš jich víc?" Avatar přikývl. „Tak mi je radši dej a vysvětli mi všechny jejich funkce. Řeknu Tansellovi, aby je upravil a přidal nějaká zrcadla.

Jde o to," dodal Izák zamyšleně, „že je nemůže přitahovat jenom *síla* signálu, to by se pak oběťmi stávali jen proroci, komunikantky a jim podobní. Já myslím, že se jim zamlouvají konkrétní *chutě.* Proto po mně šel ten skrček. Ne kvůli tomu, že se nad městem vznášela velikánská stopa, ale protože poznal a chtěl právě *moji konkrétní* mysl. A… teď ji možná poznají i ty druhé. Možná jsem se spletl, když jsem si myslel, že mou mysl může poznat jen ta jedna jediná. Včera večer ji přece také musely čenichat." Podíval se zamyšleně na avatara. „Budou si ji pamatovat jako stopu, kterou sledovala jejich sestra, když byla zabita. Nevím, jestli je to dobré nebo špatné…"

„Der Grimnebuline," řekl umrlec po chvíli, „musíš přivést zpátky aspoň jedno z mých malých já. Musí do mne, do Rady, nahrát to, co vidělo. Hodně se tak toho o Skleníku dozvím. Může nám to jenom pomoci. Ať se stane cokoliv, jedno se musí vrátit."

Několik okamžiků bylo ticho. Rada čekala. Izák přemýšlel, co by mohl ještě říct. Podíval se avatarovi do očí.

„Zítra se vrátím. Měj připravená svoje opičí já. A pak se… pak se *zase*… uvidíme."

Město se koupalo v nezvyklém nočním parnu. Léto dosáhlo kritického bodu. Ve vrstvách špinavého vzduchu nad středem města tančily psychomůry.

Omámeně poletovaly nad věžičkami a útesy Nádraží Perdido. Sotva znatelně pohybovaly křídly, zkušeně nalétávaly do vzestupných proudů. Z jejich dovádění se odvíjela přadena nestálých pocitů.

S tichým naléháním a laskáním se navzájem dvořily. Na zranění, zpoloviny zhojená, už v rozechvělém, horečnatém rozrušení zapomněly.

Léto zde, na této kdysi zelené pláni na břehu Pánova moře, přicházelo o měsíc a půl dříve než k jejich soukmenovkyním za vodami. Teploty pomalu vzrůstaly a dosahovaly dvacetiletých maxim.

V lůnech psychomůr se spouštěly termotaxní reakce. V přívalech mízy se jim vyplavovaly hormony. Jedinečné konfigurace masa a chymikálií podněcovaly jejich gonády k předčasné aktivitě. Staly se plodnými a podlehly agresivnímu vzrušení.

Zmijani, netopýři a ptáci vyděšeně prchali ze vzduchu, který čpěl psychotickými touhami.

Psychomůry spolu koketovaly v úděsném a obscénním vzdušném baletu. Dotýkaly se chapadly a údy, rozevíraly nové orgány, dosud skryté. Tři méně poškozené můry držely svou sestru, Tkáčovu oběť, na proudech kouře a vzduchu. Nejstrhanější můra si svým úžasným jazykem postupně přestala lízat bezpočet ran a začala se dotýkat družek. Jejich erotický náboj byl nepředstavitelně nakažlivý.

Mnohotvárné námluvy čtyř můr nabyly na intenzitě a soutěživosti. Hlazení, dotýkání, vzrušování. Každá můra, opilá rozkoší, postupně ve spirále vyletěla co nejvýše. Pak rozlamovala pečeť na žláze pod ocasem a vypouštěla oblak empatického pižma.

Její družky psychopach lačně olizovaly a v mračnu smyslnosti dováděly jako delfíni. Převalovaly se a hrály si, pak letěly vzhůru a samy skrápěly noční oblohu. Jejich chámovody zůstávaly prozatím v klidu. Drobné metakapky byly prosycené psychomůřími erogenními,

ovulárními výměšky. Chlípně se hašteřily, neboť všechny chtěly zůstat samicemi.

Každý následující výstřik zvyšoval náboj vzduchu o další stupeň vzrušení. Můry obnažovaly přízračné zuby a volaly na sebe sexuální výzvy. Z vlhkých chlopní pod chitinem jim kanula afrodiziaka. Nořily se do přívalů vůní svých družek.

V průběhu feromonálního souboje zněl jeden hlas stále vítězoslavněji. Jedno tělo stoupalo čím dál výše, jeho družky zůstávaly pozadu. Jeho výrony prosycovaly vzduch pachem sexu. Šlo o poslední útoky, o exploze erotických výzev. Jedna můra po druhé začala zavírat své samičí pohlavní orgány, přijímala porážku a samčí charakter.

Vítězná můra – dosud zjizvená a krvácející po potyčce s Tkáčem – stoupala stále výš. Její pach byl stále cítit samičími výměšky, její plodnost nebyla zpochybněna. Dokázala, že má největší schopnost stát se matkou.

Vydobyla si právo přivést na svět potomstvo.

Zbylé tři můry se jí kořily. Staly se jejími nápadníky.

Dotek těla nové matky rodu je přiváděl do extáze. Kroužily oblohou, padaly a vracely se, vzrušené a rozpálené.

Matka můra si s nimi pohrávala a vodila je přes horké temné město. Když se jejich úpěnlivé prosby palčivostí vyrovnaly jejímu vlastnímu chtíči, zastavila se a ukázala se jim, povolila svůj článkovaný exoskelet a rozevřela před nimi vagínu.

Trojice můr, jež se změnila v samce, cítila, jak jimi cukají a kroutí organické mechanizmy, jak se jim otevírají břicha a poprvé se jim topoří pyje. Neobratně mávaly pažemi, kožnatými výběžky i kostěnými trny a samice dělala totéž, natahovala složitou změť chňapajících, dotírajících a vzájemně se proplétajících údů.

Začala se s nimi pářit, s jednou po druhé, nakrátko se stávala nebezpečným, prudce se řítícím tvorem s dvěma těly, po jehož bocích vyčkávali dychtiví partneři, až na ně přijde řada.

Došlo k neuvěřitelným klouzavým spojením. Obcovaly a kopulovaly s horečnatou nutkavostí a touhou, samice neúnavně s každým samcem stejně intenzivně.

Když hodiny divokého páření skončily, čtyři psychomůry se s otevřenými křídly nechaly v naprostém vyčerpání volně unášet vzduchem. Klesaly k zemi.

S postupně se ochlazujícím vzduchem pomalu povolovalo i jejich lůžko z teplých proudů a ony začaly mávat křídly, aby si udržely výšku. Jeden otec po druhém odlétal a spouštěl se k městu na zemi,

aby začal slídit po potravě, která by ho osvěžila a dodala mu sil, které by mohl poskytnout své partnerce.

Ta se na obloze zdržela poněkud déle. Když určitou dobu pobyla sama, zaškubala tykadly, lehce stáhla křídla a pomalu se začala snášet k jihu. Byla vyčerpaná. Pod duhovým exoskeletem opět ukryla pohlavní orgány a uzavřela otvory, aby si udržely vše, co vstřebaly.

Psychomůří matka letěla k Luhům a kaktusíkovské kupoli, připravena založit hnízdo.

Škubou se mi drápy, snaží se narovnat. Jsou staženy směšnými a odpornými obvazy, které se kolena nich plácají jako roztrhaná kůže.

Sehnutý se procházím podél železničních tratí, projíždějící vlaky mě varují zlostnými vřeštivými hlasy. Nyní se kradu přes železniční most, dívám se, jak se pode mnou klikatí Dehet. Zastavuji se a rozhlížím. Daleko přede mnou a daleko za mnou se řeka svíjí a v rytmických stazích vrhá na břeh smetí.

Pohlédnu-li na západ, vidím přes vodu a vršící se domy v Luzích až na vrchol Skleníku. Je osvětlen zevnitř, puchýř světla na kůži města.

Měním se. Vzniká ve mně něco, co tam dříve nebylo, nebo země možná něco vyprchává. Vsávám vzduch a je to tentýž vzduch jako včera, a přesto je jiný. O tom nemůže být pochyb. Něco se mi vzdouvá pod kůží. Nejsem si jistý, kým jsem.

Šel jsem za těmito lidmi, jako bych byl hlupák. Bezcenná, tupá bytost bez názoru či vlastního rozumu. Pokud nevím, kdo jsem, jak mohu vědět, co říci?

Už nejsem V Úctě Chovaný Jagharek, nejsem jím už řadu měsíců. Nejsem zběsilý tvor, který procházel arénami v Šankelu, který zabíjel lidi a trpaslíky, krysoduchy a ostrohuby, celou škálu bojechtivých šelem a válečníků ras, o nichž se mi nikdy ani nezdálo, že by mohly existovat. Ten divoký rváč je pryč.

Už nejsem neúnavný lovec, který slídil v bujných savanách a studených, nevlídných kopcích. Nejsem ztracenec, který v zamyšlení a opuštěnosti bloumal po betonových městských stezkách a snažil se opět stát něčím, čím nikdy nebyl.

Nejsem žádným z těchto tvorů. Měním se a nevím, čím budu.

Bojím se Skleníku. Podobně jako Šankel i on má mnoho jmen. Skleník, Plantáž, Pařeniště. Je to pouze ghetto, šikovně zřízené ghetto. Místo, kde se kaktusíci snaží vytvořit kopii okraje pouště. Vracím se domů?

Položit tuto otázku znamená i odpovědět si na ni. Skleník není step ani poušť. Je to ubohá iluze, nic než fata morgana. Není to můj domov.

A i kdyby to poušť byla, *i kdyby to byla brána do nejhlubšího Cymeku, do suchých lesů a úrodných mokřadů, brána k pokladům v písku ukrytého života a ohromné nomádské garudské knihovny, i kdyby Skleník byl něčím víc než stínem, i kdyby byl pouští, kterou předstírá, že je, pořád by nebyl mým domovem.*

Takové místo neexistuje.

Budu se toulat noc a den. Půjdu po stopách, které jsem tu ve stínu železnice už jednou zanechal. Budu se plížit obludnou mapou města a najdu ulice, které mě sem dovedly, nízké tunely v cihlách, jimž vděčím za život a za své vlastní já.

Najdu tuláky, s nimiž jsem se dělil o jídlo, pokud nepodlehli nemocem nebo dýkám, které je chtěly obrat o močí prosáklé boty. Stali se mým kmenem, rozklíženým, zničeným a poraženým, ale přesto jakýmsi kmenem. Jejich otupělý nezájem o mě – o cokoliv – byl po dnech obezřetného ploužení a několika málo hodinách okázalé chůze v bolestivé dřevěné konstrukci osvěžující. Těmto suchopárným, alkoholem a drogami vyřízeným troskám nic nedlužím, ale opět je vyhledána, nikoli kvůli nim, ale kvůli sobě.

Mám pocit, jako bych se po těchto ulicích procházel naposledy.

Chystám se umřít?

Existují dvě možnosti.

Pomohu Grimnebulinovi a porazíme můry, zabijeme ty strašlivé noční stvůry, pojídače duší, a on mi vyrobí baterii. Odmění mě, nabije mě jako flogistonový článek a já vzlétnu. Jen na to pomyslím a už se vznáším. Šplhám stále výše po železných obručích, jako po žebříku stoupám nad město, abych shlédl na jeho blyštivou, kypící noc. Cítím, jak se ochablé pahýly mých křídelních kostí snaží dojemně, primitivně mávat. Nevznesu se na vlnách vzduchu stlačovaného peřím, ale svou mysl ohnu jako křídlo a vyletím na proudech síly, transformované energie, thaumaturgického proudění, vazebné a narůstající všeobsažné energie, které Grimnebulin říká krize.

Stanu se zázrakem.

Nebo selžu a umřu. Spadnu a nabodnu se na krutý kov, nebo mi z hlavy odsají sny, kterými se nakrmí nějaký nedospělý démon.

Ucítím to? Budu dál žít v jeho mléce? Poznám, že mě vysává?

Slunce se dere nad obzor. Pociťuji únavu.

Vím, že jsem měl zůstat s nimi. Mám-li být něčím skutečným, něčím víc než jen němou, tupou postavou, kterou jsem byl až doposud, měl jsem s nimi zůstat a zapojit se a plánovat a připravovat se a

přikyvovat jejich návrhům, vznášet připomínky. Jsem, byl jsem, lovec. Umím slídit po stvůrách, po strašlivých šelmách.

Ale nemohl jsem. Snažil jsem se omlouvat, dát Grimnebulinovi – a dokonce i Modrodenné – na vědomí, že jsem jedním z nich, že patřím do skupiny. Party. Oddílu. K lovcům můr. Ale v lebce jsem cítil jen prázdné dunění.

Budu hledat a najdu se, a pak poznám, jestli jim to budu moci sdělit. A pokud ne, dozvím se, co jim řeknu místo toho.

Ozbrojím se. Přinesu si zbraně. Seženu si nůž a bič, jaké jsem nosíval. I když se stanu vyvrhelem, nedopustím, aby zemřeli bez mé pomoci. Naše životy těm žíznivým bestiím neprodám lacino.

Slyším tklivou hudbu. Nastal okamžik zlověstného ticha, kdy mě na mé vyhlídce opouštějí vlaky a čluny, kdy se vytrácí supění jejich motorů, kdy se nakrátko obnažuje úsvit.

Někdo na břehu řeky, v jakési vížce, hraje na housle. Slyším přízračnou melodii, rozechvělý žalozpěv polotónů a kontrapunktů, který se nese nad nepravidelným rytmem. Nepřipadá mi jako zvuky tohoto města.

Pak ho poznávám. Už jsem ho slyšel. Na lodi, která mne převezla přes Chudé moře, a předtím ještě v Šankelu.

Zdá se, že před svou jižní minulostí neuteču.

Takto daleko na jihu zdraví úsvit rybářky z Perrik Ny a z Ostrovů mandragor. Moje neviditelná společnice vítá slunce.

Těch několik málo novokrobuzonských Perrikčanů žije většinou v Blatozvucích, ale tato žena svou výtečnou hrou budí velkého Denního rybáře i tady, tři míle proti proudu klikatící se řeky.

Hraje mi ještě několik okamžiků, než ten zvuk pozře halas rána, a já zůstávám viset na mostě, poslouchám burácení sirén a hvízdání vlaků.

Ten zvuk vzdálených krajů se nese dál, ale já už ho neslyším. Do uší mi vniká rámus Nového Krobuzonu. Sleduji jej, vítám jej. Nechám jej, aby mě obestřel. Vnořím se do rozpáleného městského žití. Pod oblouky a přes kamení, skrze řídký kostěný les Žeber, do cihlových slují Špatné strany a Vlkodav, přes průmyslové dunění Zákrutu. Jako Lemuel čenichá po kontaktech i já se vydám po stopách, které jsem zde zanechal. A doufám, že tu a tam se mezi vížkami a v lese budov dotkne přistěhovalců, uprchlíků a vyvrhelů, kteří každým dnem přetvářejí Nový Krobuzon. Toto místo nečisté kultury. Toto hybridní město.

Uslyším tóny perrické hry na housle, pohřební žalozpěv z Gnurr Kettu nebo zvuk četského kamenného síta, nebo ucítím vůni kaše z

kozího mléka, která se jí v Neovadanu, nebo spatřím dveře pomalované symboly tiskaře-kapitána od Labutího moře… Daleko, předaleko od domovů. Ztracení. Doma.

Všude kolem mne bude Nový Krobuzon, bude se mi zadírat pod kůži.

Až se vrátím do Sivého krutu, mí společníci budou čekat a společně osvobodíme toto zajaté město. Bez vděčnosti, nespatřeni.

Část šestá

Skleník

Kapitola čtyřicátá druhá

Ulice Luhů zlehka stoupaly ke Skleníku. Domy byly staré a vysoké, se zahnívajícími dřevěnými kostrami a zdmi pokrytými vlhkou omítkou. Každý déšť je promočil a zpuchýřovatěl, strhl jim ze strmých střech kaskády břidlicových tašek, uvolněných díky ztrátě zrezivělých hřebíků. Zdálo se, že Luhy se jemně potí v malátném horku.

Jižní polovina Luhů byla nerozlišitelná od Letů, s nimiž hraničila. Byla chudá a nepříliš násilnická, hustě obydlená, většinou klidná. Byla to smíšená oblast, kde velká lidská většina žila pospolu s malými koloniemi voďanojů od tichého kanálu, s několika osamělými zavrženými kaktusíky a dokonce s malým cheprijským úlem, rozkládajícím se zde na dvou ulicích, vzácnou tradiční komunitou mimo Újetec a Přípotoky. Jižní Luhy byly ve městě rovněž domovem malého počtu exotičtějších ras. Na Bekmanově třídě stál obchod spravovaný hočijskou rodinou, která si pečlivé obrušovala ostny, aby neděsila své sousedy. Beze střechy nad hlavou tu žil i Ilorgiss, který měl sudovité tělo neustále naplněné alkoholem a který se potácel ulicemi na třech vratkých nohách.

Severní Luhy se však velmi lišily. Byly tišší, nevrlejší. Bašta kaktusíků.

I když byl Skleník velký, rozhodně nemohl pojmout všechny kaktusíky žijící ve městě, dokonce ani ty, kteří zůstávali věrni tradici. Přinejmenším dvě třetiny novokrobuzonských kaktusíků bydlely mimo jeho ochranné sklo. Hromadili se v chudinských koloniích Luhů a na několika dalších místech, jako Psoriak nebo Stará humna. Luhy však byly centrem jejich komunity a tady se mísili ve stejném počtu s místními lidmi. Byli kaktusíkovskou spodinou, která sice vcházela do

Skleníku za nákupy a pobožnostmi, žít však byla nucena ve městě bezvěrců.

Někteří se bouřili. Rozhněvaná kaktusíkovská mládež se zapřísahala, že do Skleníku, který ji zradil, nikdy nevstoupí. Ironicky ho nazývala starším, už nepoužívaným jménem Školka. Získávala jizvy v brutálních, vzrušujících a zbytečných pouličních šarvátkách. Někdy terorizovala okolí, přepadávala a okrádala lidi a staré kaktusíky, s nimiž se dělila o ulice.

Venku v Luzích byli kaktusíci mrzutí a tiší. Bez námitek a nadšení pracovali pro lidské nebo voďanojské nadřízené. Se svými spolupracovníky z jiných ras nekomunikovali jinak než prostřednictvím strohého vrčení. Nikdo cizí ale neviděl, jak se chovají uvnitř Skleníku.

Skleník sám byl nesmírnou zploštělou kupolí. V přízemí jeho průměr přesahoval čtvrt míle. U vrcholu dosahoval výšky osmdesáti yardů. Základnu měl sešikmenou tak, aby pevně spočíval na svažujících se ulicích Luhů.

Konstrukci měl zhotovenou z černého železa, velký mohutný skelet na několika místech doplněný pár ozdobami. Vypínal se nad střechy okolních domů a z dálky bylo vidět, jak trůní na svém nevelkém pahorku. Ve dvou soustředných kružnicích z jeho povrchu vystupovala kolosální ramena nosníků, velikostí se blížící Žebrům, která kupoli držela a rozkládala její váhu na mohutné tyče vinutého kovu.

Z čím větší dálky byl vidět, tím impozantnějším dojmem Skleník působil. Ze zalesněného vrcholu Vlajkového kopce, za oběma řekami, za železnicemi, za visutými drahami a čtyřmi mílemi groteskní městské scenérie se fazety dómu blyštěly jasnými střepinami světla. Z okolních ulic však bylo vidět velké množství prasklin a tmavých míst po vypadaném skle. Za svou třistaletou historii byla kupole opravena pouze jednou.

Od základny kupole bylo jasně patrné stáří struktury. Byla zchátralá. Z kovových konstrukcí, které jako červi prožrala rez, se ve velkých jazycích odlupovala. barva. Přibližně prvních patnáct, stop nad zemí *byly* stejným drolícím se železem vyplněny i tabulky – z nichž každá měla u základy skoro sedm stop a na výšku také sedm stop, přičemž na cestě k vrcholu ztrácely na šířce jako díly koláče. Výše zasazené sklo bylo špinavé a nečisté, zbarvené v náhodné změti do zelena, do modra a do béžova. Bylo vyztužené a očekávalo se, že unese váhu alespoň dvou středně velkých kaktusíků. I tak však bylo

několik tabulek rozbitých a prázdných a řadu dalších zdobily pavučiny prasklin.

Při stavbě Skleníku se nebral příliš zřetel na okolní domy. Ulice, které ho obklopovaly, vedly až do míst, kde se setkávaly s jeho pevnou kovovou základnou. Ty dva, tři či čtyři domy, které stály v cestě stěnám Skleníku, byly rozdrceny, a ulice, aniž by změnily směr, pokračovaly i pod skleněnou kupolí.

Kaktusíci jednoduše zastřešili už existující blok novokrobuzonských domů.

V průběhu desetiletí bylo architektonické uspořádání uvnitř dómu pozměňováno tak, aby uzpůsobilo kdysi lidská obydlí potřebám kaktusíkovských nájemníků. Některé budovy byly strženy a nahradily je podivné nové stavby. Celkové uspořádání a spousta vnitřního zařízení však údajně zůstalo zachováno přesně tak, jak tomu bylo před vznikem Skleníku.

Do kupole vedl jediný vchod, na jižním výběžku základny na Jašurském náměstí. Na opačné straně stavby byl východ na Bytrašskou ulici. strmou silnici shlížející na řeku. Kaktusíkovský zákon stanovil, že vstupovat do Skleníku je možné pouze jižním portálem a opouštět jej lze pouze severním. Což bylo nešťastné řešení pro kaktusíky, kteří žili venku na dohled jedné z těchto dvou bran. Dovnitř se mohli dostat třeba za dvě minuty, návrat domů od východu však znamenal dlouhou zacházku.

Brány se otevíraly každé ráno o páté a zavíraly se večer o půlnoci. Za nimi se nacházely krátké ohrazené pasáže, které střežila nevelká jednotka hlídačů, ozbrojených ohromnými válečnými sekerami a účinnými kaktusíkovskými sečnými kušemi.

Podobně jako jejich tupí kořenící příbuzní měli kaktusíci silnou vláknitou rostlinnou kůži. Byla napjatá a snadno se poškodila, rychle se však hojila; zůstávaly na ní velké ošklivé jizvy – většina kaktusíků byla poseta neškodnými uzlinami strupovité tkáně. Aby jim byla způsobena skutečná újma, bylo třeba zajet hodně hluboko nebo se trefit do některého z orgánů. Kulky, šípy či šipky z kuší kaktusíky zpravidla příliš neohrožovaly. Což bylo důvodem, proč kaktusíkovští ozbrojenci nosili sečně kuše.

První sečnou kuši navrhli lidé. Tyto zbraně byly používány za hrůzovlády starosty Kollodda – nosily je lidské stráže na starostově kaktusíkovské farmě. Ale poté, co farmu zrušil reformní Zákon o myslících bytostech a kaktusíkům bylo přiřčeno něco na způsob občanského statutu, pragmatičtí kaktusíkovští stařešinové si uvědomili, že jde o nedocenitelnou zbraň, díky níž mohou vlastní lidi

držet i nadále na uzdě. Od těch časů byla kuše mnohokrát vylepšena, tentokrát již kaktusíkovskými techniky.

Sečnou kuši tvořila obrovská kuše, příliš velká a těžká na to, aby ji mohl účinně ovládat člověk. Nevystřelovala šipky, nýbrž čakry: ploché kovové disky s pilovitými či nabroušenými okraji nebo kovové hvězdice s ostrými hroty. Zubatá díra uprostřed čakry se hladce nasazovala na malý kovový výstupek vyčnívající z pažby kuše. Když se zmáčkl kohoutek, v pažbě se prudce uvolnil drát, ohromnou rychlostí zatáhl za kovový výstupek, načež do sebe zapadl složitý mechanizmus převodů, který ho velmi rychle roztočil. Na konci uzavřeného žlábku se roztočený trn prudce stáhl z otvoru v čakře a disk ze zbraně vyletěl rychlostí z praku vymrštěného kamene; přitom se točil jako ostří cirkulárky.

Jeho hybnost záhy rozptýlilo vzdušné tření: ani zdaleka neměl dostřel luku nebo křesadlovky. Ale dokázal odseknout kaktusíkovskou končetinu či hlavu – i hlavu lidskou – na vzdálenost bezmála sta stop a kruté sečně rány způsoboval na ještě větší vzdálenost.

Kaktusíkovští strážní se mračili a svými sečnými kušemi mávali s rozmrzelou povýšeností.

Zpoza hřebenů na obzoru zářily poslední paprsky dne. Na západ obrácená část Skleníku se blyštěla jako rubín.

Po zrezivělém žebříku šplhala k vrcholu kupole lidská postava, přidržovala se úchytů a tiskla se k železu. Muž, který se proti obloze rýsoval jako temná silueta, postupně zdolával jednotlivé příčky a stoupal na oblou báň Skleníku jako měsíc.

Žebřík, po němž lezl, byl jedním ze tří, které v pravidelných rozestupech vedly až k samému vrcholu klenby. Původně byly zamýšleny pro čety opravářů, ty se však nedostavovaly. Oblouk kupole se tyčil nad povrchem země jako kulatý hřbet, což budilo dojem, že pod zemí zůstává ještě ohromné tělo. Temná šplhající postava jela na zádech gigantické velryby. Jako by spočívala na světle uvězněném pod kupolí, světle, jež se blyštělo na spodní straně skla a prozařovalo celou nesmírnou stavbu. Muž zůstával přikrčený a pohyboval se pomalu, aby si ho nikdo nevšiml. Vybral si žebřík na severozápadní straně Skleníku, aby se vyhnul pohledům z vlaků na vilnopolské větvi Polední trasy. Koleje na opačné straně kupole vedly přímo kolem skla a muže šplhajícího po oblém plášti Skleníku by mohl zaregistrovat každý všímavější pozorovatel.

Po několika minutách cesty vetřelec dospěl ke kovové hraně ohraničující vrchol titánské stavby. Vrchlík sám byl tvořen jedinou koulí křišťálově průzračného skla o průměru asi osmi stop. Byl

pečlivě zasazen do kruhového otvoru ve vrcholu kupole a jako ohromná zátka čněl jednou polovinou ven. Muž se zastavil a skrze špice nosníků a silná závěsná lana pohlédl na město. Bičoval ho vítr a on se v hrůze ze závratné výšky držel úchytů jako klíště. Vzhlédl k temnějícímu nebi, na němž se mihotaly hvězdy zastírané paprsky světla, které se rozlévalo sklem pod jeho tělem.

Pak upřel pozornost na sklo samé a tabulku po tabulce si podrobně prohlížel jeho povrch.

Za několik minut se zvedla začal po žebříku slézat. Šátral nohama, hledal příčky, jemně je zkoušel a sestupoval zpátky k zemi.

Žebřík končil dvanáct stop nad zemí a muž sklouzl po dlouhém laně s kotvou, s jehož pomocí se dostal nahoru. Sjel na prašnou zem a pokradenu se rozhlédl.

„Leme," sykl na něho kdosi. „Tady jsme."

Společníci Lemuela Holuba se ukrývali ve vybydlené budově na okraji sutí posetého prostranství sousedícího s kupolí. Izák byl sotva vidět, jak na něho gestikuloval z prázdného dveřního otvoru.

Lemuel se rychle protáhl řídkými křovinami; šlapal po cihlách a betonu zarostlých a ukotvených travou. Otočil se zády k podvečernímu šeru a vklouzl do tmy vypálené skořepiny domu.

Ve stínu před ním se krčili Izák, Derchan, Jagharek a trojice dobrodruhů. Za nimi stála hromada poničeného zařízení, jakési parní trubky a vodiče, držáky ze stojanů na křivule, kuličkám podobné čočky. Lemuel věděl, že jakmile se pohnou, z haldy nepořádku vznikne pět opičích konstruktů.

„Cos zjistil?" vyzvídal Izák.

Lemuel pomalu přikývl.

„Řekli mi to dobře," odpověděl tiše. „U vrcholu kupole, v severovýchodní části, je velká prasklina. Z místa, kde jsem byl, jsem nedokázal odhadnout, jak je velká, ale řekl bych, že má aspoň… šest krát čtyři stopy. Rozhlížel jsem se tam pořádně a byla to jediná skulina velikostí člověka nebo tak podobně, kterou by se dalo vlézt dovnitř a zase vylézt ven. Rozhlídli jste se kolem základny?"

Derchan přikývla. „Nic. Je tady sice spousta malých prasklin, dokonce pár míst, kde chybí i větší kusy skla, zvlášť trochu výš nad zemí, ale nejsou tu žádné velké otvory, kterými by se tam dalo vniknout. To půjde jedině nahoře."

Izák s Lemuelem přikývli.

„Teď už víme, jak se dostávají dovnitř i ven," řekl Izák potichu. „A tak si myslím, že nejlepší způsob, jak je vypátráme, bude, když

půjdeme v jejich stopách. I když to strašně nerad navrhuju, myslím, že bychom měli vyšplhat nahoru. Jak to vypadá v kopuli?“

„Moc toho vidět nebylo,“ pokrčil Lemuel rameny. „Sklo je silné, staré a zatraceně špinavé. Řekl bych, že ho nečistili aspoň tři čtyři roky. Rozeznáte základní tvary domů a ulic a tak dál, ale to je asi tak všechno. Abyste se tam zorientovali, museli byste nahlídnout dovnitř.“

„Všichni tam vtrhnout nemůžeme,“ řekla Derchan. „Všimli by si nás. Měli jsme požádat Lemuela, aby tam vlezl, ten se na to hodí.“

„Dovnitř bych teda nešel,“ zamítl její nápad Lemuel stroze. „Pohyb tak vysoko mi nedělá dobře a rozhodně nemám chuť viset vzhůru nohama několik set stop nad třiceti tisíci nasranými kaktusíky…“

„Tak co podnikneme?“ vyjela Derchan podrážděně. „Můžeme počkat, až nastane noc, ale to se pak ty zatracené můry probouzejí. Budeme muset vylézt nahoru jeden po druhém. Pokud je to teda bezpečné. Potřebujeme někoho, kdo půjde první…“

„Já půjdu,“ ozval se Jagharek.

Bylo ticho. Izák a Derchan na něho zírali.

„Paráda!“ zvolal Lemuel škodolibě a dvakrát zatleskal. „To bysme měli. Můžeš jít nahoru a pak… se tam místo nás rozhlídneš a hodíš nám vzkaz…“

Izák a Derchan si ho nevšímali. Nespouštěli oči z Jagharka.

„Je správné, abych šel já,“ řekl Jagharek. „V takové výšce jsem jako doma,“ dodal; jemně mu přeskočil hlas, jako by bojoval s náhlým přívalem emocí. „V takové výšce jsem jako doma a jsem lovec. Můžu obhlédnout terén a zjistit, kde by se ty můry mohly schovávat. Odhadnu, jaké budeme mít za sklem šance.“

Jagharek se vydal po plášti Skleníku v Lemuelových stopách.

Z nohou si odvázal páchnoucí obvazy. Paňáty to přivítaly a reflexivně se natáhly. Přes první úsek holého kovu se vyškrábal s pomocí Lemuelova lana a pak šplhal rychleji a s mnohem větší jistotou než jeho lidský předchůdce.

Každou chvíli se zastavoval a kolébal se v teplém větru, ptačími drápy pevně a jistě svíral kovové příčky. Občas se nebezpečně naklonil a zadíval se do mlhavého vzduchu, zlehka natáhl paže a cítil, jak se mu vítr do rozpřažené náruče těla opírá jako do plachty.

Jagharek dělal, že létá.

U úzkého opasku se mu pohupovaly dýka a bič, které ukradl předcházejícího dne. Bič byl neobratný, ani zdaleka se nevyznačoval dokonalou jemností jako zbraň, jíž práskal v horkém pouštním

vzduchu, šlehal a spoutával kořist, ale bylo to něco, na co si jeho ruka pamatovala.

Byl rychlý a sebejistý. Vzducholodě, pokud je vůbec bylo vidět, se vznášely daleko. Zůstával nespatřen.

Na vrcholu Skleníku měl dojem, že město je dar, který se pod ním rozprostírá k volnému použití. Všude, kam se podíval, se k nebi nestydatě tyčily prsty a ruce a pěsti a hřbety budov. Žebra čněla k obloze jako zkamenělá chapadla; Bodec byl do srdce města zaražen jako řeznická jehla; složitý mechanistický vír parlamentu temně žhnul. Jagharek to vše mapoval chladným zrakem stratéga. Zadíval se nahoru a na východ, do míst, kde hučela visutá dráha spojující věž v Letech s Bodcem.

Jakmile dospěl k ohromné skleněné kouli na vrcholu Skleníku, trvalo mu jen okamžik, než našel prasklinu. Jedna jeho část byla svým způsobem překvapena, že jeho oči, oči dravého ptáka, mu stále slouží tak, jak byl zvyklý.

Pod ním, asi stopu či dvě pod jemným obloukem žebříku, bylo suché sklo kupole pokryto ptačími a skřarašími výkaly. Pokoušel se nahlédnout dovnitř, ale mimo nezřetelné kontury střech a ulic nic nerozeznával.

Jagharek se vydal přes plochu skla.

Pohyboval se opatrně, drápy natahoval jemně, klepal na sklo, aby je vyzkoušel, a co nejrychleji klouzal ke kovovým rámům, které mohl sevřít paráty. Zatímco postupoval, uvědomil si, kdy si vlastně na šplhání zvykl. Během dlouhých týdnů nočního lezení na střechu Izákovy dílny, na opuštěné věže, při prohledávání městských útesů. Šplhal snadno a beze strachu. Zdálo se mu, že je spíše opicí než ptákem.

Úzkostlivě přebíhal přes špinavé tabule, až narazil na poslední křížení traverz, které ho oddělovalo od praskliny. A když se přes ně přehoupl, otvor byl přímo před ním.

Jagharek se nad něj naklonil a z osvětlených hlubin pod sebou ucítil závan horka. Noc kolem něho byla teplá, ale teplota uvnitř musela být opravdu vysoká.

Kolem kovového trámu na jedné straně pukliny pečlivě ovinul lano s kotvou a silně za ně zatáhl, aby se ujistil, že drží. Pak si konec provazu třikrát omotal kolem pasu. Za kotvou se ho chytil, lehl si na trám a prostrčil hlavu rozbitým sklem.

Měl dojem, jako by ponořil obličej do misky silného čaje. Vzduch uvnitř Skleníku byl horký, skoro dusivý, plný kouře a páry. Zářil tvrdým, bílým světlem.

Jagharek zamrkal a zastínil si oči, pak shlédl na kaktusíkovské město.

Uprostřed, pod obrovským skleněným nuggetem zasazeným do vrcholu klenby, byly vybourány všechny domy a jejich místo zaujal chrám. Byl z červeného kamene; zikkurat, který strměl do třetiny vzdálenosti mezi zemí a střechou Skleníku. Na každém stupni měl bujnou pouštní a stepní vegetaci, hýřil křiklavými rudými a oranžovými květy na pozadí jakoby voskových zelených stonků.

Kolem chrámu byl vyčištěný pruh země široký asi dvacet stop, a za ním už byly uchovány ulice původních Luhů. Uspořádání připomínalo neúplnou skládačku, spleť slepých ulic, a pozůstatků tříd, zde byl okraj parku, onde zase polovina kostela, jinde dokonce kus kanálu, nyní proměněný v koryto zapáchající vody, uťaté okrajem kupole. Pod sklem byla uzavřena malá, nahodilá změť uliček a silnic. I když uspořádání zůstalo většinou nezměněné, obsah došel proměny.

Kaktusíci chaotický shluk neúplných ulic přetvořili ke svým účelům. To, co kdysi bývalo širokým bulvárem, se změnilo v zelinářskou zahradu: okraje trávníků ubíhaly po obou stranách rovnoběžně s domy, malé cestičky od předních dveří tvořily chodníky mezi záhony dýní a ředkviček.

Stropy byly odstraněny už před čtyřmi generacemi, aby mohla být lidská obydlí přeměněna v domy pro nové, mnohem vyšší obyvatele. Na střechy a k zadním stěnám budov byly přistavěny další pokoje v podobě podivných miniaturních napodobenin pyramidy uprostřed Skleníku. Přídatná obydlí byla vklíněna na všemožná místa, aby se kupole dala napěchovat co největším množstvím kaktusíků. Zvláštní uskupení lidského stavitelství a monolitických budov z kamenných tabulí se zde táhla v ohromných pestrobarevných blocích. Některé měly i několik podlaží.

Mezi řadou horních poschodí byly v ostrých úhlech nataženy volné dřevěné a provazové můstky; spojovaly místnosti a budovy na opačných stranách ulic. Na spoustě dvorků a na střechách řady budov nízké zídky obklopovaly ploché pouštní zahrádky s drobnými záhony zakrslé trávy, několika kaktusy a zvlněným pískem.

Nízko nad střechami poletovala a hladově vřeštěla nepočetná hejna uvězněných ptáků, kteří nenalezli rozbité větrací otvory do vnějšího města. Jagharek v návalu adrenalinu a v záblesku nostalgie rozeznal i ptačí volání známé z Cymeku. Na několika střechách zahlédl písečné orly.

Kupole tříštila Nový Krobuzon jako opona ze špinavého skla a z okolních domů vytvářela spleť tmy a lomeného světla. Celé dioráma

dole se hemžilo kaktusíky. Jagharek si vše pomalu a bedlivě prohlížel, ale nespatřil zde příslušníky žádné jiné myslící rasy.

Jednoduché lávky se houpaly pod kaktusíky, kteří je přecházeli všemi směry. V písečných zahradách Jagharek sledoval kaktusíky s velkými hráběmi a dřevěnými lopatami, jak pečlivě tvarují drobné vlnky, které napodobovaly zčeřené duny vytvořené větrem. V tomto těsně uzavřeném, na všech stranách ohraničeném prostoru nevál žádný vítr, jenž by mohl vytvářet písečné obrazce, a pouštní krajina tedy musela být modelována ručně.

Ulice a stezky se jen hemžily kaktusíky, kteří nakupovali a prodávali na trhu a nevrle se hádali hlasy příliš slabými na to, aby jim Jagharek mohl rozumět. Tahali dřevěné vozíky; když byl prostředek nebo náklad obzvláště těžký, ruku k dílu přidal i další kaktusík. Nikde nebyli žádní konstrukci, žádné drožky, žádná zvířata s výjimkou ptáků a několika skalních králíků, kterých si Jagharek všiml na terasách budov.

Ve městě mimo Skleník chodily kaktusíkovské ženy v neforemných šatech podobajících se prostěradlům. Tady ve Skleníku na sobě měly pouze bederní roušky z bílé, béžové či nahnědlé látky, přesně to, v čem chodili muži. Měly poněkud větší prsa než muži, zakončená tmavozelenými bradavkami. Na několika místech Jagharek zahlédl ženy, které si k hrudi pevně tiskly děti; ty nedbaly drobných ranek, jež jim způsobovaly matčiny ostny. Na nárožích si hrály hlučné partičky kaktusíkovské mládeže, jež okolojdoucí dospělí buď ignorovali, nebo roztržitě pohlavkovali.

A po celém pyramidovém chrámu byli kaktusíkovští stařešinové, jež si četli, zahradničili, pokuřovali a hovořili. Někteří měli kolem ramen přehozené rudé či modré šerpy – na bledě zelené kůži se dobře vyjímaly a vypadaly velmi nápadně.

Jagharka svědila zpocená kůže. Výhled mu zastíraly závany kouře z doutnajícího dřeva. Ty stoupaly ze stovky různě vysokých komínů, jemně se rozlézaly do ovzduší a vířily v pomalých hřibovitých chuchvalcích. Několik mlhavých provazců vzlínalo přímo nahoru a pronikalo prasklinami a otvory ve skleněné obloze. Protože sem však nepronikl vítr a sluneční zář zesilovala klenba průhledné bubliny, nedocházelo tu k žádnému vzdušnému proudění nebo bouřím, které by výpary rozptýlily. Jagharek si všiml, že spodní strana skla je potažena mastnými sazemi.

Pořád chyběla více než hodina do západu slunce. Jagharek pohlédl na skleněnou kouli a zazdálo se mu, jako by pukala světlem. Vsávala všechny částečky slunečního záření, soustřeďovala je a razantně je vysílala do všech koutů Skleníku, jenž se tak plnil nemilosrdným

světlem a horkem. Jagharek viděl, že z kovového prstence, v němž byla zapuštěna, vedou dráty. Hadovitě se klikatily po stěnách kupole a mizely z dohledu.

Plochá písečná zahrada na temeni stupňovité stavby ve středu Skleníku byla zakryta složitým strojním zařízením. Přímo pod odulým nugetem čirého skla stál ohromný přístroj opatřený čočkou, z něhož se do okolo rozestavených kádí táhlo tlusté potrubí. Jeho měděné zařízení právě leštil jeden kaktusík s barevnou šerpou.

Jagharek si vzpomněl na pověsti, které zaslechl v Šankelu, historky o heliochymickém aparátu nesmírné thaumaturgické síly. Pečlivě si zářící přístroj prohlížel, ale jeho účel mu zůstával naprostou záhadou. Zatímco se díval, všiml si i velkého počtu dobře viditelných ozbrojených oddílů. Přivřel oči. Shlížel na ně jako nějaký bůh; prohlížel si každou plochu tohoto malého kaktusíkovského města v prudkém světle skleněné koule. Viděl skoro všechny střešní zahrady a připadalo mu, že přinejmenším na polovině z nich jsou rozmístěné skupinky tří nebo čtyř kaktusíků. Seděli nebo stáli a jejich výraz nebyl na takovou vzdálenost patrný, ale o účelu ohromných, těžkých sečných kuší, které třímali v rukou, nebylo pochyb. Z opasků jim visely válečné sekery, v rudém světle žhnuly srpovité sečně zbraně s dlouhými ratišti.

Další patroly postávaly vedle stánků na prostorné tržnici, ostražitě posedávaly na nejnižším stupni středového chrámu a rozvážným krokem se s připravenými sečnými kušemi procházely po ulicích.

Jagharek si všímal, jak obyvatelstvo na ozbrojené stráže pohlíželo, a zaznamenal nervózní pozdravy a časté pohledy, které všichni upírali k obloze.

Domníval se, že podobná situace není normální.

Kaktusíky něco zneklidňovalo. Podle jeho zkušeností uměli být jízliví a zamlklí, ale atmosféra obav a pocitu ohrožení se nedala srovnat s ničím, co zažil v Šankelu. *Možná,* uvažoval, *jsou tihle kaktusíci jiní, zádumčivější než jejich jižní soukmenovci.* Ale cítil, jak mu naskakuje husí kůže. Ve vzduchu něco viselo.

Jagharek se zaměřil na kopuli a pronikavým, pečlivým pohledem si začal prohlížet vnitřek. Pečlivě se soustředil a upadl do něčeho, co se podobalo loveckému tranzu.

Mapoval okraje kupole. Jedním dlouhým pomalým pohledem přejel celý vnitřní obvod, potom zrak stočil do středu a prohlédl si a pečlivě prozkoumal okruh domů a ulic kousek od něj, pak se přiblížil ještě více ke středu.

Tímto zevrubným a metodickým způsobem pohlížel na každé místečko a zákoutí v celém Skleníku. Očima se zběžně a krátce

zastavil u nedokonalých tvarů červeného kamene, pak pohledem sklouzl jinam.

Den se chýlil ke konci a zdálo se, že nervozita kaktusíkovského obyvatelstva roste.

Jagharek dospěl na konec trasy svého pozorování. Nenašel nic konkrétního, nic, co by ho zaujalo očividnou nepatřičností. Upřel pozornost na vnitřní stěnu kupole ve své bezprostřední blízkosti a začal pátrat po nějakém kladkostroji.

Nebude to snadné. Nedaleko od něho se traverzy spojovaly kolem těžké koule, ale na spodní straně skleněné stěny už tolik nevyčnívaly. Měl za to, že by po nich s jistým vypětím sil mohl sešplhat: to by pravděpodobně dokázal i Lemuel a možná i Derchan a určitě dobrodruzi. Ale jen stěží si dokázal představit Izáka, jak se přidržuje stěny, spouští své mohutné tělo dolu a plazí se několik set yardů k zemi po ne zrovna bezpečné kovové konstrukci.

Slunce se venku blížilo k obzoru. Ani za těchto malátných letních večerů nebylo času nazbyt.

Ucítil, jak mu někdo poklepal na rameno. Zvedl hlavu a z obrácené mísy Skleníku se ocitl opět na novokrobuzonském vzduchu, vzduchu, který ho překvapil svým chladem.

Za ním se na skle krčil Šadrach. Na hlavě měl zrcadlovou přilbu a Jagharkovi podával podobný kus, sestavený z kusů plechu.

Šadrachova přilba vypadala odlišně. Jagharkova helma byla surovým kusem šrotu. Šadrachova byla naopak složitá, opatřená měděnými a mosaznými dráty a trubkami. Nahoře měla jamku s několika otvory, do nichž se mělo našroubovat nějaké další příslušenství. Jako amatérský doplněk vypadala pouze zrcátka.

„Zaponměls na tohle," připomněl Šadrach svým jemným hlasem a podával mu přilbu. „Dvacet minut jsi nemával vlajkou, nedával jsi o sobě vědět. Přišel jsem se podívat, jestli jsi naživu a v pořádku."

Jagharek mu ukázal traverzy uvnitř kupole. Naléhavým šeptem se pak bavili o potíži, kterou představuje Izák.

„Musíš jít dolů," řekl Jagharek. „Projdeš kanály, Lemuel tě povede. Musíte najít cestu do Skleníku spodem. Pošli sem za mnou několik mechanických opic, aby mi pomohly, kdybych byl napaden. Podívej se dovnitř."

Šadrach se obezřetně naklonil a zadíval se do tmavnoucího prostoru. Přes hemžení dole Jagharek ukázal na opuštěnou polorozpadlou stavbu u konce páchnoucího kanálu. Voda, potahové stezky a malý výběžek nerovné země, na němž stál napůl rozbořený domek, byly obehnány ohradou tvořenou sutí, ostružiním a dávno

zrezivělým ostnatým drátem. Zavržený kousek země sousedil přímo se stěnou kupole, která nad ním ostře vybíhala jako plochý mrak.

„Musíš sem najít cestu.“ Šadrach začal protestovat, mlel něco o nemožnosti, ale Jagharek ho přerušil. „Je to těžké. Bude to těžké. Ale odsud dolů po vnitřní straně neslezeš, a pokud ty ano, tak Izák určitě ne. A my ho uvnitř potřebujeme. Musíš ho sem dostat. Co nejrychleji. Přijdu za vámi dolů, jakmile objevím psychomůry. Počkejte na mě.“

Zatímco mluvil, připjal si na hlavu sdrátovanou přilbu a prozkoumal zorné pole, které se mu nabízelo za zády.

V jednom z velkých kusů zrcadla spatřil Šadracha.

„Musíš jít. Pospěš si. A mějte trpělivost. Přijdu za vámi a najdu vás, ještě než skončí noc. Můry musí vyletět tímto otvorem, počkám tu a budu je sledovat.“

Šadrach se tvářil zamyšleně. Jagharek měl pravdu. To, že by Izák mohl slézt po strmých a nebezpečných železných nosnících, bylo nepředstavitelné.

Krátce na Jagharka kývl, zamával mu do zrcátek na rozloučenou, pak se otočil, odplazil se k hlavnímu žebříku a rychlostí profesionála mu zmizel z očí.

Jagharek se otočil a podíval se do posledních paprsků slunce. Zhluboka se nadechl a přejel očima zleva doprava, aby zkontroloval, jak vidí v obou zubatých kusech zrcadla. Úplně se zklidnil. Dýchal v pomalém rytmu *jažhu-sák*, loveckého zasnění, válečnického tranzu cymeckého garudy. Soustředil se.

Po několika minutách se ozvalo rychlé škrábání kovu a drátu o sklo a ze tří různých směrů se k němu po jednom začali blížit opičí konstrukti. Shromáždili se kolem něho a čekali. Ve večerním přísvitu se jim růžově blyštěly skleněné čočky, při pohybu v nich syčely písty.

Jagharek se otočil a prohlédl si je v zrcadle. Pak pečlivě uchopil lano a začal se spouštět do díry ve skle. Vklouzl do praskliny a pokynul konstruktům, aby ho následovali. Sestoupil do sklem obehnaného městečka, k domům utopeným v rudém světle, vyvolaném zesilováním a rozptylováním pozdních slunečních paprsků v čiré kouli, do doupěte psychomůr, a horko Skleníku ho zalilo a zavřelo se mu nad hlavou.

Kapitola čtyřicátá třetí

Vně Skleníku se snášela neúprosná tma. S nástupem noci pohasínaly i jasné paprsky, které tryskaly ze skleněné koule zasazené ve střeše kupole. Skleník znenadání potemněl a maličko i vychladl. Ale velké množství tepla v něm přetrvávalo. Byl stále o mnoho teplejší než město venku. Světla pochodní a budov uvnitř se odrážela od skleněného pláště. Cestovatelům shlížejícím na město z Vlajkového kopce, obyvatelům chudinských kolonií mimoděk se rozhlížejícím z věžáků v Oboře, milicionáři vyhlížejícímu z kapsle na visuté dráze a strojvedoucímu vlaku, který směřoval na jih po Polední trase, napínajícímu zrak mezi komíny a větracími šachtami vztyčenými nad zakouřeným panoramatem města, připadal Skleník jako bublina prodchnutá světlem.

Jakmile padl soumrak, Skleník začal zářit.

Jagharek, drže se kovových stupadel na vnitřním plášti kupole, nikým nepovšimnutý jako ten nejnepatrnější záchvěv obličejového svalstva, pomalu pokrčil ruce. Přidržoval se nevelkého kříže výztuží asi v jedné třetině cesty mezi vrcholem a dnem Skleníku. Pořád byl dost vysoko na to, aby mohl shlížet na všechny střechy, na propletence budov, jež se táhly na všech stranách.

Mysl si udržoval ve stavu *jažhu-sák*. Dýchal pomalu a pravidelně. Pokračoval v loveckém pátrání, očima neúnavně přejížděl z jednoho místa pod sebou na druhé, nikde se nezdržel déle než na okamžik, ale vytvářel si jediný, přesný, složený obraz. Občas oči rozostřil a jedním pohledem přelétl všechny střechy pod sebou, napjatě soustředěn na jakýkoli zvláštní pohyb. Často upíral pozornost i ke kalem pokrytému vodnímu příkopu, kam poslal Šadracha a kde doufal, že se shromáždí všichni ostatní.

Po skupince vetřelců zatím nebylo ani stopy.

Zatímco houstla tma, ulice se pozoruhodně rychle vyprazdňovaly, Kaktusíci houfně odcházeli do svých domovů. Skleník, původně živé městečko, osiřel, během necelých čtyřiceti minut se změnil v město duchů. Jedinými postavami, které na ulicích zůstaly, byly ozbrojené patroly. Ty se pohybovaly značně úzkostlivě. Zavíraly se okenice a zatahovaly závěsy, v oknech pohasínala světla. Na ulicích nestály žádné plynové hořáky. Jagharek ale viděl, jak po nich kráčí lampáři a natahují zažínací tyče, jimiž deset stop nad chodníky zapalovali petrolejem nasáklé pochodně.

Každého zažínače doprovázela kaktusíkovská hlídka, nervózně, bojovně a kradmě procházející tmavnoucími ulicemi.

Na vrcholu centrálního chrámu se kolem ústředního mechanizmu pohybovala skupinka kaktusíkovských stařešinů. Tahali za páky a trhali klikami. Na vrcholu aparátu se na těžkém závěsu stáčela obrovská čočka. Jagharek napínal oči, ale nerozeznával ani co dělají, ani k jakému účelu zařízení slouží. Nechápavě sledoval, jak kaktusíci věc otočili, podle svislé i vodorovné osy, a podle nějakých záhadných kalibrací zkontrolovali a seřídili zřejmě měřicí zařízení.

Jagharkovi nad hlavou se drželi konstrukce i dva šimpanzi konstrukti. Třetí konstrukt stál na vzpěře souběžné s tou jeho, o několik stop níže. Ani nedutali, vyčkávali, až se pohne.

Jagharek se opřel o traverzu a čekal.

Dvě hodiny po západu slunce se sklo kupole zalilo černí. Nebylo vidět žádné hvězdy.

Ulice kaktusíkovského Skleníku zářily hrůzostrašným sépiovým přísvitem. Z patrol se staly stíny na pozadí tmavších ulic.

Mimo tlumené hučení hořících pochodní, jemné sténání budov a šepotu zde panovalo naprosté ticho. Mezi pomalu chladnoucími cihlami se občas krátce zableskla světýlka podobná bludičkám.

Lemuel, Izák a ostatní se stále neobjevovali. Malou část Jagharkovy mysli to netěšilo, ale z větší části zůstával uvnitř klidný, soustředil se na relaxační techniku loveckého tranzu.

Čekal.

Někdy mezi desátou a jedenáctou hodinou zaslechl nějaký zvuk.

Okamžitě k němu upjal pozornost, která se v něm rozptýlila, aby ho prostoupila, aby prodchla jeho vědomím. Nedýchal.

Ještě jednou. Sotva postřehnutelné zašumění, mávnutí podobné zatřepotání hadru ve větru.

Zadíval se směrem, odkud zvuk vycházel, dolů na splet ulic, do zlověstné tmy.

Pozorovatelna uprostřed Skleníku nijak nezareagovala. Jagharkovou myslí se kdesi hluboko uvnitř začaly plížit zvláštní představy. Možná ho opustili, myslela si jedna jeho část. Možná je celý Skleník prázdný a je tu jen on, opičí konstrukti a několik nezemských světel plujících hlubinami ulic.

Zvuk už znovu neuslyšel, ale před očima se mu mihl přízrak černého stínu. Tmou prolétlo cosi obrovitého.

Jagharek, zakoušeje hrůzu na jakési polonevědomé úrovni hluboko pod klidným povrchem myšlení, ztuhl, křečovitě sevřel v drápech kovové stupadlo a bolestně se tiskl ke konstrukci Skleníku. Prudce odvrátil hlavu a zadíval se na kov, který svíral. Upřeně, obezřetně se zahleděl do zrcátek.

Po plášti Skleníku pomalu šplhala přízračná bytost.

Tvor se nacházel skoro přímo naproti Jagharkovi, na zcela opačné straně, nejdále, co jen mohl být. Vyskočil z nějaké budovy na zemi, přeletěl krátkou vzdálenost ke sklu a odtud se střídavými pohyby rukou, úponků a pařátů plazil do chladnějšího vzduchu a naprosté tmy.

I přes *jažhu-sák* Jagharkovi zatrnulo u srdce. V zrcadlech sledoval, jak stvůra leze stále výš. Byl jí příšerně fascinován. Sledoval každý pohyb tmavokřídlé siluety, jíž připomínala nějakého vyšinutého anděla, siluety ověšené nebezpečným masem, z něhož kanula záhadná tekutina. Křídla měla svěšená, jen občas je zlehka nadzvedla, jako by si je v teplém vzduchu chtěla osušit.

Se strašlivou a pomalou strnulostí se plížila k osvěžující městské noci.

Jagharek nezaregistroval, odkud vyletěla, a to bylo na pováženou. Očima nesoustavně klouzal mezi proradnou stvůrou a oblastí klenuté temnoty, odkud si poprvé všiml, že se vynořila.

Jakmile se chvíli soustředěně zadíval do zrcátek, dosáhl cíle.

Upřel oči na shluk starých budov na jihozápadním okraji Skleníku. Domy, po staletích kaktusíkovského obývání všemožně upravené a pospravované, zde kdysi tvořily skupinku elegantních rezidencí. Nebylo na nich skoro nic, co by je odlišovalo od okolí. Byly trochu vyšší než okolní budovy a horní části jim odťal svažující se oblouk kupole. Avšak místo toho, aby byly zničeny úplně, domy byly dle potřeby useknuty, horní podlaží byla v místě, kde stála v cestě sklu, odstraněna a zbytek zůstal nedotčen. Čím dále stály domy od středu Skleníku, tím nížeji se nad nimi kupole klenula a tím víc pater bylo odstraněno.

Původně šlo o klín budov ve výseči tvořené větvící se ulicí. Vrchol řady byl takřka netknutý, chyběla mu pouze střecha. Za ním se táhl chvost zmenšujících se cihlových pater, klesal pod masou

skleněného pláště a nakonec se na okraji kaktusíkovského městečka zcela vytrácel.

Z nejvyššího okna těchto starých budov se vysunula nezaměnitelná, odporná tlama psychomůry.

Jagharkovi znovu poskočilo srdce, a jen s velkou námahou se mu je podařilo zklidnit do pravidelného rytmu. Všechny tyto pocity si uvědomoval jen s odstupem, mlžným závojem loveckého tranzu. Celou dobu neurčitě zakoušel směsici vzrušení a strachu.

Už věděl, kde hnízdí psychomůry.

Teď, když zjistil, co potřeboval, chtěl co nejrychleji sešplhat po vnitřním plášti kupole, vzdálit se z psychomůřího světa, opustit výšky a skrýt se na zemi pod vysokými střechami. Uvědomil si však, že kdyby pospíchal, riskoval by, že si ho můry všimnou. Musel čekat, takřka nehnutě, potichu, zalitý potem, než se obludná stvoření odplazí do hlubší tmy.

Druhá můra se naprosto neslyšně vrhla do vzduchu, chvilku plachtila s roztaženými křídly a pak přistála na kovové konstrukci Skleníku. Vypadala úděsně, když se pak připlazila ke své družce.

Jagharek čekal, ani se nehnul.

Třetí můra se objevila za několik minut.

Její sestry po dlouhém, kradmém šplhání dospěly skoro k vrcholu kupole. Ona byla na něco takového příliš nedočkavá; hořela dychtivostí. Napřímila se ve stejném okně jako její předchůdkyně, sevřela rám a balancovala svým podivuhodně poskládaným tělem na dřevěném parapetu. Pak se za jasně slyšitelného mávání křídly vznesla strmou křivkou do vzduchu.

Jagharek si nebyl jistý, odkud se vzal následující zvuk, ale měl za to, že dvě šplhající psychomůry na svou letící družku zasyčely, buď nesouhlasně, nebo varovně.

V odpověď se Skleníkem ozvalo hučení. V tichu stanného práva bylo dobře slyšet cvakání mechanických převodů z plošiny chrámu.

Jagharek ani nedutal.

Z pyramidy vyšlehlo světlo, oslepující bílý paprsek, tak ostrý a jasně vymezený, že se jevil jako něco hmatatelného. Vyzařoval z čočky onoho podivného aparátu.

Jagharek civěl do zrcadel. Ve slabém přísvitu za zářícím reflektorem spatřil, že tam stojí skupinka kaktusíkovských stařešinů. Všichni horečnatě otáčeli knoflíky a nastavovali kohouty, jeden z nich svíral dvě ohromné páky vyčnívající z podstavce světlometu. Přístroj natáčela kroutil různými ovladači, zaměřoval světelný kužel.

Světlo prudce ozářilo náhodnou výseč kupole, potom je manipulátor stočil na jiné místo, chvíli s ním naslepo bloudil, až se mu v něm podařilo uvěznit nedočkavou psychomůru, která právě doletěla k rozbitým tabulím.

Stvůra obrátila do světla své oční důlky s tykadly. Zasyčela.

Jagharek zaslechl od skupinky kaktusíků na zikkuratu výkřiky ve zpola povědomém jazyce. Byla to směska, nečistý hybrid, většinou slova, která naposledy slyšel v Šankelu, vedle novokrobuzonské ragamolštiny a dalších příměsí, které už nepoznával. Jako gladiátor v pouštním městě se částečně naučil řeči bookmakerů, kteří byli většinou kaktusíkovského původu. Formulace, jež nyní slyšel, zněly bizarně, byly stovky let staré a zkomolené cizími dialekty, pořád jim však téměř rozuměl.

„… tam!“ slyšel a pak něco o světle. Když se psychomůra znovu odpoutala od skla, aby se vymanila z kuželu světla, velmi jasně zaslechl: „Jde po nás!“

Psychomůra snadno vyklouzla z pasti obrovité svítilny. Kaktusíci se ji pokoušeli namířit správným směrem; paprsek sebou divoce škubal jako šílený maják. Zoufale jím sklouzli po ulicích a pak ke střeše paláce.

Dvě zbývající můry zůstávaly ve stínu.

Tiskly se ke sklu.

Zdola se ozvala ostrá debata.

„… připraveni… obloha…“ pochopil Jagharek, pak následovalo jakési slovo, které znělo jako šankelské výrazy pro „slunce“ a „kopí“ vyslovené dohromady. Někdo zakřičel, aby si dávali pozor, a pronesl něco o slunečním kopí a domově: *příliš daleko*, volali, *příliš daleko.*

Kaktusík stojící přímo za mohutnou svítilnou vydal štěkavý rozkaz a jeho mužstvo přizpůsobilo její pohyby okamžité potřebě. Vůdce se dožadoval „mezí“, ale čeho, tomu Jagharek už neporozuměl.

Světlo se opět prudce zhouplo a znovu na okamžik ozářilo svůj terč. Hrozivý přízrak psychomůry krátce vrhl do útrob Skleníku příšerný stín.

„Připraveni?“ zařval vůdce a ozvalo se sborové přitakání.

Neustále světlem otáčel a zoufale se snažil poletující můru opět uvěznit v ostrém paprsku. Stvůra se vrhala dolů, točila se, nalétávala nad střechy domů, protáčela se v piruetách; nabízela mhouřícím se očím přehlídku mistrovské akrobacie, přízračné cirkusové představení.

A pak příšeru s roztaženými křídly zasáhlo světlo, zpříma se do ní opřelo a při pohledu na její úžasnou, nepopsatelnou a strašlivou nádheru jako by se zastavil čas.

Sotva ji kaktusíci ovládající světlomet spatřili, zatáhli za jakousi skrytou páku, z čočky vyšlehla kapka oslepující záře a vystřelila po dráze paprsku. Jagharkovi se rozšířily oči. Koule soustředěného světla a horka se zachvěním zanikla zlomek vteřiny předtím, než narazila do skla kupole.

Bleskový zášleh jako by pod klenbou ztišil všechny zvuky.

Jagharek zamrkal, aby ze sítnice zahnal doznívající obraz zběsilé střely.

Kaktusíci dole se opět začali dohadovat.

„… zasáhli?“ zeptal se jeden. Bylo slyšet změť nejasných odpovědí.

Společně s Jagharkem, jenž se jim ukrýval nad hlavami, napínali oči do míst, jimiž můra proletěla naposledy. Očima přejížděli dno a svůj silný světlomet zamířili i na chodníky.

Jagharek na ulicích pod sebou spatřil, že ozbrojené hlídky strnuly, sledují pohyb světla a stojí nepohnutě v jeho pátravé záři.

„Nic,“ zakřičel jeden ze stařešinů z výšky a jeho hlášení se vzápětí ozvalo ze všech sektorů Skleníku, halasně se rozplývajíc v klaustrofobické noci.

Za silnými závěsy a dřevěnými okenicemi skleníkovských oken se zažínaly pochodně a plynové lampy a jejich světlo se začalo rozlévat do okolí. A i když kaktusíky zvrat v událostech vyrušil, do temnoty nevyhlíželi, nechtěli riskovat zrádný pohled ven. Stráže zůstaly v ulicích osamoceny.

A potom, za ševelení větru stejně smyslného jako erotické steny, kaktusíci na plošině chrámu zjistili, že psychomůru *nezasáhli:* stvůra ostrou kličkou ucukla z dosahu slunečního kopí, stačila slétnout tak nízko nad střechy, že se jich mohla dotknout, prohnala se až k věži, pomalu si stoupla, důstojně se vztyčila a na křídlech roztažených do maximální možné šířky rozehrála obrazce, které se rozkmitaly s prudkostí a složitostí temného ohně.

Nastal krátký okamžik, který vyplnil výkřik jednoho ze stařešinů. Zlomek vteřiny nato se vůdce pokusil natočit sluneční kopí do pozice, v níž by psychomůru mohl sežehnout. Nemohli však odtrhnout oči od křídel, jež se před nimi rozevřela, a zatímco se jim mysli zaplavovaly šílenstvím, výkřiky i plány braly pomalu za své.

Jagharek se díval do zrcadel, nejraději by však měl oči zavřené.

Dvě můry, které se doposud přidržovaly stropu kupole, se najednou spustily dolů. Vrhly se k zemi a v úžasném kruhovém náletu vyklouzly z osidel přitažlivosti. Svezly se po strmých stranách rudé pyramidy, narovnaly se jako démoni povstávající z útrob země a ukázaly se před zkoprnělým kaktusíkovským zástupem.

Jedna natáhla chápavé úponky a bleskurychle je omotala kolem tlusté nohy jednoho z kaktusíků. Útlé paže uchopily a žádostivé paťáty se zaťaly do netečné kaktusíkovské kůže. Trojice psychomůr si vybírala oběti, všechny tři chňapaly po uhranutých stařešinech.

Na zemi pod nimi se zmateně míhala světla. Ozbrojené hlídky pobíhaly kolem dokola, volaly na sebe, mířily zbraněmi kamsi vzhůru a s klením je zase skláněly. Skoro nic neviděly. Věděly pouze to, že jakési nezřetelné, mihotavé bytosti krouží jako listí kolem vrcholu chrámu a že stařešinové přestali pálit ze slunečního kopí.

Skupinka drsných a neohrožených válečníků vtrhla do chrámové brány a chvatně se rozeběhla po schodišti ke svým vůdcům. Byli však příliš pomalí. Byli bezmocní. Můry se od chrámu vzdálily, hladce klouzaly vzduchem, napínaly křídla, a i přestože křídla skýtala nehybný, hypnotizující pohled, jakýmsi způsobem se dokázaly vznášet. Své kořisti stáhly přes cihlový okraj plošiny a všechny pod tou tíhou maličko poklesly. Trojice kaktusíkovských stařešinů visela ve smyčkách a propletencích přízračných psychomůřích končetin a omráčeně zírala na bouřlivou změť nočních barev na křídlech svých věznitelek.

Několik vteřin předtím, než kaktusíkovský útvar vyrazil padacími dveřmi na střechu, můry zmizely. Jedna po druhé, podle nějakého nezpochybnitelného nevyřčeného příkazu, vystřelily prudce vzhůru a vyletěly prasklinou v kupoli. Vyklouzly za použití nějakého krkolomného čarovného prostředku, protože bez nejmenšího zaváhání prolétly otvorem, který nebyl pro jejich křídla dostatečně velký.

Své bezvládné oběti si vzaly s sebou. Volně visící těla vytáhly s odpornou elegancí nad noční město.

Kaktusíkovští stařešinové, kteří zůstali stát u skloněného slunečního kopí, se nechápavě třásli, a jakmile se začali vzpamatovávat, užasle a ustrašeně se rozkřičeli. Křik se změnil ve vyděšené ječení, když spatřili, že zmizelo několik jejich druhů. Řvali vztekem, otáčeli slunečním kopím a marně jím mířili do prázdné kupole. Objevili se i mladší válečníci s připravenými sečnými kušemi a mačetami. Když se však zmateně rozhlédli po zdrcených soukmenovcích, zbraně zase raději zajistili.

Až teď, zatímco zbylí stařešinové vykřikovali zběsilé kletby a zlostně ječeli, zatímco se noc plnila změtí zvuků a psychomůry se vznášely daleko nad temnou metropolí, se Jagharek vynořil z bojovného tranzu a pustil se po nosnících dolů po stěně Skleníku. Opičí konstrukti spatřili, jak se dává do pohybu, a vydali se za ním směrem k ulicím.

Jagharek uhnul na příčné vzpěry a dal si pozor, aby se dotkl dna až za domy, na malém kousku pusté země, která obklopovala páchnoucí rameno kanálu.

Posledních několik stop k zemi seskočil, tiše dopadl a překulil se na rozbitých cihlách. Skrčil se a poslouchal.

Ozvalo se trojí slabé zakřupání a vedle něho dopadly i mechanické opice. Čekaly na jeho pokyny či návrhy.

Jagharek se podíval do špinavé vody kousek od sebe. Stěny koryta byly mazlavé mnohaletým nánosem organických šlemů a kalu. Na jednom konci, asi třicet stop od stěny kupole, strouha nenadále končila cihlovou přepážkou. Tady musela začínat jedna z menších větví hlavní kanálové soustavy. V místě, kde se stýkal se stěnou Skleníku, byl kanál přeťat hrubým hrazením z betonu a železa. Bariéra byla pevně zasazena do vody, její okraje byly utěsněny, jak nejlépe to šlo. Přesto bylo možné v mokrém cihlovém žlabu narazit na drobné nečistoty a stružky, které neklamně dokazovaly, že příkop naplňuje voda zvenku. Pronikala do něj mezi zvětralými kameny a zastavovala se v pomalých vírech udušených odpadky a mršinami, tekla hustou kaší ve vodě se rozpouštějících nečistot.

Jagharek cítil, jak voda páchne. Odplazil se kousek dál, k nízkým pozůstatkům stěny vyčnívající z pobořeného zdiva. Uvědomil si, že venku, na ulicích Skleníku, se stále ozývají zběsilé výkřiky. Vzduch byl plný hysterického volání po rázné akci.

Už se chystal usadit a počkat na Šadracha a ostatní, když spatřil, jak se kolem něho zvedají kopečky rozbitých cihel. Sesouvaly se k zemi v malých kaskádovitých sprškách. A z cihlového prachu se vynořili Izák a Šadrach, Pengefinčes, Derchan, Lemuel a Tansell. Jagharek si uvědomil, že hromádku pohozených drátů a skla za nimi tvoří dva další opičí konstrukti, kteří se právě sunuli, aby se připojili ke svým druhům.

Chvíli nikdo nemluvil. Pak se k Jagharkovi dopotácel Izák, z něhož odpadávaly popel a saze. Špínu z kanálu, která mu pokrývala kabát a tornu, teď překryl prach z popadaných domů. Na hlavě se mu zvláštně kymácela otlučená přilba, která se svým propracovaným a mechanickým charakterem podobala té Šadrachově.

„Jagu," pozdravil přerývaně. „Jsem rád, že tě vidím, kamaráde. Jsem rád, že… jsi v pořádku." Uchopil Jagharkovu ruku a překvapený garuda se ji ani nepokusil odtáhnout.

Jagharek cítil, že se vynořuje ze zasnění, o kterém ani netušil, že ho poutá, rozhlédl se a až teď Izáka a ostatní spatřil jasnýma očima. Pocítil opožděný nával úlevy. Byli strašně špinaví, poškrábaní a samá modřina, ale zdálo se, že nikdo z nich nebyl vážně zraněn.

„*Viděl* jsi to?“ zeptala se Derchan. „Právě jsme se vyhrabali trvalo nám celou věčnost, než jsme se proplížili kanály, pořád jsme něco slyšeli…“ Při té vzpomínce jen potřásla hlavou. „Najednou jsme vylezli z jakéhosi poklopu. Byli jsme na ulici nedaleko odsud. Vládl tam zmatek, naprostý zmatek! Všechny hlídky pospíchaly k chrámu a viděli jsme taky… tu světelnou zbraň. Nakonec jsme se sem dostali docela snadno. Nikdo se o nás nezajímal…“ odmlčela se. „Pořádně jsme neviděli, co se stalo,“ dodala tiše.

Jagharek se zhluboka nadechl.

„Můry jsou tady,“ řekl. „Viděl jsem jejich hnízdo. Zavedu vás tam.“

Zůstali stát jako opaření.

„To ti zatracení kaktusíci nevědí, kde se schovávají?“ zeptal se Izák. Jagharek zavrtěl hlavou v lidském gestu – prvním, které se naučil.

„Oni nevědí, že psychomůry spí v jejich domech,“ vysvětloval Jagharek. „Slyšel jsem je křičet: myslí si, že psychomůry přišly, aby je napadly. Považují je za vetřelce zvenčí. Oni ne…“ Jagharek zmlkl a vzpomněl si na paniku na plošině kaktusíkovského chrámu, na kaktusíkovské stařešiny bez přileb, na smělé, hloupé vojáky, co se přihnali nahoru, měli tolik štěstí, že se s můrami minuli, a uchránili se tak před zbytečnou smrtí. „Oni vůbec netuší, co jsou můry zač,“ dokončil tiše.

A zatímco se díval, Pengefinčes pod šaty proklouzla její undina, smočila jí kůži, smyla z ní a z jejího oblečení prach a zanechala je nesmyslně čisté.

„Měli bychom najít to hnízdo. Zavedu vás tam.“

Dobrodruzi přikývli a provedli automatickou kontrolu svých zbraní a výstroje. Izák a Derchan vypadali úzkostlivě, ale zaťali zuby. Lemuel se zadíval stranou a začal si nožem čistit nehty.

„Měli byste vědět ještě něco,“ pokračoval Jagharek. Obracel se na všechny a v jeho hlase se ozývala naléhavost, něco, co se nemohlo jen tak přejít. Tansell a Šadrach zvedli oči od pečlivého prohlížení svých batohů. Pengefinčes položila luk, který zkoušela. Izák se na Jagharka zadíval se strašlivou, zoufalou odevzdaností.

„Tři můry vyletěly rozbitou střechou. Odnesly si uhranuté kaktusíky. Ale ony jsou čtyři. Tak nám to řekl Vermišank. Možná se mýlí, možná lhal. Třeba jedna z nich umřela.

Nebo možná,“ dodal, „zůstala v hnízdě. Možná na nás čeká.“

Kapitola čtyřicátá čtvrtá

Kaktusíkovské hlídky se radily u základny Skleníku a dohadovaly se se zbývajícími stařešiny.

Šadrach se krčil za rohem boční uličky, mimo dosah jejich zraku. Z nějaké tajné kapsy vytáhl miniaturní dalekohled. Natáhl ho do maximální délky a zpoza rohu přehlédl shromážděné vojáky.

„Zdá se, že opravdu nevědí, co mají dělat," uvažoval tiše. Zbytek skupinky vetřelců se mu choulil za zády, přitisknutý k vlhké zdi. V pohyblivých stínech vrhaných vysokými pochodněmi, které jim prskaly a hořely nad hlavami, se snažili zůstat co možná nejnenápadnější. „Asi proto vyhlásili i zákaz vycházení. Můry je likvidují. Samozřejmě, možná tady platil vždycky. Ale tak či onak –" a otočil se na ostatní „– nám jen pomůže."

Ploužit se potemnělými ulicemi Skleníku tak, aby je nikdo nespatřil, nebylo obtížné. V cestě jim nestála žádná překážka. Následovali Pengefinčes, která se pohybovala zvláštním krokem, něčím mezi žabími přískoky a kradmým zlodějským plížením. V jedné ruce držela luk a v druhé šíp se širokým zahnutým hrotem podobný harpuně, vhodný jako zbraň proti kaktusíkům, ale použít je nemusela. Jagharek se pohyboval pár kroků za ní a šeptal jí, kudy má jít. Pengefinčes se občas zastavila, dala svým druhům znamení, přitiskla se ke zdi; skryla se za nějaký vozík či stánek a sledovala, jak nějaký smělý nebo pošetilý obyvatel odtahuje od okna závěs a vykukuje na ulici.

Pět opičích konstruktů mechanicky poskakovalo za svými organickými pány. Těžká kovová těla se pohybovala poměrně tiše. Jen občas jim unikl nějaký zvláštní zvuk. Izák nepochyboval o tom, že pro kaktusíky ve Skleníku se pravidelný přísun nočních můr od této noci

rozroste o strach z jakési kovové cupitající věci, o chřestící hrozbu, jež se krade ulicemi.

Zjišťoval, že ho chůze pod kupolí silně zneklidňuje. I s přístavbami z pálené hlíny a s pochodněmi ulice působily v zásadě docela normálně. Mohly stát ve městě kdekoli. A přesto se nad vším klenula nesmírná báň, táhla se od obzoru k obzoru, svírala zdejší malý svět jako nějaká klaustrofobní obloha, která všechno pod sebou přísně vymezuje. Zvenku sem pronikaly nejisté a jaksi hrozivé záblesky světla, lámané silným sklem. Černé železné mřížoví konstrukce obepínalo městečko jako pletivo, jako ohromná pavoučí síť.

Při této myšlence Izák pocítil náhlý nával emocí.

Zakusil závratný pocit jistoty.

Tkáč je blízko.

Zpomalila vzhlédl k obloze. Na zlomek vteřiny spatřil svět jako síť, zahlédl síť světa a vycítil blízkost onoho obrovitého pavoučího ducha.

„Izáku!“ sykla Derchan a proběhla kolem něj. Chytla ho za ruku a strhla s sebou. Ale než ho popadla, stál chvíli nehybně na ulici, zíral na kopuli a zoufale se snažil znovu se vnořit do onoho vědomí: A teď, zatímco za ní klopýtal, zkoušel jí šeptem sdělit, co si uvědomil, ale nedokázal mluvit srozumitelně a Derchan nedokázala poslouchat. Vlekla ho temnými ulicemi.

Po svízelné cestě, během níž uhýbali hlídkám a vzhlíželi k zamračené skleněné báni, se zastavili před shlukem tmavých budov na křižovatce dvou opuštěných ulic. Jagharek počkal, až budou všichni dostatečně blízko, aby ho slyšeli, pak se otočil a natáhl ruku.

„To horní okno.“

Svažující se klenba neúprosně zapadala do chvostu řady domů, drtila jim střechy a měnila masu rezidencí na čím dál nižší hromady suti. Ale Jagharek ukazoval do míst od stěny nejvzdálenějších, kde budovy zůstávaly skoro nedotčené.

Tři patra pod podkrovím byla obývaná. Mezi okraji závěsů probleskovalo světlo.

Jagharek vklouzl za roh úzké uličky a ostatní šli za ním. Odkudsi ze severu stále slyšeli zděšené výkřiky zmatených hlídek, které se zoufale snažily rozhodnout, co udělat.

„Normálně bychom možná dokázali získat kaktusíky na svou stranu,“ hlesl Izák, „ale byli bychom v *prdeli*, kdybysme se je pokusili požádat o pomoc zrovna teď. Jsou šílení jak ratlíci. Všimnou si nás, popadne je záchvat zuřivosti a rozsekají nás těmi svými sečnými kušemi dříve, než řeknem ‚nůž‘.“

„Musíme ale projít kolem pokojů, kde spí kaktusíci," řekl Jagharek. „Musíme vyjít do nejvyššího patra. Musíme zjistit, odkud ty psychomůry vylézají."

„Tanselle, Penge," ozval se Šadrach rozhodně, „vy sledujte dveře." Oba se na něho chvilku dívali, pak přikývli. „Profesore? Myslím, že bude nejlepší, když půjdeš se mnou. A tihle konstrukti… myslíš si, že se budou hodit?"

„Myslím, že ti budou zatraceně důležití," ujistil ho Izák. „Ale poslouchejte… já si myslím… myslím si, že je tady Tkáč."

Všichni na něho upřeli oči.

Derchan a Lemuel se tvářili nevěřícně.

Dobrodruzi zůstali neteční.

„Jaks na to přišel, profesore?" zeptala se Pengefinčes mírně.

„Já… já to nějak… cítím. Už jsme s ním přišli do styku. Říkal, že se s námi třeba ještě setká…"

Pengefinčes se podívala na Tansella a Šadracha. Pak se rychle ozvala Derchan.

„Nevymýšlí si," podpořila Izáka. „Zeptejte se Holuba. On ho taky viděl." Lemuel zdráhavě přikývl, že ano, viděl jej.

„Ale s tím my moc nenaděláme," řekl. „Toho sráče nijak neovlivníme, a ať už si přijde pro nás, nebo pro ně, budeme vydáni napospas okolnostem. Možná, že neudělá nic. Užs to řekl sám, ‚Záku: udělá to, co uzná za vhodné."

„No nic," pokračoval Šadrach pomalu, „i tak jdeme dovnitř. Nějaké námitky?" Nikdo se neozval. „Dobrá. Ty, garudo. Tys je viděl. Viděls, odkud vylézají. Ty bys dovnitř jít měl. Půjdu já, profesor, ptačí muž a konstrukti. Vy ostatní zůstáváte tady a budete dělat přesně to, co vám řeknou Tansell s Penge. Rozumíte?"

Lemuel lhostejně přikývl. Derchan se chvilku mračila a zápasila se vztekem. Šadrachův tvrdý, velitelský tón ale zapůsobil. Nemusel se jí líbit, mohla ho považovat za podlého ničemu, ale své práci rozuměl. Byl to zabiják, a toho právě teď potřebovali. Přikývla.

„Při prvním náznaku potíží odsud vypadnete. Vrátíte se do kanálů. Zmizíte. Bude-li třeba, zítra se setkáme na skládce. Rozumíte?" tentokrát promlouval k Pengefinčes a Tansellovi. Oba krátce přikývli. Voďanojka cosi šeptala své undině a prohlížela si toulec. Některé její šípy byly složitými mechanizmy s úzkými hroty opatřenými pružinami, které při kontaktu vystřelovaly, aby protkly cíl s prudkostí střely ze sečně kuše.

Tansell si kontroloval střelné zbraně. Šadrach chvíli váhal, pak si odepjal mušketu a předal ji kolegovi, který ji převzal s děkovným kývnutím.

„Nebudu mít moc místa," řekl Šadrach. „Nebudu ji potřebovat." Vytáhl svou tvarovanou pistoli. V pološeru se zdálo, že se ďábelská tvář na konci hlavně pohybuje. Šadrach cosi zašeptal; vypadalo to, jako by ke své zbrani promlouval. Izák tušil, že si právě pistoli thaumaturgicky vylepšil.

Šadrach, Izák a Jagharek pomalu poodešli.

„Konstrukti!" sykl Izák. „S námi." Ozvalo se syčení pístů a chvění kovu a pět kompaktních opičích těl se vydalo za nimi.

Izák a Šadrach se otočili na Jagharka a potom vyzkoušeli své zrcadlové přilby, aby se ujistili, že jim skýtají jasný výhled.

Tansell stál před nepočetnou stísněnou skupinkou a dělal si poznámky do malého notesu. Vzhlédl, stiskl rty a s nakloněnou hlavou se zadíval na Šadracha. Pak si změřil pochodně nad jejich hlavami a všiml si úhlu, který svírají střechy. Chvíli si zapisoval záhadné formule.

„Pokusím se použít halící kouzlo," řekl. „Jste moc vidět. Nemá cenu si koledovat o potíže." Šadrach přikývl. „Škoda, že se to netýká i konstruktů." Tansell pokynul mechanickým opicím, aby mu šly z cesty. „Penge, pomůžeš mi?" požádal. „Pošli mi sem trochu energie, buď tak hodná. Tahle prácička mě pěkně vysává."

Voďanojka se přisunula a vložila levou ruku do Tansellovy pravice. Oba se soustředili a zavřeli oči. Chvíli se nehýbali a nevydávali žádné zvuky; pak, zatímco Izák přihlížel, se oběma ve stejném okamžiku ospale otevřela víčka.

„Zhasněte ta zatracená světla," sykl Tansell a Pengefinčesina ústa se pomalu pohnula spolu s těmi jeho. Šadrach a ostatní se rozhlédli, nechápajíce, jestli se obrací na ně, když spatřili, jak upírá pohled na zářící pouliční svítilnu nad svou hlavou.

Šadrach rychle pokynul Jagharkovi. Přistoupil k nejbližší lampě, propletl si prsty a udělal stupátko. Zapřel se nohama.

„Sundej si plášť," přikázal. „Vylez nahoru a zhasni ten plamen."

Izák byl nejspíš jediný, kdo si všiml Jagharkova sotva postřehnutelného zaváhání. Uvědomil si, kolik odvahy se skrývá v Jagharkově souhlasu, když se chystal odložit a zničit svou poslední masku. Jagharek si rozepjal přezku u krku a stanul přede všemi s holou ptačí hlavou. Zející prázdnota za jeho zády všechny udeřila do očí, jizvy a pahýly mu kryla pouze tenká košile.

Jagharek co nejjemněji sevřel svými velikými drápy Šadrachovy propletené ruce. Vyskočil nahoru. Šadrach garudu s dutými kostmi lehce nadzvedl a Jagharek přes ulepenou prskající pochodeň přehodil svůj plášť. Světlo pohaslo v oblaku černého dýmu. Na všechny zaútočily stíny podobné dravcům.

Jagharek sestoupil na zem a spolu se Šadrachem se rychle přesunul k druhému plameni osvětlujícímu slepou uličku, v níž se právě nacházeli. Úkon zopakovali a malý cihlový žlab se ponořil do tmy.

Když Jagharek sestoupil na zem, roztáhl svůj poničený plášť, nyní ohořelý, potrhaný a zašpiněný od dehtu. Chvíli se rozmýšlel a pak ho zahodil. Ve špinavé košili vypadal drobně a uboze. Odhalil zároveň všechny své zbraně.

„Přesuňte se do nejhlubšího stínu," zašeptal Tansell skřípavě. Pengefinčina ústa zopakovala jeho slova, aniž by vydala hlásku.

Šadrach odstoupil, našel v cihlové zdi malý výklenek a vtáhl do něj Jagharka i Izáka. Všichni se ke staré zdi přitiskli. Svezli se k zemi, uvelebili se ve stínu a zůstali nehybní.

Tansell strnule pohnul levou rukou a napřáhl k nim konec silného měděného drátu na cívce. Šadrach natáhl ruku a snadno si ho podal. Omotal si ho kolem krku a pak ho rychle ovinul i kolem svých společníků. Potom vklouzl zpátky do tmy. Izák si všiml, že druhý konec drátu je připevněný k ručnímu přístroji, jakémusi motoru, jejž Tansell právě zapnul a umožnil tak mechanizmu, aby se roztočil, získal hybnost a dynamiku.

„Připraveni," hlásil Šadrach.

Tansell si pobrukoval a šeptal a vyrážel podivné zvuky. Byl skoro neviditelný. Když ho Izák pozoroval, s bídou postřehl pouze postavu zahalenou tmou, jak se třese námahou. Brumlání sílilo.

Pak Izákem projel otřes. Pocítil lehkou křeč a dotyk Šadracha, který ho přidržoval. Izákovi naskočila husí kůže a ucítil, jak mu místem, kde se drát dotýkal kůže, protekl bodavý proud.

Vjem trval jen chvilku, zmizel, jakmile se přístroj zastavil.

„Dobrý," zaskřehotal Tansell. „Podíváme se, jestli to klaplo."

Šadrach vystoupil z výklenku do ulice.

Stíny vyšly ven s ním.

Obklopovala ho nejasná aura tmy, tatáž, která ho halila v hlubokém stínu. Izák na něho zíral a všiml si, že má v očích a pod bradou kaluže syté černi. Šadrach pomalu vstoupil do světla vrhaného pochodněmi na nedaleké křižovatce.

Stíny na tváři a těle se mu ani nepohnuly. Zůstaly ztuhlé v podob, kterou nabyly, když se choulil v černočerné tmě, přesně tak, jako kdyby se stále nehybně skrýval před neposednou září. Stíny, které se k němu upínaly, se mu táhly asi palec od kůže a zbarvovaly okolní vzduch jako temná gloriola.

A pojilo se k němu ještě něco: zvláštní ticho, které ho doprovázelo při každém pohybu. Vypadalo to, jako by chladná strnulost chvíle,

kdy se skrýval ve výklenku, prostoupila stíny, které ho v něm zahalily. Mátl oko pozorovatele. Ten mohl sledovat jeho pohyb, pokud věděl, že stojí vedle něho a byl odhodlaný ho nespustit z očí, ale snazší bylo si ho vůbec nevšimnout.

Šadrach pokynul Izákovi a Jagharkovi, aby se k němu připojili.

Vypadám jako on? přemýšlel Izák, když se vyplížil do řidších stínů. *Vidíte mě jen koutkem oka? Jsem zpola neviditelný a nesu si s sebou háv ze stínů?*

Podíval se na Derchan a z jejího vytřeštěného pohledu usoudil, že ano. I Jagharek po levé straně nebyl nijak zřetelný.

„S prvními slunečními paprsky musíte vypadnout," přikázal Šadrach svým druhům. Tansell a Pengefinčes přikývli. Odstoupili od sebe a vyčerpaně si oddechli. Tansell pozvedl ruku a popřál jim hodně štěstí.

Šadrach pokynul Izákovi a Jagharkovi a vyšel z potemnělé uličky do mihotavého světla před domy. Za nimi se pomalu vynořily i opice, které se pohybovaly jak nejtišeji dovedly. Postavily se vedle obou lidí a garudy a na otlučených kovových schránkách se jim prudce zablyštělo rudé světlo. Ze tří očarovaných vetřelců totéž světlo klouzalo jako řídký olej z čepele nože. Nemělo se čeho chytit. Tři nejasné postavy se postavily před pětici jemně drnčících konstruktů a vydaly se prázdnou ulicí k domu.

Kaktusíci nezamykali. Vstoupit do domu bylo docela snadné. Šadrach se plížil po schodech.

S Izákem v patách nasával exotickou, neznámou vůni kaktusíkovské mízy a zvláštní potravy. Ve vstupní chodbě *byly* všude možně rozestavěné kořenáče s pestrou směsicí pouštních rostlin, většinou chřadnoucích, neboť uvnitř domů neměly dostatek světla.

Šadrach se otočil a oba společníky si změřil pohledem. Opatrným pohybem si přiložil prst ke rtům. Pak pokračoval v cestě.

Z prvního poschodí zaslechli hluboké kaktusíkovské hlasy, jak tiše před spaním rozmlouvají. Jagharek jim šeptem překládal to málo, čemu rozuměl: poznámky o strachu a nabádání k důvěře ve stařešiny. Schodiště bylo holé a bez ozdob. Šadrach se zastavil pár schodů před prvním patrem, Izák mu nahlédl přes rameno a spatřil, že dveře do kaktusíkovského pokoje jsou dokořán.

Uviděl prostornou místnost s velmi vysokým stropem, která, jak si uvědomil, když si všiml okrajů prken, jež ve výšce sedmi stop vroubila strop, vznikla po vytrhání podlahy horního patra. V místnosti tlumeně hořela plynová lampa. Nedaleko dveří Izák spatřil několik

spících kaktusíků; nehybně a působivě stáli na zaklesnutých nohou. Dvě postavy byly ještě vzhůru, zlehka se k sobě nakláněly a šeptaly si.

Šadrach velmi pomalu, jako dravec, překonal zbylé stupně a zamířil ke dveřím. Zastavil se těsně před nimi, ohlédl se a ukázal na jednoho z opičích konstruktů a pak vedle sebe. Gesto ještě jednou zopakoval. Izák rozuměl. Přiblížil se ke konstruktově sluchové vstupní jednotce a zašeptal mu do ní instrukce.

Konstrukt vyběhl po schodech s tichým rachocením, při němž sebou Izák škubl, ale kaktusíci si ho nevšimli. Opice si přidřepla k Šadrachovi. Před pohledy z pokoje ji chránilo jeho do tmy zahalené tělo. Izák pokynul druhému konstruktovi, aby následoval svého druha, pak ukázal Šadrachovi, aby šel.

Mohutný dobrodruh se pomalým, vláčným pohybem plížil okolo dveří, tělem stínil konstrukty. Světlo se od jejich těl nepřestalo odrážet, a zatímco míjeli práh, některé odlesky mohly dopadat i za něj. Šadrach se ale i s konstrukty skrývajícími se za jeho trupem bez zaváhání dostal na druhou stranu zorného pole hovořících kaktusíků a proplížil se za okraj dveří do tmy dále pokračující chodby.

Pak přišla řada na Izáka.

Ten pokynul dalším dvěma konstruktům, aby se za něho schovali, a začal se krást přes dřevěnou podlahu. Lezl po čtyřech, s nimi po boku, břicho se mu plouhalo těsně nad zemí.

Když vylezl do zorného pole kaktusíkovského páru, který spolu tiše před spaním rozmlouval, zakoušel děsuplné pocity. Krčil se na chodbě, co možná nejdále ode dveří, ale pořád zůstávalo několik nesnesitelných vteřin, kdy se musel do bezpečí potemnělé chodby proplížit kalným obdélníkem světla.

Měl čas pohlédnout na veliké kaktusíky, kteří stáli na udusané hlíně podlahy. Zatímco se jim kradl okolo dveří, přejeli přes něj očima a on zatajil dech, ale thaumaturgické stíny zesilovaly tmu domu a jemu se podařilo projít, aniž by byl spatřen.

Potom se světlem proplazil i Jagharek, jehož hubené tělo jen stěží krylo posledního konstrukta.

Opět se seskupili před dalším schodištěm.

„Tenhle úsek bude snadnější," zašeptal Šadrach. „V patře nad námi nikdo není, tvoří jen strop tohoto patra. A nad ním… se ukrývají naše psychomůry."

Než došli do čtvrtého poschodí, Izák tiše požádal Šadracha, aby zastavil. Zatímco ho Šadrach a Jagharek sledovali, zase něco šeptal jednomu z konstruktů. Zůstali na místě, zatímco se tvor s

mechanickou opatrností doplížil k okraji schodů a zmizel v temné místnosti za nimi.

Izák nedýchal. Za chvilku konstrukt vyklouzl ven a trhavé jim pokynul paží, že mohou pokračovat.

Všichni pomalu došli do dávno opuštěné podkrovní místnosti. Okno v ní shlíželo na křižovatku ulic; okno bez skleněné výplně, jehož zaprášený rám byl posetý řadou nejrůznějších bizarních škrábanců. Tímto malým obdélníkem do místnosti vnikalo světlo: mdlý a proměnlivý přísvit pochodní z ulice.

Jagharek pomalu ukázal na okno.

„Tamtudy. Vylezla tamtudy."

Podlaha byla poházená starými odpadky a pokrývala ji silná vrstva prachu. Do stěn byly vyryté podivné zneklidňující obrazce.

Místnost přetínal nepochopitelný vzdušný závan. Byl slabý, takřka nerozpoznatelný. V nehybném horku kupole však působil znepokojivě a nápadně. Izák se rozhlédl, aby zjistil, odkud by mohl vycházet. Našel to. A třebaže se v nočním vedru silně potil, přejel mu po zádech mráz.

Na druhé straně místnosti, přímo naproti oknu, leželo u zdi na podlaze několik vrstev omítky a zdiva. Vysypalo se z čerstvě vyraženého otvoru, z nepravidelné trhliny v cihlách, která Izákovi dosahovala až do výše stehen.

Přízračná díra. S oknem ji spojoval vánek, jako by v útrobách domu dýchala nějaká nepředstavitelná nestvůra.

„Je uvnitř," řekl Šadrach. „Musejí se skrývat někde tam. Tam musí být jejich hnízdo."

Za otvorem se táhl nerovný tunel vyražený do masy domu. Izák a Šadrach napínali zrak do tmy.

„Nevypadá, že by se do něho mohla některá z těch potvor vejít," řekl Izák. „Ale myslím, že nefungují podle… ehm… zákonitostí prostoru."

Tunel byl asi čtyři stopy široký, jen hrubě proražený a zřejmě dost hluboký. Jeho vnitřek jim rychle mizel před očima. Izák k němu poklekl a hluboce nasál tmu. Pak zvedl oči k Jagharkovi.

„Ty tu budeš muset zůstat." Než mohl garuda něco namítnout, Izák si ukázal na hlavu. „Já a tady Šad máme přilby, kterými nás vybavila Rada. A s tímhle –" poplácal si tornu „– se snad dostaneme do blízkosti čehokoli, co tam je, pokud to tam je." Vytáhl z torny dynamo. Byl to stejný přístroj, který Rada použila k zesílení Izákových myšlenkových vln, aby přilákala jeho někdejšího svěřence.

Teď ho chtěli použít k odvádění myšlenkových vln. Izák si kolem ruky omotal svazek pokovených trubic.

Šadrach vedle něho poklekl a sklonil hlavu. Izák mu konec vedení zasunul do vývodu na přilbě a utáhl šrouby, které je držely na místě.

„Podle Rady tento aparát používají šamani k provádění techniky zvané… sublimační ontolografie," Izák mluvil, jen aby je neobestřelo tíživé ticho. „Neptejte se mě, co to je. Funguje to zhruba tak, že tyto výfuky spláchnou naše… ehm… psychické *emanace*… a odvedou je sem." Podíval se na Jagharka. „Kolem nezůstane žádný myšlenkový otisk. Žádná chuť, žádná stopa." Pevně utáhl poslední šroub a jemně Šadrachovi na přilbu poklepal. Sám pak sklonil hlavu a Šadrach celou operaci zopakoval na něm. „Pokud tam dole *je* nějaká můra, Jagu, a ty by ses k ní přiblížil, ucítí tě. Nás by ale zaregistrovat neměla. Taková je teorie."

Když Šadrach skončil, Izák vstal a hodil konec trubic Jagharkovi.

„Obě jsou asi tak… pětadvacet třicet stop dlouhé. Drž je, dokud se nenatáhnou, pak je pustíš a my je potáhneme za sebou. Jasný?" Jagharek přikývl. Stál strnule, zlobil se, že ho nechávají samotného, ale chápal, že nemá na vybranou.

Izák vzal dva svinuté dráty a nejprve je připevnil ke stroji, který držel v ruce, pak druhé konce zasunul do kohoutu na své a Šadrachově přilbě.

„Uvnitř je malá antacidická chymická baterie," řekl a ukázal na stroj. „Pracuje v kombinaci s metamechanizmem, který byl ukraden cheprijkám. Jsme připravení?" Šadrach si rychle překontroloval pistoli, postupně se dotkl i svých dalších zbraní a přikývl. Izák sáhl po své křesadlovce a neobvyklém noži, který mu visel u pasu. „Dobrá tedy."

Zatáhl za drobnou páčku na stroji. Ozvalo se tiché monotónní syčení. Jagharek váhavě svíral konce vývodů a nahlížel do nich. Ucítil, jak do něho z trubic s chvěním proniká jakýsi nezřetelný vjem, jakési zvláštní slabé proudění. Od rukou ho zaplavoval jemný třas, lehké vystrašené rozechvění, které nevycházelo z něho.

Izák ukázal na tři opičí konstrukty.

„Běžte dovnitř," nařídil. „Čtyři stopy před námi. Pohybujte se pomalu. V případě nebezpečí se zastavte. Ty –" ukázal na dalšího, „– půjdeš za námi. Poslední tady zůstává s Jagem."

Jeden konstrukt za druhým pomalu vpochodovali do tmy.

Izák Jagharkovi krátce položil ruku na rameno.

„Brzy se vrátíme, kamaráde," slíbil tiše. „Dávej na nás pozor."

Otočil se, poklekl a před Šadrachem se vydal do vyraženého cihlového tunelu; přikrčený postupoval do jícnu tmy.

Tunel tvořil součást subverzní topografie.

V bizarních úhlech se vinul těsnými a úzkými zdmi řady domů a odrážel Izákovi do uší zvuk jeho dechu a šramocení mechanických opic. Ruce a kolena měl odřené od ostrých kamenných úlomků. Odhadoval, že prolézají řadou domů a pohybují se zpátky. Sunuli se stále hlouběji a on si vzpomněl, že čím blíže stojí domy u skleněného pláště, tím níže je přetíná oblouk kupole a tím nižší jsou; zároveň si uvědomil, že v nich je víc staré suti.

Šinuli se ke skleněné kupoli, opuštěnými patry vmezeřené nory. Izák se ve tmě roztřásl. Potil se horkem a strachem; byl příšerně vyděšený. Psychomůry už viděl. Viděl, jak se krmí. Věděl, co je může očekávat v hlubinách tohoto klínu sutin.

Po nějaké době ucítil, jak ho cosi krátce zatahalo a vzápětí to povolilo. Vývod se odmotal do maximální délky a Jagharek ho pustil. Izák se nenamáhal mluvením. Slyšel za sebou Šadracha, jak těžce dýchá. Oba muži se museli držet pět stop od sebe, protože dráty připojovaly jejich přilby k jednomu přístroji.

Izák na okamžik podlehl zoufalé touze spatřit někde světlo.

Opičí konstrukti se kolébali stále dál. Každou chvilku některý z nich zapnul světla ve svých očích a Izák na nepatrný zlomek vteřiny spatřil pustou chodbu plnou úlomků cihel a kovové odlesky těl konstruktů. A pak zavládla opět tma. Izák se snažil pokračovat v cestě na základě přetrvávajícího obrazu, který se mu rozplýval před očima.

V naprosté tmě bylo snadné rozpoznat i to nejslabší zablikání. Izák poznal, že se plíží ke zdroji světla, když před sebou spatřil šedý obrys tunelu. Něco mu zatlačilo na hruď. Prudce se lekl, než poznal cínové prsty a temný trup konstrukta. Sykl na Šadracha, aby se zastavil.

Konstrukt před Izákem trhavě gestikuloval. Ukazoval nahoru, na své dva druhy, kteří čekali na okraji viditelné části šachty, v místě, kde tunel prudce zatáčel *vzhůru.*

Izák Šadrachovi naznačil, že musí být opatrní. Pak se skoro neznatelným tempem začal plížit dál. Z žaludku se mu do těla začal rozlévat ledový děs. Dýchal zhluboka. Pomalu zvedal nohy, pomaličku se šinul dopředu, až ucítil, jak mu naskočila husí kůže, když pronikl do kužele slabého světla.

Tunel končil pět stop vysokou cihlovou stěnou, která ho obklopovala ze tří stran. Stěna se zvedala i za ním, nad ústím tunelu. Izák zvedl oči a vysoko nad sebou spatřil strop. Do otvoru se snášel nesnesitelný zápach. Zašklebil se.

Krčil se u zdi v díře, vyhloubené v cementové podlaze. Z prostory nad sebou neviděl vůbec nic. Slyšel však slabé zvuky. Jemné ševelení,

podobné větru pohrávajícímu si s kusem papíru. Slaboučký mlaskavý ozvuk, jako by se setkávaly a zase odtahovaly prsty ulepené klihem.

Izák třikrát polkl a zašeptal si něco pod vousy, chtěl si dodat odvahy, přimět se k cestě. Pak se k cihlám před sebou a k tunelu za nimi otočil zády. Upřeně se zadíval do svých zrcadel. Uviděl Šadracha, jak ho se strnulou tváří sleduje na všech čtyřech. Krátce zatahal za vývod připevněný k vrcholku přilby, jenž se hadovitě vytrácel v tunelu a pod Šadrachovým tělem mizel v hlubinách; chtěl se odpoutat od zrádných myšlenek.

Pak se pomaličku začal zvedat. S horečnatým zaujetím zíral do zrcátek, jako by se snažil dokázat nějakému bohovi, který ho pozoruje – *Vidíš! Neohlížím se, zatraceně dobře vidíš, že ne!* Pak se temenem hlavy vysunul nad okraj otvoru, a dopadlo na něho další světlo. Odporný zápach ještě zesílil.

Izáka obcházela hrůza. Pot už zdaleka neměl horký.

Naklonil hlavu a ještě trochu se povysunul, až spatřil místnost zalitou sépiovým světlem, které se do ní dralo jediným malinkým špinavým oknem.

Místnost byla dlouhá a úzká. Měřila něco kolem osmi stop na šířku a přibližně dvacet stop na délku. Byla zaprášená a dlouho nepoužívaná, nebyl v ní vidět žádný vchod či východ, žádný poklop ani dveře.

Izák nedýchal. Na opačném konci místnosti, s pohledem upřeným jeho směrem, s mřížovím svých složitých vražedných paží a údů, jež se pohybovaly v úděsné antifázi, s křídly zpola roztaženými v malátné, leč hrozivé pozici, tu seděla psychomůra.

Izákovi chvilku trvalo, než si uvědomil, že nezaúpěl. Dalších několik vteřin, kdy pohlížel do poškubávajících se rohatých očních důlků nestvůry mu trvalo, než si uvědomil, že ho nezaregistrovala. Můra se posunula a trochu natočila.

Izák naprosto potichu vydechl. Sotva postřehnutelně pohnul hlavou, aby se podíval do zbytku místnosti.

Když zjistil, co leží na podlaze, musel se opět silně ovládat, aby nevyjekl.

Místnost byla plná těl, chaoticky poházených po celé podlaze.

Izák si uvědomil, že právě ona jsou zdrojem toho nesnesitelného puchu. Když si všiml, že téměř vedle něho leží rozkládající se kaktusíkovské dítě, jemuž od tvrdých dřevěných kostí už odpadává zahnívající maso, položil si ruku na ústa.

Nedaleko ležela páchnoucí mrtvola člověka a za ní Izák spatřil další, čerstvější lidské tělo a nafouklého voďanoje. Většina těl však patřila kaktusíkům.

A jak si s lítostí, ale bez překvapení všiml, někteří ještě dýchali. Leželi tu vysátí, vlastně jen jejich tělesné schránky: prázdné nádoby. Své poslední idiotské dny či hodiny měli v této zapáchající díře strávit slintáním, močením a kálením, dokud neumřou hladem a žízní a neshnijí stejně bezmyšlenkovitě, jak prožili vlastní konec.

Nedostanou se do ráje ani do pekla, uvažoval Izák sklíčeně. *Jejich duše se nebudou vznášet v éterické podobě. Byli stráveni cizím metabolizmem. Byli vypití a posléze vykaleni, změněni strašlivými oneirochymickymi procesy, a stalí se palivem pro můří let.*

Psychomůra svou zkřivenou rukou popadla tělo kaktusíkovského stařešiny, jemuž z ramen dosud visela pompézní a absurdní šerpa. Můra se pohybovala malátně. Netečně zvedla paži a nechala imbecilního kaktusíka ztěžka dopadnout na tvrdou podlahu.

Pak se trochu pohnula a zadníma nohama si sáhla pod trup. Posunula se kousek dopředu a těžké, nestvůrné tělo jí sklouzlo po zaprášené podlaze. Zpod břicha si vytáhla velkou měkkou kouli. Ta měla asi tři stopy v průměru, a když Izák přimhouřil oči, aby ji v zrcadlech lépe viděl, napadlo ho, že v ní poznává hustou, lepkavou strukturu a matně čokoládovou barvu hypnoseru.

Vytřeštil oči.

Psychomůra si předmět poválela zadníma nohama, které musela roztáhnout, aby hutnou kouli psychomůřího mléka obsáhla. *Tak to musí mít, kurva, cenu, několika tisíc…* pomyslel si Izák. *Ne, nebuď zbytečně skromný, v tomhle jsou* miliony *guinejí! Není divu, že se Monti snaží dostat tyhle stvůry zpátky…*

A zatímco se Izák dál díval, psychomůře se otevřel kus břicha. Vysunula se z něj dlouhá organická trubice, zužující se článkovaný výrůstek, který se jí odchlípl od ocasu na jakémsi chitinovém závěsu. Byl dlouhý skoro jako jeho ruka. Zatímco ji dál sledoval s ústy otevřenými odporem a hrůzou, můra trubici přiložila ke kouli surového hypnoseru, chvilku počkala a pak ji zabořila hluboko do středu lepkavé hmoty.

Pod krunýřem, který se odchlípla kde byla vidět měkká část podbřišku, v místě, odkud se vysunula ona dlouhá trubice, Izák spatřil, jak se psychomůře peristalticky stahuje břicho a ona vytlačuje do hypnoseru jakousi nezřetelnou hmotu.

Izák věděl, na co se dívá. Hypnoser byl zdrojem potravy, který měl poskytnout zásobu energie hladovému potomstvu. Organický trn byl kladélkem.

Psychomůra právě kladla vajíčka.

Izák sklouzl za ochranu zdi. Prudce dýchal. Chvatně pokynul Šadrachovi.

„Jedna z těch zatracených potvor je *přímo tady*… a klade *vejce*… takže bychom měli zaútočit hned teď…“ vyrážel ze sebe. Šadrach mu připlácl ruku na ústa. Díval se Izákovi do očí, dokud se trochu nezklidnil. Pak se otočil zády podobně jako předtím Izák, pomalu se vztyčil a sám se podíval na hrůzný výjev. Izák se zády opíral o cihly a čekal.

Šadrach se spustil k němu. Tvářil se zachmuřeně.

„Ano. Máš pravdu. Říkals, že ta bestie konstrukty nevidí?“ Izák přikývl.

„Pokud je nám známo,“ upřesnil.

„Dobrá tedy. S naprogramováním těch konstruktů jste odvedli zatraceně dobrou práci. A jsou úžasně sestrojení. Opravdu si myslíš, že budou vědět, kdy mají zaútočit, když jim dáme pokyny? Pochopí tak složité proměnné?“

Izák opět přikývl.

„Máme plán,“ řekl Šadrach. „Poslouchej mě…“

Kapitola čtyřicátá pátá

Pomalu, potýkaje se s takřka neovladatelným chvěním, kdy si živě vybavoval smrt doktorky Barbilové, začal Izák pozadu vylézat z díry.

Oči upíral do zrcátek. Neurčitě vnímal vybledlou stěnu za nimi. Při každém pohybu hlavy se mu v zrcátkách třásla úděsná podoba psychomůry.

Když vyšplhal ven, psychomůra se znenadání přestala hýbat. Zvedla hlavu a vystřelila do vzduchu svůj neuvěřitelný jazyk. Zakrnělá tykadla v očních důlcích se jí neklidně zavlnila. Izák se začal plížit ke stěně.

Psychomůra nejistě natočila hlavu. Izáka napadlo, že mu pod okrajem přilby zřejmě uniká část myšlenek, odtékají mu mentální čůrky, které se lákavě šíří éterem. Nešlo však o nic natolik jasného, aby ho můra mohla odhalit.

Vzápětí ho následoval Šadrach. I jeho přítomnost psychomůru poněkud znejistila, ale to bylo všechno.

Po Šadrachovi se objevili i tři opičí konstrukti, jednoho nechali střežit tunel. Začali se pomalu blížit k psychomůře. Ta se k nim otočila a zdálo se, že je slepě pozoruje.

„Myslím, že cítí jejich hmotný tvar a pohyby, stejně jako je tomu v našem případě," zašeptal Izák. „Ale jestliže nenachází stopu po myšlení, nikoho z nás… všech nevnímá jako myslící bytost. Jsme pro ni jen pohybující se hmota, asi jako stromy ve větru."

Psychomůra se tváří natáčela k blížícím se konstruktům. Ti se rozdělili a přistupovali k ní z různých směrů. Nepohybovali se rychle a zdálo se, že můru nijak nezneklidňují. Byla však ostražitá.

„Teď," zašeptal Šadrach. Oba si pomalu začali přitahovat kovové výfukové trubice, které jim vybíhaly z přileb.

Zatímco se otevřené konce trubic přibližovaly, psychomůra byla stále neklidnější. Vrhala se hned sem, hned tam, vracela se, aby ochránila vejce, potom se posunula o několik kradmých stop a zajektala zuby ve strašlivém úšklebku.

Izák a Šadrach se po sobě podívali a potichu společně počítali. Když dospěli k číslu tři, vtáhli konce svých trubic do prostoru místnosti. Jediným co možná nejrychlejším pohybem vývody trhli a smýkli jejich otevřenými konci do kouta asi patnáct stop od sebe.

Psychomůra propadla šílenství. Strašlivě zasyčela a zavřeštěla. Nahrbila se, napřímila a z otvorů v kůži jí v organické hrozbě vystřelila řada exoskeletárních trnů.

Izák s Šadrachem civěli do zrcátek v úžasu nad její obludnou majestátností. Můra rozepjala křídla a postavila se čelem do kouta, kde ústily trubice. Obrazce na nepatřičně natočených křídlech jí pulzovaly hypnotickou energií.

V Izákovi by se krve nedořezal. Křídla vířila ďábelskými ornamenty. K vývodům trubic se můra kradla přikrčená jako dravec, chvíli na čtyřech, chvíli na šesti, chvíli na dvou nohou.

Šadrach Izáka rychle táhl ke kouli hypnoseru.

Plížili se kupředu, přičemž dychtivou, hladovou můru minuli tak těsně, že se jí mohli skoro dotknout. Sledovali v zrcátkách, jak se k nim přibližuje ohromná, závratná zvířecí zbraň. Jakmile ji minuli, oba hladce udělali půlobrat a k hypnoseru šli čelem. Takto měli psychomůru pořád za zády a nespouštěli ji v zrcadlech z očí.

Můra těsně obešla konstrukty. Ani si nevšimla, že jednoho povalila, když v rozechvělém, hladovém vytržení zašermovala zubatým trnem.

Izák a Šadrach postupovali obezřetně dál a neustále si v zrcátkách ověřovali, že konce kovových trubic zůstávají tam, kam je hodili, a působí na psychomůru jako návnada. Můru s malým odstupem následovali dva konstrukti, třetí se blížil k vejcím.

„Rychle," sykl Šadrach a stáhl Izáka k zemi. Izák sáhl po noži u pasu a při souboji s přezkou ztratil několik drahocenných vteřin. Pak nůž uvolnil. Váhal jen okamžik, než ho hladce zarazil do ohromné lepkavé hmoty.

Šadrach se soustředěně díval do zrcátek. Psychomůra, stíněná vyčkávajícími konstrukty, absurdně bušila do hadovitých konců trubic.

Zatímco Izák zajížděl nožem stále hlouběji do surového hypnoseru, můra švihala jazykem a drápy drásala trubice, aby našla nepřítele, jehož přetrvávající vědomí ji tak dráždilo.

Izák si kolem rukou omotal lem košile a popadl okraje zářezu v hypnoseru. S vypětím sil se mu podařilo poddajnou kouli rozevřít.

„Rychle," popohnal ho Šadrach znovu.

Hypnoser – surový, s ničím nesmíchaný, čerstvě extrahovaný a čistý – Izákovi prosakoval látkou ovinutou kolem rukou a způsobil, že se mu třásly prsty. Naposledy škubl. Střed koule hypnoseru byl obnažený. Nacházela se v něm malá snůška vajec.

Všechna byla průsvitná a oválná, menší než slepičí. Izák si pod jejich polotekutým obalem všiml nepříliš zřetelných svíjejících se tvarů. Vzhlédla pokynul opičímu konstruktu, který stál opodál.

Na opačném konci místnosti psychomůra zvedla jednu z kovových trubic a přiložila tlamu do proudu emocí, které se řinuly z otevřeného konce. Zmateně jím třásla. Otevřela chřtán a vyplázla pátravý jazyk. Olízla konec vývodu, pak do něho v horečnaté snaze najít zdroj dráždivého výtoku jazyk vrazila.

„Teď" zvolal Šadrach. Ruce psychomůry přejížděly přes kovové vinutí a hledaly, čeho by se mohly chytit. Šadrachovi najednou zbělel obličej. Roztáhl nohy a napnul se. „Teď, krucinál, *dělej!*" zařval. Izák poplašeně vzhlédl.

Šadrach se soustředěně díval do zrcátek. Levou ruku měl napřaženou za záda a mířil thaumaturgickou pistolí na psychomůru.

Čas se zpomalil, Izák se zadíval do svých zrcátek a v rukou můry spatřil matnou kovovou trubici. Uviděl absolutně nehybnou Šadrachovu ruku, v níž svíral pistoli a mířil s ní za záda. Všiml si i opičích konstruktů, kteří čekali na povel k útoku.

Ještě jednou se podíval na ohyzdná, vazká a mokvavá vejce.

Otevřel ústa, aby zakřičel na konstrukty, a když se nadechl, aby vydal povel, psychomůra se na okamžik předklonila a vší svou obludnou silou za trubici zatáhla.

Izákův hlas byl pohlcen Šadrachovým zaúpěním a ránou z pistole. Než vystřelil, dával si až příliš na čas. Vylepšená kulka vletěla s mohutným třesknutím do stěny. Šadrach se můřiným trhnutím ocitl ve vzduchu. Kožený pásek, který mu poutal přilbu k hlavě, se přetrhl. Přilba od něho odletěla, opsala na konci trubice rychlý oblouk, škubla za kontakty na Izákově přístroji a prudce narazila do stěny. Dokonale oblá dráha Šadrachova letu se zlomila, jen co mu přilba odletěla. Pistole mu vyletěla z ruky a on v ošklivém úhlu těžce a nešikovně dopadl na podlahu. Narazil na ni i hlavou a skropil prach sprškou krve.

Zařval a zaúpěl, překulil se, chytil se za hlavu a snažil se postavit na nohy.

Změť jeho myšlenek najednou vytryskla do volného prostoru. Psychomůra se otočila a zavrčela.

Izák zařval na konstrukty. Můra se úděsnou rychlostí blížila k Šadrachovi a dvojice konstruktů postávající za ní jí vyskočila na hřbet. Z úst jim vyšlehl plamen a rozhořel se jí na těle.

Stvůra zavřeštěla a přes hořící hřbet se začala ohánět kožovitými úponky; zaútočila na konstrukty. Stále však mířila k Šadrachovi. Jednomu konstruktovi omotala kolem krku chapadlo jako bič a s nepředstavitelnou lehkostí si ho ze hřbetu stáhla. Pak kovovým tělem mrštila o zeď.

Ozvalo se strašlivé zařinčení, konstrukt se rozletěl na kusy a zasypal podlahu úlomky kovu a kapkami hořícího oleje. Dopadl kousek od Šadracha, kov se začal tavit, podlaha praskat.

Konstrukt stojící vedle Izáka vychrlil proud silné kyseliny na vejce. Ta okamžitě začala doutnat, praskat, syčet a rozpouštět se.

Psychomůra příšerně, krutě, strašlivě zavřeštěla.

V mžiku se odvrátila od Šadracha a vrhla se přes místnost ke svému potomstvu. Šlehala ocasem ze strany na stranu. Zasáhla úpějícího Šadracha a odmrštila ho jak širokého tak dlouhého do kaluže jeho vlastní krve.

Izák jednou divoce dupl do rozpouštějícího se hnízda, pak se psychomůře odpotácel z cesty. Jedna noha mu uklouzla po zbytcích shnilého těla. Napůl doběhl, napůl se doplazil ke stěně, jednou rukou svíral nůž, druhou pak drahocenný přístroj, který stále ještě odváděl jeho myšlenkové vlny.

Konstrukt, který se držel psychomůře na hřbetě, ji znovu zasáhl svým ohnivým dechem, a stvůra zaječela bolestí. Švihla článkovanými pažemi dozadu a pátrala, za co by konstrukta mohla uchopit. Sevřela ho pod rameny a strhla si ho ze zad.

Mrštila jím o zem, roztříštila mu skleněné čočky a v hlavě mu rozbila kovovou schránku; začaly z něho létat přepínače a dráty. Zničené tělo pak odhodila; proměnilo se ve změť šrotu. Poslední konstrukt poodstoupil a snažil se udělat si prostor, aby mohl mohutného běsnícího nepřítele postříkat.

Než však stačil vychrlit kyselinu, jako blesk se před ním zjevily dva masivní údy z pilovitých kostí a bez větší námahy ho roztrhly na dva kusy.

Horní polovina sebou zaškubala a snažila se po zemi odplížit. Kyselina, kterou měl v nádrži, pod ním v prachu vytvořila štiplavou doutnající kalužˇa rozežírala mrtvé kaktusíky v okolí.

Psychomůra rukama prosela vazkou hmotu, která bývala jejími vejci. Zaskučela a zaúpěla.

Izák se od můry odplazil, neustále ji sleduje v zrcátkách, a podél stěny se plížil k Šadrachovi, který na zemi naříkal a bolestně stenal.

V zrcátkách spatřil, že se můra otáčí. Zasyčela a zapátrala jazykem. Roztáhla křídla a vrhla se na Šadracha.

Izák se ke svému druhovi zoufale snažil dostat, ale byl příliš pomalý. Můra se kolem něho přehnala a on se mohl jen plynule otáčet, aby měl toho strašlivého dravce neustále v zrcátkách.

Zatímco se vyděšeně díval, psychomůra si Šadracha postavila na nohy. Muži se protočily panenky. Byl otřesený a rozbolavělý, krev z něj jen crčela.

Začal opět klouzat po stěně k zemi. Můra doširoka rozevřela paže a pak dvěma dlouhými zubatými končetinami, pohybem, který byl tak rychlý, že skončil dřív, než si Izák uvědomil, že začal, Šadrachovi proklála zápěstí. Prorazila i cihly a beton za jeho zády a prakticky ho připíchla ke stěně.

Šadrach a Izák společně vykřikli.

S dvěma kostěnými bodci pevně zaklíněnými do zdi můra napřáhla své takřka lidské ruce a sáhla Šadrachovi na oči. Izák na něj volal, aby si dával pozor, ale mohutný válečník byl popletený a omráčený bolestí a horečnatě se rozhlížel, co mu způsobilo tak velké utrpení.

A spatřil psychomůří křídla.

Zničehonic se zklidnil a psychomůra, se hřbetem stále doutnajícím a rozpraskaným po útoku konstruktů, se k němu naklonila, aby se nakrmila.

Izák odvrátil zrak. Opatrně otočil hlavu, aby se nemusel dívat, jak pátravý jazyk vysává Šadrachovi rozum. Pomalu se plížil přes místnost k otvoru do tunelu. Třásly se mu nohy a zatínal čelisti. Jeho jedená naděje spočívala v útěku. Tak mohl ještě přežít.

Snažil se nevnímat srkání a slintání, čvachtavé poživačné chrochtání a nekonečné odkapávání slin a krve, zvuky, které se mu ozývaly za zády. Obezřetně se kradl k jedinému východu z místnosti.

Zatímco se k němu blížil, uvědomil si, že konec kovové trubice, která mu vedla z přilby, stále ještě leží v koutě. Rychle se v duchu pomodlil. Do místnosti proudila jeho duševní esence. Psychomůra si musela být vědoma, že je tu s ní ještě jedna myslící bytost. Jak se Izák blížil k ústí tunelu, blížil se i k vyústění trubice. Ta už psychomůru nemohla dlouho ohledně jeho polohy mást.

A přesto, přesto se zdálo, že má štěstí. Můra se natolik soustředila na jídlo, a podle zvuků trhané tkáně Šadrachova masakrovaného těla

rovněž na pomstu, že vyděšené bytosti za svými zády nevěnovala žádnou pozornost. Izák kolem ní mohl projít až přímo k ústí tunelu.

Ale když se nad ním nakláněl a chystal se tiše seskočit do tmy, kde stále čekal konstrukt, a odplazit se do Skleníku, co nejdál od tohoto přízračného hnízda, ucítil, jak se mu pod nohama chvěje země.

Podíval se dolů.

Tunelem se k němu hnal zběsilý zvuk škrábajících drápů. Izák v naprostém ohromení ustoupil od šachty.

Z tunelu s mohutným zařinčením vystřelil opičí konstrukt a narazil do cihlové zdi. Pokusil se odrazit pažemi a udělat přemet do místnosti, ale pohyboval se příliš velkou rychlostí a obě paže se mu čistě odlomily v ramenních kloubech.

Pokusil se vstát, zatímco mu z úst už stoupal kouř a plameny, ale z tunelu vyrazila psychomůra, dupla mu na hlavu a rozdrtila tak veškeré složité vnitřní zařízení.

Skočila do místnosti a Izák jeden dlouhý nemilosrdný okamžik upíral *oči přímo* na ni, na roztažená křídla.

Až po několika chvilkách hrůzy a zoufalství si uvědomil, že si ho nevšímá, že se žene přes těla na podlaze ke zničeným vejcím. V běhu otáčela hlavou na dlouhém ohebném krku a jektala zuby, jako by byla vyděšená.

Izák se znovu přitiskl ke stěně a na obě psychomůry se zadíval v zrcátkách.

Druhá můra ztěžka otevřela tlamu a vydala vysoký, drmolivý zvuk. První stvůra naposledy hrůzně nasála a Šadrachovo prázdné a rozsápané tělo nechala padnout na zem. Potom se spolu s družkou přesunula k mazlavým pozůstatkům hypnoseru a vajec.

Obě můry rozepjaly křídla. Navzájem se dotýkaly jejich okraji, natahovaly své nejrůznější vyztužené končetiny, stály a čekaly.

Izák se pomalu vplížil do otvoru a ani se neodvažoval přemýšlet, co se děje, proč mu můry nevěnují pozornost. Kovová odsávací trubice se za ním vinula jako nějaký hloupý ohon. Zatímco ohromeně civěl do zrcátek, stále neschopen pochopit, co se za ním odehrává, prostor v okolí tunelu se na okamžik zavlnil. Zkrabatil se a najednou rozkvetl a v jámě vedle něho se objevil Tkáč.

Izák užasle vytřeštil oči. Nesmírný pavoučí tvor se tyčil přímo nad ním a shlížel na něho trsem blyštících se oček.

… ZACHMUŘENÝ A MLHAVÝ ZAMAZANÝ A ZAMŽENÝ JSI TY JSI TY… začal drmolit onen nezaměnitelný hlas Izákovi do uší – obzvlášť do ucha, které mu chybělo.

„Tkáči!“ skoro zavzlykal.

Obrovitý pavoučí přízrak vyskočil a dopadl na všechny své čtyři zadní nohy. Rukama v podobě klepet začal ve vzduchu složitě gestikulovat.

… NAŠEL JSEM PLENITELE JENŽ ROZTRHL SÍŤ SVĚTA NAD ŽHAVÝM SKLEM A ZATANČILI JSME SI KRVEŽÍZNIVÉ DUETO KAŽDOU ZBĚSILOU CHVILKU DIVOČEJŠÍ JÁ NEMOHU VYHRÁT KDYŽ SE TYTO ČTYŘI PODLÉ KOUTY PŘEDE MNOU SROVNÁVAJÍ DO PRAVÝCH ÚHLŮ… řekl Tkáč a přiblížil se ke kořisti. Izák se nedokázal pohnout. V úlomcích zrcadla zíral na úžasné klání, které se mu odehrávalo za zády… UTÍKEJ UKRYJ SE DROBEČKU JSI ŠIKOVNÝ VYHLAZUJEŠ ZÁHYBY A SPRAVUJEŠ TRHLINY VRACÍ SE K TOBĚ JEDNA ODLÉTLA ABY TĚ CHYTILA DO PASTI ALE SAMA V NÍ SKONČILA A TEĎ JE NAPADRŤ JAKO ZRNO PŠENICE A JE ČAS ABYS UTEKL DŘÍV NEŽ BRATROSESTERSKÝ HMYZ PŘILETÍ ABY TRUCHLIL NAD HROMÁDKOU KTEROU JSI POMOHL ROZDRTIT…

Přicházejí všechny, uvědomil si Izák. Tkáč ho varoval, že vycítily smrt vajec, a vrací se, byť pozdě, aby ochránily hnízdo.

Izák sevřel okraj tunelu a chystal se zmizet v jeho útrobách. Na několik vteřin ho však zdržel pohled na psychomůry a Tkáče, kteří se pustili do souboje. Izák jen ohromeně otevíral ústa a mělce a užasle dýchal.

Byla to živelná podívaná, něco mimo dosah lidského chápání. Blikotavé představení ostrých čepelí pohybujících se příliš rychle na to, aby je zaregistrovalo lidské oko, neskutečně složitý tanec bezpočtu končetin, jenž zasahoval do několika dimenzí. Spršky krve různých barev a konzistencí skrápěly stěny a podlahu, na níž třísnily mrtvé. Za nejasnými těly na betonu syčel a převaloval se chymický oheň a zvýrazňoval jejich siluety. A během celého souboje Tkáč zpíval svůj nekonečný monolog.

… ACH JAK TO TAK DALA JAK MNE DOVÁDÍ K VARU BUBLÁM PĚNÍM JSEM OPILÝ OPOJENÝ VLASTNÍ MÍZOU KTEROU TITO ŠÍLENÍ OKŘÍDLENCI NECHÁVAJÍ KVASIT… zpíval.

Izák se v úžasu díval. Děly se tu mimořádné věci. Údery a surové výpady zběsile pokračovaly, ale psychomůry teď začaly ve vzduchu švihat svými ohromnými jazyky. Bleskurychle jimi přejížděly po těle Tkáči, který rozechvěle mizel a zase se vracel do materiální sféry. Izák spatřil, jak se můrám roztahují a stahují břicha, viděl, jak olizují Tkáčův zadeček, pak se jakoby v opilosti stahují, a opět se prudce vracejí a pouštějí se do nového útoku.

Tkáč střídavě mizel a zjevoval se, chvíli byl soustředěný a cílevědomý a pak zmalátnět, okamžik poskakoval na drápu jedné nohy a beze slov si prozpěvoval, načež se vzpamatoval a opět se z něho stal dychtivý zabiják.

Přes křídla psychomůr se mihotaly nemyslitelné obrazce, nic, co by se podobalo vzorům, které už Izák spatřil. Hladově se olizovaly, zatímco sekaly a bodaly do nepřítele. Tkáč během potyčky k Izákovi klidně promlouval.

… TEĎ ODSUD ODEJDI A DEJTE SE OPĚT DOHROMADY ZATÍMCO SE JÁ OPILEC A TITO MÍ KRČMÁŘI BUDEME HAŠTEŘIT A POBÍJET NEŽ SE Z TĚCHTO DVOU STANE TROJLÍSTEK NEBO NĚCO HORŠÍHO A JA ODKVAČÍM DO BEZPEČÍ BĚŽ TEĎ DOMŮ A VEN SETKÁME SE S TEBOU A DÁME HLAVY DOHROMADY BĚŽ NAHÝ BĚŽ NAHÝ JAKO NEVIŇÁTKO ZA ÚSVITU ŘEKY A NAJÍT TĚ BUDE SNADNÉ JAKO HRAČKA JAKÝ VZOR JAKÉ BARVY JAKÉ SLOŽITÉ VAZBY NASTANOU TKEJ DOBŘE A HEZKY A TEĎ VEZMI NOHY NA RAMENA…

Šílený, opilý zápas pokračoval. Izák se ještě okamžik díval a spatřil, jak je Tkáč tísněn, jak ustavičně slábne a sílí, pohybuje se jako strašlivý vítr, přesto však ustupuje. Izák pocítil nový nával hrůzy. Vnořil se do cihlové nory a plazil se pryč.

Strávil zběsilou chvilku v temnotě, kdy se tápavě hnal po nerovném dnu tunelu. Zbytky cihel mu odíraly kůži na rukou i na nohou.

Za rohem, někde vpředu, zablesklo světlo. Izák zrychlil. Pak bolestně a užasle vykřikl, když dopadl dlaněmi na úsek hladkého, rozpáleného kovu. Zaváhal a zašmátral kolem sebe rukou zabalenou v potrhaném rukávu. Stěny, podlaha i strop byly potažené vyleštěným povrchem čehosi, co se ve slabém přísvitu jevilo jako čtyři stopy široký pás válcované oceli. Izák se nechápavě zašklebil. Zaťal zuby a přes kov, horký jako konvice s vroucí vodou, se rychle přeplazil. Snažil se nedotýkat povrchu holou kůží.

Vydechl tak rychle a prudce, až zaúpěl. Protáhl se východem a sesul se na podlahu temné místnosti, kde čekal Jagharek.

Izák na tři či čtyři vteřiny omdlel. Probral se vedle Jagharka, který kolem něho poskakoval. Garuda byl napjatý, ale soustředěný. Naprosto se ovládal.

„Vzbuď se,“ volal. „Vzbuď se.“ Držel Izáka za límec a třásl jím. Ten si uvědomil, že stíny, které halily Jagharkovu tvář, se rozplývají. Tansellovo kouzlo muselo slábnout.

„Jsi naživu.“ Jagharek mluvil strohým hlasem, zbaveným veškerých emocí. Mluvil, aby ušetřil čas a námahu, aby se udržel v klidu. „Zatímco jsem tu čekal, z okna se vynořila hlava a pak tělo jedné psychomůry. Otočil jsem se a díval se zrcátky. Pospíchala a byla zmatená. Připravil jsem si bič a šlehl jsem ji, přetáhl jsem ji, až zaječela. Myslel jsem si, že je to má smrt, ale ta stvůra kolem mě a konstrukta jenom proběhla do díry, přitom si poskládala křídla v nemožných úhlech. Nevšímala si mě. Ohlížela se, jako by ji někdo honil. Pak jsem v prostoru za ní ucítil čeření čehosi, co se pohybuje pod pláštěm světa a co za psychomůrou zmizelo v tunelu. Vyslal jsem za nimi opici. Uslyšel jsem skřípění drceného kovu. Nevím, co se stalo.“

„Ten zatracený Tkáč konstrukta *roztavil…*“ odpověděl Izák roztřeseným hlasem. „Jenom bozi vědí, proč to, do prdele, udělal.“ Vstal.

„Kde je Šadrach?“ zeptal se Jagharek.

„Je po něm, kurva. *Vypila ho!*“ Izák doklopýtal k oknu, vyklonil se a podíval se na pochodněmi ozářené ulice. Uslyšel těžký dusot kaktusíků; pochodovali v okolních uličkách se světly, jejichž stíny klouzaly a ujížděly jako olej na vodě. Izák se otočil zpátky k Jagharkovi.

„Do prdele, to byl děs,“ řekl dutým hlasem. „Nemohl jsem nic dělat… Jagu, *poslouchej*. Tkáč byl tam uvnitř a řekl mi, že máme odsud rychle *vypadnout*, protože psychomůry vycítí potíže. Kruci, poslouchej. Spálili jsme jim vejce.“ Slova vyplivl s krutým uspokojením. „Ta zasraná stvůra je *nakladla*, my jsme se kolem ní prosmýkli a to svinstvo jsme pokropili kyselinou, ale zbytek můr to vycítil a *právě teď* se sem všechny vracejí… Musíme *padat.*“

Jagharek chvíli nehnutě stál a rychle uvažoval. Podíval se na Izáka a přikývl.

Seběhli po potemnělém schodišti. Zpomalili, když míjeli otevřené dveře pokoje v prvním patře, kde předtím tiše rozmlouval pár kaktusíků, ale v blikotavém světle spatřili, že pokoj je prázdný. Všichni kaktusíci, kteří v něm spali, byli pryč, někde na ulici.

„Pro *Drmola!*“ zaklel Izák. „Viděli nás, oni nás, do prdele, *viděli*. Skleník se jimi teď musí jenom hemžit. A ztrácíme svoje stíny.“

Váhavě se zastavili u vchodových dveří. Společně vyhlédli ven. Vysoko zasazené pochodně na všech stranách praskavě syčely. Přes ulici se otevíral malý průchod, kde pod stále zhasnutými pochodněmi měli čekat jejich společníci. Jagharek napínal zrak, zda ve tmě něco nerozezná, ale marně.

Na konci ulice u stěny Skleníku, pod useknutými, zabedněnými pozůstatky domu, kde se, jak si Izák uvědomil, nacházelo hnízdo psychomůr, stála partička kaktusíků. Naproti nim, v místě, kde se ulice připojovala k dalším a pokračovala směrem k chrámu uprostřed kupole, chaoticky pobíhaly skupinky kaktusíkovských válečníků.

„U chrchle, asi zaslechli ten bengál," sykl Izák. „Musíme sebou hodit, nebo je po nás. Jeden po druhém. Napřed ty, Jagu. Jsi rychlejší a máš větší šanci. Běž. *Běž.*" Vystrčil Jagharka do ulice.

Jagharek nezaváhal. Utíkal lehce a stále rychleji. Nedal se ale na Panický úprk, kterým by k sobě připoutal pozornost. Držel nohy dostatečně nízko u země, takže kdyby některý z kaktusíků zaregistroval pohyb, mohl by ho považovat za jednoho ze svých. Jeho běžící postavu stále zastíraly stíny a ticho.

Do tmy musel překonat asi čtyřicet stop. Izák zatajil dech a sledoval, jak se Jagharkovi pod zjizvenou kůží zad vlní svaly.

Kaktusíci cosi brebentili svou ostrou hatmatilkou, asi se dohadovali, kdo půjde dovnitř. Dva mávali ohromnými kladivy a střídali se v mlácení do zazděného vchodu posledního nízkého domu, kde Izák tušil, že psychomůry a Tkáč pokračují ve svém vražedném tanci.

Jagharka pohltila temnota průchodu.

Izák zhluboka vydechl a potom do ulice vstoupil sám.

Rychle ode dveří vyšel do volného prostoru; přitom vyzýval tajuplné stíny, do nichž se halil, aby ještě chvíli vydržely. Klusal k průchodu.

Sotva dosáhl středu křižovatky, ucítil zběsilý tlukot křídel. Pohlédl nahoru a k oknu na jedné z nejvyšších budov.

Do otvoru se horečnatě škrábala třetí psychomůra, cpala se dovnitř, vracela se domů.

Izák zalapal po dechu, ale stvůra si ho nevšímala. Veškerou svou dychtivost upřela na zničené potomstvo.

Izák se opět otočil a uvědomil si, že zvuk zaslechli i kaktusíci postávající na opačném konci ulice. Z místa, kde stáli, však okno neviděli a neviděli ani, jak se do domu hrne úděsná nestvůra. Viděli však, jak od nich kradmo prchá vypasený Izák.

„*A do prdele,*" zaklel Izák a těžkopádně vyrazil plnou rychlostí.

Ozvala se změť výkřiků. Nad všeobecným povykem zněl jeden hlas a vydával strohé rozkazy. Od skupiny u dveří se oddělilo několik kaktusíkovských válečníků; vyběhli přímo za Izákem.

Nebyli zrovna rychlí, ale to nebyl ani Izák. Zkušeně třímali své mohutné zbraně; nijak jim v běhu nepřekážely.

Izák pelášil co nejrychleji uměl.

„Krucinál, já jsem na vaší straně!“ řval marně. Jeho slova nebylo slyšet. A i kdyby ano, nedalo se předpokládat, že by mu vyděšení, zmatení a bojechtiví kaktusíkovští válečníci věnovali sebemenší pozornost, než ho zabijí.

Kaktusíci křičeli a volali na další hlídky. Z přilehlých ulic se už ozývaly hlasité odpovědi.

Z průchodu před Izákem vystřelil šíp, minul ho a se zadrnčením se zabodl do někoho vzadu. Jeden z pronásledovatelů se zajíkla bolestně zaklel. Izák už v temnotě rozeznával obrysy. Ze stínů se vynořila Pengefinčes; opět napínala tětivu. Zahulákala na něho, aby si pospíšil. Za ní stál s připravenou mušketou Tansell a nejistě jí mířil přes hlavu. Očima zoufale pátral v prostoru za Izákem. Cosi zařval.

Derchan, Lemuel a Jagharek se krčili kousek za nimi, připraveni vyběhnout. Jagharek třímal svinutý bič.

Izák vtrhl do tmy.

„Kde je Šad?“ zakřičel znovu Tansell.

„Je mrtvý,“ Izák sotva popadal dech. Tansell okamžitě strašlivě a zmučeně zavyl. Pengefinčes zrak nepozvedla, ale zachvěla se jí paže a skoro upustila šíp. Uklidnila se a znovu zamířila. Tansell vystřelil vysoko nad její hlavu. Mušketa zaburácela a on se zapotácel zpětným rázem. Nad hlavami kaktusíků se neškodně rozprskl velký mrak broků.

„Ne!“ zařval Tansell. „Do Drmola, to *ne!*“ Zíral na Izáka a zapřísahal ho, ať mu řekne, že to není pravda.

„Promiň, kamaráde, opravdu, ale teď odsud musíme, kurva, *padat,*“ křičel Izák naléhavě.

„Má pravdu, Tane,“ potvrdila Pengefinčes zoufale pevným hlasem. Vystřelila další šíp, který svým pružinovým mechanizmem odřízl tlustou vrstvu kaktusíkovského masa. Stála a už na tětivu nasazovala třetí šíp. „*Jdeme,* Tane. Nepřemýšlej, jen se hýbej.“

Ozvalo se pronikavé zasvištění a do cihel vedle Tansellovy hlavy narazila kaktusíkovská čakra. Zabořila se hluboko a stěna kolem ní vybuchla v explozi úlomků omítky.

Kaktusíkovská brigáda se rychle přibližovala. Už jim byly vidět tváře, a vypadaly zuřivě.

Pengefinčes couvala a táhla s sebou Tansella.

„No tak *pojď!*“ naléhala. Tansell se nechal vléci, cosi povídal a vzlykal. Upustil zbraň a zatínal prsty jako pařáty.

Pengefinčes utíkala a pořád táhla Tansella za sebou. Ostatní ji následovali a nořili se do spletitého labyrintu zadních uliček, jímž sem přišli.

Vzduch za nimi hučel střelami. Svištěly kolem nich čakry a sekeronože.

Pengefinčes utíkala a skákala závratnou rychlostí. Občas se otočila a bez míření střílela, pak se znovu rozbíhala.

„Co konstrukti?“ zařvala na Izáka.

„Jsou v pekle,“ zasípal. „Máš ponětí, jak se dostaneme zpátky do kanálů?“

Přikývla a ostře zahnula za roh. Zatímco se Pengefinčes nořila čím dál hlouběji do sešlých uliček u kanálu, kde se původně ukrývali, Tansell znenadání udělal čelem vzad. Byl ve tváři úplně brunátný. Izák se na něho podíval; Tansellovi v koutku oka praskla drobná žilka.

Ronil krev. Nemrkal a slzu si neutřel.

Pengefinčes se z konce ulice otočila a zahulákala na něho, aby nehloupl, on ji však ignoroval. Ruce a nohy se mu třásly. Pozvedl zaťaté pěsti a Izák si všiml, že mu silně vystupují žíly – jako mapa nakreslená na kůži.

Tansell se vracel, kráčel k zatáčce, odkud se měli vynořit kaktusíci.

Pengefinčes na něho ještě jednou zavolala, pak se úžasným skokem přenesla přes drolící se zeď. Vyzvala ostatní, aby ji následovali.

Izák chvatně ustupoval k pobořené hradbě, aniž spouštěl zrak z Tansellovy vzdalující se postavy.

Derchan vyběhla po pár schodech z rozbitých cihel, zaváhala a skočila do dvora, kde voďanojka už zápasila s příklopem. Jagharkovi netrvalo přelézt zeď a skočit na druhou stranu déle než dvě vteřiny. Izák se ještě jednou ohlédl. Uličkou pádil Lemuel, aniž by zoufalému Tansellovi za sebou věnoval pozornost.

Tansell se postavil do ústí uličky. Třásl se námahou, tělo mu pulzovalo thaumaturgickým prouděním. Vlasy mu vstávaly. Izák si všiml, že mu z těla šlehají drobné ebenové jiskry, malé oblouky energie. Mocný výboj, který mu sršet a praskal na kůži, byl dokonale černý. Zářil negativně, absencí světla.

Kaktusíci se vyhrnuli zpoza rohu.

Předvoj skupiny vylekala podivná, temně zářící postava s rukama zkřivenýma jako pomstychtivý kostlivec, před níž vzduch sršet nabitými thaumaturgony. Než mohli zareagovat, Tansell zavrčel a z těla mu vyšlehly šípy černé energie.

Prohnaly se vzduchem jako kulový blesk a zasáhly několik kaktusíků. Magické vlny se o oběti roztříštily a v jiskřící žilnatině se jim rozeběhly po kůži. Kaktusíci odletěli několik kroků dozadu a

prudce dopadli na dláždění. Jeden zůstal nehnutě ležet. Ostatní se svíjeli a ryčeli bolestí.

Tansell zvedl paže ještě výše, když tu se jeden z válečníků vzpamatoval, napřáhl sekeru a vysokým obloukem ťal.

Těžká zbraň se Tansellovi zabořila do levého ramene. Při kontaktu s kůží okamžitě došlo k nulovému výboji, který Tansellovi prosyčel tělem. Útočník sebou prudce zaškubal. Síla proudu ho srazila k zemi; z rozdrcené paže mu vystříkla míza, nicméně energie úderu sekeru zarazila hluboko do vrstev tuku, krve a kostí, rozsekla Tansella od ramene až pod hrudní kost a způsobila obrovskou ránu, dlouhou půldruhé stopy. Sekera mu zůstala vězet v těle kdesi nad žaludkem.

Tansell zavyl jako překvapený pes. Temný nulový výboj vyšuměl strašlivou ranou, z níž začala tryskat krev. Tansell padl na kolena, pak se svalil na zem. Kaktusíci se kolem něho seběhli a umírajícího muže začali kopat a mlátit.

Izák zmučeně zařval a chytil se vrcholu zdi. Pokynul Lemuelovi. podíval se do potemnělého dvora, Derchan a Pengefinčes už otevřely cestu do podzemí.

Kaktusíci se nevzdali. Ti, co nedupali po Tansellově mrtvole, běželi dál a mávali před Izákem a Lemuelem zbraněmi. Sotva se Lemuel dotkl zdi, ozval se ostrý zvuk sečně kuše. Bylo slyšet masité plesknutí. Lemuel zařval a upadl.

Hluboko do zad, do páteře nad hýžděmi, se mu zaklesla obrovská zubatá čakra. Z rány vyčníval jen stříbrný okraj a přes něj se hrnul proud krve.

Lemuel se Izákovi podíval do tváře a žalostně zasténal. Nohy se mu třásly. Zamával rukama a zvířil kolem sebe cihlový prach.

„Do Drmola, Izáku, pomoz mi, prosím tě!“ křičel. *„Moje nohy… Do Drmola, pro bohy…“* Vykašlal obrovský chuchvalec krve, který mu sklouzl po bradě.

Izák byl ochromený hrůzou. Z Lemuela, jehož oči byly prostoupeny strachem a bolestí, nedokázal odtrhnout zrak. Krátce vzhlédl a spatřil, jak se k nemohoucímu muži hrnou kaktusíci a vítězoslavně jásají. Nebyli od něho ani třicet stop. Jedna kaktusíkovská bojovnice si všimla Izáka a pozvedla svou sečnou kuši. Pečlivě mu zamířila na hlavu.

Izák se sklonil a nemotorně se přehoupl přes zeď. Z otevřeného poklopu vzlínal obludný zápach z podzemí. Zůstal stát, skoro celý ukrytý za zídkou.

Lemuel na něho nevěřícně zíral.

„Pomoz mi!“ bědoval. *„Do Drmola, kurva, ne, do Drmola… Neodcházej! Pomoz mi!“*

Mával rukama jako vzteklé dítě, kaktusíci už byli skoro u něho, zlámal si nehty, prsty měl rozdrásané do živého masa; neustále se zběsile snažil vydrápat na zeď, i přesto, že za sebou musel táhnout ochrnuté nohy. Izák zahanbeně civěl. Věděl, že nemůže dělat vůbec nic, že nemá čas, aby se pro něho mohl vrátit, že kaktusíci ho každým okamžikem napadnou, že i kdyby ho dokázal přetáhnout přes zeď, zabije Lemuela jeho zranění. I přesto se však poslední Holubovy myšlenky upínaly k Izákově zradě.

Zpoza drolící se zdi Izák zaslechl Lemuelovy výkřiky, když k němu kaktusíci konečně doběhli.

„On s tím nemá nic společného!“ zařval v záchvatu žalu. Pengefinčes se zachmuřenou tváří zmizela v kanále. „On s tím nemá nic společného!“ Izák zoufale čekal, až Lemuelovo úpění utichne. Voďanojku do hlubin následovala Derchan, bledá jako křída, která už zase krvácela z rány po boltci. „Pusťte ho, vy hajzlové, vy kreténi, vy tupí kaktusíkovští mizerové!“ řval Izák do Lemuelova nářku a ječení. Jagharek vklouzl do otvoru až po ramena, prudce popadl Izáka za lýtko a naznačil mu, aby šel. Celou dobu, co na něho vzrušeně volal, klepal do poklopu zobákem. „On vám *pomáhal…*“ zaryčel Izák vyčerpaný vztekem.

Když Jagharek zmizel, Izák se chytil okrajů díry a spustil se dolů. Protlačil pevné tlusté tělo kovovým otvorem a začal zápasit s poklopem, který se chystal zabouchnout.

Lemuel zpoza zdi nepřestával křičet bolestí a hrůzou. Neustále bylo slyšet i syrový křik vyděšených, ale vítězoslavných kaktusíků trestali vetřelce.

Skončí to, uvažoval Izák zoufale, zatímco se nořil do kanálu. *Jsou, vystrašení a zmatení, nevědí, co se to děje. Každou chvilku mu do hlavy vrazí čakru nebo nůž nebo mu jí proženou kulku, skončí to, bude konec. Nemají žádný důvod, proč by ho měli udržovat naživu, uvažoval, zabijou ho, protože si myslí, že drží s můrami, postarají se, aby byl Skleník čistý, skončí to, panikaří, nejsou, to žádní mučitelé, chtějí jenom skoncovat s tou hrůzou… Skončí to každou vteřinu,* uvažoval ztrápeně. *Skončí to hned teď.*

Přesto slyšel Lemuelův křik i poté, co zmizel v zapáchající temnotě, i poté, co si nad hlavou zabouchl kovový poklop. I potom se podzemím linuly slabé a absurdně zkreslené zvuky, pokračovaly, i když dopadl do teplé vody plné výkalů a klopýtal tunelem v patách zbytku přeživších. Měl dojem, že je slyší, i když se plazil dunícím podzemím, v němž stále crčela a kapala voda, pod přílivem bahna, ve starých kanálech podobajících se zkornatělým žilám, stále dál od

Skleníku, ve zmateném, překotném úprku do relativního bezpečí mamutí noční metropole.

Trvalo dlouho, než utichly.

Noc je nepochopitelná. Můžeme jenom utíkat. Na horečnaté cestě od všeho, co jsme viděli, vydáváme zvířecké zvuky. Drží se nás děs, odpor a neznámé pocity nám svazují nohy. Nedokážeme je setřást.

Zranění se škrábeme nahoru a ven z podzemí a uchylujeme se do chatrče a železniční tratě. Třeseme se i navzdory strašlivému vedru, němě klímáme v rachocení vlaků, jež otřásá stěnami. Ostražitě se díváme jeden na druhého.

S výjimkou Izáka, který se dívá do prázdna.

Spím? Spí někdo? Přicházejí chvíle, kdy mě zmáhá otupělost a halí mi hlavu, takže se nemohu dívat ani myslet. Možná jsou tato okna, tyto přerušené, nemrtvé okamžiky spánkem. Spánkem pro nové město. Možná jsou vším, v co můžeme ještě doufat.

Nikdo dlouho, dlouho nic neříká.

První promluví voďanojka Pengefinčes.

Začíná potichu, drmolí cosi, v čem lze jen stěží rozpoznat slova a věty. Ale obrací se na nás. Sedí zády ke stěně, s tlustými stehny roztaženými. Tupá undina se jí ovíjí kolem břicha, máčí jí šaty, udržuje ji ve vlhka.

Vypráví nám o Šadrachovi a Tansellovi. Všichni tři se setkali při jakési nejasné epizodě, k níž nic nepoznamenává, při nějakém žoldáckém dobrodružství v Teši, Městě ploužící se tekutiny. Byli spolu na útěku sedm dlouhých let.

Okno naší kůlny lemují zubaté střepy skla. Za úsvitu se marně sápou po slunečním světle. Pod obdélníkem hmyzem zašpiněného světla nám Pengefinčes jemným monotónním hlasem vykládá o čase stráveném ve společností svých mrtvých společníků: o pytlačení v Červích křovinách, o loupení v Neovadanu, o vykrádání hrobek v ragamolských lesech a stepích.

Říká, že nikdy nebyli propojeni rovnocenně, bez zášti či zahořklostí. Vždy to byla ona, a pak dohromady Tansell a Šadrach, kteří v sobě cosi nalezli, jakousi klidnou vášnivou vazbu, které se ona nemohla a nechtěla dotýkat.

Řekla, že Tansell zešílel žalem, přestal uvažovat, vybuchl v tupém záchvatu thaumaturgického smutku. Ale i kdyby byl při smyslech, dodává, neudělal by nic jiného.

Ona zase zůstala sama.

Její svědectví končí. Vyžaduje reakci; jako nějaká rituální liturgie. Izáka, prostoupeného bolestí, si Pengefinčes nevšímá. Obrací se na mě a Derchan.

Zklameme já.

Derchan beze slov, smutně vrtí hlavou.

Já se snažím. Otevírám zobák a v hrdle se mi tvoří příběh o mém zločinu, trestu a vyhnanství. Skoro se prodere na povrch, skoro pronikne štěrbinou.

Ale já ho polknu. Nemá souvislost. Není na dnešní večer.

Pengefinčesino vyprávění se týká sobeckosti a drancování, přesto se ve slovech mění v rozloučení s mrtvými kamarády. Mé vyprávěni o sobectví a vyhnanství se proměně vzpírá. Nemůže být ničím jiným než nízkým líčením nízkých věci. Mlčím.

A pak, když se chystáme nechat slova být a dovolit, ať se stane co se má stát, pozvedne malátnou hlavu Izák a promluví.

Napřed se dožaduje jídla a vody, které však nemáme. Přimhouří oči a začne hovořit jako myslící bytost. V odtažitém žalu popisuje úmrtí, jichž byl svědkem.

Vypráví nám o Tkáči, o tančícím šíleném bohu, a o jeho zápase s můrami, o vejcích, která zničil, o podivném krasořečnění našeho pochybného a nedůvěryhodného společníka. Chladnými a jasnými slovy nám líčí, co si myslí, že se stalo s Radou konstruktů, co si myslí, že chce a čím by mohla být (a Pengefinčes naprázdno polkne úžasem, vypouklé oči se jí ještě více vykulí, když se dozví, co se děje s konstrukty na městské skládce).

A čím více mluví, tím více se rozohňuje. Mluví o plánech. Hlas mu tvrdne. Něco v něm dospělo ke zlomu, nějaké čekání, spolu s Lin v něm odumřela nějaká jemná trpělivost a teď je pohřbena, a já sám při jeho slovech cítím, jak se měním v kámen. Inspiruje mě k tvrdostí a cílevědomosti.

Mluví o zradách a intrikách, o matematice a lžích a thaumaturgii, snech a okřídlených tvorech. Osvětluje své teorie. Mluví se mnou o létání, na jehož dosažitelnost jsem už částečně zapomněl a po němž při jeho slovech opět toužím, toužím po něm celou svou duší.

Zatímco se slunce vleče jako zpocený muž na vrchol oblohy, my pozůstalí, my vyčerpaní přeživší, si prohlížíme své zbraně a sbírku svých zbytků, porovnáváme své poznámky a příběhy.

Díky silám, o kterých jsem si myslel, že už ze sebe nevydolujeme, užasle, jakoby přes nějaký závoj cítím, že spřádáme plány. Pevně si kolem ruky obtáčím bič a brousím si čepel. Derchan si čistí pistole a cosi říká Izákovi. Pengefinčes se opírá o stěnu a vrtí hlavou. Varuje nás, že odchází. Neexistuje nic, co by ji mohlo přimět, aby s námi zůstala. Říká nám, že se trochu prospí a pak se s námi rozloučí.

Izák krčí rameny. Z hromady odpadků v kůlně vytahuje ukryté kompaktní motory. Zpod košile vydoluje celé archy propocených, stěží čitelných poznámek.

Pouštíme se do práce. Izák horečnatěji než my ostatní, začíná zběsile psát.

Po několika hodinách nezřetelného klení a usykávání oznamujícího nové nápady zvedne oči. To neprovedeme, říká. Potřebovali bychom ohnisko.

A potom uběhnou další dvě hodiny a on vzhlédne ještě jednou.

Musíme to provést, oznamuje, a přesto potřebujeme ohnisko.

Sdělí nám, co musíme udělat.

Rozhostí se ticho a pak debatujeme. Rychle. Dychtivě. Navrhujeme kandidáty a zase je zavrhujeme. Máme zmatek u kritériích – zvolíme si prokleté, nebo nenáviděné? Vyčerpané, nebo ničemné? Můžeme vůbec takto soudit?

Naše morálka je uspěchaná a neupřímná.

Ale uplynula už více než polovina dne a my si vybrat musíme.

Se strnulou tváří, v níž však probleskuje žal, se Derchan začíná připravovat. Ničemným plánem byla pověřena ona.

Bere si všechny peníze, které máme, včetně posledních valounů mého zlata. Seškrábe ze sebe část podzemní špíny, mění svůj dosavadní převlek, stává se pouhou mrzkou tulačkou, pak se vydává sehnat to, čeho je nám třeba.

Venku se začíná stmívat a Izák pořád pracuje. Všechno místo, každičkou část bílého prostoru na několika málo zbývajících listech papíru, vyplňují titěrné číslice a rovnice.

Syté slunce zespodu osvětluje čmouhy mračen. Obloha hnědne soumrakem.

Nikdo z nás se nebojí noční úrody snů.

Část sedmá

Krize

Kapitola čtyřicátá šestá

Po celém městě zhasly pouliční lampy a nad Marastem se vyhouplo slunce. Vykreslilo siluetu malého říčního člunu, sotva většího než vor, jenž se pohupoval na chladivých vlnkách.

Byl jedním z mnoha plavidel, jimiž se obě novokrobuzonské řeky jen hemžily. Přízraky starých člunů, ponechaných ve vodě napospas hnití, pluly nazdařbůh v proudu a lhostejně za sebou táhly svá zapomenutá úvazná lana. V srdci Nového Krobuzonu byla těchto loděk spousta a bahňouři se mezi sebou popichovali, kdo k nim doplave nebo kdo se odváží přejít přes staré lávky, které je bezúčelně poutaly ke břehu. Některým se vyhýbali, šeptali si, že jsou příbytky nestvůr, doupaty utopenců, kteří nechtějí přistoupit na svou záhubu, i když už dávno hnijí na dně řeky.

Tento člun zpola zakrývala starička tuhá plachta; páchla po petroleji, práchnivině a kolomazi. Letitý dřevěný plášť člunu vsakoval říční vodu.

Izák, ukrytý ve stínu plachty, se vleže díval na rychle se pohybující mraky. Byl nahý a ani se nehnul.

Ležel tak už nějakou dobu. Na břeh přišel společně s Jagharkem. Více než hodinu se plížili neklidně se převalujícím městem, dobře známými uličkami Brokat a severněji položeným Giddem, pod železničními tratěmi a kolem miličních věží, aby nakonec dorazili na jižní okraj Zámarastí. Ani ne dvě míle od středu města, ale do naprosto odlišného světa. Do nízkých, tichých ulic a mezi skromné domky, malé zakřiknuté parčíky, neudržovené kostely a veřejné budovy, úřady s falešnými průčelími a fasádami, které hýřily kakofonií stylů.

Vedly tudy i třídy. Ani zdaleka se nepodobaly banyány lemovaným bulvárům ve Zmijově nebo Jehličnaté třídě v Oboře se skvostnou alejí starobylých borovic, přesto však na okrajích Zámarastí rostly zakrslé duby a tmaveny, které dokázaly skrýt mnohé architektonické nedostatky. Izák s Jagharkem – s nohama opět ovinutýma hadry a s hlavou zahalenou v kápi čerstvě uloupeného pláště – děkovali temnotě listoví za ochranu, kterou jim poskytovala cestou k řece.

Podél Marastu nestály žádné velké konglomeráty těžkého průmyslu. Továrny, dílny, sklady a doky lemovaly břehy pomalejšího Dehtu a hlavně Hrubodehtu, kterým se obě řeky stávaly po soutoku. Marast začal být špinavý a pochybný až na poslední míli své pozoruhodné existence, v místech, kde míjel Brokata a tisíce odtokových rour z laboratoří.

Na severu města, v Giddu a na Okraji, i tady v Zámarastí, mohli místní na řece jen tak pro potěšení veslovat; jižněji by tato kratochvíle byla nemyslitelná. Izák tedy zamířil sem, kde nebyl říční provoz tak zběsilý, aby uposlechl Tkáčových pokynů.

Našli malý průchod mezi zadními trakty dvou řad domků, úzkou škvíru, jež se svažovala k vodě plné pobřežních vírů. Nalézt opuštěný člun nebylo obtížné, i když jich tu ani zdaleka nebylo tolik jako u městských průmyslových oblastí.

Izák nechal Jagharka vyhlížet zpod otrhané kápě jako nehybného pobudu a vydal se dolů k řece. Mezi ním a vodou se rozprostíral travnatý břeh a pás hustého bahna. Izák ze sebe za chůze sloupával šaty a strkal si je do podpaží. Když došel k Marastu, byl ve slábnoucím příšeří zcela nahý.

Zaťal zuby a vstoupil do vody.

Ke člunu to bylo jen několik studených temp. Plavání si užíval, nechal se unášet slastným pocitem, kdy z něho černá řeka smývala bahno z kanálů a několikadenní nános špíny. Šaty táhl po hladině za sebou a přál si, aby voda pronikla mezi vlákna a vyčistila i je.

Převalil se přes bok člunu a na vzduchu mu hned naskočila husí kůže. Jagharek byl sotva vidět, nehybný, a hlídal. Izák po člunu rozprostřel oblečení a přetáhl si přes sebe kus plachty, aby mohl ležet ve stínech.

Sledoval, jak se na východě rozlévá světlo, a třásl se, když mu vánek přejížděl studenými prsty po kůži.

„Tak jsem tady," mumlal si. „Nahý jako neviňátko za úsvitu řeky. Jak jsem byl požádán."

Nevěděl, zda Tkáčovo snové prohlášení, které prozpěvoval oné přízračné noci ve Skleníku, znamenalo opravdu pozvání. Ale napadlo

ho, že kdyby na ně zareagoval, mohl by z něj pozvání udělat, změnil by vzory sítě světa, upředl by je do podoby, která by, jak doufal, mohla Tkáče potěšit.

Musí se s tím úžasným pavoukem setkat. Potřebuje Tkáčovu pomoc.

Někdy uprostřed předešlé noci si Izák a jeho společníci uvědomili, že noční napětí, neklidný, nepříjemný pocit, jež prostupuje vzduch – noční můry – je zpátky. Tkáčův útok skončil nezdarem, jak sám předpověděl. Můry zůstaly stále naživu.

Izákovi došlo, že teď znají jeho chuť, že ho nyní mohou určit jako ničitele snůšky. Možná by měl být vyděšený k smrti, ale nebyl. Chatrč u železniční trati nikdo nenapadl.

Možná se mě bojí, zadoufal.

Houpal se na vodě. Uběhla hodina a zvuky města, které nebylo vidět, začaly růst.

Vyrušilo ho zabublání.

Opatrně se nadzvedl na lokti, a střelhbitě se snažil soustředit. Nahlédl přes okraj člunu.

Na břehu viděl Jagharka; zaujímal stále tutéž pozici. Minulo ho několik kolemjdoucích, kteří jeho zakryté a páchnoucí postavě nevěnovali žádnou pozornost.

Nedaleko člunu vyvřel z hlubiny oblak bublin a rozvířené vody, pronikl na hladinu a rozhoupal kolem sebe prstenec vlnek o průměru asi tři stopy. Izák na okamžik vypoulil oči, když si uvědomil, že oblast zvlněné vody je *dokonale* kruhová a ohraničená, že když každá vlnka dospěje k okraji, nemožně se zploští a voda za ní zůstane klidná jako předtím.

Zatímco se Izák zlehka odtahoval, temnou a neklidnou vodou pronikl hladký, černý a oblý tvar. Voda v kruhu šplíchala a stékala z objektu, jenž se zvolna vynořoval.

Izák zíral do Tkáčovy tváře.

Trhl sebou. Srdce mu bilo ostošest. Tkáč pohled opětoval. Hlavohruď měl nakloněnou tak, že z vody vyčnívala jen ona a nikoli velký zadeček, který, když Tkáč stál, je o mnoho převyšoval.

Pavouk si broukal a promlouval Izákovi hluboko v hlavě.

… KULIČKO OLŮVKO TY JEDNO TY NAHATÉ NEVIŇÁTKO JAK JSEM TĚ ŽÁDAL TY MALÝ ČTYŘNOHÝ TKÁČI KTERÝM MŮŽEŠ BÝT… oznamoval ve svém zpěvném monologu… ŘEKA A ÚSVIT SVÍTÁ MI NOVINKY JSOU NAHÉ

HRAVÉ… Slova odeznívala, až přestala být slyšet, a Izák zkusil promluvit.

„Rád tě vidím, Tkáči. Vzpomněl jsem si na naši schůzku.“ Zhluboka se nadechl. „Potřebuji s tebou mluvit,“ pokračoval. Tkáč se vrátil ke svému mručivému, mumlavému zaříkávání, a Izák se mu pokoušel porozumět, překládat si jeho úžasné prozpěvování do slov, která dávají smysl, odpovídat mu, říci si svoje.

Bylo to jako rozhovor se spáčem nebo s bláznem. Bylo to obtížné, vyčerpávající. Ale nebylo to nemožné.

Jagharek slyšel tlumené povykování dětí na cestě do školy. Ubíraly se travnatou pěšinou za jeho zády.

Klouzal očima přes hladinu na druhý břeh, kde se od vody na mírném svahu táhly stromy a široké bílé ulice Vlajkového vrchu. I tam řeku lemovala drsná tráva, ale neubíhala po ní žádná stezka ani po ní nechodily děti. Nic než tiché domy za vysokými zdmi.

Jagharek si přitáhl kolena blíže k tělu a zachumlal se do páchnoucího pláště. Čtyřicet stop od břehu vypadala Izákova malá loďka nepřirozeně nehybně. Izákova hlava se před několika minutami opatrně vysunula nad okraj a teď lehce vyčnívala nad bokem kocábky; byla otočená od Jagharka. Vypadalo to, jako by upřeně hleděl na určité místo ve vodě, na nějaké plující smetí.

Jagharek si uvědomil, že to musí být Tkáč, a ucítil, jak jím proletělo vzrušení.

Napínal uši, ale lehký větřík mu nic nedonesl. Slyšel pouze šplouchání vody a nesouvislé brebentění dětí za sebou. Co chvíli křičely.

Čas ubíhal, ale slunce jako by strnulo těsně nad obzorem. Školáci se ještě pořád courali trávou. Jagharek sledoval, jak se Izák nepochopitelně dohaduje s neviditelným pavoučím přízrakem skrytým pod hladinou řeky. Jagharek čekal.

A potom, někdy po východu slunce, ale ještě před sedmou hodinou, se Izák ve člunu nenápadně otočil, zašmátral po oblečení a jako nemotorná vodní krysa kradmo vklouzl zpátky do Marastu.

Blížil se ke břehu, bezkrevným jitřním světlem tančícím na hladině řeky. Na mělčině předvedl groteskní podvodní tanec, když se oblékal, a pak se bahnem a křovisky v mokrých a těžkých svršcích dopotácel k Jagharkovi.

Se sípáním se svalil na zem vedle něho.

Školáci se rozhihňali a začali si šeptat.

„Myslím… myslím, že přijde,“ vydechl. „Myslím, že pochopil.“

Do chatrče u železnice se dostali někdy po osmé. Uvnitř bylo pořád horko a dusno, vzduch byl plný mátožně poletujících smítek. Všude, kde světlo pronikalo škvírami mezi prkny, se rozzářily barvy odpadků a horkého dřeva.

Derchan se ještě nevrátila. Pengefinčes spala v koutě – nebo předstírala, že spí.

Izák posbíral do neforemného rance všechny důležité trubky a kohouty, motory, baterie a transformátory. Shromáždil všechny poznámky; zběžně je prolistoval, aby je zkontroloval, pak si je nacpal zpátky pod košili. Načmáral vzkaz pro Derchan a Pengefinčes. Společně s Jagharkem už posté prohlédli a vyčistili zbraně a přepočítali si skromnou zásobu munice. Pak Izák vyhlédl rozbitými okny na město, které se kolem nich už stačilo probudit.

Teď musí být opatrní. Slunce rozehnalo mraky, zářilo s plnou intenzitou. Kdokoli mohl patřit k milici a každý příslušník mohl vidět jejich světlotisky. Přetáhli si přes sebe pláště. Izák zaváhal, pak si půjčil Jagharkův nůž a krvavě se jím oholil. Nabroušené ostří mu bolestivě poskakovalo po bradavicích a bouličkách na kůži, které byly původní příčinou, proč si nechal plnovous narůst. Holil se nemilosrdně a rychle a brzy před Jagharkem stál s holou bradou, neohrabaně zbavenou porostu, zakrvavělou a tu a tam ještě zarostlou krátkým strništěm.

Vypadal děsivě, ale vypadal jinak. Když vyrazili do ranního vzduchu, ještě si krvavou kůži zlehka otíral.

V devět hodin, po několika minutách kradmého postávání a nenuceného přecházení kolem obchodů a bavících se kolemjdoucích přitom se vždy, kdykoli to bylo možné, nořili do bočních uliček – stanuli na skládce v Sivém krutu. Spalovalo je horko, které se v těchto kaňonech železného šrotu zdálo ještě prudší. Izáka pálila a svědila brada.

Vydali se šrotištěm do srdce labyrintu, k doupěti Rady konstruktů.

„Nic.“ Bentham Gangr zaťal pěsti.

„Na obloze máme už dvě noci pátrací vzducholodě. A vůbec nic. Každé ráno se objeví nová várka těl a celou noc se nic ani nešustne. Záchrana je mrtvý, po Grimnebulinovi ani památky, po Modrodenné jakbysmet…“ Zvedl krví podlité oči a podíval se přes stůl na Stennou-Katěnou, která ze své dýmky zlehka nasávala aromatický kouř. „Nic nejde, jak by mělo,“ vztekal se.

Stenná-Katěná pomalu přikývla. Přemýšlela.

„Dvě věci,“ řekla pomalu. „Je jasné, že potřebujeme speciálně vycvičenou jednotku. Už jsem vám říkala o Multiho vojácích.“ Gangr

přitakal. Pořád dokola si mnul oči. Stenná-Katěná pokračovala: „Těm se snadno vyrovnáme. Mohli bychom jednoduše říct trestaneckým továrnám, aby nám připravily brigádu přetvořených specialistů, se zrcadly, zpětnými zbraněmi a vším ostatním, ale k tomu je potřeba *čas*. Je nutné je vycvičit. To by znamenalo nejméně tři čtyři měsíce. A zatímco budeme čekat, psychomůry budou pokračovat v decimování obyvatelstva.

A budou sílit.

Musíme se tedy zamyslet nad strategiemi, jak udržet město pod kontrolou. Třeba prostřednictvím zákazu vycházení. Víme, že můry *dokáží* vniknout do domů, ale není pochyb o tom, že většinu obětí si vybírají na ulicích.

Potom musíme zarazit spekulace tisku, k čemuže to vlastně dochází. Barbilová nebyla jediná vědkyně účastná projektu. Musíme být schopni vymýtit jakýkoli nebezpečný druh protistátní agitace, musíme zadržet všechny ostatní vědce, kteří na projektu pracovali.

A pokud se polovina milicionářů stará o věci spojené s psychomůrami, nemůžeme riskovat další stávku v docích ani nic podobného. Rychle by nás ochromila. Slíbili jsme městu, že zatočíme se všemi neopodstatněnými požadavky. Teď vlastně, pane starosto, čelíme krizi, která je větší než cokoliv, co se zde odehrálo od Pirátských válek. Myslím, že nastal čas vyhlásit stav nouze. Potřebujeme zvláštní pravomoci.

Potřebujeme stanné právo.“

Gangr si zlehka olízl rty a začal o jejím návrhu přemýšlet.

„Grimnebuline,“ oslovil ho avatar. Rada sama zůstávala ukryta. Neposadila se. Byla k nerozeznání od okolních hromad odpadu a šrotu.

Kabel, který se avatarovi nořil do hlavy, vystupoval ze země, z vrstvy kovových špon a kamenných úlomků. Avatar páchl. Kůži měl na několika místech napadenou plísní.

„Grimnebuline,“ zopakoval svým nepříjemným, kolísavým hlasem. „Dlouho jsi tu nebyl, čekala jsem tě. Krizový aparát, který jsi tady nechal, není kompletní. Kde jsou moje já, která s tebou odešla do Skleníku? Psychomůry včera v noci opět létaly. Neuspěl jsi?“

Izák zvedl ruce, aby zadržel příval otázek.

„Přestaň. Všechno vysvětlím.“

Izák věděl, že je zcestné si myslet, že Rada konstruktů cítí nějaké emoce. Když avatarovi líčil průběh úděsné noci v kaktusíkovském Skleníku – noci, kdy zaznamenali tak nedokonalé vítězství za tak

strašlivou cenu –, věděl, že mužovo tělo se neotřásá zlostí ani žalem, že jeho slova nesouvisejí s nenadálými groteskními křečemi v avatarově tváři.

Rada konstruktů myslela, ale necítila. Absorbovala nová data, to bylo vše. Vyhodnocovala možnosti.

Řekl jí, že opičí konstrukti byli zničeni, a když se informace kabelem přenesla do skrytých analytických strojů Rady, avatarovo tělo se otřáslo obzvlášť prudce. Bez konstruktů do sebe nebyla schopna nahrát jejich zážitky.

Musela se spoléhat na Izákovo líčení.

Jako už jednou předtím, Izákovi připadlo, že zahlédl lidskou postavu mihnuvší se v okolních haldách, ale zjevení hned zase zmizelo.

Izák Radě pověděl o Tkáčově zásahu a nakonec jí začal vysvětlovat svůj plán. Rada samozřejmě vše rychle pochopila.

Avatar přikyvoval. Izák měl dojem, že v zemi pod nohama ucítil velmi slabý pohyb, když se Rada začala zvedat.

„Chápeš, co od tebe potřebuju?“ ujišťoval se Izák.

„Jistě,“ potvrdila Rada avatarovým ostrým, rozechvělým hlasem. „A já budu propojena přímo s krizovým aparátem?“

„Ano,“ kývl Izák. „Tak to bude fungovat. Když jsem tady nechával součásti krizového aparátu, na některé jsem zapomněl, proto nebyl kompletní. Ale to vůbec nevadí, protože když jsem je spatřil, přišla mi na mysl celá tahle věc. Poslouchej: potřebuji tvou pomoc. Pokud to má fungovat, je potřeba, aby matematické výpočty byly *přesné*. Přinesl jsem si z laboratoře analytický stroj, ale rozhodně to není žádný prvotřídní model. Ty, Rado, představuješ síť zatraceně pokročilých počítacích přístrojů… je to tak? Potřebuju, abys pro mě provedla několik výpočtů. Rozpracovala několik funkcí, vytiskla několik programových štítků. A potřebuju je mít *dokonalé*. S minimální možností chyby. Ano?“

„Ukaž, co máš,“ vyzval jej avatar.

Izák vytáhl dva archy papíru. Přešel k avatarovi a podal mu je. Ve smetištním zápachu oleje, chymických plísní a zahřívajícího se kovu byl organický puch avatarova pomalu se rozkládajícího těla k nevydržení. Izák odporem pokrčil nos. Přemohl se však, postavil se vedle hnijícího, polomrtvého těla a vysvětlil mu funkce, které navrhoval.

„Tuto stránku tvoří několik rovnic, pro které nemůžu najít řešení. Přečteš je? Týkají se matematických modelů duševní aktivity. Druhá stránka je složitější. Je to sada programových štítků, které potřebuju.

Každou funkci jsem se pokusil rozvrhnout jak nejpřesněji jsem dokázal. Tady například…“ Izákův krátký prst přejížděl přes řádek složitých logických symbolů. „Tady je ‚načíst údaje ze vstupní jednotky číslo jedna; teď údaje zpracuj‘. Tady pak stejný požadavek pro vstupní jednotku číslo dvě… a tenhle fakt složitý symbol představuje: ‚porovnat primární údaje‘. Tady dál jsou potom konstrukční, přetvářecí funkce.

Dá se to všechno pochopit?“ zeptal se a ustoupil. „A zvládneš to?“

Avatar papíry převzal a pečlivě si je prohlédl. Umrlcovy oči se po stránce pohybovaly nepřerušovaným pohybem zleva-doprava-zleva-doprava. Všechno šlo hladce, až se nakonec zastavil a otřásl se a informace kabelem doputovaly do skrytého mozku Rady.

Chvilku nehnutě stál a pak řekl:

„Lze to udělat.“

Izák si oddechl. „Potřebujeme to… no… hned teď. Co nejdřív. Můžu počkat. Zvládneš to?“

„Pokusím se. A potom, až nastane večer a vrátí se psychomůry, otevřeš přívod energie a napojíš mne. Spojíš mne se svým krizovým aparátem.“

Izák přikývl.

Sáhl do kapsy, vytáhl další papír a předal ho avatarovi.

„Tohle je seznam všeho, co potřebujeme. Všechno by se mělo dát najít na smetišti, nebo sestrojit. Máš někde nějaká… ehm… nějaká svá malá já, která by mohla tyhle věci vyhledat? Ještě jeden pár těch přileb, co jsi nám sehnala, ty, které používají komunikátoři; pár baterií; malý generátor; takové věci. A zase, potřebujeme to hned. A hlavně potřebujeme kabel. Silný vodič, šňůru, která vede jak elyktrický, tak thaumaturgický proud. Potřebujeme toho dvě a půl, tři *míle.* Ne v jednom kuse, samozřejmě… může to být po částech, pokud potom bude možné je lehce pospojovat. Musím tě propojit s naším… s naším ohniskem.“ Izák trochu ztišil hlas a zatvářil se odhodlaně. „Kabel musí být připravený dnes večer, řekl bych tak do šesté hodiny.“

Tvářil se zatvrzele, mluvil monotónním hlasem a obezřetně si avatara prohlížel.

„Jsme jenom čtyři, a to se na jednoho z nás nemůžeme spolehnout,“ pokračoval. „Můžeš navázat spojení se svým sborem?“ Avatar pomalu přitakal a čekal na vysvětlení. „Víš, potřebujeme lidi, kteří by ty kabely pospojovali přes půl města.“ Izák avatarovi vzal z rukou seznam a začal na druhou stranu kreslit: zubaté nepravidelné Y znázorňující obě řeky, křížky, které představovaly Sivý krut, Vranov a

jakési klikyháky označující Brokata a Prsk mezi nimi. První dva křížky propojil rychlým tahem tužky. Vzhlédl k avatarovi. „Budeš muset zorganizovat svůj sbor. *Rychle.* Potřebujeme, aby lidé byli na svých místech, *s kabely*, už v šest hodin.“

„Proč to neprovedeš tady?“ navrhla Rada. Izák neurčitě zavrtěl hlavou.

„Nefungovalo by to. Tohle je zapadákov. Energii musíme vést městským ohniskem, kde se sbíhají všechny nitky.

Musíme jít na Nádraží Perdido.“

Kapitola čtyřicátá sedmá

Izák a Jagharek, kteří společně nesli neforemný pytel plný vyřazeného technického zařízení, se plížili tichými ulicemi Sivého krutu, kradli se po rozbitém cihlovém schodišti Polední trasy. Jako pajdaví městští pobudové v šatech, které neodpovídaly parnému ovzduší, se belhali po cestě nad novokrobuzonskými střechami, vraceli se do svého vetchého úkrytu u železniční trati. Počkali, až kolem nich s jekotem profičí vlak, jenž dštil z rozpáleného komína mračna páry, a opatrně vstoupili do bariéry chvějícího se vzduchu, který vzlínal z rozžhavených železných kolejnic.

Bylo poledne a vzduch je obaloval jako teplá placka.

Izák položil svůj cíp pytle a vztáhl ruku po rozviklaných dveřích. Zevnitř je otevřela Derchan. Vyklouzla ven, postavila se před něho a dveře za sebou přivřela. Izák vzhlédl a spatřil, že v tmavém koutě stojí rozpačitá postava.

„Někoho jsem našla, ‚Záku,“ zašeptala. Mluvila přiškrceně. Oči v umouněné tváři měla podlité krví a skoro plné slz. Krátce ukázala do místnosti. „Už tu čekáme.“

Izák se musel setkat s Radou; Jagharek by v lidech, které by oslovil, vzbuzoval úžas a zmatek, nikoli však důvěru; Pengefinčes jít nechtěla; proto se před několika hodinami musela za příšerným a obludným účelem do města vydat Derchan. Úkol ji proměnil v jakéhosi zlého ducha.

Zpočátku, když vyšla z chatrče, vnořila se do města a rychle si razila cestu hustou tmou, která prostupovala ulice, musela usedavé plakat, aby ulevila tlaku ve své mučené hlavě. Šla shrbená, hlavu vraženou mezi ramena, protože věděla, že těch pár lidí, kteří ji míjeli.

jsou pravděpodobně z větší části milicionáři. Těžké přízračné napětí ve vzduchu jí vysávalo síly.

Ale pak vyšlo slunce, noc pomalu odtekla do kanálů a jí se šlo snáz. Pohybovala se rychleji, jako by jí předivo tmy před chvílí kladlo fyzický odpor.

Úkol byl stále stejně nestvůrný, ale naléhavost hrůzu odbarvila, až z ní zůstal jen vybledlý stín. Věděla, že nemůže otálet.

Musela ujít kus cesty. Měla zamířeno do dobročinné nemocnice v Dole u Psoriaku, kam musela prokličkovat čtyřmi či více mílemi složitého labyrintu chudinských kolonií a polozhroucených budov. Neodvažovala se zastavit drožku, neboť tu mohl kočírovat špion od milice, agent pátrající po zločincích, jako byla ona. Šla tedy ve stínu Polední trasy tak rychle, jak si jen troufala. Jak se trať vzdalovala od srdce města, stoupala stále výš nad střechy. Nad nízkými ulicemi Psoriaku zely oblouky vlhkého zdiva.

Na stanici Psoriacké stoupání Derchan koleje opustila a vrhla se do změti uliček jižně od Hrubodehtu.

Halasení pouličních obchodníků a stánkařů bylo snadné sledovat až na zchátralou Výlohovou promenádu, širokou a špinavou ulici spojující Psoriak, Peloruská pole a Důl u Psoriaku. Třída sledovala tok Hrubodehtu jako jeho nepřesná ozvěna, změnila jméno na Wynionskou a pak Stříbrnickou.

Derchan bočními uličkami obcházela chraplavé hádky hlavní třídy, dvoukolové drožky i nezdolné, chátrající budovy. Ubírala se podél ní jako lovkyně, mířila na severovýchod. Až v místě, kde se ulice zvlnila a vydala se v ostřejším úhlu na sever, Derchan sebrala odvahu a zakaboněná jako vzteklá žebračka přeběhla vozovku. Došla do středu Dolu u Psoriaku, do opravdářské nemocnice.

Byla to starobylá, mohutná a okázalá budova s vížkami, opatřená řadou cihlových a štukových ozdob: bůžci a démoni na sebe zírali nad horními rámy oken, z několikaúrovňové střechy v nejrůznějších úhlech čněli na zadních nohách stojící drakovové. Před třemi staletími zařízení fungovalo jako honosný „domov“ pro šílené boháče, zasazený do tehdy ještě řídce obydleného předměstí. Chudinské kolonie se však rozšířily jako sněť a Důl u Psoriaku pohltily: léčebna byla vydrancována a změnila se ve skladiště laciné vlny; pak ji vyprázdnil úpadek; obsadil zlodějský cech a po něm jednota zkrachovalých thaumaturgů; nakonec ji odkoupil opravdářský řád a opět se z ní stala nemocnice.

Opět se zde léčí, říkalo se.

Bez prostředků či léčiv, s lékaři a lékárníky, kteří zde dobrovolně odpracovali několik hodin, když je hryzalo svědomí, se sborem

zbožných, ale neškolených mnichů a jeptišek byla opravdářská nemocnice místem, kam chudí odcházeli umřít.

Derchan prošla kolem vrátného, aniž zareagovala na jeho otázky, jako by byla hluchá. Muž na ni křičel, ale nevydal se za ní. Derchan vyšla po schodech do prvního patra a zamířila ke třem otevřeným oddělením.

A v nich… a v nich se pustila do pátrání.

Pamatovala si, jak se kradla kolem čistých opotřebených lůžek, pod ohromnými klenutými okny plnými studeného světla, kolem sípajících, umírajících těl. Ztrápenému mnichovi, který za ní přicupital a zeptal se jí, co v sále pohledává, vysvětlila, že hledá svého nezvěstného těžce nemocného otce, který vyrazil umřít do ulic a který, jak slyšela, by mohl ležet u těchto andělů milosrdenství. Mnicha její slova obměkčila, trochu se načepýřil nad svou dobrotou a řekl jí, že může zůstat a podívat se po něm. A Derchan, opět se slzami v očích, se ho zeptala, kde leží těžce nemocní, protože, jak vysvětlila, otec má už na kahánku.

Mnich prstem mlčky ukázal na dvojité dveře na konci sálu.

A Derchan jimi prošla a vstoupila do pekla, kde vládla smrt, kde jediným dostupným prostředkem, jímž se zaháněla bolest a ponížení, byla odvšivená prostěradla. Mladá jeptiška, která po oddělení škrobeně přecházela s očima vytřeštěnýma v nepomíjejícím úleku, se občas zastavovala, brala do rukou listy papíru připjaté v nohách každé postele, aby do nich zaznamenala pro zřízence: ano – pacient zemřel, nebo ne – je stále naživu.

Derchan sklopila zrak a jeden list uchopila. Našla diagnózu i doporučenou léčbu. *Plicní sněť,* četla. *2 dávky laudana/po třech hodinách proti bolesti.* Jiným rukopisem pak: *Laudanum není*.

U další postele byla dalším nedostupným léčivem močkovice. U další vápnatík potovodec, který, pokud Derchan četla správně, měl pacientovi v osmi kúrách vyléčit rozkládající se střeva. A seznam pokračoval, stále totéž po celém sále, zbytečný, poučný soupis všeho, co by nějakým způsobem mohlo skoncovat s bolestí.

Derchan se pustila do toho, kvůli čemu sem přišla.

Pozorným okem si prohlížela jednotlivé pacienty, jako lovkyně lidí na prahu smrti. Matně si uvědomovala kritéria, jimiž se při pátrání měla řídit – *zdravé mysli a ne natolik nemocný, aby nevydržel až do konce* –, a cítila odpor až do morku kostí. Jeptiška si jí všimla, se zvláštní lhostejností k ní přistoupila a zeptala se jí, co nebo koho hledá.

Derchan si jí nevšímala, pokračovala v úděsném chladném posuzování. Prošla celý sála nakonec se zastavila u postele

vyčerpaného starce, kterému podle poznámek zbýval týden života. Spal s otevřenou pusou, zlehka slintal a ve spánku se šklebil.

Strávila v zamyšlení strašlivou chvilku, během níž zjistila, že svou volbu zvažuje z hlediska násilné a neudržitelné etiky – *Kdo je tady informátorem milice?* chtělo se jí křičet. *Kdo tady někdy znásilnil? Kdo zabil dítě? Kdo mučil?* Pak tyto myšlenky zahnala. Uvědomila si, že takhle to nejde. Zbláznila by se. Musela přijmout naléhavost situace. Nemohla ji chápat jako volbu.

Otočila se na jeptišku, která za ní pořád chodila a jejíž neustálé blábolení bylo snadné zcela ignorovat.

Derchan si vybavila svá vlastní slova, jako by nikdy nebyla skutečná.

Tento muž umírá, řekla. Jeptiščino drmolení ustalo a žena přikývla. Může chodit? zeptala se Derchan.

Pomalu, odpověděla jeptiška.

Je to blázen? zjišťovala dál Derchan. Blázen nebyl.

Vezmu si ho. Potřebuju ho.

Jeptiška dala volný průchod pohoršení a úžasu, na okamžik se projevily i Derchaniny vlastní dosud pečlivě utlumené pocity a tvář jí děsivou rychlostí zalily slzy. Derchan cítila, že začne každou chvíli výt utrpením, a proto zavřela oči a syčela němou bolestí, dokud jeptiška neztichla. Derchan se na ni znovu podívala a přestala brečet.

Pak zpod pláště vytáhla pistoli a přidržela ji jeptišce u břicha. Jeptiška se na ni podívala a zakňourala překvapením a strachem. Zatímco stále nevěřícně zírala na zbraň, Derchan levou rukou vytáhla váček s penězi, zbytky Izákova a Jagharkova bohatství. Natahovala ruku, dokud ho jeptiška nespatřila. Dívka si uvědomila, co se od ní očekává, a také napřáhla dlaň. Derchan jí do ní vysypala bankovky, zlaté nugety a odřené mince.

Vezmi si to, pobídla jeptišku roztřeseně a obezřetně. Ukázala neurčitě do sálu na sténající, neklidné postavy na lůžkách. Tomu kup laudanum a té zase vápnatík, toho uzdrav a toho tiše uspi; jednoho nebo dva nebo tři nebo čtyři nebo pět přiveď k životu, jednomu nebo dvěma nebo třem nebo čtyřem nebo pěti nebo nevím kolika usnadni umírání. Vezmi si to, pomoz tolika lidem, kolika můžeš, ale tohohle si *musím vzít s sebou.* Probuď ho a řekni mu, že se mnou musí odejít. Řekni mu, že mu mohu pomoci.

Pistole v Derchanině ruce se zachvěla, ale pořád neurčitě mířila na jeptišku. Zavřela dívce dlaň s penězi a sledovala, jak se jí úžasem a nepochopením krabatí čelo a rozšiřují oči.

Někde hluboko uvnitř, v místě, kde ještě cítila, v místě, které nedokázala tak úplně umlčet, si byla Derchan vědoma žalostné

obrany, argumentu sebeospravedlnění – *Vidíš?* cítila, jak prohlašuje. *Jeho si bereme, ale všechny ostatní zachráníme!*

Ale věděla, že neexistuje žádné morální ospravedlnění, které by ztlumilo hrůznost toho, co dělá. Tento úzkostlivý proslov svého nitra mohla pouze ignorovat. Jeptišce se dívala hluboko a horečnatě do očí.

Pomoz jim, šeptala. Tohle jim může pomoci. Buď pomůžeš všem s výjimkou jeho, nebo nepomůžeš nikomu. Pomoz jim.

A po dlouhém, dlouhém mlčení, kdy na Derchan upírala utrápené oči, kdy se dívala na špinavé peníze a na pistoli a pak na umírající nemocné kolem sebe, si jeptiška peníze roztřesenou rukou vložila do kapsy bílého stejnokroje. A když přistoupila k lůžku, aby pacienta vzbudila, Derchan ji sledovala se strašlivým, mrzkým pocitem vítězství.

Vidíš? pomyslela si Derchan a zápasila s odporem vůči sobě samé. *Nebyla jsem to jen já! I ona zvolila tito cestu!*

Jmenoval se Andrej Šelbornek. Bylo mu šedesát pět let. Útroby mu požíraly nějaké agresivní bakterie. Byl zticha, neustálé soužení ho velice unavovalo a po dvou třech úvodních otázkách se za Derchan vydal, aniž by cokoli namítal.

Pověděla mu něco o údajné léčbě, o experimentálních technikách, které chtěli vyzkoušet na jeho zubožením těle. Stařec na to nic neřekl, nekomentoval její ušmudlaný zevnějšek ani nic jiného. *Musí vědět, co se s ním, děje!* myslela si Derchan. *Život už ho unavuje, ulehčuje mi to.* Byla to argumentace nejhrubšího kalibru a Derchan od ní rychle upustila.

Brzo bylo jasné, že Andrej několik mil do Sivého krutu neujde. Derchan zaváhala. Vytáhla z kapsy několik potrhaných bankovek. Nezbývalo jí, než zamávat na drožku. Měla obavy. Pokyny drožkáři dala sotva rozpoznatelnými vrčivými slovy, s tváří skrytou pod pláštěm.

Dvoukolová drožka byla tažena volem přetvořeným na dvounožce, aby se mohl snadněji pouštět do klikatých novokrobuzonských uliček a úzkých průjezdů, aby dokázal vybírat ostré zatáčky a couvat, aniž by někde uvízl. Poskakoval na dozadu vytočených nohou v ustavičném úžasu nad sebou samým, krokem, který byl nepříjemný a bizarní zároveň. Derchan se usadila a zavřela oči. Když zvedla zrak, Andrej spal.

Nemluvil, ani se nemračil či nedával najevo znepokojení, dokud ho nevyzvala, aby se vyšplhal po prudkém srázu u Polední trasy, tvořeném hlínou a betonovými úlomky. Tehdy se zakabonil a nechápavé se na ni zadíval.

Derchan cosi bodře podotkla o tajné experimentální laboratoři, která musí mít přístup k železnici. Stařec se zatvářil rozpačitě, potřásl hlavou a rozhlédl se, kudy by mohl utéct. Ve tmě pod železničním mostem Derchan vytáhla křesadlovku. Ačkoli Andrej umíral, stále se bál smrti a ona ho do svahu musela hnát se zbraní v ruce. V půli cesty se rozbrečel. Derchan ho sledovala a dloubala do něho pistolí; vlastní pocity vnímala jakoby z velké dálky. Udržovala si odstup od vnitřní hrůzy.

V zaprášené kůlně tiše čekala, pistoli namířenou na Andreje, dokud neuslyšela šouravý krok Izáka a Jagharka, kteří se vraceli ze skládky. Jakmile Derchan otevřela dveře, Andrej začal naříkat a volat o pomoc. Na tak vyhublého muže byl překvapivě hlučný. Izák, který se Derchan chystal zeptat, co Andrejovi řekla, nakonec šel beze slova muže zklidnit.

Půl vteřiny, nepatrný zlomek času, se zdálo, že řekne něco, čím uchlácholí starcův strach, ujistí ho, že se mu nic nestane, že je v dobrých rukou, že jeho podivné uvěznění má svůj smysl. Andrej na okamžik přestal křičet, zadíval se na Izáka a dychtil po ujištění.

Izák byl ale unavený, nedokázal přemýšlet a ze lží, které se v něm kupily, se mu zvedal žaludek. Námitky se tiše vytratily a Izák místo nich k Andrejovi přešel, sešlého muže snadno přemohl a jeho nosové úpění zadusil několika cáry látky. Svázal ho kusem starého provazu a co nejpohodlněji ho opřel o stěnu. Umírající stařec funěl, usmrkaně dýchal a třásl se děsem.

Izák se mu snažil podívat do očí, říci mu, jak moc se omlouvá, ale Andrej ho ve svém strachu neslyšel. Izák se zdrceně otočil a střetl se pohledem s Derchan, která mu rychle stiskla ruku, vděčná za to, že se konečně může s někým podělit o své břímě.

Bylo třeba udělat spoustu věcí.

Izák se pustil do závěrečných výpočtů a příprav.

Andrej pištěl přes roubík a Izák se na něho zoufale díval.

Úsečným šeptem a rychlými větami Derchan a Jagharkovi vysvětlil, co dělá.

Prohlížel otlučené aparáty, své analytické stroje. Hloubal nad poznámkami, několikrát kontroloval matematické výpočty a srovnával je s archy číslic, které mu dala Rada. Vytáhl základ svého krizového aparátu, záhadný mechanizmus, který „opomenul“ donést Radě konstruktů. Tmavá schránka, uzavřený motor z propletených kabelů, elyktrostatických a thaumaturgických obvodů.

Pomalu ji vyčistil a prohlédl pohyblivé součásti.

Připravoval sebe i zařízení.

Když se Pengefinčes vrátila z nějaké nespecifikované pochůzky, Izák jen letmo vzhlédl. Voďanojka mluvila potichu, odmítala se podívat komukoli do očí. Pomalu se připravovala k odchodu, prohlížela si výzbroj, promazala si luk, aby pod vodou neutrpěl újmu. Zeptala se, kam se poděla Šadrachova pistole, a když jí Izák řekl, že neví, lítostivě mlaskla.

„Škoda. Byla to mocná věc," zamyšleně vyhlédla z okna. „Měla v sobě kouzlo. Opravdu silná zbraň."

Izák ji přerušil. Spolu s Derchan ji poprosil, aby jim před odchodem ještě pomohla. Pengefinčes se otočila a zadívala se na Andreje, jako by ho poprvé spatřila až nyní. Izákovu žadonění nevěnovala pozornost, chtěla jen vědět, co to, u všech čertů dělá. Derchan se odvrátila od Andrejova ustrašeného potahování a Izákovy chmurné přičinlivosti a pustila se do vysvětlování.

Pak se Derchan Pengefinčes ještě jednou zeptala, jestli by jim pomohla splněním jednoho, posledního úkolu. Mohla se jí už jen doprošovat.

Izák napůl poslouchal, ale nakonec si před tím žadoněním zacpal uši. Věnoval se bezprostřednímu úkolu: složité záležitosti krizové matematiky.

Andrej vedle něho nepřestával kňučet.

Kapitola čtyřicátá osmá

Těsně před čtvrtou, když už se připravovali k odchodu, Derchan Izáka a pak i Jagharka objala. Než si přitáhla garudu, na okamžik zaváhala. Jagharek nereagoval, ale ani se neodtáhl.

„Uvidíme se na schůzce," slíbila potichu.

„Víš, co máš dělat?" zeptal se Izák. Derchan přikývla a dotlačila ho ke dveřím.

Zaváhal až teď, před nejtěžší věcí. Podíval se ke stěně, kde v jakémsi vyčerpaném ochromení ležel Andrej, se skelným pohledem a usopleným roubíkem.

Museli ho vzít s sebou, ale nesměl vzbudit pozornost.

Izák věc s Jagharkem rozebral – šeptem, který stařec naplněný děsem stejně nevnímal. Neměli žádné drogy a Izák nebyl biothaumaturg, nemohl Andrejovi na chvilku vsunout prsty do lebky a dočasně mu vypnout vědomí.

Naopak, byli nuceni využít surovějších Jagharkových dovedností.

Garuda se v myšlenkách vrátil do zápasnických arén, vzpomněl si na „mléčné souboje": klání, která místo smrti končila pokořením či bezvědomím. Rozpomněl se na techniky, které ovládal, na to, jak je přizpůsoboval svým lidským protivníkům.

„Je to starý člověk!" varoval ho Izák. „A umírá, je zesláblý… Zacházej s ním jemně…"

Jagharek se přikradl ke stěně, u níž ležel Andrej; upíral na něj oči plné unavených, vyděšených předtuch.

Bylo možné postřehnout jen jeden divoký pohyb, Jagharek vmžiku klečel za Andrejem a levou rukou ho chytil kolem krku. Stařec civěl na Izáka, oči mu vylézaly z důlků, výkřiky dusil roubík. Izák –

vyděšený, zahanbený a ponížený – mu pohled musel chtěj nechtěj oplácet. Díval se na Andreje a věděl, že si stařec myslí, že brzo umře.

Jagharek v ostrém úhlu trhl pravým loktem a s nemilosrdnou přesností starce udeřil do týla, do míst, kde je lebka nasazena na páteř. Andrej krátce přidušeně vyštěkl bolestí, jako by zvracel. Oči se mu rozostřily a zavřely. Jagharek starce nepouštěl: nepolevil stisk, prudce tlačil kostnatým loktem do měkkého masa a počítal vteřiny.

Nakonec nechal Andreje sklouznout k zemi.

„Probudí se," slíbil. „Možná za dvacet minut, možná za dvě hodiny. Musím na něho dávat pozor. Můžu ho pak zase uspat. Ale musíme být opatrní – přeženeme to a jemu do mozku přestane proudit krev."

Andrejovo nehybné tělo zabalili do několika hadrů. Společně je zvedli; každý ho uchopil v jednom podpaží. Stařec byl velmi vyzáblý, nemoc mu v průběhu let rozežrala vnitřnosti. Vážil úděsně málo.

Pak zároveň vyšli. Volnýma rukama vlekli každý jeden obrovitý pytel s výbavou. Nesli Andreje, jako by šlo o náboženskou relikvii, o tělo nějakého světce.

Stále museli zůstat v tom svém absurdním, únavném převlečení, hrbili se a belhali jako žebráci. Izákův obličej byl pod kápí pořád plný malinkých stroupků, následků surového oholení. Jagharek si hlavu, podobně jako nohy, obalil plesnivým hadrem, ponechal jen malou štěrbinu, aby viděl na cestu. Vypadal jako malomocný bez tváře, který skrývá svou rozpadající se pokožku.

Připomínali příšernou trojici tuláků, potulnou tlupu vyděděnců.

U dveří se Izák s Jagharkem rychle ohlédli. Pozvedli ruce a rozloučili se s Derchan. Izák se ještě podíval na Pengefinčes, která je sledovala klidnýma očima. Váhavě jí pokynul a tázavě nadzvedl obočí – *Uvidím tě ještě někdy?* jako by se ptal, nebo *Pomůžeš nám?* Pengefinčes zvedla velkou placatou ruku v neurčitém gestu a odvrátila zrak.

Izák se otočil a stiskl rty.

Pak se s Jagharkem vydali na nebezpečnou cestu městem.

Nechtěli riskovat přechod přes železniční most. Měli strach, že by je nějaký vzteklý strojvůdce nemusel minout jen se svistem parní píšťaly. Mohl by se na ně podívat pořádně a zapamatovat si jejich tváře, nebo by svým nadřízeným na Mazance, na Slinném bazaru nebo dokonce na Nádraží Perdido mohl nahlásit, že se mu do cesty připletli tři pitomí otrapové, co si koledují o polízanici.

Bylo by to pro ně příliš nebezpečné, kdyby je zadrželi. Místo toho se seškrábali z kamenitého svahu u železniční trati; museli neustále

přidržovat Andrejovo tělo, které jim klouzalo a sjíždělo ke ztichlým chodníkům.

Horko bylo značné, ale nikoli nelítostné: připadalo jim spíš jako nepřítomnost něčeho, jako obrovitá celoměstská prázdnota. Jako by slunce vybledlo, jako by jeho paprsky vybělily stíny a studené spodní strany, jež dodávají stavbám reálný rozměr. Sluneční žár dusil zvuky a vysával z nich veškerou podstatu. Izák se potil a tiše pod svými smrdutými hadry nadával. Cítil se, jako by se plížil jakýmsi neurčitě uvědomovaným snem o vedru.

S Andrejem, jehož s Jagharkem podpírali jako přítele zmoženého laciným alkoholem, se ploužili ulicemi a mířili k mostu Korkového hřebene.

Byli tu vetřelci. Toto nebyly Vlkodavy ani chudinské kolonie v Oboře. Tam by byli neviditelní.

Úzkostlivě přešli most. Obklopovaly je jeho čistě opracované kameny, vítaly je posměšky a pošklebování obchodníků i kupujících.

Jagharek rukou pořád opatrně svíral svazek nervové a tepenné tkáně na Andrejově krku, připraven ho silně stisknout, kdyby se muž začal probouzet. Izák kráčel v chraplavém proudu nadávek, které zněly jako opilecké žvatlání. Částečně šlo o přetvářku, částečně se v duchu připravoval na horší chvíle.

„Pojď, ty sráči," hudral strnule a tiše, „no tak pojď, pojď. Sráči. Hajzle. Parchante." Ani nevěděl, komu vlastně nadává.

Pomalu přecházeli most, podpírajíce svého druha a svírajíce pytle s drahocenným vybavením. Zástup lidí se před nimi rozděloval a nechával je procházet; zatím se jim za zády pouze pošklebovaly. Nemohli dopustit, aby odpor vůči nim zesílil a vystupňoval se v konfrontaci. Kdyby se někteří znudění surovci rozhodli, že si ukrátí chvíli týráním žebráků, došlo by k pohromě.

Ale most Korkového hřebene, kde se cítili odtržení a zranitelní, kde se zdálo, jako by slunce obtahovalo jejich obrysy a předurčovalo je stát se obětí útoku, nakonec přešli bez úhony a vklouzli do Zákrutku. Město jako by za nimi zaklaplo rty a oni se opět cítili bezpečněji.

Zde potkávali i další žebráky; táhli se v patách místním potentátům, zločincům s náušnicemi, vypaseným lichvářům a upjatým matronám. Andrej se zlehka pohnul a Jagharek mu účinným pohybem prstů znovu zavřel vědomí.

Narazili na boční uličky. Izák a Jagharek se s úlevou vzdálili z hlavních tříd a zamířili do stinných průchodů. Procházeli pod sušícím se prádlem, které spojovalo protilehlé řady vysokých úzkých domů. Sledovali je muži a ženy ve spodním prádle, kteří se zahálčivě opírali

o balkony či koketovali se sousedy. Míjeli hromady odpadků a rozbité poklopy od kanálů, z výšky se nad ně nakláněly děti, bez jakékoli zášti na ně plivaly nebo po nich házely kamínky a rychle mizely.

Jako vždy hledali železniční trať. Zde na ni narazili na Mazance, kde se vlaky z Polední trasy odkláněly do stanice Vilná pole. Vyšplhali se na vyvýšenou stezku, která se táhla po železničních obloucích a nejistě se klikatila nad kočičími hlavami Prsku. Vzduch se nad hašteřivými zástupy červenal svitem slunce, jež se pomalu sklánělo k soumraku. Oblouky byly zanesené kolomazí a sazemi a porostlé hustým nizoučkým lesem hub, mechu a houževnatých plazivých rostlin. Hemžily se ještěrkami, hmyzem a zmijany ukrývajícími se před horkem.

Izák s Jagharkem zalezli do špinavé slepé uličky poblíž betonových a cihlových základů kolejí. Odpočívali. V městském houští nad nimi dál kolotal život.

Andrej byl lehounký, ale začínal se jim pronášet, jako by jeho hmota narůstala každou vteřinou. Protahovali si bolavé paže a ramena, zhluboka oddechovali. Pár kroků od nich se u vchodu do jejich nevelké skrýše tlačily davy vycházející ze stanice.

Když si odpočinuli a upravili si břemena, zaťali zuby a vydali se na další cestu, opět bočními uličkami, ubírali se ve stínu Polední trasy k srdci města, k stále ještě neviditelným věžím, jež se tyčily nad okolními mílemi domů: k Bodci a vížkám Nádraží Perdido.

Izák prolomil mlčení. Řekl Jagharkovi, co se podle něho stane v noci.

Derchan se proplétala zkultivovanou špínou skládky v Sivém krutu k Radě konstruktů.

Izák Vytvořenou inteligenci na její příchod upozornil. Věděla, že je očekávána. Byla ale z té představy celá nesvá.

Přiblížila se k prohlubni tvořící doupě Rady; měla dojem, že zaslechla šepot tlumených hlasů. Ztuhla a vytáhla pistoli. Ověřila si, že je nabitá a že má plnou pánvičku.

Opatrně našlapovala, ještě opatrněji se kradla mezi stěnami šrotu a snažila se nevydávat žádné zvuky. Na konci brázdy odpadků spatřila, jak se prohlubeň rozšiřuje. Někdo se jí krátce mihl v zorném poli. Obezřele se připlížila blíž.

Potom ústí kaňonu sešrotovaného odpadu minula další postava a Derchan si všimla, že je to muž a má na sobě pracovní kombinézu a že se lehce potácí pod těžkým břemenem. Přes široké rameno měl přehozený dlouhý kus stočeného černého kabelu, který ho oviíjel jako útočící hroznýš.

Derchan se nepatrně narovnala. Nečekala na ni milice. Vešla do přítomnosti Rady konstruktů.

Vstoupila do prohlubně – předtím se úzkostlivě zadívala na oblohu, aby se ujistila, že nad hlavou nemá žádné vzducholodě. Pak sklopila zrak ke scéně, která se jí odehrávala před očima, a zalapala po dechu, když si uvědomila velikost shromáždění.

Kolem bylo asi sto mužů a žen, všichni se věnovali nejrůznějším nejasným úkolům. Většina byla sice lidského původu, ale pohybovala se mezi nimi i hrstka voďanojů a dokonce dvě cheprijky. Všichni byli oblečení do laciných ušpiněných šatů. A skoro všichni vlekli obrovská kola průmyslových kabelů nebo před nimi dřepěli.

Vodiče se zde vyskytovaly v celé řadě druhů. Většina byla černá, ale některé měly i hnědý a modrý potah, jiné červený či šedý. Pod prstenci kabelu o tloušťce lidského stehna tu klopýtaly dvojice statných mužů. Jiní nosili cívky s dráty o průměru sotva čtyři palce.

Jen co se Derchan objevila, slabé halasení rychle ustalo a ona na sobě ucítila pohledy očí všech přítomných v srdci skládky. Smetištní kráter byl zaplněný těly. Derchan polkla a všechno pozorně přehlédla. Uviděla i avatara, jak se k ní potácí na nejistých, křehkých nohách.

„Derchan Modrodenná," oznámil. „Jsme připraveni."

Derchan se s avatarem chvíli radila. Pečlivě si prohlíželi ručně načrtnutou mapu.

Z krvavé dutiny v avatarově otevřené lebce vzlínal neskutečný puch. V horku byl jeho zvláštní polomrtvý zápach naprosto nesnesitelný. Derchan co možná nejdéle tajila dech, a když nebylo zbytí, dýchala přes rukáv svého špinavého pláště.

Zatímco se domlouvala s Radou, zbytek shromáždění se držel v uctivé vzdálenosti.

„Tohle je bezmála celý můj organický sbor," řekla Rada avatarovými ústy. „Vyslala jsem s naléhavými vzkazy svá mobilní já, a jak vidíš, mí věrní se shromáždili." Avatar se odmlčel a nelidsky zamlaskal. „Musíme se dát do práce," pokračoval. „Je pět hodin a sedmnáct minut."

Derchan vzhlédla k obloze, která zvolna tmavla v předtuše soumraku. Byla si jistá, že hodiny, kterými se Rada řídí, stroj ukrytý hluboko v útrobách skládky, jdou na vteřinu přesně. Přikývla.

Na avatarův pokyn sbor začal klopýtat ven ze smetiště, potáceje se pod tíhou svých břemen. Než odešli, všichni členové se otočili k místu ve skládce, kde se ukrývala Rada. Na okamžik se zastavili a pak

rukama opsali zbožné gesto, onen nezřetelný náznak vzájemně propojených kol. Bylo-li to nutné, odložili na chvíli kabel na zem.

Derchan je sledovala s neblahou předtuchou.

„Nestihnou to," prorokovala. „Nemají dost síly."

„Spousta si jich přivezla vozíky," odpověděl avatar. „Odejdou odsud postupně."

„Vozíky…?" zopakovala Derchan. „Odkud?"

„Někteří je vlastní," vysvětlil avatar. „Jiní si je na můj pokyn dnes koupili nebo pronajali. Nikdo nic neukradl. Nemůžeme riskovat pozornost zvenčí a možnost zatčení, které by mohlo následovat."

Derchan odvrátila zrak. Vliv, který Rada měla na své lidské stoupence, ji zneklidňoval.

Když smetiště opustili i poslední opozdilci, Derchan s avatarem přešla k nehybné hlavě Rady konstruktů. Rada ležela na boku a změnila se ve vrstvy šrotu, zneviditelnila se.

Vedle ní ležela velká cívka kabelu. Měl roztřepený konec, silná vrstva pryže byla zuhelnatělá a v délce poslední stopy roztržená. Z konce vyhřezávala změť drátů, vyrvaných z úhledných svazků a pletenců.

Na prostranství ještě zůstával jeden voďanoj. Derchan si ho všimla, jak postává několik stop od nich a nervózně sleduje avatara. Pokynula mu, aby k nim přistoupil. Přikolébal se, chvíli po čtyřech, chvíli jen po nohou, s velkými obojživelnými prsty doširoka roztaženými, aby na zrádném povrchu udržel rovnováhu. Kombinézu měl z lehkého voskovaného materiálu, který voďanojové občas používali: odpuzoval vodu, takže jí nenasakoval ani netěžkl, když zrovna plavali.

„Jsi připravený?" zeptala se Derchan. Voďanoj rychle přikývl.

Derchan si ho prohlížela, ale o jeho rase toho moc nevěděla. Nemohla na něm najít nic, co by prozrazovalo, proč se oddal této podivné a náročné sektě, která uctívá prazvláštní inteligenci, Radu konstruktů. Bylo jí jasné, že Rada zachází se svými stoupenci jako s pěšáky, že z jejich uctívání nečerpá žádné uspokojení ani potěšení, pouze jakousi míru… užitečnosti.

Nechápala to, neměla nejmenší tušení, jakou satisfakci či protislužbu tato kacířská církev nabízí svému sboru na oplátku.

„Pomoz mi tohle odnést k řece," řekla a zvedla konec silného kabelu. Zavrávorala pod jeho tíhou a voďanoj se k ní rychle přikolébal, aby ji podepřel.

Avatar stál nehybně. Díval se, jak se od něho Derchan s voďanojem vzdalují a ubírají se k nečinným vysokým jeřábům, které

se tyčily na severozápadě a vykukovaly zpoza nízkého pahorku šrotu obklopujícího Radu konstruktů.

Kabel byl vskutku mohutný. Derchan se musela několikrát zastavit, položila konec na zem a sbírala síly, aby mohla pokračovat v cestě. Voďanoj jí netečně kráčel po boku, zastavoval se s ní a čekal, až bude schopna jít dál. Za nimi se odmotával a zmenšoval sloupec vodiče navinutý na cívce.

Derchan volila cestu. Probíjela se k řece mezi tmavými haldami jako prospektor.

„Víš, co má tohle všechno znamenat?“ oslovila voďanoje, aniž by vzhlédla. Společník pak očima sklouzl k avatarově vyzáblé siluetě, jíž bylo stále vidět na pozadí skládky. Zavrtěl masitou hlavou.

„Ne,“ přiznal rychle. „Jen jsem slyšel, že… že Božský stroj si nás žádá, chce, abychom se připravili na večerní práci. Jeho pokyny jsem vyslechl, až když jsem sem přišel.“ Znělo to úplně normálně. Mluvil úsečně, ale přátelsky; avšak nijak horlivě. Mluvil jako dělník, který si zadumaně stěžuje na požadavek vedení, aby chodil na neplacené přesčasy.

Když se ale Derchan, sípajíc námahou, začala ptát na další věci – „Jak často se scházíte?“

„Co dalšího po vás chce?“ –, jen k ní ustrašeně a podezřívavě vzhlédl a začal odpovídat jednoslabičně, pak jen přikyvoval a nakonec zcela přestal reagovat.

Derchan zmlkla. Soustředila se na vlečení těžkého vodiče.

Smetištní haldy vybíhaly až k samé řece. Říční koryto v Sivém krutu bylo tvořeno strmými stěnami slizkých cihel, které se zvedaly z temné vody. Když řeka stoupla, povodni stály v cestě sotva tři stopy hnijící zeminy. Normálně zůstávala zčeřená hladina Dehtu i osm stop pod korunou hráze.

Polorozbité zdivo nastavoval šest stop vysoký plot z drátěného pletiva, dřevěných planěk a betonu, postavený před dávnými lety proto, aby skládce v jejím dětství stanovil pevnou hranici. Nyní se však staré pletivo místy pod tíhou nashromážděných odpadků nebezpečně vydouvalo nad vodu. V průběhu desítek let některé části chabé hradby popraskaly, plaňky byly vytrženy z patek a skládka vyvrhovala do řeky smetí. Plot nikdo nespravoval a v postižených místech držela skládku na místě jen kompaktnost sešrotovaného odpadu.

Bloky slisovaného smetí se pravidelně řítily do vody v mazlavých kalových sesuvech.

Obrovské jeřáby, které vykládaly odpadní lodě, původně od laviny smetí dělilo několik yardů země nikoho – trnitých křovin a spečené hlíny –, ta však rychle zmizela pod návalem postupujícího odpadu. Zaměstnanci skládky a jeřábníci se museli šplhat přes struskovatý terén, aby se dostali k jeřábům, jež nyní rašily přímo z mrzké geologie smetiště.

Zdálo se, jako by odpadky byly podhoubí a tato rozsáhlá zařízení jejich plodnice.

Derchan a voďanoj kličkovali skládkou, až ztratili z dohledu i úkryt Rady. Odvíjeli za sebou kabel, který se ztrácel, jakmile se dotkl země; v přehršli mechanického šrotu se měnil v jeden z bezvýznamných kusů smetí.

Čím více se blížili k Dehtu, tím se hory odpadu snižovaly. Nad svrchní vrstvou svinstva se před nimi do výšky přibližně čtyř stop zvedal rezavý plot. Derchan nepatrně změnila směr a zamířila k širokému otvoru v pletivu, kde skládka vyhřezávala k řece.

Za špinavou vodou spatřila Nový Krobuzon. Na okamžik byly mezi okraji díry v plotě vidět i podsadité věže Nádraží Perdido, rýsovaly se v dálce nad městským obzorem. Dívala se na železniční tratě táhnoucí se mezi věžemi, které nahodile trčely z kamenného podloží. Do nebe se ohyzdně vypínaly i miliční vížky.

Naproti ní se k říčnímu břehu vypaseně hrnul Prsk. Po nábřeží Dehtu byla vybudována celistvá promenáda, vycházely z ní části ulic, které ji krátce sledovaly, potom byly vidět soukromé zahrady, strmé zdi skladišť a pustina. Na břehu nestál nikdo, kdo by mohl pozorovat průběh příprav.

Několik stop od kraje Derchan upustila konec kabelu a opatrně přešla k díře v plotě. Několikrát dupla, aby se ujistila, že se s ní břeh neutrhne a ona neskončí ve špinavé vodě. Vyklonila se tak daleko, jak se odvážila, a prohlédla si zvolna se sunoucí hladinu.

Slunce se pomalu blížilo ke střechám na západě a kalnou čerň řeky zalévala glazura rudnoucího světla.

„Penge!“ sykla Derchan. „Jsi tu?“

Po chvilce se ozvalo slabé šplouchnutí. Jeden z nezřetelných kousků plovoucího harampádí, kterými se řeka jen hemžila, se trhavým pohybem proti proudu přiblížil.

Pengefinčes vystrčila hlavu z vody. Derchan se usmála. Pocítila zvláštní, nesmírnou úlevu.

„Dobrá tedy,“ řekla Pengefinčes. „Je čas na můj poslední úkol.“

Derchan s absurdní vděčností přikývla.

„Je tu, aby nám pomohla,“ vysvětlila Derchan voďanojovi, který na Pengefinčes zíral s úlekem smíšeným s podezíravostí. „Ten kabel je

příliš velký a těžký, abys s ním dokázal manipulovat sám. Kdyby sis, prosím, vlezl do vody, posunu vám ho tam.“

Voďanojovi trvalo jen několik vteřin, než se rozhodl, že riziko představované nově příchozí je méně významné než úkol, který mají splnit. Zadíval se na Derchan pohledem plným úzkostlivých obav, a pak přikývl. Protáhl se dírou v pletivu, ladně se odrazil a skočil do vody. Techniku měl natolik zvládnutou, že se ozvalo jen slabé žblunknutí.

Plaval k Pengefinčes, která si ho nevlídně prohlížela.

Derchan se rozhlédla a spatřila válcovitou kovovou rouru o průměru lidského stehna. Byla dlouhá a neuvěřitelně těžká, ale Derchan ji odhodlaně, bez ohledu na rozbolavělé svaly, kousek po kousku protáhla dírou v plotě a zaklínila ji tam. Rozpažila a zašklebila se, neboť ve svalech ucítila palčivou bolest. Doklopýtala ke kabelu a dotáhla ho až ke břehu.

Vší silou za něj škubla, až povolil a mohla ho začít spouštět přes horní zaoblení roury k čekajícím voďanojům. Uvolňovala stále větší množství smyček ukrytých v srdci skládky a volný kabel odhazovala pod sebe do vody. Nakonec ho spustila dostatečně nízko, že se Pengefinčes mohla odrazit; vyklouzla skoro celá z vody a volný konec chytila. Svou vahou zatáhla několik stop kabelu do vody. Okraj skládky se nebezpečně skláněl k řece, ale kabel klouzal přes hladký povrch roury, pevně ji přitahoval k oběma stranám plotu a hladce se přes ni vinul.

Pengefinčes se ještě jednou natáhla a škubla, ponořila se a plavala ke dnu řeky. Kabel vymaněný z pastí představovaných háky a hranami šrotu se odvíjel v prudkých vlnách, poskakoval přes drsný povrch smetiště a řítil se do vody.

Derchan sledovala jak kolísavě postupuje, viděla náhlé záškuby způsobované u dna skrytými voďanoji, kteří se smyčkami kabelu plavali ke druhému břehu. Usmála se, v slabém a krátkém záchvěvu triumfu, a unaveně se opřela o rozbitý betonový sloupek.

Na řece nebylo patrné nic, co by jakkoli upozorňovalo na aktivitu pod její hladinou. Kabel škubavě klouzal do vody přímo u říční stěny. Do tmy se nořil naprosto strmě, pod hladinu zajížděl v úhlu devadesáti stupňů. Derchan si uvědomila, že voďanojové nejdřív stahují kabel do řeky, protože kdyby táhli konec rovnou přes řeku, při napínání by vyjel nad hladinu.

Nakonec se kabel zastavil. Derchan tiše přihlížela a čekala na náznak, že se pod hladinou něco děje.

Ubíhaly minuty.

Něco se vztyčilo přímo uprostřed řeky.

Byl to voďanoj a zvedal ruku na znamení úspěchu, v pozdravu nebo dával signál. Derchan mu zamávala a přimhouřila oči, aby rozeznala, o koho jde, aby zjistila, jestli jí nechce něco sdělit.

Řeka byla velmi široká a postava nebyla příliš zřetelná. Pak si ale Derchan všimla, že v ruce třímá složitý luk, a došlo jí, že se dívá na Pengefinčes. Uvědomila si, že jí mává v krátkém pozdravu, a odpověděla tak, aby jí zalichotila, byla ale v té chvíli sama sobě protivná.

Věděla, že prosit Pengefinčes o pomoc v této poslední fázi lovu je téměř zbytečné. Bezpochyby se její přítomností něco zjednodušilo, ale poradili by si i bez ní, s pomocí dalších voďanojských stoupenců Rady. A už vůbec nebylo logické, že by Derchan měl nějak zasáhnout její odchod, byť jen vzdáleně; že by měla přát Pengefinčes hodně štěstí; že by jí měla upřímně mávat a pociťovat slabý pocit ztráty. Voďanojská žoldnéřka se loučila, mizela za dalšími výnosnějšími a bezpečnějšími úkoly. Derchan jí nic nedlužila, rozhodně ne díky či náklonnost.

Ale za daných okolností se sblížily a Derchan bylo líto, že ji vidí odplouvat. Byla částí, malou částí, tohoto chaotického a přízračného zápasu, a Derchan jejího odchodu litovala.

Paže a luk zmizely. Pengefinčes se potopila.

Derchan se k řece otočila zády a zamířila zpátky do bludiště Rady.

Sledovala vinutí zchátralého kabelu zákruty smetištní krajiny až k Radě. Avatar na ni čekal u pár posledních závitů pryží obaleného vodiče.

„Dopadla instalace úspěšně?“ zeptal se hned, když ji uviděl. Mátožně k ní vykročil; kabel, který mu vybíhal z mozkovny, zachrastil. Derchan přikývla.

„Musíme to připravit i tady,“ řekla. „Kde je výstup?“

Avatar se otočil a pokynul jí, aby ho následovala. Na okamžik se zastavil a zvedl druhý konec kabelu. Pod jeho tíhou zavrávoral, ale nepožádal o pomoc. Derchan mu ji dobrovolně nenabídla.

Avatar s mohutným izolovaným vodičem pod paží přistoupil ke změti odpadu, kterou Derchan rozeznávala jako hlavu Rady konstruktů (za slabého nepříjemného chvění, jako by si prohlížela dětskou knížku s optickými klamy, v níž se kresba tváře mladé ženy najednou stává obličejem čarodějnice). Stále byla nachýlená, bez jediného náznaku života.

Avatar natáhl ruku přes mřížku, která u Rady představovala kovové zuby. Derchan poznala, že za jedním z obrovských světel se ukrývají oči. Spletité zauzlení drátů, trubek a kovového odpadu

vyhřezávalo z pouzdra, v němž pracoval jakýsi nesmírně složitý výpočetní stroj.

Vlastně to byl první příznak, že tento ohromný konstrukt disponuje vědomím. Derchan se zdálo, že v obrovských očích Rady vidí slabé, komíhavé záblesky světla.

Avatar dotáhl konec kabelu k analogovému mozku, jednoho článku sítě, jež vytvářela prapodivné nelidské vědomí Rady. V kabelu a ve změti kovu v hlavě Rady oddělil několik silných drátů. Derchan musela znechuceně odvrátit oči, když avatar nevzrušeně ignoroval, jak mu děsný kov způsobuje v rukou zubaté díry, z nichž se v nepravidelných vlnách řinula zašedlá tekutina a stékala mu po hnijící kůži.

Začal Radu připojovat ke kabelu, kroutil jako prst tlusté dráty do vodivého celku, tlačil spoje do zdířek prskajících tajemnými jiskrami, prohlížel si zdánlivě nesmyslné měděné, stříbrné a skleněné výčnělky, jež rašily z mozku Rady konstruktů a z pryžového potahu kabelu, některé si vybíral, jiné zkroutil a nechal být a celý mechanizmus splétal do neskutečně složitých konfigurací.

„Zbytek je snadný," zašeptal. „Kabel ke kabelu, drát k drátu, na každé křižovatce ve městě, to je snadné. Tohle je jediná náročná část, tady u zdroje: všechno správně pospojovat, soustředit emanace, upravit funkci přileb komunikátorů pro alternativní model vědomí."

Ale i navzdory obtížím, které měl avatar při tomto počínání, bylo stále ještě světlo, když k Derchan vzhlédl, otřel si rozedřené ruce o stehna a řekl, že skončil.

Užasle sledovala slabé záblesky a jiskry, které zlověstně šlehaly ze spoje. Byl nádherný. Blyštil se jako mechanický klenot.

Hlava Rady – ohromná a nadále nehybná, podobná hlavě spícího démona – byla ke kabelu připojena uzlem pojivé tkáně, elyktromechanickou, thaumaturgickou jizvou. Derchan žasla. Nakonec také vzhlédla.

„Asi bych měla jít za Izákem a říct mu, že… že jsi připravená."

Pengefinčes a její společník za usilovného kopání propluli rozvířenou tmou špinavého Dehtu.

Drželi se v hloubce. Dno bylo jen stěží rozpoznatelné jako nepravidelná temnota dvě stopy pod nimi. Kabel se pomalu odvíjel z velké hromady, kterou nechali na dně řeky u břehu.

Namáhavě ho táhli kalnou vodou. Práci jim ztěžoval proud.

V této části řeky byli skoro sami. Neplavali tu žádní další voďanojové, jen několik otužilých zakrslých ryb, které před nimi

nervózně prchaly. *Jako by se v Bas-Lagu mohlo najít něco,* pomyslela si Pengefinčes, *co by mě přimělo, abych je jedla.*

Plynuly minuty a jejich tajná míse pokračovala. Pengefinčes nemyslela na Derchan ani na to, co se mělo stát dnešní noci, nezamýšlela se nad plánem, který tajně vyslechla. Nezvažovala pravděpodobnost úspěchu. Nijak se jí netýkal.

Šadrach a Tansell byli mrtví, a přišel čas, aby se vydala znovu na cestu.

Jaksi nejasně Derchan a ostatním přála štěstí. Byli na jedné lodi, i když jen velice krátce. A neurčitě chápala, že v sázce je opravdu hodně. Nový Krobuzon je bohaté město, s tisícovkou potenciálních mecenášů. Chtěla, aby přežil.

Před ní se zhmotnila lesklá temnota blížící se pobřežní stěny. Pengefinčes zpomalila. Vznášela se ve vodě a přitáhla si kus volného kabelu, takové množství, aby ho mohla vyzvednout na hladinu. Soustředila se a s kopnutím vyrazila vzhůru. Pokynula svému voďanojskému druhovi, aby ji následoval, a příšeřím doplavala ke střípkům světla prozrazujícím hladinu Dehtu, na níž se tisíce slunečních paprsků ze všech směrů vpíjely do drobných vlnek.

Vynořili se společně a posledních několik stop do stínu říční stěny doplavali také společně.

Do cihel byly zaraženy zrezivělé železné příčky a vytvářely hrubé schůdky k promenádě nad jejich hlavami. Kolem nich dopadaly na hladinu zvuky drožek a chodců.

Pengefinčes si jemně posunula luk, aby se jí nesl pohodlněji. Podívala se na nevrlého samce a promluvila k němu lubbočtinou, mnohoslabičným hrdelním jazykem, jímž mluvila většina východních voďanojů. Muž hovořil městským dialektem, zkomoleným lidskou ragamolštinou, ale rozuměli si.

„Tvoji společníci vědí, že tě tady mají najít?“ zeptala se Pengefinčes úsečně. Přikývl (další lidský zvyk, který městští voďanojové přejali). „Já jsem skončila,“ oznámila mu. „Musíš teď kabel podržet sám. Počkáš na ně. Já odplouvám.“ Stále rozmrzelý společník se na ni podívala opět přikývla pozvedl ruku v chvatném gestu, které mohlo znamenat pozdrav. Pengefinčes to pobavilo. „Buď plodný,“ popřála. Bylo to tradiční rozloučení.

Ponořila se pod hladinu Dehtu a odplavala.

Mířila na východ, sledujíc tok řeky. Snažila se být klidná, ale prostupovalo jí narůstající vzrušení. Neměla žádné plány, žádné závazky. Najednou ji napadlo: co bude vlastně dělat?

Proud ji nesl k ostrovu Krak, kde se Dehet a Marast spojovaly ve zmateném soutoku a stávaly se Hrubodehtem. Pengefinčes věděla, že zanořené základy parlamentního ostrova střeží voďanojští milicionáři, a proto si od něho držela odstup, vzdalovala se od proudění, které ji k němu stahovalo, zamířila ostře na severozápad, otočila se proti proudu a přeplavala do vod Marastu.

Proud zde byl silnější než v Dehtu a také chladnější. Na chvilku, než vplula do přívalu kalu, ji zaplavilo štěstí.

Věděla, že se ocitla v proudu odpadu z Brokat, a rychle začala v šeru kopat nohama. Undina se jí na kůži tetelila, když se blížila k určitým nesouvislým oblastem vody, obloukem se jim vyhýbala a špinavou řekou u čtvrti čarodějů si hledala jinou trasou. Odpornou tekutinu vdechovala jen povrchně, jako by se tímto způsobem mohla vyhnout zamoření organizmu.

Konečně se jí zdálo, že je voda trochu čistší. Asi míli proti proudu od soutoku se Marast najednou projasnil a pročistil.

Pengefinčes zakoušela cosi, co se skoro podobalo tiché radosti.

Začala vnímat, že ji ve vodě míjejí další voďanojové. Zamířila níž a na několika místech ucítila jemné proudění z tunelů, které vedly do domu nějakého zámožného soukmenovce. Tohle nebyly směšné chatrče na Dehtu, v Umrlci a Zákrutu: tam byla nezdravá, mazlavou smolou natřená stavení zjevně lidského typu před několika desetiletími postavena jednoduše přímo do řeky, aby se časem ve vodě rozpadla a stala se voďanojskými slumy.

Tady naopak byla křišťálová voda přitékající z hor svedena pečlivě vybudovanými podpovrchovými kanály do nábřežních domů, vystavěných pouze z bílého mramoru. Fasádu měly vkusně navrženou tak, aby ladila s lidskými domy po stranách, uvnitř však zůstávaly obydlím voďanojů: prázdné dveřní otvory propojovaly místnosti nad a pod vodou; vedly sem podvodní kanály; každý den dům osvěžovaly přívaly čerstvé vody.

Pengefinčes plavala podél domů voďanojských boháčů a držela se při dnu. Jak se vzdalovala od středu města, cítila se šťastnější, uvolněnější. Svůj únik vnímala s velkým potěšením.

Rozpažila, vyslala své undině malou mentální informaci, načež elementál přes póry řídkého bavlněného hábitu vyrazil z těla ven. Po dlouhých dnech sucha, kanálů a splašků se undina odvlnila do čisté vody, spokojeně se převalovala a užívala si volnosti jako pohyblivý střed položivé vody v ohromné záplavě řeky.

Pengefinčes cítila, že pluje před ní, a dovádivě ji následovala, natahovala po ní ruce a mnula mezi prsty její hmotu. Undina se spokojeně protahovala.

Popluju k pobřeží, rozhodla se Pengefinčes, *podél úpatí hor. Možná přes předhoří Bežeku a začátek Červích křovin. Namířím si to k Moři Studeného pařátu.* Po tomto náhlém rozhodnutí jí Derchan a ostatní v mysli prošli proměnou, stali se historií, něčím minulým a vyřízeným, něčím, o čem by jednoho dne snad mohla vyprávět příběhy.

Otevřela ohromná ústa a nechala Marast, ať jí volně protéká. Plavala dál, přes předměstí, na sever a ven z města.

Kapitola čtyřicátá devátá

Skládku v Sivém krutu opouštěli muži a ženy v umouněných kombinézách.

Někteří pěšky, jiní na vozech, po jednom, po dvou i v malých skupinkách. Odcházeli postupně, nenápadně. Ti, co šli pěšky, nesli velké smyčky kabelu na zádech nebo ve dvojici mezi sebou. V zadních částech povozů muži a ženy seděli na obrovských kolébajících se spirálách otřepených vodičů.

Do města vycházeli v průběhu více než dvou hodin v nepravidelných intervalech, svůj odchod časovali podle rozvrhu sestaveného Radou konstruktů. Byl přesně vypočítán, aby splnil kritéria nahodilosti.

Ze smetiště vyjel malý koňský povoz se čtyřmi muži, vmísil se do proudu dopravy přes most Korkového hřebene a ubíral se klikatými uličkami do středu Prsku. Nepohyboval se nijak ukvapeně. Zabočil na široký, banyány lemovaný bulvár Sv. Dragona, kde se s dutým klapáním houpal na dřevěných deskách, jimiž byla ulice pokryta: dědictví výstředního starosty Waldemyra, který si stěžoval na kakofonii zvuků, kterou vytvářela kola na kamenných kočičích hlavách pod jeho oknem.

Kočí počkal, až se v toku ostatních prostředků objeví volné místo, zatočila vjel na malý dvorek. Bulvár se jim ztratil z očí, ale pořád je neodbytně obklopovaly jeho zvuky. Vůz zastavil u vysoké zdi z tmavě rudých cihel, zpoza níž vzlínala úchvatná vůně zimolezu. Přes okraj zdi nakukovaly v malých trsech břečťan a mučenka a komíhaly se v mírném větříku lidem nad hlavami. Byla to zahrada kláštera Vedneha Gehantoka, o niž se starali odpadličtí kaktusíci a lidští mniši tohoto květinového bůžka.

Čtveřice mužů seskočila z vozu a začala vykládat nářadí a smyčky těžkého kabelu. Okolojdoucí pěší je míjeli, věnovali jim krátké pohledy a vzápětí na ně zapomínali.

Jeden z mužů přidržel konec kabelu vysoko u klášterní zdi. Jeho kolega zvedl těžkou železnou skobu a palici a třemi rychlými údery ukotvil konec kabelu ke zdi asi sedm stop nad zemí. Postoupili a operaci zopakovali asi o osm stop západním směrem, a pak opět; pohybovali se kolem zdi stále větší rychlostí.

Nesnažili se pracovat utajeně, naopak. Skrývali se za samozřejmost svých pohybů a běžný pracovní oděv. Bušení palice bylo jen dalším zvukem v koláži městského halasu.

Dva muži zmizeli za rohem náměstí a postupovali na západ. Táhli za sebou ohromný svazek izolovaného drátu. Zbývající dva kolegové zůstávali na místě a čekali u připevněného konce kabelu, jehož vyhřezlé měděné a slitinové vnitřnosti vypadaly jako kovové okvětní lístky.

První dvojice kabel táhla okolo křivolaké zdi do středu Prsku, podél zadních traktů restaurací a zásobovacích ramp oděvních salonů a tesařských dílen až k vykřičené čtvrti a Vranovu, vitálnímu jádru Nového Krobuzonu.

Odvíjeli kabel přes cihlové či betonové plochy, táhli ho průsaky ve struktuře zdi a připojovali ho k propletencům jiných rour, k okapům a rýnám, plynovým trubkám, thaumaturgickým vodičům a rezavým žlabům, k obvodům záhadných a zapomenutých účelů. Nahnědlý kabel zůstával neviditelný. Byl jen dalším nervovým vláknem v městských uzlinách, jedním provazcem z řady jiných.

Nevyhnutelně museli přejít ulici, která se pomalu stáčela na východ. Spustili kabel k zemi a přiblížili se k rýze spojující obě strany chodníku. Původně to byla strouha určená pro výkaly, nyní sloužila jako svod dešťové vody, šest palců široký kanálek mezi dlaždicemi, na vzdáleném konci ulice odvádějící mřížemi srážky do podzemí.

Muži vložili kabel do drážky a pevně ho do ní zatlačili. Rychle přešli na druhou stranu – několikrát ustoupili, když jim práci znemožnil pouliční provoz – ale silnice nebyla rušná a kabel se jim podařilo natáhnout bez dlouhého otálení.

Jejich počínání pořád nikomu nestálo za pozornost. Zatímco nenápadná dvojice natahovala kabel po protější zdi – tentokrát po hradbě školy, z jejíchž oken se neslo didaktické mentorování –, minula další skupinku dělníků. Ti kopali na opačném rohu ulice a nahrazovali rozbité dlaždice a na nově příchozí se jen letmo podívali, zamručeli úsečný pozdrav a pak si jich už nevšímali.

U čtvrti červených luceren stoupenci Rady konstruktů zabočili se svým těžkým kabelem do jednoho dvorku. Na třech stranách se nad nimi tyčily zdi, pět či více pater špinavých cihel, plných skvrn a mechu, rozleptaných léty smogu a dešťů. V neuspořádaných rozestupech se na nich otevírala okna, jako by je někdo vysypal z výšky a ona nepravidelně přilnula ke zdi mezi střechou a zemí.

Bylo slyšet křik a nadávky, rozhovory prokládané smíchem a řinčení kuchyňského nádobí. Z okna ve třetím patře je sledovalo hezké dítě nejistého pohlaví. Oba muži se na sebe na okamžik nervózně podívali a přelétli očima i zbývající okna nad sebou. Jediná tvář, kterou spatřili, patřila dítěti: jinak je nepozoroval nikdo.

Upustili smyčky kabelu a jeden z nich se zadíval dítěti do očí, potutelně mrkl a zazubil se. Druhý muž poklekl a zahleděl se do mřížoví kruhového poklopu v dláždění dvorku.

Ze tmy dole ho kdosi krátce pozdravil. Ke kovovému příklopu vystřelila ruka.

První muž zatahal společníka za nohu a sykl na něho: „Jsou tady… jsme tu správně!“ Pak uchopil roztřepený konec kabelu a pokusil se ho prostrčit mezi tyčemi mříže. Byl příliš tlustý. Muž zaklel, zašmátral v bedně s nářadím po pilce na kov a začal jeden prut mříže přeřezávat. Železo skřípělo a on sebou nervózně cukal.

„Pospěš si,“ pobízela ho neviditelná postava pod ním. „Něco nás sleduje.“

Když byl muž s řezáním hotov, popadl kabel a prudce ho vrazil do zubaté díry. Jeho kolega to znepokojeně sledoval. Vypadalo to jako groteskní opak porodu.

Muži v kanálu kabel uchopili a stáhli ho do temnoty. Dlouhé stopy vodiče, smotané v tichém těsném dvorku, se odvíjely a stávaly se součástí žilnatiny města.

Dítě se zájmem sledovalo, jak oba muži čekají a utírají si ruce o kombinézy. Když se kabel napjal, zmizel pod zemí a natáhl se v ostrém úhlu šikmo kolem rohu krátké slepé uličky, rychle se ze stinné díry vzdálili.

Zatímco zacházeli za roh, jeden z mužů vzhlédl, ještě jednou mrkl na rozloučenou a pak zmizel dítěti z očí.

Na hlavní ulici se oba muži mlčky rozešli a ve světle zapadajícího slunce se vydali opačnými směry.

Dvojice mužů u klášterní zdi zvedla hlavy.

Na domě přes ulici, betonové budově s vlhkými skvrnami, se nad rozdroleným okrajem střechy objevili tři muži. Táhli svůj vlastní kabel, posledních asi čtyřicet stop mnohem delšího kusu, který za nimi

kreslil hadovitou stezku mezi střechami, po níž sem došli z jižního konce Prsku.

Kabel, který pokládali, se klikatil přes střešní chatrče bezdomovců. Připojoval se k řadě vedení, která vedla odnikud nikam mezi holubníky. Protáhlí jej kolem vížek a jako nějakého ohyzdného parazita přichytili k břidlicovým taškám. Zlehka se prohýbal nad ulicemi, dvacet, čtyřicet či více stop nad zemí, a sledoval lávky rozklenuté v prostoru. Na několika místech, kde vzdálenost nepřesahovala šest stop, kabel jednoduše vedl vzduchem poté, co s ním jeho nosiči skočili na druhou stranu.

Nato mizel na jihovýchod, kde se znenadání prudce nořil slizkou strouhou do kanálů.

Muži se přiblížili k domovnímu požárnímu schodišti a začali po něm sestupovat. Stáhli kabel do prvního patra a pohlédli ke klášterní zahradě a dvojici mužů hlídkující na chodníku.

„Připraveni?“ zakřičel jeden z nově příchozích a naznačil hod. Dvojice přikývla.

Tři muži na požárním schodišti se zastavili a rytmicky rozkývali zbytek svého kabelu.

Hodili ho, vodič se ve vzduchu zkroutil jako obludný létající had a s těžkým žuchnutím dopadl do náručí muže, který ho vyběhl chytit. Dotyčný vyjekl, ale kabel udržel, zvedl si jeho konec nad hlavu a co možná nejnapjatější ho přetáhl přes ulici.

Pak kabel přidržel u klášterní zdi tak, aby se nový kus vodiče mohl těsně připojit ke kusu, který byl k zahradní zdi Vedneha Gehantoka už přitlučen. Jeho kolega jej ukotvil.

Černý kabel se táhl přes ulici nad hlavami chodců v ostrém úhlu.

Trojice na požárním schodišti se vyklonila a sledovala horečnatou práci svých druhů. Jeden z mužů pod nimi začal splétat obrovskou změť drátů a snažil se vodiče propojit. Pracoval rychle, dokud oba obnažené konce kovových vláken nespojil v ošklivém, ale funkčním uzlu.

Otevřel brašnu s nářadím a vytáhl dvě malé lahvičky. Krátce je protřepal, pak z jedné vytáhl zátku a obsah vylil na změť drátů. Mazlavá tekutina do ní vtekla a spoj prostoupila. Muž zákrok zopakoval i s druhou lahvičkou. Když se obě tekutiny setkaly, došlo k slyšitelné chymické reakci. Muž ustoupil, natáhl paži, aby mohl pokračovat v lití, a zavřel oči před kouřem, který se začal valit z rychle se zahřívajícího kovu.

Obě chymikálie se slily, smíchaly a zažehly a začaly vypouštět jedovaté zplodiny v prudké vlně horka takové intenzity, že dráty svařilo do jednoho kompaktního propletence.

Když dráty zchladly, oba muži se pustili do posledního úkolu: nový spoj obalili roztřepenými pásy pytloviny. Potom odklopili víko na plechovce husté živice, tu v silné vrstvě nanesli na pytlovinu a celý spoj zakryli a zaizolovali.

Muži na požárním žebříku byli spokojení. Otočili se a vraceli se cestou, kterou přišli. Vylezli na střechu a z ní se rychle a beze stopy rozptýlili do města jako kouř ve větru.

K podobným operacím docházelo na spojnici mezi Sivým krutem a Vranovem všude.

V kanálech se nenápadní muži a ženy ubírali výpary a vlhkostí podzemních šachet. Kde to bylo možné, vedli tyto početné skupiny lidé, kteří podzemí trochu znali: zaměstnanci kanalizací, inženýři, zloději. Všichni byli vybaveni mapami, svítilnami, pistolemi a přesnými instrukcemi. Na některých místech se přidělenou trasou pohybovalo i deset či více postav, z nichž několik neslo dlouhé kusy těžkého kabelu. Jakmile jednu část pomalu se odvíjejícího vodiče kompletně natáhli, připojili k ní další a pokračovali v cestě.

Docházelo k riskantním zdržením, kdy se skupinky ztrácely a tápavě obcházely smrtelně nebezpečné zóny: hnízda ghúlů a doupata podzemních band. Chyby však stoupenci Božského stroje rychle napravovali, zavolali tiše o pomoc a vraceli se za hlasy svých druhů.

Poté, co v hlavním uzlu tunelu, v nevelkém kanalizačním středu, narazili na jinou výpravu, propojovali oba konce ohromných vodičů a svařovali je pomocí chymikálií, pájecích lamp nebo amatérské thaumaturgie. Kabel potom připevňovali k obrovským tepenným svazkům trubek, které se táhly po celé délce kanálů.

Jakmile byli s prací hotovi, rozptylovali se ve tmě a mizeli.

Na nenápadných místech, v oblastech bočních ulic nebo na dlouhých úsecích vzájemně propojených střech byl kabel vynášen z podzemí ven a ujímaly se ho party pracující na ulicích. Ty vodič táhly za skladišti přes kopečky zarostlé ostřicí, po vlhkých cihlových schodištích, přes střechy a chaotické ulice, kde si banality jejich počínání nikdo nevšímal.

Muži a ženy se setkávali s jinými muži a ženami a spojovali své kusy kabelů. Pak se rozcházeli.

Rada konstruktů, která vzala v úvahu pravděpodobnost, že se některé party – obzvláště ty v podzemí – mohou ztratit a nedostavit se na dohodnutá místa setkání, rozestavila po trase záložní skupinky. Ty se svým hadovitým materiálem čekaly na vzkaz o neuskutečněném spojení na staveništích a u břehů městských kanálů.

Ale práci jako by chránilo mocné kouzlo. Docházelo sice k potížím, průtahům a krátkým okamžikům paniky, ale žádná četa se neztratila ani nezmeškala schůzku. Náhradníci zůstávali nečinní.

Ve městě se začínal propojovat obrovský promyšlený obvod. Vinul se více než dvěma mílemi různých prostředí: jeho matně černý pryžový povrch klouzal mazlavými výkaly; mechem a hnijícím papírem; trnitými křovinami, travnatými pásmy poházenými kusy cihel; vstupoval do cesty divokým kočkám a dětem ulice; kopíroval rýhy v povrchu městské zástavby, poseté ztvrdlými shluky vlhkého cihlového prachu.

Kabel nešlo zastavit. Táhl se stále dál, tu a tam jeho trasa nakrátko uhýbala v náhlých odbočkách, ale nepřestával si razit cestu horkým městem. Byl odhodlaný jako hejno ryb, které míří k trdlišti, zarytě se blížil k nesmírnému, vysokému monolitu uprostřed Nového Krobuzonu.

Slunce zapadalo za pahorky a dodávalo jim na velkoleposti a zlověstnosti. Nemohly se však měřit s chaotickým majestátem Nádraží Perdido.

Jeho mohutnou a nedůvěryhodnou topografií se mihotala světýlka a budova do svých útrob jako obětiny přijímala rozzářené vlaky. Bodec propichoval mraky jako napřažené kopí, ale vedle nádraží nebyl ničím: jen malý betonový přístavek oné ohromné vykřičené kyklopské budovy, jež si ve vypasené spokojenosti hověla v moři města.

Kabel se k ní neúnavně blížil, zvedal se a zajížděl pod povrch Nového Krobuzonu v nekonečných vlnách.

Západní průčelí Nádraží Perdido se otevíralo na BilSantumské náměstí. Toto velké prostranství bylo plné lidí a nádhery, kolem parku v jeho středu neustále kroužili pěší a vozy. V bujné zeleni se ozývalo chraplavé vyvolávání žonglérů, kouzelníků a stánkařů. Občané bezstarostně ignorovali monumentální stavbu, která dominovala obloze. Její fasády si s ledabylým potěšením všímali jen tehdy, když na ni zpříma dopadaly nízké sluneční paprsky a nesourodá architektura zazářila jako kaleidoskop: štuková omítka se zbarvovala do růžova; cihly krvavěly; železné nosníky se leskly sytým světlem.

BilSantumská ulice ubíhala pod obrovským obloukem spojujícím nádraží s Bodcem. Nádraží Perdido nebylo diskrétně uzavřené. Jeho okraje byly prostupné, ze stěn do města vybíhaly trny nízkých vížek a stýkaly se se střechami obyčejných a konvenčních domů. Betonové panely, tvořící jeho povrch, se znenadání stávaly špinavými stěnami kanálů. V místech, kde se na vysokých obloucích vinula pětice

železničních tratí a ubíhala po střechách, vykonávaly cihly nádraží podpůrnou funkci, obklopovaly je a razily jim cestu nad ulicemi. Stavba se roztékala, unikala ze svých hranic.

Ulice Perdido byla dlouhou, úzkou třídou, jež vybíhala kolmo z BilSantumské a křivolace se táhla na východ ke Giddu. Nikdo nevěděl, proč byla kdysi natolik významná, aby dala nádraží jméno. Byla dlážděná a domy na ní postavené dosud nezchátraly, i když doby své slávy měly dávno za sebou. Kdysi mohla opisovat severní okraj nádraží, ale už dávno byla pozřena. Jednotlivá podlaží a místnosti nádraží se roztáhly do šíře a nevelkou ulici rychle překlenuly.

Bez námahy ji přeskočily a jako plíseň se rozšířily mezi střechy za ní; přitom spolkly i řadu domů na severní straně BilSantumské. Na několika místech se ulice Perdido otevírala nebi: jinde ji v dlouhých úsecích zakrývaly cihlové klenby ověnčené chrliči nebo dřevěným a železným mřížovím. Tam, ve stínu nádražního podbřišku, musela být ulice celodenně osvětlena plynovými hořáky.

Ulice Perdido byla stále obývaná. Pod temnou zastavěnou oblohou každý den vstávaly rodiny a světlem a stínem kráčely po klikatých chodnících do práce.

Shora sem často zaznával dusot těžkých bot. Průčelí nádraží a velká část jeho střechy byly bedlivě střeženy. Přední fasáda a obrovitá krajina břidlice a cihel byla hlídána soukromou bezpečnostní jednotkou, cizími vojáky a milicionáři chránícími banky a obchody, velvyslanectví a vládní úřadovny, jež vyplňovaly několik pater uvnitř budovy. Hlídky pochodovaly jako průzkumníci po pečlivě sestavených trasách mezi vížkami a po točitých železných schodištích, kolem střešních oken a přes skrytá nádvoří, putovaly přes nižší úrovně nádražní střechy, shlížely na náměstí, na tajná místa a na obrovské město.

Ovšem dále na východ, směrem k zadní části nádraží, poseté stovkami zásobovacích vchodů a drobných provozoven, bezpečnostní opatření pokulhávala a byla stále nahodilejší. Přízračná změť byla v oněch místech temnější. Když zapadalo slunce, vrhala rozsáhlý stín na obrovský pás Vranova.

V určité vzdálenosti od hlavní masy budovy, mezi ulicí Perdido a stanicemi v Giddu, ubíhala Pravostranná trasa shlukem starých kancelářských budov, které zničil požár.

Oheň sice nepoškodil základní strukturu, ale stačil přivést k úpadku obchodní společnost, která zde sídlila. Ohořelé místnosti stále zůstávaly prázdné – jen občas sem zabloudili tuláci, kterým nevadil zápach spáleniště, houževnatě se zde držící i skoro po deseti letech.

Po více než dvou hodinách mučivě pomalého postupu přišli do této vypálené skořepiny Izák s Jagharkem a vděčně se v jedné z místností svalili na zem. Pustili Andreje, znovu mu svázali ruce a nohy, a než se probudil, nasadili mu roubík. Pak pojedli z toho mála potravy, kterou měli, tiše seděli a čekali.

Ačkoli se po obloze ještě rozlévalo světlo, jejich skrýš se nacházela ve stínu vrhaném nádražní budovou. Přibližně za hodinu měl padnout soumrak a vzápětí po něm noc.

Tiše rozmlouvali. Andrej se probudila znovu začal kňourat, vrhal po místnosti žalostné pohledy a žadonil, aby ho pustili, ale Izák se na něho díval očima příliš vyčerpanýma a usouženýma na to, aby pociťoval nějakou vinu.

V sedm hodin se u horkem popraskaných dveří ozvalo šmátrání. Bylo slyšet i přes halas vranovských ulic. Izák vytáhl křesadlovku a pokynul Jagharkovi, aby byl zticha.

Byla to Derchan, unavená a velmi špinavá, s tváří umouněnou prachem a kolomazí. Když prošla dveřmi, zatajila dech, zavřela za sebou, celou svou vahou se na ně zhroutila a naříkavě vydechla. Stiskla Izákovi a pak i Jagharkovi ruku. Šeptem se přivítali.

„Myslím, že někdo tohle místo sleduje," oznamovala Derchan naléhavě. „Stojí pod markýzou trafiky přes ulici, v zeleném plášti. Neviděla jsem mu do tváře."

Izák a Jagharek strnuli. Garuda se přitočil k zabedněnému oknu a tiše přiložil ptačí oko k díře po suku. Prohlédl si protější stranu ulice.

„Nikdo tam není," řekl nevzrušeně. Derchan se také podívala.

„Možná tam nic nedělal," usoudila nakonec. „Ale cítila bych se bezpečněji o jedno či dvě patra výš, abychom měli čas zareagovat, kdybychom slyšeli, že do budovy někdo vchází."

Když teď mohl Izák přinutit Andreje k chůzi s pistolí namířenou na jeho záda, aniž se musel bát, že ho někdo uvidí, bylo všechno mnohem snazší. Zamířili po schodech nahoru, zanechávajíce stopy na zuhelnatělých fošnách.

V nejvyšším patře nebylo v okenních rámech sklo ani dřevo, a tak mohli vyhlížet přes krátký úsek břidlicových tašek k rozkynutému nádražnímu monolitu. Čekali, až obloha potemní. Nakonec, v matném blikání oranžových plynových hořáků, vylezl Jagharek z okna a zlehka doskočil na mechem porostlou zídku před sebou. Pokradmu přešel asi pět stop k nepřerušenému hřebenu střech, které spojovaly shluk budov s Pravostrannou trasou a Nádražím Perdido. To ztěžka a mohutně trůnilo na západě, poseté nepravidelnými hrozny světel; podobaly se pozemským souhvězdím.

Jagharek se temně rýsoval proti oknu. Přehlížel krajinu komínů a svažující se země. Otočil se k tmavému oknu zády a pokynul ostatním, aby ho následovali.

Andrej byl starý a nepohyblivý a jen ztěžka se ploužil úzkými chodníčky, které vybírali. Když bylo třeba, nedokázal seskočit ani pět stop. Izák a Derchan mu pomáhali, podpírali ho nebo ho pevně přidržovali za jemné, leč děsivé garudovy asistence. Jagharek mu totiž mířil na mozek jejich křesadlovkou.

Rozvázali mu ruce a nohy, aby mohl kráčet a šplhat, ale v ústech mu i nadále nechali roubík, aby nemohl úpět a naříkat nahlas.

Andrej zmateně a usouženě klopýtal jako duše v Předpeklí, bolestnými kroky se šoural stále blíž svému neodvratnému konci.

Všichni čtyři přecházeli přes střechy, které ubíhaly rovnoběžně s Pravostrannou trasou. V obou směrech je míjely prskající železné vlaky; ječely a dštily do skomírajícího světla ohromná mračna umouněného kouře. Pomalu se ubírali k nádraží.

Netrvalo dlouho a charakter terénu se změnil. Ostře sešikmené střechy pokryté taškami zmizely, když se kolem začala zvedat masa budov. Čtveřice si musela pomáhat rukama. Postupovala malými postranními betonovými žlaby obklopenými zdmi občas přerušenými okny; plížila se ohromnými světlíky a musela šplhat po krátkých žebřících, jež spojovaly nevysoké vížky. Okolní cihlové zdi se otřásaly duněním skrytých strojů. Střechu nádraží už neměli před sebou, ale nad sebou. Přešli jakýsi nezřetelný hraniční bod, kde skončily ulice s řadami domů a kde se zvedalo nádražní předhoří.

Pokoušeli se vyhnout nutnosti zlézat zdi, spíše se kradli kolem cihlových výběžků, podobných vyčnívajícím zubům, a náhodně objevenými chodníčky. Izák se nervózně rozhlížel. Ulice zůstávala ztracená pod nízkým návrším střech a komínu po jejich pravici.

„Buďte zticha a dávejte pozor," zašeptal. „Mohly by tu být stráže."

Ze severovýchodu se k nim ze záhybu vydloubnutého v rozmáchlé siluetě nádraží přibližovala ulice zpola zastřešená jeho strukturou. Izák na ni ukázal.

„Tam," hlesl. „Ulice Perdido."

Prstem obsáhl celou její délku. Nedaleko od nich se křížila s Lebečním újezdem, po němž nyní kráčeli.

„Styčný bod," pokračoval. „Tam si ho vyzvedneme, Jagu… půjdeš?"

Garuda odběhl a zamířil k zadní části vysoké budovy vzdálené několik kroků, odkud se k zemi jako šikmý žebřík spouštěl rzí prožraný okap.

Izák s Derchan se pomalu trmáceli dál a pistolí před sebou jemně tlačili Andreje. Když dospěli ke křižovatce obou ulic, unaveně se posadili a čekali.

Izák vzhlédl k obloze, kde sluneční paprsky už zachycovala pouze vysoko plující oblaka. Sklonil hlavu a studoval Andrejovu starou tvář, zkřivenou žalem a s prosebným výrazem. Z okolí k nim začínaly doléhat zvuky noci.

„Zatím žádné noční můry," zamumlal. Upřel oči na Derchan a napřáhl ruku, jako by zkoušel, jestli neprší. „Nic necítím. Venku ještě nebudou."

„Možná si lízají rány," odpověděla mu nevesele. „Možná ani nevylétnou a celé tohle bude –" na okamžik sklouzla pohledem k Andrejovi, „– celé tohle bude zbytečné."

„Přiletí," zavrtěl hlavou Izák. „To ti slibuju." Nechtěl mluvit o tom, že by se něco nemuselo povést. Takovou možnost by vůbec nepřipustil.

Chvíli mlčeli. Izák a Derchan si oba zároveň uvědomili, že pozorují Andreje. Stařec dýchal pomalu, těkal očima z jednoho na druhého, jeho strach ochromoval celé okolí. *Mohli bychom mu vytáhnout roubík,* pomyslel si Izák, *už by nekřičel… ale zato by mohl mluvit.…* Nechal roubík tam, kde byl.

Nedaleko se ozvalo zaškrábání. Izák i Derchan pozvedli zbraně. Zpoza okenního rámu se vynořila Jagharkova hlava, tak oba zbraně zase položili. Garuda se za nimi vytáhl přes popraskaný výběžek střechy. Přes ramena měl přehozenou velkou smyčku kabelu.

Izák vstal, aby mu pomohl a zachytil ho.

„Máš ho!" šeptl. „Čekali tam!"

„Už začínali být naštvaní," řekl Jagharek. „Vyšli z kanálů před víc než hodinou: báli se, že nás zajali nebo zabili. Tohle je poslední kus." Upustil kabel na zem. Vodič byl tenčí než na většině jiných úseků, měřil asi čtyři palce v průměru a ovíjela ho tenká vrstva pryže. Zbývalo jej asi šedesát stop, které se jim v úhledných smyčkách vinuly u kotníků.

Izák poklekl, aby si ho prohlédl. Derchan, s pistolí stále namířenou na přikrčeného Andreje, se na kabel podívala přimhouřenýma očima.

„Je připojený?" zeptala se. „Funguje?"

„To nevím," pokrčil rameny Izák. „To zjistíme, až ho propojíme a vytvoříme obvod." Kabel popadl a hodil si ho přes ramena. „Není ho tolik, jak jsem doufal," povzdechl. „Moc blízko středu nádraží se

nedostaneme.“ *Na tom nesejde,* pomyslel si. *Nádraží jsem vybral jenom proto, abych měl co říct Radě, abych se dostal ze skládky dřív, než mohlo dojít ke… zradě.* Ale přesto si uvědomil, že si přeje, aby se do středu nádraží postavit *mohli,* jako by cihly té budovy opravdu prostupovala nějaká energie.

Ukázal nedaleko před sebe na jihovýchod, na malý sráz plochých střípek kryjících strmé stěny. Táhly se jako nějaké gigantické břidlicové schodiště, na něž shlížela obrovská holá stěna z navlhlého betonu. Nevelká vlna střešních návrší končila asi čtyřicet stop nad nimi. Izák doufal, že tvoří rovnou plošinu. Betonová stěna ve tvaru písmene L nad ní pokračovala vzhůru dalších šedesát stop a svírala ji ze dvou stran.

„Tam,“ ukázal Izák. „Tam máme namířeno.“

Kapitola padesátá

Na půli cesty přes stupňovité střechy Izák a jeho společníci někoho vyrušili.

Zničehonic se ozvalo opilecké krákorání. Izák s Derchan úzkostlivě a horečnatě sáhli po pistolích. Spatřili otrhaného opilce, který vyskočil v šíleně nelidském pohybu a chvatně prchal po střechách dolů. Jen za ním vlály cáry roztrhaného šatstva.

Izák pak spatřil i další obyvatele nádražního střešního prostoru. V tajných dvorcích praskaly malé ohníčky, na něž přikládaly tmavé a vychrtlé postavy. V koutech vedle starobylých vížek se choulili spáči. Živořilo tu jakési alternativní zubožené společenství. Kočovné kmeny, živé jen z krádeží a plundrování. Naprosto odlišný ekosystém.

Vysoko nad hlavami střešních lidí brázdily oblohu baňaté vzducholodě. Hlasití predátoři. Ponurá smítka světel a stínů, jež se kradmo pohybují mezi večerními oblaky.

K Izákově úlevě byl prostor na vrcholu vrstevnaté břidlicové hory opravdu plochý a velký asi patnáct stop na patnáct. K zamýšlenému účelu stačil. Izák zamával pistolí a naznačil Andrejovi, aby se posadil. Stařec poslechl a pomalu a jako pytel se svalil. Schoulil se a objal si kolena.

„Jagu, kamaráde," řekl Izák. „Drž hlídku." Jagharek upustil poslední smyčku kabelu, který dotáhl až sem, a postavil se na stráž na okraj tohoto nevelkého, do dvou stran otevřeného prostranství, z něhož shlížel na obrovskou plochu střechy. Izák zavrávoral pod tíhou svého pytle. Položil ho na zem a začal z obou vytahovat potřebné zařízení.

Tři přilby se zrcátky, z nichž jednu si hned nasadil na hlavu. Derchan převzala dvě zbývající a jednu podala Jagharkovi. Čtyři

počítací stroje velikosti velkých psacích strojů. Dvě velké chymickothaumaturgické baterie. Ještě jednu baterii, tentokrát metamechanickou, cheprijské výroby. Několik spojovacích kabelů. Dvě velké komunikátorské přilby téhož typu, který použila Rada konstruktů, aby na Izáka přilákala první psychomůru. Svítilny. Střelný prach a munici. Svazek programových štítků. Pár transformátorů a několik thaumaturgických měničů. Měděné a cínové obvody naprosto záhadné funkce. Malé motorky a dynama.

Všechno bylo otřískané. Potlučené, různě naprasklé a špinavé. Byla to smutná hromada věcí k ničemu. Pouhý šrot.

Izák si vedle ní přidřepl a pustil se do příprav.

Pod tíhou přilby skláněl hlavu. Propojil dva počítací stroje a získal tak výkonnou sít. Pak se pustil do mnohem těžší práce – musel z různých zbývajících kusů sestavit spojitý obvod.

Motory připojil k drátům a ty pak k výstupům z počítacích strojů. Cosi přepojil uvnitř druhého aparátu a drobné úpravy překontroloval. Proměnil v něm systém obvodů. Klapky už nebyly pouhými binárními přepínači. Byly specificky a pečlivě vyladěny na nejasnost a spornost; na šedé oblasti krizové matematiky.

Izák nacpal malé zástrčky do výstupů a krizový aparát připojil k dynamům a transformátorům, jež proměňovaly jednu zlověstnou formu energie na druhou. Přes malý prostor střechy se táhl opravdu značně bizarní obvod.

Poslední věc, kterou vytáhl z pytle a připojil k rozlezlé mase zařízení, byla hrubě svařená schránka z černého cínu, přibližně velikostí boty. Zvedl konec kabelu – obrovitého výsledku partyzánského inženýrství –, který se více než dvě míle táhl k obrovské skryté inteligenci na šrotišti v Sivém krutu. Obratně odizoloval vyčnívající dráty a připojil je k černé skříňce. Podíval se na Derchan, která ho sledovala s pistolí namířenou na Andreje.

„Tohle je usměrňovač, zpětná klapka. Umožňuje pouze jednosměrné proudění. Tím odstavím Radu.“ Poplácal jednotlivé části krizového aparátu. Derchan pomalu přikývla. Obloha skoro úplně zčernala. Izák se na Derchan podíval a stiskl rty.

„Nemůžeme té zkurvené věci dovolit, aby získala přístup ke krizovému aparátu. Musíme si od ní držet odstup,“ vysvětloval, když k přístroji připojoval nejrůznější komponenty. „Vzpomínáš si, co nám řekla – avatar byl prý nějaký umrlec, kterého vytáhla z řeky. Kecy! Jeho tělo *žije*… ovšemže nic nevnímá, ale tluče mu srdce a plíce vdechují vzduch. Rada konstruktů tomu muži musela odstranit mozek, ještě když *žil.* O to jde. Jinak by už dávno shnil.

Nevím… možná se obětoval někdo z toho šíleného sboru, možná to bylo dobrovolné. Ale možná taky že ne. Ať je to jak chce, Radě je jedno, jestli lidi nebo někoho jiného zabíjí, pokud je to pro ni… užitečné. Nijak nesoucítí, nemá morálku," pokračoval Izák a silně zatlačil na nepoddajný kus kovu. „Představuje jenom… chladnou inteligenci. Zisky a výhody. Pokouší se… *maximalizovat* sebe. Udělá cokoliv, a bude nám lhát, bude zabíjet, jen aby zvětšila vlastní moc."

Izák se na chvilku zarazil a vzhlédl k Derchan.

„A je jasné," pokračoval měkce, „že *proto* chce i ten krizový aparát. Pořád ho na mně vyžadovala. Začal jsem uvažovat. A proto je tu tohle." Poklepal na zpětnou klapku. „Kdybych Radu připojil přímo, mohla by z krizového aparátu získat zpětnou vazbu, ovládnout ho. Neví, že něco takového používám, proto jí tak moc šlo o to, aby byla připojena. Neumí si sestrojit vlastní zařízení: vsadil bych se o Drmolovy boty, že proto se o nás taky tolik zajímá.

Der, Jagu, víte, co tenhle aparát *dokáže?* Jasně, je to prototyp… ale pokud bude pracovat, jak má, kdybyste si na to sedli, podívali se na schéma, sestavili to důkladněji, vychytali všechny mouchy… víte, co by dokázal?

Všechno." Chvíli mlčel, jeho ruce se stále věnovaly práci a obratně spojovaly dráty. „Krize je všude, a pokud tenhle stroj rozpozná její pole, napojí se na ně, usměrní… zvládne všechno. Mně svazuje ruce matematika. Všechno, co chcete, aby aparát dělal, musíte vyjádřit v matematických pojmech. K tomu jsou programové štítky. Ale Rada uvažuje *přímo* v matematických pojmech, celý její zatracený *mozek* tak funguje. Jestli se ta potvora připojí ke krizovému aparátu, její stoupenci *přestanou být šílení.*

Protože – víte, že jí říkají Božský stroj…? No… to pak budou mít pravdu."

Všichni tři ztichli.

Andrej koulel očima a nechápal ani slovo.

Izák pracoval dál v tichosti. Snažil se představit si město v područí Rady konstruktů. Viděl ji, jak se připojí k malému krizovému aparátu, další si bude stále rostoucím tempem sestrojovat, bude je připojovat k vlastní síti a pohánět je vlastní thaumaturgickou, elyktrochymickou a parní energií. V útrobách skládky budou cvakat obludné přepínače, s lehkostí Tkáčových snovacích bradavek budou přetvářet realitu a pouštět jí žilou, a to všechno na pokyn té velké chladné inteligence, čisté vědomé vypočítavosti, rozmarné jako malé dítě.

Přejel prstem zpětnou klapku, lehce ji zacvakal a modlil se, aby mechanizmy fungovaly.

Nakonec si povzdechl a vytáhl tlustý svazek programových štítků vyražených Radou. Všechny byly označené jejím roztřeseným strojopisem. Zamyšleně vzhlédl.

„Ještě není deset, že?“ ujišťoval se. Derchan zavrtěla hlavou. „Ve vzduchu pořád nic není, co? Můry ještě nevyletěly. Musíme být připravení, než vzlétnou.“

Sklonil hlavu a na dvou chymických bateriích zatáhl za páčky. Činidla uvnitř se smíchala. Bylo slyšet slabé šumění. Jakmile se spustil proud, ozvalo se náhlé sborové drnčení klapek a štěkání výstupů. Strojní zařízení na střeše se probudilo k životu.

Krizový aparát zahrčel.

„Jen si počítá,“ řekl Izák nervózně, když se na něho zadívali Derchan s Jagharkem. „Ještě nic nezpracovává. Dávám mu pokyny.“

Izák začal do různých analytických strojů před sebou pečlivě zasunovat programové štítky. Většina mizela přímo v krizovém aparátu, některé ale strkal do periferních počítacích strojů propojených malými smyčkami kabelů. Každý štítek kontroloval, porovnával ho se svými poznámkami, a než ho vsunul do některé ze vstupních jednotek, rychle si něco propočítával.

Stroje rachotily, když jejich jemné rohatkové zuby přejížděly přes štítky a zapadaly do přesně vyražených otvorů. Do analogových mozků se jim nahrávaly pokyny, povely a informace. Izák pracoval pomalu; než štítek vysunul a zastrčil nový, čekal, dokud neuslyší kliknutí, které signalizovalo úspěšné zpracování.

Dělal si poznámky, sám sobě psal na cáry papíru nesrozumitelné vzkazy. Funěl.

Naprosto nečekaně začalo pršet. Déšť líně, netečně dopadal v obrovitých kapkách, hustých a teplých jako hnis. Noc byla dusná; k tomu přispíval i příkrov těžkých dešťových mračen. Izák zrychlil, vlastní prsty mu najednou připadaly hloupé a příliš velké.

Probouzel se v něm pomalu pocit tlaku, tíhy, která mu stahovala duši kamsi ke dnu a začínala mu prostupovat kostmi. Pocit zlověstnosti, strachu a záhadnosti, který se mu hromadil v nitru jako rozvířené mračno inkoustu, vzlínající z hlubin mysli.

„Izáku,“ ozvala se Derchan nakřáplým hlasem, „musíš si pospíšit. Už to začíná.“

Změť přízračných snových dojmů se mezi ně začala snášet společně s pleskáním deště.

„Vylétly ven,“ Derchan byla vyděšená. „Jsou na lovu. Jsou venku. Pospěš si, musíš si pospíšit…“

Izák mlčky přikývla pokračoval v činnosti, které se právě věnoval. Potřásl hlavou, jako by tak mohl rozptýlit hustý oblak ulepeného strachu, který se na něho snesl. *Kde je ten zasraný Tkáč?* pomyslel si.

„Někdo nás zdola sleduje," ozval se najednou Jagharek, „nějaký pobuda, který neutekl. Nehýbá se."

Izák vzhlédl, ale pak znovu upřel pozornost na svou práci.

„Vezmi si moji pistoli. Jestli se vydá sem nahoru k nám, zažeň ho varovným výstřelem. Doufejme, že zůstane, kde je." A spěšně kroutil a propojoval dráty a programoval. Mačkal číslované klávesy a do zdířek cpal hrubé štítky. „Už to skoro mám," zadrmolil, „už to skoro mám."

Pocit nočního tlaku, vznášení se v trpkých snech, narůstal.

„Izáku…" špitla Derchan. Andrej upadl do jakéhosi vyděšeného, vyčerpaného polospánku, začal úpět a házet sebou, přitom se mu s jistou neurčitostí otevíraly a zavíraly kalné oči.

„Hotovo!" křikl Izák a odstoupil od přístroje.

Chvilku nikdo nic neříkal. Izákův úspěch rychle vyvanul.

„Potřebujeme Tkáče!" zvolal. „Měl přece… řekl, že tady bude! Bez něho nic nesvedeme…!"

Mohli jenom čekat.

Zápach strašlivých snových obrazů byl stále silnější, z různých míst po celém městě zaznívaly krátké výkřiky, jimiž spící oběti vyjadřovaly svůj strach či vzdor. Déšť houstl a beton pod nohama se začal mokře lesknout. Izák marně zakrýval umaštěnou pytlovinou součásti krizového obvodu a chvatně ho přemisťoval ve snaze uchránit svůj stroj před vodou.

Jagharek sledoval lesknoucí se panorama střech. Když mu hlava ztěžkla úděsnými sny a když začal mít strach, co ještě spatří, otočil se na patě a začal se dívat zrcátky na přilbě. Strážil vzdálenou, nehybnou postavu.

Izák s Derchan Andreje zlehka přitáhli k obvodu *(zase s tou příšernou ohleduplností, jako by jim šlo o jeho pohodlí).* Zatímco na něho Derchan mířila zbraní, Izák starci znovu spoutal ruce a nohy a pevně mu k hlavě přivázal jednu z komunikátorských přileb. Do tváře se Andrejovi nedíval.

Přilba byla upravená. Vedle zvonovitého vývodu na temeni měla tři vstupní zdířky. Jedna ji spojovala s druhou přilbou. Druhá byla prostřednictvím několika svazků drátů napojena na počítací mozky a generátory krizového aparátu.

Izák rychle otřel z třetího vývodu špinavou dešťovou vodu a zasunul do něho silný drát, který se táhl z černého obvodového

usměrňovače. K tomu byl zase připojen mohutný kabel, který se vinul až k Radě konstruktů jižně od řeky. Proud mohl přes jednosměrný přepínač téct z analytického mozku Rady až do Andrejovy přilby.

„Tak to bychom měli, to bychom měli," opakoval Izák napjatě. „Teď jenom potřebujeme toho zasraného *Tkáče…*"

Uplynula další půlhodina deště a sílících nočních můr, než se prudce rozčeřily a stáhly dimenze střechy a ozval se Tkáčův zpěvavý monolog.

… JAK JSME SE TY A JÁ DOHODLI TLUSTÝ TRYCHTÝŘ SVĚTA CHUCHVALEC V SÍTI MĚSTA JE SVĚDKEM NAŠEHO DÝCHÁNKU… rozezněl se jim v lebkách nezemský hlas, obrovský pavouk křepce vystoupil ze záhybu vzduchu. Dotančil ke čtveřici, kterou zastínil svým zářivým tělem.

Izák se nadechl a téměř zaúpěl úlevou. Mysl se mu třásla úžasem a hrůzou, které kolem sebe Tkáč šířil.

„Tkáči! Pomoz nám tedy" Podal této mimořádné bytosti poslední komunikátorskou přilbu.

Andrej pohlédl na Tkáče a hned se zase v záchvatu hrůzy odvrátil. Oči se mu tlakem krve vypoulily a za hledím helmy se začal dávit. Pokoušel se odplazit k okraji plošiny. Tělo se mu cukalo strašlivým, nelidským strachem.

Derchan ho chytila a pevně přidržela. Stařec si nevšímal její zbraně, neregistroval nic kromě nesmírného pavouka, který se nad ním tyčil a za pomalých zlověstných pohybů shlížel k zemi. Derchan staříka udržela docela snadno. Marně se s ní pokoušel prát. Odtáhla ho od okraje plošiny a nepouštěla ho.

Izák se na ně nedíval. Prosebně podával Tkáčovi přilbu.

„Potřebujeme, aby sis ji nasadil. Nasaď si ji! Dostaneme je všechny. Řekl jsi, že nám pomůžeš… opravit síť… prosím."

Déšť se rozstřikoval na Tkáčově tvrdém krunýři. Asi tak každou vteřinu jedna nebo dvě kapky prudce zasyčely a při nárazu se vypařily. Tkáč nepřestával mluvit, jak měl ostatně ve zvyku, neslyšně drmolil, takže mu Izák, Derchan ani Jagharek nerozuměli.

Napřáhl své hladké lidské ručky a nasadil si přilbu na dělenou hlavohruď.

Izák na moment vyčerpaně, úlevně zavřel oči, a rychle je opět otevřel. „Nech si ji na hlavě!" naléhal. „Přivaž si ji!"

Pavouk tak učinil; prsty se mu pohybovaly s ladností rukou mistra krejčího.

… BUDEŠ ŠKÁDLIT A POŠTÍVAT… brebentil… JAKO MYSLÍCÍ BYTŮSTKY BUBLAJÍ BRODIVÝM KOVEM A

MÍCHAJÍ V MOKŘINĚ MOU ZLOLAJNOST MÉ ZRCADLO MYRIÁDA PRASKAJÍCÍCH BUBLIN FOREM MOZKOVÝCH VLN A SPŘADAJÍ PLÁNY POŘÁD DÁL A DÁL A DÁL MŮJ PANE ŠIKOVNÝ UMĚLČE… a zatímco Tkáč pokračoval ve svých nepochopitelných a snových prohlášeních, Izák viděl, že si pod strašlivou čelistí pevně utáhl poslední řemen. Cvakl přepínači, které na Andrejově přilbě otevíraly zpětné klapky, zatáhl za řadu pák, jež zvyšovaly plný procesní výkon analytických počítadel a krizového aparátu, a ustoupil.

Zařízením, které sestavil, se hnaly neskutečné proudy.

Nastal velmi klidný okamžik, kdy se zdálo, že dokonce přestalo pršet.

Ze spojů šlehaly jiskry nejrůznějších pozoruhodných barev.

Prudký výboj energie náhle dokonale znehybnil Andrejovo tělo. Na okamžik ho obestřela nestabilní koróna. Tvář mu ztuhla úžasem a bolestí.

Izák, Derchan a Jagharek na něho ohromeně zírali.

Zatímco baterie vystřelovaly do složitého obvodu neuvěřitelné spousty nabitých částic a toky energie a zpracovávaných pokynů na sebe vzájemně působily v komplexních smyčkách zpětných vazeb, nekonečně rychlé drama se odehrávalo na femtoskopické úrovni.

Do práce se pustila komunikátorská přilba. Odsávala výrony Andrejovy mysli a zesilovala je v proudu thaumaturgonů a vln. Ty soustavou obvodů uháněly rychlostí světla a mířily k obrácenému trychtýři, který je měl tiše vyzářit do éteru.

Byly však odváděny jinam.

Byly zpracovávány, čteny a matematicky analyzovány uspořádaným cvakáním drobných klapek a přepínačů.

O nesmírně krátký okamžik později se do obvodu vřítily dva další proudy energie. Nejprve se objevily Tkáčovy emanace, které byly odváděny přilbou na jeho hlavě. O nepatrný zlomek vteřiny později se pak humpoláckým kabelem ze skládky v Sivém krutu s jiskřením přihnal proud z Rady konstruktů, jenž se vlnil v ohromné záplavě energie nahoru a dolů ulicemi, přes zpětné klapky a nakonec do obvodu procházejícího Andrejovou přilbou.

Izák už viděl, jak psychomůry bezuzdně slintaly a přejížděly jazyky přes Tkáčovo tělo. Viděl, jak se jim z něho točily hlavy, jak se ho nedokázaly nasytit.

Bylo mu jasné, že celé Tkáčovo tělo vysílá mentální vlny, přesto však to jsou vlny, které se nepodobají vlnám ostatních myslících ras.

Psychomůry dychtivě chlemtaly a přijímaly jejich chuť… nedokázaly je však strávit.

Tkáč uvažoval v plynulém, nepochopitelném, zvlněném proudu vědomí. V jeho mysli nebyly žádné vrstvy, neexistovalo v ní žádné ego, které by ovládalo nižší funkce, žádná animální kůra, jež by jeho myšlení uzemňovala. Tkáč v noci neměl žádné sny, nepřijímal žádné skryté zprávy z utajených zákoutí mysli, nevěnoval se žádným mentálním úklidům nashromážděného smetí, jež by prozrazovaly přítomnost spořádaného vědomí. Pro Tkáče byly sny a vědomí jedním a tímtéž. Tkáč snil o vědomém vnímání a jeho vědomí bylo jeho snem, v nekonečné neprobádatelné změti obrazů, tužeb, poznávání a emocí.

Psychomůrám se to jevilo jako pěna na šumivém destilátu. Opíjela je a přinášela jim rozkoš, nebyl v ní však organizující princip, žádný pevný základ. Nic hmotného.

Nešlo o sny, jimiž by se mohly živit.

Fantastická smršť a bouře Tkáčova vědomí se řítily dráty do útrob složité aparatury.

Těsně za nimi se hnal proud částic z mozku Rady konstruktů.

V krajním protikladu k anarchické virové hektičnosti, jež ji zplodila, Rada konstruktů uvažovala s chladnou přesnosti. Koncepty byly redukovány na množství binárních přepínačů, bezduchý solipsismus zpracovávající informace bez složitosti záhadných tužeb či vášní. Vůle k existenci a maximalizaci, prostá vší psychologie, mysl kontemplativní a nekonečně, nahodile krutá.

Pro psychomůry zůstávala neviditelná, myšlením bez podvědomí. Byla masem zbaveným veškeré chuti či vůně, prázdnými mentálními kaloriemi, coby výživa nepředstavitelnými. Jako popel.

Myšlení Rady proudilo do aparátu – a na okamžik, kdy se měděnými spoji prohnaly pokyny ze skládky, kdy se Rada pokusila odsát informace k sobě a aparát ovládnout, strojem probleskla horečnatá aktivita. Ale zpětná klapka vydržela. Proudění částic zůstalo jednosměrné.

Bylo vstřebáváno a procházelo analytickým strojem.

Byla naplněna soustava parametrů. Přepínači prochvěly složité instrukce.

Během sedminy vteřiny se spustila rychlá sekvence zpracovatelské aktivity.

Aparát analyzoval podobu prvního vstupu – x, Andrejovu mentální signaturu.

Trubkami a dráty se současně prohnaly dva vedlejší pokyny: *modelová forma vstupu y*, uváděl jeden, a stroje zmapovaly fantastický mentální proud od Tkáče; *modelová forma vstupu z*, a udělaly totéž s ohromnými a silnými mozkovými vlnami Rady konstruktů. Analytické stroje abstrahovaly od rozsahu výkonu a soustředily se na paradigmata, na tvary.

Obě linie programu se opět slily do terciárního pokynu: *Duplikovat vlnovou formu vstupu x za použití vstupů y a z.*

Instrukce byly mimořádně složité. Spoléhaly se na pokročilé počítací stroje, které poskytla Rada konstruktů, a na komplexnost programových štítků.

Z matematicko-analytických map mentality – byť byly nevyhnutelně zjednodušené, nedokonalé a defektní – se stávala schémata. Docházelo ke srovnání všech tří typů.

Andrejova mysl, jako mysl kteréhokoli duševně zdravého člověka, kteréhokoli zdravého voďanoje, cheprijky, kaktusíka nebo jiných myslících bytostí, byla neustále se měnící dialektickou jednotou vědomí a podvědomí, vytěsňováním a usměrňováním snů a tužeb, neustále se opakující tvorbou podprahových vjemů ze strany svárlivého, racionálně vrtošivého ega. A naopak. Interakcí jednotlivých úrovní vědomí, jež ústily do nestabilního a ustavičně se sebeobnovujícího celku.

Andrejova mysl se nepodobala chladnému logickému uvažování Rady ani poetickému snovému vědomí Tkáče.

x, zaznamenávaly přístroje, se liší od *y* i od *z*.

Analytické stroje však určily, že svou fundamentální strukturou a podvědomým prouděním, svou kalkulující racionalitou a vznětlivou fantazií, sebenavyšující analytikou a emočním nábojem se x rovná *součtu y a z.*

Thaumaturgo-psychické motory vykonávaly příkazy. Kombinovaly *y* a *z*. Vytvářely analogickou vlnovou formu k formě *x* a směrovaly ji výstupem na Andrejově přilbě.

Proudy nabitých částic proudících do přilby od Rady a od Tkáče se slily do jediné ohromné směsi. Tkáčovy sny a kalkulace Rady se smísily, aby napodobily podvědomí a vědomí, funkční lidskou mysl. Nové složky byly nepředstavitelně, v několik řádů silnější než Andrejovy chabé emanace. Nesmírná energie se neztenčenou měrou hnala v novém obrovském proudu k trychtýřovité troubě, namířené do nebes.

Od okamžiku, kdy se obvod proti udil k životu, uplynulo něco přes třetinu vteřiny. Když se k vývodu začal hnát nesmírný kombinovaný

proud *y+z*, byla splněna nová série podmínek. K životu se s rachtáním probral i krizový aparát.

Používal nestabilní kategorie krizové matematiky, přesvědčivou vizi stejně jako objektivní kategorizaci. Jeho dedukční metoda byla holistická, souhrnná a nestálá.

Když výrony Rady a Tkáče zaujaly místo Andrejova proudění, do krizového aparátu byly nahrány stejné informace jako do původních procesorů. Bleskurychle zhodnotil provedené výpočty a prozkoumal nový proud. V jeho úžasně složitém tubusovém mozku začala být zřejmá ohromná anomálie. Cosi, co striktně aritmetické funkce ostatních přístrojů nemohly nikdy odhalit.

Forma analyzovaných toků dat nebyla pouhou sumou jejich složek.

y a *z* byly unifikovanými, ohraničenými celky. A co bylo nejdůležitější, takovým celkem bylo i *x*, Andrejova mysl, referenční bod pro celý model. *Charakter jednotnosti byl nedílnou součástí formy všech celků.*

Vrstvy vědomí v rámci *x* byly závislé jedna na druhé, byly vzájemně propojenými ústrojími motoru samostatného vědomí. To, co se dalo aritmeticky rozlišit jako racionalita *a* sny, byl ve skutečnosti jeden *celek*, jehož jednotlivé složky nemohly být odděleny.

y a *z* nebyly poloviční modely *x*. Byly kvalitativně odlišné. Přístroj aplikoval na původní operaci rigorózní krizovou logiku. Matematický příkaz vytvořil z nesourodého materiálu dokonalou aritmetickou analogii zdrojového kódu a tato analogie byla vůči originálu, jenž napodobovala, zároveň identická a *radikálně odlišná.*

Tři pětiny vteřiny poté, co se obvod probudil k životu, dospěl krizový aparát ke dvěma současným závěrům: $x = y+z$; *a* $x \neq y+z$.

Operace, kterou provedl, byla prudce nestabilní. Byla paradoxní, neudržitelná, šlo o aplikaci logiky, která rozkládala sama sebe.

Z pohledu absolutně základních principů analytiky, modelování a konverze byl tento proces dokonale prostoupen krizí.

Okamžitě se otevřela nesmírná studnice krizové energie. Odhalení krize ji uvolnilo i pro manipulaci: stlačily a zachvěly se metafázové písty a do zesilovačů a transformátoru prudce vyslaly regulované zášlehy nestabilní energie. Vedlejší obvody se rozhoupaly a otřásly. Krizový motor se začal otáčet jako dynamo, praskal energií a vysílal složité výboje kvazinapětí.

Útrobami krizového aparátu prohučel v binární podobě poslední pokyn. *Svést energii*, sděloval, *a zesílit výkon.*

Ani ne vteřinu poté, co energie proběhla dráty a mechanizmy, nemožný, paradoxní proud slátaného vědomí, smíšený tok od Tkáče a Rady, vybublal a prudce vytryskl z Andrejovy kondukční přilby.

Jeho vlastní přesměrované emanace se zmítaly ve smyčce referenční zpětné vazby, kterou analogové a krizové aparáty neustále kontrolovaly a porovnávaly s tokem *y+z*. Bez možnosti odtoku začaly prosakovat ven a sršely v podivných drobných výbojích thaumaturgické plazmy. Stékaly v neviditelných kapkách po Andrejově zmučené tváři a mísily se s lepkavou záplavou výronů Tkáče a Rady.

Z trychtýře přilby v nesmírném proudu vytryskl hlavní celek onoho ohromného a nestabilního vytvořeného vědomí. Nad nádraží vyšlehl gejzír mentálních vln a částic a stříkal vysoko do vzduchu. Byl neviditelný, ale Izák, Derchan a Jagharek ho ucítili, zježily se jim chloupky na rukou a v podobě psychického zvonění v uších se jim tupě rozvibrovaly šesté a sedmé smysly.

Andrejovo tělo sebou trhalo a škubalo energií procesů, které jím procházely. Křečovitě otvíral a zavíral ústa. Derchan od něho s provinilým znechucením odvrátila oči.

Tkáč tančil na ostrých drápech nohou, tiše si drmolila klepal si do přilby.

„Návnada…“ zvolal Jagharek zřetelně a odstoupil od proudu energie.

„Sotva to začalo,“ zařval Izák na pozadí bubnujícího deště.

Krizový aparát hučel a zahříval se, čerpaje z ohromného a stále narůstajícího zdroje. Silně izolovanými kabely vysílal vlny transformačního proudu a směřoval je k Andrejovi, který se válel po plošině, svaly se mu stahovaly v křečích hrůzy a bolesti.

Aparát přijímal energii odčerpávanou z nestabilní situace, usměrňoval ji, sledoval její vedení a v přeměněné podobě ji vléval do proudění od Tkáče a Rady. Zintenzivňoval ji. Zvětšoval její náboj, rozsah a prudkost. A ještě jednou ji zesiloval.

Spustila se smyčka zpětné vazby. Umělé proudění bylo stále silnější; a stejně jako u mohutné opevněné věže, která stojí na drolících se základech, stupňoval tento nárůst hmoty i její labilitu. Jak tok sílil, rostla nestabilita jeho paradoxní ontologie. Jeho krize byla stále palčivější.

Transformační energie přístroje rostla exponenciálně; stále víc zesilovala mentální proudění; krize se prohlubovala…

Mravenčení na Izákově kůži bylo čím dál horší. V mozku jako by se mu rozezněl tón, jakési úpění, jehož frekvence se zvyšovala, jako

by se někde poblíž cosi otáčelo stále vyšší rychlostí, stále nekontrolovatelněji.

Trhl sebou.

… PANENKO SKÁKAVÁ A TOČIVÁ VYBŘEDLÁ BRYNDA DOSTÁVÁ ROZUM ALE POZOR NENÍ TO ROZUM… pokračoval Tkáč v prozpěvování… JEDEN A JEDEN SE JEDNÍM NESTANOU ALE TOTO JE JEDEN A DVA ZÁROVEŇ VYHRÁLI JSME JAK VYHRAJEME JAK NÁDHERNÉ…

Zatímco se Andrej v dešti svíjel jako oběť temného mučení, energie, která se mu valila hlavou a tryskala do nebe, byla stále intenzivnější, sílila děsivou, geometrickou řadou. Nebyla vidět, ale cítit: Izák, Derchan a Jagharek odstoupili od zkroucené postavy jak nejdále to bylo na oné malé ploše možné. Otevíraly a zavíraly se jim póry, chlupy či peří se jim zvedaly ve vlnách husí kůže.

Proudění v krizové smyčce pokračovalo a emanace sílily, až byly skoro vidět jako mihotavý, dvě stě stop vysoký sloupec zvířeného éteru, kolem něhož a za nímž se nejistě krčilo světlo hvězd a aerostatů; sloupec se tyčil nad celým městem jako probouzející se peklo.

Izák měl pocit, že mu uhnívají dásně a zuby se mu snaží utéct z čelisti.

Tkáč s potěšením pokračoval v tanci.

Do éteru byl vyslán ohromný signální oheň. Nesmírný a rychle se šířící sloup energie, předstíraného vědomí, mapa falešné mysli, která se nadouvala a kypěla v úděsné oblině růstu, nemožná a přitom reálně přítomná, předzvěst neexistujícího boha.

Po celém Novém Krobuzonu se najednou zarazilo a vzhlédlo k obloze více než devět set nejlepších městských komunikátorů a thaumaturgů; tváře se jim zkřivily zmatkem a neurčitými obavami. Ti nejcitlivější se popadli za hlavy a sténali nevysvětlitelnou bolesti.

Dvě stě sedm z nich začalo brebtat nesmyslné kombinace číselných kódů a barvité poezie. Sto pětapadesáti začala prýštit krev z nosu a uší; dva z postižených ji nedokázali zastavit a krvácení se jim stalo osudným.

Jedenáct z nich, ti, kdo pracovali pro vládu, se vyřítilo ze své dílny na vrcholu Bodce a s kapesníky a ubrousky, jimiž se marně snažili zastavit proud krve, utíkalo ke kanceláři Elizy Stenné-Katěné.

„Nádraží Perdido!“ bylo jediné, co dokázali říct. Několik minut to jako blázni pořád dokolečka opakovali ministryni vnitra a starostovi, který u ní právě byl, a zlostně jimi cloumali. Rty se jim třásly snahou říci něco srozumitelného; jediným výsledkem bylo, že jim krví zacákali dokonale čisté obleky. „Nádraží Perdido!“

Vysoko nad širokými prázdnými ulicemi Chnumu, pomalu se snášejíce kolem oblouku chrámových věží v Zádehtí, míjejíce řeku nad Lykantrem a vznášejíce se na roztažených křídlech nad chudinskými koloniemi v Kamenci, využívalo několik neuvěřitelných těl vzdušné proudy.

Za lenivého tlukotu křídel a s jazyky vyplazenými pátraly psychomůry po kořisti.

Byly hladové, dychtivé se znovu nacpat, připravit se a znovu zplodit potomstvo. Musely lovit.

Čtyřmi identickými a současnými pohyby – odděleny mílemi vzduchu, v různých kvadrantech města – všechny čtyři psychomůry trhly náhle za letu hlavami.

Zamávaly složitými křídly a zpomalovaly, dokud se ve vzduchu skoro nezastavily. Čtyři uslintané jazyky začaly olizovat vzduch.

V dálce, nad obzorem pableskujícím tečkami kalného světla, na okraji ústřední masy budov, se ze země zvedal sloup… Zatímco můry olizovaly a ochutnávaly vzduch a očichávaly ho, sloup stále rostl, a když se k nim donesly závany jeho chuti, zběsile zamávaly křídly. Neskutečně vydatná vůně té věci vzkypěla a zavířila éterem.

Ostatní vůně a chuti města se rázem rozplynuly do nicoty. Fantastická chuťová stopa úžasnou rychlostí zdvojnásobila svou intenzitu, prostoupila můry a přivedla je k šílenství.

Všechny zavřeštěly ohromenou nadšenou nenasytností, soustředěným hladem.

Ze všech světových stran se v bouři tlukoucích křídel snášela čtyři obrovská, horlivá, hlady šílející těla a řítila se ke střeše za potravou.

Na jedné malé konzoli lehce zablikala světélka. Izák se celý schoulený přikradl blíž, jako by se dokázal jen plížit pod energetickým signálem, který vycházel z Andrejovy lebky. Stařec se stále zmítal na zemi.

Izák si dával pozor, aby se nepodíval na jeho zkroucené tělo. Hleděl na konzoli a snažil se pochopit, co blikání diod znamená.

„Myslím, že je to Rada konstruktů," řekl do úmorného pleskání dešťových kapek. „Vysílá impulzy, aby se dostala za ochrannou bariéru, ale řekl bych, že se jí to nepodaří. Je to na ni moc jednoduché," dodal a poklepal na zpětnou klapku. „Není tu nic, čeho by se mohla chytit." Izák si představoval souboj ve femtoskopických zákoutích vedení.

Pak vzhlédl.

Tkáč jemu ani ostatním nevěnoval žádnou pozornost, jen ve složitém rytmu bubnoval drobnými prsty na mokrý beton. Jeho ztlumenému hlasu opět nebylo rozumět.

Derchan s unaveným odporem hleděla na Andreje. Hlavou jemně trhala dopředu a dozadu, jako by se nechávala houpat vlnami. Pohybovala ústy. Mluvila tiše. *Neumírej,* prosil Izák horečnatě zničeného starce, když spatřil, jak se mu tvář zkřivila náporem podivné zpětné vazby, *ještě nemůžeš umřít, musíš přece něco vydržet.*

Jagharek stál. Zničehonic zamířil prstem do vzdálené oblasti oblohy.

„Mění směr letu," hlásil. Izák vzhlédl a uviděl, na co Jagharek ukazuje.

Daleko od nich, na půli cesty k hranicím města, se otáčely tři volně se vznášející vzducholodě. Lidské oko je skoro nerozeznávalo, na pozadí nočního nebe tvořily jen tmavší skvrny, opatřené navigačními světly. Nicméně bylo zřejmé, že jejich dosud nahodilý pohyb došel změny; mířily k Nádraží Perdido.

„Letí k nám." Izák necítil strach, pouze napětí a podivný smutek. „Do chrchle a do sraček! Než sem dorazí, máme jen asi tak deset patnáct minut. Nezbývá než doufat, že můry budou rychlejší."

„Ne. Ne." Jagharek rychle a prudce vrtěl hlavou. Nakláněl ji na stranu. Chvatně pohyboval rukama a ukazoval jim, aby byli zticha.

Izák a Derchan ztuhli. Tkáč pokračoval ve svém nepříčetném monologu, který se však zmírnil a ztišil. Izák se modlil, aby se nezačal nudit a nezmizel. Zařízení, vytvořená mysl a krize, všechno by se zhroutilo.

Zatímco nepřestával sílit tlak onoho nemyslitelného a stále kypícího výronu energie, vzduch okolo nich přijímal rány a pukal jako rozbolavělá kůže.

Jagharek napínal uši do zvuků deště.

„Blíží se sem lidé," hlásil naléhavě, „přes střechu." Zkušeným pohybem si zpoza opasku vyškubl bič. Do levé ruky jako by mu utančil dlouhý nůž; ihned se v ní vztyčila zableskl se v odrazech sodíkových světel. Z Jagharka se opět stal válečník a lovec.

Izák vstal a vytáhl svou křesadlovku. Rychle si ověřil, že je čistá, a pánvičku naplnil prachem, který se snažil uchránit před deštěm. Zašmátral po váčku s kulkami a prachovnici odložil. Srdce mu tlouklo nepatrně rychleji.

Připravovala se i Derchan. Ta vytáhla obě své pistole a chladnokrevně je zkontrolovala.

Na ploché střeše, čtyřicet stop pod nimi, se objevila malá jednotka v tmavých uniformách. Nervózně kličkovala mezi výběžky zdiva,

bodce jí chřestily, pušky cvakaly. Tvořilo ji asi dvanáct mužů s tvářemi skrytými za reflexními přilbami. Byli v plné zbroji, malé insignie prozrazovaly jejich hodnosti. Rozvinuli se do stran a k šikmé střeše doběhli z různých úhlů.

„Do Drmola," polkl Izák. „Jsme v prdeli."

Pět minut, prosil v duchu. *Víc nepotřebujeme. Ty zasraný můry tohle nevydrží, už sem letí, nemohlo vám to trvat o trochu dýl?*

Vzducholodě se vytrvale kradly čím dál blíže.

Milicionáři dosáhli vnějšího okraje břidlicového srázu. Začali po něm šplhat. Drželi se u střechy a proplétali se mezi komíny a vikýři. Izák ustoupil od kraje plošiny, aby na něho nebylo vidět.

Tkáč projížděl ukazováčkem vodu na plošině, nechával za ním vypálenou suchou stopu a vykresloval ornamenty a fantastické květiny. Sám pro sebe si šeptal. Andrejovo tělo sebou škubalo v závislosti na tom, jak jím otřásal proud. Povážlivě se mu protáčely oči.

„Kurva!" zaklel Izák zoufalstvím a vztekem.

„Mlč a bojuj," sykla Derchan. Lehla si a obezřetně vyhlédla přes okraj plošiny. Tvrdě vycvičení milicionáři už byli děsivě blízko. Derchan zamířila a levou rukou vystřelila.

Ozvala se třaskavá rána, kterou jako by ztlumil déšť. Nejbližší milicionář, který se už vyšplhal skoro do poloviny srázu, zavrávoral, když ho kulka udeřila do hrudního pancíře a odrazila se do tmy. Chvilku se potácel na okraji střešního stupínku, ale pak se mu podařilo získat znovu rovnováhu. Když vykročil, Derchan vystřelila z druhé pistole.

Milicionářova přilba se roztříštila v explozi zakrvácených střepin. Z týla mu vybuchl mrak tkáně. Na chvíli bylo vidět i jeho tvář, šokovaný pohled orámovaný úlomky reflexního skla, které prokvetlo krví, jež tryskala z díry pod pravým okem. Trhl sebou dozadu jako mistr ve skoku z věže a ladně se snesl o dvacet stop níž, kde hlasitě dopadl na betonovou stěnu.

Derchan vítězoslavně zaryčela, její pokřik se zformoval do slov. *„Chcípni, ty svině!"* křičela. A skrčila se milicionářům z dohledu, jen co do cihel a kamene nad a pod ní narazila rychlá sprška kulek.

Izák dopadl na všechny čtyři a podíval se na ni. V dešti si tím rozhodně nemohl být jistý, ale měl za to, že rozhořčeně naříká. Pak se odkutálela od okraje střechy a začala opět nabíjet pistole. Všimla si i Izáka.

„Dělej něco!" zařvala na něho.

Jagharek pořád stál, držel se za okrajem, každých pár vteřin rychle vykoukl a čekal, až se šplhající muži dostanou na dosah jeho biče. Izák se překulil k hraně plošiny. Muži se blížili, nyní už opatrněji,

kryjící se na každé úrovni, drželi se mimo dohled, ale přesto se stále pohybovali strašlivě rychle.

Izák zamířil a vypálil. Kulka zprudka narazila do břidlice a zasypala hlavy milicionářů sprškou úlomků.

„Pro *bohy!*“ sykl a stáhl se, aby si nabil zbraň.

Doléhala na něho chladná jistota porážky. Čelí příliš mnoha mužům, kteří se blíží příliš rychle. Jakmile dosáhnou plošiny, nebude mít možnost se bránit. Kdyby mu přispěchal na pomoc Tkáč, přišli by o návnadu a psychomůry by unikly. Mohli by sice popadnout jednoho, dva či tři milicionáře, ale neutekli by.

Andrej sebou házel, vypínal hruď a trhal pouty. A zatímco výron energie spaloval éter, Izákovi mezi očima drnčely nervy. Vzducholodě se blížily. Izák se zamračil a znovu se podíval přes okraj plošiny. Na rozbité terase střechy pod ním se probudili opilci a tuláci a prchali pryč jako vyděšená zvířata.

Jagharek zakrákal jako vrána a napřáhl ruku s nožem.

Za milicionáři, na rovné střeše, kterou právě opustili, vyklouzla. ze stínu zahalená postava podobná fantomu, který se zjevil jakoby odnikud.

Ze záhybů pláště se mu vynořil jakýsi předmět lahvově zelené barvy.

Postava natáhla ruku, cosi třikrát, čtyřikrát, pětkrát vystřelilo v rachotivé záplavě ohně. Izák spatřil, jak se v polovině srázu skácel milicionář a řítil se po břidlicových taškách v ohavné kaskádě krve a svaloviny. Dopadl; hned nato zavrávorali a zhroutili se další dva muži. Jeden zemřel na místě – pod rozbitým tělem se začalo tvořit tratoliště krve, pohotově smývané deštěm. Druhý muž sklouzl o něco níže, i přes masku bylo slyšet, jak strašlivě zařval a chytil se za žebra. Krvácel.

Izák ohromeně zíral.

„Kdo to, kurva, je? Co se to tady, *do prdele,* děje?“ Jejich zahalený dobrodinec pod plošinou vklouzl do kaluže tmy. Zdálo se, že horečnatě manipuluje svou zbraní.

Milicionáři pod nimi ztuhli. Ozval se štěkot úsečných, nepochopitelných rozkazů. Bylo jasné, že jsou popletení a vyděšení.

Derchan shlížela do tmy s výrazem užaslé naděje.

„Ať vám bozi *žehnají,*“ zavolala z plošiny do noci. Levačkou ještě jednou vystřelila, ale kulka se jen hlasitě a neškodně zaryla do cihel.

Třicet stop pod ní vřeštěl zraněný příslušník milice. Marně se snažil odepnout si masku.

Jednotka se rozdělila. Jeden muž se skrčil za cihlové výstupky, pozvedl pušku a zamířil do tmy, kde se skrýval nově příchozí. K

útočníkovi začalo sestupovat i několik dalších milicionářů. Ostatní se s dvojnásobnou rychlostí snažili vyšplhat na Izákovu plošinu.

Zatímco se obě skupinky pohybovaly nahoru či dolů po kluzké střeše, temná postava se znovu vynořila a s neuvěřitelnou rychlostí začala pálit. *Tak ten musí mít nějakou opakovací pistoli,* pomyslel si Izák ohromeně a pak sebou trhl, když kousek pod ním zařvali další dva milicionáři a v křečích bolesti se zřítili.

Izák si uvědomil, že muž pod nimi nestřílí po milicionářích, kteří se otočili a blíží se k němu, ale soustředil se na ochranu plošinky a s úžasným střeleckým mistrovstvím likviduje všechny nejbližší ozbrojence. Před masovým útokem se odkryl.

Milicionáři na celé střeše ztuhlí, když uslyšeli nový příval kulek. Izák shlédl dolů a spatřil, že druhá skupina mužů stačila dosáhnout paty střechy a v nemotorně kradmé formaci postupuje na tajemného útočníka.

Deset stop pod Izákem milicionáři stahovali smyčku. Muž opět vypálil, jednomu milicionáři kulkou vyrazil dech, ale zbroj mu neprostřelil. Vystřelila i Derchan, omráčený střelec pod ní upustil pušku; ta s rachocením sklouzla po střeše dolů.

Izák v horečnatém spěchu nabíjel zbraň. Vrhl pohled na svůj aparát. Andrej se choulil u zdi. Třásl se a z úst mu vytékaly sliny. Izákovi tepala hlava v rytmu jakéhosi podivného dunění vycházejícího z rostoucí záplavy mentálních vln. Zvedl oči k obloze. *No tak,* pomyslel si, *no tak, no tak.* Při nabíjení se ještě jednou podíval dolů a snažil se zahlédnout tajuplného cizince.

Když se k černočernému úkrytu, v němž zmizel, začala blížit čtveřice statných a po zuby ozbrojených milicionářů, skoro vykřikl obavami o jejich zachránce.

Ze tmy se něco rychle vynořilo, přeskočilo ze stínu do stínu a s neobyčejnou lehkostí přinutilo milicionáře k výstřelu. Ozvalo se dojemné štěkání ran a všichni čtyři muži zůstali stát nekrytí a s prázdnými puškami. Jen co poklekli a začali je znovu nabíjet, zahalená postava vyklouzla z přítmí úkrytu a postavila se několik kroků před ně.

Izák uviděl v záři nečekaného studeného světla vycházejícího z jakési flogistonové lampy muže v zalátaném a ošuntělém plášti. Muž měl tvář odvrácenou, díval se na milicionáře. Izák v jeho levé ruce rozeznával malou krátkou pistoli. Ve světle lampy se zableskly neproniknutelné skleněné průzory a všichni čtyři milicionáři jako by se v náhlém tichu zapotáceli, muži se cosi vysunulo z pravé ruky. Izák tu věc moc dobře neviděl, ale pozorně mhouřil oči až do okamžiku,

kdy se muž slabě pohnul a paži pozvedl; pod odhrnutým rukávem se objevilo cosi zubatého.

Ohromná pilovitá čelist. Pomalu se otevírala a zavírala jako strašlivé nůžky. Pokroucený chitin muži ošklivě vyčníval z lokte, zahnutá ostrá špice se blyštila na konci silné čepele.

Mužova pravice byla nahrazena, přetvořena, obrovským kudlančiným pařátem.

Izák a Derchan zároveň zalapali po dechu a vykřikli jednohlasně jeho jméno: *„Jack Půlmodlitbička!“*

Půlmodlitbička, Uprchlík, šéf volnoTvorů, Kudlanka lehce jako baletka přispěchal ke čtveřici milicionářů.

Ti zápasili se zbraněmi a pokusili se ho zasáhnout bajonety.

Půlmodlitbička je obkroužil baletním krokem a cvakl přetvořenou končetinou. Pak se zase nevzrušeně stáhl. Jeden milicionář upadl na zem; z natrženého krku mu tryskala krev a hromadila se pod maskou.

Jack Půlmodlitbička byl opět pryč, jen se mužům mihl před očima a zase zmizel.

Izákovu pozornost upoutal milicionář, který se zjevil asi pět stop pod ním. Muž sice vypálil, ale příliš rychle a minul, ale to už se nad ním cosi zavlnilo a prudce ho udeřilo do přilby. Milicionář se zapotácel a ustoupil, ale vzápětí se musel vzpamatovávat z dalšího útoku. Jagharek rychle svinul těžký bič a byl připraven ho znovu použít.

„Tak pojďte, *pojďte!*“ vzýval Izák oblohu.

Vzducholodě se mu vypaseně vznášely nad hlavou a sestupovaly k zemi, přichystané udeřit. Půlmodlitbička tančil kolem útočníků, občas vyrazil, aby je zohavil či zabil, načež se ztrácel ve tmě. Derchan křičela; pokaždé když vystřelila, krátce vyzývavě zaječela. Jagharek číhal, v rukou se mu chvěly bič a dýka. Milicionáři sice pronikali stále blíž, ale pomalu, ustrašeně a nejistě, čekali na posily.

Tkáčův monolog pomalu sílil, šepot kdesi vzadu v lebce se stal hlasem, jenž se plížil masem a kostmi, vyplňoval celý mozek.

… JSOU TO JSOU TO TI ZLÍ HRUBIÁNI TI OTRAVNÍ SÍŤOVAMPÝŘI KTEŘÍ ZE STRUKTURY VYSÁVAJÍ KREV JSOU JSOU TO ONI BLÍŽÍ SE HVÍZDAJÍ NAD TÍMTO PROUDĚNÍM TÍMTO HOJNOSTÍ OPLÝVAJÍCÍM MOŘEM POTRAVY KTERÁ NENÍ DÁVEJTE POZOR A ŠEPTEJTE SI SLEDUJTE… VYDATNÉ SMĚSICE TÍSNIVĚ SEDÍ NA PATŘE…

Izák za něměho výkřiku vzhlédl. Zaslechl třepotání, poryv rozvířeného vzduchu. Surový propletenec symbolů, závany vymyšlených mozkových vln, které mu rozechvívaly páteř,

pokračovaly i navzdory blížícímu se zvuku, jenž zběsile osciloval mezi hmotou a éterem.

Do teplého proudění se vnořil blyštivý krunýř: tmavé proplétající se obrazce se prudce prohnaly oblohou na dvou totožných párech měňavých křídel. Různorodé končetiny a ostnaté organické zbraně se chvěly očekáváním.

Z nebe se snesla první vyhladovělá a nabuzená psychomůra.

Těžké článkované tělo padalo po spirále ke střeše, klouzalo kolem sloupce hořícího éteru, jako by sjíždělo po horské dráze. Můra lačně rozprostřela vějířky na jazyku: měla ho zabořený do opojného mozkového moku.

Izák se triumfálně rozhlížel po obloze a spatřil další třepotavý tvar a pak další, černý stín na černém pozadí. Jedna z můr prolétla v ostrém oblouku přímo pod obézní a línou vzducholodí a vrhla se k bouři myšlenkových vln, která čeřila vlnky v textuře celého města.

Oddíl milicionářů sešikovaný na střeše si právě tento okamžik vybral k zahájení nového útoku. Izáka na nebezpečí upozornila silná salva z Derchaniných pistolí. Rozhlédl se a spatřil Jagharka přikrčeného v pozici dravce; bič se mu právě odvíjel z ruky jako nějaká poloochočená mamba a mířil k milicionáři, jehož hlava před chvilkou vykoukla přes okraj plošiny. Jen co se mu omotal kolem krku, Jagharek prudce trhl; a milicionářova hlava udeřila čelem o mokré tašky. Pak bič rychle odmotal, zatímco poloudušený útočník padal s rachotem ze střechy.

Izák zápolil se svou těžkopádnou pistolí. Vyklonil se a spatřil, že dva milicionáři, kteří vyrukovali na Jacka Půlmodlitbičku, leží na zemi a umírají, zatímco jim ze strašlivých ran vytéká záplava krve. Třetí muž si svíral roztržené stehno a klopýtal pryč. Půlmodlitbička a čtvrtý milicionář zmizeli.

Nad pahorky střech zaznívaly výkřiky milicionářů, vyděšené a zmatené. Oddíl byl už zpolovice rozprášený. Na kapitánův rozkaz však stále postupoval.

„Nesmí se přiblížit," řval Izák. „Můry přilétají!"

Tři psychomůry se snášely v dlouhých propletených spirálách, vířily kolem sebe a za neustálého klesání se ovíjely kolem masivní stély energie, jež v nesmírném přívalu vzlínala z Andrejovy přilby. Tkáč tančil svůj krotký valčík, ale psychomůry ho neviděly. Nevšímaly si ničeho kromě Andrejova těla, zdroje, vřídla úžasného mohutného sladkého daru, tryskajícího v závratné erupci do vzduchu. Šílely nadšením.

Jako vzpínající se ruce se kolem nich začaly zvedat vodárenské věže a cihlové hlásky, když jedna po druhé klesaly pod úroveň nejvyšších staveb a snášely se do glorioly městského plynového osvětlení.

Neubránily se slabé vlně obav. S chutí, která je obklopovala, bylo cosi nepatrně v nepořádku – byla však tak silná, tak neuvěřitelně vydatná, že je omamovala, přestaly plně ovládat svá křídla, roztřásly se chamtivou rozkoší a svůj závratný sestup nedokázaly zastavit.

Derchan hrubě zaklela. Jagharek k ní doskákal a zkušeně práskl bičem, až roztočil muže, který na ni útočil. Izák se obrátil, po padajícím milicionáři vystřelil a uslyšel, jak bolestně zachroptěl, když mu kulka roztrhla ramenní sval.

Vzducholodě už měli skoro přímo nad hlavami. Derchan si trochu odsedla od zídky a rychle mrkala, protože měla oči plné cihlového prachu, který se vedle ní zvedl, když do parapetu vletěla kulka.

Na střechách zůstávala pětice milicionářů a ti se stále, pomalu a opatrně, přibližovali.

Z jihovýchodu se ke střeše snášel poslední hmyzí stín. Zatřepotal se v dlouhé smyčce pod visutou drahou směřující do Prsku, znovu vystřelil vzhůru, zaplachtil na horkých nočních proudech a vyrazil k nádraží.

„Jsou tu všechny," zašeptal Izák.

Nabil si pistoli, ačkoli dost nemotorně, takže si rozsypal střelný prach, a zahleděl se k obloze. Vytřeštil oči: blížila se první můra. Byla asi sto stop nad ním, pak šedesát, pak najednou dvacet a deset. Ohromeně na ni zíral. Čas se táhl jako karamel, zpomaloval. Pohyb můry jako by neměl žádný rytmus. Izák spatřil poloopičí pracky a pilovitý ocas, obrovskou tlamu a cvakající zuby, oční důlky s nemotornými pahýly tykadel, podobnými převalujícím se červům, stovku masových výčnělků, které sebou švihaly a otevíraly se a natahovaly a zase se ve stovce záhadných pohybů prudce zavíraly a smršťovaly… a křídla, ta úžasná, neuvěřitelná, měnlivá křídla, přes něž se přelévaly záplavy podivných barev a opět v náhlých vlnách odplouvaly.

Sledoval můru přímo, aniž se díval do zrcátek. Neměla na něho čas. Nevšímala si ho.

Dlouhou chvíli zůstal ztuhlý, v hrůze, ponořený do vzpomínek. Psychomůra se kolem něho prohnala a proud vzduchu mu rozevlál vlasy a kabát.

Stvůra napřáhla nespočet chňapajících končetin, odvinula gigantický jazyk a oplzle zaskřehotala. Přistála na Andrejovi jako netvor z přízračných snů, sevřela ho a zoufale se ho pokoušela vysát.

Zatímco Andrejovi jazykem rychle projížděla tělesné otvory a pokrývala ho silnou vrstvou citrónových slin, ve vzdušném korytu se zatřepotala další můra, vrazila do první a začala s ní zápasit o místo na Andrejově těle.

Stařec sebou zoufale škubal. Jeho svaly se usilovně snažily pochopit nápor absurdních stimulů, které na ně útočily. Lebkou mu stále proudily mozkové vlny od Tkáče a Rady.

Na střeše ležící aparatura se otřásala. Písty se snažily udržet kontrolu nad nesmírnou záplavou krizové energie a přístroje se nebezpečně zahřívaly. Déšť prskal a vypařoval se, jen co na přístroje dopadl.

Třetí můra se chystala přistát, zatímco bitva o potravu u ústí trouby, o šťávy pseudomysli vylévající se z Andrejovy lebky, pokračovala.

První můra podrážděně, křečovitým pohybem odstrčila druhou, ale poražená se dychtivě pustila do olizování týlu Andrejovy hlavy. První můra vrazila jazyk do Andrejových oslintaných úst, pak ho s mlasknutím vytáhla a hned hledala další otvor. Našla troubu na Andrejově přilbě, z níž se celý prudký příval stále sílících vln šířil. Vsunula do trouby jazyk a zajížděla jím za prostorová zákoutí éteru, převalujíc jej po mnohačetných úrovních proudu.

Vřeštěla rozkoší.

Pod kůží jí vibrovala lebka. Do hrdla jí tryskaly proudy mocných umělých myšlenkových vln a neviditelně jí kanuly z tlamy, rozpálený výron vydatných, sladkých mentálních kalorií, které jí bez ustání proudily do břicha, mnohem silnější a ve stále prudší koncentraci než byla její běžná potrava, nezvladatelný příliv energie, který se jí hnal jícnem a během několika málo vteřin jí naplnil žaludek.

Můra se nedokázala odpoutat. Přisála se, chlemtala a soustředila se jen na rozkoš. Cítila sice nebezpečí, ale nedokázala mu věnovat pozornost, nedokázala myslet na nic s výjimkou strhujícího, opojného proudu potravy, který ji držel, stal se středobodem jejího vesmíru. Byla spoutána bezduchým nutkáním nočního hmyzu, jenž naráží do stínítka lampy v touze najít si cestu k vražednému plameni.

Psychomůra se spálila, zběsilé poryvy energie ji zničily.

Nadmulo se jí břicho, chitin popraskal. Zaplavila ji nesmírná vlna mentálních emanací. Obrovitá a zákeřná zrůda sebou škubla; břicho a lebka jí pukly v explozi vlhkých třaskavých zvuků.

Plošinu zalil proud tělních tekutin a roztrhané kůže, vnitřností a mozkové tkáně, které můře v obloucích vyhřezly z ohromných ran, odkud vytekl i nestrávený, nestravitelný mentální mok.

Bezvládně se svalila na Andrejovo apatické tělo a rozervaná a zmačkaná se škubala v posledních křečích.

Izák zařičel radostí, děsivým výkřikem ohromeného vítězství. Na Andreje na chvilku zapomněl.

Derchan a Jagharek se rychle otočili a zírali na mrtvou můru.

„Ano!“ Derchan jásala a Jagharek vydal táhlý výkřik úspěšného lovce. Milicionáři pod nimi strnuli. Neviděli, co se stalo, a nečekaný vítězoslavný pokřik je mátl.

Druhá můra se škrábala přes tělo své padlé družky, olizovala je a sála. Krizový aparát stále rachotil; Andrej se pořád v agonii svíjel, aniž si uvědomoval, co se kolem něho děje. Psychomůra se natahovala k neslábnoucímu proudu návnady.

Přiletěla i třetí můra, od jejíchž zběsile mávajících křídel se k zemi snášely spršky dešťové vody. Na zlomek vteřiny zaváhala, ucítila ve vzduchu mrtvou družku, ale vůni úžasných vln od Tkáče a Rady nedokázala odolat. Začala se brodit lepkavou kaluží vnitřností padlé soukmenovkyně.

Druhá můra byla rychlejší. Našla vývod z přilby a vrazila tlamu do trychtýře. Jazykem v něm začala šmejdit, jako by byl nějakou vampýrskou pupeční šňůrou.

Polykala a sála, hladová a rozjařená, opilá, stravovaná vlastní touhou.

Byla lapena. Nedokázala vzdorovat, ani když jí energie potravy začala vypalovat díru do žaludeční stěny. Zaúpěla a začala se dávit. Metadimenzionální kapénky mozkových obrazců jí začaly putovat jícnem zpátky a setkávaly se s tokem, který nepřestávala nasávat jako nektar, oba proudy se jí setkaly v hrdle a začaly ji dusit, až se jí nafoukla měkká kůže na krku, která záhy popraskala.

Můra krvácela a umírala na roztrženou průdušnici; nepřestávala pít z přilby, takže si jen urychlovala vlastní smrt. Příval energie na ni byl příliš: zničil ji stejně rychle a definitivně, jako její vlastní neředěné mléko zabíjelo lidi. Psychomůřin mozek dutě pukl jako velký krvavý puchýř.

Stvůra padla na hřbet, jazyk se jí líně svinul jako kus staré gumy.

Izák znovu zařval nadšením, zatímco zmítající se tělo své bratrosestry odkopla třetí můra, která se také začala krmit.

Milicionáři překonávali poslední střešní sráz před plošinou. Jagharek skákal po plošině v tanci smrti, jako by se náhle změnil v zabijáka. Práskal bičem; příslušníci milice vrávorali a padali, uskakovali a ostražitě se schovávali za komíny.

Derchan opět vystřelila, tentokrát do obličeje milicionáře, který se před ní náhle objevil, ale větší část kupičky střelného prachu na pánvičce nevzplála. Zaklela, držela před sebou zbraň v napřažené ruce a snažila se dál na muže mířit. Milicionář se pohnul, prach konečně explodoval a vyslal mu kulku nad hlavu. Útočník ucukl a na jedné noze uklouzl na hladkém povrchu střechy.

Teď namířil i Izák a vypálil ve chvíli, kdy se muž pokoušel vstát. Kulka mu prošla temenem. Muž sebou trhl a udeřil hlavou o střechu. Izák se natáhl po prachovnici a skrčil se do úkrytu. Uvědomil si, že nemá čas nabít. Poslední skupinka milicionářů se už k němu škrábala přes parapet. Čekali jen, až vystřelí.

„Stáhni se dozadu, Der!“ zařval a odskočil od okraje.

Jagharek srazil jednoho muže, když mu omotal bič kolem nohou, ale před přesilou útočníků se musel také stáhnout. Derchan, Jagharek a Izák odstoupili od zídky a zoufale se rozhlíželi po nějakých zbraních.

Izák zakopl o článkovanou končetinu mrtvé můry. Třetí můra za jeho zády slabě, nenasytně kvílela a pokračovala v sání. Její úpění se slilo do jediného tónu, do táhlého zvířecího výrazu potěšení či utrpení.

Izák se otočil a vzápětí jej zasáhl vlhký výbuch masa. Kusy vnitřností hlasitě pleskaly o střechu; povrch, původně mokrý jen deštěm, se pak stal ještě zrádnějším.

Třetí můra to měla za sebou.

Izák nepřestával civět na tmavou ochablou mrtvolu, tvrdou a zrůzněnou, velkou jako medvěd. Válela se před ním roztažená ve změti končetin a částí těla; z prázdné hrudi kanuly poslední kapky krve. Tkáč se předklonil jako dítě a do rozevřeného exoskeletu dloubl zvědavým prstem.

Andrej sebou ještě pořád trhal, i když už jen v náhlých křečích. Můry ho sice nevysály, ale zničila ho obrovská záplava umělého myšlení, která mu probublávala přilbou. Mysl mu stále fungovala, byť zmatená, vyděšená a uvězněná ve strašlivé smyčce zpětné vazby krizového aparátu. Byl čím dál vyčerpanější, tělesná schránka se mu hroutila mimořádným vypětím. Ústa se mu křečovitě otevírala, jak se snažil zbavit hustých, hnilobně zapáchajících slin.

Přímo do fontány energie prýštící z jeho přilby vletěla i poslední můra. Křídla měla nehybná, nakloněná tak, aby svůj let korigovala. K zakrvácené změti tkání se z nebe řítila jako nějaká vražedná zbraň. Snášela se ke zdroji hodokvasu s propletencem končetin, rukou a pařátů roztaženým ve zběsilém dravčím gestu.

Kapitán milicionářů vylezl na vroubkovaný žlab pod okrajem plošiny. Zaváhal a zařval něco na své muže – „… nej! Tkáč!“ – pak začal pálit po Izákovi. Ten uskočil a krátce radostně zamručel, když

mu došlo, že jej netrefil. Z hromady nářadí na zemi vytáhl klíč na matice a mrštil jím po zrcadlové přilbě.

Ve vzduchu se cosi kolísavě zhouplo. Izákovi se stáhl žaludek a zachvěl se. Horečnatě se začal rozhlížet.

Derchan pozpátku ustupovala od okraje střechy, tvář zkřivenou nevýslovnou hrůzou. Na cosi zírala v prvních návalech děsu. Jagharek si držel levou ruku u hlavy a z prstů mu nejistě visel dlouhý nůž. Pravou ruku, v níž třímal bič, měl nehybnou.

Tkáč vzhlédl a cosi zadrmolil.

V Andrejově hrudi zela malá kulatá dírka, kam ho zasáhla milicionářova kulka. S líným pulzováním se mu v ní hromadila krev, řinula se po břiše a vsakovala do špinavého šatstva. Tvář měl bílou, oči zavřené.

Izák vykřikl, doběhl k němu a chytil ho za ruku.

Struktura Andrejových mozkových vln se nejistě zachvěla. Přístroje mísící emanace Tkáče a Rady váhavě zakolísaly, protože jejich předobraz, jejich referenční nástroj, náhle zeslábl.

Andrej byl houževnatý. Byl to sice stařec, jehož tělo se hroutilo pod ohromnou tíhou pustošivé nemoci, jež ho stravovala, a jehož mysl zatuhla sraženými snovými výměšky, ale i když mu kulka uvízla pod srdcem a krvácel z plíce, trvalo mu skoro deset vteřin, než umřel.

Izák Andreje držel, zatímco vychrchlával krev. Na hlavě se mu absurdně kolébala objemná přilba. Když stařec zemřel, Izák zaťal zuby. Na úplném konci, v okamžiku křeče umírajících nervů, se Andrej vzepjal a objal Izáka v gestu, které si Izák zoufale přál pochopit jako výraz odpuštění.

Musel jsem je mi to líto je mi to líto, honilo se mu hlavou.

Za Izákem Tkáč stále vykresloval vzorce do rozlitých tělních tekutin psychomůr. Jagharek a Derchan volali na Izáka, přímo na něho řvali. Milicionáři přelézali okraj střechy.

Jedna ze vzducholodí se spustila tak nízko, že nyní visela jen asi šedesát či sedmdesát stop nad plošinou. Vznášela se nad ní jako nafouklý žralok. Temnotou se k rozsáhlé oblasti mokré břidlice spouštěla neforemná změť provazů.

Andrejův mozek vyhasl jako rozbitá lampa.

Analytickými stroji se hnal zmatený roj informací.

Bez Andrejovy mysli jakožto referenčního nástroje získala kombinace vln od Tkáče a Rady konstruktů na nečekané nahodilosti, jejich poměr se vychýlil a proudění začalo nejistě oscilovat. Už nic nekopírovalo: šlo pouze o ledabylou záplavu vibrujících částic a vln.

Krize pominula. Houstnoucí směsice mentálních vln byla pouze sumou jednotlivých součástí, a tou už se snažit být přestávala. Paradox, napětí byly tytam. Ohromné pole krizové energie se vypařilo.

Žhnoucí převody a motory krizového aparátu se náhle rachotivě zastavily.

Nesmírná vlna mentální energie za drtivé imploze okamžitě vyhasla.

Izák, Derchan, Jagharek a milicionáři v okruhu třiceti stop zaječeli v agonii. Měli pocit, jako by přešli z jasného slunečního svitu do tmy tak náhlé a naprosté, až je zraňovala. Za očima se jim rozlévala tupá bolest.

Izák nechal Andrejovo tělo pomalu dopadnout na mokrou zem.

Poslední psychomůra se zmateně třepotala ve vlhkém horku nevysoko nad nádražím. Tloukla křídly ve složitých čtyřsměrných obrazcích a vířila vzduch na všechny strany. Vznášela se na místě.

Vydatný zdroj potravy, ten nemyslitelný gejzír, byl pryč. Pryč bylo i šílenství, které psychomůru popadlo, zmizel strašlivý, neukojitelný hlad.

Můra vyplázla jazyk, zachvěla se jí tykadla. Pod ní se nacházela hrstka myslí, ale než na ně mohla zaútočit, vycítila chaotické, bublající vědomí Tkáče, vzpomněla si na mučivé souboje, jež s ním vedla, zavřeštěla strachem a vztekem, stáhla krk a obnažila obludné zuby.

A pak se k ní donesla nezaměnitelná chuť jejích vlastních družek. Můra se ohromeně otáčela, když ucítila jednu, dvě, tři mrtvé sestry, všechny své společnice, které teď pod ní ležely s vyhřezlými vnitřnostmi, mrtvé a potrhané, vyhaslé.

Psychomůra šílela žalem. Ječela na ultravysokých frekvencích a krkolomně se otáčela, vydávala slabé pátravé signály, snažila se pomocí odražených vln lokalizovat další můry, komíhala tykadly v kalných vrstvách vnímání a empaticky hledala jakýkoli náznak odpovědi.

Zůstala úplně sama.

Odvrátila se od střechy Nádraží Perdido, od zkrvavělé střechy, kde ležely zmasakrované její bratrosestry, od vzpomínek na neskutečnou chuť, v hrůze se otočila od Vranova a Tkáčových pařátů i od vypasených vzducholodí, které se jí vznášely v patách, vymanila se ze stínů Bodce a zamířila k soutoku řek.

Psychomůra utrápeně odlétala a hledala místo, kde by si mohla odpočinout.

Kapitola padesátá první

Když se otřesení milicionáři vzpamatovali, opět začali nakukovat přes okraj plošiny, zjišťovali, kde je Izák, Derchan a Jagharek. Teď už byli ostražiti.

Snesla se na ně sprška tří kulek. Po první jeden z milicionářů beze slova odletěl do temnoty vedle střechy, aby o čtyři patra níž roztříštil okno. Dvě zbývající se zaryly hluboko do cihel a kamení; do okolí vyslaly štiplavé mračno jemných úlomků.

Izák vzhlédl. Z římsy dvacet stop nad nimi se vykláněla nezřetelná postava.

„To je zase Půlmodlitbička!“ vykřikl Izák. „Jak se tam *dostal?* A co to *dělá?*“

„No tak,“ napomenula ho Derchan úsečně, „musíme jít.“

Milicionáři se pořád schovávali kousek pod nimi. Jakmile se některý opatrně vztyčil a nakoukl přes okraj, Půlmodlitbička k němu okamžitě vyslal další kulku. Držel je v šachu. Jeden či dva milicionáři po něm vystřelili, ale to byly jen povrchní, demonstrativní pokusy.

Těsně za pahorky střech a oken se ze vzducholodě hladce spouštěly neurčité postavy a sklouzávaly na mokrý povrch. Ve vzduchu se volně kývaly, protože je za výstroj přidržoval jakýsi hák. Provazy, na nichž visely, se odmotávaly na hladce běžících kladkostrojích.

„Snaží se pro nás získat čas, jen bozi vědí proč,“ sykla Derchan, doplížila se k Izákovi a chňapla mu po ruce. „Brzo mu dojdou kulky. Tihle hajzlíci –“ neurčitě mávla k milicionářům, kteří se ukrývali pod nimi „– jsou jenom nějací místní platfusáci, co obcházejí střechy. Ti praví drsňáci budou až ti, co sem přilítli ve vzducholodích. Musíme *padat.*“

Izák nejistě doklopýtal k zídce, ale skrčené milicionáře viděl na všech stranách. Shora ho doprovázelo svištění kulek. Vyděšeně vykřikl, pak si ale uvědomil, že se ho jen Půlmodlitbička snaží krýt.

Nebylo to však nutné. Milicionáři se tiskli ke střeše a vyčkávali.

„Do chrchle, *krucinál,*“ vyprskl Izák. Sklonil se, vytáhl z Andrejovy přilby přípojku a odpojil tak Radu konstruktů, která se pořád umíněně snažila obejít zpětnou klapku a získat kontrolu nad krizovým aparátem. Izák držel drát v ruce a vyslal obvodem Radě do mozku ničivou vlnu zpětné vazby a přesměrované energie.

„Posbírej všechny tyhle věci!“ sykl na Jagharka a ukázal na přístroje poházené po střeše, zmáčené krví a kyselým deštěm. Garuda si klekl a začal je shrabovat do pytle. „Tkáči!“ ozval se Izák naléhavě a dovrávoral k obrovitému tvorovi.

Pořád se díval přes rameno v obavách, že spatří nějakého přehnaně aktivního milicionáře, který se odhodlá jen tak naslepo vystřelit. Ze střechy dole k nim na pozadí deště doléhaly dunivé ozvěny kovově znějícího klusání.

„Tkáči!“ Izák spráskl ruce před ohromným pavoukem. Tkáč k němu vzhlédl svýma mnohočetnýma očima. Pořád měl na sobě přilbu, kterou byl propojen s mrtvým Andrejem. Přehraboval se v psychomůřích vnitřnostech. Izák pohlédl na hromadu mohutných mršin. Křídla jim vybledla do prázdné, ponuré hnědé barvy, bez vzorů či proměn.

„Tkáči, musíme odejít,“ zašeptal. Tkáč ho přerušil.

… JSEM UNAVEN A STÁRNU A CHLADNU UMOUNĚNÝ MRŇOUSKU… říkal Tkáč klidně… PRACUJEŠ S JEMNOSTÍ COŽ UZNÁVÁM A PŘIPOUŠTÍM ALE TOTO ODSÁVÁNÍ PŘÍZRAKŮ Z MÉ OSAMĚLÉ DUŠE VE MNĚ ZANECHÁVÁ TRUDNOMYSLNOST VIDÍM JAK OBRAZCE VĚZÍ I V TĚCHTO ŽRAVÝCH TVORECH MOŽNÁ JSOU MÉ SOUDY RYCHLÉ A PLYTKÉ CHUTĚ HASNOU A NOVOU CESTOU JDOU A NEJSEM SI JISTÝ… Zvedl Izákovi k očím hrst lesknoucích se střev a jemně je začal rozplétat.

„Věř mi, Tkáči,“ řekl Izák naléhavě, „šlo o *správnou věc*, zachránili jsme město, abys po tom všem mohl… vynášet soudy, tkát. Ale teď už musíme jít, potřebujeme, abys nám pomohl. Prosím tě… dostaň nás odsud…“

„Izáku,“ hlesla Derchan, „nevím, co jsou zač ti sviňáci, co sem jdou… ale rozhodně nejsou od milice.“

Izák se rychle rozhlédl po střechách. Oči se mu nevěřícně rozšířily.

S dusotem se k nim sveřepě blížila jednotka úžasných kovových vojáků. Světlo z nich klouzalo a v chladných záblescích jim vykreslovalo hrany. Byli vymodelováni dokonale, do posledního ohromujícího a děsivého detailu. Paže a nohy se jim kývaly v mohutných explozích hydraulické síly, burácivě se přibližovali, písty v nich syčely. Z nevelké vzdálenosti za jejich hlavami vycházelo slabé pableskování odraženého světla.

„Co jsou tihle hajzlové, *kurva,* zač?“ zeptal se Izák přiškrceným hlasem.

Přerušil ho Tkáč. Najednou zněl opět hlasitě, uvědoměle.

… JÁŘKU TY MĚ PŘESVĚDČÍŠ… řekl… PODÍVEJ NA TA SLOŽITÁ PŘADENA A VLÁKNA JEŽ SPRAVUJEME KDE JE PROTRHLY TY MRTVOLKY PŘESKUPÍME JE A NAMOTÁME A HEZKY SI JE UPŘEDEME… Tkáč se nadšeně pohupoval nahoru a dole a, díval se do temného nebe. Ladným pohybem si z hlavy sundal přilbu a lhostejně ji odhodil do noci. Izák neslyšel, že by někam dopadla… UTÍKÁ A NECHCE S KŮŽÍ NA TRH… pokračoval… PÁTRÁ PO HNÍZDĚ UBOHÁ VYDĚŠENA STVŮRA MUSÍME JI ZAŠLAPNOUT JAKO JEJÍ SESTRY NEŽ VYHLODÁ DÍRY DO OBLOHY A BARVOTOKU NAD CELÝM MĚSTEM POJĎME SKLOUZNĚME DLOUHÝMI TRHLINAMI V SÍTI SVĚTA KUDY BĚŽÍ TRHAČKA A NAJDĚME JEJÍ HNÍZDO…

Tkáč zavrávoral a zhoupl se; neustále vypadal, jako by se měl každou chvíli zhroutit. Jako milující rodič rozevřel před Izákem náruč a rychle a snadno si ho do ní uložil. Izák se ocitl v nezvyklém studivém objetí a zašklebil se strachem. *Nepořež mě,* pomyslel si zběsile, *nerozsekej mě!*

Milicionáři se na celou scénu jen kradmo a vyděšeně dívali přes okraj střechy.

Gigantický, vysokánský pavouk nervózně přecházel sem a tam a Izáka držel v náručí jako nějaké komické mohutné dítě.

Přes mokrý dehet a tašky se pohyboval jistými, plavnými kroky. Nikdo by ho nedostihl. Do konvenčního prostoru vcházel a zase z něho vycházel pohyby příliš rychlými na to, aby je někdo mohl sledovat.

Postavil se před Jagharka. Garuda si přehodil přes rameno pytel součástek, které stačil chvatně posbírat, a vděčně se odevzdal tančícímu šílenému bohu; rozepjal paže a sevřel mu hladký pas mezi hlavohrudí a zadečkem… CHYŤ SE PEVNĚ MALIČKÝ MUSÍME NAJÍT CESTU VEN… zazpíval Tkáč.

Prazvláštní kovová jednotka postupovala přes mírnou vyvýšeninu ploché střechy, její mechanická těla syčela uvědomělou energií.

Prohnala se kolem nižšího miličního sboru, jehož vyděšení mladí příslušníci jen užasle zírali na lidské tváře soustředěně vyhlížející ze zadních částí hlav železných válečníků.

Derchan se za blížícími se postavami ohlédla, polkla a přeběhla k Tkáčovi, který už před ní stál s rozpřaženými humanoidními pažemi. Izák a Jagharek mu seděli na útočných pažích a nohama mu na širokém hřbetě šmátrali po opěře.

„Už mi neubližuj," zašeptala Derchan a rukou si rychle přejela přes strupatou ránu za spánkem. Zasunula si pistole do pouzdra a vrhla se do kolébky Tkáčova úděsného náručí.

Nad střechu Nádraží Perdido doplula další vzducholoď a vyhodila provazy, po nichž měli slézt vojáci. Multiho přetvořená brigáda dorazila na hřeben architektonického úbočí a bez zaváhání začala přeskakovat zídku. Milicionáři ustrašeně přihlíželi. Nechápali, co se jim to odehrává před očima.

Přetvoři bez zakolísání překonali malou cihlovou vyvýšeninu a zarazili se až tehdy, když spatřili ohromné a prchavé tělo Tkáče, jenž přebíhal po plošině, ověšen třemi postavami podobajícími se panenkám.

Multiho vojáci pomalu ustoupili k okraji plošiny. Apatické ocelové tváře jim neustále smáčel déšť. Těžkýma nohama drtili pozůstatky přístrojů, které se ještě povalovaly po plošině.

Zatímco se dívali, Tkáč napřáhl ruku a uchopil jednoho vystrašeného milicionáře, který zavřeštěl hrůzou, jen co ho pavouk popadl za hlavu a začal táhnout pryč. Muž sebou házel, ale Tkáč mu uvěznil ruce a přivinul si ho k sobě jako novorozeně.

… ODCHÁZÍME POKRAČOVAT V LOVU LOUČÍME SE… zašeptal Tkáč jako pozdrav všem přítomným. Bokem dokráčel k okraji střechy, lehce, jako by ho nic netížilo, a zmizel.

Dvě nebo tři vteřiny bylo na střeše slyšet jen přerývané a skličující bubnování deště. Potom odkudsi z výšky vypálil poslední salvu kulek Půlmodlitbička a rozprášil všechny sešikované muže i přetvory. Když se zase obezřele ukázali, bylo po všem. Jack Půlmodlitbička byl pryč.

Tkáč a jeho společníci nezanechali žádnou stopu a žádné vodítko.

Psychomůra se hnala vzdušnými proudy. Byla zoufalá a vyděšená.

Občas se ozvala, v několika zvukových polohách zavřeštěla, ale na její volání nikdo nereagoval. Letěla žalostně a zmateně dál.

A ke všemu se v ní opět probouzel ďábelský hlad. Své nenasytnosti se nezbavila.

Pod ní městem protékal Marast s loďkami a výletními čluny; vypadaly jako drobné tečky špinavého světla na černém pozadí. Psychomůra zpomalila a začala opisovat spirálu.

Přes tvář Nového Krobuzonu se pomalu táhla linka špinavého kouře, podobná tahu zlomené tužky, kterou v ovzduší nechával pozdní vlak ujíždějící na východ po Pravostranné trase přes Gidd a Taverníkův most, a za vodou pak k Lordovu úhoru a Sedimské odbočce.

Můra se snesla nad Lordov, těsně nad střechy univerzitní fakulty, a nakrátko přistála na střeše Stračí katedrály ve Slaniskách, z níž se však hned zase vznesla. Týral ji svíravý hlad a děs osamělosti. Nedokázala se zastavit. Nedokázala ovládnout svou nenasytnou touhu po potravě.

Za letu pod sebou rozpoznala zvláštní uspořádání světel a tmy. Ucítila, jak ji k sobě přitahuje.

Za železničními tratěmi, povstávajíce z ošumělých a sešlých staveb Skeletonu se do nočního vzduchu v kolosálním slonovinovém oblouku zvedala Žebra. S pohledem na ně se psychomůře v hlavě rozvířily vzpomínky. Vybavila si pochybný vliv těchto starobylých kostí, který učinil ze Skeletonu obávanou čtvrť, místo, z něhož je třeba prchnout, kde lze narazit na nepředvídatelné vzdušné proudy a kde éter znečišťují jedovaté vlny. Vzdálené obrazy dní, kdy byla nehybně připoutaná ke zdi, kdy byla obscénně dojena, její žlázy byly vysávány do poslední kapky, matný dojem larvy sající u cecíku, u něhož nakonec nic nebylo… zaplavily ji vzpomínky.

Můra byla dokonale vyděšená. Hledala úlevu. Prahla po hnízdu, po místě, kde by se mohla schoulit a načerpat síly. Po známém místě, kde se by se o sebe nemusela starat a kde by se o ni postarali jiní. Ve svém zoufalství se na zajetí rozpomínala jen zkresleně, se zřetelem na jedinou věc – pohodlí. Ve Skeletonu ji živili a umývali pozorní ošetřovatelé. Bylo to útočiště.

Vylekaná, hladová a po odpočinku dychtící psychomůra v sobě překonala strach ze skeletonských Žeber.

Vydala se na jih, s jazykem vyplazeným si razila cestu polozapomenutými vzdušnými stezkami, oblétla zpuchřelé kosti a pátrala po tmavé budově v úzké uličce, po začerněné řadě domů nejasného poslání, z níž se před několika týdny vyplazila.

Úzkostlivě se zatočila nad nebezpečným městem a zamířila domů.

Izák měl dojem, že spal několik dnů, a požitkářsky se protáhl najednou ucítil, jak po čemsi nepříjemně klouže.

Uslyšel otřesný výkřik.

A ztuhl, když ho zaplavil příval vzpomínek, když si uvědomil, jak se sem dostal, že se pevně drží v Tkáčově náručí (a když mu to celé znovu došlo, cukl sebou a křečovitě se zachvěl).

Tkáč zlehka našlapoval, spěchal přes síť světa, utíkal přes metareálná vlákna propojující všechny okamžiky.

Izák si vybavil, jaký přemet udělala jeho duše, když síť světa spatřil. Vzpomněl si na závrať, která při pohledu na onu neskutečnou scenérii zdrtila jeho existenciální já. Ze všech sil se snažil neotvírat oči.

Slyšel Jagharkovo drmolení a Derchanino šeptané klení. Nepřicházely k němu jako zvuky, ale jako náznaky, vznášející se cáry hedvábí, které mu klouzaly do lebky a nabývaly na zřejmosti. Slyšel i další zvuk, křečovitou kakofonii jasných vláken, jež vřeštěla hrůzou.

Přemýšlel, kdo ho mohl vydávat.

Tkáč se obratně pohyboval přes zrádná vlákna v těsné blízkosti škod a potenciálních škod, které zde napáchaly a napáchat ještě mohly psychomůry. Pak zmizel v díře, v potemnělém trychtýři spojů, táhnoucích se materiálem této složité dimenze, a znovu se vynořil ve městě.

Izák na tváři ucítil vzduch a pod sebou dřevo. Probudil se a otevřel oči.

Bolela ho hlava. Vzhlédl. Zakýval hlavou, aby se krk přizpůsobil tíze přilby. Byl překvapený, že ji neztratil, i zrcátka zůstala jako zázrakem celá.

Ležel ve čtverci měsíčního světla v jakémsi zaprášeném podkroví. Dřevěnou podlahou a stěnami do místnosti pronikaly zvuky.

Derchan a Jagharek se pomalu a opatrně zvedali na lokty a potřásali hlavami. Derchan s obavami rychle natáhla ruku a jemně si ohmatala hlavu. Její zbývající ucho – a jeho také, jak se rychle Izák přesvědčil – zůstalo netknuté.

Tkáč se tyčil v koutě. Zlehka udělal krok a hned za ním spatřil Izák milicionáře. Muž vypadal zdrceně. Opíral se vsedě o stěnu, tiše se třásl, hladkou obličejovou masku měl našišato a navíc mu z hlavy klouzala. Na klíně mu ležela puška. Izák ji spatřil a vytřeštil oči.

Byla skleněná. Představovala dokonalý a zbytečný model pušky s křesacím zámkem, vyvedený ve skle.

… TOTO BUDE DOMOV PRCHAJÍCÍHO OKŘÍDLENCE… zadrmolil Tkáč. Opět to znělo slabounce, jako by z něho během cesty jednotlivými sférami sítě vyprchala veškerá energie… PODÍVEJTE SE NA MÉHO ZRCATKOVÉHO CHLAPÍKA NA MÉHO SPOLUHRÁČE MÉHO PŘÍTELÍČKA… šeptal… SPOLEČNĚ SI

UKRÁTÍME CHVÍLI TADY ODPOČÍVÁ VAMPÝRSKA MŮRA TADY SKLÁDÁ SVÁ KŘÍDLA A SKRÝVÁ SE ABY SE ZNOVU MOHLA KRMIT ZAHRAJI SI PIŠKVORKY SE SVÝM SKLENĚNÝM STŘELCEM…

Ustoupil do kouta místnosti a najednou se s trhnutím nohou posadil. Jedno z jeho klepet se zablesklo jako elyktrický výboj a s mimořádnou rychlostí nakreslilo na prkna před klín otupělého milicionáře mřížku o třech krát třech políčkách.

Tkáč vyryl do rohového čtverce křížek, opřel se o stěnu, sám pro sebe si šeptal a čekal.

Izák, Derchan a Jagharek se došourali doprostřed místnosti.

„Myslel jsem, že nás odvede pryč," mumlal Izák. „Sledoval tu zasranou můru… Někde tady bude…"

„Musíme ji zlikvidovat," zašeptala Derchan se zaťatou čelisti. „Už jsme málem měli všechny. Dokončeme to."

„A s *čím?*" sykl Izák. „Máme čtyři zatracené přilby a to je *všechno.* Nemáme žádné zbraně, abychom se takové stvůře postavili… vždyť ani krucinál nevíme, kde jsme…"

„Musíme přimět Tkáče, aby nám ještě jednou pomohl," uzavřela Derchan.

Ale jejich snahy byly zhola marné. Gigantický pavouk si jich nevšímal, něco si šuškal a soustředěně čekal, jako by vyčkával, až ztuhlý milicionář dokončí svůj tah v piškvorkách. Izák spolu s ostatními Tkáče zapřísahal, prosil ho, aby jim pomohl, ale najednou jako by pro něho byli neviditelní. Zkormouceně se od něho odvrátili.

„Musíme odsud vypadnout," řekla Derchan náhle. Izák se jí podíval do očí. Pomalu přikývl. Přistoupil k oknu a vyhlédl ven.

„Vůbec mě nenapadá, kde bychom mohli být," poznamenal nakonec. „Vidím jenom ulice." Zbytečně energicky zapátral po nějakém orientačním bodu. Nakonec se vrátil mezi ostatní a zavrtěl hlavou. „Máš pravdu, Der. Možná, že… něco najdeme… možná, že se odsud dostaneme."

Jagharek postupoval neslyšně, vykradl se z místnůstky do spoře osvětlené chodby. Opatrně se rozhlédl.

Stěna po jeho levici se prudce svažovala, sledujíc sklon střechy. Po pravé ruce úzkou chodbu narušovaly dvoje dveře, za nimi se stáčela doprava a mizela ve stínech.

Jagharek zůstal přikrčený. Pomalu, aniž se ohlédl, pokynul dozadu svým druhům a Derchan s Izákem pomalu vyšli ze dveří. Třímali

pistole nabité posledními zbytky vlhkého prachu, na jehož účinnost se nemohli spolehnout, a neurčitě mířili do tmy.

Počkali, až Jagharek o kus postoupí, a pak ho následovali. Sotva se drželi na nohou, ale vykročili bojechtivě.

Jagharek se zastavil u prvních dveří a přitiskl k nim opeřenou hlavu. Chvilku čekal, pak je velmi pomaloučku otevřel. Derchan a Izák se přikradli za ním a nahlédli do neosvětlené komory.

„Je v ní něco, co by se nám mohlo hodit?“ sykl Izák, ale na policích nebylo nic kromě zaprášených lahví s vyschlým obsahem a starých, vypelichaných štětců.

Jagharek dospěl ke druhým dveřím a svůj postup zopakoval; mávl na Izáka a Derchan, aby byli zticha, a ostražitě naslouchal, co se ozve přes tenké dřevo. Tentokrát zůstal nehnutě stát mnohem déle. Dveře byly opatřeny několika zástrčkami. Jagharek všechny ty jednoduché posuvné zámky otevřel. Na dveřích byl i mohutný visací zámek, ale ten visel odemčený na jedné západce, jako by se majitel jen na chvilku někam vzdálil. Jagharek do dveří zlehka strčil. Protáhl hlavu škvírou, která se před ním objevila, a v této pozici, s polovinou těla uvnitř místnosti a s polovinou venku, vydržel stát znepokojivě dlouho.

Konečně se otočil.

„Izáku,“ naléhal tiše. „Musíš sem jít.“

Izák se zamračil a s prudce tlukoucím srdcem vykročil k Jagharkovi.

Co to je? pomyslel si. *Co se děje?* (A zatímco si kladl tuto otázku, jakýsi hlas v nejhlubší části mysli mu řekl, co na něho čeká, on ho však poslouchal jen napůl, nechtěl mu věnovat pozornost ze strachu, že by se mýlil.)

Protáhl se kolem Jagharka a váhavě vstoupil do místnosti.

Ocitl se v rozsáhlém podkrovním prostoru se zkosenou střechou, osvětleném třemi petrolejkami a slabými záblesky plynového světla, které si sem razilo cestu z ulice zavřenými, umouněnými okny. Podlaha byla plná hromádek kovových a jiných odpadků. Celá místnost zapáchala.

Izák si toho všeho byl vědomý jen prchavě.

V tmavém koutě, odvrácená ode dveří a svědomitě žvýkající, se zády, hlavou a žlázou přimknutými k pozoruhodné a neuvěřitelné soše, klečela Lin.

Izák vykřikl.

Zaúpěl jako zvíře, a ten zvuk plný utrpení nabýval na síle, dokud ho Jagharek neokřikl.

Lin se při nečekaném zvuku s úlekem otočila. Když spatřila Izáka, roztřásla se.

Izák k ní klopýtal a při pohledu na ni, na hnědočervenou kůži a stahující se hlavotělo se rozplakal; došel k ní a vykřikl ještě jednou, tentokrát bolestí a hrůzou, neboť spatřil, čeho se na ní dopustili.

Tělo měla poseté podlitinami, popáleninami a škrábanci, strupy, které svědčily o surovém zacházení a mučení. Pod roztrhanou košilí na zádech byly vidět stopy po biti. Prsa jí křižovaly tenké jizvy. Na břichu a stehnech se jí rozlévaly obrovské modřiny.

Ale při pohledu na Lininu hlavu málem omdlel.

Měla vyškubnutá křidélka: to už sice věděl, našel je v obálce, ale spatřit to, spatřit, jak se jejich drobné roztřepené zbytky rozechvěle třepotají… Krovky měla prasklé a přetočené; odhalovaly citlivou spodní tkáň, také plnou strupů a ran. Jedno ze složených očí měla rozdrásané a slepé. Prostřední hlavonoha na pravé straně a zadní na levé byly vytržené z jamky.

Izák se k ní vrhl, objal ji, opatrně ji k sobě přitiskl. Byla tak vyhublá… tak malá a bolavá a zmučená; když se jí dotkl, roztřásla se, celé tělo jí strnulo, jako by nemohla uvěřit, že je skutečný, jako by jí ho mohli v rámci nějakého nového mučení zase vzít.

Izák ji objímal a plakal. Držel ji lehounce, protože cítil, jak má pod kůží tenké kosti.

„Chtěl jsem *přijít,*“ naříkal v nejhlubším zoufalství a radosti zároveň. „Chtěl jsem *přijít,* myslel jsem, že jsi *mrtvá…*“

Trochu ho odstrčila, aby měla místo pro ruce.

Chtěla jsem tě, miluje tě, znakovala nesouvisle, *pomoz mi, zachraň mě, odveď mě pryč, nemohl mě nechat umřít, dokud nedodělám tohle…*

Izák poprvé vzhlédl k fantastické soše, která se tyčila nad ní a za ní, k soše, na kterou vrstvila cheprosliny. Byl to neuvěřitelný pestrobarevný objekt, strašlivá, kaleidoskopická, z nočních můr neskládaná postava, z níž v groteskních kombinacích vyrůstaly početné končetiny, oči a nohy. Byla skoro hotová, pouze v místě, které vypadalo jako hlava, se tyčila dosud hladká kostra, a pod ní pak prázdný prostor, upomínající na rameno.

Izák zalapal po dechu a podíval se na Lin.

Lemuel měl pravdu. Strategicky neexistoval jediný důvod, proč by ji měl Multi udržovat naživu. Kteréhokoli jiného zajatce by bez váhání zabil. Ale Linina práce podněcovala jeho marnivost, jeho mystickou touhu po rozšíření vlastního ega, jeho filozofické snění. To Lemuel vědět nemohl.

Multi by nesnesl, aby *jeho* socha zůstala nedokončená.

Do místnosti vstoupili i Derchan s Jagharkem. Když Derchan spatřila Lin, vykřikla stejně jako předtím Izák. Doběhla k nim a jak se objímali, sama je s pláčem a smíchem objala.

Rozpačitě se k nim doloudal i Jagharek.

Izák Lin šeptal a pořád dokola jí opakoval, jak moc se omlouvá, že si myslel, že je mrtvá, že jinak by přišel.

Pořád musím pracovat, bijí mě a… mučí, ponižují mě, znakovala Lin, omráčená a vyčerpaná přívalem emocí.

Jagharek chtěl něco říct, ale najednou prudce otočil hlavu.

Chodbou za dveřmi se ozýval dusot spěchajících nohou.

Izák vstal a nepouštěl Lin z objeti. Derchan od nich poodstoupila. Vytáhla pistole a obrátila se ke dveřím. Jagharek se přitiskl ke stěně ve stínu sochy, svinutý bič připravený.

Dveře se rozletěly, narazily do stěny a odrazily se zpátky.

Stál před nimi Multi.

Byl vidět jen z profilu. Izák na pozadí černě natřených stěn chodby spatřil neuvěřitelnou siluetu. Mnohačetný trs končetin, pohybující se změť organických tvarů. V úžasu mu spadla čelist. Zatímco sledoval belhajícího se netvora s kozíma, ptačíma a psíma nohama, zatímco sledoval pohyblivá chapadla a tkáňové uzliny, složité kosti a umělou kůži, uvědomil si, že Linino dílo nevychází z fantazie, nýbrž odráží *skutečnost.*

Při pohledu na Multiho se Lin podlomily nohy strachy a vzpomínkami na prožité utrpení. Izák ucítil, jak ho začíná zaplavovat vztek.

Multi o krok couvl a otočil se do chodby, k níž přišel.

„Ochranka!“ zařval jakýmisi nezřetelnými ústy. *„Okamžitě sem!“* A vstoupil do místnosti.

„Grimnebuline.“ Mluvil rychle a škrobeně. „Přišel jsi. Copak jsi nedostal můj vzkaz? Jdeš trochu *pozdě*, ne?“ Multi vkročil do slabého světla.

Derchan dvakrát vystřelila. Kulky Multimu prosvištěly krunýřem a místy porostlými srsti. Zařval bolestí a zavrávoral na svých četných nohou. Jeho řev se změnil v odporný smích.

„Na to, abys mi ublížila, mám až příliš mnoho vnitřních orgánů, děvko jedna nanicovatá,“ zaburácel. Derchan vyprskla vztekem a stáhla se ke stěně.

Izák z Multiho nespouštěl oči, díval se, jak v bezpočtu úst cení zuby. Podlaha se začala otřásat kroky lidí, jež se k nim hnali chodbou.

Za Multim se ve dveřích objevila skupina mužů. Mávali zbraněmi a nejistě vyčkávali. Izákovi se na okamžik zvedl žaludek: jednotka

neměla tváře, jen hladkou kůži, pevně přetaženou přes lebku. *Co je to, kurva, za přetvory?* pomyslel si ohromeně. Pak si všiml zrcátek, která jim vystupovala vzadu z přileb.

Vykulil oči a uvědomil si, že jde o oholené přetvory s hlavami otočenými o sto osmdesát stupňů, specificky a dokonale uzpůsobené pro boj s psychomůrami. Vojáci čekali na rozkazy nadřízeného; těly byli natočeni k Izákovi, hlavy měli trvale odvrácené.

Jedna z Multiho končetin – ohyzdný, článkovaný a přísavkami posetý úd – prudce ukázala na Lin.

„Dodělej tu svou zatracenou *práci*, hmyzko jedna, nebo víš, co přijde!“ zařval a belhal se k Lin a Izákovi.

Izák s řevem rozzuřeného tura Lin odstrčil. Vyšlehla z ní sprška chymických obav. Sepnula ruce, prosíc ho, aby zůstal u ní, ale Izák se už vrhl na Multiho, zcela nepříčetný pocitem viny a vztekem.

Multi zařval a připravil se na Izákův výpad.

Ozval se nečekaný a hlasitý úder. Podkroví zasypala exploze skleněných střepin. Vystříkla krev a ozvalo se klení.

Izák strnul uprostřed místnosti. Multi ztuhl před ním. Oddíl vojáků si nervózně pohrával se zbraněmi a pořvával na sebe pokyny. Izák vzhlédl a zadíval se do zrcátek své přilby.

Za ním stála poslední psychomůra. Rámovaly ji zubaté zbytky okenního skla. Jako vazká kapalina po ní klouzaly střepy.

Izák civěl s otevřenou pusou.

Můra se nad nimi tyčila jako strašlivý přízrak. Stála, částečně přikrčená, nedaleko stěny a okenního otvoru a několika příšernými končetinami šátrala po podlaze. Byla mohutná jako gorila: tělo, jež vyzařovalo úděsnou pevnost a temnou vražednost.

Roztáhla neskutečná křídla. Míhaly se přes ně obrazce, podobné negativním bleskům.

Multi stál k obrovité stvůře čelem: jeho mysl byla lapena. Na křídla zíral celou svou soustavou nemrkajících oček. Jeho vojáci za ním poplašeně křičeli a mířili zbraněmi na obludu.

Jagharek a Derchan stáli zády ke stěně. Izák je viděl v zrcátkách za můrou. Hypnotické plochy křídel jim zůstávaly skryty: byli ohromeni, ale může ještě nepropadli.

Mezi psychomůrou a Izákem ležela v záplavě ostrých střepů Lin.

„Lin!“ zakřičel Izák zoufale. „*Neotáčej se! Nedívej se za sebe! Pojď sem ke mně!*“

Lin při jeho vyděšeném křiku strnula. Viděla ho, jak k ní v úděsně nemotorném pohybu natahuje ruku a váhavě k ní přistupuje, aniž by se otočil.

Začala se k němu pomalu, velmi pomalu plížit.

Za sebou uslyšela hluboké, zvířecí zavrčení.

Psychomůra se hladově, bojechtivě a zároveň rozpačitě pohnula. Všude kolem sebe cítila myšlenky, pohybovaly se kolem ní, ohrožovaly ji a děsily.

Byla neklidná a nervózní, dosud zdrcená smrtí svých sester. Jedním ostnatým chapadlem mlátila do prken jako ocasem.

Jednu mysl polapila. Křídla měla doširoka roztažená – a to chytila jen *jednu…?* Cítila zmatek. Stála tváří v tvář velké mase nepřátel, cítila je, hypnoticky před nimi mávala křídly, snažila se je vtáhnout do své moci a uvolnit v nich příval snů.

Zůstávali však odolní.

Psychomůru zasáhla panika.

Ochranka za Multiho zády se marně přeskupovala. Snažila se protáhnout kolem svého šéfa, ale ten strnul na prahu místnosti. Jeho mohutné tělo zůstávalo jakoby uhranuté, četné nohy jakoby vrostly do podlahy. V hlubokém tranzu zíral na psychomůřina křídla.

Za ním stálo pět přetvorů, připravených zaútočit. Byli vyzbrojeni a vyškoleni přímo za účelem obrany před psychomůrami – pro případ, že by některá utekla. Vedle malých zbraní třímali tři z nich plamenomety; jeden měl rozprašovač femtokorozivní kyseliny; jeden nesl elyktrothaumaturgickou harpunu. Viděli kořist. Ale nemohli se k ní kvůli svému veliteli dostat.

Multiho muži se pokoušeli mířit kolem Multiho těla, ale byl natolik rozložitý, že jejich střelám dokonale zahradil cestu. Křičeli na sebe a snažili se vymýšlet různé strategie, ale k ničemu nedospěli. Zírali do zrcátek a sledovali obrovskou, dravou můru pod Multiho pažemi a končetinami, v místech, kde jeho silueta ustupovala. Přízračný pohled jim naháněl strach.

Izák napřáhl ruku za záda a zašmátral po Lin.

„Pojď sem, Lin," sykl, „*a neohlížej se.*"

Bylo to jako nějaká strašidelná dětská hra.

Jagharek a Derchan se tiše přesunuli a za můrou se k sobě přiblížili. Stvůra zaskřehotala a vzhlédla, jakmile se pohnuli, ale její pozornost poutala skupina postav před ní, a tak se neotočila.

Lin po podlaze trhavě doklouzala k Izákovým zádům a napřaženým pažím. Kousek od něho zaváhala. Spatřila Multiho, uhranutého a jakoby omráčeného, jak zírá kamsi za Izáka a za ni jako oběť… čehosi.

Netušila, co se děje, co za ní stojí.

O můrách nevěděla vůbec nic.

Izák si všiml, že váhá, a zařval na ni, aby se nezastavovala.

Lin byla umělkyně. Tvořila doteky a chutí, vytvářela hmatatelné předměty. Viditelné předměty. Sochy, které bylo možné laskat a prohlížet si je.

Fascinovaly ji barvy, světlo a stín, souhra tvarů a linií, negativních a pozitivních prostor.

V podkroví už byla zavřená velmi dlouhou dobu.

Na jejím místě by někteří Multiho podobiznu sabotovali. Zakázka se jí koneckonců stala ortelem. Ale Lin ji nezničila ani svou práci nešidila. Do tohoto kolosálního a strašlivého díla dávala vše, co mohla, veškerou svou nahromaděnou tvůrčí energii.

Byl to pro ni jediný únik. Jediný způsob sebevyjádření. Zbavena světla, barev a tvářnosti světa soustředila svůj strach a bolest a podlehla posedlosti. Vytvořila si vlastní bytí, které jí pomáhalo odvracet pozornost od všeho ostatního.

A teď do jejího podkrovního světa vstoupilo cosi úžasného.

Psychomůry neznala. Příkaz *neohlížej se* jí byl dobře známý z pohádek, dával jí smysl pouze jakožto moralistní zákaz, jakési těžkopádné ponaučení. Musel tím mít na mysli *pospěš si* nebo *nepochybuj o mně*, něco takového. Jeho povel dával smysl jen jako emocionální pobídka.

Lin byla umělkyně. Zkopaná a zmučená, zmatená vězněním, bolestí a ponížením, Lin chápala pouze to, že se za ní zvedlo něco mimořádného, cosi, co vzbuzuje dokonalý úžas. A po týdnech bolesti strávených ve stínu ponurých, bezbarvých a beztvarých stěn, kdy toužila po čemkoli úžasném, na okamžik strnula a pak se rychle ohlédla.

Izák a Derchan vykřikli v strašlivém leknutí; Jagharek omráčeně zavřeštěl jako rozlícená vrána.

Lin si jedním zdravým okem užasle prohlížela neskutečnou mohutnost psychomůřího těla; pak zahlédla víření barev na křídlech, krátce zaklapala kusadly a zmlkla. Uhranutá.

Dřepla si na zem, hlavu otočenou přes levé rameno, a pitomě zírala na obrovitou stvůru, na záplavu barev. Stejně jako Multi nemohla z psychomůřích křídel spustit zrak. Mysli jim oběma jen vířily.

Izák zavyl, zavrávoral, udělal krok dozadu a zoufale k Lin natáhl ruku.

Psychomůra napřáhla změť chapadel a přitáhla si Lin k sobě. Ohromná tlama, z níž kanuly sliny, se jí otevřela jako vrata do nějakého podzemního pekla. Lin na tvář dopadly pramínky páchnoucích citrónových slin.

Zatímco Izák soustředěně civěl do zrcátek a šmátravě hledal Lininu ruku, ze smradlavého hrdla psychomůry vystřelil jazyk a bleskurychle olízl Linina hlavoskaraba. Izák dvakrát zařval, ale zastavit ji nedokázal.

Dlouhý, slinami povlečený jazyk se vloudil mezi Linina ochablá kusadla a zanořil se jí do hrdla.

Do Izákových vyděšených výkřiků dva z přetvorů, uvězněných za Multiho mohutnou postavou, nazdařbůh vystřelili z křesadlovek. Jeden se netrefil vůbec, druhý ustřelil psychomůře část hrudi. Tím ji připravil o malé množství tekutiny a vyloudil z ní podrážděné zasyčení, ale to bylo vše. Nepoužil správnou zbraň.

Oba přetvoři, kteří vystřelili, zakřičeli na kolegy a nevelká jednotka začala opatrnými, pravidelnými pohyby odsouvat Multiho tělo.

Izák chytil Lin za ruku.

Psychomůřino hrdlo se nadouvalo a stahovalo, chrupavčitý vnitřek lokal obrovské doušky Linina vědomí.

Jagharek se sklonil a popadl petrolejku stojící u nohou sochy. Krátce ji potěžkal levou rukou, pravou pak pozvedl bič.

„Popadni ji, Izáku," zavolal.

Psychomůra si Linino vyzáblé tělo přitiskla k hrudi a Izák cítil, že mu prsty sjíždějí k Lininu zápěstí. Pevně je sevřel a pokusil se Lin můře vyškubnout. Plakal a nadával.

Jagharek mrštil petrolejku psychomůře do týla. Sklo se rozbilo a hladkou kůži pokropila sprška petroleje. Pak se můře přes temeno hlavy začal krást modrý plamen.

Psychomůra zavřeštěla. Krátce pohodila hlavou a vystřelila spletí končetin, aby ten nevelký, ale bolestivý oheň zadusila. V tom okamžiku Jagharek práskl bičem. Zbraň zasvištěla a zběsile švihla tmavou kůži. Psychomůře se skoro okamžitě omotaly silné smyčky kolem krku.

Jagharek prudce a rychle trhl, vší svou šlachovitou silou. Bič se utáhl můře kolem krku, Jagharek napjal svaly.

Oheň nesmlouvavě hořel a pálil psychomůru. Bič jí stahoval hrdlo. Nemohla polykat ani dýchat.

Hlava se jí na dlouhém krku zmítala. Vydávala slabé přiškrcené zvuky. Jazyk naběhl a můra ho musela vytáhnout z Linin ých úst. Vlny

vědomí, které chtěla vypít, jí uvázly v hrdle. Můra začala horečnatě a vystrašeně trhat bičem. Mlátila sebou, třásla se a pokoušela se otočit.

Izák dál držel Lin za vyzáblé zápěstí a snažil se ji odtrhnout, zatímco můra pokračovala ve svém obludném křepčení. Vířila kolem sebe zmítajícími se končetinami a marně jimi chytala pruh kůže, který ji dusil. Izák Lin konečně odtáhl, padl na zem a plazil se zuřící stvůře z dosahu.

Ta při svém panickém tanci složila křídla a odvrátila se ode dveří. Psychické sevření Multiho se okamžitě přerušilo. Multi zavrávoral a zhroutil se na podlahu, jednotlivé části mysli se mu okamžitě začaly slepovat. Jeho muži se protlačili přes spleť šéfových nohou do místnosti.

Psychomůra se vztekle dupajíc obrátila. Jagharkovi z ruky vyškubla bič; přitom mu natrhla dlaň. Garuda se z dosahu ostrých, svištících psychomůřích končetin odpotácel ke zdi, k Derchan.

Multi už stál na nohou. Rychle kolem stvůry proběhl a vyklouzl na chodbu.

„Zabijte to monstrum!“ zařval.

Můra v šílenství vzteku a bolesti dotančila doprostřed místnosti. Pětice přetvorů stála v malém hloučku u dveří. Mířili přes zrcátka.

Z plamenometů vyšlehly tři záblesky hořícího plynu a popálily zrůdě chitin. Ta se pokusila zavřeštět, když jí s hučením popraskala a shořela křídla, ale bránil jí bič na hrdle, který si nedokázala odmotat. Ohromná sprcha kyseliny zasáhla můru přímo do tlamy, během pár vteřin jí rozložila bílkoviny a sloučeniny měkké tkáně a roztavila jí exoskelet.

Kyselina a plamen rychle strávily i bič. Jeho zbytky odpadly, můra se mohla konečně nadechnout a začít vřískat.

Vřeštěla bolestí, zatímco na ni dopadaly čerstvé proudy ohně a kyseliny. Nakonec se slepě vrhla proti útočníkům.

Ze zbraně pátého muže vyšlehly výrony temné energie, jež se jí rozeběhly po povrchu těla, a omráčily ji a popálily, aniž byl vidět oheň. Stvůra opět zavřískala, ale jako nevidomá plamenná bouře se hnala dál, vyplivujíc kyselinu a mávajíc zubatými kostmi.

Pětice přetvorů ustoupila, jakmile k nim začala zběsile klopýtat, a následovala Multiho na chodbu. Můra, teď už v podobě plápolající živé pochodně, narážela do stěn, podpalovala je a hledala dveře. Nakonec je našla.

Z chodby se dovnitř stále neslo hučení ohně, syčení kyseliny a elyktrothaumaturgické výrony.

Derchan, Jagharek a Izák dlouhé vteřiny omráčeně hleděli do otevřených dveří. Můra pořád vřeštěla, ale už mimo jejich zorné pole, chodba za ní byla prozářená pableskujícím světlem a sálala horkem.

Pak Izák zamrkal a obrátil pozornost k Lin, která mu bezvládně ležela v náručí.

Sykal na ni, jemně jí zatřásl.

„Lin," zašeptal. „Lin… Odcházíme."

Jagharek přešel k oknu a shlédl do ulice pět pater pod sebou. Vedle okna ze střechy vyrůstal malý cihlový sloupek, jenž zřejmé skrýval komín. Vedle něho se táhl okap. Jagharek se rychle postavil na parapet, natáhl se po rouře a zatahal za ni. Byla pevná.

„Izáku, doveď ji sem," řekla Derchan naléhavě. Izák Lin zvedl až se musel kousnout do rtu, jak byla lehounká – a přešel s ní k oknu. Zatímco se na ni díval, tvář se mu najednou zkřivila nevěřícným, extatickým úsměvem. Začal hystericky plakat.

Z chodby venku se doneslo slabé zaúpění psychomůry.

„Der, podívej!" špitl. Lin mu v náručí trhavě pohybovala rukama. „Ona *znakuje!* Bude v pořádku!"

Derchan se naklonila a odečítala Linina slova. Izák ji sledoval a vrtěl hlavou.

„Není při vědomí, jsou to jen nahodilá slova, ale Der, jsou to *slova.*.. My jsme to *stihli…*"

Derchan se potěšeně usmála. Spontánně Izáka políbila na tvář a Lin jemně pohladila poničené hlavotělo.

„Dostaň ji odsud," řekla tiše. Izák vykoukl z okna na Jagharka, který se zaklínil ve výklenku zdiva, na malém cihlovém výběžku, několik stop od okna.

„Podej mi ji a vylez za mnou ven," řekl Jagharek a trhl hlavou. Na východním konci se dlouhá svažitá střecha Multiho řady budov napojovala na střechy bloku domů v další ulici, která vybíhala kolmo na jih. Domy byly stále nižší. Nad nimi a všude kolem se táhly střechy Skeletonu; zvlněná krajina, propojené ostrůvky břidlice nad nebezpečnými ulicemi, ubíhající na míle daleko do temnoty, od Žeber ke Kočičímu kopci a dál za něj.

I tehdy, byť byla zaživa stravována záplavou ohně a kyseliny, byť ji omračovaly proudy záhadné energie, mohla psychomůra přežít.

Byla tvorem ohromující houževnatosti. Dokázala regenerovat s děsivou rychlostí.

Kdyby byla pod širým nebem, mohla vyskočit, roztáhnout úděsně zraněná křídla a zmizet z povrchu zemského. Přinutila by se vzlétnout, nedbajíc bolesti, nedbajíc spáleného chitinu, jehož částečky by se

kolem ní rozvířily v ohyzdném mračnu. Mohla by odletět do dešťových mračen, v nichž by zdusila plameny a smyla ze sebe kyselinu.

Kdyby její rodina přežila, kdyby si byla jistá, že se může vrátit ke svým družkám, že spolu budou opět lovit, asi by nezpanikařila. Kdyby nebyla svědkem zmasakrování svých příbuzných, onoho neskutečného výronu jedovaté potravy, který nalákal její bratrosestry a pak je roztrhal na kusy, nenechala by si hlavu zatemnit strachem a vztekem, nemusela by propadnout šílenství, nezaútočila by, a neuvízla by v další pasti.

Ale zůstala sama. Lapena mezi cihlami, v klaustrofobickém bludišti, které ji tísnilo, drtilo jí křídla a nenabízelo žádnou cestu ven. Ze všech stran na ni útočila vražedná, nekonečná bolest. Oheň ji ustavičně spaloval – příliš rychle na to, aby si dokázala hojit rány.

Můra vrávorala chodbou Multiho ústředí, doběla rozžhavená koule, do poslední chvíle natahujíc zubaté paňáty a trny, snažíc se lovit. Zhroutila se těsně u schodiště.

Multi a přetvoři ji ohromeně sledovali z poloviny schodiště a modlili se, aby zůstala nehybně ležet, aby se nedoplazila přes okraj a nezřítila se jim v plamenech na hlavy.

Nestalo se tak. Zůstala ležet a pošla.

Když si byli jisti, že je psychomůra mrtvá, Multi vyslal na schody procesí mužů a žen s mokrými ručníky a dekami, aby uhasili oheň, který zažehla.

Plameny se jim podařilo zvládnout za dvacet minut. Trámy a desky podkroví byly rozpukané a začazené. Po celé délce chodby se táhly široké pásy ohořelého dřeva a popraskané barvy. Můřino doutnající tělo spočívalo na vrcholu schodiště, nerozlišitelná hromada tkání, horkem zkroucená do ještě exotičtějšího tvaru, než jaký měla za života.

„Grimnebulin a ti jeho zatracení přátelé budou pryč," konstatoval Multi. „Najděte je. Zjistěte, kam odešli. Vystopujte je. Chytněte je. Dnes. Hned teď!"

Bylo snadné najít, jak unikli, oknem a dál na střechu. Odtamtud se však mohli vydat kamkoli. Multiho muži přešlapovali a rozpačitě se po sobě dívali.

„Hněte sebou, vy přetvořená lůzo," vztekal se Multi. „Najděte je, *hned teď*, vystopujte je a *přiveďte mi je.*"

Vyděšené oddíly přetvorů, lidí, kaktusíků a voďanojů vyrazily z Multiho rozsáhlého doupěte do města. Domlouvaly se na zbytečných strategiích, porovnávaly si poznámky a horečnatě odbíhaly do Tržin,

do Blatozvuk a Lordova, do Kelströmu a na Kočičí kopec, dokonce na Špatnou stranu, přes řeku do Brokat, do Západního Giddu a na Sivý vrch a do Stíniště a Sanytru.

Kolem Izáka a jeho druhů mohly projít třeba tisíckrát.

V Novém Krobuzonu se nacházel bezpočet úkrytů. Bylo v něm mnohem víc skrýší než lidí, kteří by se v nich mohli schovat. Multiho jednotky neměly sebemenší šanci.

Za nocí, jako byla tato, kdy déšť a světlo pouličních lamp smývaly všechny linie a obrysy – vytvářely koláž stromů a staveb a zvuků, starobylých rozvalin, tmy, katakomb, stavenišť, penzionů, ladem ležící půdy, světel a hospod a kanálů –, město bylo nekonečným, do sebe zahleděným, tajnůstkářským místem.

Multiho lidé se vrátili s prázdnýma rukama a naprosto vyděšení.

Multi byl vzteky bez sebe, zuřil nad nedokončenou sochou, která se mu vysmívala svou neúplnou dokonalostí. Jeho lidé prohledali celý dům pro případ, že by si nevšimli nějaké stopy.

V poslední místnosti na chodbě v podkroví našli milicionáře opřeného o stěnu, byl v komatu, úplně sám. V klíně mu ležela nádherná skleněná křesadlovka. Do dřeva vedle jeho nohou byla vyškrábána hrací plocha na piškvorky.

Vyhrály křížky, třemi tahy.

Utíkáme a schováváme se jako škodná, ale pociťujeme úlevu a radost.

Víme, že jsme vyhráli.

Izák nese Lin v náručí, někdy, když nám stojí v cestě překážky, si ji omluvně přehazuje přes rameno. Uháníme pryč. Prcháme, jako bychom byli duchové. Unavení a povznesení. Nevlídná topografie na východě města nás nemůže omezovat. Šplháme přes nízké ploty a vnikáme do úzkých pruhů dvorků, neudržovaných zahrad se zakrs-lými jabloněmi a otravným ostružiním, plných pochybného kompostu, bahna a rozbitých hraček.

Derchan se někdy přes obličej mihne stín a občas něco zabrebtá. Myslí na Andreje; ale této noci je těžké propadat sebeobviňování, i když je zasloužené. Přichází zádumčivý okamžik, ale ve sprše teplého deště, nad městskými světly, jež rozkvétají po tisících jako plevel, je těžké nedívat se po sobě a neusmívat se nebo jemně nekrákat úžasem.

Můry jsou pryč.

Bylo třeba zaplatit strašlivou, strašlivou cenu. Prošli jsme peklem. Ale dnes večer, když se chystáme k odpočinku ve střešní chatrči v Pinkoku, mimo dosah visutých drah, kousek severně od železnice a nuzoty stanice Temná voda, plesáme radostí.

Ráno jsou noviny plné hrozivých varování. Jak Rozbroj, *tak* Posel *naznačují, že se chystají přísná opatření.*

Derchan spí celé hodiny, pak sedí o samotě; její smutek a pocit viny mají konečně prostor, v němž mohou ukázat svou tvář. Lin se trhaně pohybuje, chvíli je při vědomí, chvíli nikoliv. Izák klimbá a pojídá potravu, kterou jsme ukradli. Neustále Lin chová. Užaslým hlasem mluví o Jacku Půlmodlitbičkovi. Probírá se potlučenými a rozbitými součástmi krizového aparátu, pomlaskává a špulí rty. Říká mi, že ho zase snadno rozjede, bude to hračka.

Při těchto slovech se ve mně probouzí touha. Konečně svoboda. Jak nesmírně po ní dychtím. Létání.

Přes rameno mi čte ukradené noviny.

Čteme, že v nastalé kritické situaci má milice získat mimořádné pravomoci. Může se uchýlit k rozmístění viditelných, uniformovaných hlídek. Je možné, že dojde k omezení občanských práv. Začíná se diskutovat o stanném právu.

Avšak celý parný den pomalu klesají éterem a dál do země výkaly, špinavé výměšky, snový jed psychomůr. Mám dojem, že je cítím, když tady ležím pod těmito zpráchnivělými deskami; osazují se kolem mě, deformované denním světlem. Vznášejí se jako nečistý sníh sférami obklopujícími město a dále vrstvami hmoty, a pak se kradou ven z naší dimenze, kamsi pryč.

Ale pak nastává noc a noční můry jsou pryč.

Jako by se městem prohnalo slabé vzdychnutí, hromadné úlevné vydechnutí a malátnost. Hájemstvím noci se žene vlna klidu, přichází ze západu, ze Žlučny a Smogrova do Zákrutu, do Čeku a Brokat, Lordova a na Kočičí kopec a do Starých humen.

Město se očišťuje v hlubokém klidném spánku. Na hromadách močí prosáklé slámy v Přípotokách, v chudinských koloniích, v nadýchaných peřinách v Chnumu, ať už schoulení vedle sebe či sami, obyvatelé Nového Krobuzonu tvrdě spí.

Město samozřejmě stále funguje bez přerušení práce a noční směny v docích nedojdou oddechu, podobně jako neutichne burácení kovu, když pozdní čety nastupují do válcoven a sléváren. Řinčivé zvuky prorážejí noční ticho, zvuky, jako by byla válka. Hlídači stále střeží dvory továren. Kurvy pátrají po zákaznících. Pořád dochází ke zločinům. Násilí se nevytratilo.

Ale spáči ani bdící nejsou vystaveni napospas žádným cizím přízrakům, Všechny děsy jsou jen a jen jejich.

Nový Krobuzon se jako nějaký nepředstavitelně líny obr hladce převaluje ve snech.

Už jsem zapomněl na požehnání takové noci.

Když se probouzím ve slunečních paprscích, mám čistou hlavu. Nebolí mě.

Jsme vysvobozeni.

Tentokrát se všude píše o konci „Letní noční můry“, „Spavé nemoci“, „Prokletí snů“ či jak ještě jinak to ty či ony noviny pojmenovaly.

Čteme si je a smějeme se, Derchan, Izák a já. Radost je všude kolem nás přímo hmatatelná. Město je zpátky. Proměněné.

Čekáme, až se probudí Lin, až nabude vědomí.

Ale neděje se tak.

Celý první den spala. Rány se jí začaly hojit. Pevně se držela Izáka a odmítala se probudit. Volná, svobodná, smí spát beze strachu.

Ale teď se probudila a malátně se posadila. Trochu se jí chvějí zbylé hlavonohy. Pohybuje kusadly: má hlad a my ve svých nakradených zásobách hledáme ovoce a nabízíme jí snídani.

Při jídle nejistě klouže pohledem ze mě na Derchan a na Izáka. Ten jí hladí stehna, šeptá jí, byť příliš potichu, abych zaslechl jeho slova. Lin cuká hlavou, brání se jako malé dítě. Křečovitě se třese.

Zvedá ruku a znakuje.

Izák ji dychtivě sleduje, tvář se mu vraští nevěřícným zoufalstvím nad jejími tápavými, neobratnými pohyby.

Derchan třeští oči, když odečítá její znaky.

Izák vrtí hlavou, takřka neschopen slova.

Ráno… jídlo… teplo, *zaváhá,* hmyz… cesta… šťastná.

Nedokáže se najíst. Její vnější čelisti se stahují v křeči a rozdělují ovoce na dvě poloviny, nebo se náhle uvolňují a nechávají je padnout na zem. Třese se pocitem marnosti, kýve hlavou, vypouští oblak kapiček, které Izák označuje za cheprijské slzy.

Utěšuje ji, drží před ní jablko, pomáhá jí skousnout, otírá ji, když jí z úst kanou sliny a zbytky. Strach, znakuje, zatímco Izák váhavě překládá. Mysl únava rozlévá se, umění Multi! Náhle se otřese a v hrůze se rozhlédne. Izák ji tiší a utěšuje. Derchan jen nešťastně přihlíží. Sama, znakuje Lin zoufale a vyvrhne ze sebe chymický vzkaz, který nám všem zůstává záhadou. Stvůra teplý přetvor… Rozhlíží se. Jablko, ukazuje. Jablko.

Izák jí je zvedá k ústům a nechává ji jíst… Lin se pohupuje jako batole.

Když nastává večer a ona opět usíná, dobře a hluboce, Izák a Derchan se radí a Izák začíná zuřit, křičet a plakat.

Uzdraví se, *řve, zatímco se Lin převaluje ve spánku,* vymlátili z ní duši, není divu, není divu, že je zmatená…

Ale Lin se neuzdraví, a Izák to dobře ví.

Odtrhli jsme ji od můry zpola vypitou. Polovina její mysli, polovina jejích snů byla odsáta do hrdla vampýrské stvůry. Je pryč, spálena žaludečními šťávami a pak Multiho muži.

Lin se probouzí šťastná, rukama znakuje ve vášnivé hatmatilce, vehementně chce vstát, ale nemůže, padá a chymicky pláče nebo se směje, cvaká kusadly, dělá si do kalhot jako novorozeně.

S polovinou své mysli se batolí přes střechu. Bezmocná. Zničená. Prapodivná směs dětinského smíchu a dospělého snění, s mimořádnými a nepochopitelnými promluvami, složitými, prudkými a dětinskými.

Izák je zlomený.

Měníme stanoviště, odcházíme z této střechy, neboť zvuky zdola nás neklidňují. Lin má během cesty záchvat vzteku, zuří nad naší neschopností porozumět jejímu bizarnímu proudu slov. Dupe do dláždění, fackuje Izáka slabými údery dlaní. Posuvky nám ošklivě nadává, snaží se nás kopat.

Zvládáme ji, pevně ji držíme, rychle se s ní klidíme na odlehlé místo.

Stěhujeme se během nocí, máme strach z milice a Multiho mužů. Dáváme si pozor na konstrukty, kteří by nás mohli ohlásit Radě. Dáváme si pozor na náhlé pohyby a podezřelé pohledy. Nemůžeme důvěřovat sousedům. Musíme přežívat v zákoutích polotmy, v izolaci a solipsismu. Krademe, co potřebujeme, nebo směňujeme s drobnými nočními obchodníčky míle vzdálenými od místa, kde tábořím. Každý kradmý nebo upřený pohled, každý výkřik, náhlý dusot kopyt nebo bot, každé zadrnčení nebo zasyčení pístů konstrukta pro nás znamená okamžik strachu.

Jsme nejhledanějšími bytostmi v Novém Krobuzonu. Je to čest, ale pochybná čest.

Lin chce barvuliny.

Izák nám takto překládá její posuvky. Váhavé předvádění žvýkáni, pulzování žlázy (znepokojivě sexuální podívaná).

Derchan se nabízí, že půjde. I ona Lin miluje.

Strávíme několik hodin přípravou Derchanina převleku. Měníme ji za využití vody a másla a sazí, všude možně sehnaného otrhaného šatstva, potravin a barev. Odchází s hladkými černými vlasy

lesknoucími se jako uhelné krystaly a svraštělou jizvou na čele. Hrbí se a mračí.

Odejde a my s Izákem několik hodin ustrašeně čekáme. Téměř vůbec nemluvíme.

Lin pokračuje ve svém imbecilním monologu a Izák se jí rukama snaží odpovídat, laská ji a pomalu před ní znakuje, jako by byla dítě. Ale dítě není: je napůl dospělá a jeho způsoby ji dovádějí k zuřivosti. Pokouší se odkrást pryč, ale padá, končetiny ji neposlouchají. Děsí se vlastního těla. Izák jí pomáhá, usazuje ji a krmí, masíruje jí strnulá, jizvami posetá ramena.

Derchan se k naší úlevě vrací s tyčinkami pojiva a velkou hrstí nejrůznějších barvulin. Hýří sytými a živými barvami.

Už jsem si myslela, že nás ta zatracená Rada má, *říká.* Myslela jsem si, že mě sleduje nějaký konstrukt. Musela jsem se prodírat Újetcem, abych mu zmizela.

Nikdo z nás neví, jestli jí opravdu šel někdo v patách.

Lin je nadšená. Chvějí se jí tykadla i hlavonohy. Snaží se žmoulat tyčinku bílého pojiva, ale třese se, hmota jí vypadává z úst, nedokáže se ovládnout. Izák je k ní velmi něžný. Zasunuje jí pojivo pomalu do úst, nevtíravě, jako by ho pojídala sama.

Hlavotělu trvá několik minut, než pastu stráví a nasměruje k cheprijské žláze. Zatímco čekáme, Izák před Lin potřásá několika barvulinami, čeká, až se rozhodne, až mu chvěním naznačí, který konkrétní trs chce, a tím ji nakonec jemně a opatrně nakrmí.

Jsme zticha. Lin pečlivě polyká a žvýká. Díváme se na ni.

Ubíhají minuty a pak se jí začne žláza rozšiřovat. Nakláníme se, abychom spatřili, co udělá.

Otevírá na žláze svěrač a vytlačuje bobek vlhkých cheproslin. Vzrušeně mává rukama, když se z ní sune beztvará a mazlavá hmota, jež ztěžka dopadá na zem jako bílý trus.

Po slinách z Lin vytéká i slabý čůrek barevné šťávy z bobulí, dopadá na hromádku a barví ji.

Derchan odvrací zrak. Izák pláče, jak jsem ještě nikdy žádného člověka plakat neviděl.

Kolem našeho špinavého domu vypaseně trůní město ve své volnosti, znovu halasné a nebojácné. Nevšímá si vás. Je to nevděčník. Dny jsou tento týden chladnější, představují krátkou úlevu v nemilosrdném létě. Od pobřeží, od ústí Hrubodehtu a ze Železné zátoky vanou poryvy větru. Každý den připlouvají skupinky lodí. Na řece na východě tvoří fronty a čekají, až budou naloženy a vyloženy. Obchodní koráby z Kohnidu a Teše, průzkumníci z Úžin Ohnivé vody, plovoucí továrny z Myršoku, korzáři z Fy Vadisa, daleko od

otevřeného moře úctyhodní a dbalí zákonů. Mračna jako včely prchají před sluncem. Město vřeští. Zapomnělo. Matně si je vědomo, že kdysi spalo neklidným spánkem, nic víc.

Vidím nebe. Okny k nám dopadají pásy světla. Velice rád bych byl odsud pryč. Představuji si, jak působí vítr, náhlou tíhu vzduchu pod sebou. Chtěl bych shlédnout na tento dům a na tuto ulici shůry. Kéž by tak nebylo nic, co by mě tu drželo, kéž by přitažlivost byla představou, kterou bych mohl ignorovat.

Lin znakuje. Lepkavé ustrašené, šeptá Izák plačtivě a sleduje její ruce. Čurat a chovačka, jídlo křídla šťastná. Bojím se. Bojím.

Část osmá

Rozsudek

Kapitola Padesátá druhá

„Musíme pryč.“

Derchan promluvila rychle a naléhavě. Izák k ní otupěle vzhlédl. Právě krmil Lin, která se vrtěla a kroutila, nejistá, cože vlastně chce. Znakovala, rukama tvarovala slova a potom jimi jen prostě hýbala a kreslila tvary bez jakéhokoli smyslu. Setřepal jí z košile zbytky.

Přikývl a sklopil oči. Derchan pokračovala, jako kdyby s ní nesouhlasil, jako kdyby ho musela přesvědčit.

„Vždycky, když se vydáme na cestu, bojíme se.“ Tvář měla netečnou. Hrůza, pocit viny, nadšení a smutek ji dokonale vyprázdnily. Byla vyčerpaná. „Vždycky, když kolem nás projde nějaký automat, napadne nás, že nás našla Rada konstruktů. Všichni muži, ženy a xeňané nám nahánějí strach. Jsou od milice? Je to někdo z Multiho surovců?“ Poklekla. „Já takhle žít nemůžu, ‚Záku.“ Podívala se na Lin, velmi pomalu se usmála a zavřela oči. „Odneseme ji odtud,“ zašeptala. „Dokážeme se o ni postarat. Tady jsme skončili. Nebude trvat dlouho a někdo z nich nás najde. Na to čekat nechci.“

Izák opět přikývl.

„Já…“ Usilovně přemýšlel. Snažil si uspořádat myšlenky. „Mám tu… zakázku,“ řekl tiše.

Promnul si podbradek. Svrběl ho, neboť mu dorůstaly vousy, prorážely zkrabatělou pokožkou. Okny dovnitř vanul vítr. Dům v Pinkoku byl vysoký a zpuchřelý a plný feťáků. Izák, Derchan a Jagharek obsadili horní dvě patra. Na každé straně bylo okno; shlíželo na ulici a na nuzný dvorek. Plevel rašil z vlhkého betonu jako podkožní vegetace.

Izák spolu s ostatními zabarikádoval dveře pokaždé, když zůstali uvnitř: ven se vykrádali opatrně, v převlečení, většinou v noci. Někdy

se do města odvážili i ve dne, jako třeba nyní Jagharek. Vždycky se našel nějaký důvod, nějaká naléhavá potřeba, která znamenala, že neurčitá výprava nemůže počkat. Ale vlastně za tím byla jen klaustrofobie. Osvobodili město: bylo nepředstavitelné, že by nemohli vycházet na slunce.

„Já o té zakázce *vím,*“ Derchan přehlédla volně pospojované součásti krizového aparátu. Izák je předchozí noci vyčistil a sestavil. Teď odpočíval.

„Jagharek,“ doplnil. „Dlužím mu to. Dal jsem mu slib.“

Derchan se podívala na zem a polkla, pak k němu opět otočila hlavu. Přikývla.

„Jak dlouho?“ zeptala se. Pokrčil rameny.

„Některé dráty jsou přepálené,“ poznamenal neurčitě a posunul si Lin na hrudi do pohodlnější polohy. „Dostala se mi tam spousta zpětné vazby, která některé obvody úplně roztavila. Hm… dneska v noci budu muset jít ven a schrastit pár adaptérů… a dynamo. Zbytek už nějak zaonačím,“ pokračoval, „budu si ale muset obstarat nářadí. Potíž je v tom, že pokaždé, když něco šlohneme, vystavujeme se většímu nebezpečí.“ Věděl, že nemůže nic dělat. Neměli peníze. „Pak musím sehnat suchou baterii nebo něco takového. Úplně nejtěžší ale bude matematika. Dát tohle všechno dohromady je většinou jen… mechanika. Ale i kdybych ty stroje rozjel, bude zatraceně těžké… všechno správně spočítat… víš, vyjádřit to v *rovnicích.* Minule to za mě udělala Rada.“ Zavřel oči a opřel se hlavou o stěnu.

„Musím zformulovat pokyny,“ zašeptal. „*Létej*. To mu musím sdělit. *Dostaň Jaga na oblohu a je v krizi, chystá se spadnout, Napoj se na to a energii sveď správným směrem, udržuj ho ve vzduchu, udržuj ho v letu, udržuj ho v krizi, napoj se na energii* a tak dál. Je to dokonalá smyčka,“ dodal. „Myslím, že to bude fungovat. Jde jenom o tu *matiku…*“

„Jak dlouho?“ zopakovala Derchan tiše svou otázku. Izák se zachmuřil.

„Týden… dva, možná,“ připustil. „Možná víc.“

Derchan potřásla hlavou. Neřekla nic.

„Já mu to *dlužím,* Der!“ řekl Izák přiškrceným hlasem. „Slibuju mu to už celou věčnost a on…“

Dostal z Lin tu psychomůru, chtěl užuž říct, ale něco uvnitř mu v tom zabránilo, zeptalo se ho, jestli to nakonec bylo opravdu tak dobré, a Izák vyděšeně mlčel.

Je to nejmocnější vědecký aparát za stovky let, pomyslel si v náhlém vzteku, *a já nemůžu vylézt z úkrytu. Musím… ho tajně odnést.*

Pohladil Lin krovky a ona začala znakovat a zmiňovat se o rybách a zimě a cukru.

„Já vím, ‚Záku," řekla Derchan beze stopy rozhořčení. „Já vím. On si to… zaslouží. Ale tak dlouho čekat nemůžeme. Musíme odejít."

Udělám, co bude v mých silách, sliboval Izák. Musím mu pomoct, udělám to rychle.

Derchan to přijala. Neměla na vybranou. Jeho ani Lin by opustit nedokázala. Neměla mu to za zlé. Chtěla, aby dostál svému slovu, aby dal Jagharkovi, po čem touží.

Zápach a smutek vlhké místnůstky na ni ale byly příliš. Zamumlala něco o průzkumu řeky a odešla. Izák se její vlažné omluvě jen odtažitě pousmál.

„Dávej si pozor," dodal zbytečně, když odcházela.

Ležel na zádech u smradlavé stěny a objímal Lin.

Za chvilku ucítil, že se Lin poddává spánku. Vyklouzl zpod ní a přešel k oknu, aby se podíval na hemžení pod sebou.

Neznal jméno jejich ulice. Byla široká, lemovaná mladými, ohebnými stromky plnými příslibů. Na opačném konci stál napříč postavený povoz, úmyslně tak tvořil slepou uličku. Vedle něho se zběsile hádal člověk s voďanojem, zatímco dva ustrašení tažní osli věšeli hlavy a snažili se nepřitahovat k sobě pozornost. Před nehybnými koly se zjevila skupinka dětí; kopaly do hadrového míče a povoz použily jako branku. Pobíhaly sem a tam, oblečení kolem nich vlálo jako zbytečná křídla.

Propukla hádka: čtyři malí chlapci začali strkat do jednoho ze dvou voďanojských dětí v partě. Obtloustlý malý voďanoj ustupoval na všech čtyřech a brečel. Jeden z chlapců hodil kamenem. Hádka byla rychle zapomenuta. Voďanoj chvilku trucoval, pak ale skočil zpátky do hry a vybojoval míč.

Nedaleko od nich, pár vchodů od Izákova domu, kreslila mladá žena na zeď nějaký symbol. Neznámý, hranatý znak, možná čarodějný talisman. Dva starci seděli spolu přede dveřmi, házeli kostkami a burácivě se smáli výsledkům. Budovy byly nuzné a pošpiněné ptačím trusem, dehtem zalátaný chodník byl posetý dírami plnými vody. Havrani a holubi poletovali kouřem z tisícovek komínů.

Izákovi se k uším nesly útržky rozhovorů.

„… takže za to že chce *groš?*…"

„… poškodil přístroj, ale on byl stejně vždycky kurva…"

„… nic o tom neříkej…"

„… je to příští dokdek a podařilo se jí čmajznout celej krystal…"

„… úplně z toho vytekl, úplně komplet vytekl…"

„… vzpomínka? Za koho?“

Za Andreje, pomyslel si Izák náhle, bez varování či důvodu. Opět se zaposlouchal.

Slyšel toho mnohem víc. Registroval jazyky, kterým nerozuměl. Poznal perrikštinu a fellidštinu, složitý rytmus dolní cymečtiny. A jiné.

Nechtěl odtud odejít.

Povzdechl si a obrátil se zpátky do pokoje. Lin se na zemi ve spánku vrtěla.

Podíval se na ni, uviděl, jak se jí pod roztrhanou košilí dmou prsa. Odvrátil hlavu.

Ode dne, kdy Lin zachránili, se už dvakrát probudil teplem a tlakem jejího těla. Ztopořil se mu penis a toužil po ní. Přejel jí rukou přes oblinu boků a zajel jí mezi rozevřené nohy. Spánek z něho sjel jako mlha, jeho vzrušení se vystupňovalo a on otevřel oči, aby se na ni podíval. Jakmile se probudila, posunul si ji pod sebe; docela zapomněl, že Derchan a Jagharek spí hned vedle nich. Dýchal na ni a něžně a jednoznačně k ní mluvil o tom, co by chtěl dělat, a pak se v hrůze odtáhl, když začala nesmyslně posunkovat a on si vzpomněl, co se jí stalo.

Otřela se o něho a přestala, zase se otřela *(jako dovádivý pes*, pomyslel si vyděšeně); bylo naprosto jasné, jak se v ní sváří chaotické vzrušení a zmatek. Jeho chlípná část chtěla pokračovat, ale pod tíhou žalu se mu penis skoro okamžitě scvrkl.

Lin vypadala zklamaně a uraženě, pak ho ale zničehonic šťastně objala. Potom se zoufale stočila do klubíčka. Izák v okolním vzduchu cítil její výměšky. Poznal, že se s pláčem snaží usnout.

Znovu se zadíval do denního světla. Myslel na Gangra a jeho kumpány, na hrůzného pana Multiho, vzpomínal na chladnou analýzu Rady konstruktů, ošizené o stroj, po němž prahla. Představoval si vztek, hádky a příkazy, které byly během týdne vydány a obdrženy, představoval si všechny, kdo ho proklínali.

Přešel ke krizovému aparátu a provedl rychlou inventuru. Posadil se, vzal si kus papíru a začal provádět výpočty.

Možnost, že by Rada konstruktů jeho přístroj napodobila, mu starosti nedělala. Nedokázala by ho navrhnout. Nedokázala by vypočítat jeho parametry. Schéma ho napadlo v intuitivním skoku natolik přirozeném, že ho několik hodin nerozpoznal. Rada konstruktů nemohla dostat vnuknutí. Svůj základní model, koncepční základ aparátu, nemusel nikdy svěřovat papíru. Jeho poznámky by každému čtenáři stejně zůstaly záhadou.

Izák se posunul, aby mohl pracovat v dopadajícím slunečním světle.

Ve vzduchu hlídkovaly šedé vzducholodě, stejně jako tomu bylo každý den. Vypadaly neklidně.

Byl nádherný den. Zdálo se, že vítr od moře oblohu neustále čisti.

Jagharek a Derchan si v různých koutech města užívali kradmých chvilek na slunci a snažili se nepřivolávat na sebe pozornost. Stranili se hádek a drželi se rušných ulic.

Obloha se hemžila ptáky a skřarachy. Slétali se na opěrné zdi a vížky, hromadili se na jemně svažitých střechách miličních věží a pilířů, které pokrývali bílým trusem. V pohyblivých spirálách nalétávali na věžáky v Oboře a vykuchané budovy v Plku.

Prohánělí se nad Vranovem, složitě kličkovali spletitou soustavou vzdušných proudů nad Nádražím Perdido. Hlučné kavky se hašteřily nad vrstvami jílu. Poletovaly nad nižšími masami břidlice a dehtu u zanedbaného konce nádraží a slétaly se k podivné betonové plošině nad nevelkým shlukem okny posetých střech. Svými výkaly znečišťovaly nedávno vydrhnutý povrch, drobné bílé kuličky se rozprskávaly na tmavých skvrnách, kde se před krátkým časem rozlilo velké množství nějaké žíravé tekutiny.

Bodec a budova parlamentu byly přímo v obležení ptačích tělíček.

Žebra dál bledla a praskala, kazy se na slunci pomalu prohlubovaly. Ptáci na ohromné kostěné sloupy krátce dosedali a zase rychle vzlétali, hledali útočiště jinde ve Skeletonu, přelétali střechy ohněm poničené řady černých domů, v jejíchž útrobách pan Multi spílal nedokončené soše, jež se mu vysmívala s nekonečnou záštiplnosti.

Na Hrubodehtu a Dehtu racci a terejové sledovali čluny s náklady odpadků a rybářské bárky a houfovali se u vody, aby mezi zbytky uloupili organické pamlsky. Za dalšími úlovky mířili jinam, k odpadním haldám na Špatné straně a k rybímu trhu na Peloruských polích. Krátce usedali na roztřepený, řasami porostlý kabel, který se nořil z vody nedaleko Prsku. Prozkoumávali hromady smetí v Kamenci a klovali do polomrtvé kořisti, jež se ploužila přes šrotiště v Sivém krutu. Pod nimi drnčela země, protože jen několik palců pod rozbrázděným povrchem. hučely skryté kabely.

Jedno větší než ptačí tělo se vzneslo ze slumů Vrchu sv. Drmola a zamířilo vysoko na oblohu. Plachtilo v závratné výšce nad západní částí města. Ulice pod ním se změnily ve strakatou skvrnu khaki a šedé barvy; podobaly se exotické plísni. V poryvech větru, ohřívaných poledním sluncem, tvor snadno proletěl nad aerostaty. Udržoval si

stabilní rychlost, mířil na východ a přeletěl přes jádro města, z něhož jako okvětní lístky vyrážela pětice železničních tratí.

Ve vzduchu nad Čekem partičky skřarachů vybíraly prudké zatáčky při své vulgární akrobacii. Plující postava nad nimi klidně proletěla, aniž jí byla věnována sebemenší pozornost.

Pohybovala se pomalu, plavnými záběry křídel, které prozrazovaly, že by mohla nenadále a velmi snadno zvýšit rychlost třeba desetkrát. Přeletěla Marast a pustila se do dlouhého sestupu, při němž občas vlétala do vzduchu nad vlaky jedoucími po Pravostranné trase, chvilku se vezla v horkých zplodinách, pak se s neviditelnou majestátností spustila k zemi, slétla ke klenbě střech a snadno se propletla bludištěm proudů stoupajících z ohromných továrních komínů a kouřových rour malých chatrčí.

Při letu se stočila k plynojemům v Blatozvucích, bez obtíží se po spirále vrátila do původního směru, vklouzla pod vrstvu rozvířeného vzduchu, prudce slétla ke stanici Kočka – příliš rychle na to, aby ji někdo zahlédl –, podletěla visuté dráhy a zmizela v záplavě střech v Pinkoku.

Izák se v číslech zatím neztrácel.

Každých několik minut pohlédl k Lin, která spala, pohybovala rukama a vrtěla se jako bezmocná housenka. V očích měl prázdno, jako by v nich nikdy nezářilo světlo.

Časně odpoledne, kdy už hodinu, půldruhé hodiny pracoval, uslyšel, jak něco zašramotilo dole na dvorku. O půl minuty později se na schodišti ozvaly kroky.

Izák ztuhl a čekal, až odezní, až zmizí v pokoji některého z feťáků. Nestalo se. Postupovaly v rozvážném tempu i do posledních dvou pater, opatrně stoupaly po páchnoucích schodech a zastavily se až před jeho dveřmi.

Izák se ani nehnul. Srdce mu rychle bilo znepokojením. Horečnatě se rozhlížel po zbrani.

Ozvalo se zaklepání. Izák neodpovídal.

Za chvilku ten, co stál za dveřmi, zaklepal znovu: nijak silně, ale pravidelně a naléhavě, opakovaně. Izák se přikradl blíž, snažil se nedělat hluk. Vyrušená Lin se neklidně svíjela.

Za dveřmi se ozval hlas, podivný, hrubý, a přitom známý hlas. Skřípavé vysoké tóny, kterým Izák nerozuměl, ale přesto najednou natáhl ruku ke klice, neklidný, agresivní a připravený na potíže. *Gangr by poslal celou zatracenou brigádu,* pomyslel si, když sevřel kliku, *tohle musí být nějaký žebravý feťák.* A i když tomu nevěřil, sám sebe ujistil, že nejde o milici ani o Multiho pohůnky.

Otevřel.

Před ním stál na neosvětleném schodišti garuda. V lehkém předklonu, s uhlazenou opeřenou hlavou kropenatou jako suché listí, se zobákem zahnutým a blyštícím se jako exotická zbraň.

Hned viděl, že to není Jagharek.

Tyčila se nad ním křídla, rozevírala se a vypadala jako koróna, ohromná a úžasná, zbarvená okrovým a červenohnědým hladkým peřím.

Izák už skoro zapomněl, jak vypadá nezmrzačený garuda. Zapomněl na jedinečné rozpětí a velkolepost jeho křídel.

Okamžitě, jakýmsi instinktivním, neurčitým způsobem, pochopil co se děje. Zasáhlo ho němé porozumění.

O zlomek vteřiny později následovala prudká vlna pochybností a obav a zvědavosti a záplava otázek.

„Co jsi, kurva, zač? Co tady, kurva, děláš? Jak jsi mě našel…? Co…?“ Spontánně na něho útočila jedna částečně formulovaná otázka za druhou. Odstoupil od prahu a snažil se je zapudit.

„Grim… neb… line…“ Garuda zápasil s jeho jménem. Znělo to, jako by byl právě vyvolávaným démonem. Izák trhl rukou a naznačil garudovi, aby ho následoval dovnitř. Zavřel dveře a znovu k nim přistavil židli.

Garuda došel doprostřed místnosti, do skvrny slunečního světla. Izák ho ostražitě sledoval. Měl na sobě špinavě šedou bederní roušku a víc nic. Kůži měl tmavší než Jagharek, opeřenou hlavu strakatější. Pohyboval se s neuvěřitelnou úsporností, drobnými trhavými pohyby a velmi tiše; nakláněl hlavou, aby si mohl prohlédnout celou místnost.

Dlouho se díval na Lin, až si Izák povzdychl a garuda k němu vzhlédl.

„Kdo jsi?“ opakoval Izák. „Jak jsi mě, kurva, našel?“ *Co provedl?* pomyslel si Izák, ale nahlas to neřekl. *Pověz mi to.*

Stáli proti sobě: štíhlý garuda, na němž svaly jen hrály a tlustý, velký, podsaditý muž. Garudovo peří se lesklo ve slunci. Izák se na ně díval, a podléhal náhlé únavě. S garudou vstoupil jakýsi pocit neodvratnosti, konečnosti. Izák ho za to nenáviděl.

„Jsem Kar’učai,“ představil se garuda. Mluvil s tvrdým cymeckým přízvukem, silnějším, než měl Jagharek. Nebylo snadné mu rozumět. „Kar’učai Suchtu-h’k Vaižhin-chi-chi. Konkrétní Jedinec Kar’učai Chovaný Ve Velké Velké Úctě.“

Izák čekal.

„Jak jsi mě *našel?*“ zeptal se nakonec zahořkle.

„Přišel jsem… z velké dálky, Grimneb… line," odpověděl Kar'učai. „Jsem *jahž'hur*… lovec. Jsem na lovu už celé dny. Tady lovím za pomoci… zlata a papírových peněz… Má kořist za sebou zanechává, stopu zvěsti… a vzpomínek."

Co provedl?

„Pocházím z Cymeku. Jsem na lovu… už od Cymeku."

„Nemůžu uvěřit, žes nás našel," Izáka najednou obestřela úzkost. Mluvil rychle, protivil se mu pronikavý pocit konečnosti, bojovně ho ignoroval, blokoval ho. „Jestližes to zvládl ty, určitě to dokáže i ta zatracená milice, a pokud je toho schopna *ona*…" Přecházel sem a tam. Poklekl před Lin, jemně ji pohladil a nadechl se, aby mohl mluvit dál.

„Přišel jsem kvůli spravedlnosti," řekl Kar'učai. „Chudé moře. Myršok." *Už jsem o té cestě slyšel*, pomyslel si Izák vztekle, *nemusíš mi to opakovat.* Kar'učai pokračoval. „Jsem… na lovu už tisíc mil. Hledám spravedlnost."

Izák pomalu promluvil, zuřivě a přitom smutně.

„Jagharek je můj přítel."

Kar'učai pokračoval, jako by ho neslyšel. „Když jsme zjistili, že zmizel, po… rozsudku… byl jsem vybrán, abych se vydal…"

„Co chceš?" zeptal se Izák. „Co mu hodláš udělat? Chceš ho vzít s sebou? Chceš ho… co, ještě víc… ořezat?"

„Nepřišel jsem za Jagharkem. Přišel jsem za tebou."

Izák na něho zíral v nešťastném zmatku.

„Je to na tobě… dát průchod spravedlnosti…"

Kar'učai byl neoblomný. Izák nemohl nic říct. *Co provedl?*

„Poprvé jsem tvoje jméno zaslechl v Myršoku," pokračoval Kar'učai. „Bylo na jednom seznamu. Pak tady, v tomto městě, pořád a pořád se opakovalo, až se… všechna ostatní rozplynula. Lovil jsem. Jagharek a ty… jste byli spojení. Lidé šeptali… o tvých výzkumech. Létající stvůry a thaumaturgické přístroje. Věděl jsem, že Jagharek našel to, co hledal. Kvůli čemu urazil tisíc mil. Ty bys upřel slovo spravedlnosti, Grimneb'line. Jsem tu, abych tě požádal, abys tak nečinil.

Skončilo to. Byl odsouzen a potrestán. A to byl konec. Nenapadlo nás… nevěděli jsme, že by mohl… najít způsob… že spravedlnost může být *odvolána.*

Jsem tady, abych tě požádal, abys mu nepomáhal vzlétnout."

„Jagharek je můj přítel," trval na svém Izák zarputile. „Přišel za mnou a najal si mě. Byl štědrý. Když se situace… zhoršila… přišly komplikace a nebezpečí… prokázal odvahu a pomohl mi – nám. Je

součástí… něčeho mimořádného. A já jsem mu zavázán za… život.“ Pohlédl na Lin a pak zrak zase odvrátil. „Jsem mu zavázán… za celou tu dobu… Byl připravený umřít, víš to? Hrozila mu smrt, ale zůstal tu a bez něho… myslím, že bych to všechno nezvládl.“

Izák mluvil klidně. Jeho slova byla upřímná a dojemná.

Co provedl?

„Co provedl?“ zeptal se Izák poraženě.

„Je vinen,“ řekl Kar’učai klidně, „krádeží možnosti volby druhého stupně, s naprostou neúctou.“

„Ale co to *znamená?*“ zařval Izák. „Co *udělal?* Co je to vůbec ta zasraná krádež možnosti volby? To *mně* nic neříká.“

„Je to jediný zločin, který *známe*, Grimneb’line,“ odpověděl Kar’učai monotónním hlasem. „Vzít jinému možnost volby… zapomenout na jeho konkrétní realitu, abstrahovat ho, zapomenout, že jsi uzlem v matrici, že činy mají své důsledky. Nesmíme jiné bytosti upírat možnost volby. Společenství je jen prostředkem… pro nás všechny jednotlivce, jak mít *možnosti volby*.“

Kar’učai pokrčil rameny a neurčitým gestem obsáhl veškerý okolní svět. „Vaše městské instituce… Pořád dokola mluví o jednotlivcích… ale drtí je ve vrstvách a hierarchiích… až se jejich možnosti volby ocitnou mezi třemi druhy odpornosti.

My na poušti toho máme mnohem méně. Někdy hladovíme a žízníme. *Ale máme veškeré možnosti volby, které mít můžeme.* Vyjma toho, když se někdo zapomene, zapomene na skutečnost svých druhů, jako by byl jedincem *jen on sám*… Krade potravu a upírá možnost volby ostatním, aby jedli, nebo lže o lovné zvěři a upírá ostatním možnost volby ji ulovit; nebo se rozzuří a bezdůvodně zaútočí a upře jinému možnost volby nebýt ztlučen nebo nežít ve strachu.

Dítě, které ukradne plášť někomu ze svých milovaných, aby se mohlo v noci ovinout jeho vůní… upírá dotyčnému možnost volby plášť nosit, ale jedná s úctou, s přílišnou úctou.

Jiné krádeže však nemají ani úctu, která by je mírnila.

Zabít… nikoli ve válce nebo při obraně, ale… *zavraždit*… vyjadřuje takovou neúctu, takovou naprostou neúctu, že upíráš nejen možnost volby, zda v daném okamžiku žít či zemřít… ale i *každou další možnost volby po všechny časy*, k níž by mohlo dojít. Možnosti volby plodí možnosti volby… kdyby dotyčnému nebyla upřena možnost volby žít, mohl by si vybrat, zda bude v slaném močálu chytat ryby nebo bude hrát v kostky nebo činit kůže nebo psát poezii nebo dusit maso… a všechny tyto možnosti volby mu jsou upřeny při oné jediné krádeži.

To je krádež možnosti volby *nejvyššího* stupně. Nicméně všechny krádeže možnosti volby loupí jak z budoucnosti, tak z přítomnosti. Jagharkovo opomenutí bylo odporné… strašlivé. Krádež druhého stupně.“

„Co teda *udělal?“* zařval Izák a Lin se probudila – mávala rukama a nervózně sebou škubala.

Kar’učai netečně pokračoval.

„Ty bys to nazval znásilněním.“

Ach tak, já bych to nazval znásilněním, no jo, pomyslel si Izák s prudkou, zuřivou jízlivostí; ale smršť ostrého pohrdání nestačila na to, aby utopila jeho hrůzu.

Nazval bych to znásilněním.

Izák si situaci musel mermomocí začít představovat. Okamžitě.

Čin sám, samozřejmě, byť mu v mysli vytanula jen neurčitá a mlhavá brutalita *(Zmlátil ji? Tlačil ji k zemi? Kde byla? Proklínala ho a bránila se?).* To, co spatřil nejzřetelněji, okamžitě, byly všechny vyhlídky, perspektivy voleb, které Jagharek ukradl. Izák prchavě zahlédl upřené možnosti.

Možnost volby mít sex, nebýt zraněna. Možnost volby neriskovat těhotenství. A pak… co když otěhotněla? Možnost volby nepotratit? Možnost volby nemít dítě?

Možnost volby pohlížet na Jagharka s úctou?

Izák bezhlesně pohyboval ústy a Kar’učai mezitím znovu promluvil.

„Ukradl mi mou možnost volby.“

Izákovi trvalo několik vteřin, směšně dloubou dobu, než pochopil, co má Kar’učai na mysli. Pak zalapal po dechu a zadíval se na *ni*, protože si poprvé všiml jemné obliny ozdobných prsou, zbytečných jako peří rajky. Usilovně se snažil něco říct, ale nevěděl, co cítí: nebyl si jistý ničím jasným, co by mohl vyjádřit slovy.

Zamumlal nějakou strašlivě vágní omluvu, nějakou prosbu.

„Myslel jsem, že jsi… garudská soudkyně… nebo milicionářka nebo něco takového.“

„My žádné nemáme,“ odpověděla.

„Jag… zkurvený *násilník,*“ sykl a garudka kvokla.

„Ukradl mi možnost volby,“ řekla nevzrušeně.

„*Znásilnil* tě,“ namítl a Kar’učai bez meškání znovu kvokla.

„Ukradl mi možnost volby,“ zopakovala. Izák si uvědomil, že jeho slova nijak nerozváděla: opravovala ho. „Do pojmů vaší právní vědy to nepřeložíš, Grimneb’line,“ dodala. Vypadala podrážděně.

Izák se pokusil něco říct, smutně potřásl hlavou, zadíval se na ni a v duchu opět spatřil zločin, k němuž došlo.

„*Nepřeložíš* to, Grimneb'line," zdůraznila Kar'učai. „Přestaň. Vidím… na tobě… všechna znění zákonů a morálky vašeho města, která jsem přečetla." Její věty mu zněly monotónně, emoce v odmlkách a rytmu jejího hlasu *byly* nezřetelné.

„Já jsem nebyla *znásilněna* ani *pohlavně zneužita,* Grimneb'line. Nejsem *zneuctěna* ani poskvrněna… ani *zprzněna,* ani *znesvěcena.* Ty bys jeho počínání nazval znásilněním, ale já ne: mně to nic neříká. On mi *ukradl možnost volby,* a proto byl… odsouzen. Bylo to přísné… předposlední druh trestu… Existuje řada krádeží možnosti volby, které jsou méně ohyzdné než ta, kterou provedl on, a jen několik, které jsou ohyzdnější… A existují další, které jsou posuzovány stejně… spousta z nich se Jagharkovu činu vůbec nepodobá. Některé byste vy vůbec neoznačili za zločiny.

Činy jsou různé: *zločinem…* zůstává krádež *možnosti volby.* Vaši soudci a zákony… ovlivnění pohlavností a posvátnosti… pro něž je jedinec definovaný abstraktní pojem… povaha jehož matrice zůstává ignorována… u něhož kontext rozptyluje… to nemohou pochopit.

Nedívej se na mě pohledem určeným pro oběti… A až se Jagharek vrátí… žádám tě, aby ses držel naší spravedlnosti – Jagharkovy spravedlnosti – a neaplikoval tu svou.

Ukradl možnost volby, druhého nejvyššího stupně. Byl souzen. Hejno hlasovalo. Tím to končí."

Opravdu? pomyslel si Izák. *Stačí to? Je to konec?*

Kar'učai se dívala, jak svádí boj sám se sebou.

Pak na Izáka zavolala Lin, tleskajíc rukama jako nemotorné dítě. Rychle k ní přiklekl a promluvil na ni. Lin před ním začala dychtivě znakovat a on jí odpovídal, jako by to, co říkala, dávalo smysl, jako by se bavili.

Uklidnila se a objala ho a úzkostlivě se zadívala na Kar'učai nepoškozeným složeným okem.

„Budeš se držet našeho rozhodnutí?" zeptala se Kar'učai klidně. Izák na ni krátce pohlédl. Měl plné ruce práce s Lin.

Kar'učai dlouho nic neříkala. Když Izák neodpovídal, svou otázku zopakovala. Izák se k ní otočil a zavrtěl hlavou, nikoli na znamení záporu, ale ve zmatku.

„Nevím. Prosím tě…"

Otočil se zpátky k Lin, ale ta už stačila usnout. Klekl si k ní a promnul si spánky.

Po několika minutách mlčení Kar'učai přestala přecházet místností a zavolala na něho jménem.

Izák se lekl, jako by zapomněl, že tam ještě je.

„Odejdu. Žádám tě ještě jednou. Prosím tě, aby ses nevysmíval spravedlnosti. Prosím tě, aby ses nestavěl do cesty našemu rozsudku." Odsunula židli ode dveří a byla pryč. Na starých dřevěných schodech zůstaly jen škrábance od jejích pařátů.

A Izák se posadil, hladil Lininy duhové krovky – mramorované prasklinami a pozůstatky po krutém zacházení –, a přemýšlel o Jagharkovi.

Nepřekládej to, řekla mu Kar'učai, ale jak mohl nepřekládat?

Představoval si Kar'učaina křídla chvějící se vztekem, když jí Jagharek držel ruce u těla. Nebo ji ohrožoval nožem? Zbraní? Zatraceným *bičem?*

Ať jdou do prdele, blesklo mu najednou hlavou, když se zadíval na součásti krizového aparátu. *Jejich zákonům nejsem povinován žádnou úctou.*… Osvoboďte vězně. To vždycky hlásal *Radikální renegát.*

Ale cymečtí garudové nežili jako obyvatelé Nového Krobuzonu. Izák si vzpomněl, že nemají žádné soudce, žádné soudy ani trestanecké továrny, žádné lomy a skládky, které by naplnili přetvory, žádnou milici ani politiky. Tresty u nich nerozdělovali pochybní šéfové.

Nebo tak to aspoň slyšel. Tak si na to vzpomínal. *Hejno hlasovalo,* řekla Kar'učai.

Byla to pravda? Měnilo to nějak situaci?

V Novém Krobuzonu trest někomu *patřil.* Sloužilo se jakémusi zájmu. Bylo tomu v Cymeku jinak? Přidávalo to zločinu na odpornosti?

Byl garudský násilník horší než násilník lidský?

Co já mám co soudit? pomyslel si Izák v náhlém vzteku a vyrazil k aparátu a posbíral své výpočty, odhodlaný pokračovat v práci, ale pak mu v nečekané pusté nejistotě na mysli opět vytanulo *Co já mám co soudit?* a přišel o půdu pod nohama a papíry zase pomalu odložil.

Nepřestával klouzat očima po Linių stehnech. Modřiny jí už skoro zmizely, ale jeho vzpomínka na ně byla stejně sytá jako barva, kterou měly před časem.

Způsobili jí nápadné skvrny v oblasti podbřišku a vnitřních stehen.

Lin se pohnula a probudila se a objala ho a ve strachu se zase odtáhla a Izák zaťal zuby při představě, co jí mohli provést. Myslel na Kar'učai.

Všechno je špatně, pomyslel si. *Tohle je přesně to, co ti říkala, abys nedělal. Nejde o znásilnění v našem slova smyslu…*

Ale bylo to příliš těžké. Izák to nezvládal. Jestliže myslel na Jagharka, myslel na Kar'učai, a jestliže myslel na ni, myslel na Lin.

Všechno je to tím posraným nahoru, napadlo ho.

Kdyby vzal Kar'učai za slovo, nemohl by trest posuzovat. Nemohl se rozhodnout, zda garudskou spravedlnost respektuje nebo ne: nemá nic v rukou, neví nic o okolnostech. Je tedy jistě jenom přirozené, nevyhnutelné a zdravé, že se opře o to, co má: o svůj skepticismus; o skutečnost, že Jagharek je jeho přítel. Upře příteli létání proto, že se v případě pochybností rozhodne na základě cizích zákonů?

Vzpomněl si, jak Jagharek lezl na Skleník, jak mu po boku bojoval proti milici.

Vzpomněl si, jak Jagharkův bič zkrotil psychomůru, jak ji spoutal, jak osvobodil Lin.

Ale když myslel na Kar'učai a na to, čím prošla, nemohl to vnímat jinak než jako *znásilnění.* A myslel i na Lin a na všechno, čím prošla ona, až začal mít pocit, že se vztekem pozvrací.

Snažil se z toho vymotat.

Snažil se v myšlenkách od celé záležitosti distancovat. Zoufale si říkal, že odmítnutí služeb *nebude* zahrnovat žádný soud, že to *nebude* znamenat, že si dělá nárok na pochopení skutečností, že půjde jednoduše o způsob, jak řekne: „Tohle se mě netýká, to není můj problém." Ale přesvědčit se nedokázal.

Sesul se na zem a smutně úpěl vyčerpáním. Uvědomil si, že kdyby se k Jagharkovi otočil zády – nehledě k tomu, co řekne – cítil by, že vynesl rozsudek, a Jagharkovi by ublížil. A Izákovi došlo, že to při nejlepším vědomí ani nemůže naznačit, když nezná okolnosti případu.

Ale hned po této myšlence ho napadla další; pravý opak, odvrácená strana.

Uvažoval, že kdyby odmítnutí pomoci implikovalo negativní soud, který nemohl pronést, potom pomoc, možnost létat, by implikovala, že Jagharkovy skutky jsou *přijatelné.*

A to, napadlo Izáka s hořkým znechucením a vztekem, *nikdy nepřipustí.*

Pomalu si poskládal poznámky, zpola dokončené rovnice, rychle načmárané formule, a začal je balit.

Když se Derchan vrátila, slunce už bylo nízko a obloha byla potřísněná krvavě zbarvenými mračny. Zaklepala na dveře v rychlém

kódu, na němž se dohodli, a jakmile Izák otevřel, hned se kolem něho protáhla dovnitř.

„Den je přímo úžasný," řekla smutně. „Tiše jsem se plížila všude možně, přišla jsem na několik tipů, několik nápadů…" Otočila se k němu a okamžitě zmlkla.

V jeho snědé, zjizvené tváři se zračil podivný výraz. Jakási složitá směs naděje a vzrušení a strašlivého smutku. Jako by byl až po okraj naplněný energií. Cukal sebou, jako by po něm lezli mravenci. Měl na sobě svůj dlouhý žebrácký plášť. Vedle dveří ležel pytel napěchovaný těžkými, objemnými věcmi. Všimla si, že krizový aparát zmizel z podlahy, a napadlo ji, že byl rozložen a skončil v pytli.

Místnost bez záplavy kovu a drátů vypadala pustě a prázdně.

Derchan si se slabým vyjeknutím všimla, že Izák zabalil Lin do špinavé, roztrhané deky. Lin ji křečovitě a úzkostlivě svírala a nesmyslně před ním znakovala. Pak uviděla Derchan a radostně sebou škubla.

„Pojďme," vyzval ji Izák dutým hlasem plným napětí.

„Co to povídáš?" vyhrkla Derchan zlostně. „O čem to *mluvíš?* Kde je Jagharek? Co tě to popadlo?"

„Der, prosím tě…" Izák ji chytil za ruce. Derchan se až zapotácela pod tíhou té naléhavosti. „Jag se ještě nevrátil. Nechám mu tady tohle," řekl a vytáhl z kapsy dopis. Nervózně ho hodil doprostřed podlahy. Derchan užuž chtěla něco namítat, ale Izák ji nepustil ke slovu a prudce zavrtěl hlavou.

„Ne… nemůžu… už pro Jaga nepracuju… *Odstupuju od naší smlouvy… Všechno* ti vysvětlím, slibuju, ale teď už *pojďme.* Máš pravdu, zůstávali jsme tu až příliš dlouho." Mávl rukou k oknu, kudy k nim doléhaly burácivé a bezstarostné zvuky večera. „Jde po nás naše zasraná *vláda* a největší lump na kontinentě… Rada konstruktů…" Jemně s ní zatřásl.

„Pojďme. My… tři. Odejdeme pryč a daleko."

„Co se *stalo,* Izáku?" chtěla vědět. Také ona s ním třásla. „Řekni mi to, hned teď."

„Měl jsem tu návštěvu…" Derchan prudce vydechla a vypoulila oči, ale Izák pomalu zavrtěl hlavou. „Der… návštěvu až ze zkurvenýho *Cymeku.*" Nespouštěl z ní oči a polkl. „Už vím, co Jagharek provedl, Der." Mlčel, zatímco její tvář nabyla výrazu chladného klidu. „Vím, za co byl… potrestán.

Už nás tady nic nedrží, Der. Všechno ti řeknu – *všechno,* přísahám –, ale tady nás už nic nedrží. Řeknu ti to, až budeme… až budeme na cestě."

Několik posledních dnů se topil v příšerné apatii, rozptylovala ho jen krizová matematika a propadal naprosté, vyčerpávající malomyslnosti ohledně Lin. Zničehonic ho omráčila naléhavost jejich situace. Uvědomil si nebezpečí. Pochopil, jak je Derchan netrpělivá, a pochopil, že musí odejít.

„Pro bohy," řekla tiše. „Vím, že je to jenom pár měsíců, ale je to… je to tvůj přítel. Nebo snad ne? Nemůžeme jenom tak… můžeme ho jen tak opustit …?" Podívala se na něho a zamračila se. „Je to… co je to? Je to tak strašné? Je to natolik špatné, že … že to přebije všechno ostatní? Je to tak strašné?" Izák zavřel oči.

„Ne… ano. Není to tak jednoduché. Vysvětlím ti to cestou.

Nepomůžu mu. To mám vyřešené. Nemůžu, prostě, kurva, nemůže, Der, já, kurva, *nemůžu.* A nemůžu ho vidět, nechci ho vidět. Už *nic* nezbývá, můžem jít.

Opravdu musíme jít."

Derchan vznášela námitky, ale jen krátce a nepřesvědčivě. Už si brala svou malou tašku s oblečením a notýsek, i když stále mumlala, že si není jistá. Musela dohnat Izáka.

Naškrábala krátký dovětek na rub Izákova dopisu, aniž by ho otevřela. *Hodně štěstí,* psala. *Ještě se setkáme. Promiň, že mizíme tak nečekaně. Víš, jak se dostaneš z města. Víš, co máš dělat*. Pak dlouho přemýšlela, nevěděla, jak se má rozloučit, a jen se podepsala – *Derchan.* Dopis vrátila na místo.

Ovázala si kolem ramen šál a přes ramena si nechala jako olej sklouznout své nové černé vlasy. Otřely se jí o strup po odstřiženém uchu. Podívala se z okna na oblohu, která houstla příchodem soumraku, pak se otočila, jemně objala Lin a pomohla jí v nejisté chůzi.

Všichni tři pomalu sešli se schodů.

„Ve Smogrově je panička chlapíků," navrhla Derchan. „Říčních plavců. Ti nás bez otázek odvezou na jih."

„To, kurva, ne!" sykl Izák. S vytřeštěnýma očima vzhlédl zpod kápě.

Stáli na konci ulice, kde před několika hodinami tvořil povoz branku pro chlapeckou hru. Teplý večerní vzduch byl těžký vůněmi. Z vedlejší ulice byly slyšet hlasité hádky a hysterický smích. Na nárožích klábosili prodavači, hospodyně, oceláři a drobní zlodějíčci. Za syčení stovek různých paliv a proudů se rozžínala světla. Za matnými skly vyskakovaly různobarevné plameny.

„To, kurva, ne," zopakoval ještě jednou Izák. „Ne do *vnitrozemí*… Pojďme *ven*… Pojďme do Kelströmu. Pojďme do doků."

A tak se společně pomalu vydali na jihozápad. Prošli mezi Slanisky a Kočičím kopcem, šourali se po rušných ulicích. Nesourodá trojice. Vysoký a mohutný žebrák se zakrytou tváří, nápadná žena s havraními vlasy a mrzák v kápi, jenž kráčel nejistým trhavým krokem, zpola podpírán a zpola vlečen svými společníky.

Vždy, když minuli nějakého parou poháněného konstrukta, znepokojeně odvraceli hlavy. Izák a Derchan šli s očima upřenýma do země a chvatně a potichu si povídali. Úzkostlivě vzhlíželi, jen když procházeli pod visutými drahami, jako by je milice, jejíž vozidla se jim míhala nad hlavami, dokázala vyčenichat i z takové výšky. Vyhýbali se pohledem svárlivým mužům a ženám, kteří se agresivně poflakovali na nárožích ulic.

Měli pocit, jako by měli pořád zatajený dech. Mučivá cesta. Kráčeli, zalití adrenalinem.

Rozhlíželi se a všímali si všeho kolem sebe, jako by jejich oči byly záznamová zařízení. Izák zběžně registroval roztrhané operní plakáty odchlíplé od zdí, kusy ostnatého drátu a betonu osázeného rozbitým sklem, oblouky kelströmské železniční spojky, která vyrážela z Pravostranné trasy a ubíhala nad Tržinami a Skeletonem.

Vzhlédl k Žebrům, jež se jim mohutně tyčila po pravici, a snažil se přesně si vybavit jejich zalomení. Každým krokem se od města odpoutávali. Cítili, jak jeho přitažlivost slábne. Pociťovali závrať. Jako by se měli rozplakat.

Za nimi se pod mraky líně vznášel neviditelný stín. Otočil se a začal spirálovitě stoupat, jakmile mu byl zřejmý směr jejich chůze. Chvilku se prudce zmítal při vzdušné akrobacii. Zatímco se Izák, Lin a Derchan ubírali dál svou cestou, postava přestala kroužit a rychle vystřelila přes oblohu, pryč z města.

Objevily se hvězdy a Izák se šeptem loučil s hospodou U hodin a kohoutka, se Zmijím bazarem, s Oborou a svými přáteli.

Bylo pořád teplo a oni si razili cestu na jih, do otevřené krajiny průmyslových zón, sledujíce železniční trať. Z okolních pozemků se rozlézal plevel, obsazoval chodníky, podrážel nohy chodcům, kteří se hemžili nočním městem, a přiměl je nadávat. Izák s Derchan pečlivě vedli Lin okrajem Blatozvuk a Kelströmu, mířili podél trati, k řece.

K Hrubodehtu, který se hezky třpytil v neonových a plynových světlech, jejichž odrazy překrývaly říční nečistotu: k dokům plným vysokých lodí s těžkými plachtami svinutými a parníkům vypouštějícím duhově zbarvené splašky, k obchodním korábům

taženým znuděnými mořskými skřarachy, kteří převalovali v hubách ohromné uzdy, k vratkým továrním plavidlům naježeným jeřáby a parními buchary; k lodím, pro něž byl Nový Krobuzon pouze jednou ze zastávek na cestě.

V Cymeku říkáme měsíčním družičkám komáři. Tady v Novém Krobuzonu se jim říká dcery.

Místnost je plná světla měsíce a jeho dcer, jinak v ní nic není.

Už dlouho tu stojím, Izákův dopis v ruce.

Za chvilku si ho opět přečtu.

Prázdnotu chátrajícího domu. jsem cítil už ze schodů. Ozvěny se ztrácely až příliš dlouho. Ještě než jsem se dotkl dveří, věděl jsem, že podkroví je vyklizené.

Několik hodina jsem byl pryč, hledal jsem ve městě falešnou, nejistou svobodu.

Zabloudil jsem do hezkého parku v Sobek Croix, procházel jsem se obtížnými hejny hmyzu a kolem umělých jezírek s vypaseným vodním ptactvem. Našel jsem rozvaliny kláštera, nevelkou skořepinu hrdě vystavenou v srdci parku, kde romantičtí vandalové vyrývají jména svých milých do starobylého kamene. Pevnůstka byla opuštěna tisíc let před tím, než byly položeny základy Nového Krobuzonu. Bůh, jemuž byla zasvěcena, zemřel.

Několik lidí v noci přichází, aby vzdali hold jeho mrtvému duchu. Jaká prostá, zoufalá teologie.

Dnes jsem navštívil Lykantr. Prohlédl jsem si Umrlce. Postál jsem před šedou zdí v Kasárníci, oprýskanou kůží mrtvé továrny, a přečetl jsem si všechna grafjiti.

Byl jsem bláhový. Riskoval jsem. Nezůstával jsem pečlivě skryt.

Ta malá troška svobody mě opila, toužil jsem po větší.

Nakonec jsem se nocí vrátil do pustého a opuštěného podkroví, k Izákově surové zradě.

Jak zklamal mou důvěru, jak krutě se zachoval.

Otevírám dopis ještě jednou (nevšímám si Derchaniných patetických slůvek – podobají se cukru rozsypanému po jedu). Podivné napětí slova jakoby nutí přikrčeně se plazit. Vidím Izáka, jak se snaží během psaní vyjádřit tolikero věcí. Příkrou praktičnost. Zlost, přísný

nesouhlas. Ryzí smutek. Objektivitu. A jakési zvláštní kamarádství, jakousi ostýchavou omluvu.

… dnes jsem měl návštěvu… *čtu a…* za těchto okolnosti.

Za těchto okolností. Za těchto okolností tě nechám na holičkách. Otočím se k tobě zády a odsoudím tě. Nechám tě s tvou hanbou, poznám tě zevnitř a půjdu dál a nepomůžu ti.

… nechci se Tě ptát: „jak jsi mohl?“ *Čtu a najednou se cítím slabý, opravdu* slabý, *ne jako bych měl omdlít nebo zvracet, ale jako bych měl umřít.*

Jsem nucen vykřiknout.

Jsem nucen zařvat. Ten zvuk nezastavím. Ani nechci, vřeštím a vřeštím, hlas mi sílí, zaplavují mě vzpomínky na válečné pokřiky, vzpomínky na hejno ženoucí se na lov nebo do boje, vzpomínky na pohřební bědování a úpění při zaříkání, ale tohle se jim nepodobá, tohle je má bolest, neurčitá, nekultivovaná, neutříděná a nezákonná a má vlastní, mé utrpení, mé osamění, můj žal, má vina.

Řekla mi, že ne, že toho léta o ni požádal Sažin; že řekla ano, protože to byl jeho rok úrody; že spáření s ní mělo být dárkem výhradně pro něj.

Řekla mi, že nejsem čestný, že od ní mám ihned odejít, respektovat ji, prokázat jí úctu a nechat ji na pokoji.

Bylo to ošklivé, mrzké spojení. Byl jsem jen o trochu silnější než ona. Dlouho mi trvalo, než jsem ji přemohl. Drápala mě a kousala, zle mě zřídila: Nedal jsem se.

Rostl ve *mně vztek. Chtíč a žárlivost. Zbil jsem ji a vstoupil do ní, když ležela omráčená.*

Její zuřivost byla jedinečná a děsivá. Otevřela mi oči a ukázala mi, cože jsem to vlastně udělal.

Od onoho dne mě halí hanba. Výčitky svědomí na sebe *nedaly dlouho čekat. Kupí se kolem mě, jako by mi měly nahradit křídla.*

Hlasování hejna bylo jednomyslné. Neprotestoval jsem (chviličku jsem uvažoval, že vše popřu, ale vlna sebenenávisti mi zvedla žaludek). Rozsudek byl nezpochybnitelný.

Věděl jsem, že jde o správné rozhodnuti. Když jsem procházel mezi zvolenými vykonavateli práva, dokonce jsem prokázal trochu důstojností, malinký zlomek. Kráčel jsem pomalu, klopýtal jsem pod nesmírnou tíhou zátěže, kterou na mě navěsili, abych neutekl, abych neuletěl; šel jsem bez zastavení, bez otázek.

Až ke konci jsem zaváhal, když jsem spatřil kůly, jež mě měly připoutat k vyprahlé zemi.

Posledních deset kroků mě museli do vyschlého řečiště Přízračné řeky táhnout. Na každém kroku jsem se svíjel a vzpíral se. Žadonil jsem o slitování, které jsem si nezasloužil. Byli jsme půl míle od tábora a vím jistě, že hejno slyšelo každý můj výkřik.

Uvázali mě ve tvaru kříže, břichem do prachu, shora mě bičovalo slunce. Škubal jsem pouty, dokud mi úplně neznecitlivěly ruce a nohy.

Pět na každé straně, drželi mi křídla. Drželi mi křídla pevně, zatímco jsem sebou házel a své věznitele jsem se snažil silně a nemilosrdně tlouct do lebek. Vzhlédl jsem a spatřil kata, svého bratrance, San'žhuarra s rudým peřím.

Prach a písek a horko a vítr vanoucí řečištěm. Vzpomínám si na ně.

Vzpomínám si na dotek kovu. Na strašlivý pocit pronikání, na úděsný pohyb pilovitého ostří přejíždějícího tam a zpátky. Mnohokrát je znečistilo moje maso, museli je vytahovat a čistit. Vzpomínám si na strašlivý závan horkého vzduchu na obnažené tkáni, na přervaných nervech. Na pomalé, pomalé, nemilosrdné praskání kostí. Vzpomínám si na zvratky, které nakrátko zdusily můj řev, než se mi uvolnila ústa a já se mohl nadechnout a opět zařvat. Na děsivé množství krve. Na náhlý, omračující pocit beztíže, když zvedli jedno mé křídlo a zbytky kostí se otřesně a rozechvěle stáhly do masa, na citlivou tkáň, jež klouzala z ran, na mučivý tlak čisté látky a mastí na otevřených ranách, na pomalou chůzi San'žhuarra kolem mé hlavy a na vědomí, nesnesitelné vědomí, že všechno se to odehraje ještě jednou.

Nikdy jsem nezpochybňoval, že jsem si rozsudek zasloužil. Ani když jsem uprchl, abych vyhledal způsob, jak opět vzlétnout. Byl jsem dvojnásobně zahanben. Zmrzačený a zbavený úcty za krádež možnosti volby; k tomu bych přidal hanbu za snahu zvrátit spravedlivý trest.

Nemohl jsem žít. Nemohl jsem zůstávat na zemi. Byl jsem mrtvý.

Nakonec vkládám Izákův dopis do rozedraného šatstva, aniž si znovu přečtu jeho nemilosrdné, ostudné rozloučení. Nedokážu s jistotou říct, zda jím opovrhuji. Nedokážu s jistotou říct, zda bych udělal něco jiného.

Odcházím ven a dolů.

O několik ulic dále ve Slaniskách se nad východním městem tyčí patnáctipatrový věžák. Vstupní dveře nejdou zamknout. Je snadné

přelézt branku, která má bránit ve vstupu na plochou střechu. Na této budově jsem byl už dříve.

Není to daleko. Mám pocit, jako bych spal. Obyvatelé se lhostejně dívají, jak kolem nich procházím. Nemám na hlavě kápi. Myslím, že na tom nesejde.

V ohromném domě mě cestou nahoru nikdo nezastavuje. Na dvou podlažích se nepatrně pootevřou dvoje dveře, když je míjím po zrádném schodišti, a prohlížejí si mě oči příliš skryté na to, abych je dokázal spatřit. Nikdo se mi však nestaví do cesty a za několik minut stojím na střeše.

Sto padesát stop či více. V Novém Krobuzonu je řada vyšších budov. Ale tento dům je dostatečně vysoký, z ulic a kamení a cihel se zvedá jako nějaká nesmírná věc nořící se z vody.

Obcházím suť a pozůstatky po ohních, zbytky po nevítaných hostech a vetřelcích. Dnes jsem na obzoru sám.

Cihlová stěna lemující střešní plochu je vysoká pět stop. Opírán se o ni a rozhlížím se do všech stran.

Vím, co vidím.

Dokážu přesně určit svou polohu.

Tam je slabě vidět kupole Skleníku, šmouha špinavého světla mezi dvěma plynojemy. Sevřená Žebra jsou jen míli daleko, hrozivě ční pal železnicemi a zakrslými domy. Město prostupují temné shluky stromů. Obklopují mě světla, světla všemožných barev.

S lehkostí vyskakuji na zeď a zůstávám stát.

Jsem nyní na střeše Nového Krobuzonu.

Je to tak nesmírné místo. Tak ohromné bahniště. Je v něm všechno, rozprostřené pod mýma nohama.

Vidím řeky. Marast je ode mě asi šest minut letu. Rozpínám paže.

Slétají se ke mně větry a radostně do mě narážejí. Vzduch kypí životem.

Zavírám oči.

Představuji si to s naprostou přesností. Létání. Odrazit se nohama a ucítit, jak křídla stlačí vzduch a lehce jej pošlou k zemi, jako pádla ode mě odhrnou velké kusy vzdušné hmoty. Úporná námaha ve vzestupném proudění, v němž se roztažená křídla načechrají a nastaví a já se nechávám unášet, klesám a vznáším se ve spirále nad nesmírným městem pod sebou. Z výšky je jiné. Ze skrytých zahrad se stává potěšení pro mé oči. Tmavé cihly jsou něčím, co lze setřást jako bahno. Z všech budov se stávají dravčí hnízda. K celému městu lze přistupovat s neúctou, mohu si dosedat a přistávat, jak se mi zamane, za letu kálet do vzduchu.

Ze vzduchu, za letu, z výšky jsou vláda a milice nabubřelými termity, ubohost záhonem jednotvárnosti, jež rychle pomine, ponižování, k němuž dochází ve stínu domů, se mě netýká.

Cítím, jak mi vítr protéká mezi prsty. Svádivě mnou cloumá. Cítím trhání v místech, kde se mi natahují nerovné okraje křídelních kostí.

Už takový nebudu. Už nebudu mrzákem, nelétavým ptákem.

Toto živoření nyní s novou nadějí končí.

Velmi dobře si dokážu představit poslední let, prudký, elegantní skluz vzduchem, který jako ztracená milenka otevírá náruč, aby mě znovu přivítal.

Ať si mě vezme vítr.

Nakláním se ze zdi do vzduchu nad převalující se město.

Čas stojí nehnutě. Balancuji. Není nic slyšet. Město a vzduch tají dech.

A já pomalu zvedám ruku a projíždím si prsty peří. Pomalu je čechrám, kůže se mi napíná, nemilosrdně je tahám proti směru růstu. Otevírám oči. Zatípám prsty a svírám tuhé brky a naolejovaná vlákna na tvářích, rychle zavírám zobák, abych nezavřeštěl, a začínám škubat.

A dlouho poté, za několik hodin, v nejhlubší části noci, sestupuji černočerným schodištěm a vycházím ven.

Opuštěnou ulici přerachotí jediná drožka a pak se rozhostí ticho. Přes kočičí hlavy se z prskajícího plynového hořáku rozlévá béžové světlo.

Čeká tu na mě tmavá postava. Vychází do malé kaluže světla a s tváří ve stínu se zastavuje. Pomalu na mě mává. Na zlomek vteřiny pomyslím na všechny své nepřátele a uvažuji, s kterým z nich se setkávám. Pak spatřím ohromný kudlančí pařát, kterým mě vítá.

Zjišťuji, že nejsem překvapený.

Jack Půlmodlitbička ještě jednou napřahuje svou přetvořenou paži a pomalým, významným gestem mě k sobě přivolává.

Zve mě. Do svého města.

Vstupuji do slabé záře světla.

Nepřipadá mi, že by se lekl, když přestávám být temným obrysem a on na mě pohlédne.

Vím, jak musím vypadat.

Má tvář je změtí rozedřeného a roztřepeného masa, zalitá spoustou krve prýštící ze stovek drobných ranek, kde mi z kůže rostlo peří. Tvrdošíjné chumáčky chmýří, které jsem si nevytrhal, mě

obrůstají jako chlupy. Očima civím z holé, růžové, rozdrásané kůže, plné puchýřů, a neduživé. Po lebce mi stékají pramínky krve.

Nohy mi opět tísní špinavé cáry hadrů, jež skrývají jejich tvar. Okraj, kde se peří měnilo na šupiny, je dokonale otrhán. Našlapuji opatrně, neboť rozkrok mám stejně rozedřený a čerstvě oškubaný jako hlavu.

Pokoušel jsem se ulomit si zobák, ale nedokázal jsem to.

Stojím před domem ve své nové kůži.

Půlmodlitbička se nehýbá, ale netrvá to dlouho. Dalším malátným pohybem opakuje pozvání.

Je velkorysý, ale musím ho odmítnout.

Nabízí mi polosvět. Nabízí mi, abych sdílel jeho hybridní limitativní život, jeho město uvnitř města. Záhadné křížové výpravy a anarchickou pomstu. Opovržení dveřmi.

Uprchlý přetvor, volnoTvor. Nic. Nezapadá. Nový Krobuzon násilím zformoval do nového města a snaží se ho uchránit před sebou samým.

Vidí další zbídačenou polobytost, další vyčerpanou trosku, kterou by mohl obrátit na víru svého nemyslitelného boje, další polobytost, jež nemůže existovat v žádném světě, paradox, ptáka, jenž nemůže létat. A nabízí mi cestu ven, do svého nespolečenství, do svého okrajového, hybridního města. Násilného a počestného místa, z něhož vychází, aby řádil.

Je velkorysý, ale odmítám. Tohle není mé město. Není to můj boj.

Jeho smíšený svět, ten polosvět prazvláštního odporu, musím nechat být. Žiji na jednodušším místě.

Mýlí se.

Už nejsem garuda, co musí dlít na zemi. Ten zemřel. Tohle je můj nový život. Nejsem polobytost, nicka, ztroskotanec.

Vytrhal jsem si z kůže klamná brka, uhladil jsem ji a bez této ptačí přetvářky jsem stejný jako mi spoluobčané. Mohu směle žít v jednom světě s nimi.

Gestem mu posílám díky a pozdravení a odcházím do kalného světla lamp, na východ, k univerzitě a stanici v Lordově, procházím světem cihel a malty a dehtu, bazary a tržnicemi, sírou ozářenými ulicemi. Je noc a já si musím pospíšit do postele, musím si pospíšit najít postel, najít si postel v tomto městě, kde mohu prožít svůj smělý život.

Odvracím se od něho a vcházím do nesmírnosti Nového Krobuzonu, tohoto bezmezného produktu architektury a dějin, této složitosti peněz a chudoby, tohoto profánního, parou poháněného

boha. Odvracím se a odcházím do města mého domova, nikoli jako pták, jako garuda, nikoli jako ubohý kříženec.

Odvracím se a odcházím do svého domova, města, jako člověk.

China Miéville

NÁDRAŽÍ PERDIDO

Obálka Edward Miller
Překlad Milan Žáček
Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský
Jazykový redaktor Helena Šebestová, Jolana Čermáková
Redakce překladu a přebásnění veršů Jan Vaněk jr.
Sazba provedena v LATEXU
Vytiskl PBtisk Příbram s.r.o.
Vydalo Nakladatelství Laser-books s.r.o.
Úslavská 2, Plzeň 326 00
tel+fax: 377 246 407
v edici Laser jako 253. publikaci
Edice Fantasy svazek 63.
Plzeň 2003, vydání 1.
Prodejní cena včetně DPH 279 Kč

600

Miéville, China (Tom) (1972 –

Britský autor fantastiky, narodil se v Norwichi, krátce poté se jeho rodina odstěhovala do Londýna. V letech 1991 až 1994 studoval antropologii na univerzitě v Cambridge, nějaký čas strávil na pracovním pobytu v Egyptě a v Zimbabwe, vzdělání si dále doplnil studiem mezinárodních vztahu v Londýně a mezitím strávil jeden rok také na americkém Harvardu.

Pověst slibného nováčka fantastického žánru mu vynesl nadějný románový debut **King Rat** (1998, připravuje Laser-books). Kritika nešetřila chválou na tento ponurý fantasy příběh, kde je neprávem uvězněný hrdina osvobozen tajemným Králem Krysou, aby poté na stopě série podivných vražd naplnil svůj osud v ulicích nočního Londýna.

Vstup do řad předních autorů žánru překvapivě potvrdil hned následujícím románem **Perdido Street Station** (2000-Arthur C. Clarke Award a August Derleth Award, nom. WFA, nom. Hugo, nom. Nebula, č. Nádraží Perdido/Laser-books 2003), brilantní knihou přijatou vzápětí mezi všeobecně uznávanou klasiku. Obliba velkoměstského prostředí vedla autora k vytvoření multirasové společnosti metropole Nový Krobuzon kde se geniální vědec Izák Dan der Grimnebulin živí vyřizováním mnohdy nepříliš korektních zakázek bohatých klientů. Celkem poklidnou atmosféru jeho dosavadního života však naruší příchod záhadného ptačího člověka toužícího obnovit ztracenou schopnost létat.

Originální, živá a dosud nevídaná směs žánrů se dá směle přirovnat například k u nás bohužel dosud neznámému **Gormenghastu** od Mervyna Peaka.

Široká palota fantastických motivů. rozmanitých mimozemských ras a vysoce rozvinuté technologie se stala jednou z hlavních předností i ve volném pokračování **The Scar** (2002, připravuje Laser-books), kde se nedobrovolný exil hrdinky Bellis Coldwine nečekaně zkomplikuje po útoku vesmírných pirátů a následně cestě k jejich skrytému sídlu, složenému z nevábné směsi trosek a víceméně funkčních plavidel. Zbývá jmenovat ještě samostatně vydanou novelu **The Tain** (2002). postapokalyptický příběh ze zpustošeného a lidmi téměř opuštěného Londýna, jenž je zde využit jako kulisa k boji s nebezpečnými monstry ohrožujícími lidstvo. Kratší práce píše velmi sporadicky, ačkoli v poslední době je publikuje přece jen častěji, jmenujme například povídky *An End to Hunger* (New English Library Book of Internet Stories, ed. Maxim Jakubowski 2000) *a Details* (The Children of Cthulhu, ed. John Pelan & Benjamin Adams 2002)

Zdá se, že do budoucna potvrdí dvouletou lhůtu nutnou k napsání dalšího románu – připravovaný titul prozatím nese pracovní název **Iron Council** (nepub.) a je plánován na příští rok.

Martin Šust

Metropolis Nový Krobuzon se rozvaluje v centru světa. Lidé a mutanti a tajemné rasy žijí beznadějně i nevázaně ve stínu lesa komínů, kde řeka je zanášena odpadem a továrny a slévárny duní nocí. Přes více než tisíc let řídí parlament spolu s brutální milicí vše: od chodu továren po umělce, špehy a vojáky, vandráky a děvky. Ale vše se mění. Přichází cizinec s kapsami plnými peněz a nemožným požadavkem. Město začíná terorizovat neznámé nebezpečí, které má spojitost s drogami a novokrobuzonským podsvětím. A všechny nitky k možné záchraně se sbíhají v srdci města, v olbřímí stavbě Nádraží Perdido.

„Velká, tlustá a naprosto strašlivě vynalézavá městsko-gotická fantasy, plná zchátralých technologií a thaumaturgie… silný, fascinující a pozoruhodně děsivý román… Fantasy kniha roku“ – DAVE LANGFORD, AMAZON.CO.UK, CLOUD CHAMBER, SFX

„Spisovatel se vzácným popisným talentem, okem s nezvyklou všímavostí pro fyzický detail, pro smyslnost a krásu obyčejné lidskosti, jakož i dokonalé odlišnosti… *Nádraží Perdido* je masivní a nádherně propracovaná fantasy z jiného světa… naprosto strhující.“ – MICHAEL MOORCOCK

„Nový Krobuzon, velkolepá kypící metropole v srdci světa Bas-Lagu, je v konečném důsledku omračujícím výtvorem. Je vším, čím by se fantasy/SF/hororové Město mělo zdát… Nejlepší steampunkový román od Gibsonovy a Sterlingovy Mašiny zázraků.“ – JOHN CLUTE, SF WEEKLY

„Cool styl Chiny Miévilla vyčaroval triumfálně makabrózní technomagickou metropolis jedinečnou atmosférou děsu a fascinace. Takový imaginární svět, u kterého se modlíte, aby imaginární zůstal, protože opravdu nepotřebujeme, aby si takhle skutečné postavy a příběhy našly cestu do našeho světa.“ – PETER F. HAMILTON

„V tradici Wyndhama Lewise, Alasdaira Graye a Mervyna Peakea se Miévillovi podařil ten nejpůsobivější výkon vyprávěcího „lidského tvoření“ (abych použil Tolkienovo označení pro literární založení celého „druhotného světa“) za celé věky. Tohle je kniha, jaká člověku dodá důvěru ve vitalitu zdánlivě sešlého žánru… Jsou tu scény, které nelze vymazat z paměti… Miéville také dokázal něco téměř nemožného: společenský komentář o našem světě bez těžkopádného kázání. Život je šklebící se entropie: *Nádraží Perdido* to ukazuje víc než jasně.“ – PAUL DI FILIPPO, WASHINGTON POST